ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင် ပြုကြတော်တော်

သံယုတ္တနိကာယ်ဝင် သုတ္တန်ပိဋကတ်

ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

နိဿယ

(တတိယဘုပ်)

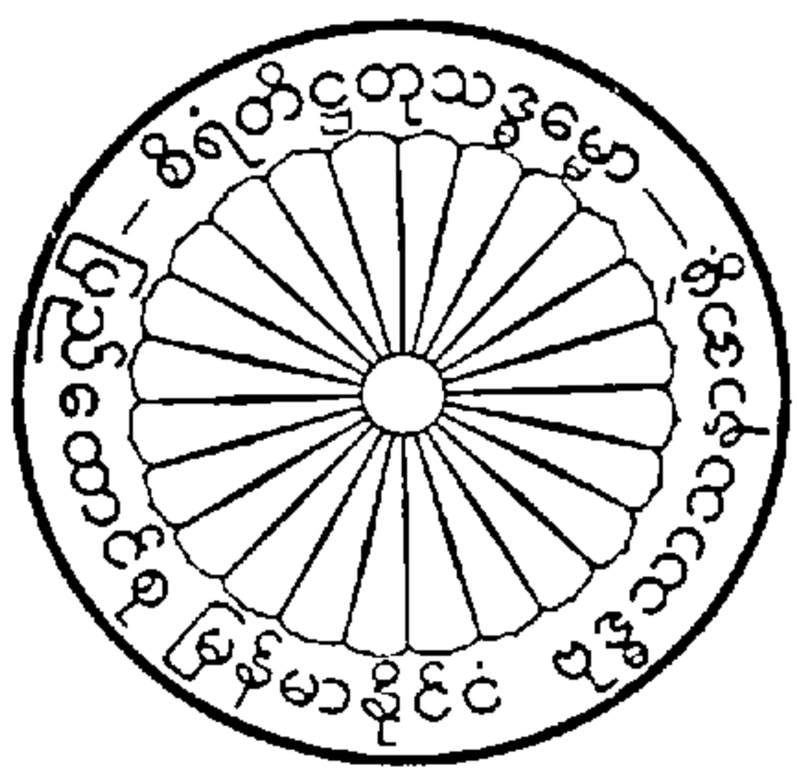

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၁၀ ခေါဇော ၁၃၇၂ ခရစ် ၁၉၆၆

ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် နိဿယ (တ)

စတင်ရိုက်နှိပ်ခြင်း .... ၁၉၆၆-ခု

။(၁) ၀၀၀၄ — ၆၆-၁-၉ — ၁၃၁ — ၁၉-၁-၆၆ — ၂၀၀၀ (၁)။

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးစာတိုက်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်၌
အတွင်းရေးမှူး (အုပ်ချုပ်ရေးဘဏ္ဍာရှိချုပ်) ဦးလှမောင် M.A., M.S., B.L.
(မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၇၃/၀၅၂၂) က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် နိဿယ

မှတ်သားဖွယ်များ မာတိကာ

၁-ခန္ဓသံယုတ်

၁-နကုလပိတုဝဂ်

၁-နကုလပိတုသုတ်

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
၁။	ဘဂ္ဂတိုင်း၏ သုသုမာရဂိရမြို့ ဘေးမဲ့ပေးရာ ဘေသကဠာတောဌ် သီတင်းသုံးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို နကုလပိတုတကာကြီးသည် မိမိ၏ အိုမင်းနေပုံ နာကျင်ကိုက်ခဲ ထပ်တလဲလဲ ရောဂါနှိပ်စက်ခံနေရပုံကို ထုတ်ဖော်၍ ချမ်းသာစီးပွါးများကြောင်း ဆုံးမသြဝါဒတရားဟောရန်လျှောက်ထားပုံ	၁-၂
၂။	အနိစ္စဒဿာဝီ အဓိစ္စဒဿာဝီ ပုဒ်နှင့်စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ် အဆုံးအဖြတ်	၂
၃။	အဥသဖွယ်ဖြစ်၍ အရေပါးမျှ မြေးရက်အပ်သော နာကျင်ကိုက်ခဲသော ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို လက်ခံသိမ်းပိုက်ထားသူသည် တမုဟုတ်မျှ မနာကျင်မကိုက်ခဲသောအဖြစ်ကို ဝန်ခံမူ-လူမိုက်သာဖြင်ရာ၏၊ ထို့ကြောင့် ငါသည် နှိပ်စက်သော ကိုယ်ခန္ဓာရှိသော်လည်း ငါ၏စိတ်သည်ကား နှိပ်စက်မှု နာကျင်ကိုက်ခဲမှုမရှိသည်ဖြစ်ရမည်ဟု လေ့ကျင့်ရန် ဘုရားရှင် ဟောတော်မူပုံ	၂
၄။	ခန္ဓာငါးပါးကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိတဏှာဖြင့် စွဲယူသော (အာဂမ အဓိဂမ) သုတမရှိသော ပုထုဇဉ်သည် မိမိခန္ဓာ၏ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်းကြောင့် သောကပရိဒေဝ စိုးရိမ်ငိုကြွေးခြင်းစသော တရားတို့ဖြစ်ရာ ထိုပုထုဇဉ်သည် နာကျင်သောကိုယ် နာကျင်သောစိတ်ရှိသူမည်၍ ခန္ဓာငါးပါးကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိတဏှာတို့ဖြင့် မစွဲသောသုတရှိသူ အရိယသာဝကသည် မိမိခန္ဓာ၏ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်းကြောင့် သောကပရိဒေဝ စသည် မဖြစ်ထို အရိယသာဝကသည် ကိုယ်နာသာရှိ၍ စိတ်နာမရှိ ဟု အရှင်သာရိပုတ္တရာက ဆက်လက်ဟောတော်မူခြင်း	၄-၅

၂-ဒေဝဒဟသုတ်

၅။	သက္ကတိုင်း ဒေဝဒဟနိဂုံးဌ် နေတော်မူသော ဘုရားရှင်သည် အနောက်အရပ်ရှိ ဇနပုဒ်သို့ သွားလိုကုန်သော ရဟန်းတို့ကို "အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ပန်ကြားကြ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ပညာရှိ၏၊ သီတင်းသုံးဖော်ရဟန်းတို့ကို (တရားပစ္စည်းတို့ဖြင့်) ချီးမြှောက်တတ်၏" ဟု မိန့်တော်မူပုံ	၆

ဦးရေ အကြောင်းအရာ နှုမျက်နှာအမှတ်

၆။ တိုင်းတပါးသွား ရဟန်းကို မင်းပုဏ္ဏား သူကြွယ်ရဟန်းပညာရှိတို့က "အရှင်တို့ ဆရာသည် ဘယ်သို့ ဟောပြောလေ့ရှိသနည်း၊ ဘယ်သို့သွန်သင်ဆုံးမလေ့ရှိသနည်း"ဟု စုံစမ်းမေးမြန်းကြရာ၌ ဘုရား တရားမထိခိုက်ပဲ အပြစ်ကင်းသော ဖြေဆိုနည်းကို အရှင်သာရိပုတ္တရာက မိန့်တော်မူပုံ ၇

၇။ "အဘယ်အပြစ် အကျိုးကိုမြင်၍ ရူပ်စသည်၌ ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းကို ဟောကြားပါသနည်း"ဟု မေးရာ၌— ....

"ရူပ်စသည်၌ မကင်းသော ဆန္ဒရာဂရှိသူအား ရူပ်စသည်ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် သောကစသည်ဖြစ်၍၊ ကင်းသောဆန္ဒရာဂရှိသူအား ရူပ်စသည် ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် သောကစသည်မဖြစ်။ ဤအပြစ် အကျိုးကိုမြင်၍ ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ဖျောက်ရန်ဟောစ"ဟု ဖြေဆိုရန် အရှင်သာရိပုတ္တရာ မိန့်တော်မူပုံ ၈

၈။ အကုသိုလ်ကိုပြည့်စုံစေ၍ နေသူသည် မျက်မှောက်၌ ဆင်းရဲစွာနေရ၍ တမလွန်၌လည်း ဒုဂ္ဂတိအကျိုးကို အလိုရှိအပ်သောကြောင့် အကုသိုလ်ပယ်ခြင်းကို ဘုရားရှင် ချီးမွမ်းပုံ ....

ကုသိုလ်ပြည့်စုံစေ၍ နေသူသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာနေရ၍ တမလွန်၌လည်း သုဂတိ အကျိုးကို အလိုရှိအပ်သောကြောင့် ကုသိုလ်ပြည့်စုံစေခြင်းကို ဘုရားရှင် ချီးမွမ်းပုံကို အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဟောတော်မူခြင်း ၉

၃-ဟာလိဒ္ဒိကာနိသုတ်

၉။ အဝန္တီတိုင်း ကုရရဃရမြို့ ကမ်းပါးပြတ်ရှိသော တောင်၌နေသော အရှင်မဟာကစ္စာနကို ဟာလိဒ္ဒိကာနိ တကာက အဋ္ဌကဝဂ် မာဂဏ္ဍိယသုတ်၌ ဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူသော "သြကံ ပဟာယ"စသော ဂါထာကို အကျယ်ဟောကြားရန် လျှောက်ပုံနှင့်— ....

သြကံ ပဟာယ အနေကစာသာရီ စသော ဂါထာကို အနက်ယောဇနာပုံ ၁၀

၁၀။ အရှင်မဟာကစ္စာနသည် သြက သြကသာရီ အနောကသာရီ၊နိကေတသာရီ-အနိကေတသာရီ၊ ဂါပေသဿ္ဓဝေါတ ဂါပေနသဿ္ဓဝေါတ အရကို အကျယ်ဟောတော်မူပုံ ၁၀-၁၁

၁၁။ ကာမဂုဏ်တို့မှ မကင်းဆိတ်ပုံ-ကင်းဆိတ်ပုံ၊ဝဋ္ဋဆင်းရဲကို ရှေ့သွားပြုပုံ မပြုပုံ၊ လူအပေါင်းနှင့်ငြင်းခုံ၍ ပြုတတ် ပြောဆိုတတ်ပုံ၊ မငြင်းခုံပုံတို့ကို ဟာလိဒ္ဒိ-ကာနိတကာအား အရှင်မဟာကစ္စာနက အကျယ်ဟောတော်မူပုံ ၁၂-၁၃

အခြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၄-ဒုတိယဟာလိဒ္ဒိကာနိသုတ်

၁၂။ ဘုရားရှင်သည် သက္ကပဉ္စသုတ်၌ "ယေ တေ သမဏပြာဟ္မဏာ တဏှာ သခ်ယဝိမုတ္တာ"စသည်ဖြင့် တဏှာကုန်ရုန်ဇာန်ကိုအာရုံပြု၍ လွတ်မြောက်ပုံ၊ ရဟန္တာ ဖြစ်ပုံကို အကျဉ်းဟောတော်မူရာ အကျယ်ခွဲ ဟောရန် ဟာလိဒ္ဒိကာနိက အရှင်မဟာကစ္စာနအား လျှောက်ထားတော်မူပုံ ၁၃-၁၄

၁၃။ အရှင်မဟာကစ္စာနက တဏှာကုန်ရုန်ဇာန်ကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အာရုံပြု၍ လွတ်မြောက်ပုံ ရဟန္တာဖြစ်ပုံကို အကျယ်ဟောတော်မူပုံနှင့် အဒ္ဓနိယာ တဏှာသခ်ယဝိမုတ္တာ-ပုဒ်တို့ကို ဌ-ဋ-တို့ဖြင့် စိစစ်ဝေဖန်ပြခြင်း ၁၄

၅-သမာဓိသုတ်

၁၄။ သာဝတ္ထိဇေတဝန်၌ နေတော်မူသော ဘုရားရှင်သည် ရဟန်းတို့အား "တည်ကြည်မှုသမာဓိကို ပွါးများကြ တည်ကြည်သော ရဟန်းသည် ရူပ်ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရဝိညာဏ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ချုပ်ပျက်ခြင်း ချုပ်ပျက်ကြောင်းကို ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း သိရမည်"ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၄

၁၅။ ရူပ်စသည်ကို နှစ်သက်တောင့်တသော မှားသောအားဖြင့် သက်ဝင်ပြောဆိုသူအား နုန္ဒီ နှစ်သက်ခြင်းတဏှာဖြစ်၍ ဥပါဒါန် ဘဝ ဇာတိ ဇရာ မရဏာ သောကစသည်တို့ ဆက်ဖြစ်ကာ သက်သက်သော ဒုက္ခအစုဖြစ်ပေါ်ပုံနှင့် ရူပ်စသည်ကို မနှစ်သက်မတောင့်တသော မှားသောအားဖြင့် သက်ဝင်၍ မပြောဆိုသူအား နုန္ဒီ နှစ်သက်ခြင်းတဏှာ ချုပ်၍ ဥပါဒါန် ဘဝ ဇာတိ စသည်တို့ ချုပ်ငြိမ်းကာ သက်သက်သော ဒုက္ခအစု၏ ချုပ်ငြိမ်းပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၅-၁၆

၆-ပဠိသလ္လာဏသုတ်

၁၆။ ဘုရားရှင်သည် ရဟန်းတို့အား တယောက်ထည်းတည်း ကိန်းအောင်းရာ ဆိပ်ငြိမ်ရာအရပ်၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ကြ အားထုတ်လျှင် ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ ရူပ်စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ချုပ်ခြင်း ချုပ်ကြောင်းကို သိရမည်ဟု ဟောတော်မူပုံ ၁၆

၇-ဥပါဒါပရိတဿနာသုတ်

၁၇။ စွဲလမ်းခြင်းဖြင့် တပ်မက်ခြင်း ဥပါဒါပရိတဿနာ၊ မစွဲလမ်းခြင်းဖြင့် မတပ်မက်ခြင်း အနုပါဒါအပရိတဿနာတရားတို့ကို ဟောတော်မူခြင်း ၁၆

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၁၈။ ရူပ်စသည်ကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြင့် အတ္တဟု စွဲလမ်းခြင်းရှိသူအား ရူပ်စသည် ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် ထိတ်လန့်ခြင်း ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း ငဲ့ကွက်တွယ်တာခြင်း စွဲလမ်း၍ တပ်မက်ခြင်းတို့ဖြစ်ပုံနှင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြင့် အတ္တဟု မစွဲလမ်းသူအား ရူပ်စသည် ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် ထိတ်လန့်ခြင်းမဖြစ် မစွဲလမ်းမူ၍ မတပ်မက်ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၁၇

၇-ဒုတိယဥပါဒါပရိတဿနာသုတ်

၁၉။ ရူပ်စသည်ကို ငါ၏ဥစ္စာ ငါ ငါ၏အတ္တဟု ရှုမြင်သူ အဿုတဝါပုထုဇဉ်အား ရူပ်စသည် ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် သောကစသည်ဖြစ်၍ ဥပါဒါပရိ-တဿနာ-စွဲလမ်းတပ်မက်ခြင်းဖြစ်ပုံနှင့် ရူပ်စသည်ကို ငါ၏ဥစ္စာစသည်ဖြင့် မရှုမှတ်သူ သုတဝါအရိယသာဝကအား ရူပ်စသည် ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် သောကစသည်မဖြစ်၍ အနုပါဒါအပရိတဿနာ မစွဲလမ်းခြင်း မတပ်မက်ခြင်း ဖြစ်ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၁၇-၁၈

၉-၁၀-၁၁-ကာလတ္တယအနိစ္စဒုက္ခအနတ္တသုတ်

၂၀။ အတိတ် အနာဂတ် ရူပ်စသည်သည် မမြဲခြင်းအနိစ္စ ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခ အလိုမလိုက် အစိုးမရခြင်း အနတ္တ ဖြစ်၏။ ပစ္စုပ္ပန်ရူပ်စသည် မမြဲခြင်းစသည်ကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်းဟု ရှုမြင်သော သုတရှိသူ အရိယသာဝကသည် အတိတ်ရူပ်စသည်၌ မငဲ့ကွက် အနာဂတ်ရူပ်စသည်ကို မနှစ်သက် ပစ္စုပ္ပန်ရူပ်စသည်၏ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ ချုပ်ကင်းခြင်းငှါ ချုပ်ခြင်းငှါ ကျင့်သူမည်၏ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၈-၁၉

၂၁။ ရူပ်ဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏ်သည် ဖြစ်ပြီး ပျက်စီးသောကြောင့် မမြဲသော အနိစ္စဟု သိမြင်သော သုတဝါအရိယသာဝကမှာ ရူပ်စသည်၌ ငြီးငွေ့သော နိဗ္ဗိန္ဒာဉာဏ် တပ်ခြင်းကင်းသော မဂ်ဉာဏ်ဖြစ်ပုံ ရဟန္တာဖြစ်ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၁၉

၂-ဒုက္ခသုတ် ၃-အနတ္တသုတ်

၂၂။ ရူပ်စသည်သည် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းတို့ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် ဆင်းရဲသော ဒုက္ခဟု သိမြင်သော သုတဝါအရိယသာဝကမှာ အလိုမလိုက် အစိုးမရ အနှစ်သာရမရှိသောကြောင့် အနတ္တဟု သိမြင်သော သုတဝါ အရိယသာဝကမှာ နိဗ္ဗိန္ဒာဉာဏ် မဂ်ဖိုလ်ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြစ်ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၂၀

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၄-ယဒနိစ္စသုတ်

၂၃။ ရူပ်စသည်သည် မမြဲသောအနိစ္စ ဆင်းရဲသောဒုက္ခ အလိုမလိုက် အစိုးမရသော အနတ္တတည်း၊ ထိုအနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တရူပ်စသည်ကို ဤရူပ်စသည်သည် "ငါ၏ဥစ္စာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ ငါ၏အတ္တမဟုတ်ဟူ၍ ဟုတ်မှန်သော အတိုင်း ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာဖြင့် ရှုမှတ်ရန်နှင့် ဤသို့သိမြင်သော အရိယသာဝကမှာ နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် မဂ်ဖိုလ်ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြစ်ပုံ ရဟန္တာဖြစ်ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၂၀

၅-ယံဒုက္ခသုတ် ၆-ယဒနတ္တာသုတ်

၂၄။ ရူပ်စသည်ကို ဒုက္ခ အနတ္တ....တည်း၊ အနတ္တတည်း၊ ထိုရူပ်စသည်ကို ငါ၏ဥစ္စာမဟုတ် ငါမဟုတ် ငါ၏အတ္တမဟုတ်ဟု ရှုမြင်ရန် ဟောတော်မူခြင်းမျှသာ ထူး၏ ....

၇-သဟေတုအနိစ္စသုတ်

၈-သဟေတုဒုက္ခသဟေတုအနတ္တသုတ်

၂၅။ ရူပ်စသည်သည် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတည်း၊ ရူပ်စသည် ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းအမျိုးမျိုးသည်လည်း အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတည်း၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးရူပ်စသည်သည် အဘယ်မှာ နိစ္စ သုခ အတ္တဖြစ်လတ္တံ့နည်းဟု သိမြင်သော အရိယသာဝကမှာ နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြစ်ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၂၁

၁၀-အာနန္ဒသုတ်

၂၆။ မြတ်စွာဘုရား နိရောဓ နိရောဓဟု ဟောတော်မူအပ်ပါ၏ အဘယ်တရားတို့၏ ချုပ်ခြင်းကို နိရောဓဟု ဟောတော်မူအပ်ပါသနည်းဟူသော ရှင်အာနန္ဒာ၏ အမေးကို မမြဲသောအနိစ္စ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြုပြင်အပ်သော သင်္ခတ-အကြောင်းကို စွဲ၍ဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န-ကုန်မြေးခြင်းသဘော ရှိသော ခယဓမ္မ-ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိသော ဝယဓမ္မ-ပျောက်ဆုံးခြင်း သဘောရှိသော ဝိရာဂဓမ္မ-ချုပ်ခြင်းသဘောရှိသော နိရောဓဓမ္မဖြစ်သော ရူပ်စသည်၏ ချုပ်ခြင်းကို နိရောဓဟု ဟောတော်မူ၏ဟု ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူပုံ ၂၁

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၃-ဘာရဒ္ဝဂ်

၁-ဘာရသုတ်

၂၇။ (က) ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးကို ဘာရ-ဝန်ထုပ်,
(ခ) ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဘာရဟာရ-ဝန်ကို ထမ်းဆောင်သူ,
(ဂ) ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာကို ဘာရာဒါန-ဝန်ကို ယူ ဆောင်ကြောင်း, -(ဃ) နိဗ္ဗာန်ကို ဘာရနိက္ခေပန-ဝန်ကို ပစ်ချရာဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူပုံ ၂၂

၂၈။ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ ကာမတဏှာ အသေသဝိရာဂနိရောဓောဘ-ဌ် မှတ်သား ဖွယ်ရာ ၂၂

၂-ပရိညာသုတ်

၂၉။ ပိုင်းခြားချိသိအပ်သောတရား ပရိညေယျဓမ္မ၊ ပိုင်းခြားချိသိရာ ပရိညဓမ္မ တို့ကို ဟောတော်မူခြင်း ၂၃

၃-အဘိဇာနသုတ်

၃၀။ ရူပ်စသည်ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မသိသူ အနိစ္စစသောအားဖြင့် ပိုင်းခြားချိ မသိ တပ်မက်မှုမကင်းဝေးသူ မပယ်စွန့်သူမှာ ဝဋ္ဋဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ မထိုက်၊ ရူပ်စသည်ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိသူ အနိစ္စစသောအားဖြင့် ပိုင်းခြားချိသိသူ တပ်မက်မှုကင်းသူ ပယ်စွန့်သူမှာ ဝဋ္ဋဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ ထိုက်၏ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၂၄

၄-ဆန္ဒရာဂသုတ်

၃၁။ ရူပ်စသည်၌ ဆန္ဒရာဂကို ပယ်စွန့်ကြ၊ ဆန္ဒရာဂကိုပယ်လျှင် ရူပ်စသည်ကို ပယ် အပ်ကြီးသူအပြစ် ဖြတ်အပ်ပြီးသူဖြစ်မည်ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၂၄

၅-ဘဿာဒသုတ်

၃၂။ သစ္စာလေးပါးကို မသိသေးသော ဘုရားလောင်းဖြစ်စဉ်၊ ရူပ်စသည်၏ သာယာဖွယ်အပြစ်၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းကား အဘယ်နည်းဟု အကြံ ဖြစ်၍ ထိုရူပ်စသည်၏ အပြစ်စသည်ကို သိခဲ့ပုံ ....

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ သာယာဖွယ်အပြစ် ထွက်မြောက်ကြောင်း ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိသေးခဲ့စဉ် ဘုရားဟု ဝန်မခံခဲ့ပုံ၊ သိမှ ဝန်ခံခဲ့ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၂၄-၂၅

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၆-ဒုတိယအဿာဒသုတ်

၃၃။ ရူပ်စသည်၏ သာယာဖွယ်အပြစ် ထွက်မြောက်ရာကို ရှာခြင်းငှါ လှည့်လည်ခဲ့၍ ရူပ်စသည်၏သာယာဖွယ်ကို ပညာဖြင့် ကောင်းစွာ မြင်ခဲ့ပုံ အပြစ်ကို ရခဲ့ပုံ ထွက်မြောက်ရာကို ပညာဖြင့် ကောင်းစွာ မြင်ခဲ့ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၂၅

၇-တတိယအဿာဒသုတ်

၃၄။ ရူပ်စသည်၏သာယာဖွယ်ရှိသောကြောင့် သတ္တဝါတို့ ရူပ်စသည်၌ တပ်မက်ပုံ၊ အပြစ်ရှိသောကြောင့် ပြီးလေပုံ၊ ရူပ်စသည်၏ထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်မြောက်ရာရှိသောကြောင့် သတ္တဝါတို့ ရူပ်စသည်မှ ထွက်မြောက်နိုင်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၂၆

၈-အဘိနန္ဒနသုတ်

၃၅။ ရူပ်စသည်ကို နှစ်သက်သူသည် ဆင်းရဲကို နှစ်သက်၍ ဆင်းရဲကိုနှစ်သက်သူသည် ဝဋ္ဌဆင်းရဲမှ မလွတ်ဟု ဟောတော်မူပုံ၊ ရူပ်စသည်ကို မနှစ်သက်သူသည် ဆင်းရဲကို မနှစ်သက် ဆင်းရဲကို မနှစ်သက်သူသည် ဆင်းရဲမှ လွတ်၏ ဟု ဟောတော်မူပုံ ၂၇

၉-ဥပပါဒသုတ်

၃၆။ ရူပ်စသည်၏ဖြစ်ခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏ဖြစ်ခြင်းမည်ပုံ၊ တည်ခြင်းသည် အနာရောဂါတို့၏ တည်ခြင်းမည်ပုံ၊ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် အိုသေဇရာမရဏာ၏ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်းမည်ပုံနှင့် ရူပ်စသည်၏ ချုပ်ခြင်းသည် ဆင်းရဲဒုက္ခ၏ချုပ်ခြင်းမည်ပုံ၊ ရောဂါတို့၏ငြိမ်းခြင်းမည်ပုံ၊ ဇရာမရဏာ၏ချုပ်ပျက်ခြင်းမည်ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၂၈

၁၀-အဃမူလသုတ်

၃၇။ ခန္ဓာငါးပါးကို ဆင်းရဲ အဃ-ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာကို ဆင်းရဲကြောင်း အဃမူလ ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၂၈

၁၁-ပဘင်္ဂသုတ်

၃၈။ ရူပ်စသော ခန္ဓာငါးပါးကို ပဘင်္ဂ-ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသောတရား ရူပ်စသည်၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို အပဘင်္ဂ-မပျက်စီးခြင်းတရား ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၂၈

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၄-နတုမှာကဝဂ်

၁-နတုမှာကသုတ်

၁၉။ ရူပ်စသည်သည် အနှစ်သာရအစိုးရသော အတ္တမဟုတ် အတ္တ၏ဥစ္စာ အတ္တ-
နိယ မဟုတ် မြက်ထင်းစသည်ကို မီးရှို့ရာ၌ လူအများ ငါတို့ကို မီးရှို့
၏ဟု အကြံမဖြစ်သကဲ့သို့ သင်တို့သည် သင်တို့၏အတ္တ အတ္တနိယ မဟုတ်
သော ရူပ်စသည်ကို ပယ်စွန့်ကြ ပယ်စွန့်ခြင်းသည် ချမ်းသာခြင်း အစီး
အပွါးများခြင်းငှါ ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၂၉

၂-ဒုတိယနတုမှာကသုတ်

၃၀။ ဥပမာမပါသည်သာတူး ....

၃-အညတရဘိက္ခုသုတ်

၃၁။ ရူပ်စသည်ကိုစွဲ၍ကိန်းသော ရာဂါနုသယစသည်ဖြင့် တပ်မက်သူဟု ခေါ်ဝေါ်
အပ်သူအဖြစ်သို့ရောက်၍ ရူပ်စသည်ကိုစွဲ၍ ရာဂါနုသယစသည် မကိန်းလျှင်
မတပ်မက်သူဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သူ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ပုံကို ဘုရားရှင်
ဟောတော်မူခြင်း ၂၉-၃၀

၄-ဒုတိယအညတရဘိက္ခုသုတ်

၄၂။ ရူပ်စသည်ကိုစွဲ၍ ရာဂါနုသယစသည်ကိန်းလျှင် ထိုအနုသယဖြင့် တပ်မက်သူ
စသော ခေါ်ဝေါ်အပ်သူ၏အဖြစ်သို့ ရောက်၍ ရူပ်စသည်ကို စွဲ၍ ရာဂါ-
နုသယ စသည် မကိန်းလျှင် ထိုမကိန်းသော အနုသယဖြင့် တပ်မက်သူ
စသော ခေါ်ဝေါ်အပ်သူ၏အဖြစ်သို့ မရောက်ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူပုံ ၃၁

၅-အာနန္ဒသုတ်

၄၃။ ရူပ်စသောတရားတို့၏ဖြစ်ဆဲ ဥပါဒ်ခဏ ပျက်ဆဲဘင်ခဏ တည်ဆဲဥပါဒ်
ခဏ၏ တပါးသောအခြင်းအရာ ရှိသည်၏အဖြစ် ဌီခဏကို သိအပ် ရအပ်
၏ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၃၂

၄၄။ ဌီတဿ အညထတ္တံ ပညာယတိ-အရကို-ဌ-ဌီ-တို့ဖြင့် ရှင်းလင်းချက် ....

၆-ပုတိယအာနန္ဒသုတ်

၄၅။ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ရူပ်စသည်တို့၏ ဥပါဒ်ခဏ ဘင်ခဏ
ဌီခဏကို သိရန် ရရန် ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၃၂-၃၃

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၇-အနုဓမ္မသုတ်

၄၆။ ရူပ်စသည်၌ ငြီးငွေ့ခြင်းမျိုး ဖြစ်၍နေသော ရဟန်းသည် ရူပ်စသည်ကို ပိုင်းခြားသိလျှင် ရူပ်စသည်မှ အို နာ သေ စသော ဆင်းရဲ လွတ်၏ဟု လောကုတ္တရာတရား ၉-ပါးအားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်သော ရဟန်း၏အကျင့်မှန်ကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၇၇

၈-ဒုတိယအနုဓမ္မသုတ်

၉-တတိယအနုဓမ္မသုတ်

၁၀-စတုတ္ထအနုဓမ္မသုတ်

၄၇။ ရူပ်စသည်၌ အနိစ္စဟု ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်းရဲ၏ဟု ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ အတ္တမဟုတ်ဟု ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေခြင်းမျှသာထူး၏ ၇၇-၇၈

၅-အတ္တဒီပဝဂ်

၁-အတ္တဒီပသုတ်

၄၈။ မိမိသာလျှင် ကိုင်းကျွန်းပမာ မှီခိုရာရှိကုန်သည်၊ ကိုးကွယ်ရာရှိကုန်သည်၊ မိမိမှတပါး အခြားကိုးကွယ်ရာမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ နေကြ၊ လောကုတ္တရာတရား (ဓမ္မ)သာလျှင် မှီခိုရာ ကိုးကွယ်ရာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်၊ ထိုသို့ နေကြကုန်သော သင်တို့သည် သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿဥပါယာသတို့၏ဇစ်မြစ် အမှန်အစအကြောင်းကို စူးစမ်းဆင်ခြင်ကြ ဟု ရဟန်းတို့အား ဘုရားရှင် ဟောတော်မူပုံ.... .... ၇၈

၄၉။ ရူပ်စသည်ကို အတ္တ ဟု အတ္တရှိ၏ ဟု စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်သော သက္ကာယဒိट္ဌိ ရှိသူအား ရူပ်စသည် ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် သောကစသည်ဖြစ်ပုံနှင့် ရူပ်စသည်၏ အနိစ္စအဖြစ်ကိုသိ၍ "အတိတ်ရူပ်ပစ္စုပ္ပန်ရူပ် ရူပ်အားလုံးသည် မမြဲ ဆင်းရဲဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိ၏" ဟု ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ဝိပဿနာပညာဖြင့် သိသောသူအား သောကစသည်ကင်းပုံ မတပ်မက်ပုံ ချမ်းသာစွာနေရပုံ တဒင်္ဂနိဗ္ဗုတဖြစ်ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၇၈

၂-ပဋိပဒါသုတ်

၅၀။ ရူပ်စသည်ကို အတ္တ ဟု အတ္တရှိ၏ ဟု စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်သူအား ခန္ဓာငါးပါးတရားအပေါင်း၏ ဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သောအကျင့် ဆင်းရဲ၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေတတ်သော ရှုမှတ်ခြင်းမည်ပုံနှင့် ရူပ်စသည်ကို အတ္တ ဟု အတ္တရှိ၏ ဟု စသည်ဖြင့် မရှုမှတ်သူအား ခန္ဓာငါးပါးတရားတို့ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သောအကျင့် ဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ ရောက်စေတတ်သော သုစာလေးပါးအားလျော်စွာ ရှုခြင်းမည်ပုံ ဟောတော်မူခြင်း ၇၆

ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိသမနုပဿနာ-ပုဒ်၌ ဌ-ဋီ ဖွင့်ပုံ ၇၇

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၃-အနိစ္စသုတ်

၅၁။ ရူပ်စသည်ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ-ငါ့ဥစ္စာမဟုတ် ငါမဟုတ် ငါ၏အတ္တမဟုတ် ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ရှုမြင်သူ၏ စိတ်သည် ကိလေသာကင်းပုံ မစ္စဲလမ်းမှ၍ အာသဝတို့မှလွတ်ပုံ ရူပ်ဓာတ်စသည်၌ မတပ်မက်သူသည် အာသဝတို့မှ လွတ်မြောက်ပုံ တည်ငြိမ်၏၊ ထက်ဝန်းကျင်ရောင့်ရဲနှစ်သိမ့်၏၊ မတပ်မက်၊ ကိုယ်တိုင်ကိလေသာငြိမ်း၏ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၃၈

၄-ဒုတိယအနိစ္စသုတ်

၅၂။ ရူပ်စသည်ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ စသောအားဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်သောသူအား ရှေအဖို့သို့ အစဉ်လိုက်သော ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ နောက်အဖို့သို့ အစဉ်လိုက်သော အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိတို့မဖြစ်ပုံ သဿတဒိဋ္ဌိ အစွမ်း 'ထာမသ' မဖြစ်ပုံ သီလဗ္ဗတဒိဋ္ဌိ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း 'ပရာမာသ' တို့မဖြစ်ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၃၃

၅-ထာမသော ပရာမာသော-ပုဒ်တို့၌ ဌ-ဋ-ဗျာကရဏ်းတို့နှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ထားခြင်း ၃၃

၅-သမနုပဿနာသုတ်

၅၄။ အားလုံးသော ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့သည် မျှားစွာသော အတ္တကို ရှုကုန်သည် ရှိသော် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့ကိုသာရှုကြ၍ ဤဒိဋ္ဌိဟူသော ရှုခြင်းသည်ရင်း ငါဖြစ်၏ဟူသော တဏှာမာနဒိဋ္ဌိ မကင်းခြင်းသည်ရင်း ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ မကင်းရှိ၍ စက္ခုနှင့် စသော ငါးပါး ကမ္မဝိညာဏ် ဓမ္မာရုံ မသိခြင်း 'အဝိဇ္ဇာ' ဓာတ်တို့ဖြစ်ပေါ်၍ အဝိဇ္ဇာသမ္ဘဝကြောင့်ဖြစ်သော ဝေဒနာသည် တွေ့ထိအပ်သော အဿုတဝါပုထုဇဉ်၏ သန္တာန်၌ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိအားဖြင့်ငါဖြစ်၏စသော ဒိဋ္ဌိတို့ဖြစ်ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၃၈

၆-ခန္ဓသုတ်

၅၆။ အတိတ်စသောရူပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တို့သည် အာသဝ ဥပါ-ဒါန် တရားတို့၏ အာရုံအဖြစ်မှ ကင်းလျှင် ခန္ဓာမည်၍ အာသဝ ဥပါဒါန် တရားတို့၏ အာရုံပြုခံလျှင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာမည်၏ ဟု ခွဲခြားရ ဟောတော်မူခြင်း ၃၉

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၇-သောဏသုတ်

၅၇။ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် ဟုတ်မှန်သော သဘောကိုမသိမမြင်၍ မမြဆင်းရဲ ပေါက်လွဲပေါက်ပြန်သော ရူပ်စသည်ဖြင့် ငါ၏တို့၏ ငါယုတ်၏ဟု အမြတ် အတူ အယုတ်မာန်ဖြစ်၍ ဟုတ်မှန်သောသဘောကို သိမြင်ခြင်း ကြောင့် မာန် ၃-ပါး မဖြစ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၄၀

၈-ဒုတိယသောဏသုတ်

၅၈။ ရူပ်စသည်ကိုလည်း ရူပ်စသည်၏ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ရူပ်စသည်၏ချုပ်ရာကို လည်း ရူပ်စသည်၏ ချုပ်ရာသို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုလည်း မသိသော ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့သည် ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့မဟုတ်၍ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့၏ အကျိုးမင်ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်၌ မရရှိကြပါ၊ သိသော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သာ မင်ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်၌ ရရှိနိုင်ကြပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူပုံ ၄၁

၉-နန္ဒိက္ခယသုတ်

၅၉။ မမြဲသော ရူပ်စသည်ကို မမြဲ ဟု ရှုခြင်းသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်၍ ရူပ်စသည်၌ ငြီးငွေ့ပြီးလျှင် နန္ဒိရာဂ၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် ကိလေသာမှ လွတ်သောစိတ် ကို ကောင်းစွာ ကိလေသာမှ လွတ်ပြီ ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူပုံ ၄၂

၆၀။ နန္ဒိရာဂက္ခယာ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ-၌ မှတ်သားဖွယ် ....

၁၀-ဒုတိယနန္ဒိက္ခယသုတ်

၆၁။ ရူပ်စသည်ကို သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်း၍ အမြဲမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ရှုမှတ်လျှင် ရူပ်စသည်၌ ငြီးငွေ့ပုံ နန္ဒိရာဂ တဏှာကုန်ပုံ စိတ် ကိလေသာမှ လွတ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၄၂

(၆) ၁-ဥပယဝဂ်

၁-ဥပယသုတ်

၆၂။ တဏှာမာန ဒိဋ္ဌိအစွမ်းအားဖြင့် ခန္ဓာငါးပါးသို့ မကပ်ရောက်တတ်သူ ကိလေ သာတို့မှ မလွတ်ပုံ တဏှာစသည်ဖြင့် ခန္ဓာငါးပါးသို့ ကပ်ရောက်ခြင်းမရှိ သူမှာ ကိလေသာမှ လွတ်ပုံကို အကျယ်ဟောတော်မူခြင်း ၄၃

၆၃။ ရူပ်စသည်သို့ ကပ်ရောက်တတ်သော ကမ္မဝိညာဏ်တည်လျှင် ရူပ်စသောအာရုံ ရူပ်ဟူသောတည်ရာ နှစ်သက်တတ်သော တဏှာသွန်းလောင်းခြင်း ရှိသည် ဖြစ်၍ တိုးပွါးစည်ပင်ပြန့်ပြောခြင်းသို့ရောက်၍ ဂျပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ တို့ကို ကြဉ်ထား၍ ကမ္မဝိညာဏ်၏ လားရာသွားရာ ရှေ့ရှားခြင်း ဖြစ်ခြင်း တိုးပွါးစည်ပင်ပြန့်ပြောခြင်း မဖြစ်နိုင်ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၄၃

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၆၈။ ရူပခေါတ်စသည်၌ တပ်မက်မှုရာဂပယ်လျှင် အာရုံပြတ်၍ကမ္မဝိညာဏ်၏ တည်ရာမဖြစ် တည်ရာ မပြစ်သော ဝိညာဏ်သည် မစည်ပင် မပြုပြင်အပ်မူ၍ ကိလေသာမှ လွတ်ပုံ တည်ငြိမ်ပုံ ဟောတော်မူခြင်း ၆၃

၂-ဗီဇသုတ်

၆၅။ မကျိုးမကဲ့မပုပ်ဆွေး လေ နေပူ မထိခိုက်ယူအပ်သော အနှစ်ရှိသော (အမြစ်ပင်စည် အညွှန့် အဆစ် အစေ့ မျိုးစေ့ငါးပါးတို့သည် မြေ ရေ မရှိလျှင် မကြီးပွါး မစည်ပင် မပြန့်ပြောနိုင်၊ မြေရေရှိမှသာ ကြီးပွါးထိုးတက်နိုင်ပုံနှင့် မြေနှင့် (ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ) ဝိညာဏ ၌တိ-၄ ပါး၊ ရေနှင့် တဏှာ မျိုးစေ့ငါးမျိုးနှင့်အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ကမ္မဝိညာဏ်တူပုံ ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၆၆

၆၆။ ဗီဇဇာတာနိ သာရာဒါနိ စတသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော-၌ သိမှတ်ဖွယ်-ဌ-ဋ္ဌိ-ဖွင့်ပုံ ၆၆

၃-ဥဒါနသုတ်

၆၇။ "ငါမဖြစ်လျှင် ငါ၏ဥစ္စာပရိက္ခရာမဖြစ်၊ အတိတ်ကံမဖြစ်ခဲ့လျှင် ယခု ငါ့ခန္ဓာမဖြစ်၊ အနာဂတ်ခန္ဓာဖြစ်စေမည့် ကံမဖြစ်တော့လျှင် ငါ့အနာဂတ်ခန္ဓာမဖြစ်တော့လတ္တံ့" ဟူ၍ နှလုံးသွင်းသော ရဟန်းမှာ အောက်ကာမဘုံသို့ ချဉ်းကပ်တတ်သော သြရမ္ဘာဂိယ သံယောဇဉ်တို့ကို ဖြတ်စွမ်းနိုင်၏ ဟု ဘုရားရှင် ဥဒါန်းကျူးရင့်တော်မူခြင်း ၆၇

၆၈။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိသူသည် ရူပ်စသည်ကို မမြဲသောအနိစ္စ ဆင်းရဲသောဒုက္ခ အစိုးမရသောအနတ္တ ပြုပြင်အပ်သော သင်္ခတ ထိုရူပ်စသည် ပျက်စီးလတ္တံ့ ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိပဲ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမရှိသူ အရိယသာဝကသည် ရူပ်စသည်ကို အနိစ္စစသောအားဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၍ ရူပ်စသည်၏ ပျက်စီးခြင်းကို ရှုခြင်းကြောင့် "အောက်ကာမဘုံသို့ သက်စေသော သံယောဇဉ်တို့ကို ဖြတ်စွမ်းနိုင်၏" ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၆၈

၆၉။ ရူပဿဝိဘဝါ-ပုဒ်ကို-ဌ-ဋ္ဌိ-တို့ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်း ၆၉

၇၀။ အဘယ်သို့ သိမြင်သောသူ၏သန္တာန်၌ အခြားမရှိသည်ဖြစ်၍ ဝါ-ဝိပဿနာသည် အနန္တရပစ္စည်းတပ်သည်ဖြစ်၍ အာသဝတို့ ကုန်ရာကုန်ကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ဖြစ်ပါသနည်းဟူသော ရဟန်းတပါး၏အမေးကို ဘုရားရှင် မိန့်ကြားတော်မူခြင်း ၆၉-၇၂

၇၁။ အနန္တရာ အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ-၌-ဌ-ဋ္ဌိ-ဗျာကရဏ်းပဌာန်းနည်းတို့ဖြင့် အကျယ်ဆုံးဖြတ်ထားခြင်း ၆၉-၇၂

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၄-ဥပါဒါနပရိဝတ္တသုတ်

၂၂။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးကို လေးပါးသော သစ္စာတို့ကို ပြန်လှန်လှည့်လည်သော အားဖြင့် ထူးသောအားဖြင့် မသိသေးခင် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်ကို ထိုးထွင်းသိသော ဘုရားဟု ဝန်မခံခဲ့၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို သစ္စာ လေးပါးဖြင့် လှည့်လည်၍ သိမှသာ ဘုရား ဟု ဝန်ခံခဲ့ပုံကို ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူခြင်း ၄၀

၂၃။ ရူပ်ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တို့ကို ၎င်းတို့၏ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယ ကိုရင်း ချုပ်ရာချုပ်ကြောင်း နိရောဓကိုရင်း ချုပ်ရာရောက်ကြောင်း အကျင့် နိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါကိုရင်း အကျယ်ဟောပြတော်မူခြင်း ၄၉-၅၀

၂၄။ ရူပ်စသည် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ တပ်မက်ခြင်း ကင်းခြင်းငှါ ချုပ်ခြင်းငှါ ကျင့်သူ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သာ ကောင်းစွာကျင့်သူတို့မည်၍ ရူပ်စသည်ကို ဝါ-ရူပ် စသည်၏ ငြီးငွေ့ခြင်း တပ်မက်ခြင်း ကင်းချုပ်ခြင်းကြောင့် တဏှာဒိဋ္ဌိ တို့ဖြင့် မစွဲလမ်းမူ၍ ကိလေသာမှ လွတ်သူ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သာ ကောင်းစွာ ကိလေသာမှ လွတ်သူ အလုံးစုံ ပြုအပ်ပြီးသော မဂ်ကိစ္စရှိသူတို့ မည်၍ ဝဋ်ဖြင့် ပညတ်ခြင်းငှါ အကြောင်းမရှိပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၅၀-၅၁

သတ္တဋ္ဌာနသုတ်

၂၅။ ရူပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဟူသော ခန္ဓာငါးပါးနှင့် ယင်းတို့၏ ဖြစ်ကြောင်း ချုပ်ရာ ချုပ်ရာရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုရင်း ယင်းတို့၏ သာယာဖွယ်နှင့် အပြစ်ကိုရင်း ထွက်မြောက်ရာကိုရင်း ယင်းခုနစ်ဌာနကို သိလိမ္မာသော သုံးပါးသော အပြားတို့ဖြင့် ရှုဆင်ခြင်သော ရဟန်းကို ခုနစ်ဌာနဌ် လိမ္မာသူ သာသနာတော်ဌ် ကိစ္စပြီးစီးသော ယောဂျားမြတ် ဖြစ်သူ ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း.... .... ၅၁

၂၆။ ရူပ်စသော ခန္ဓာငါးပါးတို့ဌ် ဓာတ် အာယတန ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အားဖြင့် ရှုဆင် ခြင်သော ရဟန်းကို (တိဝိဓူပပရိက္ခီ) သုံးပါးသော အပြားတို့ဖြင့် ရှုဆင် ခြင်သူ သာသနာတော်ဌ် ကိစ္စပြီးစီးသော ယောဂျားမြတ်ဖြစ်သူ ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၅၂

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၆-သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသုတ်

၂၂။ ရူပ်စသည်ကို ငြီးငွေ့ခြင်း တပ်မက်ခြင်း ကင်းခြင်းကြောင့် ချုပ်ခြင်းကြောင့် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစဲ့လမ်းမှ၍ ကိုလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်တော်မူသော ပူဇော်အထူးခံ အမှန်တရားသိ ဘုရားရှင်နှင့် ရူပ်စသည်ကို(၌) ငြီးငွေ့ခြင်းကြောင့် မစဲ့လမ်းမှ၍ ကိုလေသာမှ လွတ်မြောက်သော (ပညာဝိမုတ္တ) အရဟတ္တဖိုလ်ပညာဖြင့် ကိုလေသာမှ လွတ်သော ရဟန်း၏အထူးကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၅၂-

၇-အနတ္တလက္ခဏသုတ်

၂၈။ မြတ်စွာဘုရားသည် ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတို့အား ဗာရာဏသီပြည် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ သက်ရာ တက်ရာ သားတို့အား ဘေးမဲ့ပေးရာ မိဂဒါဝုန်တောင်၌ အနတ္တလက္ခဏသုတ်ကို ဟောတော်မူခြင်း ၅၃-

၂၉။ ရူပ်စသည်ဟု အလိုလိုက် အစိုးရသော အတ္တဖြစ်ခဲ့လျှင် ငါ၏ရူပ်စသည်ဟာ ဤသို့ဖြစ်ပါစေ ဤသို့မဖြစ်ပါလင့်ဟူ၍ တောင့်တတိုင်း ရရာ၏၊ နာကျင်ခြင်းငှါ မဖြစ်ခဲ့ရာ၊ အမှန်စင်စစ် ရူပ်စသည်ဟာ နာကျင်ခြင်းငှ၊ ဖြစ်၏၊ ဤသို့ဖြစ်စေသတည်း ဤသို့မဖြစ်ပါလင့်ဟူ၍ တောင့်တတိုင်း ရလည်း မရအပ်သောကြောင့် ရူပ်စသည်ဟာ အလိုမလိုက် အစိုးမရ အနတ္တ ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၅၄-

၈၀။ ရူပ်စသည်ကို နိစ္စလော အနိစ္စလော စသည်ဖြင့် မေးတော်မူ၍ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်စသည် အပြားရှိသော ရူပ်အားလုံးကို ငါ၏ဥစ္စာမဟုတ် ငါမဟုတ် ငါ၏အတ္တမဟုတ် ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ရှုမှတ်ရန် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်လျှင် ရူပ်စသည်၌ ငြီးငွေ့ပုံ တပ်ခြင်းကင်းပုံ ကိုလေသာမှ လွတ်ပုံ လွတ်သည်ကိုသိပုံ ဘဝပရိဿနေကုန်မှု စသည်ကိုသိပုံ (ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်ဖြစ်ပုံ) ကိုဟောတော်မူသဖြင့် ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့ ရူပ်စသည်ကို ရှုမှတ်ကာ ရဟန္တာဖြစ်တော်မူကြခြင်း ၅၅-

၈-မဟာလိသုတ်

၈၁။ သတ္တဝါတို့၏ ညစ်ညူးခြင်းငှါ အကြောင်း အထောက်အပံ့သည်မရှိ သတ္တဝါတို့သည် အကြောင်းအထောက်အပံ့မရှိကုန်ပဲ ညစ်ညူးကြတယ် စင်ကြယ်ကြတယ် ဟု ပူရဏကဿပကပြောဆိုရာ၌ မြတ်စွာဘုရားက အဘယ်သို့ ဟောပါသနည်း ဟူသော မဟာလိစ္ဆဝီမင်း၏ အမေးကိုဘုရားရှင် ဖြေကြားတော်မူခြင်း ....

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၈၂။ ရူပ် စသည်သည် ချမ်းသာတည်း ချမ်းသာသည် ကပ်ရောက်အပ်၏ ချမ်းသာသည် သက်ဝင်အပ်၏ ဆင်းရဲသည် မသက်ဝင်အပ်သောကြောင့် သတ္တဝါတို့သည် ရူပ်စသည်၌ပြင်းစွာ တပ်မက်ကြ၊ စပ်ယှဉ်ကြ၊ ညစ်ညူးကြပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၅၈-၅၉

၈၃။ ရူပ်စသည်သည် ဆင်းရဲတည်း ဆင်းရဲသည် ကပ်ရောက်အပ် သက်ဝင်အပ်၏ ချမ်းသာသည်မကပ်ရောက်အပ်သောကြောင့် သတ္တဝါတို့သည် ရူပ်စသည်၌ ငြီးငွေ့ပုံတပ်ခြင်းကင်းပုံ စင်ကြယ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၅၉

၉-အာဒိတ္တသုတ်

၈၄။ ရူပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တို့ ရာဂစသည်တို့ဖြင့် တောက်လောင်နေပုံကို သိမြင်သော သုတဝါ အရိယသာဝကသည် ရူပ်စသည်၌ ငြီးငွေ့ပုံ တပ်မက်ခြင်းကင်းပုံ ကိလေသာမှ လွတ်ပုံ ပဋိသန္ဓေဇာတိကုန်မှုကို သိပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၆၀

၁၀-နိရုတ္တိပထသုတ်

၈၅။ ပညာရှိ ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့ မည်သည့်အခါမှ မစွန့်သော ဘုတ်၍ဆိုအပ်သော နိရုတ္တိပထ သဒ္ဒါမျှကိုစွဲ၍ဖြစ်သော အဓိဝစနပထ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော ပညတ္တိပထသုံးပါးကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၆၀

၈၆။ နိရုတ္တိပထ အဓိဝစနပထ ပညတ္တိပထ-ပုဒ်တို့၌ သိမှတ်ဖွယ်ဆု ၆၀

၈၇။ လွန်ခဲ့ ချုပ်ခဲ့ ဖောက်ပြန်ခဲ့သော အတိတ်ရူပ် ဝေဒနာ စသည်၏ "ဖြစ်ခဲ့ပြီ" ဟူသော အခေါ်အဝေါ်အမည်ပညတ်ဖြစ်၍ ရှိ၏၊ ဖြစ်လတ္တံ့ ပညတ်မဖြစ်။ မဖြစ်သေးထင်ရှား မဖြစ်ပေါ်သေးသော အနာဂတ်ရူပ် ဝေဒနာစသည်၏ "ဖြစ်လတ္တံ့" ပညတ်ဖြစ်၍ ရှိ၏၊ ဖြစ်ပြီ-ပညတ်မဖြစ်၊ ဖြစ်ပေါ်ထင်ရှားသော ပစ္စုပ္ပန် ရူပ်ဝေဒနာစသည်၏ "ရှိ၏" ပညတ်ဖြစ်၍ဖြစ်ပြီ ဖြစ်လတ္တံ့ ပညတ်မဖြစ် ဟု နိရုတ္တိ အဓိဝစန ပညတ္တိပထ သရုပ်ကို ဘုတ်ဖော်၍ ဟောတော်မူခြင်း ၆၁

၈၈။ အကြောင်းမရှိ ကောင်းမှု မကောင်းမှုကို ပြုသော်လည်း ပြုရာမရောက် အကျိုးမရှိ ဟု ပြောဆိုကုန်သော ဥက္ကလတိုင်းသား ဝဿနှင့် ဘည်တို့သည်လည်း ကဲ့ရဲ့ထိပါး အပြစ်တင်စွပ်စွဲခြင်းမှ ကြောက်သောကြောင့် နိရုတ္တိ အဓိဝစန ပညတ္တိပထ တို့ကို ကဲ့ရဲ့ထိုက်၏ ဟု မမှတ်ထင်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၆၂

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

(၂) ၂-အရဟန္တဝဂ်

၁-ဥပါဒိယမာနသုတ်

၈၉။ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားဟောတော်မူပါ ဟု လျှောက်ထားသော ရဟန်းတပါးကို တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်စွဲလမ်းသောရဟန်း သည် မာရ်၏ အဖွဲ့ခံရ၍ မစွဲလမ်းသူမာရ်(မာရ်၏ကျေ့ကွင်း)မှ လွတ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း.... .... ၆၂-၆၃

၉၀။ ရုပ်ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တို့ကို စွဲလမ်းသူမာရ်၏ အနှောင်အဖွဲ့ ခံရ၍ မစွဲလမ်းသူ မာရ်၏ အနှောင်အဖွဲ့မှလွတ်ပုံ အကျယ်အားဖြင့်သိပုံကို ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထားပြီးလျှင် တပါးထည်းတည်း မမေ့မလျော့ အားထုတ်သဖြင့် ထိုရဟန်း ရဟန္တာဖြစ်ပုံ ၆၃

၂-မညမာနသုတ် ၃-အဘိနန္ဒမာနသုတ်

၉၁။ ရုပ်စသည်ကို တဏှာမာနဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် အလွဲထင်သော လွန်စွာ နှစ်သက်သောရဟန်း မာရ်၏အနှောင်အဖွဲ့ခံရ၍ အထင်မလွဲသော လွန်စွာ မနှစ်သက်သော ရဟန်း မာရ် မာရ်၏ ကျေ့ကွင်းမှ လွတ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၆၄

၄-အနိစ္စ ၅-ဒုက္ခအနတ္တသုတ်

၉၂။ မမြဲ-အနိစ္စ-ဆင်းရဲ-ဒုက္ခ၊ အစိုးမရ-အနတ္တဖြစ်သော ရုပ်စသည်၌ တဏှာဆန္ဒ ကို ပယ်ရန်ဟောတော်မူသော ဘုရားရှင်၏ တရားတော်ကို နာကြားရ၍ တပါးတည်းမမေ့မလျော့အားထုတ်သော ရဟန်း ရဟန္တာဖြစ်ပုံ ၆၅

၂-အနတ္တနိယ ၈-ရဇနိယသဏ္ဌိတသုတ်

၉၃။ မိမိပိုင်ဥစ္စာမဟုတ်သော အနတ္တနိယ နှစ်သက်ဖွယ်၏ အဖြစ်ဖြင့် ကောင်းစွာ တည်သော ရဇနိယသဏ္ဌိတ ရုပ်ဝေဒနာစသည်၌ တဏှာဆန္ဒကို ပယ်ရန် ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၆၆

၉-ရာဓသုတ် ၁၀-သုရာဓသုတ်

၉၄။ အလုံးစုံသော ရုပ်ဝေဒနာစသည်ကို "ငါ၏ဥစ္စာမဟုတ် ငါမဟုတ် ငါ၏အတ္တ မဟုတ်" ဟု သိမြင်သော ရဟန်း၏သန္တာန်၌ ဝိညာဏ်နှင့်တကွသော ဤ ကိုယ်ပြင်ပ အဝိညာဏသန္တာန်အလုံးစုံသော နိမိတ်အာရုံ၌ ငါဟူပြုလုပ် ခြင်း ဒိဋ္ဌိ ငါ့ဥစ္စာ ဟု ပြုကြောင်းတဏှာ ထောင်လွှားခြင်း မာနာနုသယတို့ မဖြစ်ပုံကို အရှင်ရာဓ အရှင် သုရာဓတို့ကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း.... ၆၆-၆၇

အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

(၈) ၃-ခဏ္ဍနိယဝဂ်

၁-အဿာဒသုတ်

၉၅။ နာခံမှတ်သားဆောင်ထားမှု အာဂမ အဓိဂမ သုဟမရှိသူ ပုထုဇဉ်မှာ ရုပ်စသည်၏ သာယာဖွယ် အပြစ် ထွက်မြောက်ရာကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိပဲ သုတရှိသူ အရိယသာဝကသာ သိပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၆၈

၂-သမုဒယသုတ်

၃-ဒုတိယသမုဒယသုတ်

၉၆။ သုတမရှိသူ ပုထုဇဉ် ရုပ်၏ဖြစ်ကြောင်း (ချုပ်ကြောင်း) ချုပ်ရာ သာယာဖွယ် အပြစ် ထွက်မြောက်ရာကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာမသိပဲ သုတရှိသူ အရိယသာဝကသာ သိပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၆၈

၄-အရဟန္တသုတ်

၅-ဒုတိယအရဟန္တသုတ်

၉၇။ ရုပ်စသည်ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဖြစ်၍ ငါ၏ ဥစ္စာမဟုတ် ငါမဟုတ် ငါ၏ အတ္တမဟုတ် ဟု သိမြင်သူမှာ နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ရဟန္တာဖြစ်ပုံနှင့် သတ္တဝါတို့၏ တည်ရာဌာန သတ္တဝါသနေဝသညာ နာသညာယတန ဘဝဂ်တိုင်အောင် ရှိသမျှတို့ထက် ရဟန္တာတို့အမြတ်ဆုံး ဖြစ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၆၉

၉၈။ သတ္တာဝါသာ ဘဝဂ္ဂံ မဟာနာဂါ အပရပစ္စယာ ဥဒ္ဓံ အပါစိနံ-ဌ္ဌ မှတ်သားဖွယ်ရာနှင့် သုစိနော ဝတ အရဟန္တော၊ တဏှာတေသ နိ ဝိဇ္ဇတိ-စသော-ဂါထာတို့ကို ဌ-ဌီတို့နှင့်အညီ ယောဇနာပုံ ၆၉-၇၀

၆-သီဟသုတ်

၉၉။ ညချမ်းအခါ အစာရှာထွက်သော ခြသေ့မင်း၏ သုံးကြိမ်ဟောက်သံကို ကြားရကုန်သော တွင်း ရေ တော ကောင်းကင်နေ့ သတ္တဝါတို့မှာ ကြောက်လန့် ပြေးကြရလောက်အောင် သားတို့၏ ဘုရင်ခြသေ့သည် ကြီးသော တန်ခိုးရှိသူ စိုးပိုင်မှု ရှိသူ ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ....

၁၀၀။ မြင့်မြတ်သော ဗိမာန်ဌ် ကြာမြင့်စွာတည်နေကြသည့်သက်ရှည်ဆင်းလှ သုခအဖုံဖုံပြည့်စုံကုန်သော နတ်တို့မှာ "ဤသည်ကား ရုပ်တည်း၊ ရုပ်၏ဖြစ်ကြောင်းတည်း၊ ရုပ်၏ ချုပ်ရာတည်း" စသော ဘုရားရှင်၏ တရားတော်ကိုနာကြားရ၍ "ငါတို့သည် မမြဲမခိုင်တာတွေကို မြဲခိုင်တာ ဟု မှတ်ထင်ခဲ့ကြပြီ၊ ထင်ရှားရှိသော သက္ကာယဌ် အကျုံးဝင်ကုန်၏ ကြောက်လန့်တုန်လှုပ် ထိတ်လန့်ကြပုံနှင့် ဘုရားရှင်၏ တန်ခိုးကြီး မြင့်မြတ်ပုံ ၂၂-၂၃

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာ

၁၀၁။ သက္ကာယဒ္ဌ နိဏောခဒ္ဓ-စသော ဥဂါထာကို ဌ-ဒီတိန်နှင့် အညီ အနက်ယောဇနာခြင်း ....

၂-ခဇ္ဇနီယသုတ်

၁၀၂။ ရှေးဘ၌ နေဘုံးသောခန္ဓာ (ပုဗ္ဗေနိဝါသ)ကို အစဉ်အောက်မေ့ကုန်သော ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့မှာ "လွန်လေပြီးသောကာလ၌ ငါ ဤသို့ ရှိပ်ရှိခဲ့ပြီ ဝေဒနာရှိခဲ့ပြီ စသည်ဖြင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါး တပါးပါးကိုသာ အစဉ်အောက်မေ့ကြပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ....

၁၀၃။ အအေး အပူ စသည်ဖြင့် ဖောက်ပြန်တတ်သောကြောင့်ရှိပ်၊ ချမ်းသာဆင်းရဲ စသည်ကို ခံစားတတ်သောကြောင့် ဝေဒနာ၊ အညိုအရှေ့အဆင်းစသည်ကို မှတ်တတ်သောကြောင့်သည်လည်း၊ ပေါင်းရှိပြုစီရင်အပ်သော သင်္ခတကို ပြုစီရင်တတ်သောကြောင့် သင်္ခါရ၊ အချဉ်စသည်ကို အထူးသိတတ်သောကြောင့် ဝိညာဏ်မည်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း

၁၀၄။ အနေကဝိဟိတံ-ကိဉ္စ၊ ရူပတိ သုခမ္ပိ ဝေဒယတိ၊ သင်္ခါတ မဘိသင်္ခရောန္တိ-တိဋ္ဌ သိမှတ်ဖွယ်ရာများ ....

၁၀၅။ "ယခုအခါ ငါ့ကို ရူပ်စသည်သည် ခံစားအပ်၏၊ အတိတ်ကာလ၌လည်းခံစားအပ်ခဲ့ပြီ၊ အနာဂတ်ရူပ်စသည်ကို နှစ်သက်ငြားအံ့ အနာဂတ်ရူပ်စသည်သည် ငါ့ကို ခံစားအပ်ရာ၏" ဟု ရှုဆင်ခြင်သော သုတရှိသူ အရိယသာဝကမှာ အတိတ်ရူပ်စသည်၌ မငဲ့ကွက် အနာဂတ်ရူပ်ကို မနှစ်သက် ပစ္စုပ္ပန်ရူပ်စသည်ကို ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စက်ဆုတ်ခြင်းငှါ ချုပ်ခြင်းငှါ ကျင့်သူမည်၏ ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ....

၁၀၆။ ရူပ် စသည်ကို မမြဲ ဆင်းရဲဖောက်ပြန်တတ်၏၊ ငါ၏ဥစ္စာ မဟုတ် ငါမဟုတ် ငါ၏ အတ္တမဟုတ် ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဝဋ္ဋကိုဖျက်ဆီးသူ မဘိုးပွါးစေသူ ဝဋ္ဋကို ပယ်ဖျန်သူ မစဲ့လမ်းသူ ဝဋ္ဋကို ဖရိုဖရဲကြဲတတ်သူ မပေါင်းစည်းသူ ဝဋ္ဋခိုးကင်းစေသူ အခိုးမထစေသူ ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ....

၁၀၇။ ဝဋ္ဋကို ဖျက်ဆီး၍ တည်သူ ကိလေသာတို့မှလွတ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို သကြား ဗြဟ္မာ ပဇာပတိ နတ်မင်းနှင့်တကွသော နတ်တို့ရှိခိုးကြပုံနှင့် နမော တေ ပုရိသာ ဇည-စသော ဂါထာ၏ အနက် ....

၈-ပိဏ္ဍောလျသုတ်

၁၀၈။ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံ၌နေတော်မူစဉ် တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့် ရဟန်းအပေါင်းကိုနှင်ထုတ်၍ ကပိလ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
	ဝတ်ပြည်သို့ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ပြီးလျှင် နေ့အခါနေရန်အလို့ငှါ မဟာဝုန်တော ဥယျာဉ်ပင်ပျိုအနီးသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူခြင်း	၃၉-၈၀
၁၀၃။	ပစ္ဆာဘတ္တံ ပဋိသလ္လိနံ အညထတ္တံ-ပုဒ်တို့၌ မှတ်သားဖွယ်ရာ အဆုံးအဖြတ်....	၈၀
၁၀၀။	"အမိန္ဒားမကို မတွေ့မြင်ရသော နွားငယ်လေး၊ ရေမတွေ့ရသော နုသောမျိုးစေ့တို့သည် ပကတိမှ အခြင်းအရာတပါး ဖောက်ပြားသကဲ့သို့ ငါဘုရားကို မမြင်ရသော ရဟန်းငယ်တို့မှာ ပကတိကြည်လင်သည်မှ တပါးသော အခြင်းအရာ(လူထွက်ခြင်း)ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် ဖြစ်ခဲ့ရာ၏၊ ရှေးကကဲ့သို့ငါဘုရားသည် ရဟန်းအပေါင်းကို ချီးမြှောက်ရမူ ကောင်းလေစ့" ဟု ဘုရားရှင် အကြံအစည်ဖြစ်ပုံ ထိုအကြံကိုသိ၍ သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာလျှောက်ထားပုံ	၈၀-၈၁
၁၀၁။	မြတ်စွာဘုရားသည် ညချမ်းအခါ သတ္တဝါ သခါရမှဝဲ၍ တပါးထည်းတည်း ကိန်းအောင်းရာမှထခဲ့၍ နိဂြောဓာရုံသို့ ကြွခါ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးလျှင် "ရဟန်းတို့သည် တပါးစီ နှစ်ပါးစီ ချဉ်းကပ်သဖြင့် ကြောက်ရွံ့သော သဘောရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ငါဘုရားထံ ချဉ်းကပ်စေကုန်ရာ၏" ဟု တန်ခိုးဖန်ဆင်းတော်မူသဖြင့် ရဟန်းတို့ ဘုရားရှင်ထံ ချဉ်းကပ်တော်မူခြင်း	၈၂
၁၀၂။	ဧကဒိဋ္ဌိကာယ ဣဒ္ဓါဘိသခါရ ပိဏ္ဍောလျှံ တဋ္ဌ ခေါ တေ-တို့၌ မှတ်သားဖွယ်ရာ အဆုံးအဖြတ်များ	၈၂
၁၀၃။	"အမျိုးကောင်းသားတို့သည် အသက်မွေးမှုတို့တွင် အယုတ်ဆုံးဖြစ်၊ ဆဲရေးကြောင်းဖြစ်သော ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်းသော အသက်မွေးမှုသို့ မင်းခိုးသူကြီးမြိုဘေး အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်း အခက်အခဲ အမျိုးမျိုးကြောင့် ကပ်ရောက်ကြသည်မဟုတ်၊ စင်စစ်သော်ကား ပဋိသန္ဓေဖြစ် အိုသေ စိုးရိမ်ငိုကြွေး ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲ ပြင်းစွာပင်ပမ်းခြင်းတို့ သက်ဝင်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ သက်သက်သော ဤဆင်းရဲအစုအဝေး အဆုံးကို ပြုခြင်းသည် ထင်ရှားတန်ရာ၏" ဟု နှလုံးသွင်း၍ အကျိုးကိုစဉ်း၍ ဆွမ်းခံ လှည့်လည်သော အသက်မွေးမှုသို့ ကပ်ရောက်ကြပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း	၈၃
၁၀၄။	ဆင်းရဲဒုက္ခကုန်စေလိုသော ကောင်းသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် သာသနာတော်သို့ ဝင်ရောက်သော အမျိုးကောင်းသားသည် အဘိဇ္ဈာပေါမျှားကာမဂုဏ်တို့၌ ထက်မျက်သော ရာဂရှိ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်သောစိတ်ရှိ ဒေါသဖျက်ဆီးအပ်သော စိတ်အကြံရှိ ပျောက်သောသတိရှိ ကင်းမဲ့သောဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိ တည်ကြည်စိတ်မရှိ ချာချာလည်စိတ်ရှိ မစောင့်စည်းအပ်သော ဣန္ဒြေရှိခဲ့မူ နှစ်ဖက်လုံး၌ မီးတောက်လောင်၍ အလယ်၌ မစင်ပေကျံ့နေသော သူကောင်ဖုတ်ကြည်းရာ၌ မီးစ ထင်းကုလားတုံးသည်	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
	ရှာ၌ အသုံးအဆောင်သင်္ဘောအကျိုး တောင်၌ အသုံးအဆောင်သစ်သား အကျိုးငှါ မဖြစ်သကဲ့သို့ လူစည်းစိမ်မှလည်းဆုတ်ယုတ် ရဟန်း အဖြစ် အရိယာ မဂ်အကျိုးငှါလည်း မပြည့် ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း....	၈၃-၈၄
၁၁၅။	"သတိပဋ္ဌာန်တရား လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာတည်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အနိစ္စစသော နိမိတ်မရှိသော အနိမိတ္တ ဝိပဿနာ သမာဓိကို ပွါးများသူ၏ သန္တာန်၌ ကာမ ဗျာပါဒ ဝိဟိံသာ အကုသလဝိတက် သုံးပါးတို့သည် အကြွင်းမရှိ ချုပ်ကုန်၏"ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း	၈၄
၁၁၆။	ဘဝဒိဋ္ဌိ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ တည်မြဲ ကင်းပြတ် အယူ ၂-ခုရှိရာ သုတရှိသူ အရိယ-သာဝက ဆင်ခြင်ပုံကို ဘုရားရှင်ဟောတော်မူခြင်း	၈၄-၈၅
၁၁၇။	အတ္တဝသိကာ ကဋ္ဌတ္တံ သာမညတ္တံ အနိမိတ္တံ ဝါ သမာဓိ-၌ သိမှတ်ဖွယ်ရာများ	၈၃-၈၄

၉-ပါလိလေယျသုတ်

၁၁၈။	ကောသမ္မီပြည် ဃောသိတာရုံ၌ နေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဆွမ်းခံ လှည့်လည်၍ ဆွမ်းစားပြီး ကိုယ်တိုင်အိပ်ရာ နေရာကို သိမ်းဆည်း၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ယူဆောင်ပြီး အလုပ်အကျွေးတို့ကို မပြောဆို ရဟန်း သံဃာ-ကို မပန်ကြားပဲ တပါးထည်းတည်း အဖော်မပါပဲ ပါလိလေယျကသို့ ဒေသစာရီ ဖဲကြွတော်မူပုံ	၈၅
၁၁၉။	ရဟန်းတပါးက ဘုရားရှင် တပါးထည်းတည်း မည်သူကိုမှ မပြောပဲ ဒေသ စာရီ ကြွတော်မူကြောင်းကို အရှင်အာနန္ဒာကို ပြောကြားရာ အရှင် အာနန္ဒာက တပါးထည်းတည်း နေလိုသောအခါ မည်သူ့ကိုမှ မပြောပဲ ကြွသွားပုံ မည်သူမှ မလိုက်ထိုက်ပုံကို မိန့်တော်မူခြင်း	၈၅
၁၂၀။	များစွာသော ရဟန်းတို့က ငါ့ရှင် အာနန္ဒာ တပည့်တော်တို့ ဘုရားရှင်မျက် မှောက်၌ တရားစကားကိုမကြားရတာကြာပြီ ဘုရားရှင်တရားကိုနာကြား လိုပါကြောင်း လျှောက်ထားကြသဖြင့် ရဟန်းအများနှင့် ရှင်အာနန္ဒာ သည် ဘုရားရှင်ရှိရာ ပါလိလေယျကမြို့ တင့်တယ်သော အင်ကြင်းပင် အနီးသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူခြင်း	၈၆
၁၂၁။	ပါလိလေယျကေ ဝိဟရတိ ဘဒ္ဒသာလမူလေ-နှင့်စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ရာ	၈၆
၁၂၂။	"အဘယ်သို့သိမြင်သူ၏ သန္တာန်ဝယ် မဂ်၏ အခြားမဲ့၌ အာသဝေါတို့၏ ကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ဖြစ်သနည်း"ဟု ရဟန်းတပါး၏ အကြံကို ဘုရားရှင် သိတော်မူ၍ "ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် စိစစ်၍ သတိပဋ္ဌာန် စသော တရားကို ဟောထားအပ်ပါလျက် အချို့သောရဟန်းမှာ ဤကဲ့သို့ အကြံ ဖြစ်ဘိသေး၏"ဟု ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူခြင်း	၈၇
၁၂၃။	အနန္တရာ အာသဝါနံ ခယော ဝိစယသော-တို့၌ သိမှတ်ဖွယ်ရာ	၈၆-၇

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၁၂၄။ ဤသာသနာတော်၌ ဘုရားစသော အရိယာတို့ကို (ဉာဏ်ဖြင့်) ဖူးမြင်လေ့ မရှိသော အာဂမ အဓိဂမ သုတမရှိသောပုထုဇဉ်သည် ရုပ်စသည်ကို အတ္တ ဟု ရှုခြင်းစသော ဒိဋ္ဌိသခ်ါရ ယုံမှားခြင်း ဝိစိကိစ္ဆာသခ်ါရဖြစ်ခဲ့ရာ ၎င်း ဒိဋ္ဌိ သခ်ါရ စသည်သည် တဏှာ ဝေဒနာ ဖဿအဝိဇ္ဇာကြောင့်ဖြစ်၏၊ ၎င်းဒိဋ္ဌိသခ်ါရ စသည်သည် မမြဲသော အနိစ္စအကြောင်းတရားတို့ ပြုပြင် အပ်သော'သခ်တ'အကြောင်းကို စဲ့ရ်ဖြစ်သော 'ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပန္နဲ'တရား ဟု သိမြင်သူ၏ သန္တာန်၌ မဂ်၏ အခြားမဲ့၌ အာသဝကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ် ဖြစ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၇၃-၈၉

၁၀-ပုဏ္ဏမသုတ်

၁၂၅။ သာဝတ္ထိပြည် ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် တခုသောလပြည့်နေ့ ညချမ်း ရဟန်းပရိသတ်ခြံရုံ၍ စမ္မယ်တော်မူသောအခါ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ပဉ္စဥပါဒါနက္ခန္ဓာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရူပဃာတ အာဒီနဝ နိဿရဏ–စသော ရဟန်းတပါး၏ လျှောက်ထားချက်ပုစ္ဆာမျှားကို တခုစီ-တခုစီ ဖြေဆို တော်မူစဉ် သံဃာပရိသတ်အတွင်းရှိ အခြားရဟန်းတပါးသည် "ခန္ဓာ ငါးပါးသည် အနတ္တတဲ့-အနတ္တဖြစ်လျှင် ထိုအနတ္တခန္ဓာငါးပါးက ပြုလုပ် သမျှ ကံသည်လည်း အနတ္တပင် ဖြစ်သည် (အကျိုးအပြစ်-စံဘွယ် ခံဘွယ် မရှိပြီ)"ဟု (သဿတဝါဒ) အကြံအစည် ကြံစည်တွေးတောနေသည်ကို သိတော်မူသဖြင့် ဆက်လက်၍ မေး ဖြေပြုကာ ဟောကြားတော်မူရာ ငါးရာ ငါးရာသော ရဟန်းတို့ ရဟန္တာဖြစ်ပုံ။ (ဤအဌကထာ၌ ငါးရာ ငါးရာ ဟု လာ၏၊ မ-၃-မဟာပုဏ္ဏမသုတ်၌ ခြောက်ကျိပ် ဟု လာ၏) ၉၀-၉၅

---

(၉) ၄-ထေရဝဂ်

၁-အာနန္ဒသုတ်

၁၂၆။ ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ ယော်ရှယ်နုပျို တန်ဆာဆင်လေ့ရှိသော မိန်းမပျို ယောကျ်ား ပျိုတွေဟာ စင်ကြယ်ဖြူစင်သောမှန် ကြည်လင်သောရေခွက်၌ မိမိမျက်နှာ ရိပ်ကို ရှုကြည့်ရာ မှန်ကိုမှီ၍ မြင်ရာသကဲ့သို့ မှန်ကိုမမှီပဲ မမြင်ရာသကဲ့သို့ ရူပ် ဝေဒနာ သညာ သခ်ါရ ဝိညာဏ်ကိုမှီ၍ အသို-(ငါဖြစ်၏)ဆိုတဲ့ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဖြစ်တယ်၊ ရုပ်စသည်ကို မမှီပဲ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိမဖြစ်၊ အာနန္ဒာ ရုပ်သည် မြဲသော နိစ္စလော အနိစ္စလော စသည်ဖြင့် တရားတော်ကို ဟောပြသဖြင့် သောတာပန် ဖြစ်ခဲ့၏၊ ဤသို့ တရားဟောသော မန္တာဏီ ပုဏ္ဏေမ၏သား အရှင်ပုဏ္ဏဟာ သီတင်းငယ်ဖြစ်ကုန်သော တပည့်တော် တို့အား မျှားသော ကျေးဇူးရှိပေ၏ ဟု ရှေမှောက်ရောက်လာကြသော ရဟန်းအမျှားအား အရှင်အာနန္ဒာက တဆင့်တရားဟောတော်မူခြင်း ၉၆

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၁၂၇။ အသျှိတိ ဟောတိ-၌ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိသုံးပါးဖြစ်ပုံကို ၌-ဌိ တို့ဖြင့် ဝေဖန်ပြခြင်း ၉၆

၁၂၈။ တန်ဆာဆင်လေ့ရှိသော ယောကျ်ား မှန်ပြင် မျက်နှာရိပ်တို့နှင့် ပုထုဇဉ် ခန္ဓာငါးပါး တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဖြစ်ခြင်းတို့ တူပုံကို ဌိ အရ ရှင်းပြထားခြင်းနှင့် ပစုရကဇာတော မံ နပ္ပဋိဘန္ဓိ-တို့၌ သိမှတ်ဖွယ် ၉၇

၂-တဿသုတ

၁၂၉။ "ငါ့ရှင်တို့ တပည့်တော်၏ ကိုယ်လေးတယ် အရပ်မျက်နှာတွေ ထင်ရှားစွာ မထင်မြင် ပရိယာယ်တွေလဲမထင်၊ ထိုင်းမှိုင်းငိုက်မည်းတယ်၊ မပျော်မမွေ့ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်နေရတယ်၊ တရားတို့၌ ယုံမှားမှု ဖြစ်နေတယ်"ဟု မျှားစွာသော ရဟန်းတို့အား ပြောကြားခဲ့သော မြတ်စွာဘုရား ဖထေး၏သား အရှင်တိဿကို ဘုရားရှင်ထံမှောက်၌ ခေါ်မေး၍ မှန်သော အတိုင်း ဖြစ်ပုံကို လျှောက်ထားပုံ ၉၇

၁၃၀။ ရူပ်စသည်၌ မကင်းသော တပ်မက်ခြင်းရှိ အာသာဆန္ဒရှိ ချစ်ခြင်းရှိ ဆာလောင်ခြင်းရှိ ပူလောင်ခြင်းရှိ တဏှာရှိသူမှာ ထိုရူပ်စသည်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိုးရိမ်ငိုကြွေးကိုယ်ဆင်းရဲ နှလုံးမသာ ပြင်းစွာပင်ပန်းဘို့ ဖြစ်ပုံ

ရူပ်စသည်၌ မကင်းသော တပ်မက်ခြင်းရှိသူမှာ ရူပ်စသည် ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် စိုးရိမ်ခြင်းစသည် မဖြစ်ပုံကို မေးမြန်း၍ အရှင်တိဿအား ဘုရားရှင် တရားဟောတော်မူပုံ ၉၈

၁၃၂။ "ခရီးလမ်း မသိသူကို သိသောသူက အိုယောကျ်ားလား၊ ဤသည်ကား လမ်းပဲ၊ ထိုလမ်းဖြင့်သွား၊ လမ်းနှစ်ခွကိုတွေ့မယ်၊ လက်ဝဲလမ်းကိုလွှတ်၊ လက္ခိုလမ်းကိုယူ ဆက်သွား ထူထပ်သောတောအုပ် ကြီးသော ချိုင့်ဝှမ်းသော မြေအာဘို့ကို တွေ့မြင်လတ္တံ့"ဟု ပြောဆိုညွှန်ကြားပုံ ဥပမာကို ဟောတော်မူပုံ ၉၉

၁၃၃။ လမ်းမသိသူကား ပုထုဇဉ် လမ်းသိသူကား ပူဇော်ထူးခံ အမှန်အားလုံးသိ ဘုရား၊ လမ်းနှစ်ခွကား ယုံမှားဝိစိကိစ္ဆာ လက်ဝဲလမ်းကား မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစသော မိစ္ဆာမဂ်၊ လက္ခိုလမ်းကား သမ္မာဒိဋ္ဌိစသော သမ္မာမဂ်၊ ထူထပ်သော တောအုပ်ကား အဝိဇ္ဇာ၊ ချိုင့်ဝှမ်းသော ညွှန်အိုင်ကြီးကား ကာမဂုဏ်တရား၊ ထုံးအိုင် ချောက်ကမ်းပါးကား ကောဓ ဥပါယာသ၊ မြွေလျော်ဘွယ်ရာ ညီညာသန့်စင် မြေအပြင်ကား နိဗ္ဗာန်တည်း ဟု တိဿ မမွေ့လျော်လော့ ငါဘုရားသည် ဤအဆုံးအမဖြင့် ဆုံးမ၏၊ငါ၌မြောက်၏၊ အဖန်ဖန်ဆုံးမ၏ ဟု ဘုရားရှင်ဟောတော်မူရာ အရှင်တိဿ ကျေနပ်လက်ခံတော်မူပုံ ၁၀၈

၎ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၃-ယမကသုတ်

၁၃၉။ "ရဟန္တာ ရဟန်းဟာ ဥပါဒိန္နက ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီးခြင်းကြောင့် ပြတ်၏၊ ပျက်စီး၏၊ သေလွန်သည်မှ အထက်၌ မဖြစ်"ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောအပ်သော တရားကို ငါသိ၏ ဟု စွဲယူသော ယုတ်မာသော မိစ္ဆာ အယူရှိသူ ယမက ရဟန်းကို "မျှားစ္ဆာသောရဟန်းတို့က ကြားသိ၍ ဘုရား ဒီလိုမဟော ဘုရားကို ချစ်ခင်စ်ခဲ့နဲ့ ! စွပ်စွဲခြင်းဟာမကောင်း"ဟု ပြောဆိုကြရာ အယူမှားကို မစွန့်သဖြင့် မျှားစ္ဆာသော ရဟန်းတို့က အရှင်သာရိပုတ္တရာ အား လျှောက်ထားကြခြင်း ၁၀၁

၁၄၀။ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ရူပ်သည်မြဲသလော မမြဲသလော စသည်ဖြင့် မေးစစ်၍ တရားဟောပြီးလျှင် ငါ့ရှင် ယမက သင်ဘယ်လိုမှတ်ထင်သလဲ ရူပ်ဝသည် ကို သတ္တဝါ ဟု ရှုသလော၊ ရူပ်စသည်၌ သတ္တဝါ ဟု ရှုသလော၊ ရူပ်စသည်မှ ကင်း၍ သတ္တဝါ ဟု ရှုသလော ဟု မေးသောအခါ ဤသို့ရှုခြင်းသည် မသင့်ပါ ဟု လျှောက်သဖြင့် ဤသတ္တဝါသည် ရူပ်ဝေဒနာသညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်မရှိဒါကို သတ္တဝါ ဟု ရှုသလော ဆက်မေးဆု မသင့် ဟု အရှင် ယမကက ဖြေဆိုတောင်းပန်ခြင်း ၁၀၂

၁၄၁။ ငါ့ရှင် ယမက သတ္တဝါကို မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အမှန်အား၊ဖြင့် ခိုင်မြဲသော အား၊ဖြင့် မရအပ်ပါပဲလျက် "ရဟန္တာ ရဟန်းဟာ ဥပါဒိန္နကခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးခြင်းကြောင့်ပြတ်၏၊ ပျက်စီး၏ စသောသင့်အယူအဖြေဟာ သင့် ပါမည်လော"ဟု ရှင်သာရိပုတ္တရာကမိန့်တော်မူသောအခါ ရှေးဘ၌မသိမိုက်မဲ သော တပည့်တော်မှာ ထိုမကောင်းသော မိစ္ဆာအယူဖြစ်ခဲ့ပါပြီ၊ အရှင် သာရိပုတ္တရာ၏ တရားဒေသနာကို ကြားနာ၍၍ မိစ္ဆာအယူကင်းစင် သစ္စာ မြင်သိပုံကို အရှင်ယမကက လျှောက်ထားခြင်း ၁၀၂-၃

၁၄၂။ အစောင့် အရှောက်ရှိသော အိမ်ရှင် သူဌေးကို သတ်လိုသော သူသတ် ယောကျ်ားသည် အိမ်ရှင်သူဌေးထံချဉ်းကပ်၍ လုပ်ကျွေးခစားလိုကြောင်း ပြောကြားသဖြင့် အခွင့်ရ၏၊ 'ရွှေထ နောက်အိပ် ဘာပြုရမည်နည်း'ဟု စကားကို နာခံ ချစ်နှစ်သက်ဖွယ် ပြောဆိုပြုကျင့်၍ လုပ်ကျွေး၏ ချစ် ကျွမ်းဝင်သူ မိတ်ဆွေအနေ သူဌေးနှင့်သူဌေးသား၏ အကျွမ်းဝင်လူယုံပြစ် သောအခါ ဆိပ်ငြိမ်ရာကပ်သော အိမ်ရှင် သူဌေးကို သတ်လေ၏၊ ငါ့ရှင် ယမက ခစားလုပ်ကျွေးပါရစေဆိုသောအခါ၌လည်း ထိုသူကား သူသတ်ပဲ လုပ်ကျွေးနေဆဲအခါ သတ်ဆဲအခါမှာလဲ သူသတ်ပဲ သူဌေးကား ငါ့ကို သတ်မည်သူဟု မသိရှာခဲ့ပေဟု အရှင်သာရိပုတ္တရာက လူယုံသူသတ် ဥပမာ ကို ဆက်လက်၍ အရှင်ယမကအား ဟောတော်မူခြင်း ၁၀၃-၄

၁၄၃။ ဘုရားစသော အရိယာတို့ကို မြင်လေ့မရှိသော အာဂမ အဓိဂမ သုတမရှိသူ ပုထုဇဉ်သည် ရူပ်စသည်ကို အတ္တ ဟု ရှုခြင်းစသော သက္ကာယ ဒိဋ္ဌဖြစ်၍ မမြဲသောရူပ်စသည်ကို မမြဲသောရူပ်စသည် ဟု ဆင်းရဲသော ရူပ်စသည်ကို ဆင်းရဲသောရူပ်စသည် ဟု အတ္တမဟုတ်သော ရူပ်စသည်ကို အတ္တမဟုတ်သော ရူပ်စသည် ဟု ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရတို့ ပေါင်းရှိပြုပြင်အပ်သော ရူပ်စသည်ကို ကံစသည်တို့ ပေါင်း၍ ပြုပြင်အပ်သော ရူပ်စသည် ဟု သတ်တတ်သောရူပ်စသည်ကို သတ်တတ်သောရူပ်စသည် ဟု ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာမသိပုံ ရူပ်စသည်ကို အတ္တ ဟု စွဲလမ်းပုံ စွဲလမ်းအပ်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့ဟာ ရှည်စွာသော နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး အစီးပွါးမဲ့ ဆင်းရဲဘို့ရန်ဖြစ်ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၁၈

၁၄၄။ ဘုရားစသော အရိယာတို့ကို ဖူးမြင်လေ့ရှိသော သုတဝါ အရိယသာဝကမှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌ မဖြစ်ပုံ မမြဲသောရူပ်စသည်ကို မမြဲသောရူပ် စသည် ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိပုံ ရူပ်စသည်ကို ငါ၏အတ္တ ဟု မစွဲလမ်းပုံ မစွဲလမ်းသော ခန္ဓာ ငါးပါးတို့သည် ရှည်စွာသော နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး စီးပွါးချမ်းသာခြင်း ဂုဏ် ဖြစ်ပုံကို အရှင်သာရိပုတ္တရာက ဟောတော်မူသဖြင့် အရှင် ယမက ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူခြင်း ၁၀

၄-အနုရာဓသုတ်

၁၄၅။ ဘုရားရှင်သည် မဟာဝုန်တော အတွင်း ၂-ခု တပ်သော ကျောင်းဌာ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် အနီး ဘောကျောင်းငယ်ဌာနေသော အနုရာဓ ရဟန်းကို သာသနာပြင်ပအယူရှိ ပရိဗိုဇ်တို့က "ငါ့ရှင် အနုရာဓ အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူသော ဘုရားသည် သတ္တဝါသည် သေသည်မှ အထက်ဌာဖြစ်၏ (၁) မဖြစ် (၂) ဖြစ်သည်လည်းရှိ၏ မဖြစ်သည်လည်းရှိ၏ (၃) ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ် မဖြစ်သည်လည်းမဟုတ် (၄) ဤ(၄) ဌာနတို့ဌာ ပညတ်သိစေပါသလော ဟု မေးမြန်းကြရာ အနုရာဓက သင်တို့မေးသော (၄ ဌာနမှ ကြဉ်၍။ ၄ ဌာနနှင့် ကင်း၍) ပညတ်သိစေနိုင်၏ ဟု ဖြေဆိုလိုက်သဖြင့် ဤရဟန်းသည် သီတင်းငယ်သော်ဖြစ်မည်၊ မိုက်မဲမလိမ္မာသော မထေရ်ကြီးသော်လည်းဖြစ်မည် ဟု ပရိဗိုဇ်တို့က မောင်မဲ၍ ထပြန်ကုန်ခြင်း ၁၈

၁၄၆။ အနုရာဓ ရဟန်းသည် ပရိဗိုဇ်တို့ပြန်သွားပြီ ဘုရားထံမှောက် လာ၍ အကြောင်းစုံဖြစ်ပုံကို လျှောက်သောအခါ အနုရာဓရူပ်သည်မြဲသလော မမြဲသလော စသည်ဖြင့်ရင်း ရူပ်စသည်ကို သတ္တဝါ ဟု သင်ရှုသလော၊ ရူပ်စသည်ကို ကြဉ်၍သတ္တဝါ ဟု သင်ရှုသလော စသည်ဖြင့်ရင်း မေးစစ်တော်မူ၍ နောက်ဆုံးဌာ ငါဘုရားသည် ရှေးဌာ ယခုအခါဌာ ဒုက္ခကိုရင်း ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ကိုရင်း သိစေ ပညတ်၏ ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၈

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၅-ဝက္ကလိသုတ်

၁၄၇။ ဆုဇင်ဂြိုဟ်ပြည် ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူသော ဘုရားရှင်ကို အိုးထိန်းသည်တဲ၌နေသော ရောဂါထန်ပြင်း ဆင်းရဲနေသော ဝက္ကလိရဟန်းက အလုပ်အကျွေးရဟန်းတို့မှတဆင့် "ဝက္ကလိရဟန်း ရောဂါထန်ပြင်း ဆင်းရဲနေပါတယ် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခေါင်းဖြင့် ရှိခိုးပါတယ် တောင်းပန်ပါတယ် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ချဉ်းကပ်စေလိုပါသတဲ့"ဟု ပင့်လျှောက်ခြင်း ၁၀၈

၁၄۸၊ ဘုရားရှင်သည် သင်းပိုင်ကိုပြင်ဝတ် သပိတ်သက်နှင်းကိုယူ၍ ကြွလာသော အခါ ဝက္ကလိရဟန်းသည် ညောင်စောင်းငယ်၌ အရိုအသေပေးရန် လှုပ်ရှားရာ "ဝက္ကလိမသင့် သင်မလှုပ်ရှားနဲ့ ခင်းထားအပ်သော နေရာတို့၌ ငါထိုင်မည်"ဟု ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူ၍ နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူခြင်း ၁၀၈

၁၄၉။ "ဝက္ကလိ သင်ဆင်းရဲဝေဒနာကို သည်းခံနိုင်ရဲလား ဣရိယာပုထ် မျှတရဲလား ဆင်းရဲဝေဒနာဆုတ်ရဲလား မတိုးဘူးလား ဆုတ်ခြင်းကိုသိအပ်သလား တိုးခြင်းကို မသိအပ်သလား"ဟု မေးသောအခါ ဆင်းရဲဝေဒနာကို သည်း မခံနိုင်ပါ မမျှတပါ ဆင်းရဲဝေဒနာ တိုးနေပါတယ် မဆုတ်ပါ တိုးခြင်းကို သိအပ်ပါတယ် ဆုတ်ခြင်းကို မသိအပ်ပါကြောင်း ဝက္ကလိရဟန်းက လျှောက်ထားခြင်း ၁၀၉

၁၅၀။ "ဝက္ကလိ တစုံတခု နှောင်တပူပန်ခြင်း နှလုံးမသာယာခြင်း မဖြစ်ဘူးလား"ဟု မေးသောအခါ မနှည်းသောနှောင်တပူပန်ခြင်း နှလုံးမသာယာခြင်း ဖြစ်နေသည်ကိုလျှောက်၍ မိမိသည် သီလအားဖြင့် မစွပ်စွဲပုံကို ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထားခြင်း ၁၀၉

၁၅၁။ ခမနီယံ ယာပနီယံ ပဋိက္ခမောသံဝန် အဘိက္ခမောသဝန်-တို့၌ ဌ-ဋ္ဌ ဗျာကရဏ်း တို့နှင့်အညီ သိမှတ်ဖွယ်ရာ အဆုံးအဖြတ် ၁၀၉

၁၅၂။ မြတ်စွာဘုရား ကြာမြင့်စွာကာလကပင် ဘုရားရှင်ကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ ချဉ်းကပ်လိုသော တပည့်တော်မှာ ကိုယ်အားအစွမ်းမရှိ၍ မချဉ်းကပ်ခဲ့ရ ကြောင်း ဝက္ကလိရဟန်းက လျှောက်ထားသောအခါ "ဝက္ကလိ မသင့် ဖူးမြင်အပ်သော ဤအကောင်ပုပ်ဖြင့် သင့်အား အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဝက္ကလိ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးကို ရှုမြင်သူသည် ငါဘုရားကို မြင်သူ မည်၏"ဟု ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူခြင်း ၁၁၀

၁၅၃။ ပူတိကာယေန ယော ခေါ ဝက္ကလိ ဓမ္မံ-တို့၌ မှတ်သားဖွယ်ရာများ ၁၁၀-၁၁၁

၁၅၄။ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှပ်သည်မြဲသလော စသည် မေးစစ်လျက် တရားဟောပြ ပြီးလျှင် ဂိဇ္ဈကူဋ်တောင်သို့ကြွ၍ မကြာမြင့်မီ ဝက္ကလိရဟန်းသည် အလုပ်

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

အကြွေး ရဟန်းတို့ကို "ဣသိဂိလိတောင်နံပါး ကျောက်ညိုပေါ် ဆောက်ထားသော ကျောင်းယဲ့သို့ ညောင်စောင်းယဲ့နှင့်တကွ ဆောင်ယူကြ ငါကဲ့သို့သော ရဟန်းသည် အိမ်တွင်း၌ အင်္ဂတောကိုပစ်ချခြင်းငှါ မသင့်" ဟု မိန့်တော်မူသဖြင့် အလုပ်အကျွေးရဟန်းတို့ ဝဏ္ဏလိရဟန်းကို ဣသိဂိလိတောင်သို့ ပင့်ဆောင်ကြခြင်း ၁၁၁

၁၅၄။ ထိုညဉ့်နေ့ ဂိဇ္ဈကူဋ်တောင်၌ နေတော်မူသော ဘုရားရှင်ကို ညဉ့်သန်းကောင်အချိန် သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာ (နတ်) ၂-ယောက်တို့လာကြ၍၊ တယောက်က "ဝဏ္ဏလိ ရဟန်းသည် အရဟတ္တမဂ္ဂဝိမောက္ခ အကျိုးငှါ စေ့ဆော်အားထုတ်၏"ဟု တယောက်က "ဝဏ္ဏလိရဟန်းသည် ကိလေသာမှကောင်းစွာ လွတ်မြောက်လိမ့်ယောင်တကား"ဟု လျှောက်ကြား ရှိခိုးကာ ကွယ်ပျောက်သွားကြခြင်း ၁၁၂

၁၅၆။ ထိုညဉ့်လွန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကိုခေါ်၍ "ညက ဗြဟ္မာ ၂-ယောက်တို့လျှောက်ကြပုံနှင့် ဝဏ္ဏလိ မကြောက်လင့် သင်မယုတ်မာသော ကောင်းသောသေခြင်း ဖြစ်မည် ဟု ဘုရားရှင်ကလဲ မိန့်တော်မူကြောင်း ပြောကြားစေသောအခါ၊ ဆောရါပြင်းထန် ဆင်းရဲခံနေရသော ဝဏ္ဏလိရဟန်းသည် "ဘုရားရှင်၏ ခြေတော်တို့ကို ရှိခိုးပါ၏၊ မမြဲဆင်းရဲသော ရူပ်စသည်၌ ယုံမှားတွေးတောမရှိပါ၊ မမြဲ ဆင်းရဲဖောက်ပြန်သော ရူပ်စသည်၌ လိုချင်မှု တပ်မက်မှု ခွဲစ်မှုမရှိ တွေးတောယုံမှားမရှိ အမှန်သိ၏"ဟု တဆင့်ဘုရားရှင်အား လျှောက်စေ၍ မကြာမီကိုယ့်လည်တန်ကို ဖြတ်လှီးလိုက်ခြင်း ၁၁၃

၁၅၇။ ဘုရားရှင်သည် ရဟန်းတို့ကိုခေါ်၍ ဣသိဂိလိတောင်နံပါး ကျောက်ညို ကျောင်းသို့ လည်ဖြတ်၍သတ်သေသော ဝဏ္ဏလိကို့ကြည့်ရန်သွားရာ ပြန်လည်သော ပခုံးရှိလျက် လဲလျောင်းနေသော ဝဏ္ဏလိကို အဝေးမှမြင်ရခြင်း ၁၁၃

၁၅၈။ အရှေ့ အနောက် တောင် မြောက် အောက် အထက် အထောင့်အရပ်သို့ သွားနေသော အခိုးတိမ် အမိုက်မှောင်ကို မြင်သောအခါ ချစ်သား ရဟန်းတို့ ဤသွားနေခြင်းသည်ကား "ဝဏ္ဏလိ အမျိုးကောင်းသား၏ ဝိညာဉ်သည် အဘယ်၌တည်သနည်း" ဟု အဖန်ဖန် ရှာနေသော ယုတ်မာမှ ရှိသော မာရ်နတ်တည်း၊ ဝဏ္ဏလိ အမျိုးကောင်းသားသည် မည်သည့် အရပ်၌မျှ မတည်သော ဝိညာဉ်ဖြင့် ခန္ဓာဇာတ်သိမ်း ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်ငြိမ်းလေပြီ ဟု ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူခြင်း ၁၁၄

၁၅၉။ ဓူမာယိတတ္တဲ့ တိမိရာယိတတ္တဲ့-၌ သိမှတ်ဖွယ်နှင့် အရှင်ဝဏ္ဏလိ မည်သည့် အနေအားဖြင့် ကွယ်လွန်နေပုံ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ အမျှားအားဖြင့် လက်ခံတောင်း စောင်းလျက် ကွယ်လွန်တတ်ပုံကို ဌ အရ ပြဆိုခြင်း ၁၁၄

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၆-အဿဇိသုတ်

၁၆၀။ ကဿပသူဌေး ဆောက်လုပ်သော (ကဿပကာရုံ) အရံကျောင်းဌာ ဝက္ကလိ ရဟန်းကဲ့သို့ ရောဂါထန်ပြင်း ဆင်းရဲရောက်နေသော အဿဇိရဟန်းကို ဘုရားရှင် ကြွရောက်မေးစစ် သြဝါဒပေးသောအခါ "မြတ်စွာဘုရား ရှေးအခါ နာဖျားရာ၌ ထွက်လေ ဝင်လေ ကာယသခါတို့ကို ငြိမ်းပျောက်စေ၍ နေနိုင်ပါ၏၊ ယခု ထိုကာယသခါရကို ငြိမ်းစေသော စတုတ္ထစျာန် သမာဓိကို မရတော့ပါ၊ ငါ သာသနာတော်မှ မဆုတ်ယုတ်ပဲ ရှိပါ၏လော ဟု အကြံဖြစ်ပုံကို ဘုရားရှင်အားလျှောက်ရာ "သမာဓိသာလျှင် အနှစ် သမာဓိသာလျှင် ရဟန်းဥစ္စာ"ဟု မှတ်ထင်ကြသော ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့မှာ ဤအကြံမျိုးဖြစ်ပုံကို ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူခြင်း ၁၁၅

၁၆၁။ နော ကဿာဟံ ပရိဟာယာမိ .... သမာဓိသာရကာ-ပုဒ်တို့၌ သိမှတ်ဖွယ်ရာ ၁၁၅

၁၆၂။ အဿဇိရုပ်သည် မြဿလော၊ မမြဿလော စသည်ဖြင့် မေးစစ် တရားဟော ပြီးလျှင် ထိုရဟန္တာ ရဟန်းသည် သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကို ခံစား ရာ၌ မမြဲဟု မျိုမတတ် ခွဲလမ်းဖွယ်မရှိဟု လွန်စွာ နှစ်သက်ဖွယ်မရှိဟု သိပုံ၊ သံယောဇဉ်နှင့် မယှဉ်ပဲ ဝေဒနာကို ခံစားပုံ၊ ကိုယ်လျှင် အဆုံးစွန် အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာ အလက်လျှင် အဆုံးစွန် အပိုင်းအခြား ရှိသော ဝေဒနာတို့ကိုသိပုံ၊ သေသည်မှ အထက်၌ ဤအာယတနတို့၌ ဝေဒနာအားလုံး မနှစ်သက်အပ်ပဲ ငြိမ်းပျောက်ပုံ၊ ဆီမီးစာကိုစွဲ ဆီမီး တောက်လောင်၍ ဆီနှင့်မီးစာ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဆီမီးငြိမ်းပုံနှင့် တူပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၁၆

၁၆၃။ အဿဇိရဟန်း ဒိစ္ဆံ ဝါ အနိစ္ဆံ ဝါ ၁သော ထိုပရိဝဋ် ဒေသနာ၏အဆုံး၌ ရဟန္တာဖြစ်ပုံ၊ သုခဝေဒနာ၌ နှစ်သက်မှုဖြစ်၍ မနှစ်သက်အပ်ဟု သိခြင်း သည် မထူးခြား ဒုက္ခဝေဒနာ၌ နှစ်သက်မှု မဖြစ်နိုင်၍ ၎င်းကို မနှစ်သက်အပ်ဟု သိခြင်းသည် အဘယ်သို့ ဖြစ်နိုင်ပုံနှင့် အနဘိနန္ဒိတာနိ အရ သိမှတ်ဖွယ်မျှား ၁၁၆

၇-ဒေမကသုတ်

၁၆၄။ ကောသမ္မီပြည် ဃောသိတာရုံကျောင်း၌ နေကြသော မထေရ်မျှားစွာတို့ သည် ဗဒရိကာရုံကျောင်း၌ ရောဂါပြင်းထန်နေသော အရှင်ခေမကထံ အရှင်ဒါသကကို စေလွှတ်၍ ရောဂါအခြေအနေကို မေးမြန်းရာ မသက်သာ ကြောင်း သိရသောအခါ ဘုရားဟောသော ဥပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်သော (ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓာ စသော) ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌ အတ္တဟုဌင်း အတ္တ၏ ဥစ္စာ ဟုဌင်း ရှုသလောဟု ထပ်မေးစေပြန်ရာ အတ္တဟု အတ္တ၏ ဥစ္စာ ဟု ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌ မရှုပုံကို အရှင်ခေမက က လျှောက်ထားစေခြင်း ၁၁၇

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၁၆၅။ မထေရ်များစွာက ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌ အတ္တ၊ အတ္တ၏ဥစ္စာ ဟု မရှုကြောင်း သိရသောအခါ အရှင်ခေမကကို ပူဇော်အထူးခံ အာသဝေါကုန်သော ရဟန္တာတည်း ဟု ပြောဆိုကြပြန်ရာ အရှင်ခေမက က "အတ္တ အတ္တ၏ဥစ္စာ ဟု မရှုပါ၊ ရဟန္တာလဲ မဟုတ်သေးပါ၊ စင်စစ် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့၌ အသို့မာန် တဏှာမာန် ရှိသေးကြောင်းကို များစွာသော ရဟန်းတို့အား လျှောက်ကြားစေခြင်း ၁၁၈

၁၆၆။ အရှင်ခေမကသည် ငါဖြစ်၏ ဟု ဆို၏၊ ရူပ စသည်ကို ဆိုသလော ရူပ စသည်ကို ကြဉ်ထား၍ ဆိုသလော ဟု မထေရ်များစွာတို့က (အရှင်ဒါသကကို) စေလွှတ်၍ မေးပြန်ရာ "အရှင်ဒါသက အဖန်ဖန် ပြေးသွားလှည့်လည် ပြောပြနေရခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိမည်နည်း" ဟု အရှင်ခေမကသည် တောင်ဝှေးထောက်၍ မထေရ်များစွာတို့ထံ ကြွတော်မူလာခြင်း ....

၁၆၇။ ဥပပလကြာ ပဒုမ္မာကြာ ပုဏ္ဍရိတ်ကြာ၏အနံ့ကို ပွင့်ချပ်၏အနံ့ အဆင်း၏အနံ့ ဝတ်မှုံ ဝတ်ဆံ၏အနံ့ ဟု ဆိုလျှင် ကောင်းစွာ ပြောဆိုခြင်းမဖြစ် အပွင့်၏အနံ့ ဆိုမှသာ ကောင်းစွာ ပြောဆိုခြင်းဖြစ်သကဲ့သို့ ငါ့ရှင်တို့ ရူပ စသည်ကို ငါဖြစ်၏ ဟု မဆို၊ ရူပ စသည်ကိုကြဉ်၍ ငါဖြစ်၏ ဟု မဆို၊ စင်စစ် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌ ငါဖြစ်၏ ဟူသော အသို့မာန် ရှိသေး၍ ဤအရာသည် ငါဖြစ်သည် ဟု မရှုကြောင်း အရှင်ခေမက က မထေရ်တို့အား လျှောက်ထားခြင်း ၁၁၈

၁၆၈။ ညစ်နွမ်းပေရှေသော အဝတ်ကို ကဝါသည်ထံ ပွတ်လျှော်ရန် အပ်ကြရာ ဆပ်ပြာအကြန်းအနုတို့ဖြင့် အထပ်ထပ် ပွတ်တိုက်၍ ကြည်လင်သော ရေ၌ လျှော်သဖြင့် ထိုအဝတ်သည် စင်ကြယ်ဖြူစင်သော်လည်း အနည်း ငယ်သော ဆပ်ပြာနံ့ အခိုးငွေ့ကျန်ရှိနေပြန်ရာ နံ့သာထုံအပ်သော သေတ္တာ စသည်တို့၌ ထည့်သုံးမှသာ ထိုဆပ်ပြာနံ့ အခိုးအငွေ့တွေ့ အကြင်းမဲ့ကုန် သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ အရိယသာဝကသည် ငါးပါးသော သြရမ္ဘာဂိယသံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်ပြီးသော်လည်း ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ သိမ်မွေ့သေးငယ်သော အသို့မာန် တဏှာ ဆန္ဒ အနုသယကျန်ရှိသေးရာ၊ ဤသည်ကား ရူပ်တည်း ရူပ်၏ဖြစ်ကြောင်းတည်း ရူပ်၏ချုပ်ကြောင်းတည်း စသည်ဖြင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌ အဖြစ်အပျက်ကို အဖန်ဖန်ရှုမှသာ ထိုမာနတဏှာ အနုသယတို့ အကြင်းမဲ့ ကင်းပုံကို အရှင်ခေမကက မထေရ်တို့အား ဟော ပြခြင်း ၁၂၀-

၁၆၈။ ဥဒီ သေ-ခါရေတို့၌ မှတ်သားဖွယ်ရာ အဆုံးအဖြတ် ၁၂

၁၆၉။ များစွာသော မထေရ်တို့က အရှင်ခေမကကို ညှဉ်းဆဲလို၍ မေးကြသည် မဟုတ်ပါ၊ စင်စစ် အရှင်ခေမကသည် ဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်ကို

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

အကျယ်ဟောပြ ဖွင့်ပြခြင်းငှါ ဌမ်းနိုင်တော်မူပါပေသည်၊ ယခု အကျယ်ဟောပြ ဖွင့်ပြအပ်ပါပြီ ဟု လျှောက်ကြ၍ အရှင်ဓေမက၏ တရားတော်ကို ဝမ်းမြောက်နုမော် သာဓုခေါ်ကြ တရားအဆုံးဌ မထေရ်ခြောက်ဆယ်နှင့် အရှင်ဓေမက ရဟန္တာဖြစ်သွားခြင်း ၁၂၂

၇-ဆန္ဒသတ်

၁၇၀။ မျှားစ္ဆာသော ရဟန်းတို့ ဗာရာဏသီမိဂဒါဝုန်တောဌ် နေကြစဉ် ဖွားဘက်တော် ဆန္ဒရဟန်းသည် ညနေချမ်းအခါ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထ၍ သော့ကိုယူပြီး တကျောင်းမှ တကျောင်းသို့ ချဉ်းကပ်၍ အရှင်ဘုရားတို့ မထေရ်တို့သည် တပည့်တော်ကို ဆုံးမကြ အဖန်ဖန် ဆုံးမကြပါ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်နိုင်သော တရားကို ဟောကြပါဘုရား ဟု မထေရ် မျှားစ္ဆာတို့အား အရှင်ဆန္ဒက လျှောက်ထားခြင်း ၁၂၂

၁၇၁။ ငါ့ရှင်ဆန္ဒ-ရုပ်ဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏ်သည် မမြဲ အတ္တမဟုတ်သော အနတ္တတည်း၊ ပြုပြင်အပ်သော တေဘူမကသင်္ခါရတို့သည် မမြဲ-စဟုဘူမက တရားအားလုံးသည် အနတ္တတည်း ဟု မထေရ်ရဟန်းတို့က အရှင်ဆန္ဒအား တရားဟောပြရာ ဤသဘောကို တပည့်တော် သိပါသော်လည်း သင်္ခါရ ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဌ် စိတ်မပြေးဝင်ပုံ ထိတ်လန့်ခြင်း စွဲလမ်းခြင်းဖြစ်ပုံ ရုပ်စသည်တွင် တခုမျှ အတ္တမဟုတ်လျှင် အဘယ်သည် ငါ၏ အတ္တနည်း ဟု စိတ်ဆုတ်နစ်ပုံ သစ္စာသိမြင်သူမှာ ဤအကြံမဖြစ်သင့်ပုံမျှားကို အရှင်ဆန္ဒ ကြံစည်ခြင်း ၁၂၃

၁၇၂။ မထေရ်တို့က အရှင်ဆန္ဒအား တရားဟောရာ၌ ဒုက္ခလက္ခဏာမပါခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြဆိုချက် ၁၂၃

၁၇၃။ အရှင်ဆန္ဒသည် ဘုရားချီးမွမ်းအပ် ပညာရှိ သီတင်းသုံးဖော်တို့ မြှောက်စားအပ်သည့် အရှင်အာနန္ဒာသည်ကား ကောသမ္ဗီပြည် ဃောသိတာရုံ ကျောင်းဌ၌ နေတယ်၊သူသည် တရားလဲ ဟောနိုင်တယ်၊ ငါနှင့်လဲ အကျမ်းဝင်တယ်၊ သူ့ထံသွားမည် ဟု ကြံ၍ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို သိမ်းဆည်းပြီးလျှင် သပိတ်သင်္ကန်းကိုယူ၍ အရှင်အာနန္ဒာထံ ကြွရောက်လျက်ဖြစ်ပုံ အလုံးစုံကို အရှင်ဆန္ဒက လျှောက်ပြခြင်း ၁၂၄

၁၇၄။ ငါတို့သည် ဤမျှလောက် မာန်ချတောင်းပန်ခြင်းဖြင့် အရှင်ဆန္ဒအပေါ် နှစ်သက်ကျေနပ်ပါကုန်၏၊ စင်စစ် အရှင်ဆန္ဒသည် မာန်ချတောင်းပန်ခြင်းကို ထင်ရှားစွာ ပြုလေပြီ၊ မာနဝုတ်ကို ဖြတ်နှုတ်လေပြီ၊ "ငါ့ရှင်ဆန္ဒ နားထောင် သင်ဟာ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိခြင်းငှါ ထိုက်သူတည်း"ဟု အရှင်အာနန္ဒာက မိန့်ကြားရာ "သစ္စာ ၄-ပါး တရားကို သိထိုက်သူဖြစ်၏"ဟု ကြားရ၍ အရှင်ဆန္ဒမှာ လွန်မြတ်သော နှစ်သက်ဝမ်းသာမှု ဖြစ်ပုံ ၁၂၄

ဦးရေ ဘဂြောင်းအနု မျက်နှာအမှု

၁၇၅။ ကစ္စာန လူအပေါင်းသည် ရှိသည်၏အဖြစ် သဿတ၊ မရှိသည်၏အဖြစ် ဥစ္ဆေဒ၊ ဤ ၂-ပါးကို မှီနေတယ်၊ သခါရလောက၏ ဖြစ်ကြောင်း အနု လောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာ ဖြင့် သိသူမှာ လောကဌ် မရှိသောအဖြစ်၊ ပြတ်သည် ဟု ယူသော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိမရှိ၊ သခါရလောက၏ ချုပ်ခြင်း ပဋိလောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိသူမှာ လောကဌ်ရှိသောအဖြစ်၊ မြဲသောအဖြစ် သဿတဌ်မရှိ ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခဲ့ပုံ ၁

၁၇၅။ အမျှားအားဖြင့် လူအပေါင်းသည် ကပ်ရောက်စွဲလမ်းလျက် မှားသော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းတတ်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ အနှောင်အဖွဲ့ကို ခံရ၏၊ အရိယသာဝကသည် ထိုတဏှာဒိဋ္ဌိကို ငါ၏အတ္တ ဟု မကပ်ရောက် မစွဲလမ်း ဆင်းရဲသာ ဖြစ်သည်ရှိသော် ဖြစ်၏၊ ချုပ်၏ ဟု မယုံမှား-ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်းဌ် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက်သိသောဉာဏ်၏ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟော တော်မူခဲ့ပုံ ၁

၁၇၆။ ကစ္စာန အလုံးစုံသည် ရှိ၏ ဟူသည် တခုသော အယုတ်တရား အစွန်းတရား တပါး၊အလုံးစုံသည် မရှိဟူသည်လည်း တခုသော အယုတ်တရား အစွန်း တရားပဲ၊ ဒီ ၂-ပါးကိုကြည့်၍ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မဇ္ဈိမပဋိပဒါဖြင့် ငါဘုရား သည် သစ္စာ ၄-ပါးကို မသိမှု အမိုင်္ဂဘန်ကြောင့် သခါရစသည်တို့ဖြစ်ပုံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို မသိမှု အရိယာ၏ မဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းဖြင့် သခါရ စသော ဆင်းရဲအားလုံး ချုပ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခဲ့ပုံ ကစ္စာန ဂေါတ္တသုတ်ကို ရှင်အာနန္ဒာမထေရ်က အရှင်ဆန္နအား ဟောတော်မူ သဖြင့် အရှင်ဆန္နတရားထူး ရရှိခြင်း ၁၂၅

၉-ရာဟုလသုတ်

၁၀-ဒုတိယရာဟုလသုလ်

၁၇၇။ "အဘယ်သို့ သိမြင်သူ၏သန္တာန်ဌ ဝိညာဏ်နှင့်တကွသော မိမိကိုယ် သူတပါး ကိုယ် အလုံးစုံသောအာရုံတို့ဌ ဒိဋ္ဌ တဏှာ မာန အနုသယမဖြစ်ပါသနည်း၊ ဒိဋ္ဌ တဏှာ မာနကင်းသော မာနအစုကို လွန်သော ငြိမ်းအေးသော ကိလေသာမှ ကောင်းစွာလွတ်သော စိတ်ဖြစ်ပါသနည်း"ဟူသော အရှင် ရာဟုလာ၏အမေးကို "အလုံးစုံသော ရုပ် စသည်ကို ငါ၏ ဥစ္စာမဟုတ် ငါ မဟုတ် ငါ၏အတ္တမဟုတ်"ဟု သိမြင်သူမှာ"ဒိဋ္ဌ တဏှာ မာနတို့ကင်း၏၊မာန အစုကိုလွန်၍ ငြိမ်းအေးသော ကိလေသာမှ လွတ်သောစိတ်ဖြစ်၏" ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁

ဦးရေ အခြောင်းအာဇာ မျက်နှာအမှတ်

(၁၀) ၅-ပုဗ္ဗဝဂ်

၁-နဒီသုတ်

၁၇၇။ ကမ်းနှစ်ဖက်၌ သက်ကယ်မြက် သမန်းမြက် ဦတ်မြက်စသည်တို့ လွှမ်းမိုး အုပ်ဖုံးနေသော တောင်မှ စီးဆင်းလာသော ဒိုက်တို့ကို အောက်ဖက်သို့ မျှောဆောင်သွားတတ်သော ရေအယဉ် လျင်မြန်လှသော မြစ်၏ရေ အဟုန်ဖြင့်မျှောလာသော ယောက္ခြားသည် ထိုသက်ကယ် မြက်စသည်ကို အကယ်၍ ဆွဲငြားအုံ၊ ထိုမြက်တို့ ပျက်စီးပြိုကျသဖြင့် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရာသကဲ့သို့ ဘုရားစသော အရိယာတို့ကိုမြင်သလို့မရှိသော အသုတ ပုထုဇဉ်သည် ရုပ်စသည်ကို အတွေ့စသည်ဖြင့် စွဲလမ်းနှမြင်ထားရာ ထိုရုပ် စသည် ပျက်စီးခြင်းကြောင့် ထိုပုထုဇဉ်သည် ကြီးပွါး ချမ်းသာမရှိသော ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၂၇

၂-ပုပ္ပသုတ်

၁၇၈။ ငါဘုရားသည် သတ္တဝါအပေါင်းနှင့် မငြင်းခုံ၊ သတ္တဝါအပေါင်းကသာ ငါဘုရားနှင့် ငြင်းခုံ၏၊ ရဟန်းတို့ အမှန်တရားကိုဆိုသော ဓမ္မဝါဒီသည် လောကဌ် မည်သူနှင့်မျှ မငြင်းခုံ၊ လောကဌ် ပညာရှိတို့ မရှိဟု သမုတ်အပ် သော အရာကို ငါလဲ မရှိဟု ဆို၏၊ လောကဌ် ပညာရှိတို့ ရှိ၏ ဟု သမုတ် အပ်သောအတိုင်း ငါလဲ ရှိ၏ဟု ဟောဆို၏ ဟု ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူခြင်း ၁၂၈

၁၈၀။ မြဲသော ခိုင်ခဲ့သော တည်တံ့သော မဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိသော ရုပ် စသည်ကို လောကပညာရှိတို့က မရှိဟု သမုတ်အပ်၏၊ ငါဘုရားကလဲ မရှိ ဟု ဆို၏၊ မမြဲသော ဆင်းရဲသော ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိသော ရုပ် စသည်ကို လောကပညာရှိတို့က ရှိ၏ဟု သမုတ်အပ်၏ ငါဘုရားကလဲ ရှိ၏ ဟု ဆို၏ ဟု ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူခြင်း ၁၂၈

၁၈၁။ ဘုရားရှင်သည် လောကဌ် ပျက်စီးတတ်သော လောက မမှ ရုပ် စသော တရားကို ထိုးထွင်းကုန်စင်သိမြင်တော်မူ၍ အနည်းနည်းအပုံပုံ ဟောကြား သိစေတော်မူပုံ ၁၂၈

၁၈၂။ ဘုရားရှင် ဟောကြားသိစေတော်မူသော တရားတော်ကို မသိမမြင်သော သူကို မိုက်သောပညာ မျက်စိကန်းသောပညာ မျက်စိမရှိသော မသိမမြင် သော ပုထုဇဉ် ဟု ဟောတော်မူပုံနှင့် ရှေ့ဌ ပေါက်ရောက် ကြီးပွါးသော ကြာညိုစသည် ရေမှပေါ်တက်၍ ရေနှင့်မလိမ်းကဲ့သကဲ့သို့ ဘုရားရှင်သည် လောကဌ် ဖြစ်ပေါ် ကြီးပွါးသော်လည်း လောကနှင့် မလိမ်းကဲ့ လောက ကို လွှမ်းမိုး၍ ဒုနတော်မူပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၁၂၉

ဦးရ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၃-ဖေဏပိဏ္ဍူပမသုတ်

၁၇၃။ အယုဇ္ဈာပြည် ဂင်္ဂါမြစ်ကမ်းနားဌာ နေတော်မူစဉ် ဘုရားရှင်သည် ဂင်္ဂါမြစ်ဌာ အနှစ်မပါ အကာအချည်းနှီးဖြစ်သော ရေမြုပ်စိုင်ကို ဥပမာထား၍ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်စသည်ပြားသောရုပ်တရားကို ဉာဏ်ဖြင့်ရှုကြည့်သောရဟန်းမှာ နိစ္စသုခ အတ္တမမှီး အချည်းနှီးထင်ပုံကို ရဟန်းတို့အား ဟောကြားတော်မူခြင်း ၁၃၀

၁၇၄။ တန်ဆောင်မုန်းလ ကြီးသောမိုးပေါက်ရှိသော မိုးကြီးရွာသွန်းထုဌ် ဖြစ်ပေါ်ပျက်စီးသွားသော ရေပွက်ကို ဥပမာထား၍ အတိတ်အနာဂတ်စသည်ပြားသော ခံစားမှုဝေဒနာဌ် မြဲသောနိစ္စ ခိုမ်းသာသော သုခ အလိုလိုက်အစိုးရသော အတ္တအနှစ်မျှားမရှိပုံ နွေလနောက်ဆုံး ဝါဆိုလ နွေလည် (မွန်းတည့်)ချိန် တုံလှုပ်နေသောတံလျှပ်ကို ဥပမာထား၍ အတိတ်စသည်ပြားသော မှတ်သားမှုသညာဌ် ဉာဏ်ဖြင့်ရှုကြည့်သော ရဟန်းမှာ နိစ္စသုခ အတ္တ အနှစ်ကင်း၏ ဟု ထင်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၃၀

၁၇၅။ ဖြောင့်မတ်နုပျိုဖူးတံမဖြစ်သေးသော ငှက်ပျောတုံးကြီးကို အနှစ်လိုလားသောယောကျ်ားသည် အရင်းအဖျားဖြတ်၍ ငှက်ပျောပတ်အရစ်ကိုခွါထုဌ် အကာအနှစ်ကိုမတွေ့ရသကဲ့သို့ အတိတ်စသည်ပြားသော သင်္ခါရတရားတို့ဌ် ပညာဖြင့်ရှုကြည့်သော ရဟန်းမှာ နိစ္စသုခ အတ္တ အနှစ်ကင်း၏ ဟု ထင်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၃၁

၁၇၆။ လမ်းလေးခွဆုံဌ် မျက်လှည့်ပြရာ မျက်စိအမြင်ရှိသူက ဉာဏ်ဖြင့် ရှုကြည့်ဆင်ခြင်ရာဌ် အနှစ်မပါ ဗလာအချည်းနှီးထင်သကဲ့သို့ အတိတ်စသည်ပြားသော ဝိညာဏ်ကိုဉာဏ်ဖြင့် ရှုကြည့်ရာဌ် နိစ္စသုခ အတ္တ အနှစ်ကင်း၏ ဟု ထင်ပုံ ဤသို့ခန္ဓာတို့ဌ် အနှစ်ကင်း၏ ဟု သိမြင်သူမှာ ရုပ်စသည်ဌ် ငြီးငွေ့ပုံ တပ်ခြင်းကင်းပုံ ကိလေသာမှလွတ်၍ ရဟန္တာဖြစ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၃၁

၁၇၇။ ဖေဏပိဏ္ဍူပမ-စသော ဂါထာတို့၏ အနက်မျှားနှင့် ဤကိုယ်ကြီးသည် အသက်'ဇီဝိတ' အင္ဂေ 'ကမ္မဇ တေဇော'ဓာတ် ဝိညာဏ်သုံးပါးမရှိလျှင် သုဿာန် စွန့်ချပစ်လွင့်ခံရပြီး ပိုးလောက် မြေခွေး ဘီလူး စသည်တို့၏ အစာဖြစ်၍ စိတ်စေတနာကင်းမဲ့ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၃၁

၄-ဂေါမယပိဏ္ဍသုတ်

၁၇၈။ မြတ်စွာဘုရား တည်တံ့ခိုင်မြဲမပြောင်းလဲသော အခြင်းအရာအားဖြင့်သာ တည်တံ့လတ္တံ့သော ရုပ်စသည် ရှိပါသလော ဟု လျှောက်ထား မေးမြန်းသော ရဟန်းကို အနည်းငယ်သော နွားချေးစိုင်ခဲကို လက်ဖြင့်ယူ၍

အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

ရဟန်း ဤနွားချေးခဲမျှပမာဏရှိသော်လည်းဖြစ်သော မြမြှုံခိုင်ခဲ့တည်တံ့သော ရအာပ်သော အတ္တဘော ခန္ဓာမရှိ ဤမျှလောက် မြဲမြှုံခိုင်ခဲ့တည်တံ့လတ္တံ့သော အတ္တဘော ခန္ဓာရှိနေသေးလျှင် ကောင်းစွာ ဝဋ္ဌဆင်းရဲ၏ ကုန်ခြင်းငှါ ကျင့်သုံးရမည့် မဂ္ဂ ပြဟ္မစရိယ ထင်ရှား မပြစ်ပုံ၊ မြဲမြှုံခိုင်ခဲ့သော အတ္တဘော ခန္ဓာမရှိသောကြောင့်သာ ဝဋ္ဌဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ မဂ္ဂ ပြဟ္မစရိယ ထင်ရှားပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၃၂-၃

၁၉။ နယိဒံ ပြဟ္မစရိယဝါသော ပညာယေထ-၌ မှတ်သားဖွယ်ရာများ ၁၃၃

၉၀။ ရှေးအခါက -ရေမြေကို အစိုးရသော အဘိသိက်သွန်းပြီး၍ မင်းဖြစ်စဉ် ကုသဝတီမင်းနေပြည်အမှီးရှိသော မြို့ပြာသာဒ် အထွဋ်တပ်သော အိမ်-ပလွင်-တန်ဆာဆင်ထားသော ဆင်, မြင်း, ရထား, ပတ္တမြား, မိဖုရားသားကြီးရတနာ အမှူးထားသော မင်းမျိုး နွားမ အဝတ်အထည် ပွဲတော်ခွက် အကောင်းဆုံး ရွှစ်သောင်းလေးထောင်စီ ရှိခဲ့ရန် ထိုတွင် တခုခုကိုသာ သုံးဆောင်ခဲ့၍ ထိုအားလုံးသော သခါရတွေ့ လွန်သွား ချုပ်ပျောက် ဖောက်ပြန်သွား၍ သခါရတို့မမြဲပုံ မခိုင်ခဲ့ပုံ သက်သာရာမရပုံ သခါရတို့၌ ငြီးငွေ့သင့် မတပ်မက်ထိုက်ပုံ လွတ်မြောက်ထိုက်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၃၃-၁၃၇

၁၉၁။ ဒုက္ခလသန္ဒာနာနိ – ခေါမသုခုမာနိ – ခေါမသုခုမာနံ-သောဝဏ္ဏမယော--တို့၌ မှတ်သားဖွယ်ရာများ ၁၃၄-၁၃၅

၁၉၂။ ဝေလာမိကာ-ပုဒ်နှင့်စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ် အဆုံးအဖြတ် ၁၃၆

၅-နခသိခါသုတ်

၁၉၃။ လက်သည်းပေါ် အနည်းငယ်မြေမှုန့်တင်၍ မြေမှုန့် ဥပမာထားလျက် ဟောသည်သာထူး၏၊ ရှေးသုတ်၌ တူသည်သာတည်း ....

၆-သုဒ္ဓိကသုတ်

၁၉၄။ ဂေါမယပိဏ္ဍသုတ် နခသိခါသုတ်နှင့် တူသည်သာ ....

၇-ဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓသုတ်

၁၉၅။ ဤ (ရူပ်, နာမ်, ခန္ဓာအစဉ်အဆက်) သံသရာသည် ဘာဖြင့် အစဉ်လျှောက်သော်လည်း မသိအပ် မသိနိုင်သော အပိုင်းအခြားရှိ၍ အဝိဇ္ဇာဖုံးကွယ်တဏှာတွယ်၍ အဖန်ဖန်ပြေးသွား ကျင်လည်နေကြသော သတ္တဝါတို့မှာ ရှေအစွန်းကိုမသိအပ်ပုံကို ရဟန်းတို့အား ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၃၈

၁၉၆။ အနုမတဂ္ဂေါ သံသရာ- မသိအပ်သော အပိုင်းအခြား ရှိဟူသည်နှင့် ပုဗ္ဗ-ကောဋိ နှ ပညာယတိတို့၌ မှတ်သားဖွယ်ရာများ ၁၃၈

ဦးရေ အခြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၁၉၇။ မဟာသမုဒ္ဒရာခန်းခြောက်ဆု မဖြစ်ဆု အခါသော်လည်း ရှိရဖြစ်ရမည်၊ မြင့်မိုရ်တောင်မင်း မီးလောင်ပျက်ဆီးဆု မရှိဖြစ်ရာ အခါသော်လည်း ရှိရဖြစ်ရမည်၊ အဝိဇ္ဇာဖုံးကွယ် တဏှာတွယ်၍ အပန်းဖန် ပြေးသွားကျင်လည် ကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၏ အဆုံးအပိုင်းကို ပြုခြင်းကိုကား ငါဘုရားမဟော ထိုအဝိဇ္ဇာဖုံးကွယ် တဏှာတွယ်သူတို့ ဝဋ္ဋဆင်းရဲအဆုံးကို မပြုနိုင်ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၃၈-၉

၁၉�># ။ မြမြဲသော ငုတ်-တိုင်၌ ဟောက် (သံကြိုး) ဖြင့် ဖွဲ့ချည်အပ်သော ခွေးသည် ထိုငုတ်တိုင်သို့သာ အဖန်ဖန် ပြေးသွားလည်နေသကဲ့သို့ ဘုရားစသော အရိယာတို့ကို မြင်လေ့မရှိသော နာခံမှုတ်သား ဆောင်ထားမှု သုဘမရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ရုပ်စသည်ကို အတ္တစသော အခြင်းအရာအားဖြင့် အဖန်ဖန်ရှု၍ ရုပ်စသည်သို့သာ အဖန်ဖန် ပြေးသွားလည်နေရပုံ၊ ရုပ်စသည်မှ အို,နာ,သေ စသော ဝဋ္ဋဆင်းရဲမှ မလွတ်ပုံ၊ သုတရှိသူ အရိယသာဝကမှာ ရုပ်စသည်ကို အတ္တဟု မရှုသဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကင်းကာ ရုပ်စသည်မှ လွတ်ပုံ ဆင်းရဲအမျိုးမျိုးမှ လွတ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ....

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

ယောကျ်ားရုပ်ကို ရိုက်နှိပ်ရေးခြယ်သကဲ့သို့ နာခံမှတ်သားဆောင်ထားမှု သုတမရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ဖြစ်စေသည်ရှိသော် ရုပ်စသည်ကိုသာ ဖြစ်စေပုံ၊ ရုပ်စသည်၏မမြဲပုံစသည်ကိုမေး၍ တရားဟောတော်မူခြင်း ၁၄၂

၉-ဝါသိဋ္ဌသုတ်

၂၀၄။ ဤကားရုပ်တည်း ဤကား ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်း ပြစ်ကြောင်းတည်း ဤကား ရုပ်၏ချုပ်ခြင်းချုပ်ကြောင်းတည်း ဟု သိမြင်သော်သူ ဤကား ဝေဒနာ-သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တည်း ထိုဝေဒနာစသည်တို့၏ ဖြဲ့ခြင်း ဖြစ်ကြောင်းတည်း ချုပ်ခြင်းချုပ်ကြောင်းတည်း ဟု သိမြင်သောသူအဘို့ အာသဝေါတရားတွေ့ ကုန်နိုင်၍ အာသဝေါကုန်ခြင်းကို ငါဟော၏ ဟု ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူခြင်း.... .... ၁၄၂

၂၀၅။ ကြက်မကြီးသည် ကောင်းစွာမဝပ်အပ် ကိုယ်ဌေမပေးအပ် ကြက်နှံ့ဖြင့် မဆုံအပ်ကုန်သော ကြက်ဥတို့သည် ကြက်မကြီး၏ "ငါ၏ ဤသားငယ်တို့သည် ခြေသည်းဖျားဖြင့်ရင်း နှုတ်သီးဖြင့်ရင်း ဥခွံကိုဖောက်ခွဲ၍ ချမ်းသာသဖြင့် ပေါက်မူ ကောင်းလေစ"ဟု အလိုဆန္ဒဖြစ်ကုန်သော်လည်း ဥခွံကိုဖောက်ခွဲ၍ ချမ်းသာသဖြင့် ပေါက်ခြင်းငှါ မထိုက်သကဲ့သို့ ဘာဝနာကို အားမထုတ်ပဲနေသော ရဟန်းအဘို့ "ငါ၏စိတ်သည် တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းမူ၍ အာသဝတို့မှ လွတ်မြောက်ရမူ ကောင်းလေစ"ဟု အလိုဆန္ဒဖြစ်သော်လည်း သတိပဋ္ဌာန်စသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ကို မပွါးသောကြောင့် အာသဝတို့မှ မလွတ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၄၂

၂၀၆။ ကြက်မကြီးသည် ကောင်းစွာဝပ်မှုစသည်ကို ပြုအပ်သော ကြက်ဥတို့သည် ကြက်မကြီး၏ ကောင်းစွာပေါက်ဖွားပါစေကြောင်း ဆန္ဒကောင်းမရှိစေကာမူ ကောင်းစွာဝပ်မှုစသည်ကို ပြုထားသောကြောင့် ကောင်းစွာပေါက်ဖွားကုန်သကဲ့သို့ ဘာဝနာကို အားထုတ်နေသော ရဟန်း၏စိတ်သည် အာသဝမှ လွတ်လိုသောဆန္ဒ မဖြစ်စေကာမူ သတိပဋ္ဌာန်စသော တရားတို့ကို ပွါးများထားသောကြောင့် အာသဝမှလွတ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၄၃

၂၀၇။ လက်ကိုင်ထုဋ္ဌ လက်ချောင်းရာ လက်မရာ တွေ့မြင်အပ်သော ပဲခွပ်ရိုးကို ကိုင်သော လက်သမား၏သန္ဓာန်ဋ္ဌ ငါ၏ပဲခွပ်ရိုးလက်ကိုင်ဋ္ဌ ဤမျှသည် ယနေ့ကုန်သွားပြီစသည်ဖြင့် သိသောဉာဏ်မဖြစ်၊ ပဲခွပ်ရိုးကုန်သွားသော အခါဋ္ဌသာ ကုန်သွားပြီ ဟု အသိဉာဏ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ဘာဝနာအားထုတ်သော ရဟန်း၏သန္ဓာန်ဋ္ဌ ငါ၏အာသဝ ယနေ့ ဤမျှကုန်သွားပြီစသည်ဖြင့် မသိသော်လည်း အာသဝကုန်သွားသောအခါဋ္ဌ ကုန်သွားပြီ ဟု ဉာဏ်ဖြစ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၄၄

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၂၀၈။ မိုးလတ္ထိပတ်လုံး ရေခ္ခ်ိသားချ၍ ဆောင်းဥတုခ္ခ် ကုန်းပေါ်တင်ထားအပ်သော သမုဒ္ဒရာခ္ခ် လှေ၏ကြိမ်ကြိုးအဖွဲ့တို့သည် လေနှုတ်တို့ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပြင်းထန်စွာရှာသော မိုးရေဖြင့် အလွယ်တကူလျှော့ဖြေကုန် ဆေးမြေကုန်သကဲ့သို့ ဘာဝနာအားထုတ်သော ရဟန်း၏သံယောဇဉ်တို့သည် မပင်ပမ်း မဆင်းရဲပဲ ငြိမ်းပျောက်ဆေးမြေ ပျက်စီးပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၄၄

၁၀-အနိစ္စသညာသုတ်

၂၀၉။ ဖြစ်စေအပ် အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သော ရုပ်နာမ်တို့၏ မမြဲမှုကို ရှုမှတ်သော အနိစ္စသညာသည် အလုံးစုံသော ကာမဌာဂ ဘဝဌာဂ အဝိဇ္ဇာကို ကုန်ခန်းစေပုံ အလုံးစုံသော အသွေ့မာနကို ပယ်နှုတ်ပုံကို ပြန်ကျယ်စွာ တည်နေသော အမြစ်တို့ကို ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးလျက် လယ်ထွန်သော လယ်သမား၊ ဗြိတ်မြက်ရိုပ်သား သရက်သီးခိုင်ဖြတ် ဥပမာတို့ဖြင့် ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၄၅

၂၁၀။ အထွတ်တပ်သော အိမ်ကျောင်း၏ အထွတ် အမြစ် နှံ့သာတို့တွင် အကောင်းဆုံး အကျော်ဆုံး အမြစ်နှံ့သာ, အနှစ်နှံ့သာတို့တွင် အကောင်းဆုံးစန္ဒကူးနှီ နှံ့သာ၊ပန်းနှံ့သာတို့တွင် အကောင်းဆုံး မြတ်လေးပန်းနှံ့သာ၊ မင်းအားလုံးတို့တွင် အမြတ်ဆုံး စကြဝတေးမင်း၊ ကြယ်တာရာ အရောင်တို့တွင် အတောက်ဆုံး လမင်းအရောင်, တန်ဆောင်မုန်းလ အပြစ်ကင်းသော နေမင်း ဥပမာတို့ဖြင့် အနိစ္စသညာပွါး၍ ရာဂအဝိဇ္ဇာမာနတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း.... .... ၁၄၅

၂၁၁။ ဘုရားရှင်သည် "ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့ ဖြစ်စေအပ် အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သော အနိစ္စသညာသည် အားလုံးသော ကာမဌာဂ ဘဝဌာဂ အဝိဇ္ဇာကို ပယ်၍ မာနကို ပယ်နှုတ်သနည်း"ဟု မေးတော်မူ၍ "ဤကား ရုပ်တည်း ဤကား ရုပ်၏ဖြစ်ကြောင်းတည်း ဤကား ရုပ်၏ ချုပ်ကြောင်းတည်း စသဖြင့် ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ သဘောအဖြစ်အပျက် ဖြစ်ကြောင်း ပျက်ကြောင်းကို ရှုရမည်"ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၄၆

---

(၁၁) ၁-အန္တဝဂ်

၁-အန္တသုတ်

၂၁၂။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာကို ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော အဖို့အစု 'သက္ကာယန္တ' သမုဒယသစ္စာကို ထင်ရှားရှိသော ပရမတ္ထတရားအပေါင်း သက္ကာယ၏ ဖြစ်ကြောင်းအဖို့အစု'သက္ကာယသမုဒယန္တ' နိရောဓ

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

သစ္စာနိဗ္ဗာန်ကို သက္ကာယ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်အဖို့အစု 'သက္ကာယနိရောဓန္တ' သမ္မာဒိट्ठိစသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မဂ်တရား မဂ္ဂသစ္စာကို သက္ကာယ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်အဖို့အစု 'သက္ကာယနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒန္တ' ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၄၇

၂-ဒုက္ခသုတ်

၃-သက္ကာယသုတ်

၂၁၃။ သစ္စာလေးပါးကိုပါ ဒုက္ခ ဒုက္ခသမုဒယစသည်ဖြင့်ရင်း သက္ကာယ သက္ကာယ သမုဒယစသည်ဖြင့်ရင်း ဟောတော်မူခြင်း ၁၄၈

၄-ပရိညေယျသုတ်

၂၁၄။ ပိုင်းခြား၍ သိဆိုက်ပယ်ထိုက်သော ခန္ဓာငါးပါးကို ပရိညေယျ ပိုင်းခြား၍ သိကြောင်း ပယ်ကြောင်း မဂ်ဉာဏ်ကိုပရိညာ ပိုင်းခြား၍ သိပြီး ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပရိညာတာဝီ,ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၄၉

၅-သမဏသုတ်

၆-ဒုတိယသမဏသုတ်

၂၁၅။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယ ပျက်ကြောင်း အတ္ထင်္ဂမ သာယာဖွယ် 'အဿာဒ' အပြစ် 'အာဒီနဝ' ထွက်မြောက်ကြောင်း 'နိဿရဏ' တို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာမသိသူ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် စစ်မှန်သော ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့မမည်ပဲ မင်း ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ဟူသော အကျိုးကို မခံစားရပုံ၊ ထို သမုဒယ, အတ္ထင်္ဂမ, အဿာဒစသည်ကို သိသူတို့သာ ရဟန်းပုဏ္ဏား အစစ် ဖြစ်ရာ မင်း ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ဟူသော အကျိုးကို မျက်မှောက်၌ ခံစားရပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၄၉-၁၅၀

၇-သောတာပန္နသုတ်

၂၁၆။ ဥပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်သော ရူပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် ဥပါဒါ-နက္ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပျက်ကြောင်း 'အတ္ထင်္ဂမ' သာယာဖွယ် 'အဿာဒ' အပြစ် 'အာဒီနဝ' ထွက်မြောက်ကြောင်း 'နိဿရဏ' တို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသူကို အပါယ် ၄-ဘုံသို့ မကျရောက်သော မဂ္ဂနိယာမအားဖြင့် မြဲသော အထက်မဂ် ၃-ပါးလျှင် လည်းလျှောင်း ထုရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၅၀

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၉-ဆန္ဒပဟာနသုတ်

၁၀-ဒုတိယဆန္ဒပဟာနသုတ်

၂၁၈။ ရူပ်စသည်၌ လိုချင်မှု'ဆန္ဒ'တပ်မက်မှု'ရာဂ'နှစ်သက်မှု'နန္ဒိ'ဆာမွတ်မှု'တဏှာ' ကပ်ရောက်စွဲလမ်းမှု 'ဥပယုပါဒါန်' အကုသိုလ်စိတ်တည်မှု မှားသောအား ဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု အဖန်ဖန်ကိန်းဝပ်မှု 'စေတသောအဓိဋ္ဌာနာဘိနိဝေသာ နုသယ'တို့ကို ပယ်စွန့်ကြရန် ထိုရူပ်စသည်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဆန္ဒစသည်ကို ပယ်လျှင် ရူပ်စသည်ကိုလည်း ပယ်စွန့်ပြီး အမြစ်ရင်း အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်မှု ထန်းပင်၏တည်ရာကဲ့သို့ ပြုအပ်မှု နောင်တဖန် မဖြစ်အောင် ပြုအပ်မှု ကိစ္စ ဖြစ်၍ နောင်အခါ ထိုရူပ်စသည် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘောမရှိပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၅၀-၁၅၁

---

(၁၂) ၂-ဓမ္မကထိကဝဂ်

၂၁၉။ အကြားအမြင် ဗဟုသုတမရှိသူ ပုထုဇဉ်၏ ရူပ်ကိုမသိမှု ရူပ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ရူပ်၏ချုပ်ရာ ရူပ်၏ ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို မသိမှု။ ဝေဒနာ စသည်ကို မသိမှု။ ဝေဒနာ စသည်၏ ဖြစ်ကြောင်း ချုပ်ရာ ချုပ်ကြောင်း အကျင့်ကို မသိမှု။ အဝိဇ္ဇာ ထိုအဝိဇ္ဇာနှင့်ပြည့်စုံသူကို အဝိဇ္ဇာဂတ။ သုတ ရှိသူ အရိယသာဝကမှာ ရူပ်စသည်ကို သိမှု ရူပ် စသည်၏ ဖြစ်ကြောင်း ချုပ်ရာ ချုပ်ရာရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုသိမှု။ ဝိဇ္ဇာ ထိုဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံ သူကို ဝိဇ္ဇာဂတဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၅၁-၂

၃-ဓမ္မကထိကသုတ်

၂၂၀။ မြတ်စွာဘုရား"အဘယ်မျှလောက်သော အကြောင်းဖြင့် ဓမ္မကထိက မည်ပါ သနည်း၊ လောကုတ္တရာ တရားအားလျော်သော အကျင့်ကိုကျင့်သူ မြောနှု-ဓမ္မပွဋိပန္နာ မည်ပါသနည်း၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ နိဗ္ဗာန်ရောက်သူ ဒိဋ္ဌဓမ္မ နိဗ္ဗာနပတ္တာ မည်ပါသနည်း"ဟူသော ရဟန်းတပါး၏ အမေးကို ရူပ်စသည် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ ပျက်စီးခြင်းငှါ ရူပ်၌မတပ်မက်ခြင်းငှါ၊ ချုပ်ခြင်းငှါ တရား ဟောသူသည် ဓမ္မကထိက မည်၏။ ရူပ်စသည် ငြီးငွေ့ခြင်း စသည်အကျိုးငှါ ကျင့်သူသည် လောကုတ္တရာတရား အားလျော်သောအကျင့်ကို ကျင့်သူ ဓမ္မာနုဓမ္မပွဋိပန္နာ မည်၏။ ရူပ်ကို ငြီးငွေ့ခြင်းကြောင့် မတပ်မက်ခြင်းကြောင့် ချုပ်ခြင်းကြောင့် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းမူ၍ ကိလေသာမှ လွတ် မြောက်သူကို မျက်မှောက်ဘဝ၌ နိဗ္ဗာန်ရောက်သူ မည်၏ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၅၂

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၄-ဒုတိယမေမှကထိကသုတ်

၂၂၁။ ရှေသုတ်နှင့်တူသည်သာ ၁၅၃

၅-ဗန္ဓနသုတ်

၂၂၂။ ရုပ်စသည်ကို အတ္တစသည်ဖြင့် စွဲလမ်းသော သက္ကာယဒိट्ठရှိသူ အဿုတဝါ ပုထုဇဉ်ကို ရုပ်ဝေဒနာ စသည်တို့ အနှောင့်အဖွဲ့ခံရသူ အတ္တင်းအပြင် အနှောင်အဖွဲ့ရှိသူ ဝဋ္ဋဒုက္ခဟူသော ဤ ဘက်ကမ်းကို မမြင်သူ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော ထိုဘက်ကမ်းကိုမမြင်သူ၊ အနှောင်အဖွဲ့ခံရလျက် အိုသူ သေသူ ဤဘဝမှ ထိုဘဝသွားသူဟူ၍ ဆိုအပ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း.... ၁၅၃

၂၂၃။ သက္ကာယဒိट्ठ မရှိသူ၊ သုတဝါ အရိယသာဝကကို ရုပ်စသည် အနှောင်အဖွဲ့ မခံရသူ၊ အတ္တင်းအပြင် အနှောင်အဖွဲ့ မရှိသူ၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခ ဟူသော ဤ ဘက်ကမ်းကို မြင်သူ၊ နိဗ္ဗာန် ဟူသော ထိုဘက်ကမ်းကို မြင်သူ၊ ဆင်းရဲ ဒုက္ခမှ လွတ်သူ ဟု ဆိုအပ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၅၃

၆-ပရိပုဏ္ဍိတသုတ်

၇-ဒုတိယပရိပုဏ္ဍိတသုတ်

၂၂၄။ ရုပ်စသည်ကို ငါ၏ဥစ္စာ ငါ ငါ၏ အတ္တဟု မရှုကြပဲ၊ ငါ၏ ဥစ္စာ မဟုတ် ငါမဟုတ် ငါ၏ အတ္တမဟုတ်ဟု ရှုရန် ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၅၃-၄

၈-သံယောဇနိယသုတ်

၂၂၅။ ရုပ်ဝေဒနာစသော ခန္ဓာငါးပါးကို သံယောဇဉ်တို့၏ အစီးအပွါး ဖြစ်သော ကြောင့် သံယောဇနိယ၊ ထိုရုပ်စသော ခန္ဓာတို့၌ လိုချင်တပ်မက်မှု ဆန္ဒရာဂကို အနှောင်အဖွဲ့ နှောင်ကြိုး ဖြစ်သောကြောင့် သံယောဇဉ်ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၅၄

၉-ဥပါဒါနိယသုတ်

၂၂၆။ ရုပ်ဝေဒနာစသော ခန္ဓာ ငါးပါးကို ဥပါဒါန်တို့၏ အစီးအပွါး ဖြစ်သော ကြောင့် ဥပါဒါနိယ ထိုရုပ်စသော ခန္ဓာတို့၌ လိုချင်တပ်မက်မှု ဆန္ဒရာဂကို စွဲလမ်းတတ်သောကြောင့် ဥပါဒါန်ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၅၄

၁၀-သီလဝန္တသုတ်

၂၂၇။ ဗာရာဏသီ ဂူသိပတန မိဂဒါဝုန်၌ နေကြစဉ် အရှင် မဟာကောဋ္ဌိက သည် ညနေချမ်းတပါးတည်း ကိန်းအောင်းထုဋ္ဌာနမှ ထ၍ အရှင်သာရိ

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

ပုတ္တရာကို သီလရှိသောရဟန်း, သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာတို့ သင့်သောအကြောင်း ဥပါယ်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းထိုက်သော တရားတို့ကို မေးလျှောက်ခြင်း ၁၅၅

၂၂၈။ အရှင်မဟာ ကောဋ္ဌိကက သီလရှိသော ရဟန်းသည် ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို မမြဲသော အနိစ္စ၊ ဆင်းရဲသော ဒုက္ခ၊ အနာရောဂါ ရောဂ၊ အိုင်းအမာ ဂဏ္ဍာ၊ ငြောင့် သလ္လ၊ အလွန်နှိပ်စက်သော ဆင်းရဲ အဃ၊ အနာ အနာဖြစ်ကြောင်း အာဗာဓ၊ သူစိမ်းပြင်ပြင် ပရ၊ ပျက်စီးတတ်သော ပလောက၊ အတ္တမှ ဆိတ်သုဉ်းသော သုညဟု၊ အတ္တမဟုတ်သော အနတ္တ ဟု နှလုံးသွင်းထိုက်ပုံ၊ ထိုသို့ နှလုံးသွင်းသဖြင့် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်သော အကြောင်းရှိပုံကို ဖြေဆိုတော်မူခြင်း.... .... ၁၅၅

၂၂၉။ သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန်းတို့သည်လည်း ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကိုပင် မမြဲသော အနိစ္စ စသောအားဖြင့် နှလုံး သွင်းထိုက်ပုံ၊ ထိုသို့ နှလုံးသွင်းသဖြင့် ရှေးသုံးယောက်တို့သည် သကဒါဂါမိဖိုလ် အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်တို့ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်သော အကြောင်းရှိ၍ ရဟန္တာမှာ ထိုသို့ နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့် မျက်မှောက်ဘဝ ချမ်းသာစွာနေခြင်းအကျိုး သတိသမ္ပဇဉ်အကျိုးမျှားရရှိပုံကို အရှင် မဟာ ကောဋ္ဌိကက ဖြေဆိုတော်မူခြင်း ၁၅၅

၁၁-သုတဝန္ဓသုတ်

၂၃၀။ ကမ္မဋ္ဌာန်း ပဋိပတ္တိသုတရှိသော ရဟန်းမျ ပြောင်းလဲသည်သာ ရှေးသီလ ဝန္ဓသုတ်နှင့် တူ၏ ၁၅၆

၁၂-ကပ္ပသုတ်

၁၃-ဒုတိယကပ္ပသုတ်

၂၃၁။ ဤနိဿယ စာပိုဒ် ၇၂-နှာ ၉၀ ပုဏ္ဏမသုတ် ၀-၂၇၄ ဆုဟု လောဝါဒသုတ်နှင့် ကပ္ပသုတ်တူ၊ ဤနိဿယ အပိုဒ် ၉၂ နှာ ၁၂၆ ဒုတိယ ဆုဟုလသုတ်နှင့် ဒုတိယ ကပ္ပသုတ် တူ၏ ၁၅၆

---

(၁၃) ၃-အဝိဇ္ဇာဝဂ်

၁-သမုဒယမေ့သုတ်

၂၃၂။ "ဖြစ်ခြင်းသဘော ပျက်ခြင်းသဘောရှိသော ရူပ်စသည်ကို ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောရှိသော ရူပ်စသည်ဟု မသိခြင်းကို အဝိဇ္ဇာ"ဟု ဆိုအပ်၍ ထိုအဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံသူသည် အဝိဇ္ဇာဂတ မည်ပုံ၊ "ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

သဘောရှိသော ရုပ်စသည်ကို ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောရှိသော ရုပ်စသည်ဟု သိခြင်းကို ဝိဇ္ဇာ"ဟု ဆိုအပ်၍ ထိုဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံသူသည် ဝိဇ္ဇာဂတ မည်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၅၆

၂-ဒုတိယသမုဒယစမ္မသုတ်

၃-တတိယသမုဒယစမ္မသုတ်

၄-စတုတ္ထာဒီသုတ်

၄-၅-၆-၇-၈-၉-၁၀-သုတ်

၂၃၃။ လွယ်ပြီ ရှေသုတ်ကို မှီ၍သိလေ အနက်ယောဇနာမှုမပြုသဖြင့် သိမှတ်ဖွယ် မရှေးပြီ ၁၅၇

---

(၁၄) ၄-ကုက္ကုဋ္ဌဝဂ်

၁-ကုက္ကုဋ္ဌသုတ်

၂၃၄။ ရုပ်စသည်ကို ပြောပူဇပမာထား၍ ဟောတော်မူပုံနှင့် ကုက္ကုဋ္ဌ အဖွင့်-ဌ-ဋီ-နှင့် ဝိုက်ဟ်ပြု အရကောက်ပုံ ၁၅၇

၂-ဗာနိုဒသုတ်

၂၃၅။ မမြဲသော အနိုစ္စဖြစ်သည် ရုပ်ဝေဒနာသညာ သင်္ခါရဝိညာဏ်တို့၌ လိုချင်မှု ဆန္ဒကို ပယ်စွန့်ရန် ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၅၈

၃-ဒုတိယအနိစ္စသုတ်

၄-တတိယအနိစ္စသုတ်

၂၃၆။ မမြဲသော ရုပ်စသည်၌ တပ်မက်မှုရှိက လိုချင်တပ်မက်မှု ဆန္ဒရှိကို ပယ်ရန် ဟောသည်သာထူး၏ ၁၅၈

၅-၆-၇-ဒုက္ခသုတ်

၈-၉-၁၀-အနတ္တသုတ်

၂၃၇။ ဆင်းရဲသော ဒုက္ခ အစိုးမရအလိုမလိုက်သော အနတ္တဖြစ်သည်၊ ရုပ် စသည်၌ လိုချင်တပ်မက်မှု ဆန္ဒရှိကို ပယ်ရန် ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၅၈

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၁၁-နိဗ္ဗိဒါဟုလသုတ်

၂၃၈။ ရူပ်စသည်၌ ငြီးငွေ့ခြင်းမျှားသည်ဖြစ်၍ နေခြင်းသည် ဝဋ်မှထွက်လိုရှိ သဒ္ဓါတရားဖြင့် ရဟန်းပြုသူ၏ လောကုတ္တရာတရားအားလျော်သော အကျင့်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့နေလျှင် ရူပ်စသည်ကိုပိုင်းခြားသိ၍ ရူပ်စသည်မှရင်း ဇာတိဇရာမရဏ စသည်မှရင်း၊ ဝဋ်ဆင်းရဲတို့မှရင်း လွတ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၅၈

၁၂-အနိစ္စာနုပဿီသုတ်

၁၃-ဒုက္ခာနုပဿီသုတ်

၁၄-အနတ္တာနုပဿီသုတ်

၂၃၉။ ရူပ်စသည်၌ မမြဲဟု အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်းရဲ၏ဟု အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ အစိုးရသော အတ္တမဟုတ်ဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေခြင်းသည် ဝဋ်မှထွက်လိုရှိ သဒ္ဓါဖြင့် ရဟန်းပြုသူ၏ လောကုတ္တရာတရားအားလျော်သော အကျင့်ဖြစ်၍ ယင်းသို့နေလျှင် ရူပ်စသည်ကို ပိုင်းခြားသိပုံ ရူပ်စသည်မှရင်း၊ ဇာတိဇရာစသည်တို့မှရင်း၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှရင်း၊ လွတ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၅၉

---

(၁၅) ၅-ဒိဋ္ဌိဝဂ်

၁-အဇ္ဈတ္တသုတ်

၂-ကေါ်မမသုတ်

၂၄၀။ အဘယ်သဘောတရားတို့ဖြစ်ကုန်လတ်သော် (သို့မဟုတ်) အဘယ်သဘောတရားကိုစွဲ၍ အတွင်း (အဇ္ဈတ္တ) သန္တာန်၌ သုခ-ဒုက္ခတို့ဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်သဘောတရားတို့ဖြစ်ကုန်လတ်သော် (သို့မဟုတ်) အဘယ်သဘောတရားကိုစွဲမှီ နှလုံးသွင်း၍ ငါ၏ဥစ္စာ၊ ငါ ငါ၏ အတ္တဟု ဖြစ်ပါသနည်းဟု မြတ်စွာဘုရားက မေးတော်မူသည်ကို ရဟန်းတို့က ဘုရားရှင်အားရှင်းပြရန် ပြန်၍ လျှောက်ထားကြသဖြင့် ရူပ်စသောခန္ဓာ ငါးပါးတို့ကိုရှိကုန်လတ်သော် ရူပ်စသောခန္ဓာတို့ကိုစွဲ၍ အတွင်းအဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ချမ်းသာဆင်းရဲ သုခ ဒုက္ခ တို့ဖြစ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၅၉

၂၄၁။ ရူပ်စသော ခန္ဓာတို့ရှိကုန်သော်သာ ရူပ်စသောခန္ဓာတို့ကိုစွဲ၍ ဤရူပ်စသည် ငါ၏ ဥစ္စာ၊ ငါ ငါ၏ အတ္တဟုစွဲလမ်း ရှုမြင်မှု ဖြစ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၆၀

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၃-သော အတ္တာသုတ်

၂၄၂။ "ခန္ဓာတို့ကိုစွဲ၍ ထိုင်ါသည် အတ္တာ၊ထိုင်ါသည် လောက၊ ထိုင်ါသည် တမလွန်ဘဝသို့ ရောက်၍ မြဲမြံခိုင်ခဲ့တည်တံ့သည် မဖောက်ပြန်သည်ဖြစ်လတ္တံ့"ဟု သော သဿတ အယူဖြစ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၆၀

၄-နောဝေမသယာသုတ်

၂၄၃။ "ခန္ဓာတို့ကိုစွဲ၍ ရှေးက(အတ္တဟူသောကမ္မဝဋ်)မဖြစ်ပြီးအံ့ ငါ၏ ဝိပါကဝဋ်မဖြစ်ဆုံ ယခုအတ္တဟူသောကမ္မဝဋ်မဖြစ်အံ့ ငါ၏ အတ္တဟူသော ဝိပါကဝဋ်မဖြစ်လတ္တံ့"ဟူသော ဥစ္ဆေဒ အယူဖြစ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၆၀

၅-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသုတ်

၂၄၄။ "ခန္ဓာတို့ကိုစွဲ၍ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၆၀

၆-သက္ကာယဒိဋ္ဌိသုတ်

၇-အတ္တာနုဒိဋ္ဌိသုတ်

၂၄၅။ ခန္ဓာတို့ကိုစွဲ၍ ပရုမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာ ၅-ပါးအပေါင်းခွဲ စွဲမှီဖြစ်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တာသို့ အစဉ်လိုက်သော အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၆၁

၈-အဘိနိဝေသသုတ်

၉-ဒုတိယအဘိနိဝေသသုတ်

၂၄၆။ ခန္ဓာတို့ကိုစွဲ၍ ဝဋ်ဆင်းရဲခွဲ ယှဉ်စေခြင်း မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း စိတ်ကို နှောင်ဖွဲ့ခြင်း မျိုမတတ် စွဲလမ်းခြင်းတို့ ဖြစ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၆၁

၁၀-အာနန္ဒသုတ်

၂၄၇။ "တပါးထည်းတည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာကပ်လျက် မမေ့မလျော့ ကိလေသာတို့ကို လောင်ကျွမ်းစေသော လှုံ့လ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍နေပါမည်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်ချုပ်တရား ဟောကြားတော်မူပါ ဘုရား"ဟု လျှောက်ထားသော အရှင်အာနန္ဒာကို အာနန္ဒာ အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ ရူပ်သည် မြဲသလော မမြဲသလော စသည်မေးမြန်း ရဟန္တာဖြစ်နိုင်သောတရားကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၆၁

ဦးရေ အကြောင်းအရာ - မျက်နှာအမှတ်

၂-ရာဇသံယုတ်

၁-ပဌမဝဂ်

၁-မာရသုတ်

၂၄၈။ ဘုရားရှင် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် အရှင်ရာဓက "မြတ်စွာဘုရား "မာရ်မာရ်"ဟူ၍ ဆိုအပ်ပါ၏၊ အဘယ်မျှလောက်ဖြင့် မာရ် မည်ပါသနည်း"ဟု ဘုရားရှင်ကို လျှောက်ထားရာ၊ ရာဓ ရူပ်စသည် ရှိလတ်သော် သေခြင်းမာရ်သည်ရင်း သေထိုက်သော သဘော (မာရေတာ) သည်ရင်း သေသူသည်ရင်း ဖြစ်ရာသောကြောင့် ဤလောက ရူပ်စသည်ကို'မာရ'သေခြင်းတရားဟု နာကျင်တတ်သော ရောဂါနှင့် တူ၏ ဟု အိုင်းအမာနှင့်တူ၏ ဟု ငြောင့်နှင့် တူ၏ ဟု အလွန်နှိပ်စက်တတ်သော ဆင်းရဲဟု ဆင်းရဲတုံးသဖွယ်ဟု ရှုလော့ ဤသို့ ရှုမြင်ကြသူတို့သည် ကောင်းစွာရှုမြင်သူတို့ပဲဟု ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူခြင်း ....

၂၄၉။ ကောင်းစွာရှုမြင်ခြင်း'သမ္မာဒဿန'သည် ဦးဦးခြင်း နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် အကျိုးရှိပုံ၊ နိဗ္ဗိဒါသည် မတပ်မက်ခြင်း ဝိရာဂမဂ်အကျိုးရှိပုံ ဝိရာဂမဂ်သည် ကိလေသာမှ လွတ်ခြင်း ဝိမုတ္တိအကျိုးရှိပုံ၊ ဝိမုတ္တိသည် ဒုက္ခခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးခြင်း အနုပါဒါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးရှိပုံ အရှင်ရာဓက ဆက်မေးသဖြင့် ဘုရားရှင် ဖြေတော်မူပုံ ၁၆၃

၂၅၀။ "အရှင်ရာဓက နိဗ္ဗာန်သည် အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း"ဟု ဆက်မေးပြန်ရာ၊ ရာဓ "သင့်ပြဿနာ လွန်သွားပြီ၊ ပြဿနာမဆုံးနိုင် အဆုံးကို ယူခြင်းငါ့မစွမ်းနိုင်၊ အနုပါဒါနိဗ္ဗာန်၌ အတွင်းဝင်သော အနုပါဒါနိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျှောင်းရာရှိသော အနုပါဒါနိဗ္ဗာန် အဆုံးရှိသော မက်ဟူသော အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးအပ်၏"ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၆၄

၂၅၁။ အစ္စယာသိ-နိဗ္ဗာနောဂဓံ-တိုဋ္ဌင္ဍ-ဋ္ဌိ- ဗျာကရဏားအရ မှတ်သားဖွယ်ရာ အဆုံးအဖြတ် ၁၆၄

၂-သတ္တသုတ်

၂၅၂။ "သတ္တဝါသတ္တဝါဟု ဆိုအပ်ပါ၏ အဘယ်မျှလောက်ဖြင့် သတ္တဝါဟု ဆိုအပ်ပါသနည်းဟူ"သော အရှင်ရာဓ၏ အမေးကို ရူပ်စသည်တို့၌ လိုချင်မှု ဆန္ဒတပ်မက်မှု ရာဂ နှစ်သက်မှု နန္ဒီ မွတ်သိပ်မှု တဏှာရှိရာ လိုချင်မှု ဆန္ဒစသည်ဖြင့် ထိုထိုရူပ်စသည်တို့၌ ကပ်ငြိတတ် အထူးသဖြင့် ကပ်ငြိတတ်သောကြောင့် သတ္တဝါဟု ခေါ် ဆိုအပ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဖြေဆိုတော်မူခြင်း.... ၁၆၄

၂၅၃။ မြေမှုန့်အိမ်ငယ်တို့ဖြင့် ကစားကြသော သတ္တိသားသွီးငယ်တို့သည် မကင်းသော တပ်မက်မှု လိုချင်မှု ချစ်ခင်မှု ရှိသော်သာလျှင် ထိုမြေမှုန့်အိမ်ငယ်

ဦးစီး ဘခြောင်းဘရ မျက်နှာအမှတ်

တို့ကို ကပ်ငြိစွဲလမ်းကြ၍ တပ်မက်မှု လိုချင်မှုစသည် ကင်းသောအခါ၌ ကား ထိုမြေမှုန့်အိမ်ငယ်တို့ကို လက်ခြေတို့ပြင့် ဖြန့်ကြဲမှုတ်လွှင့်သကဲ့သို့ ရှေ-သင်တို့သည်ရူပ်စသည်ကိုဖြန့်ကြဲမှုတ်လွှင့် ပျက်ဆီးကြ၊တဏှာကုန်ခြင်း အကျိုးငှါ ကျင့်ကြ တဏှာကုန်ရာသည် နိဗ္ဗာန်ပင်တည်းဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း.... .... ၁၆၅

၃-ဘဝနေတ္တိသုတ်

၂၅၃။ "အရှင်ရာဓ က "ဘဝနေတ္တိ နိရောဓ ဘဝနေတ္တိ နိရောဓ" ဟု ဆိုအပ်ပါ၏၊ ဘဝနေတ္တိနိရောဟူသည် အဘယ်ပါနည်း"ဟူသော အမေးကို ရှင်ဘုရား ခန္ဓာတို့၌ လိုချင်မှု တပ်မက်မှု နှစ်သက်ဆာလောင်မှုစသည်သည် သတ္တဝါတို့ကို ဘဝသို့ဆောင်သော ဘဝနေတ္တိရှင်းစသော ခန္ဓာတို့၌ လိုချင်မှုစသည်တို့၏ ချုပ်ခြင်း ချုပ်ရာသည် သတ္တဝါတို့ကို ဘဝသို့ ဆောင်သောတဏှာ၏ ချုပ်ရာ ဘဝနေတ္တိနိရောဓဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၆၆

၄-ပရိညေယျသုတ်

၂၅၄။ ၁၀ဖ-စာပိုဒ် ပရိညေယျသုတ်နှင့် တူ၏ ....
၅-ဖ-၂-ဂ-၉-၁၀-သမဏသုတ် စသော ဖ-သုတ် ၁၆၄-၁၆၉ (ဤ ဖ-သုတ်သည် စာပိုဒ် ၁၀၇၊ ၁၁၂-သုတ်များနှင့် တူ၏) ၁၆၆

၂-ဒုတိယဝဂ်

၁-မာရသုတ်

၂-မာရစမ္မသုတ်

၂၅၅။ ပဌမဝဂ် မာရသုတ်နှင့်တူ၏
၅-ဖ-၂-ဂ-၉-၁၀-၁၁-၁၂- ဒုကွစသော ရှစ်သုတ် မထူးပြီ ၁၆၇

၃-အာယာစနဝဂ်

၁-၁၂-မာရာဒိသုတ္တာဒေါဒသက

၂၅၆။ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားကို အကျဉ်းချုပ်ဟောရန် လျှောက်ထားသော အရှင်ရာဓကို သေခြင်း မာရမည်သော ရုပ်စသည်၌ လိုချင်မှုဆန္ဒ တပ်မက်မှုရာဂကို ပယ်စွန့်ရန် ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ....

ဦးရေ ဟကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၂၅၇။ မာရမေ့ သေကြေပျက်စီးခြင်းသဘော၊ အနိစ္စ မမြဲခြင်းသဘော၊ အနိစ္စမေ့ မမြဲခြင်းသဘော ရှိသော၊ ဒုက္ခ ဆင်းရဲခြင်း၊ ဒုက္ခမေ့ ဆင်းရဲခြင်းသဘော ရှိသော၊ အနတ္တာ အတ္တမဟုတ်သော၊ အနတ္တမေ့ အတ္တမဟုတ်သော သဘော၊ ခယမေ့ ကုန်ခန်းခြင်း သဘော ရှိသော၊ ဝယမေ့ ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိသော၊ သမုဒယမေ့ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော၊ နိရောဓမေ့ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိသော ရူပ်စသည်၌ လိုချင်တပ်မက်မှု ဆန္ဒ ရာဂကို ပယ်ရန် ဟောသည်သာ ထူး၏ ၁၆၈

၃-ဒိဋ္ဌိသံယုတ်

၁-သောတာပတ္တိဝဂ်

၁-ဝါတသုတ်

၂၅၈။ "အဘယ်တရားသည် ရှိခဲ့သော် အဘယ်တရားကို အကြောင်းပြုလျက် မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း၍ "လေအစစ်တို့မတိုက်၊ မြစ်အစစ်တို့မစီး၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမအစစ်တို့ သားမဖွား၊ လနေစစ်တို့ မထွက် မဝင်၊ တံခါးတိုင်တည်သကဲ့သို့ ခိုင်မြဲစွာတည်ကုန်၏"ဟူသော ဒိဋ္ဌိအယူသည်ဖြစ်သနည်း"ဟူသော အမေးကိုမေး၍ "ရူပ်ဝေဒနာ စသည်ရှိခဲ့သော် ရူပ်ဝေဒနာစသည်ကို အကြောင်းပြု၍ ဤမှားသော ဒိဋ္ဌအယူဖြစ်၏"ဟု ဟောတော်မူခြင်း။ မမြဲ ဆင်းရဲဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိသော ရူပ်စသည်ကို မစဉ်လမ်းလျှင် ဤလေစသော ခြောက်ဌာနတို့၌ မှားသောအယူ မဖြစ်နိုင်ပုံ၊ ဒုက္ခစသော သစ္စာလေးပါး၌ ယုံမှားမှုကို ပယ်အပ်ပြီးသူကို အပါယ်မကျသော မဂ္ဂနိယာမအားဖြင့် မြဲသောအထက်မဂ် ၃-ပါးလျှင် လည်းလျှောင်းရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဆိုအပ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၇၀-၁

၂၅၉။ သေကဋ္ဌာယိဒိဋ္ဌိတာ-၌ မှတ်သားဖွယ်ရာ ၁၇၀

၂-တေမမသုတ်

၂၆၀။ ရူပ်စသည်ကိုစွဲ၍ "ဤရူပ်စသည်သည် ငါ၏ဥစ္စာ ငါ၏အတ္တ"ဟု မှားသော ဒိဋ္ဌိအယူဖြစ်ပုံ မမြဲဆင်းရဲဖောက်ပြန်သော ရူပ်စသည်ကို မစဉ်လမ်းလျှင် ဤဒိဋ္ဌိအယူမဖြစ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၇၁

၃-သောအတ္တာသုတ်

၂၆၁။ ဒိဋ္ဌိဝဂ် စာပိုဒ် ၁၅၂ သောအတ္တာသုတ် ၄ နှော စ မေသိယာသုတ် ဒိဋ္ဌိဝဂ် စာပိုဒ်-၁၅၃ နှော စ မေသိယာသုတ်တို့၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ ရူပ် စသည်ကိုစွဲ၍

ဒုတိ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

သောအတ္တာ စသော ဒိဋ္ဌိ နောစသော ဒိဋ္ဌိတို့ ဖြစ်ပေါ်ပုံကို ဟောသည်သာထူး၏ ....

၅-နတ္ထိဒိန္နသုတ်

၂၆၂။ "အလှူ၏ အကျိုးမရှိ၊ အလှူကြီးငယ်မျိုး၏ အကျိုးမရှိ၊ ကုသိုလ်က အကုသိုလ်၏ အကျိုးဖျား အကျိုးအရင်းမရှိ၊ ဤမျက်မှောက်လောကမရှိ၊ တပါးသော လောကမရှိ၊ အမိအဖ၌ အကောင်းအဆိုးပြုကျိုးမရှိ၊ စုတေပြီး ပဋိသန္ဓေနေမည့်သူမရှိ၊ ပစ္စုပ္ပန်လောက တမလွန်လောကကို ထူးသော ပညာဖြင့် ကိုယ်တိုင်သိ၍ မျက်မှောက်ပြု၍သိကုန်—ဟောပြနိုင်ကုန်သော ညီညွတ်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်သော ကောင်းစွာ ကျင့်ကုန်သော (သမဏ ဗြာဟ္မဏ) ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့ လောကဌ်မရှိကုန်ဟု စွဲယူသော မှားသော ဒိဋ္ဌိ ၁၂၂

၂၆၃။ မဟာဘုတ် ၄-ပါးဖြင့်ပြီးသော ဤသတ္တဝါသည် (သေ၍) အတ္တဘောကို ပစ်ချသောအခါ အဋ္ဌတ္ထပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယောဓာတ်သည် ဗဟိဒ္ဓပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယော ဓာတ်တို့အစဉ်လိုက် ကပ်၍ ဟူသော မှားသောအယူဒိဋ္ဌိ ၁၂၃

၂၆၄။ မနုဿဇာတ်ရှင် ခြောက်ခုမြောက်ရှိကုန်သော ဤနေ့တို့သည် ကောင်းကင်သို့ ပြောင်းရွှေ့ပြေးဝင်ကုန်၏၊ သေရာညောင်စောင်းလျင် ငါးခုမြောက်ရှိ ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် သေသူကို သုသာန်သင်းချိုင်း တိုင်အောင် ယူ၍သွားကြ၏၊ ကောင်းမကောင်း ဂုဏ်အစုတို့သာထင်ကုန်၏၊ အရိုးတို့ သည် ခိုတောင်အဆင်းရှိကြကုန်၏၊ လက်ဆောင်ပေးလှူ၊ ပူဇော်ခြင်း တို့သည် ပြာလျင်အဆုံးရှိကြတယ်၊ အလှူပေးခြင်းဒါနဟူသည် လူမိုက်တို့ ပညတ်သော အရာသာတည်း၊ တမလွန်လောကရှိ၏ဟု ပြောဆိုကြသော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့၏စကားသည် အချည်းနှီး အမှားယောင်ယမ်းပြောဆို ခြင်းသာတည်း၊ သူမိုက်နှင့်ပညာရှိတို့သည် ကိုယ်ခန္ဓာပျက်သည်မှ ပြတ်ကုန် ပျက်စီးကုန်၏၊ အထက်၌ ဘာမှမဖြစ်ဟုယူသော မှားသောအယူဒိဋ္ဌိ၊ ဤမှားသော ဒိဋ္ဌိအားလုံးသည် ရူပ်စသည်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်လာ၍ မမြဲ ဆင်းရဲဖောက်ပြန်သော ရူပ်စသည်ကို မစွဲလမ်းလျင် ဒိဋ္ဌိမဖြစ်ပုံကို ဘုရား ရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၂၃

၂၆၅။ နတ္ထိဒိန္နံယိဋ္ဌं စာတုမဟာဘူတိကော ပထဝီ ပထဝီကာယ-စသည်တို့၌ သိမှတ် ဖွယ်ရာ အဆုံးအဖြတ်များ.... .... ၁၂၃

၂၆၆။ ပဒါနိ-ဒတ္တုပညတ္တं-အတ္ထိကဝါဒं - တို့၌ မှတ်သားဖွယ်ရာများ.... .. ၁၂၃

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၆–ကရောတောသုတ်

၂၆၇။ သတ်ဖြတ်ညှဉ်းဆဲ ခိုးဝှက်တိုက်ယူ လုယက်ဖျက်ဆီး သူ့သားအိမ်ရာ ကျူးလွန်မှုစသည်ကို ကိုယ်တိုင်ပြု သူဌေးပါးကို တိုက်တွန်းပြုစေသော်လည်း မကောင်းမှုကို ပြုအပ်သည်မမည်၊ မြေပြင်ရှိ သတ္တဝါအားလုံးကို သင်ခုန်းသွားတပ်သောစက်ဖြင့် သတ်ဖြတ်၍ အသားပုံ အသားစု ပြုသော်ငြားလည်း မကောင်းမှုမရှိ၊ သတ်ဖြတ်ညှဉ်းပန်းသောသူ တိုက်တွန်းသူသည် ဂင်္ဂါမြစ် တောင်ဘက်ကမ်းသို့ အကယ်၍ သွားငြားအံ့ မကောင်းမှုမရှိ၊ မဖြစ်ပေါ်လာ၊ ပေးလှူသူ လှူစေသောသူသည် ဂင်္ဂါမြစ် မြောက်ဘက်ကမ်းသို့ အကယ်၍ သွားငြားအံ့ ကောင်းမှုမရှိ မဖြစ်ပေါ်လာ၊ လှူမှုဒါန၊ ဥပုသ်နေ့ကို ဆုံးမမှု ဓမ္မ၊ သီလစောင့်မှု သံယမ၊ မှန်ကန်စွာပြောဆိုမှု သစ္စာကြောင့် ကောင်းမှုမရှိ ဟု ယူသော မှားသောဒိဋ္ဌိသည် ရူပ်စသည်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်၏ ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၂၄-၅

၂၆၈။ ပါဏမတိပါတယတော ဂင်္ဂါယ ဒက္ခိဏံ တီရံ-တို့၌ မှတ်သားဖွယ်ရာ အဆုံးအဖြတ် ၁၂၅

၂–ဟေတုသုတ်

၂၆၉။ သတ္တဝါတို့ ညစ်ညူးခြင်း ဖြူစင်ခြင်းငှါ အကြောင်းမရှိ အထောက်အပံ့မရှိ အကြောင်းအထောက်အပံ့မရှိပဲ၊ သတ္တဝါတို့ ညစ်ညူးကြ ဖြူစင်ကြ၏၊ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် ဆောင်နိုင်သော အားစွမ်းဗလ ရဲရင့်မှု ဝီရိယ ယောကျ်ားတို့အစွမ်း ပုရိသထာမ မရှိ၊ အားလုံးသော ကပ်ငြိတတ်သော သတ္တဝါ၊ ဖြစ်တတ်သော ဘူတ၊ ရှုံ့ရှိုက်တတ်သော ပါဏ၊ အသက်ရှင်သလို ကြီးပွါးသောသစ်ပင် ဇီဝတို့သည် မိမိတို့ အစွမ်းမရှိကြကုန်ပဲ၊ အားမရှိကြကုန်ပဲ၊ ရဲရင့်မှုမရှိကြကုန်ပဲ၊ မြဲခြင်း ကပ်ဆောက်ပေါင်းဆုံခြင်း ပင်ကိုယ်သဘောတို့ဖြင့် ပြောင်းလဲကုန်၍ ခြောက်မျိုးသော မည်း, ညို, နီ, ဝါ, ဖြူ, အလွန်ဖြူ ဟူသော အဘိဇာတိတို့၌ ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားကြရကုန်၏ ဟု ယူသော ဒိဋ္ဌိအယူသည် ရူပ်စသည်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၂၆

၂၇၀။ နတ္ထိဗလံ သတ္တာ၊ ပါဏာ၊ ဘူတာ၊ ဇီဝါ၊ နိယတိ သင်္ဂတိ ဘावဝ ပရိဏတာ-တို့၌ သိမှတ်ဖွယ်ရာများ ၁၂၆

၂၇၁။ "အဘယ်တရားသည်ရှိခဲ့သော် အဘယ်တရားကိုအကြောင်းပြုလျက် မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း၍ ဒိဋ္ဌိဖြစ်ပေါ်လာသနည်း" ဟု မြတ်စွာဘုရားက မေးတော်မူသည်ကို ရဟန်းတို့က ဘုရားရှင်အား ရှင်းပြရန် လျှောက်ထားသဖြင့် ရူပ်စသည်ကိုစွဲ၍ ဒိဋ္ဌိဖြစ်ပေါ်၏ ဟု ဟောတော်မူခြင်း ....

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၂၇၂။ ၉-သဿတဒိဋ္ဌိသုတ်၊ ၁၀-အသဿတဒိဋ္ဌိသုတ်၊ ၁၁-အန္တဝါသုတ်၊ ၁၂-အနန္တဝါသုတ်၊ ၁၃-တံဇိဝံတံသရီရံသုတ်၊ ၁၄-အညံဇီဝံ အညံသရီရံသုတ်၊ ၁၅-ဟောတိတထာဂတောသုတ်၊ ၁၆-နဟောတိတထာဂတောသုတ်၊ ၁၇-ဟောတိစ နစဟောတိတထာဂတောသုတ်၊ ၁၈-နေဝဟောတိ နနဟောတိတထာဂတောသုတ်၊ လောကသည်မြဲ၏ဟု ယူသော သဿတဒိဋ္ဌိ၊ လောကသည် မမြဲ ဟု ယူသော အသဿတဒိဋ္ဌိ၊ အဆုံးရှိ၏ ဟု ယူသော အန္တဝါဒိဋ္ဌိ၊ အဆုံးမရှိ ဟု ယူသော အနန္တဝါဒိဋ္ဌိ၊ အသက်သည် ထိုကိုယ်ကိုယ်သည် ထိုအသက် ဟု ယူသော ဒိဋ္ဌိ၊ အသက်သည် ကိုယ်မှတခြား ကိုယ်သည် အသက်မှတပါး အခြားတည်း ဟု ယူသော ဒိဋ္ဌိ၊ သတ္တဝါသည် သေသည်မှနောက်၌ ဖြစ်၏ ရှိ၏ ဟူသော ဒိဋ္ဌိ၊ မဖြစ်ဟူသောဒိဋ္ဌိ၊ သေသည်မှ ဖြစ်လည်းဖြစ်၏၊ မဖြစ်လည်း မဖြစ် ဟု ယူသော ဒိဋ္ဌိ၊ သတ္တဝါသည် သေသည်မှနောက်၌ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ် မဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်ဟု ယူသော ဒိဋ္ဌိသည် ရုပ် ဝေဒနာ စသည်ရှိသော်သာ ရုပ် ဝေဒနာ စသည်ကို စွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်ပုံ၊ မမြဲသော ရုပ် စသည်ကိုသိ၍ မစွဲလမ်းလျှင် ထို ဒိဋ္ဌိမျိုး မဖြစ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၇၈-၁၈၀

၂–ဒုတိယဂမနဝဂ်

၁–ဝါတသုတ် စသည်

၂၇၃။ ဤသုတ်မှစ၍ ၁၇-သုတ်တို့သည် သောတာပတ္တိဝင်သုတ်များနှင့် တူကြ၏၊ ရုပ် စသည်ကို မစွဲလမ်းမူ၍ ဒိဋ္ဌိမဖြစ်ပုံ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခရှိသော်သာ ဆင်းရဲဒုက္ခကိုစွဲ၍ ဒုက္ခကိုနှလုံးသွင်း ဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏ ၁၈၀

၁၉-ရူပီအတ္တာသုတ်

၂၇၄။ "အတ္တသည် ကသိုဏ်းရုပ်အာရုံတည်း၊သေသည်မှနောက်၌ နာကျင် ပျက်စီးမှုမရှိ"ဟု ယူသော ဒိဋ္ဌိအယူသည် ရုပ်ဝေဒနာစသည်ကို စွဲ၍ဖြစ်ပုံ၊ မမြဲသော ရုပ်စသည်ကို မစွဲလမ်းမူ၍ ထိုဒိဋ္ဌိမဖြစ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၈၁

၂၇၅။ ရူပီ၌ ဌ-ဋ-ဗျာဂရုဏ်းတို့ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ထားခြင်း ၁၈၁

၂၀-အရူပီအတ္တာသုတ်

၂၇၆။ "အတ္တသည် အရူပစျာန်သမာပတ်၏ အာရုံတည်း၊ သေသည်မှ နောက်၌ နာကျင်ပျက်စီးခြင်း မရှိ"ဟု ယူသော ဒိဋ္ဌိရုပ်စသည်ကို စွဲ၍ ဖြစ်ပုံ၊ မမြဲသော ရုပ်စသည်ကို မစွဲလမ်းပဲ ထိုဒိဋ္ဌိ မဖြစ်ပုံကို ဟောတော်မူခြင်းနှင့် အရူပီ၌ မှတ်သားဖွယ်အဆုံးအဖြတ် ၁၈၂

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

(က) ၂၁-ရူပီ ၀ အရူပီ ၀ အတ္တာသုတ်

(ခ) ၂၂-နေ၀ရူပီ နာရူပီအတ္တာသုတ်

၂၃။ (က) အတ္တသည် ကသိုဏ်း ရူပ်အာရုံလည်းဟုတ်၏ အရူပစျာန် သမာပတ်၏ အာရုံလည်းဟုတ်၏ သေသည်မှ နောက်၌ နာကျင်ပျက်စီးခြင်း မရှိ ဟု ယူသောဒိဋ္ဌိ ....

(ခ) အတ္တသည် ကသိုဏ်း ရူပ် အာရုံလည်းမဟုတ် အရူပစျာန် သမာပတ်၏ အာရုံလည်းမဟုတ် သေသည်မှ နောက်၌ နာကျင်ပျက်စီးခြင်း မရှိဟု ယူသော ဒိဋ္ဌိ ဤဒိဋ္ဌိမျိုး ရူပ်စသည်ရှိသော်သာ ရူပ်စသည်ကို စွဲ၍ ဖြစ်ပုံ ရူပ်စသည်ကို မစွဲလမ်းမူ၍ မဖြစ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၈၂

၂၃-ကေန္ဒသုခီသုတ် (က)

၂၄-ကေန္ဒဒုက္ခီသုတ် (ခ)

၂၅-သုခဒုက္ခီသုတ် (ဂ)

၂၆-အဒုက္ခမသုခီသုတ် (ဃ)

၂၇။ (က) အတ္တသည် စင်ခစ်ချမ်းသာ ရှိ၏ ဟု ယူသော ဒိဋ္ဌိ (ခ) စင်စစ်ဆင်းရဲ ရှိ၏ ဟု ယူသော ဒိဋ္ဌိ (ဂ) ချမ်းသာဆင်းရဲရှိ၏ ဟု ယူသော ဒိဋ္ဌိ (ဃ) အတ္တသည် ဆင်းရဲချမ်းသာ မရှိ ဟု ယူသော ဒိဋ္ဌိ ဤဒိဋ္ဌိမျိုးသည် ရူပ်စသည်ကို စွဲ၍ဖြစ်ပုံ မမြဲဆင်းရဲ ဖောက်ပြန်သော ရူပ်စသည်ကို မစွဲလမ်းပဲ မဖြစ်ပုံကို ဆင်းရဲကိုစွဲ၍ ဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၈၃

၃-တတိယဂမနဝဂ်

၄-စတုတ္ထဂမနဝဂ်

၂၈။ တတိယဂမနဝဂ် ဒုတိယဂမနဝဂ်နှင့်အတူ မျိုး၏၊ ကျွတ်ခေါ် ဘိက္ခဝေ ယဒနိစ္စံ-စသော နိဂုံးမျှသာထူး၏၊ ရဟန်းတို့ မမြဲသော အနိစ္စသည် ဆင်းရဲသော ဒုက္ခ ဖြစ်၏၊ ဆင်းရဲသော ဒုက္ခရှိသော်သာ ထိုဆင်းရဲဒုက္ခကို အကြောင်းပြု၍ နာ ၀ါတာ ၀ါယန္တိ-စသော ဒိဋ္ဌိအယူမျိုး ဖြစ်ပေါ်ပုံကို ဟောတော်မူ၍ စတုတ္ထဂမနဝဂ်၌ ရူပ်ဝေဒနာစသည်ကိုစွဲ၍ ဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံကိုဟော၍ ရူပ်သည် မြဲသလော မမြဲသလော စသည်ဖြင့် အနတ္တလက္ခဏသုတ်အတူ ဆက်လက်ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏ ၁၈၄-၅

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၄-သြက္ကန္တသံယုတ်

၁-စက္ခုသုတ်

၂၈၀။ စက္ခု သောတ ဃာန ဇိဝှါ ကာယ မန (မျက်စေ့ နား နှာခေါင်း လျှာ ကိုယ် စိတ်)သည် မမြဲ ဖောက်ပြန်ခြင်း ရှိ၏၊ တပါးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း ရှိ၏ဟု ဤသဘောတရားတို့ကို ယုံကြည်သက်ဝင်သော သူကို မဖောက်ပြန်သော သဘောရှိသော သမ္မတ္တနိယာမသို့ သက်ဝင်သော သူတော်ကောင်းဘုံအဆင့်သို့ သက်ဝင်သော ပုထုဇဉ်ဘုံအဆင့်ကို လွန်ပြီးသော ၎င်းရဲ့ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာဘုံ၌ဖြစ်သောကံကို မပြုထိုက်သော သောတာ-ပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်မပြုပဲ မသေသောသဒ္ဓါဖြင့် အစဉ်အောက်မေ့သူ သဒ္ဓါနုသာရီ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဌာန်ဟု ဆိုအပ်၍ ဤစက္ခုစသည်တို့ကို ဤသို့ပညာဖြင့် အတိုင်းအရှည်အားဖြင့် သစ္စာဘိသမယအားဖြင့် ကြည့်ရှု သိမြင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သူကို သမ္မတ္တနိယာမသို့ သက်ဝင်သော သူတော်ကောင်း ဘုံအဆင့်သို့သက်ဝင်သော ပုထုဇဉ်ဘုံအဆင့်ကို လွန်သော အပါယ်ရောက်စေမည့် ကံကို မပြုသော သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်မပြုပဲ မသေသော ပညာဖြင့် အစဉ်အောက်မေ့သူ ဓမ္မာနုသာရီ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဌာန် ဟု ဆိုအပ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၈၆

၂၈၁။ စက္ခုစသည်ကိုမမြဲ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်၏ ဟု ဤသဘောတရားတို့ကို သိသူမြင်သူကို အလိုအာသာကင်း၍ ကျခြင်းသဘောမရှိသော အပါယ်မကျသော မဂ္ဂနိယာမအားဖြင့် မြဲသော ကောင်းစွာသိကြောင်း အထက်မဂ် ၃-ပါးလျှင် လည်းလျှောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဟု ဆိုအပ်၏ ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၈၇

၂၈၂။ ၂။ ရူပသုတ် ရူပါရုံစသောအာရုံ (ခြောက်)ပါး
၃။ ဝိညာဏသုတ်-စက္ခုဝိညာဏ်စသော ဝိညာဉ် (ခြောက်) ပါး
၄။ သမ္ဖဿသုတ်-စက္ခုသမ္ဖဿစသော (ခြောက်) ပါး
၅။ သမ္ဖဿဇာသုတ်-စက္ခုသမ္ဖဿဇာစသော (ခြောက်) ပါး
၆။ ရူပသညာသုတ်-ရူပသညာစသော (ခြောက်) ပါး
၇။ ရူပသဉ္စေတနာသုတ်-ရူပသဉ္စေတနာစသော (ခြောက်) ပါး
၈။ ရူပတဏှာသုတ်-ရူပတဏှာစသော (ခြောက်)ပါး
၉။ ပထဝီဓာတုသုတ်-ပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယော အာကာသဓာတ် ဝိညာဏဓာတ်
၁၀။ ခန္ဓသုတ်-ရူပ်ဝေဒနာစသောခန္ဓာ ၅-ပါး

အထက်ပါတရားတို့ကို မမြဲ ဖောက်ပြန် တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ပုံကို သဒ္ဓါဖြင့် သက်ဝင်ယုံကြည်သူ သဒ္ဓါနုသာရီ (၁) ပညာဖြင့်

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

သိမြင်သူ ဓမ္မာနုသာရီ (၂) မဂ္ဂင်္ဂဝန် ၂-ယောက်နှင့် သောတာပန် သောတာပတ္တိဖလင်္ဂဝန်ပုဂ္ဂိုလ် (၃)တို့ကို ဟောသည်သာထူး၏။ ဒုါရ အာရုံ ဝိညာဏ် ဖဿသညာစေတနာ တဏှာဓာတ် ခန္ဓာတို့တွင် တခုခုကို ရှုမှတ်၍ သောတာပန်ဖြစ်နိုင်ကြောင်း သက်သေသာဓကတို့ဖြစ်၏၊ မရှု ကောင်းသော သခ်ာတရားမရှိပေ ၁၀၇-၀

၅-ဥပ္ပါဒသံယုတ်

၁-စက္ခုသုတ်

၂၀၃။ စက္ခု သောတ ဃာန ဇိဝှါ ကာယ မန-တို့၏ဖြစ်ခြင်း တည်ခြင်း ရှေးရှု ဖြစ်ခြင်း ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည် ဆင်းရဲဒုက္ခ၏ဖြစ်ခြင်း အနာရောဂါတို့၏ တည်ခြင်း အိုခြင်း သေခြင်း၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းတည်း၊ စက္ခုစသည်၏ ချုပ်ခြင်း ငြိမ်းခြင်း ကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည် ဆင်းရဲဒုက္ခ၏ ချုပ်ခြင်း အနာရောဂါတို့၏ ငြိမ်းခြင်း အိုခြင်း သေခြင်း၏ ကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းတည်း ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၉၀

၂၀၄။	၂။	ရူပသုတ်	အာရုံ (ခြောက်)ပါး
	၃။	ဝိညာဏသုတ်	ဝိညာဏ် (ခြောက်)ပါး
	၄။	သမ္ဖဿသုတ်	သမ္ဖဿ (ခြောက်)ပါး
	၅။	သမ္ဖဿဇာသုတ်	ဝေဒနာ (ခြောက်)ပါး
	၆။	သညာသုတ်	သညာ (ခြောက်)ပါး
	၇။	သဉ္စေတနာသုတ်	စေတနာ (ခြောက်)ပါး
	၈။	တဏှာသုတ်	တဏှာ (ခြောက်)ပါး
	၉။	ဓာတုသုတ်	ဓာတ် (ခြောက်)ပါး
	၁၀။	ခန္ဓသုတ်	ခန္ဓာ (၅)ပါး

ဤတရားအားလုံး၏ ဖြစ်ခြင်း တည်ခြင်း ရှေရှုဖြစ်ခြင်း ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည် ဆင်းရဲဒုက္ခ၏ဖြစ်ခြင်း အနာရောဂါတို့၏ တည်ခြင်း အို သေ ဇရာ မရဏ၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းတည်း၊ အထက်ပါ (အာရုံခြောက်ပါးစသော) တရားတို့၏ ချုပ်ခြင်း ငြိမ်းခြင်း ကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည် ဆင်းရဲဒုက္ခ၏ချုပ်ခြင်း အနာရောဂါတို့၏ ငြိမ်းခြင်း အို သေ ဇရာ မရဏ၏ ကွယ်လွန်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းတည်း ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူပုံ ၁၉၀-၁၉၁

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၆-ကိလေသသံယုတ်

၂၇၅။ ၃၂၂-စက္ခုပသာဒစသည်၌ လိုချင်တပ်မက်မှုသည် ကာမ ရူပ အရူပ လောကုတ္တရာဟူသော စတုဘူမက စိတ်ကို ကပ်၍ ညစ်နွမ်းပူပန်နှိပ်စက်တားမြစ်တတ်သော ဥပက္ကိလေသဖြစ်၍ ယင်းဥပက္ကိလေသကို ပယ်ပြီးသော ရဟန်း၏ သမထဝိပဿနာစိတ်သံသည် ကိလေသာမှ ထွက်မြောက်သော မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့ညွှတ်သည်၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဖြင့် ထုံအပ်သည်၊ ရှေးရှုသိ၍ မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော (အဘိညာဉ်-ခြောက်ပါး) တရားတို့၌ အမှုဋ္ဌ ကောင်းသည်ဟူ၍ ထင်၏ ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၁၉၂

၂၇၆။ စိတ္တသေသော ဥပက္ကိလေသော နေက္ခမ္မနိန္နံ အဘိညာသစ္ဆိကရဏီယေသု ဓမ္မေသု-တို့၌ သိမှတ်ဖွယ် အဆုံးအဖြတ် ၁၉၂

၃၇၇။ ၂-ရူပသုတ်၊ ၃-ဝိညာဏသုတ်၊ ၄-သမ္မဿသုတ်၊ ၅-သမ္မဿဇာသုတ်၊ ၆-သညာသုတ်၊ ၇-သဒ္ဓေတနာသုတ်၊ ၈-တဏှာသုတ်၊ ၉-ဓာတုသုတ်၊ ၁၀-ခန္ဓသုတ်၊ အာရုံဝိညာဏ်၊ ဖဿ ဝေဒနာ သညာ သဒ္ဓေတနာ တဏှာဓာတ် ခန္ဓာ ငါးပါး ဤတရားတို့၌ လိုချင်တပ်မက်မှု ဆန္ဒရာဂသည် စိတ်၏ညစ်ညူးကြောင်း ဥပက္ကိလေသဖြစ်၍ ထိုဥပက္ကိလေသကိုပယ်ပြီးသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် ကိလေသာမှ လွတ်သောမဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ်သည်၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဖြင့် ထုံအပ်သည် ရှေရှုသိ၍ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော (အဘိညာဉ် ခြောက်ပါး) တရားတို့၌ အမှုဋ္ဌ ကောင်းသည်ဟူ၍ ထင်၏ ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်းသာ ၁၉၃

၃-သာရိပုတ္တသံယုတ်

၁-ဝိဝေကဇသုတ်

၂၇၈။ အရှင်သာရိပုတြာသည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ နေတော်မူစဉ် နံနက်ဆွမ်းခံလှည့်လည် ဆွမ်းစားပြီး နေ့သန်းရန်အလို့ငှါ အနှတော တခုသောသစ်ပင်ရင်း၌ နေ့အခါနေတော်မူ၍ ညနေချမ်းအခါ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေရာမှ ထတော်မူ၍ ဇေတဝန်ကျောင်းသို့ ပြန်ကြွတော်မူရာ အရှင်အာနန္ဒာက "ငါ့ရှင်သာရိပုတြာ သင်၏ကွန်ရှေတို့ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်ကုန်၏၊ မျက်နှာအဆင်းစင်ကြယ်၏၊ ဖြူစင်၏၊အရှင်သာရိပုတြာသည် ယနေ့အဘယ်သို့သော နေခြင်းဖြင့် နေတော်မူပါသနည်း"ဟု လျှောက်ထားရာ အရှင်သာရိပုတြာက (၁) "ငါသည် ဝတ္ထုကာမ ကိလေသာကာမ အကုသိုလ်မမှတ်မှု ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် ဝိတက် ဝိစာရနှင့် တကွဖြစ်သော ဖရဏာပီတိ စေတသိကသုခရှိသော ပဌမဈာန်ကို ဖြစ်စေ၍ နေ၏၊ ထိုငါ၏ "ငါသည် ပဌမဈာန်ကိုဝင်စား၏၊ ဝင်စားပြီး ငါသည်

ပဌမစျာန်မ ထပြီ"ဟုသော ဤသို့ စွဲလမ်းမှတ်ထင်မှု မဖြစ်"ဟု ပြောဆို ပြန်ဆု အရှင်အာနန္ဒာက ရှည်စွာသော နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး ဒီဋ္ဌိ တဏှာ မာနတို့ကို ကောင်းစွာ အကြောင်းမဲ့ ပယ်နှုတ်အပ်ပြီး ပြင်သောကြောင့် ထိုစွဲလမ်းမှတ်ထင်မှုမဖြစ် ဟု လျှောက်ထားခြင်း ၁၉၄-၅

၂-အင်္ဂုတ္တရသုတ်

၃-ပတိသုတ်

၄-ဥပေက္ခာသုတ်

၂၈၉။ ဤနေ့တို့ အထူးကြည်လင် မျက်နှာအဆင်း စင်ကြယ်ဖြူစင်နေသော အရှင်သာရိပုတြာကို ယနေ့အဘယ်နေခြင်းဖြင့် နေ့ပါသနည်းဟု လျှောက်ထားသော အရှင်အာနန္ဒာအား (၂) ငါ့ရှင် ငါသည် ဝိတက် ဝိစာရတို့ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်၏ မြတ်သောသမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝိတက် ဝိစာရမရှိသော ပဌမစျာန်သမာဓိကြောင့်ဖြစ်သော ပီတိသုခရှိသော ဒုတိယစျာန်ကို ဖြစ်စေ၍ နေ၏ ၁၉၅

၂၈၀။ (၃) ပီတိကို စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့် လျစ်လျူရှုဘိ သတိရှိ ဉာဏ်ပညာရှိ လျက် သုခကိုခံစား၏၊ အရိယာတို့ ချီးမွမ်းအပ်သော တတိယစျာန်ကို ဖြစ်စေ၍ နေ၏ ....

ကာယိက သုခ ဒုက္ခကို ပယ်ခြင်းကြောင့် စတုတ္ထစျာန် ဥပစာခဏ ရှေ့၌ သောမနဿ ဒေါမနဿတို့၏ ဘုံပပ်ခြင်းကြောင့် ဒုက္ခလည်းမရှိ သုခလည်းမရှိသော ဥပေက္ခာသည် ဖြစ်စေအပ်သော သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထစျာန်ကို ဖြစ်စေ၍ နေ၏၊ ယင်းဒုတိယ တတိယ စတုတ္ထစျာန်ကို ဝင်စားသော်လည်း ဒီဋ္ဌိ တဏှာ မာနအစွဲမဖြစ်ပဲကို အရှင်သာရိပုတြာက အရှင်အာနန္ဒာအား ဆိုနှိတော်မူခြင်း ၁၉၅

၅-အာကာသာနဉ္စာယတနသုတ်

၆-ဝိညာဏဉ္စာယတနသုတ်

၇-အာကိဉ္စညာယတနသုတ်

၈-နေဝသညာနာသညာယတနသုတ်

၉-နိရောဓသမာပတ္တိသုတ်

၂၉၁။ (၅) အလုံးစုံကုန်သော ရူပစျာန်တို့ကို လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့် ဝတ္ထု အာရုံထိခိုက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ပဋိဃာတိကသညာတို့ ချုပ်ခြင်းကြောင့်

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

အထူးထူးသဘောရှိသော သည္ဓာတို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် ကောင်းကင်ပညတ်သည် အဆုံး အပိုင်းအခြားမရှိ ဟူ၍ ပွါးများအပ်သော အာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်ကို ဖြစ်စေ၍ နေ၏ ....

(၆) အလုံးစုံသော အာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်ကို လွန်မြောက်၍ အာကာသာနဉ္စာယတနဝိညာဏ်သည် အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိဟူ၍ ပွါးများအပ်သော ဝိညာဏဉ္စာယတနစျာန်ကို ဖြစ်စေ၍ နေ၏ ....

(၇) အလုံးစုံသော ဝိညာဏဉ္စာယတနစျာန်ကို လွန်မြောက်၍ စိုးစဉ်းသော ဘင်ကြွင်းသည် မရှိဟု ပွါးများအပ်သော အာကိဉ္စညာယတနစျာန်ကို ဖြစ်စေ၍ နေ၏ ....

(၈) အလုံးစုံသော ဝိညာဏဉ္စာယတနစျာန်ကို လွန်မြောက်၍ နေ၀-သညာနာသညာယတနစျာန်ကို ဖြစ်စေ၍ နေ၏ ....

(၉) အလုံးစုံသော နေ၀သညာနာသညာယတနစျာန်ကို လွန်မြောက်၍ သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ရာနိရောဓသမာပတ်ကို ဖြစ်စေ၍ နေ၏၊ ထိုအရှုပသမာပတ် နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စား၍ ထိုမှထသော်လည်း ဒီဋ္ဌိ တဏှာ မာန အစဲမရှိပုံကို အရှင်သာရိပုတြာက အရှင်အာနန္ဒာအား မိန့်ကြားတော်မူခြင်း ၁၉၆-၇

၁၀-သုစိမုခီသုတ်

၂၉၂။ ရာဇဂြိုဟ်မြို့ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံးနေသော အရှင်သာရိပုတြာမထေရ်သည် နံနက်စောစော အိမ်စဉ်အတိုင်း ဆွမ်းခံလှည့်လည်၍ တခုသော နံရံခြေကို အမှီပြုလျက် ဆွမ်းစားနေစဉ် သုစိမုခီပရိဗိုဇ်မက "ရဟန်း သင်အောက်ကိုကြည့်လျက်စားသလော"ဟု မေးရာ အရှင်သာရိ-ပုတြာက "ငါ အောက်ကို ကြည့်လျက် မစား"ဟု ဖြေဆို၏၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် "အထက်ကို မော့လျက် အရပ်မျက်နှာတို့ကို ကြည့်လျက် ထောင့်အရပ်တို့ကို ကြည့်လျက် စားသလော"ဟု ဆက်မေးပြန်ရာ အရှင်သာရိပုတြာက "ငါအထက်မော့လျက် အရပ်မျက်နှာကြည့်လျက် အထောင့်မျက်နှာကြည့်လျက် မစား"ဟု ဖြေဆိုတော်မူခြင်း ၁၉၇

၂၉၃။ သုစိမုခီပရိဗိုဇ်မက "ရဟန်း သင်သည် အောက် အထက်အရပ် အထောင့်အရပ်တို့ကို မကြည့်ပဲ စား၏"ဟု ဆို၏၊ "အဘယ် အခြင်းအရာဖြင့် စားသနည်းဟု ဆက်လက် မေးလျှောက်ပြန်ရာ မြေယာအကြောင်းကို သိနားလည်သော မဂ်ဖိုလ်မှ ဖီလာအတတ် မအပ်သော အသက်မွေးမှု (ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာ မိစ္ဆာဇီဝ)ဖြင့် အသက်မွေးသူ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် အောက်ကို ကြည့်၍ စားသူတို့ မည်၏၊ ကောင်းကင်နက္ခတ်အကြောင်းကို

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

သိနားလည်သော မဂ်ဖိုလ်မှ ဖိလာအတတ် မအပ်သော အသက်မွေးမှု (နက္ခတ္တဝိဇ္ဇာ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာ မိစ္ဆာဇီဝ)ဖြင့် အသက်မွေးသူ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် အထက်ကို ကြည့်၍ စားသူတို့မည်၏ ....

တမန်သည် အမှုစေခိုင်းရာ သွားသော မအပ်သော အသက်မွေးမှု (ဒူတေယျ ပဟိဏဂမနာနုယောဂမိစ္ဆာဇီဝ)ဖြင့် အသက်မွေးသူ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် အရပ်မျက်နှာတို့ကို ကြည့်၍ စားသူတို့ မည်၏၊ မိန်းမယောကျ်ားတို့၏ အင်္ဂါလက္ခဏာကို သိနားလည်သော မဂ်ဖိုလ်မှ ဖလာအတတ် မအပ်သော အသက်မွေးမှု(အင်္ဂဝိဇ္ဇာ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာ မိစ္ဆာဇီဝ) ဖြင့် အသက်မွေးသူ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် အထောင့်အရပ်ကို ကြည့်၍ စားသူတို့ မည်၏ ၁၉၈

၂၉၄။ "နှမ ငါသည် ထိုထိုမိစ္ဆာဇီဝတို့ဖြင့် အသက်မွေးမှုမပြု၊ တရားသဖြင့် ဆွမ်းကို ရှာမှီး၏၊ စား၏"ဟု အရှင်သာရိပုတြာက ဖြေဆိုတော်မူသောအခါ သုစိမုခီပရိဗိုဇ်မသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရထားလမ်း လမ်းဆုံတို့သို့ ကပ်၍ "သာကီဝင်မင်းသားရဟန်းတို့သည် တရားအားလျော်စွာ အပြစ်မရှိသော ဆွမ်းကို စားကုန်၏၊ ဆွမ်းလှူကြ"ဟု လှည့်လည်ပြောဆိုခြင်း ၁၉၉

၈-နာဂသံယုတ်

၁-သုဒ္ဒိကသုတ်

၂၉၅။ (၁) ဥဒ္ဒ်ဖြစ်သော နဂါး (အဏ္ဏဝနာဂ)၊ (၂) သားအိမ်ဌ် ဖြစ်သော နဂါး (ဇလာဗုဇနာဂ)၊ (၃) အညှိုဌ်ဖြစ်သော နဂါး (သံသေဒဇနာဂ)၊ (၄) တစုံတရာမှ ခုန်ကျလာသကဲ့သို့ ဖြစ်သောနဂါး (ဩပပါတိကနာဂ) နဂါး ၄-မျိုးကို ဟောတော်မူခြင်း ၂၀၀

၂-ပဏီတတရသုတ်

၂၉၆။ နဂါး ၄-မျိုးတို့တွင် ဥဒ္ဒ်ဖြစ်သော နဂါးတို့ထက် သားအိမ်ဌ်ဖြစ်သောနဂါး အညှိုဌ်ဖြစ်သောနဂါး ခုန်ကျလာသကဲ့သို့ ဖြစ်သောနဂါးတို့က သာလွန်မြတ်ပုံ၊ ဥဒ္ဒ်ဖြစ်သော နဂါး သားအိမ်ဌ်ဖြစ်သော နဂါးတို့ထက် အညှိုဌ်ဖြစ်သောနဂါး ခုန်ကျလာသကဲ့သို့ဖြစ်သော နဂါးတို့က သာလွန်မြတ်ပုံ၊ ဥဒ္ဒ်ဖြစ်သောနဂါး သားအိမ်ဌ်ဖြစ်သောနဂါး အညှိုဌ်ဖြစ်သောနဂါးတို့ထက် ခုန်ကျလာသကဲ့သို့ဖြစ်သော နဂါးတို့က သာလွန်မြတ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၂၀၀

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၃-ဥပေါသထသုတ်

၂၉၇။ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်၌ နေတော်မူသော ဘုရားရှင်ကို ရဟန်း တပါးက ဤလောက၌ အချို့ဥ၌ဖြစ်ကုန်သော နဂါးတို့သည် အဘယ်ကြောင့် ဥပုသ် စောင့်သုံးကြပါသနည်း၊စွန့်အပ်ပြီးသော ကိုယ်ရှိကြပါသနည်းဟု လျှောက်ထားရာ ဥ၌ဖြစ်သော နဂါးတို့သည် ရှေးအခါ၌ ငါတို့သည် ကိုယ်နှုတ်စိတ်တို့ဖြင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ်-၂ မျိုးကို ပြုလေ့ရှိကြ၍ ကိုယ်ခန္ဓာ ပျက်စီး သေလွန်သည်မှ နောက်၌ နဂါးတို့၏ အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ကြရပြီ၊ ယခုငါတို့သည် ကိုယ်နှုတ်စိတ်တို့ဖြင့် သုစရိုက်ကို ကျင့်ကုန်လျှင် သေသည်မှ နောက်၌ ကောင်းမှုပြုသူတို့၏လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ဖြစ်ကြရမည် ငါတို့ သုစရိုက်ကို ကျင့်ကုန်အံ့ဟု အကြံအစည်ဖြစ်ပြီးလျှင် ဥပုသ် စောင့်သုံးကြကြောင်း စွန့်အပ်ပြီးသော ကိုယ်ရှိကြကြောင်း ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူခြင်း

၄-ဒုတိယဥပေါသထသုတ်

၅-တတိယဥပေါသထသုတ်

၆-စတုတ္ထဥပေါသထသုတ်

၄-ဇလာဗုဇနဂါး၊ ၅-သံသေဒဇနဂါး၊ ၆-ဩပပါတိက နဂါးတို့ ဥပုသ် စောင့်သုံးကြသည်သာ ထူး၏ ၂၀၂

၇-သုတသုတ်

၂၉၈။ အချို့သော ကိုယ် နှုတ် စိတ်ဖြင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂-မျိုးပြုလေ့ရှိသူသည် "ဥ၌ဖြစ်သော နဂါးတို့ အသက်ရှည် အဆင်းလှ ချမ်းသာ မျှားလှ ကြောင်းကြားရ၍ ငါသည် သေပြီးနောက်၌ ဥ၌ ဖြစ်သော နဂါးဖြစ်ရအံ့" ဟုကြံစည်ဆုတောင်းခဲ့၍ ဥ၌ဖြစ်သော နဂါးတို့ဖြစ်ကြရကြောင်း ဘုရားရှင် က ရဟန်းတပါးအား မိန့်တော်မူခြင်း ၂၀၂

၈-ဒုတိယသုတသုတ်

၉-တတိယသုတသုတ်

၁၀-စတုတ္ထသုတသုတ်

ဇလာဗုဇ-သံသေဒဇ-ဩပပါတိက နဂါးအဖြစ်ဆုတောင်း၍ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂-မျိုးပြုကြသည်သာ ထူး၏ ၂၀၄

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၁၁-၂၀-အဏ္ဍဇဒါနူပကာရသုတ် ၁၀-သုတ်

၂၁-၅၀-ဇလာဗုဇာဒိဒါနူပကာရသုတ်-၃၀

၂၉၉။ ဥဒ္ဒါဖြစ်သော နဂါးစသည်တို့ အသက်ရှည် အဆင်းလှ ခွမ်းသာမျှားကြ ကြောင်းကြားသိရ၍ အချို့သောကိုယ်နှုတ်စိတ်ဖြင့် ကောင်းမှု မကောင်းမှုကို ပြုလေ့ရှိသူသည် ဥဒ္ဒါဖြစ်သော နဂါး စသည်ဖြစ်ရန် ဆုတောင်း ရည်ညွှန်း၍ အဖျော် အဝတ် ထီး ဘိနပ် ယာဉ် ပန်း နံ့သာ နံ့သာ ပျော်း အိပ်ရာ နေရာ အိမ် ကျောင်း စရပ်မြေးစာ ဆီ စသည် တို့ကို လှူဒါန်းကြခြင်း ၂၀၃-၂၀၄

၉-သုပဏ္ဏသံယုတ်

၁-သုဒ္ဓိကသုတ်

၃၀၀။ ဥဒ္ဒါဖြစ်သော ဂဠုန် သားအိမ်ဌ ဖြစ်သော ဂဠုန် အညိုဌ ဖြစ်သော ဂဠုန် ခုန်ကျလာသကဲ့သို့ဖြစ်သော ဂဠုန် ဂဠုန်မျိုး ၄-မျိုးကို ဟောတော်မူခြင်း ၂၀၅

၂-ဟရန္တိသုတ်

၃၀၁။ ဥဒ္ဒါဖြစ်သော ဂဠုန်တို့သည် ဥဒ္ဒါဖြစ်သော နဂါးတို့ကိုသာ မဟာသမုဒ္ဒြာမှ ထုတ်ဆောင်နိုင်၍ သားအိမ် အညိုဌ ဖြစ်သောနဂါး ခုန်ကျလာသကဲ့သို့ ဖြစ်သော နဂါးတို့ကို မထုတ်ဆောင်နိုင်၊ သားအိမ်ဌ ဖြစ်သော ဂဠုန်တို့သည် ဥဒ္ဒါဖြစ်သောနဂါး သားအိမ်ဌဖြစ်သော နဂါးတို့ကိုသာ မဟာသမုဒ္ဒြာမှ ထုတ်ဆောင်နိုင်ကြ၍ အညိုဌ ဖြစ်သောနဂါး ခုန်ကျလာသကဲ့သို့ ဖြစ်သော နဂါးတို့ကို မထုတ်ဆောင်နိုင်၊ အညိုဌဖြစ်သော ဂဠုန်တို့သည် ဥဒ္ဒါဖြစ်သောနဂါး သားအိမ်ဌဖြစ်သောနဂါး အညိုဌဖြစ်သောနဂါးတို့ကိုသာ သမုဒ္ဒြာမှထုတ်ဆောင်နိုင်ကြ၍ ခုန်ကျလာသကဲ့သို့ဖြစ်သော နဂါးတို့ကိုမထုတ်ဆောင်နိုင်၊ ခုန်ကျလာသကဲ့သို့ဖြစ်သော ဂဠုန်တို့သည် ဥဒ္ဒါဖြစ်သောနဂါး သားအိမ်ဌဖြစ်သောနဂါး အညိုဌဖြစ်သောနဂါး ခုန်ကျလာသကဲ့သို့ဖြစ်သောနဂါး နဂါးလေးမျိုးလုံးကို မဟာသမုဒ္ဒြာမှ ထုတ်ဆောင်နိုင်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၂၀၅

၃-ဒ္ဒယကာရီသုတ်

၄-၆-ဒုတိယာဒိဒ္ဒယကာရီသုတ်

၃၀၂။ ဥဒ္ဒါဖြစ်သော ဂဠုန်စသည်တို့ သက်ရှည် ဆင်းလှ ခွမ်းသာပြည့်ဝကြောင်း ကြားသိရ၍ အချို့သော ကိုယ်နှုတ် စိတ်ဖြင့် ကောင်းမှု မကောင်းမှုကို

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

ပြုလေ့ရှိသောသုသည် ဂဠုန် ဖြစ်ရန် ရည်သန် ဆုတောင်းလျက် ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကိုပြု၍ ဂဠုန် ဖြစ်ကြ ရပုံကို ရဟန်းတပါး လျှောက်ထားသဖြင့် ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၂၀၅

၇-၁၆-အဏ္ဍဇဒါနူပကာရသုတ်-၁၀ သုတ်

၁၇-၄၆-ဇလာဗုဇာဒိဒါနူပကာရသုတ်

ဂဠုန်ဖြစ်ရန် ရည်သန်ဆုတောင်းလျက် အဖျော်စသော အလှူဝတ္ထု ၁၀-ခု ကိုလှူ၍ ဂဠုန်ဖြစ်ပုံကို ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏ ၂၀၆

၁၀-ဂန္ဓဗ္ဗကာယသံယုတ်

၁-သုဒ္ဒိကသုတ်

၃၀၃။ အမြစ်နှံ၊ အနှစ်နှံ၊ အကာနှံ၊ အခွံနှံ၊ အပေါ်နှံ၊ အရွက်နှံ၊ အပွင့်နှံ၊ အသီးနှံ၊ အရသာနှံ၊ အမြစ်နှံစသော အနှံတို့၏ အနှံဌာနမှ၍ အစိုးရ၍နေသော ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့ကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူပုံ ....

ဂန္ဓဗ္ဗပုဒ်ကို ဌ-ဌီဗျာကရဏ်းကျမ်းတို့ဖြင့် ဝေဖန်ဆုံးဖြတ်ထားပုံ ၂၀၈

၂-သုစရိတသုတ်

၃၀၄။ အနှံကိုသုံးဆောင်ကုန်သော ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့သည် သက်ရှည်ဆင်းလှ ချမ်းသာပြည့်ဝကြောင်း ကြားသိရ၍ အခ္ဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ဂန္ဓဗ္ဗနတ်အဖြစ်ကိုရည်ညွှန်း ဆုတောင်း၍ ကိုယ်နှုတ်စိတ်ဖြင့် သုစရိုက်မှုကိုသာပြုကျင့်သဖြင့် ဂန္ဓဗ္ဗနတ်ဖြစ်ရကြောင်းကို ရဟန်းတပါး လျှောက်ထားသဖြင့် ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၂၀၉

၁-မူလဂန္ဓဒါတာသုတ်

၄-၁၂-သာရဂန္ဓဒါတာသုတ်-၉သုတ်

၁၃-၂၂-မူလဂန္ဓဒါနူပကာရသုတ်-၁၀ သုတ်

၂၃-၁၁-သာရဂန္ဓာဒိဒါနူပကာရသုတ်-၉၀

၃၀၅။ အမြစ်နှံ စသည်၌ မှီခိုနေသော နတ်အဖြစ်ကို ဆုတောင်းလျက် ကိုယ်နှုတ်စိတ်ဖြင့် သုစရိုက်ကိုပြုကြ၍ ထမင်းစသော အလှူဝတ္ထု (၁၀) မျိုးကို လှူ၍ အမြစ်၌ မှီခိုနေသော နတ်စသည်ဖြစ်ရသည်သာထူး၏ ....

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၎-ဝလာဟကသံယုတ်

၁-သုဒ္ဒိကသုတ်

၃၀၆။ (၁) အအေးကိုပြုလုပ်သော သီတဝလာဟကနှတ် (၂) အပူကိုပြုလုပ်သော ဥဏှဝလာဟကနှတ် (၃) တိမ်ထပ်တိမ်လွှာကို ပြုသော အဗ္ဘဝလာဟကနှတ် (၄) လေကိုပြုသော ဝါတဝလာဟကနှတ် (၅) မိုးကိုပြုသောဝဿဝလာဟကနှတ်ဟူ၍ ဝလာဟကနှတ် ၅-မျိုးကိုဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၂၁၁

၂-သုစရိတသုတ်

၃-၁၂-သီတဝလာဟကဒါနူပကာရသုတ်-၁၀ သုတ်

၁၃-၅၂-ဥဏှဝလာဟကဒါနူပကာရသုတ် ၄၀-သုတ်

သုစရိုက်မှုပြု ဆုတောင်းလျက် ထမင်းစသည်လှူ၍ ဝလာဟကနှတ် မျှားဖြစ်ရသည်ကို ဟောသည်သာထူး၏ ၂၁၁

၅၃-သီတဝလာဟကသုတ်

၃၀၇။ တရုံတခါအေးခြင်း၏ အကြောင်း အထောက်အပံ့ကို လျှောက်ထားသော ရဟန်းတပါးကို "ငါတို့သည် မိမိ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မေ့လျော့ခြင်းဖြင့်နေ ရမှုကောင်းလေစ" ဟူသော သီတဝလာဟကနှတ်တို့၏ စိတ်၏ တောင့်တခြင်းကိုစွဲ၍ ရံခါအအေး ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၂၁၂

၅၄-ဥဏှဝလာဟကသုတ်

၅၅-အဗ္ဘဝလာဟကသုတ်

၅၆-ဝါတဝလာဟကသုတ်

၅၇-ဝဿဝလာဟကသုတ်

အပူဖြစ်ခြင်း တိမ်ဖြစ်ခြင်း လေတိုက်ခြင်း မိုးရွာခြင်း၏ အကြောင်းကို လျှောက်ထားသည်သာထူး၏ ၂၁၂

၁၂-ဝစ္ဆဂေါတ္တသံယုတ်

၁-ရူပအညာဏသုတ်

၃၀၈။ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ဝစ္ဆဂေါတ္တပရိဗိုဇ်က "လောကသည် မြဲ၏ လောကသည်မမြဲအဆုံးရှိ၏၊ အဆုံးမရှိ၊ အသက်သည်ထိုကိုယ် ကိုယ်သည်ထိုအသက် အသက်သည်

ကိုယ်မှတခြား ကိုယ်သည်အသက်မှတခြား သတ္တဝါသေသည်မှနောက်၌ ဖြစ်၏ ရှိ၏၊ မဖြစ်မရှိ၊ ဖြစ်သည်လည်းရှိ မဖြစ်သည်လည်း ရှိ၏၊ ရှိသည်ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ် မရှိသည်ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်ဟူသော မိစ္ဆာအယူတို့ လောက၌ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို လျှောက်ထားရာ-ရုပ်၌ မသိခြင်း ရုပ်၏ဖြစ်ကြောင်းတရာ၌ မသိခြင်း ရုပ်၏ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) မသိခြင်းရုပ်၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့် (မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး)၌ မသိခြင်း ထိုသစ္စာလေးပါးကို မသိခြင်းကြောင့် မိစ္ဆာအယူတို့ဖြစ်ပေါ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၂၁၄

၂-ဝေဒနာအညာဏသုတ်

၃-သညာအညာဏသုတ်

၄-သင်္ခါရအညာဏသုတ်

၅-ဝိညာဏအညာဏသုတ်

၃၀၉။ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် ထိုတရားတို့၏ ဖြစ်ကြောင်း ချုပ်ရာ ချုပ်ကြောင်း အကျင့်သစ္စာလေးပါးကို မသိခြင်းကြောင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့ ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ဟောသည်သာ ထူး၏ ၂၁၅

၆-၁၀-ရူပအဒဿနာဒိသုတ် ၅-သုတ်

၃၁၀။ ရုပ်ဝေဒနာစသည်၌ ရုပ်စသည်တို့၏ ဖြစ်ကြောင်း ချုပ်ရာ ချုပ်ကြောင်း၌ မဖြစ်ခြင်းကြောင့် မှားသောအယူဖြစ်ပေါ်ပုံ ....

၁၁-၁၅-ရူပအနဘိသမယာဒိသုတ် ၅-သုတ်

ချုပ်ကြောင်း၌ ရှေးရှုမသိခြင်းကြောင့် မှားသောအယူတို့ဖြစ်ပေါ်ပုံ ....

၁၆-၂၀-ရူပအနနုဗောဓာဒိသုတ် ၅-သုတ်

ရုပ်စသည်တို့၏ ဖြစ်ကြောင်း ချုပ်ရာ ချုပ်ကြောင်း အကျင့် သစ္စာလေးပါးကို လျှော့စွာမသိခြင်းကြောင့် မှားသောအယူတို့ ဖြစ်ပေါ်ပုံ ....

၂၁-၂၅-ရူပအပဗုဇ္ဇိဝေဒေါဒိသုတ် ၅-သုတ်

သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်၍မသိခြင်းကြောင့် မှားသောအယူတို့ဖြစ်ပေါ်ပုံ....

၂၆-၃၀-ရူပအသလ္လက္ခဏာဒိသုတ် ၅-သုတ်

သစ္စာလေးပါး၌ ကောင်းစွာမမှတ်သားခြင်းကြောင့် မှားသောအယူတို့ ဖြစ်ပေါ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၂၁၅-၂၁၆

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၃၁-၃၅-ရူပအနုပလက္ခဏာဒီသုတ် ၅-သုတ်

၃၁၁။ သစ္စာလေးပါးခဲ့ ကပ်၍မမှတ်သားခြင်းကြောင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့ဖြစ်ပေါ်ပုံ ....

၃၆-၄၀-ရူပအပ္ပစ္စုပလက္ခဏာဒီသုတ် ၅-သုတ်

သစ္စာလေးပါးခဲ့ တဖန်မမှတ်သားခြင်းကြောင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့ဖြစ်ပေါ်ပုံ ....

၄၁-၄၅-ရူပအသမပေက္ခဏာဒီသုတ် ၅-သုတ်

သစ္စာလေးပါးခဲ့ ကောင်းစွာမရှုခြင်းကြောင့် ....

၄၆-၅၀-ရူပအပ္ပစ္စုပေက္ခဏာဒီသုတ် ၅-သုတ်

သစ္စာလေးပါးခဲ့ တဖန်မရှုခြင်းကြောင့် ....

၅၁-၅၄-ရူပအပ္ပစ္စက္ခကမ္မာဒီသုတ် ၄-သုတ်

ရုပ်ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ၎င်းတို့၏ ဖြစ်ကြောင်း ချုပ်ရာ ချုပ်ကြောင်း အကျင့် သစ္စာလေးပါးခဲ့ မျက်မှောက်မပြုခြင်းကြောင့် မှားသောအယူတို့ ဖြစ်ပေါ်ပုံ ....

၅၅-ဝိညာဏအပ္ပစ္စက္ခကမ္မသုတ်

ဝိညာဏ် ဝိညာဏ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ချုပ်ရာ ချုပ်ကြောင်း အကျင့် သစ္စာလေးပါးခဲ့ မျက်မှောက်မပြုခြင်းကြောင့် မှားသောအယူတို့ ဖြစ်ပေါ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၂၁၆

၁၃-စျာနသံယုတ်

၁-သမာဓိမူလကသမာပတ္တိသုတ်

၃၁၂။ နိုဝရဏ် နိုဝမ်း ဆီဦး ထောပတ် ထောပတ်ကြည်တို့တွင် ထောပတ်ကြည်ကို အမြတ်အထွင့်ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ သမာဓိခဲ့ စျာန်အင်္ဂါကို ပိုင်းခြားမှု တည်ကြည်ခြင်းခဲ့ လိမ္မာ၍ သမာဓိခဲ့ စျာန်ဝင်စားခြင်းခဲ့ မလိမ္မာသူ (၁) သမာဓိခဲ့ စျာန်ဝင်စားခြင်းခဲ့ လိမ္မာ၍ စျာန်အင်္ဂါကို ပိုင်းခြားမှု တည်ကြည်ခြင်းခဲ့ မလိမ္မာသူ (၂) သမာဓိခဲ့ စျာန်အင်္ဂါကို ပိုင်းခြားမှု တည်ကြည်ခြင်းခဲ့လဲ မလိမ္မာ စျာန်ဝင်စားခြင်းခဲ့လဲ မလိမ္မာသူ(၃)သမာဓိခဲ့ စျာန်အင်္ဂါကို ပိုင်းခြားမှု တည်ကြည်ခြင်းခဲ့လိမ္မာ၍ စျာန်ဝင်စားခြင်းခဲ့ လိမ္မာသူ (၄) ဤလေးယောက်သော စျာန်ရပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် စတုတ္ထပုဂ္ဂိုလ်ကို အထွင့်အမြတ်ဟု ဆိုအပ်ပုံကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၂၁၈

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၂-သမာဓိမူလက ဌိတိသုတ်

၃၁၃။ သမာဓိ၌ စျာန်အင်္ဂါကို ပိုင်းခြားမှု တည်ကြည်ခြင်း၌ လိမ္မာ၍ သမာဓိ၌ စျာန်ကိုတည်တံ့စေခြင်း၌ မလိမ္မာသူ စျာန်ရပုဂ္ဂိုလ်(၁)

၃-သမာဓိမူလကဝုဋ္ဌာနသုတ်

သမာဓိ၌ စျာန်အင်္ဂါကို ပိုင်းခြားမှု တည်ကြည်ခြင်း၌ လိမ္မာ၍ သမာဓိ၌ စျာန်မှထခြင်း၌ မလိမ္မာသူ (၁)

၄-သမာဓိမူလကကလိဟတသုတ်

သမာဓိ၌ စျာန်အင်္ဂါကို ပိုင်းခြားမှုတည်ကြည်ခြင်း၌ လိမ္မာ၍ သမာဓိ၌ ခန္ဓာကျန်းမာရှိသော စိတ်၌ မလိမ္မာသူ (၁)

၅-သမာဓိမူလကအာရမ္မဏသုတ်

သမာဓိ၌ စျာန်အင်္ဂါကို ပိုင်းခြားမှု တည်ကြည်ခြင်း၌ လိမ္မာ၍ သမာဓိ၌ ကသိုဏ်းအာရုံတို့၌ မလိမ္မာသူ (၁)

၆-သမာဓိမူလကဂေါစရသုတ်

သမာဓိ၌ စျာန်အင်္ဂါကို ပိုင်းခြားမှု တည်ကြည်ခြင်း၌ လိမ္မာ၍ သမာဓိ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းဟူသော ကျက်စားရာအာရုံ, ဆုမ်းခံလှည့်လည်ရာဟူသော ကျက်စားရာ အာရုံ၌ လိမ္မာသူ (၁)

၇-သမာဓိမူလကအဘိနီဟာရသုတ်

သမာဓိ၌ စျာန်အင်္ဂါကို ပိုင်းခြားမှု တည်ကြည်ခြင်း၌ လိမ္မာ၍ သမာဓိ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးရှုဆောင်ခြင်း၌ လိမ္မာသူ (၁)

၈-သမာဓိမူလကသက္ကစ္စကာရီသုတ်

၃၁၄။ သမာဓိ၌ လိမ္မာ၍ စျာန်ဝင်စားခြင်းငှါ ရိုသေစွာ ပြုလေ့မရှိသူ (၁)

၉-သမာဓိမူလကသာတစ္စကာရီသုတ်

သမာဓိ၌ လိမ္မာ၍ စျာန်ဝင်စားခြင်းငှါ အမြဲမပြတ် ပြုလေ့မရှိသူ (၁)

၁၀-သမာဓိမူလကသပ္ပါယကာရီသုတ်

သမာဓိ၌ လိမ္မာ၍ သမာဓိအား လျောက်ပတ်သော တရားတို့ကို ပြုလေ့ရှိသူ (၁)

၁၁-သမာပတ္တိမူလက ဌိတိသုတ်

သမာပတ်ဝင်စားခြင်းဌ လိမ္မာ၍ သမာပတ္တိကုသလောကို မူတည်၍ ဌိတိကုသလောကို မူလိသင့်းသည်သာ ထူး၏။

၁၂-၁၉-သမာပတ္တိမူလကဝုဋ္ဌာန စသော ဂ-သုတ်

ဝုဋ္ဌာနကုသလော စသည် မူလိသင့်း ....

၂၀-၂၇-ဌိတိမူလကဝုဋ္ဌာနသုတ် စသော ဂ-သုတ်

ဌိတိကုသလောကို မူတည်၍ ဝုဋ္ဌာနကုသလော စသည်ကို မူလိသင့်း ၂၂၀

၂၈-၃၄-ဝုဋ္ဌာနမူလကကလိတသုတ် စသော ၇-သုတ်

၃၁၅။ ဝုဋ္ဌာနကုသလောကို မူတည်၍ ကလိတကုသလော စသည်ကို မူလိသင့်း ....

၃၅-၄၀-ကလိတမူလကအာရမ္မဏသုတ် စသော ၆-သုတ်

ကလိတကုသလော ကို မူတည်၍ အာရမ္မဏကုသလော စသည်ကို မူလိသင့်း

၄၁-၄၅-ဂေါစရမူလကအဘိနိဟာရသုတ် စသော ၅-သုတ်

ဂေါစရကုသလောကိုမူတည်၍ အဘိနိဟာရကုသလော စသည်ကို မူလိသင့်း

၅၀-၅၂-အဘိနိဟာရမူလကသက္ကစ္စကာရီသုတ်စသော ၃-သုတ်

အဘိနိဟာရ မူလကော ကို မူတည်၍ သက္ကစ္စကာရီ စသည်ကို မူလိသင့်း

၅၃-၅၄-သက္ကစ္စမူလကသာတစ္စကာရီသုတ်စသော ၂-သုတ်

သက္ကစ္စကာရီ ကို မူတည်၍ သာတစ္စကာရီသပ္ပါယကာရီ ၂-သုတ်ကို မူလိသင့်းလေ ၂၂၁

၅၅-သာတစ္စမူလကသပ္ပါယကာရီသုတ်

၃၁၆။ သ်ာတစ္စကာရီကို မူတည်၍ သပ္ပါယကာရီကို မူလိသင့်းသည်သာ ထူး၏။

ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်နိဿယ မှတ်သားဖွယ်ရာ
မာတိကာ ၅ါတွင် ပြီးပြည့်စုံပြီ။

ယံ ယူပလက္ခိယံ ဟေတ္ထာ၊ တံ တဒုဒါဟဠ္ဍ အယံ။
မာတိကာ သန္ဒတံ ဓမ္မ- နဒီ တာ ယာ မတဏ္ဍဝံ။

သံယုဇာနိကာယ်

ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

နိဿယ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁-ခန္ဓသံယုတ်

၁-နကုလပိတုဝဂ်

၁-နကုလပိတုသုတ်

၁။ (ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤ နကုလပိတုသုတ်ကို။) မေ၊ တပည့်တော် အာနန္ဒာသည်။ ဧवं၊ ဤသို့။ သုတံ၊ နာခံမှတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပါပြီ။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဘဂ္ဂေသု၊ ဘဂ္ဂတိုင်းတို့၌။ သုသုမာရဂိရေ၊ သုသုမာရဂိရမြို့၌။ မိဂဒါယေ၊ သားတို့အား ဘေးမဲ့ပေးရာ ဖြစ်သော။ ဘေသကဠာဝနေ၊ ဘေသကဠာတောင်၌။ ဝိဟရति၊ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့ နေတော်မူသောအခါ၌။ နကုလပိတာ၊ နကုလပိတုမည်သော။ ဂဟပတိ၊ ဒါယကာသည်[1]။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိတော်မူ၏။) တေန၊ ထိုအရပ်၌။ ဝါ–သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသင်္ကမိတ္မာ၊ ချဉ်းကပ်ပြီးနောက်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတ္မာ၊ ရှိသေစွာရှိခိုး၍။ ဧကမန္တံ၊ တခုသော သင့်ရာ အရပ်၌။ နိသီဒि၊ ထိုင်လေပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္နော၊ ထိုင်ပြီးသော။ နကုလပိတာ ဂဟပတိ၊ နကုလပိတု ဒါယကာသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို—

"ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဇိဏ္ဏော၊ အိုမင်းသည်။ ဝုဒ္ဓေါ၊ (အရွယ်အားဖြင့်)ကြီးသည်။ မဟလ္လကော၊ (အသက်အားဖြင့်)ကြီးသည်။ အဒ္ဓဂတော၊ အချိန်

၁။ ကောပိ ဇနပဒေါ ရဋ္ဌံဝသေန ဘဂ္ဂါတော့ဝ ဝုစ္စတိ အဖွင့်ဋီကာ၏ အဓိပ္ပါယ်, သဒ္ဒါ အဆုံး အဖြတ် အကျယ်ကို မောဂ္ဂလ္လာန် ဏာဒိကဿ ၁၉-သုတ် နိဿယ၌ရှု။ သုသုမာရဂိရ, ဘေသကဠာဝနတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို လည်း ဤသုတ်အားဖြင့် ဌ-ဋီနှင့် ဥပရိပဏ္ဏာသ သီဟနာဒဝဂ် အနုမာနသုတ် ဌ-ဋီတို့၌ ရှုလေ။

၂။ နကုလမည်သော သားငယ်ကို အခဲ့ပြု၍ ခေါ်တင်သော အမည် ဖြစ်သတတ်။

သုံးမျိုးသို့ရောက်သည်။ ဝယော အနုပ္ပတ္တော၊ (တတိယ) အရှယ်သို့ရောက်သည်။ အာတုရ-ကာယော၊ နှာကျင်ကိုက်ခဲသောကိုယ်ရှိသည်။ အဘိက္ခဏေ၊ အမြဲ မပြတ် နှိပ်ဆက်တတ်သော ရောဂါရှိသည်။ အသို့၊ ဖြစ်ပါ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ ပန၊ သညဲကား။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရားအား၎င်း။ မနောဘာဝနိယာနံ၊ ကြည်ညိုခိတ်ကို တိုးပွါးစေတတ်ကုန်သော။ ဘိက္ခူနံ စ၊ ရဟန်းတော်တို့အား၎င်း။ အနိစ္စဒဿာဝီ ခေါ၊ အမြဲမပြတ် ဖုံးမြှောင်ခွင့် ရှလေ့မရှိသူပါဘည်း"။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။ သြဝဒတု၊ ဆုံးမတော်မူပါ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မံ၊ ကို။ အနုသာသတု၊ အထပ်ထပ်ဆုံးမတော်မူပါ။ ယံ၊ ယင်းသို့ဆုံးမခြင်းသည်။ မမ၊ တပည့်တော်၏။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး။ ဟိတာယ၊ အစီးအပွါးအလို့ငှါ။ သုခါယ၊ ချမ်းသာခြင်းငှါ။ အဿ၊ ဖြစ်ရာပါ၏"ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားပြီ။ (ဗောဒဝေါစ-၌ ပြန်စပ်။)

ဂဟပတိ၊ ဒါယကာ။ တေ၊ ထိုစကားသည်။ ဝေ၊ သင် ဆိုတိုင်း ဟုတ်ပေ၏။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ တေ၊ သည်။ ဝေ၊ ၏။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ အာတုရော၊ နှာကျင်ကိုက်ခဲသော။ (နှိပ်စက်တတ်သော ဟုလည်း သဒ္ဒတ္ထပေး။) အယံ ဟိ ကာယော၊ ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည်ကား။ အဏ္ဍာဘူတော၊ အဥ္ဇသဖွယ်ဖြစ်၏ (အားနည်း၏ ဟူလို)။ ပရိယောနဒ္ဓေါ၊ အရေပါးမျှဖြင့်သာလျှင် ထက်ဝန်းကျင် မြေးရှက်အပ်၏။ (အယံ ကာယော၊ သည်။ အဏ္ဍာဘူတော၊ သည်ဖြစ်၍။ ပရိယောနဒ္ဓေါ၊ သည်ဖြစ်၍။ အာတုရော ဟိ အာတုရော ဝေ၊ နှိပ်စက်တတ်သည်သာတည်း ဟုသော်လည်းပေး။) ဂဟပတိ၊ကာ။ ဟိ၊ မှန်လေ၏။ ဣမံ ကာယံ၊ ဤကိုယ်ခန္ဓာကို။ ပရိဟရန္တော၊ လက်ခံသိမ်းပိုက်သော။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ မုဟုတ္တမ္ပိ၊ တမုဟုတ် (တခဏ) မျှလည်း။ အာရောဂ်၊ နှာကျင်ကိုက်ခဲမှု မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ပဋ္ဌီဇာနေယျ၊ ဝန်ခံငြားအုံ့။ (ဝေ၊ ဤသို့ ဝန်ခံလတ်သော်။) ဗာလျာ၊ မိုက်မဲသည်၏ အဖြစ်ကို။ အညတြ၊ ကြဉ်၍။ ကိံ၊ အဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါတော့အုံ့နည်း။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ တေ၊ သင်သည်။ "မေ၊ ငါသည်။ အာတုရကာယဿ၊ နှိပ်စက်တတ်သော ကိုယ်ရှိသည်။ သတော၊ ဖြစ်သော်လည်း။ မေ၊ ငါ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်ကား။ အနာတုရံ၊ နှိပ်စက်မှု (နှာကျင်ကိုက်ခဲမှု) မရှိသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ရပေလတ္တံ့" ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ လေကျင့်အပ်၏။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဝေ ဟိ၊ ဤအတိုင်းသာလျှင်။ တေ၊ သင်သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

၁။ အနိစ္စဒဿာဝီဟု ပါဠိရှိတိုင်းပေးလိုက်သည်။ ဋ-၌ "အနိဿဒဿာဝီတိ တာယ အာတုရတာယ ဣစ္ဆိ-တိစ္ဆိတက္ခဏေ အာဂန္တုံ အသက္ကောန္တော ကဒါဘိဝေ ဒဋ္ဌုံ လဘာမိ၊ နိ သဗ္ဗကာလန္တိ အတ္ထော"ဟု ဖွင့်၏။ အာဂ်လိပ်မူ၌ "အဓိ၊ဒဿာဝီ"ဟု နိ-နေရာ၌ ဒန္ဓ စတုတ္ထကွာရာ ဓ-နှင့်ရှိသည်။ ဤအလို "ရုံပန်ရုံခါ၌သာ ဖူးမြော်နိုင်သူပါတည်း"ဟု ပေး။ ဤနေရာ၌ အဓိ၊ (အဓိ,ဣ,ရိ၌) ဖြစ်ခဲ့သည်၊ ရုံပန်ရုံခါ၌သာ ဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရှိသည်။ သံယုတ် ၃-၃၉၇(ဒုတိယဆိုဂ္ဂဒယုဂသုတ်)၌ မနုဿတ္တာဒုလ္လဘာ, ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒဒုလ္လဘာကို လိပ်ကာဏ်း ကွင်းစပ်ဥပမာပြု၍ "ဝေ၊ အဓိစ္စမိဒံ ဘိက္ခဝေ"ဟု ဟောတော်မူသည်။ အဓိစ္စသည် အဘိဏှ၏ အပြန် (ဆန့်ကျင်ဖက်)ဖြစ်သည်။ "အဓိ၌ဘာပတ္တိကော ပုဂ္ဂလော ဇာနိတဗ္ဗော ၊အဘိဏှာပတ္တိကော ပုဂ္ဂလော ဇာနိတဗ္ဗော" (ဝိ ၅၊ ၂၁၁)."အဓိစ္စာပတ္တိကော နာမ ကဒါစိ ကရဟစိ အာပတ္တိ" အာပဇ္ဇတိ"။(ဝိ၊ ဋ ၄၊ ၁၅၈) မ-ဋ ၃၊ ၁၉၈ ၌လည်း ဤနည်း။ ဤ ဋ-အဖွင့်အရ၊ကား အနိစ္စဖြစ်ခြင်း အဓိဋ္ဌာန်ဖြစ်ခြင်းမည် မသိသာလှသော်လည်း "ကဒါစိ-ဒေဝ"ကို ထောက်၍သော်၎င်း, အရာဌာနနှင့် ဂန္ဓဗ္ဗရကို ထောက်၍သော်၎င်း အဓိ၌ဒဿာဝီဟု ဒန္ဓဇာတုတ္ထ ဓ-နှင့်ရှိလျှင် ပိုရ၍ ကောင်းလေ၏။

အထ ခေါ၊ ၌။ နကုလပိတာ ဂဟပတိ၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဘာသိတံ၊ မိန့်တော်မူအပ်သည်ကို။ အဘိနန္ဒိတ္မာ၊လွန်စွာနှစ်သက်၍။ အနုမောဒိတ္မာ၊ ဝမ်းမြောက်၍။ အာသနာ၊ နေရာမှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတ္မာ၊ ၍။ ပဒက္ခိဏံ၊ ရိုသေခြင်းကို။ (ဝါ၊ လက္ခဏာရစ်လှည့်သည်ကို။) ကတ္မာ၊ ပြု၍။ ယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ အရှင်သာရိပုတြာသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ ၌။ ဥပသင်္သိ၊ ပြီ။ ပ။ နိသိဒိ၊ ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္နံ၊ သော။ နကုလ-ပိတရံ ဂဟပတိ ံ၊ ကို။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ "ဂဟပတိ၊ ကာ။ တော၊ သင်၏။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ (စက္ခုစသော) ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဝိပ္ပသန္နာနိ ခေါ၊ အထူးကြည်လင်ကုန်သည်သာတည်း။ မုခဝဏ္ဏော၊ မျက်နှာအဆင်းသည်။ ပရိသုဒ္ဓေါ၊ စင်ကြယ်လှ‌ဘိ၏။ ပရိယောဒါတော၊ ဖြူစင်လှ‌ဘိ၏။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သမ္မုခါ၊ အထံတော်မှ။ ဓမ္မံ ကထံ၊ တရားနှင့်စပ်သော စကားကို။ သဝနာယ၊ ကြားနာခြင်းငှါ။ အလတ္ထနောတိ၊ ရခဲ့လေပြီလော"ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား သာရိပုတြာ။ ကထံ ဟိ၊ အဘယ့်ကြောင့်လျှင်။ နော သိယာ၊ မရဘဲ ရှိရာပါမည်နည်း။ ဘန္တေ၊ တြာ။ ဣဒါနိ၊ ယခု။ အဟံ၊ တပည့်တော်ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဓမ္မိယာ ကထာယ၊ တရားစကားတည်းဟူသော။ အမတေန၊ အမြိုက်ရည်ဖြင့်။ အဘိသိတ္တော၊ သွန်းလောင်းအပ်ပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၏။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ယထာ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။ တံ၊ သင့်ကို။ ပ။ အဘိသိတ္တော၊ သွန်းလောင်းအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ တြာ။ အဟံ၊ သည်။ ယေန၊ ၌။ ပ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္နော၊ သော။ အဟံ၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ "အဟမသ္မိ ဘန္တေ ဇိဏ္ဏော။ပ။ သုခါယာတိ၊ သုခါယ"ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစံ၊ လျှောက်ထားခဲ့ပြီ။

ဘန္တေ၊ တြာ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ၊ ဤသို့ လျှောက်ထားအပ်သည်ရှိသော်။ ဘဂဝါ၊သည်။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။ "ဝေဒေမတံ ဂဟပတိ။ပ။ ဧဝံ ဟိ တေ ဂဟပတိ သိက္ခိတမ္ဘန္တိ ဝေဒေမတံ ။ပ။ သိက္ခိ-တမ္ဘံ"ဟူသော။ ဒေတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ တြာ။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ အဟံ၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဓမ္မိယာ ကထာယ၊ သော။ အမတေန၊ ဖြင့်။ အဘိသိတ္တော၊ အပ်ပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၏။

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ "ဘန္တေ၊ ရား။ ကိတ္တာဝတာ၊ အဘယ်မျှလောက်သော အတိုင်းအရှည်ဖြင့်။ အာတုရကာယော စေဝ၊ နာကျင်ကိုက်ခဲသော ကိုယ်ရှိသည်ရင်း။ အာတုရ စိတ္တော စ၊ (ရာဂစသည်တို့ကြောင့်) နာကျင်ကိုက်ခဲသော စိတ်ရှိသည်ရင်း။ ဟောတိ နု ခေါ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။ ကိတ္တာဝတာ စ ပန၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အာတုရကာယော ဟိ၊ သာလျှင်။ ဟောတိ၊ နည်း။ အာတုရစိတ္တော စ၊ သည်မှုကား။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်ပါသနည်း"ဟူ၍။ ဥတ္တရိ ံ၊ အလွန်။ ဝါ-ထပ်ဆင့်လျှောက်ဖွယ်ကို။ ပဋိပုစ္ဆိတုံ၊ တဖန်ပြန်၍ လျှောက်ထားခြင်းငှါ။ တံ၊ သင်၏ ဉာဏ်၌။ နု ဟိ ပန ပဋိဘာသိ၊ မထင်လှ‌ပြီလော။ ဘန္တေ၊ တြာ။ မယံ၊ တပည့်တော်တို့သည်။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ ၏။ သန္တိကေ၊ အထံတော်၌။ ဘာသိတဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ တေဿ၊ ထိုတရားစကား၏။ အတ္ထံ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ အညာတုံ၊ သိခြင်းငှါ။ ဒုရတော-ပိ၊ အဝေးမှလည်း။ အာဂစ္ဆေယျာမ၊ လာကြရပါကုန်၏။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ အာယသ္မန္တံ ယေဝ သာရိပုတ္တံ၊ အရှင်သာရိပုတြာ၏ ဉာဏ်၌သာလျှင်။ ဘာသိတဿ၊ သော။ ; တေဿ၊ ၏။

အတ္ထော၊ သည်။ ပဋိဘာတု ဝတ၊ ထင်စေလိုပါသည်ဘုရား။ (ဟောတော်မူပါဘုရား။) ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။

ဂဟပတိ၊ ကာ။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ သုဏာဟိ၊ နာလော့။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ မနသိ ကရောဟိ၊ နှလုံးသွင်းလော့။ ဘာသိဿာမိ၊ ဟောပေအုံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ "ဧवं ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီအရှင်ဘုရား"ဟူ၍သာလျှင်။ နကုလပိတာ ဂဟပတိ၊ သည်။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တသ၊ အား။ ပစ္စဿောသိ၊ ပြန်လျှောက်ပြီ။ (အာယသ္မတော သာရိ-ပုတ္တသ၊ ၏ စကားကို။ ပစ္စဿောသိ၊ ဝန်ခံပြီ-ဟုသော်လည်း ပေး။) အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်—

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ကထဉ္စ၊ အာဝယ်သို့လျှင်။ အာတုရကာယော စ၊ သည်ရင်း။ အာတုရ စိတ္တော စ၊ သည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဣဓ၊ ဤလောကဌ်။ အဿု တဝါ၊ (အာဂမ အဓိဂမ)သုတ မရှိသော။ အရိယာနံ၊(ဘုရားစသော) အရိယာတို့ကို။ အဒဿာ-ဝီ၊ (ဉာဏ်ဖြင့်) မြင်လေ့မရှိသော။ အရိယမ္မေသ၊ (ဘုရားစသော)အရိယာတို့၏ (သတိပဋ္ဌာန် စသော)တရားဌ်။ အကောဝိဒေါ၊ မလိမ္မာသော။ အရိယဓမ္မေ၊ ဌ်။ အဝိနီတော၊ သင်ကြားဆုံးမ အပ်ပြီးသူ (ယဉ်ကျေးပြီးသူ) မဟုတ်သော။ သပ္ပုရိသာနံ၊ (ဘုရားစသော အရိယာ) သူတော်ကောင်းတို့ကို။ အဒဿာဝီ၊ (ဉာဏ်ဖြင့်) မြင်လေ့မရှိသော။ သပ္ပုရိသဓမ္မဿ၊ ဌ်။ အကောဝိဒေါ၊ သော။ သပ္ပုရိသမ္မေ၊ ဌ်။ အဝိနီတော၊ သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်သည်။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟူ၍။ ဝါ၊ အတ္တအဖြစ်ဖြင့်။ သမနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန်ရှု၏။ အတ္တာနံ၊အတ္တကို။ရူပဝန္တံ ဝါ၊ရူပ်ရှိ၏ဟူ၍သော်လည်း။ (သမနုပဿတိ၊ ၏။)အတ္တနိ၊အတ္တဌ်။ရူပံ ဝါ၊ ရူပ်ဟူ၍သော်လည်း။ (သမနုပဿတိ၊ ၏။) ရူပသ္မိं၊ ရူပ်ဌ်။ အတ္တာနံ ဝါ၊ အတ္တဟူ၍သော်လည်း။ (သမနုပဿတိ၊ ၏။) "ရူပံ၊ သည်။ အဟံ၊ တည်း။ ရူပံ၊ သည်။ မမာတိ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း"ဟူ၍။ ပရိယုဋ္ဌာယိ၊ ထကြွထိုးကျင့်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့၏အစွမ်းအားဖြင့် တည်သည်။ ဝါ၊ ထကြွထိုး ကျင့်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် မှားသောအားဖြင့် ယူ၍တည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ "ရူပံ၊ သည်။ အဟံ၊ တည်း။ ရူပံ၊ သည်။ မမာတိ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း"ဟူ၍။ ပရိယုဋ္ဌာယိနော၊ ထကြွ ထိုးကျင့် သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်တည်သော။ တဿ၊ ထိုသူ (ပုထုဇဉ်) ၏။ တံ ရူပံ၊ ထိုမှားသော အားဖြင့် စဲ့ယူအပ်သောရူပ်သည်။ ဝိပရိဏာမတိ၊ ဖောက်ပြန်၏။ အညထာ၊ တပါးသောအခြင်း အရာ(ပျက်စီးမှု) အားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ ရူပဝိပရိဏာမညထာဘာဝါ၊ ရူပ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း, တပါးသော အခြင်းအရာ (ပျက်စီးမှု) အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သောက ပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ၊ စိုးရိမ်ခြင်း, ငိုကြွေးခြင်း, ကိုယ်၏ဆင်းရဲခြင်း, စိတ်၏ ဆင်းရဲခြင်း, ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်။ ဥပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။

ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ပ။
သညံ၊ သညာကို။ပ။
သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ပ။

ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟူ၍။ ဝါ၊ အတ္တအဖြစ်ဖြင့်။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ ဝိညာဏဝန္တံ ဝါ၊ ဝိညာဉ်ရှိ၏ဟူ၍သော်လည်း။ (သမနုပဿတိ၊၏။) အတ္တနိ၊ အတ္တဌ်။ ဝိညာဏံ ဝါ၊ ဝိညာဉ်ဟူ၍သော်လည်း။ (သမနုပဿတိ၊ ၏။) ဝိညာဏသ္မိं၊ ဝိညာဉ်ဌ်။

အတ္တာနံ ဝါ၊ အတ္တဟူ၍သော်လည်း။ (သမနုပဿတိ၊ ၏။) "ဝိညာဏ်၊ ဝိညာဉ်သည်။ အဟ၊ တည်း။ ဝိညာဏ်၊ သည်။ မမာတိ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း"ဟူ၍။ ပရိယုဋ္ဌဋ္ဌာယီ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ "ဝိညာဏ်၊ ဝိညာဉ်သည်။ အဟ၊ တည်း။ ဝိညာဏ်၊ သည်။ မမာတိ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း"ဟူ၍။ ပရိယုဋ္ဌ-ဋ္ဌာယီနော၊ သော။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ တံ ဝိညာဏ်၊ ထိုမှားသောအားဖြင့် စွဲယူအပ်သော ဝိညာဉ် သည်။ ဝိပရိဏာမတိ၊ ၏။ အညထာ၊ အားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ ဝိညာဏ-ဝိပရိဏာမညထာဘावဝါ၊ ဝိညာဉ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်း, တပါးသောအခြင်းအရာ(ပျက်စီးမှု)အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ၊ တို့သည်။ ဥပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ အာဘုရကာယော ဧစ၊ သည်ရင်း။ အာတုရစိတ္တော စ၊ သည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ၏။

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ကထဉ္စ! လျှင်။ အာတုရကာယော ဟိ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ နည်း။ အာတုရစိတ္တော စ၊ သည်မူကား။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်သနည်း။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဣဓ၊ ဤ။ သုတဝါ၊ အာဂမ, အဓိဂမ ဟူသော သုတရှိသော။ အရိယာနံ၊ တို့ကို။ ဒဿာဝီ၊ (ဉာဏ်ဖြင့်) မြင်လေ့ရှိသော။ အရိယဓမ္မဿ၊ ၌။ ကောဝိဒေါ၊ လိမ္မာသော။ အရိယဓမ္မေ၊ ၌။ သုဝိနီတော၊ သင်ကြားဆုံးမအပ်ပြီး (ယဉ်ကျေးပြီး) သော။ သပ္ပုရိသာနံ၊ တို့ကို။ ဒဿာဝီ၊ သော။ သပ္ပုရိသ-ဓမ္မဿ၊ ၌။ ကောဝိဒေါ၊ သော။ သပ္ပုရိသဓမ္မေ၊ ၌။ သုဝိနီတော၊ သော။ အရိယသာဝကော၊ ဘုရားရှင်၏တပည့်သည်။ ရူပံ၊ ကို။ အတ္တာတော၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဖြင့်။ နုသမနုပဿတိ၊ မရှု။အတ္တာနံ၊ ကို။ ရူပဝန္တံ ဝါ၊ သော်လည်း။နုသမနုပဿတိ၊ မရှု။ အတ္တနိ၊ ၌။ရူပံ ဝါ၊ သော်လည်း။ နုသမ-နုပဿတိ၊ မရှု။ ရူပသ္မိံ၊ ၌။ အတ္တာနံ ဝါ၊ သော်လည်း။ နုသမနုပဿတိ၊ မရှု။ "ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အဟံ၊ ငါတည်း။ ရူပံ၊ သည်။ မမာတိ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း"ဟူ၍။ ပရိယုဋ္ဌဋ္ဌာယီ၊ သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ "အဟံ ရူပံ မမ ရူပန္တိ"ဟူ၍၊ အပရိယုဋ္ဌဋ္ဌာယီနော၊ ထင်ကြွထိုးကျင့်သော တဏှာဒိဋ္ဌိ၏ အစွမ်းအားဖြင့် မတည်သော။ တဿ၊ ထိုသူ (အရိယသာဝက) ၏။ တံ ရူပံ၊ ထိုမှားသော အားဖြင့် မစွဲယူအပ်သော ရုပ်သည်။ ဝိပရိဏာမတိ၊ ၏။ အညထာ၊ အားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ၏။ ရူပဝိပရိဏာမညထာဘावဝါ၊ ကြောင့်။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ၊ တို့သည်။ နုပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ပေါ်ကြတော့ကုန်။

(ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် ၄-ဝါကျတို့၌လည်း ရှေးနည်း မှီး၍ပေး။ မခဲပြီ။)

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဧဝံ ခေါ၊ လျှင်။ အာဘုရကာယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာတုရစိတ္တော စ၊ သည်မူကား။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားစကားကို။ အဝေါ စ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ နကုလပိတာ ဂဟပတိ၊ နကုလပိတု ဒါယကာသည်လည်း။ အတ္တမနော၊ နှစ်သက် ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်သော (ပီတိ သောမနဿ) စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ ၏။ ဘာသိတံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒိ၊ လွန်စွာ နှစ်သက်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ သည်။ သုတံ၊ ပြီ။ (နောက် နောက်သုတ်အားလုံး ဧဝံ မေ သုတံ ချည်းပြန်၍စပ်။)

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဒေဝဟသုတ်

၂။ (ဧဝံ မေ သုတံ ပေးမြဲ။) ဘော်၊ သော။ သမယော်၊ ၌၊ ဘဂဝါသည်။ သင်္ကေသု၊ သင်္ကတိုင်းတို့၌။ ဒေဝဒဟံ နာမ၊ ဒေဝဒဟမည်သော : သက္ယာနံ၊ သားကိုဝင် မင်းသားတို့၏။ နိဂမော၊ နိဂုံးသည်။ (အတ္ထိ၊ရှိ၏။ တတြ၊ ထိုနိဂုံး၌။) ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ သမ္ဗဟုလာ၊မျှားပြားကုန်သော။ ပစ္ဆာဘူမကမိကာ၊ အနောက်အရပ်ရှိ ဇနပုဒ်သို့ သွားလိုကုန်သော။ ဘိက္ခူ၊ရဟန်းတို့သည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ပ။ တေ ဘိက္ခူ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ "ဘန္တေ၊ ဆုံး။ မယံ၊ တပည့်တော်တို့သည်။ ပစ္ဆာဘူမံ၊ အနောက်အရပ်(အမြောက်ပြင်)၌ရှိသော။ ဇနပဒံ၊ ဇနပုဒ်သို့။ ဂန္တုံ၊ သွားခြင်းငှါ။ ဣစ္ဆာမ၊ အလိုရှိကြပါကုန်၏။ ပစ္ဆာဘူမေ၊ သော။ ဇနပဒေ၊ ၌။ နိဝါသံ၊ နေခြင်းကို။ ကပ္ပေတုံ၊ ပြုခြင်းငှါလည်း။ (ဣစ္ဆာမာတိ၊ အလိုရှိကြပါကုန်၏)" ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစုံ၊ လျှောက်ထားကုန်ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ သာရိပုတ္တော၊ ကို။ အပလောကိတော ပန၊ ပန်ကြား (လျှောက်ထား)အပ်ပြီးပြီလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ဆုံး။ နော၊ တပည့်တော်တို့သည်။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ကို။ ခု ခေါ် အပလောကိတော၊ မပန်ကြား အပ်သေးပါ။ ဣတိ၊ဤသို့ လျှောက်ထားကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သာရိပုတ္တံ၊ ကို။ အပလောကေထ၊ ပန်ကြား (လျှောက်ထား) ကြကုန်ဦးလော့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိ၏။ သဗြဟ္မစာရီနံ၊ သီတင်းသုံးဖော်ဖြစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခူနံ၊ တို့အား။ အနုဂ္ဂါဟကော၊ တရားပစ္စည်းထိုနှစ်နည်းဖြင့် ချီးလည်းချီးမြှောက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဝိန်ဒတော်မူ၏။ တေ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ခေါ၊ "မှန်လှပါအရှင်ဘုရား" ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ အား။ ပစ္စဿောသုံ၊ ကုန်ပြီ။

တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။အဝိဒူရေ၊ အနီး၌။ အညတရသ္မိံ၊ တခုသော။ဌေဂလာဂုမ္ဗေ၊(မဏ္ဍပ်သဖွယ်ဖြစ်သော)ဒန်ကျဲချုံ၌။ နိသိန္နော၊ သီတင်းသုံးနေသည်။ဟောတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ တေ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဘာသိတံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒိတ္မာ၊ ၍။ပ။ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူတကွ။ သမ္မောဒိံသု၊ ကျန်းခံ၏လော စသည်ပြော၍ ရောနှောမိကြလေကုန်ပြီ။(မုဒသဒ္ဒေါ ဟောတ္ထ သံသန္ဒနေယော။ သီ၊ဌီ၊သစ်။) သမ္မောဒနီယံ၊ ငမ်းမြောက်ဘွယ်သော။(မုဒ=ဟာသော။) သာရဏီယံ၊ အောက်မေ့ဘွယ်သော။ ကထံ၊ စကားကို။ ဝိတိသာရေတ္မာ၊ ပြီးဆုံးစေ၍။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိဒိံသု၊ ကုန်ပြီ။ တေ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္နာ၊ ထိုင်ကြကုန်လျက်။ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ ကို။ "အာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ တြာ။ မယံ၊ တို့သည်။ပ။ ကပ္ပေတုံ၊ ငှါ။ ဣစ္ဆာမ၊ ကုန်၏။ နော၊ တပည့်တော်တို့သည်။ သတ္ထာ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ အပလောကိတောတိ၊ ပန်ကြား (လျှောက်ထား)အပ်ပြီးပါပြီ" ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစုံ၊ ကုန်ပြီ။

၁။ အဋ္ဌကထာ၌ "ဂစ္ဆမဏ္ဍပကေ" (မဏ္ဍပ်ချုံငယ်)ဟု ဖွင့်သည်။ ၎င်းချုံသည် ရေအမြဲရှိရာ အရပ်၌ ပေါက်ရောက်ကြောင်း, လေးတိုင်စင်မဏ္ဍပ်ပြုလုပ်၍ ထိုအိမ်အသက်၌ ၎င်းချုံကိုတင်လျက် အောက်၌ အုတ်,သဲတို့ စီကဲ့ပြန့်ခင်းထားကြောင်းနှင့် လေကောင်းလေသန့်ရှိ၍ နေ့သန့်ခင်ဆုဌာနဖြစ်ခဲကြောင်းကိုလည်း ဖွင့်ပြသည်။ ဋီကာ၌ကား "ဌေကာဌဂုမ္ဗေတိ ကာဌတိဏာ ဂစ္ဆမဏ္ဍပေဘိပိ ဝဒန္တိ" ဟု တမျိုးဖွင့်ထားသည်။ ဌေဂလ သို့မဟုတ် ဌေဂဇ (သင်္ကတအလို ဒဠဂဇ)ကိုကား ဒန်ကျဲပင်ဟုခေါ်ကြ၏။သင့်မြတ်ရာ ကြံသယူငင်ကြပါကုန်။

အတ္တာနံ ဝါ၊ အတ္တဟူ၍သော်လည်း။ (သမနုပဿတိ၊ ၏။) "ဝိညာဏ်၊ ဝိညာဉ်သည်။ အဟံ၊ တည်း။ ဝိညာဏ်၊ သည်။ မမာတိ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း"ဟူ၍။ ပရိယုဋ္ဌာယိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ "ဝိညာဏ်၊ ဝိညာဉ်သည်။ အဟံ၊ တည်း။ ဝိညာဏ်၊ သည်။ မမာတိ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း"ဟူ၍။ ပရိယုဋ္ဌ-ဋ္ဌာယိနော၊ သော။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ တံ ဝိညာဏံ၊ ထိုမှားသောအားဖြင့် စွဲယူအပ်သော ဝိညာဉ် သည်။ ဝိပရိဏာမတိ၊ ၏။ အညထာ၊ အားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ ဝိညာဏ-ဝိပရိဏာမညထာဘावဝါ၊ ဝိညာဉ်၏ဟောက်ပြန်ခြင်း, တပါးသောအခြင်းအရာ(ပျက်စီးမှု)အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ၊ တို့သည်။ ဥပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ အာဘုရကာယော စေဝ၊ သည်ရင်း။ အာတုရစိတ္တော စ၊ သည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ၏။

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ကထဉ္စ! လျှင်။ အာတုရကာယော ဟိ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ နည်း။ အာဘုရစိတ္တော စ၊ သည်မူကား။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်သနည်း။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဣဓ၊ ၌။ သုတဝါ၊ အာဂမ, အဓိဂမ ဟူသော သုတရှိသော။ အရိယာနံ၊ တို့ကို။ ဒဿာဝီ၊ (ဉာဏ်ဖြင့်) မြင်လေ့ရှိသော။ အရိယဓမ္မဿ၊ ၌။ ကောဝိဒေါ၊ လိမ္မာသော။ အရိယဓမ္မေ၊ ၌။ သုဝိနီတော၊ သင်ကြားဆုံးမအပ်ပြီး (ယဉ်ကျေးပြီး) သော။ သပ္ပုရိသာနံ၊ တို့ကို။ ဒဿာဝီ၊ သော။ သပ္ပုရိသ-ဓမ္မဿ၊ ၌။ ကောဝိဒေါ၊ သော။ သပ္ပုရိသဓမ္မေ၊ ၌။ သုဝိနီတော၊ သော။ အရိယသာဝကော၊ ဘုရားရှင်၏တပည့်သည်။ ရူပံ၊ ကို။ အတ္တာတော၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဖြင့်။ နုသမနုပဿတိ၊ မရှု။အတ္တာနံ၊ ကို။ ရူပဝန္တံ ဝါ၊ သော်လည်း။နုသမနုပဿတိ၊ မရှု။ အတ္တနိ၊ ၌။ ရူပံ ဝါ၊ သော်လည်း။ နုသမ-နုပဿတိ၊ မရှု။ ရူပသ္မိံ၊ ၌။ အတ္တာနံ ဝါ၊ သော်လည်း။ နုသမနုပဿတိ၊ မရှု။ "ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ အဟံ၊ ငါတည်း။ ရူပံ၊ သည်။ မမာတိ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း"ဟူ၍။ ပရိယုဋ္ဌာယိ၊ သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ "အဟံ ရူပံ မမ ရူပန္တိ"ဟူ၍၊ အပရိယုဋ္ဌာယိနော၊ ထင်ကြွထိုးကျင့်သော တဏှာဒိဋ္ဌိ၏ အစွမ်းအားဖြင့် မတည်သော။ တဿ၊ ထိုသူ (အရိယသာဝက) ၏။ တံ ရူပံ၊ ထိုမှားသော အားဖြင့် မစွဲယူအပ်သော ရူပ်သည်။ ဝိပရိဏာမတိ၊ ၏။ အညထာ၊ အားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ၏။ ရူပဝိပရိဏာမညထာဘावဝါ၊ ကြောင့်။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ၊ တို့သည်။ နုပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ပေါ်ကြတော့ကုန်။

(ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် ၄-ဝါကျတို့၌လည်း ရှေးနည်း မှီး၍ပေး။ မခဲပြီ။)

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဧဝံ ခေါ၊ လျှင်။ အာဘုရကာယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာတုရစိတ္တော စ၊ သည်မူကား။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားစကားကို။ အဝေါ စ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ နကုလပိတာ ဂဟပတိ၊ နကုလပိတု ဒါယကာသည်လည်း။ အတ္တမနော၊ နှစ်သက် ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်သော (ပီတိ သောမနဿ) စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ ၏။ ဘာသိတံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒိ၊ လွန်စွာ နှစ်သက်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ သည်။ သုတံ၊ ပြီ။ (နောက် နောက်သုတ်အားလုံး ဧဝံ မေ သုတံ ချည်းပြန်၍စပ်။)

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

အာဝုသော၊ တို့။ ဧဝံ၊ သို့။ ဗျာကတေပိ၊ ဖြေဆိုအပ်သော်လည်း။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ပဌ၊ ကို။ ပုစ္ဆိတာရော၊ ကုန်သော။ပ။ သမဏပဏ္ဍိတာပိ၊ တို့သည်လည်း။ အဿုယေဝ၊ ရှိကုန်ရာသေး သည်သာလျှင်တည်း။ အာဝုသော၊ တို့။ ပဏ္ဍိတာ မနုဿာ၊ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ "အာယ-သ္မန္တာနံ၊ အရှင်တို့၏။ သတ္ထာ၊ သည်။ ကိသ္မိं၊ အဘယ်၌။ ဆန္ဒရာဂဝိနယကွာယပ်နာတိ၊ ဆန္ဒ ရာဂပယ်ဖျောက်ခြင်းကို ဟောကြားလေ့ ရှိပါသနည်း"ဟူ၍။ ဝိမံသကာဟိ၊ စုံစမ်းတတ်ကြကုန် သည်သာတည်း။ အာဝုသော၊ တို့။ ဧဝံ ပဋိဿု၊ ဤသို့ မေးအပ်ကုန်သော်။ ဝါ၊ အပ်ကုန်သော။ တုမှေ၊ တို့သည်။ "အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် ဒါယကာ။ (နော၊ ငါတို့၏။) သတ္ထာ၊ သည်။ ရူပေ၊ ရှပ်၌။ (ဝါ၊ ရူပကွန္ဓာ၌။) ဆန္ဒရာဂဝိနယကွာယီ ခေါ၊ သည်သာတည်း။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၌။ (ဝါ၊ ဝေဒနာကွန္ဓာ၌။) သညာယ၊ သညာ၌။ (ဝါ၊ သညာကွန္ဓာ၌။) သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရတို့၌။ (ဝါ၊ သင်္ခါရကွန္ဓာတရားတို့၌။) ဝိညာဏေ၊ ဝိညာဏ်၌။ (ဝါ၊ ဝိညာဏကွန္ဓာ၌။) ဆန္ဒ ရာဂဝိနယကွာယီတိ၊ လေ့ရှိသည်"ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဗျာကရေယျာထ၊ ကုန်လော့။

အာဝုသော၊ တို့။ ဧဝံ၊ သို့။ ဗျာကတေပိ၊ သော်လည်း။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ပ။ အဿုယေဝ၊ တည်း။ အာဝုသော၊ တို့။ ပဏ္ဍိတာ မနုဿာ၊ တို့သည်။ "အာယသ္မန္တာနံ၊ တို့၏။ သတ္ထာ၊ သည်။ ကိं ပန အာဒီနဝံ၊ အဘယ်သို့သော အပြစ်ကို။ ဒီသ္မာ၊ မြင်၍။ (ဝါ၊ မြင်ရသောကြောင့်။)ရူပေ၊ ၌။ပ။ဝိညာဏေ၊ ၌။ ဆန္ဒရာဂဝိနယကွာယီတိ၊ လေ့ရှိသနည်း"ဟူ၍။ ဝိမံသကာဟိ၊ သာတည်း။ အာဝုသော၊ တို့။ ဧဝံ ပဋိဿု၊ သော်။ (ဝါ၊ သော။) တုမှေ၊ တို့သည်။ "အာဝုသော၊ ကာ။ ရူပေ၊ ၌။ ပ။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ အဝိဂတရာဂဿ၊ မကင်းသော ရာဂရှိသော။ အဝိဂတဆန္ဒဿ၊ မကင်းသော (တဏှာ) ဆန္ဒရှိသော။ အဝိဂတပေမဿ၊ မကင်းသော ချစ်ခြင်းရှိသော။ အဝိဂတပိပါသဿ၊ မကင်းသော (တဏှာ) မွတ်သိတ်ခြင်းရှိသော။ အဝိဂတပရိဠာဟဿ၊ မကင်း သော တဏှာပူပန်ခြင်းရှိသော။ အဝိဂတတဏှဿ၊ မကင်းသော တပ်မက်မှု (တဏှာ) ရှိသော။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဝိပရိဏာမညထာဘावါ၊ ကြောင့်။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခ-ဒေါမနဿုပါယာသာ၊ တို့သည်။ ဥပဒ္ဒန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။

အာဝုသော၊ ကာ။ နော၊ ငါတို့၏။ သတ္ထာ၊ သည်။ဣဒံ အာဒီနဝံ၊ ဤအပြစ်ကို။ ဒီသ္မာ၊ ၍။ (ဝါ၊ ကြောင့်။) ရူပေ၊ ၌။ပ။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ ဆန္ဒရာဂဝိနယကွာယီတိ၊ လေ့ရှိ၏"ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဗျာကရေယျာထ၊ ကုန်လော့။

အာဝုသော၊ တို့။ ဧဝံ ဗျာကတေပိ၊ သော်လည်း။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ပ။ အဿုယေဝ၊ သာတည်း။ အာဝုသော၊ တို့။ ပဏ္ဍိတာ မနုဿာ၊ တို့သည်။ "အာယသ္မန္တာနံ၊ တို့၏။ သတ္ထာ၊ သည်။ ကိं အာနိသံသံ၊ အဘယ်သို့သော အကျိုးကို။ ဒီသ္မာ၊ ၍။ (ဝါ၊ ကြောင့်။) ရူပေ၊ ၌။ ။ပ။ဝိညာဏေ၊ ၌။ ဆန္ဒရာဂဝိနယကွာယီတိ၊ သနည်း"ဟူ၍။ ဝိမံသကာဟိ၊ သာတည်း။ အာဝုသော၊ ကာ။ ဧဝံ ပဋိဿု၊ သော်။ (ဝါ၊ သော။) တုမှေ၊ တို့သည်။ "အာဝုသော၊ ကာ။ ရူပေ၊ ၌။ ပ။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ ဝိဂတရာဂဿ၊ ကင်းသောရာဂရှိသော။ ဝိဂတဆန္ဒဿ၊ ကင်းသော (တဏှာ) ဆန္ဒရှိသော။ ဝိဂတပေမဿ၊ ကင်းသော ချစ်ခြင်းရှိသော။ ဝိဂတပိပါသဿ၊ ကင်းသော (တဏှာ) မွတ်သိတ်ခြင်းရှိသော။ ဝိဂတပရိဠာဟဿ၊ ကင်းသော ထဏှာပူပန်ခြင်းရှိသော။ ဝိဂတတဏှဿ၊ ကင်းသော တပ်မက်မှု (တဏှာ)ရှိသော။ တဿ၊

စာအမှတ် ..... ★ ★

ထိုသူ၏။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဝိပရိဏာမညထာဘावေါ၊ ကြောင့်။ သောကမနိုဗ္ဗိဒေါဒုက္ခဒေါမနဿ ပါယာသာ၊ တို့သည်။ နုပဒ္ဒန္တိ၊ မပြစ်ပေါ်လာတော့ကုန်။

အာဝုသော၊ ကာ။ နော၊ ငါတို့၏။ သတ္ထာ၊ သည်။ ဣဒံ အာ[illegible]ကို။ ဒီသ္ဝာ၊ ၍။ (ဝါ၊ ကြောင့်။) ရှပေ၊ ဌ်။ ပ။ ဝိညာဏေ၊ ဌ်။ ဆန္ဒရာဂဝိနယကွာယဝိတေ၊ လေ့ရှိ၏" ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဗျာကရေယျာထ၊ ကုန်လော့။

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ဝါ၊ စင်စစ်အားပြင့်။ အကုသလေ ဓမ္မေ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဥပသမ္မဇ္ဇ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတော၊ နေသောသူ၏။ ဒိဋ္ဌေ ဧဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌လည်း။ သုခေါ၊ ခြမ်းသာသော။ အဝိဃာတော၊ ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲခြင်း မရှိသော။ အနုပါယာသော၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု မရှိသော။ အပရိဒ္ဓါဟော၊ တကိုယ်လုံး လောင်မြိုက်မှု မရှိသော။ ဝိဟာရော၊ နေဆိုင်ရခြင်းသည်။ အဘဝိဿ၊ ဖြစ်ခြားအံ့။ ကာယဿ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ ပရံ မရဏာ စ၊ သေလွန်သည်မှနောက်၌လည်း။ သုဂတိ၊ ကောင်းသော လားရာ (သုဂတိဘဝ)ကို။ ပါဋိကင်္ခါ၊ အလိုရှိအပ်သည်။ အဘဝိဿ၊ ဖြစ်ခြားအံ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းကို။ နု ဝဏ္ဏေယျ၊ ခြီးမွမ်းတော်မူ ပေရာ။ အာဝုသော၊ တို့။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ အကြင့်ကြောင့်သာလျှင်။ အကုသလေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ဥပသမ္မဇ္ဇ၊ စေ၍။ ဝိဟရတော၊ သူ၏။ ဒိဋ္ဌေ ဧဝ ဓမ္မေ၊ ၌လည်း။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲသော။ သဝိဃာတော၊ ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ သဉ္စပါယာသော၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုနှင့် တကွဖြင်သော။ သပရိဒ္ဓါဟော၊ တကိုယ်လုံးလောင်မြိုက်မှုနှင့် တကွဖြစ်သော။ ဝိဟာရော၊ နေရခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကာယဿ၊ ၏။ ဘေဒါ၊ ကြောင့်။ ပရံ မရဏာ စ၊ ၌လည်း။ ဒုဂ္ဂတိ၊ မကောင်းသောလားရာ (ဒုဂ္ဂတိ ဘုံဘဝ)ကို။ ပါဋိကင်္ခါ၊ ရအပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပဟာနံ၊ ကို။ ဝဏ္ဏေတိ၊ ၏။

အာဝုသော၊ တို့။ အကုသလေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ဥပသမ္မဇ္ဇ၊ စေ၍။ပ။ သပရိဒ္ဓါဟော၊ သော။ ဝိဟာရော၊ သည်။ အဘဝိဿ၊ ဖြစ်ခြားအံ့။ပ။ ပါဋိကင်္ခါ၊ သည်။ အဘဝိဿ၊ ဖြစ်ခြားအံ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဥပသမ္ပဒံ၊ ပြည့်စုံစေခြင်းကို။ နု ဝဏ္ဏေယျ၊ ရာ။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ အကြင့်ကြောင့်သာလျှင်။ပ။ ဝဏ္ဏေတိတိ၊ ခြီးမွမ်းတော်မူ၏ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါ စ၊ ပြီ။ (ဧတေဒဝေါစ ပြန်စပ်။)

အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤတရား စကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ တေ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ အတ္တမနာ၊ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သော (ပီတိ သောမနဿ) စိတ်ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ ၏။ ဘာသိတံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒုံ၊ နှစ်သက်လေကုန်ပြီ။ (ဧवं မေ သုတံ၊ ပြန်မြဲ။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဟာလိဒ္ဒိကာနိသုတ်

၃။ (ဧवं မေ သုတံ၊ ပေးမြဲ။) ဧကံ၊ သော။ သမယံ၊ ၌။ အာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော၊ အရှင်မဟာကစ္စာနသည်။ အဝန္တိသု၊ အဝန္တီ တိုင်းတို့၌။ ကုရုရဃရေ၊ ကုရုရဃရမြို့၌။ ပပါတေ၊ ကမ်းပါးပြတ်ရှိသော။ ပဗ္ဗတေ၊ တောင်၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ ဟာလိဒ္ဒိကာနိ၊

ဟာလိဒ္ဒိကာနိမည်သော၊ ဂဟပတိ၊ ဒါယကာသည်။ ယေန၊ ဌ်။ပ။ အာယသ္မန္တံ မဟာကစ္စာနံ၊ ကို။ "ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား ကစ္စာန။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အဋ္ဌကဝဂ္ဂိယေ၊ အဋ္ဌကဝဂ်ဌ်လာသော။ မာဂဏ္ဍိယပဉ္ဍေ၊ မာဂဏ္ဍိယပုဏ္ဏားလျှောက်ထားရာ မာဂဏ္ဍိယသုတ်ဌ်။ 'သြကံ ပဟာယ။ပ။ ဇနေန ဂယိရတိ၊ သြကံ ပဟာယ။ပ။ ဇနေန ကယိရ'ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ခဲ့ပါ၏။ ဘန္တေ၊ နု။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဘာသိတသ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဣမဿ၊ ဤဂါထာ၏။ ဝိတ္ထာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ အတ္ထော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော နုခေါတိ၊မှတ်အပ်ပါသနည်း"ဟူသော။ ဇတေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

မုနိ၊ ရဟန်းသည်။ သြကံ၊ ဂေဟမှဝိညာဏ်၏တည်ရာ (ခန္ဓာငါးပါး)ဌ် တွယ်တာခြင်းကို။ (ရူပဝေဒနာသညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏသ သြကာသံ။ သုတ္တ နိ၊ ဌ- ၂။ ၂၁၆။ ရူပဓာတ္တာဒိ-ဝိညာဏသောကာသံ။ မဟာနိ- ဌ။ ၂၆၇။) ပဟာယ၊ ပယ်၍။ အနိကေတသာရီ၊ (ကိလေသာအားဖြင့်) ရူပါရုံစသောတည်ရာဌ် မဖြစ် မကပ်ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ဂါမေ၊ ရွာဌ်။ သန္ထဝါနိ၊ လူတို့နှင့်ရောနှောခြင်းတို့ကို။ အကုဗ္ဗံ၊ မပြု။ ကာမေဟိ၊ ကာမဂုဏ်တို့မှ။ ရိတ္တော၊ ကင်းတော်မူ၏။ အပုရက္ခရာနော၊ ဝဋ်ဆင်းရဲကို ရှေသွားမပြုတတ်။ ဝါ၊ အတ္တဘောအသစ်ကို မဖြစ်စေတတ်။ (အာယတိं အတ္တဘာဝံ အနဘိနိဗ္ဗတ္တေန္တော။ သုတ္တနိ-ဌ။ မဟာနိ၊ ဌ။ ပဌမသဒ္ဒတ္ထနည်း ဤအဋ္ဌကထာ။) ဇနေန၊ လူအပေါင်းနှင့်။ (သဒ္ဓိं၊ အတ္ထုတကွ။) ကထံ၊ စကားကို။ ဝိဂ္ဂယှ၊ ငြင်းခုံ၍။ နု ကယိရာ၊ မပြုရာ'။

ဂဟပတိ၊ ဒါယကာ။ ရူပဓာတု၊ ရူပက္ခန္ဓာသည်။ ဝိညာဏသ၊ ဝိညာဏ်၏။ သြကော၊ တည်ရာ(အိမ်)မည်၏။ ရူပဓာတုရာဂဝိနိဗန္ဓံ၊ ရူပက္ခန္ဓာဌ် တပ်မက်ဖွဲ့ရှက်သော။ ဝိညာဏဿ ပန၊ (အကြောင်း) ဝိညာဏ်ကိုကား။ သြကသာရီတိ၊ သြကသာရီဟူ၍။ (ဝါ၊ ကိလေသာအားဖြင့် ရူပက္ခန္ဓာဟူသောတည်ရာဌ် ဖြစ်တတ်ကပ်ရောက်တတ်၏ဟူ၍။) ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဝေဒနာဓာတု၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာသည်။ ဝိညာဏသ၊ ၏။ သြကော၊၏။ ဝေဒနာဓာတုရာဂ ဝိနိဗန္ဓံ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဌ် တပ်မက်ဖွဲ့ရှက်သော။ ဝိညာဏဿ ပန၊ ကိုကား။ သြကသာရီတိ၊ ကိလေသာအားဖြင့် ဝေဒနာက္ခန္ဓာဟူသောတည်ရာဌ် ဖြစ်တတ်ကပ်ရောက်တတ်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဂဟပတိ၊ကာ။ သညာဓာတု၊ သညာက္ခန္ဓာသည်။ဝိညာဏသ၊၏။ သြကော၊၏။ သညာဓာတုရာဂဝိနိဗန္ဓံ၊ သညာက္ခန္ဓာဌ် တပ်မက်ဖွဲ့ရှက်သော။ ဝိညာဏဿ ပန၊ ကိုကား။ သြကသာ-ရီတိ၊ ကိလေသာအားဖြင့်သညာက္ခန္ဓာဟူသောတည်ရာဌ် ဖြစ်တတ်ကပ်ရောက်တတ်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဂဟပတိ၊ကာ။ သင်္ခါရဓာတု၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာသည်။ ဝိညာဏသ၊၏။ သြကော၊၏။ သင်္ခါရ ဓာတုရာဂဝိနိဗန္ဓံ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာဌ်တပ်မက်ဖွဲ့ရှက်သော။ ဝိညာဏဿ ပန၊ ကိုကား။ သြကသာရီတိ၊ ကိလေသာအားဖြင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသောတည်ရာဌ် ဖြစ်တတ် ကပ်ရောက်တတ်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဂဟပတိ၊ကာ။ ဧဝံ ခေါ၊လျှင်။ သြကသာရီ၊ကိလေသာအားဖြင့် ခန္ဓာဟူသော တည်ရာ အိမ်ဌ်ဖြစ်တတ် ကပ်ရောက်တတ်သည်။ ဟောတိ၊၏။

၁။ဤဂါထာသည် မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိ၊ အဋ္ဌကဝဂ်၊ မာဂဏ္ဍိယ သုတ္တနိဒ္ဒေသ (နှာ-၁၅၂) နှင့် သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကဝဂ်၊ မာဂဏ္ဍိယသုတ်တို့ဌ်ပါသည်။ အဖွင့်ကိုလည်း ၎င်းအဋ္ဌကထာတို့ဌ် ရှုနိုင်၏။

ဂဟပတိ၊ကာ။ ကထဘဒ္ဒ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ အနောကသာရီ၊ အနောကသာရီမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဂဟပတိ၊ကာ။ ရူပခေါတုယာ၊ ရုပကွန်ရှာ၌။ ပ ။ ဝိညာဏခေါတုယာ၊ ဝိညာဏကွန်ရှာ၌။ ယော ဆနော၊ အကြင်ကာမစ္ဆန္ဒသည်။ ယော ရာဂေါ၊အကြင်တပ်မက်ခြင်းသည်။ ယာနန္ဒီ၊ အကြင်နှစ်သက်ခြင်းသည်။ ယာ တဏှာ၊ အကြင်တဏှာသည်။ စေတသော၊ အကုသိုလ်စိတ်၏။ အဇ္ဇောနှာဘိနိဝေသေနုသယာ၊ တည်ရာ,စွဲလမ်းသက်ဝင်ရာ, ကိန်းရာဖြစ်ကုန်သော။ ယေ ဥပယုပါဒါနာ၊ အကြင်အာရုံသို့ပြင်းစွားသက်ဝင် ကပ်ရောက်တတ်ကုန်သော တဏှာဒိဋ္ဌိကာမုပါဒါန်စသောဥပါဒါန်တို့သည်။ သန္တ၊ ရှိကုန်၏။ (၁၄ဌ် အာဘိနိဝေသဝဝေသန အာရမ္မဏံ ဥပေန္တိတိ ဥပယာ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိယော။ဌ်။)တော၊ ထိုကာမစ္ဆန္ဒစသည်တို့သည်။ ဝါ၊တို့ကို။တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပဟီနာ၊ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။ ဥစ္ဆိန္နမူလာ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသော အမြစ်ရှိကုန်သည်။ တာလာ ဝတ္ထုကတာ၊ ထန်းပင်၏တည်ရာ(ကျင်း)ကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်သည်။ အနုဘာဝံကတာ၊ တဖန်မဖြစ်အောင် ပြုအပ်ကုန်သည်။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ အနုပ္ပါဒမ္မာ၊ မဖြစ်ခြင်း သဘောရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။) တသ္မာ၊ထို့ကြောင့်။ တထာဂတော၊ ကို။ အနောကသာရီတိ၊ ကိလေသာအားဖြင့် ငံညှာဏကွန်ရှာဟူသော တည်ရာ(အိမ်)သို့ မကပ်ရောက်သူ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဂဟပတိ၊ကာ။ ဧवံ ခေါ၊ လျှင်။ အနောကသာရီ၊သည်။ ဝါ၊ ကိလေသာအားဖြင့် ခန္ဓာဟူသော တည်ရာသို့ မကပ်ရောက်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊၏။

ဂဟပတိ၊ကာ။ ကထဘဒ္ဒ၊လျှင်။ နိကေတသာရီ၊ နိကေတသာရီမည်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဂဟပတိ၊ကာ။ ရူပနိမိတ္တာနိကေတဝိသာရဝိနိဗန္ဓာ၊ ရူပါရုံဟူသော အကြောင်း, တည်ရာ(အိမ်)၌ ဖြစ်သော(ကိလေသာတို့၏) ပျံ့ကျယ်မှု နှောင်ပွဲမှုတို့ကို။ နိကေတသာရီတိ၊ ကိလေသာအားဖြင့် ရူပါရုံဟူသောတည်ရာ၌ ဖြစ်တတ်ကပ်ရောက်တတ်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊အပ်၏။ (သဒ္ဒ,ဂန္ဓ,ရသ,ဖောဋ္ဌပ, ဓမ္မတို့၌လည်း ဤနည်းပေးလေ။) ဂဟပတိ၊ကာ။ ဧवံ ခေါ၊လျှင်။ နိကေတသာရီ၊ကိလေသာအားဖြင့် အာရုံ ၆-ပါးဟူသော တည်ရာ၌ ဖြစ်တတ် ကပ်ရောက်တတ်သည်။ ဟောတိ၊၏။

ဂဟပတိ၊ကာ။ကထဘဒ္ဒ၊လျှင်။ အနိကေတသာရီ၊ မည်သည်။ဟောတိ၊ နည်း။ ဂဟပတိ၊ကာ။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ရူပနိမိတ္တာနိကေတ ဝိသာရဝိနိဗန္ဓာ၊ တို့ကို။ဝါ၊ တို့သည်။ ပဟီနာ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ပ။ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ၊ မရှိကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တထာဂတော၊ကို။ အနိကေတသာရီတိ၊ ကိလေသာအားဖြင့် အာရုံ ၆-ပါးတည်းဟူသော တည်ရာသို့ မကပ်ရောက်တတ်သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊အပ်၏။(သဒ္ဒ-စသည်ပေးလေ။) ဂဟပတိ၊ကာ။ ဧवं ခေါ၊လျှင်။ အနိကေတသာရီ၊မည်သည်။ဟောတိ၊၏။

ဂဟပတိ၊ကာ။ ကထဘဒ္ဒ၊လျှင်။ ဂါမေ၊ ရွာ၌။ သန္ဓဝေဘတော၊ လူတို့နှင့်ရောနှော ပေါင်းဖော်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဂဟပတိ၊ကာ။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ကေစိ၊ အချို့သောရဟန်းသည်။ ဂိဟိဟိ၊ လူဒါယကာတို့နှင့်။ သံသဋ္ဌော၊ ရောနှောသည်ဖြစ်၍။ သဟနန္ဒီ၊ အတူတကွနှစ်သက်လေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ နှစ်သက်ဖော်နှစ်သက်ဖက်ဖြစ်၍။ သဟသောကီ၊ အတူတကွ ပူပင်လေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ပူပင်ဖော်ပူပင်ဖက်ဖြစ်၍။ သုခိတေသု၊ အလုပ်အကျွေးဒကာတို့ချမ်းသာကုန်သည်ရှိသော်။ သုဒုက္ခိတော၊ မိမိချမ်းသာသည်ဖြစ်၍။ ဒုက္ခိတေသု၊ အလုပ်အကျွေးဒကာတို့ဆင်းရဲကုန်သည်ရှိသော်။ ဒုက္ခိတော၊ မိမိဆင်းရဲသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊နေ၏။ ကိစ္စကရဏီယေသု၊ အမှုကြီးငယ်တို့သည်။ ဥပဋ္ဌေသု၊ဖြစ်ပေါ်ကုန်လတ်သော်။ အတ္တနာ၊ မိမိကိုယ်တိုင်။ တေသု၊ ထို

(ဒါယကာတို့၏)အမှုကြီးငယ်တို့၌။ ယောဂ၊ အားထုတ်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဝေ၊ ခေါ်လျှင်။ ဂါမေ၌။ သန္ဌဝေါတော၊သည်။ ဟောတိ၊၏။

(ဂါမေ နဲ့ သန္ဌဝေါတော-ဝါကျ၌ နဲ့ ပါသည်သာထူးတော့သည်။ မခဲပြီ။)

ဂဟပတိ၊ကာ။ ကထဉ္စု၊လျှင်။ ကာမေဟိ၊ကိလေသာကာမဂုဏ်တို့မှ။ အရိတ္တော၊ မကင်းဆိတ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဂဟပတိ၊ကာ။ ဣဓ၌။ ကေစ္စော၊သည်။ ကာမေသု၊ တို့၌။ အဝိဂ-တရာဂေါ၊မကင်းသောတပ်ခြင်းရှိသည်။ အဝိဂတဆန္ဒော၊မကင်းသော ကာမစ္ဆန္ဒရှိသည်။အဝိဂတ-ပေမော၊ မကင်းသောချစ်ခြင်းရှိသည်။ အဝိဂတပိပါသော၊ မကင်းသောတဏှာ မွတ်သိတ်ခြင်း ရှိသည်။ အဝိဂတပရိဠာဟော၊ မကင်းသောတဏှာ လောင်မြိုက်ခြင်းရှိသည်။ အဝိဂတတဏှော၊ မကင်းသောတဏှာရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဝေ၊ ခေါ်၊ လျှင်။ ကာမေဟိ၊ တို့မှ။ အရိတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကာမေဟိ ရိတ္တော-ဝါကျ မခဲပြီ။)

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ကထဉ္စု၊ လျှင်။ ပုရက္ခရာနော၊ ဝဋ္ဌဆင်းရဲကို ရှေသွားပြုသည်။ (ဘဝသစ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သော ဝဋ္ဌါဘိရတပတ္ထနာပြုခြင်းကို ဆိုလိုသည်။) ဟောတိ၊ နည်း။ဂဟပတိ၊ကာ။ ဣဓ၊ ၌။ ကေစ္စယ၊ အချို့သောသူ၏ (စိတ်၌)။ "အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊ နောင်အခါ၌။ ဝေဒရူပေါ၊ ဤသို့သောရူပ်ရှိသည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ရလို၏။ ဝေဒေဒနော၊ ဤသို့သော ဝေဒနာရှိသည်။ ဝေ-သညော၊ ဤသို့သောသညာရှိသည်။ ဝေသင်္ခါရော၊ ဤသို့သောသင်္ခါရရှိသည်။ ဝေဝိညာဏော၊ ဤသို့သောဝိညာဏ်ရှိသည်။ သိယန္တိ၊ ဖြစ်ရလို၏" ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့သောတောင့်တခြင်း သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဝေ ခေါ်၊ လျှင်။ ပုရက္ခရာနော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (အပုရက္ခရာနော ဝါကျလည်း မခဲပြီ။ နဲ-ပါသည်သာထူးတော့၏။)

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ကထဉ္စု၊ လျှင်။ ဇနေန၊ လူအပေါင်းနှင့်။ ကထံ၊ စကားကို။ ဝိဂ္ဂယ္ဟ၊ငြင်းခုံ၍။ ကတ္တာ၊ ပြုတတ်ပြောဆိုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဣဓ၊ ၌။ ကေစ္စော၊သည်။ "တုံ၊ သင်သည်။ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ၊ ဤဓမ္မဝိနယကို။ နဲ အာဇာနာသိ၊ မသိ။ အဟံ၊ ငါသည်သာ။ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ၊ ကို။ အာဇာနာမိ၊ သိ၏။ တုံ၊ သည်။ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ၊ ကို။ ကိံ အာဇာနိဿသိ၊ အဘယ်မှာ သိနိုင်လတ္တံ့နည်း။ တုံ၊ သည်။ မိစ္ဆာပဋိပန္နော၊ ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် (လွဲမှားသောအားဖြင့်) ကျင့်သူသည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ အဟံ၊ ငါသည်သာ။ သမ္မာပဋိပန္နော၊ ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်သောအားဖြင့် ကျင့်သူသည်။ အသ္မိ၊ ၏။ ပုရေ ဝစနံယံ၊ ရှေးဦး ဆိုအပ်သည်ကို။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ အဝစ၊ (သင်) ဆိုပြီ။ပစ္ဆာ ဝစနံယံ၊ နောက်၌ ဆိုအပ်သည်ကို။ ပုရေ၊ ရှေး၌။ အဝစ၊ ပြီ။ မေ၊ ငါ၏ (စကားသည်)။ သဟိတံ၊ အကျိုးနှင့်စပ်၏။ တေ၊ သင်၏ (စကားသည်)။ အသဟိတံ၊ အကျိုးနှင့်မစပ် ။တေ၊သင်၏။ အဓိစ္စဏ္ဏံ၊ အလေ့အကျက်ကို။ ဝိပရာဝတ္တံ၊ ဆန့်ကျင်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖောက်ပြန်စေအပ်ပြီ။ (တနည်း။ တေ၊ ၏။ အဓိစိဏ္ဏံ၊ ကြာမြင့်စွာ

၁။ မ-၂၊ ၂၃၉-စာပိုဒ် (မဟာသကုလုဒါယိသုတ်) မ ၃၊ ၄၁ (သာမဂါမသုတ် ဒီ ၃၊ ၃၀၁ (သင်္ဂီတိသုတ်) တို့၌ကား "သဟိတံ မေ၊ အသဟိတံ မေ၊ ပုရေ ဝစနီယံ ပစ္ဆာ အဝစ၊ ပစ္ဆာ ဝစနီယံ ပုရေ အဝစ" ဟုချည်း ရှိကြ၏။ ဤ၌ ပါဠိအစဉ်ရှိတိုင်းသာ အနက်ပေးလိုက်သည်။

"သဟိတံ မေတိ မယှံ ဝစနံ သဟိတံ သိလိဋ္ဌံ ပဋ္ဌာပရသမ္မန္ဓံ အတ္ထယုတ္တံ ဟူသော ဥပရိ-သာမဂါမသုတ် ရှိကာအဖွင့်သည် ၎င်းပုဒ်ဆိုင်ရာ အဖွင့်အားလုံးကို ခြုံမိ ငုံမိသည်။

လေ့ကျက်အပ်သော စကားသည်။ ဝိပရာဝတ္တံ၊ (ငါ၏တခုန်းတည်းသောစကားဖြင့်) ကပြောင်း ကပြန် ဖြစ်လေပြီ။ တေ၊ သင်၏ (အယူဌ)။ ဝါ၊ သင်၏အပေါ်ဌ)။) ဝါဒေါ၊ အပြစ်ကို။ အာရောပိတောဝ၊ တင်အပ်ပြီ။ ဝါဒပွေမောက္ခာယ၊ အပြစ်မှလွတ်မြောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ စရ၊ လှည့်လည် ချေဦးလော။ (တံ၊ သင်သည်။ ဝါ၊ သင့်ကို။) နိဂ္ဂဟိတောဝ၊ နှိပ်စက်အပ်သည်။ အသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ (အခြားအလားတူ ပါဠိတို့ဌ) နိဂ္ဂဟိတောသိ စရ ဝါဒပွေမောက္ခာယဟုခေါ်ရှိသည်။) သစေ ပဟောသိ၊ အကယ်၍ စွမ်းနိုင်ငြားအုံ့။ နိဗ္ဗေဌေဟိဝါတိ၊ ဖြေမှုလည်း ဖြေလေလော့"ဟူ၍။ ဝေရှပိ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ကထံ၊ စကားကို။ ကတ္တာ၊ ပြုတတ် ဆိုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဝေ ခေါ၊ လျှင်။ ဇနေန၊ နှင့်။ ကထံ၊ ကို။ ဝိဂ္ဂယှ၊ ၍။ ကတ္တာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(ကထံ နှ ဝိဂ္ဂယှ ဇနေန ကတ္တာ-ဝါကျလည်း နှ-ပါသည်သာ ထူးတော့သည်။ အနုက်မခဲ့ပြီ။)

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ (ဝါ၊ ဤသို့သော အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်။) ဘဂဝတာ၊ သည်။ အဌကဝဂ္ဂိယေ၊ သော။ မာဂဏ္ဍိယပဉ္ဍေ၊ ၌။ သြကံ ပဟာယ။ပ။ ဇနေန ကယိရတိ သြကံ။ပ။ ကယိရဟူသော။ ယံ တံ၊ ယင်းစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (ဂါထာအနုက် ပေးခဲ့ပြီ။)

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သံခိတ္တေန၊ အားဖြင့်။ ဘာသိတသ၊ ဟောတော်မူ အပ်သော။ ဣမဿ၊ ဤဂါထာ၏။ ဝိတ္ထာရေန၊ အားဖြင့်။ အတ္ထော၊ အနုက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝေံ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤတို့ ဟာလိဒ္ဒိကာနိသုတ်ပြီးပြီ။

ဒုတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဒုတိယဟာလိဒ္ဒိကာနိသုတ်

၄။ (ဝေံ မေ သုတံ-ပေးမြဲ။) ဧကံ၊ သော။ သမယံ၊ ၌။ပ။ ဟာလိဒ္ဒိကာနိ ဂဟပတိ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ မဟာကစ္စာနံ၊ ကို။ "ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား မဟာကစ္စာန။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သက္ကပဇ္ဇေ၊ သက္ကပဇ္ဇာသုတ်၌။ 'တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တာ၊ တဏှာ၏ ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ လွတ်မြောက် သော စိတ်ရှိကုန်သော။ ယေ တေ သမဏပြာဟ္မဏာ၊ အကြင်ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ အစ္ဆန္တိနိဒ္ဒာ၊ စင်စစ် ပြီးဆုံးခြင်းရှိကုန်၏။ အစ္ဆန္ဒ-ယောဂကွေမိနော၊ စင်စစ် ယောဂတို့၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ရှိကုန်၏။ အစ္ဆန္ဒပြဟာနစာရိနော၊ စင်စစ် မြတ်သောအကျင့်ရှိကုန်၏။ အစ္ဆန္ဒပရိယောသာနာ၊ စင်စစ် (အမြဲ)ပြီးဆုံးခြင်းရှိကုန်၏။ ဒေဝ မနုဿာနံ၊ နတ်လူတို့ထက်။ သေဋ္ဌာတိ၊ မြတ်ကုန်၏' ဟူသော[1]။ ဣဒံ၊ ဤတရားစကားကို။

၁။ ကိဉ္စာဝဘာ နှ ခေါ ဘန္တေ ဘိက္ခူ သံခိတ္တေန တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တော ဟောတိ အစ္ဆန္ဒနိဒ္ဒော အစ္ဆန္ဒယောဂကွေမီ အစ္ဆန္ဒပြဟာနစာရီ အစ္ဆန္ဒပရိယောသာနော သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာနံ။မ ၁-၃၁၈၊ စူဠ-တဏှာသင်္ခယသုတ်။

ယေ ခေါ ပေါ်ရိုးမရှိ ဘိက္ခူ တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တာ၊ တေ အစ္ဆန္ဒနိဒ္ဒာ အစ္ဆန္ဒယောဂကွေမီ အစ္ဆန္ဒ-ပြဟာနစာရီ အစ္ဆန္ဒပရိယောသာနာ။ ဒီ၂-၂၂၆။ သက္ကပဇ္ဇာသုတ်။ ဤပါဠိနှင့် ထုံးခြားပုံကို သိရန် ခေါ်ပြ လိုက်သည်။

ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဘန္တေ၊ အရှင်မဟာကစ္စာန။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သံဒိဋ္ဌေန၊ အကျဉ်း အားဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဣမဿ၊ ဤဘုရားဘော်၏။ အတ္ထော၊ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဝိတ္ထာရေန၊ အကျယ်အားပြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ၊ မှတ်အပ်ပါသနည်း" ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ဂဟပတိ၊ ဒါယကာ။ ရူပခါတုယာ၊ ရူပဓာတုနှင့်။ ယော ဆန္ဒော၊ သည်။ ယောရာဂေါ၊ သည်။ ယော နန္ဒီ၊ သည်။ ယော တဏှာ၊ သည်။ ဧတသော၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနာဘိနိဝေသာနုသယာ၊ ကုန်သော။ ယေ ဥပယုပါဒါနာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဤပုဒ်မျှားအနုက်ကို ပဌမဟာလင်္ဒိ-ကာနိသုတ်၌ရှု။) တေသံ၊ ထိုကာမစ္ဆန္ဒစသည်တို့၏။ ခယာ၊ ကုန်ခမ်းခြင်းကြောင့်။ ဝိရာဂါ၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ နိရောဓာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ စာဂါ စွန့်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိနိဿဂ္ဂါ၊ တဖန် စွန့်ခြင်းကြောင့်။ "စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သုဝိမုတ္တန္တိ၊ ကိလေသာတို့မှ ကောင်းစွာလွတ်ပြီ"ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (ဝေဒနာခေါတု စသည်တို့၌ ဤနည်းမှီး၍ပေး။)

ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဣတိ ခေါ၊ လျှင်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သဂ္ဂပဒ္ဓေ၊ ၌။ "ယေ တေ။ပ။ ဒေဝ-မနုဿာနန္တိ၊ ယေ တေ။ပ။ဒေဝမနုဿာနံ"ဟူသော။ ယံ တံ၊ အကြင်တရားစကားတော်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သံဒိဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ အပ်သော။ ဣမဿ ခေါ၊ ဤတရားစကား၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝိတ္ထာရေန၊ အားဖြင့်။ ဧवံ၊ ဤဆိုပြီးအတိုင်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ၏။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-သမာဓိသုတ်

၅။ (ဧवံ မေ သုတံ။ပ။ သာဝတ္ထိယံ၊ တတြ ခေါ။ပ။ ပေးမြဲ။) ဘဂဝါ၊ သည်—ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သမာဓိ၊ တည်ကြည်မှုသမာဓိကို။ ဘာဝေထ၊ ပွါးကြကုန်လော။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမာဟိတော၊ တည်ကြည်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်ကိုလျှင်။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိသနည်း။ ရူပဿ၊ ရှုပ်၏။ သမုဒယဉ္စ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုရင်း။ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ၊ ချုပ်ပျောက်ခြင်းကိုရင်း။ (ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ ၏။) ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၏။ပ။ သညာယ၊ သညာ၏။ပ။ သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခါရတို့၏။ပ။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဏ်၏။ သမုဒယဉ္စ၊ ကိုရင်း။ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ၊ ကိုရင်း။ (ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ ၏။)

အစွန္ဒကို ခယဝယသင်္ခါတံ အန္ဒံ အတိတာတိ အဒ္ဓန္ဒာ၊ မ ၁-၁-၁၉၈။ အန္ဒော ဌပေတိ ဝိနာသော၊ အန္ဒံ အတိတာ နိဗ္ဗာ ဧတေသန္တိ အစွန္ဒနိဗ္ဗာ၊ ဗီ ၁ ၂-၃၃၀ ဖွင့်၏။ အစွန္ဒနိဗ္ဗာ၊ ပျက်စီးခြင်း ဟူသော အဆုံးကိုလွန်သော ပြီးဆုံးခြင်းရှိကုန်၏ဟု စသည်ဖြင့် သမ္မန်။ တဏှာသင်္ခယကိုလည်း တဏှာ သင်္ခယောတိ မဂ္ဂေါပိ နိဗ္ဗာနမ္ပိ။ပ။ တဏှာသင်္ခယေန မဂ္ဂေန ဝိမုတ္တာ, တဏှာသင်္ခယေ ဝါ နိဗ္ဗာနေ ဝိမုတ္တာ အဓိမုတ္တာတိ တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တာ၊ ဒီ ၁ ၂ ၃၁၀-ဖွင့်၏။ တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တာ၊ တဏှာကို ကုန်ခမ်းစေ တတ် ပျက်ဆီးတတ်သော မဂ်ဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ကုန်သောဟု တနည်းပေး။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မူပယား ၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကော စ၊ အတ္ထယ်နည်း။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ပ။ သညာယ၊ ၏။ပ။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ပ။ ဝိညာဏသ၊ ၏။ သမုဒယော၊ သည်။ ကော၊နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အဘိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်တောင့်တ၏။ အဘိဝဒတိ၊ မှားသောအားဖြင့် သက်ဝင်ပြောဆို၏။ အဒ္ဓောသာယ၊ မျှိုမတတ်စွဲလမ်း၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။

ကိဉ္စ၊ အဘယ်ကိုလျှင်။ အဘိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်တောင့်တသနည်း။ အဘိဝဒတိ၊ မှားသောအား ဖြင့် သက်ဝင်ပြောဆိုသနည်း။ အဒ္ဓောသာယ၊ မျှိုမတတ်စွဲလမ်း၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်သနည်း။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ ၏။ပ။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ အဘိနန္ဒတော၊ နှစ်သက်တောင့်တသော။ အဘိဝဒတော၊ မှားသောအားဖြင့် သက်ဝင်ပြောဆိုသော။ အဒ္ဓောသာယ၊ မျှိုမတတ်စွဲလမ်း၍။ တိဋ္ဌတော၊ တည်သော။ တဿ၊ ထိုသူ၏ (သန္တာန်၌)။ နန္ဒီ၊ နှစ်သက်ခြင်း(တဏှာ)သည်။ဥပဒ္ဒတိ ဖြစ်၏။ ရူပေ၊ ရူပ်၌။ ယာ နန္ဒီ၊ အကြင်နှစ်သက်ခြင်း(တဏှာ)သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုနှစ်သက် ခြင်း (တဏှာ)သည်။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်မည်၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ စွဲလမ်းမှု (ဥပါဒါန်)ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝ ဥပပတ္တိဘဝသည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ဖြစ်၏။) ဘဝပစ္စယာ၊ ကမ္မဘဝဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း(ဖြစ်ပွါးခြင်း) သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) ဇာတိပစ္စယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ အိုခြင်း, သေခြင်းသည်၎င်း။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ၊ စိုးရိမ်ခြင်း,ငိုကြွေးခြင်း, ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း, စိတ်ဆင်းရဲခြင်း, ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်၎င်း။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧवं၊ ဤသို့။ ကေवလဿ၊ အလုံးစုံသော။ ဝါ-ချမ်းသာမဖက်သက်သက်သော။ ဧတဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤဒုက္ခအစု၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ပ။ သညံ၊ သညာကို။ပ။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်ကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်တောင့်တ၏။ပ။ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ သမုဒယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ရူပဿ၊ ရူပ်၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းတည်း။ အယံ၊ ကား။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ပ။ သညာယ၊ ၏။ပ။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ပ။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ သမုဒယော၊ တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပဿ၊ ရူပ်၏။ အတ္ထင်္ဂမော၊ ချုပ်ပျောက်ခြင်းသည်။ ကော စ၊ အတ္ထယ်နည်း။ပ။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ပ။ သညာယ၊ ၏။ပ။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ပ။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ အတ္ထင်္ဂမော၊ သည်။ ကော၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ နာဘိနန္ဒတိ၊ မနှစ်သက် မတောင့်တ။ နာဘိဝဒတိ၊ မှားသော အားဖြင့် သက်ဝင်၍ မပြောဆို။ အဒ္ဓောသာယ၊ မျှိုမတတ်စွဲလမ်း၍။ နတိဋ္ဌတိ၊ မတည်။

ကိဉ္စ၊ အဘယ်ကိုလျှင်။ နာဘိနန္ဒတိ၊ မနှစ်သက် မတောင့်တသနည်း။ နာဘိဝဒတိ၊ မှားသော အားဖြင့် သက်ဝင်၍ မပြောဆိုသနည်း။ အဒ္ဓောသာယ၊ မျှိုမတတ် စွဲလမ်း၍။ နတိဋ္ဌတိ၊ မတည် သနည်း။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ နာဘိနန္ဒတော၊ မနှစ်သက် မတောင့်တသော။ နာဘိဝဒတော၊ မှားသော အားဖြင့်သက်ဝင်၍ မပြောဆိုသော။ အဒ္ဓောသာယ၊ ၍။ နတိဋ္ဌတော၊မတည်သောသူ၏။ ရူပေ၊ ရူပ်၌။ ယာ နန္ဒီ၊ အကြင် နှစ်သက်ခြင်း (တဏှာ) သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သာ၊ ထို နှစ်သက်ခြင်း (တဏှာ)သည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ နန္ဒိနိရောဓာ၊ နှစ်သက်ခြင်း (တဏှာ) ၏

ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဥပါဒါနနိုရောဓော၊ ဥပါဒါန်၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဥပါဒါန-နိုရောဓာ၊ ဥပါဒါန်၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဘဝနိုရောဓော၊ ကမ္မဘဝ, ဥပပတ္တိဘဝ၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)။ပ။ ဝေါ၊ သို့။ ကေवလဿ၊ သော။ ဇေသ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၏။ နိုရောဓော၊သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဝေဒနံ၊ ကို။ပ။ သညံ၊ ကို။ပ။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ နာဘိနန္ဒတိ၊ မနှစ်သက် မတောင့်တ။ပ။ ဝေါ၊သို့။ ကေवလဿ၊သော။ ဇေသ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ နိုရောဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ကာ။ ရူပဿ၊ ၏။ အတ္ထင်္ဂမော၊ ချုပ်ပျက်ခြင်းတည်း။ အယံ၊ ကာ။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ပ။ သညာယ၊ ၏။ပ။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ပ။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ အတ္ထင်္ဂမော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ၏။

ပဋမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ပဋိသလ္လာဏသုတ်

၆။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဋိသလ္လာဏော၊ တယောက်ထည်းတည်း ကိန်းအောင်းရာ (ဆိပ်ငြိမ်ရာ) အရပ်၌။ ယောဂံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇထ၊ ရောက်ကြကုန်လော။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဋိသလ္လာဏော၊ တယောက်ထည်းတည်း ကိန်းအောင်း၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ (ကြင်းသော ဝါကျအားလုံးသည် သမာဓိသုတ်နှင့်တူ၏။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဥပါဒါပရိတဿနာသုတ်

၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ ဥပါဒါပရိတဿနဿ၊ စဲလမ်းခြင်းဖြင့် တပ်မက်ခြင်းကိုငင်း။ အနုပါဒါအပရိတဿနဿ၊ မစဲလမ်းခြင်းပြင့် မတပ်မက်ခြင်းကိုငင်း။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအုံ့။ (တံ သုဏာထ။ပ။ ပစ္စဿောသုံ၊ ပေးမြဲ။) ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် —

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဥပါဒါပရိတဿနာ၊ စဲလမ်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော တပ်မက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ပ။ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်သည်။(ပေယျာလကို နကုလပိတုသုတ်ရှု၍ဖော်။)

ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ အတ္တာတော၊ အတ္တအားဖြင့်။ ဝါ-အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန်ရှု၏။
အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ ရူပဝန္တံ ဝါ၊ ရူပ်ရှိ၏ဟူ၍သော်လည်း။ (သမနုပဿတိ၊ ၏။)
အတ္တနိ၊ အတ္တ၌။ ရူပံ ဝါ၊ ရူပ်ဟူ၍သော်လည်း။ (သမနုပဿတိ၊ ၏။)
ရူပသ္မိံ၊ ရူပ်၌။ အတ္တာနံ ဝါ၊ အတ္တဟူ၍သော်လည်း။ (သမနုပဿတိ၊ ၏။)

တဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏။ တံ ရူပံ၊ ထိုရူပ်သည်။ ဝိပရိဏာမတိ၊ ဖောက်ပြန်၏။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာ(ပျက်စီးခြင်း)အားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏။ ရူပဝိပရိဏာမသ-ထာဘာဝါ၊ ရူပ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်း, တပါးသော အခြင်းအရာ(ပျက်စီးခြင်း)အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း ကြောင့်။ ရူပဝိပရိဏာမာနုပရိဝတ္တီ၊ ရူပ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ အစဉ်လိုက်သော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏။ ရူပဝိပရိဏာမာနုပရိဝတ္တိဇာ၊ ရူပ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ အစဉ်လိုက်သော ဝိညာဏ်ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ပရိတဿနာ၊ တပ်မက်ခြင်း(တဏှာ)တို့သည်ရင်း။ ဓမ္မသမ္ပယုတ္တာ၊ အကုသိုလ်တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းတို့သည်ရင်း။ ဒိတ္ထံ၊ ကုသိုလ်စိတ်ကို။ ပရိယာဒါယ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ သိမ်းကြုံးယူ၍။ ဝါ၊ ကုန်ခမ်းစေ၍ ။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ စေတသော၊ ကုသိုလ်စိတ်၏။ ပရိယာဒါနာ၊ ကုန်ခမ်းခြင်းကြောင့်။ ဥတ္တာသဝါ စ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိဃာတဝါ စ၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းရှိသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) အပေက္ခဝါ စ၊ ငဲ့ကွက်တွယ်တာခြင်းရှိသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဥပါဒါယ ၈၊ (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) စွဲလမ်း၍လည်း။ ပရိတဿတိ၊ တပ်မက်၏။

(ဝေဒနံဝါကျ သညံဝါကျ သင်္ခါရေဝါကျ ဝိညာဏံဝါကျတို့၌လည်း ဤနည်းပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဥပါဒါပရိတဿနာ၊ စွဲလမ်းခြင်းဖြင့် တပ်မက်ခြင်းသည်။ ဟောတီ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ အနုပါဒါအပရိတဿနာ၊ မစွဲလမ်းခြင်းဖြင့် မတပ်မက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ပ။ အရိယသावကော၊ သည်။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တအားဖြင့်။ နုသမနုပဿတိ၊ မရှု။ပ။ ဥတ္တာသဝါဝေ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းရှိသည်လည်း။ နုဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဝိဃာတဝါ စ၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းရှိသည်လည်း။ နုဟောတိ၊ မဖြစ်။ အပေက္ခဝါ စ၊ ငဲ့ကွက်တွယ်တာခြင်းရှိသည်လည်း။ နုဟောတိ၊ မဖြစ်။ အနုပါဒါယ ၈၊ (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်)မစွဲလမ်းမူ၍လည်း။ နုပရိတဿတိ၊ မတပ်မက်။

(ဝေဒနံဝါကျစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး၊ မခဲပြီ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧवं ခေါ၊ လျှင်။ အနု-ပါဒါအပရိတဿနံ၊ မစွဲလမ်းခြင်းဖြင့် မတပ်မက်ခြင်းသည်။ ဟောတိတိ၊ ၏ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ (တေဒဝေါစပြန်သတ်။)ဣတိ၊ ၏။

သတ္တမံ၊ ဝုနစ်ဝုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဒုတိယဥပါဒါပရိတဿနာသုတ်

၈။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ (ဥပါဒါပရိတဿနဉ္စ။ပ။ ပစ္စယောသုံ၊ ပေးမြဲ။)ဘဂဝါ၊သည်—

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ ဥပါဒါပရိတဿနာ၊ စွဲလမ်းခြင်းဖြင့် တပ်မက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ အဿုတဝါ၊ အာဂမ အဓိဂမ ဟူသော သုတမရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်သည်။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ "တေ၊ ဤရူပ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ဧသော၊ ဤရူပ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဧသော၊ ဤရူပ်သည်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာတိ၊ အတ္တ"ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏။ တံ ရူပံ၊ ထိုရူပ်သည်။

၁။ ပရိယာဒိယိတ္တာတိ ပရိတော သဗ္ဗသော အာဒါယ၊ ဂဟေတ္တာတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ပ။ ပရိယာဒိ-ယတိတိ ပရိက္ခိဏောတိ။ ဒီ-သဒ္ဒံ ဟိ သဒ္ဒဝိဒူ ခယတ္ထေ ဝဒန္တိ၊ မ ဋီ-၃၆။

ဝိပရိဏာမတိ၊ ဖောက်ပြန်၏။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာ (ပျက်စီးခြင်း) အားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏။ ရူပဝိပရိဏာမညထာဘावေါ၊ ရုပ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်း, တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿုပါယာသာ တို့သည်။ ဥပဒ္ဒန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (ဝေဒနံစသော လေးဝါကျကိုလည်း ဤနည်းမှီးရှိပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧवं ခေါ၊ လျှင်။ ဥပါဒါပရိတဿနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ အနုပါဒါအပရိတဿနာ၊ မစွဲလမ်းခြင်းဖြင့် မတပ်မက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤ။ သုတဝါ၊ အာဂမ အဓိဂမဟူသော သုတရှိသော။ အရိယသावကော၊ သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ "တေ၊ ဤရုပ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာသည်။ နု၊ မဟုတ်။ သော၊ ဤရုပ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ နု အသျိ၊ မဟုတ်။ သော၊ ဤရုပ်သည်။ မေ၊ ငါ၏။ နု အတ္တာတိ၊ အတ္တမဟုတ်" ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုအရိယသावကာ၏။ တံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ဝိပရိဏာမတိ၊ ဖောက်ပြန်၏။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုအရိယသावကာ၏။ ရူပဝိပရိဏာမညထာဘावေါ၊ ရုပ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်း တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ၊ တို့သည်။ နုပဒ္ဒန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ (ဝေဒနံစသော လေးဝါကျတို့ကိုလည်း ဤနည်းမှီးပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧवं ခေါ၊ လျှင်။ အနုပါဒါ အပရိတဿနာ၊ သည်။ ဟောတီတိ၊ ဖြစ်၏ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ (ဧတေဝေါစ ပြန်သတ်။) ဣတိ၊ အ၊။

အဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ကာလတ္တယအနိစ္စသုတ်

၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတီတာနာဂတံ၊ အတိတ်အနာဂတ်ဖြစ်သော။ ဝါ-ဖြစ်ပြီးဖြစ်လတ္တံ့ ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဿ၊ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်၌။ ဝါ-ဖြစ်ဆဲရုပ်၌။ ကော ပန ဝါဒေါ၊ အဘယ်ဆိုဝယ်ရာရှိအံ့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧवं၊ ဤသို့။ ဝါ-ဤရုပ်၏ မမြဲသောသဘောကို။ ပဿံ၊ ရှုမြင်သော။ သုတဝါ၊ သော။ အရိယသावကော၊ သည်။ အတီတသ္မိံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ ရူပသ္မိံ၊ ရုပ်၌။ အနုပေက္ခော၊ ငဲ့ကွက်တွယ်တာခြင်းမရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော၊ ဝါ-ဖြစ်လတ္တံ့ သော။ ရူပံ၊ ကို။ နာဘိနန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်မတောင့်တ။ ပစ္စုပ္ပန္နဿ၊ ပစ္စုပ္ပန်ပြေ်သော။ ဝါ-ဖြစ်ဆဲသော။ ရူပဿ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌိဒါယ၊ ပြီးပ္ဖြေခြင်းငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းခြင်းငှါ။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်းငှါ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဝေဒနာစသော လေးဝါကျကိုလည်း ဤနည်းမှီးပေး။) ဣတိ၊ ၏။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ကာလတ္တယဒုက္ခသုတ်

၁၀။ (ဤသုတ်သည် အနိစ္စနေရာ၌ ဒုက္ခသင်းပြ ဟောသည်သာထူး၏။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၁-ကာလတ္တယအနတ္တသုတ်

၁၁။ (ဤသုတ်လည်း အနိစ္စဝနုဂုဏ် အနတ္တသင်းရှိကဟာသည်သာ ထူး၏။)
ဧကာဒသမံ၊ တဆယ့်တစုမြောက်သော သုတ်တည်း။

ပဌမမောဃရှေးဦးစွာသော။ နကုလပိတုဝင်ဂျှေ၊ နကုလပိတုဝဂ်သည်။
နိဒ္ဒိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုနကုလပိတုဝဂ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါန်းကား —

နကုလပိတာ၊နကုလပိတုသုတ်ဌင်း။ဒေဝဒဟာ၊ဒေဝဒဟသုတ်ဌင်း။ဒွေပါ၊နှစ်သုတ်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဟာလိဒ္ဒိကာနိစ၊ ပဌမ ဟာလိဒ္ဒိကာနိသုတ်, ဒုတိယ ဟာလိဒ္ဒိကာနိသုတ် တို့ဌင်း။သမာဓိပဋိသလ္လာဏာ၊သမာဓိသုတ်,ပဋိသလ္လာဏသုတ်တို့ဌင်း။ဒုဝေ၊နှစ်သုတ်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဥပါဒါပရိတဿနာ၊ပဌမဥပါဒါပရိတဿနာသုတ်,ဒုတိယဥပါဒါပရိတဿနာ သုတ်တို့ဌင်း။ အတ်တာနုဝါဒတပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ကာလတ္တယ အနိစ္စသုတ်, ကာလတ္တယ ဒုက္ခသုတ်, ကာလတ္တယ အနတ္တသုတ်တို့ဌင်း။ ဇေန၊ ထိုသုတ်အများကိုစုထားခြင်းကြောင့်။ ဝဂ္ဂေါ၊ နကုလပိတုဝဂ်ဟူ၍။ ပဌမော၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၂-အနိစ္စဝဂ်

၁-အနိစ္စသုတ်

၁၂။ (ဧवं မေ သုတံ—သာဝတ္ထိယံ။ တတြ ခေါ။ပ။ ပေးမြဲ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပံ၊ရူပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ပ။ဝိညာဏံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧवံ၊ ဤသို့။ဝါ၊ဤရူပ်၏မမြဲသောသဘောကို။ ပဿံ၊ ရှုမြင်သော။ သုတဝါ၊ သော။ အရိယ-သာဝကော၊ သည်။ ရူပသင်္ခါမ်ပါ၊ ရူပ်ဌလည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ပ။ဝိညာဏသင်္ခါမ်ပါ၊ ဌလည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ၏။ နိဗ္ဗိန္ဒံ၊ ငြီးငွေ့လတ်သော်။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်း၏။ ဝိရာဂါ၊ တပ်မက်ခြင်း ကင်းခြင်း ကြောင့်။ ဝိမုစ္စတိ၊ ကိလေသာတို့မလွတ်၏။ ဝိမုတ္တသ္မိံ၊ ကိလေသာတို့မလွတ်သော်။ (မေ၊ ငါ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။) ဝိမုတ္တန္တိ၊ ကိလေသာတို့မလွတ်ပြီဟူ၍။ ဉာဏံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ "ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည်။ ခီဏာ၊ ကုန်မော်းပြီ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကို။ ဝုသိတံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ကရဏီယံ၊မဂ်ကိစ္စကို။ ကတံ၊ပြုအပ်ပြီ။ ဣတ္ထတ္တာယ၊ဤမဂ်ကိစ္စအကျိုးငှါ။ အပရံ၊ တပါးသောမဂ္ဂဘာဝနာကိစ္စသည်။ နာတိ၊ မရှိ" ဟူ၍။ (ဣတ္ထတ္တာယ၊ ဤအတ္တဘောမှ။ အပရံ၊ တပါးသောအတ္တဘောသည်။ နာတိ၊ မရှိဟူ၍။ သော်လည်းပေး။) ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဣတိ၊ ၏။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသော သုတ်တည်း။

၂-ဒုက္ခသုတ်

၁၃။ (ဤသုတ်၌ ဒုက္ခ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဤမျှသာ ထူး၏။)

ဒုတိယ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-အနတ္တသုတ်

၁၄။ (ဤသုတ်၌လည်း အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ဤမျှသာထူး၏။)

တတိယ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ယဒနိစ္စသုတ်

၁၅။ (သာဝတ္ထိနိဒါန်း၊ တည်း။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ ယံ၊ အကြင် ရူပ်သည်။ အနိစ္စံ၊အမြဲမရှိ။ တံ၊ထိုရူပ်သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ယံ၊အကြင်ရူပ်သည်။ ဒုက္ခံ၊ဆင်းရဲ၏။ တံ၊ ထိုရူပ်သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ယံ၊ အကြင်ရူပ်သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ တံ၊ ထိုရူပ်ကို။ "တော်၊ ဤရူပ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာသည်။ နု၊ မဟုတ်။ သော၊ ဤရူပ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ နုအသို့၊ မဟုတ်။ သော၊ ဤရူပ်သည်။ မေ၊ ငါ၏။ နုအတ္တာတိ၊ အတ္တမဟုတ်" ဟူ၍။ ဧवံ၊ ဤသို့။ (ဧတံ အနုက်မဲ့။) ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ သမ္မပ္ပညာယ၊ မှန်ကန်စွာ သိသော ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ရှုအပ်၏။(ဝေဒနာ စသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။) ဤတိုး၏။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ယံဒုက္ခသုတ်

၁၆။ (ဤသုတ်၌ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏ စသည်ဖြင့်ဒုက္ခကို အထူးပြု၍ဟောသည်သာထူး၏။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ယဒနတ္တာသုတ်

၁၇။ (ဤသုတ်၌လည်း အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ် စသည်ဖြင့် အနတ္တကို အထူးပြု၍ ဟောသည် သာ ထူး၏။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-သဟေတု အနိစ္စသုတ်

၁၈။ သာဝတ္ထိနိဒါန်၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ ရူပဿ၊ ရူပ်၏။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ယောပိ ဟေတု၊ အကြင်အကြောင်းသည်လည်း။ ယောပိ ပစ္စယော၊ အကြင် အထောက်အပံ့သည်လည်း။ (အတ္ထိ၏။) သောပိ၊ ထိုအကြောင်း အထောက်အပံ့သည်လည်း။ အနိစ္စော၊ အမြဲမရှိ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနိစ္စသမ္ဘူတံ၊ အမြဲမရှိသော သဘောကြောင့် ဖြစ်ပေါ်

လာသော။ ရှုပ်၊ ရုပ်သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာလျှင်။ နိစ္စံဘဝိဿတိ၊ မြဲခြင်းသဘောဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း။(ဤဝါကျဝယ် ရှုပ်နောက်၌ တချောင်းပိုဒ် ပိုနေသည်။ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး၊ အကြွင်းလည်းမထူး။)

သတ္တမ်၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-သဟေတုဒုက္ခသုတ်

၉-သဟေတုအနတ္တသုတ်

၁၉၊ ၂၀။ (ဤနှစ်သုတ်လည်း သဟေတုအနိစ္စသုတ် နည်းတူပေး။)

၁၀-အာနန္ဒသုတ်

၂၁။ (သာဝတ္ထိယံ အာရာမေ ပေးမြဲ။) အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည် ။ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ "ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ နိရောဓော နိရောဓောတိ၊ ချုပ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကတမေသာနံ ခေါ ဓမ္မာနံ။ အဘယ်တရားတို့၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းကို။ နိရောဓောတိ၊ ချုပ်ခြင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတီတိ၊ ဟောတော်မူအပ်ပါသနည်း" ဟူသော။ တေံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ရှုပ်၊ ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ သင်္ခတံ၊ အကြောင်းလေးပါးတို့သည် ပြုပြင်အပ်၏။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းကိုစဲ့ခ၍ဖြစ်ပေါ် လာ၏။ ခယ-ဓမ္မံ၊ ကုန်ခမ်းခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝယဓမ္မံ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝိရောဓဓမ္မံ၊ ပျောက်ဆုံးခြင်းသဘောရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ တဿ၊ ထိုရုပ်၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းကို။ နိရောဓောတိ၊ ချုပ်ခြင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ဟောတော်မူအပ်၏။ (ပဋ္ဌိညာဝါကျ၌ ခိုင်မြဲအောင် နှစ်ကြိမ်ဆိုး၏၊ အမေးဝါကျတို့၌ တကြိမ်သာဆိုရ၏၊ ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းကိုမှီး၍ပေး။) အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဣမေသံ ခေါ ဓမ္မာနံ၊ ဤရုပ်ဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏ် တရားတို့၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းကို။ နိရောဓောတိ၊ ချုပ်ခြင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ဣတိ၊ ၏။

ဒသမ်၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဒုတိယော၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ အနိစ္စဝဂ္ဂေါ၊ အနိစ္စဝဂ်သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီး၏။

တဿ၊ ထိုအနိစ္စဝဂ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါန်းကား—

အနိစ္စံ၊ အနိစ္စသုတ်ကိုဎင်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသုတ်ကိုဎင်း။ အနတ္တာ၊ အနတ္တသုတ်ကိုဎင်း။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ တယော၊ သုံးသုတ်ကုန်သော။ ယဒနိစ္စာ၊ ယဒနိစ္စသုတ်, ယံဒုက္ခသုတ်, ယဒနတ္တာသုတ်တို့ကိုဎင်း။ ဟေတုနာပိစ၊ ဟေတုသဒ္ဒါဖြင့်လည်း။ တယော၊ သုံးသုတ်ကုန်သော သဟေတုအနိစ္စသုတ်, သဟေတုဒုက္ခသုတ်, သဟေတုအနတ္တသုတ်တို့ကိုဎင်း။ အာနန္ဒေနစ၊ အာနန္ဒသုတ်နှင့်လည်း။ (သဟ၊ တက္ခ။) ဒသ၊ ဆယ်သုတ်တို့ကိုဎင်း။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၃-ဘာရဝဂ်

၁-ဘာရသုတ်

၂၂။ (သာဝတ္ထိယံ။ တတြ ခေါ။ ပေးမြဲ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ ဘာရဉ္စ၊ ဝန်ကိုဋင်း။ ဘာရဟာရဉ္စ၊ ဝန်ကိုထမ်းဆောင်တတ်သူကိုဋင်း။ ဘာရာဒါနဉ္စ၊ ဝန်ကိုယူဆောင်ကြောင်းကိုဋင်း။ ဘာရနိက္ခေပနဉ္စ၊ ဝန်ကိုပစ်ချရာကိုဋင်း။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ တံ၊ ထိုတရားကို။ သုဏာထ၊ နာကြားကုန်လော။ ဘိက္ခဝေ၊ ဘုံ။ ဘာရော၊ ဝန်သည်။ ကတမော စ၊ အဘယ်နည်း။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါန်တို့၏ အာရုံပြုစ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့တည်း။ ကတမေ၊ ဣတိ၊ ဝစနီယံ၊ ဖြေဆိုအပ်သည်။ အယံ၊ ပြုစ်ရာ၏။ ကတမေ ပဉ္စ၊ အဘယ် ငါးပါးတို့နည်းဟူမူ။ ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓာဋင်း။ပ။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဋင်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဣပါဒါနုက္ခန္ဓာ ငါးပါးအပေါင်းကို။ ဘာရော၊ ဝန်ဟူ၏။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘာရဟာရော၊ ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တတ်သူသည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဣတိ၊ ဝစနီယံ၊ ဆိုအပ်သည်။ အယံ၊ ၏။ ဧဝံ နာမော၊ ဣတိ ဿိ သော အမည်ရှိသော။ ဧဝံ ဂေါတ္တော၊ ဣတိ ဿိ သော အနွယ်ရှိသော။ ယော အယံ အာယသ္မာ၊ အကြင်အရှင်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဣအရှင်ကို။ ဘာရဟာရော၊ ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တတ်သူဟူ၏။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘာရာဒါနံ၊ ဝန်ကို ယူဆောင်ကြောင်းသည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ ယာယံ တဏှာ၊ အကြင်တဏှာသည်။ ပေါနောဘဝိကာ၊ တဖန်ဘဝသစ်အကျိုးငှါ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ တဖန် ဘဝသစ်ကို ပြုလေ့ရှိ၏။ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ၊ ပြင်းညာ တပ်နှစ်သက်တတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်၏[1]။ တတြ တတြ၊ ထိုထိုအာရုံ ထိုထိုဘုံ၌။ အဘိနန္ဒိနီ၊ အလွန်နှစ်သက်တတ်၏။ (သာ၊ ထိုတဏှာတည်း။) ဣဒံ၊ ဣတိတဏှာသည်။ ဣသယ္ယထာ၊ အဘယ်နည်း။ ကာမတဏှာ၊ ကာမဘုံ၌ တပ်နှစ်သက်တတ်သော တဏှာဋင်း။ ဘဝတဏှာ၊ ရူပ အရူပဘဝ၌ တပ်နှစ်သက်တတ်သော တဏှာဋင်း။ ဝိဘဝတဏှာ၊ ဘဝပြတ်ရာ၌ တပ်နှစ်သက်တတ်သော တဏှာဋင်းတည်း ၂။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဣတိတဏှာသုံးပါးကို။ ဘာရာဒါနံ၊ ဝန်ကိုဆောင်ယူကြောင်းဟူ၏။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘာရနိက္ခေပနံ၊ ဝန်ကို ချရာသည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ တဿာယေဝ တဏှာယ၊ ထိုသုံးပါးသော တဏှာ၏သာလျှင်။ ယော အသေသဝိရာဂနိရောဓော၊ အကြင် အကြင်းမဲ့ ကင်းပျောက်ရာ ချုပ်ရာ နိုဗ္ဗာန်သည်[2]။ ယော စာဂေါ၊ အကြင် စွန့်ရာ နိုဗ္ဗာန်သည်။ ယော

၁။ နန္ဒိရာဂေန သဟ ဂတာတိ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ၊ ဒီ-ဋ ၂-၁၉။ နန္ဒိရာဂသဟဂတာတိ နန္ဒိရာဂေန သဟ ဧကတ္တမေဝ ဂတာ၊ တဒ္ဘာဝသဟဂတံ ဟိ ဣဓ အဓိပ္ပေတံ၊ ဣတိ အဋ္ဌကထာ၊ ၂၄၃။ တဒ္ဘာဝတ္ထော ဟေတ္ထ သဟသဒ္ဒေါ သနိဒဿနာ ဓမ္မာတိ အာဒီသု ဝိယ၊ ဘသ္မာ နန္ဒိရာဂဘာဝံ ဂတာ သဗ္ဗာသုပိ အဝတ္ထာသု နန္ဒိရာဂဘာဝသ အပစ္စက္ခာယ ဝတ္တနတောတိ အတ္ထော။ ဒီ-ဋီ ၂-၁၄၀။

၂။ ကာမေ တဏှာ ကာမတဏှာ။ပ။ ဘဝေ ဘဝတဏှာ ဘဝတဏှာ။ပ။ ဝိဘဝေ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ။ ဒီ-ဋ ၂-၃၇၉။

၃။ အသေသမေတ္ထ တဏှာ ဝိရဇ္ဇတိ ပလုဇ္ဇတိ နိရုဇ္ဈတိ ပဟီယတိဘိ။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ - ဣဒ္ဓိကာနုဇ် ဝိသုဒ္ဓိ ၌ ၂-၁၃၇-ဒုတိယနည်းတည်း။ ဝိသုဒ္ဓိ-၌ ၂-၁၃၇-ပဌမနည်းအလို 'အကြင် တပ်ခြင်း ကင်းကြောင်း မက်ဖြင့် အကြင်းမဲ့ ချုပ်ရာ နိုဗ္ဗာန်သည်'ဟု ပေးသော။ ဝိသုဒ္ဓိ-၌ ၂-ဒုတိယနည်းအလို အသေသပိရာ, အသေသနိရောဓဟု ၂-ပုဒ်ကြံသည်။

ပဋ္ဌိနိသင်္ဂေါ၊ အကြင် ဇာဖန် ဌာန်ရာနိဗ္ဗာန်သည်။ ယာ မုက္ခိ၊ အကြင် လွတ်ရာ နိဗ္ဗာန်သည်။ ယော အနာလယော၊ အကြင်ကပ်ငြိခြင်းကင်းရာ နိဗ္ဗာန်သည်။(အတ္ထိ၊ ဏ်။သော၊ထိုနိဗ္ဗာန်တည်း။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်ကို။ ဘာရနိုကျွေပနုံ၊ ဝန်ကိုချရာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏ ဟူသော။ ဇော်၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ (ဗောဓဝေါစ ပြန်စပ်။)

ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ သုဂတော၊ သည်။ ဣဒံ၊ ကို။ ဝတ္ဝာန၊ ဟောတော်မူ ပြီး၍။ သတ္ထာ၊ သည်။ အသ၊ ထိုမှ။ အပရံ၊ တပါးသော-—

ပဋ္ဌကွန္ဒာ၊ ငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်။ ဟဝေ၊ စင်စစ်။ ဘာရာ၊ ဝန်ထုပ် တို့တည်း။ ပုဂ္ဂလော စ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါသည်ကား။ ဘာရဟာရော၊ ခန္ဓာဝန်ကိုဆောင်သူ တည်း။ လောကေ၊ လောကဌ်။ ဘာရာဒါနံ၊ ခန္ဓာဝန်ကို ယူဆောင်ခြင်းသည်။ ဒုခံ၊ ဆင်း ရဲ၏။ ဘာရနိုကျွေပနုံ၊ ခန္ဓာဝန်ကို ပစ်ချခြင်းသည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာ၏။

ဂရုံ၊ လေးလံသော။ ဘာရံ၊ ခန္ဓာဝန်ကို။ နိက္ခိပိတ္ဝာ၊ ပစ်ချ၍။ အညံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာဝန်မှ တပါးသော။ ဘာရံ၊ အနာဂတ်ခန္ဓာဝန်ကို။ အနာဒိယ၊ မယူမဆောင်မူ၍။ တဏှံ၊ တဏှာကို။ သမူလံ၊ အမြစ်အရင်းနှင့်တကွ။ အဗ္ဘုယ္ဟ၊ နုတ်၍။ နိစ္ဆာတော၊ ဆာလောင်တတ်သော တဏှာမရှိသည်ဖြင့်၍။ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ နိဗ္ဗာန်ယူသိမ်း ငြိမ်းအေး၏ဟူသော။ ဒေဝ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ၏။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ပရိညသုတ်

၂၃။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ ဘည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့ဘား။ ပရိညေယျ၊ ပိုင်းခြားမှ သိအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ ၁၊ တရားတို့ကိုဥစ်း။ ပရိညံ၊ ပိုင်းခြားမှ်သိရာဖြစ်သော။ ဓမ္မဥ္စ၊ တရားကို ရှင်း။ ဒေသေဿာမိ၊ အုံ့။ တံ၊ ကို။ သုဏာထ၊ ကုန်လော။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပရိညေယျာ၊ ပိုင်းခြားမှ်သိအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ကတမေ စ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ပရိညေယျော၊ ပိုင်းခြားမှ်သိအပ်သော။ ဓမ္မော၊ တရားတည်း။ ဝေဒနာ၊ သည်။ပ။ သညာ၊ သည်။ပ။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ပ။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပရိညေယျော၊ သော။ ဓမ္မော၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣမေ၊ ဤခန္ဓာငါးပါးတရားတို့ကို။ ပရိညေယျာ၊ အပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့ဟူ၍။ ဝုဿန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပရိညာ၊ ပိုင်းခြားမှ်သိရာသည်။ ကတမာ စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော ရာဂက္ခယော၊ အကြင်ဆုဂ၏ကုန်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သည်။ ယော ဒေါသက္ခယော၊ အကြင်ဒေါသ၏ကုန်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သည်။ ယော မောဟက္ခယော၊ အကြင် မောဟ၏ကုန်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤ ရာဂ ဒေါသ မောဟ တို့၏ ကုန်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကို။ ပရိညာ၊ ပိုင်းခြားမှ်သိရာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ၏။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-အဘိဇာနသုတ်

၂၄။ သာဝတ္ထိ နိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အနဘိဇာနံ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မသိသောသူသည်။ အပရိဇာနံ၊ (အနိစ္စစသောအားဖြင့်) ပိုင်းခြားမှ် မသိသော သူသည်။ အဝိရာဇယံ၊ တပ်မက်မှုမကင်းစေသောသူသည်။ အပ္ပဇဟံ၊ မပယ်စွန့်သောသူသည်။ ဒုက္ခက္ခယာယ၊

ဝဋ္ဌဆင်းရဲ၏ကုန်ခြင်းငှါ၊ အဘဗျော၊ မထိုက်။ ဝေဒနံ၊ ကိုယ်။ သည်၊ ကိုယ်။ သခ်ါရေ၊ တို့ကိုယ်။ ဝိညာဏ်၊ ကို။ အနဘိဇာနံ၊ သည်။ အဘဗျော၊ မထိုက်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပဒ္ဓ ခေါ်၊ ရူပ်ကို ကား။ အဘိဇာနံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိသောသူသည်။ ပရိဇာနံ၊ (အနိစ္စစသောအားပြင့်) ပိုင်းခြား၍ သိသောသူသည်။ ဝိရာဇယံ၊ တပ်မက်မှုကင်းစေသောသူသည်။ ပဇဟံ၊ ပယ်စွန့်သော သူသည်။။ ဘဗျော၊ ထိုက်၏။ ဝေဒနံ၊ ကို။ သည်၊ ကို။ သခ်ါရေ၊ တို့ကို။ ဝိညာဏ်၊ ကို။ အဘိဇာနံ၊ သည်။ ဘဗျော၊ ထိုက်၏။ ဤတို၊ ၏။

တတိယ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဆန္ဒရာဂသုတ်

၂၅။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပသို့၊ ရူပ်၌။ ယော ဆန္ဒရာဂေါ၊ အကြင် လိုချင်တပ်မက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုရူပ်၌ လိုချင်တပ်မက်ခြင်း(တဏှာ)ကို။ပဇဟထ၊ ပယ်စွန့်ကြကုန်လော။ ဝေါ၊ ဤသို့ (ရူပ်၌ လိုချင်မှုကို)ပယ်ကုန်သည်ရှိသော်။ တံ ရူပံ၊ ထိုရူပ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ပဟီနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်။ ဥစ္ဆိန္နမူလံ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသော အမြစ် အရင်း ရှိသည်။ တာလာဝတ္ထုကတံ၊ ထန်းပင်တည်ရာ (ကျင်း) ကဲ့သို့ပြုအပ်သည်။ အနဘावံကတံ၊ တဖန် မဖြစ်အောင် ပြုအပ်သည်။ အာယတိ၊ နောင်အခါ၌။ အနုပ္ပါဒဓမ္မံ၊ မဖြစ်ပေါ်ခြင်း သဘောရှိသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။) ဤတို၊ ၏။

ဧတုတ္ထ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-အဿာဒသုတ်

၂၆။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမ္ဗောဓာ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိသည်မှ။ ပုဗ္ဗေဝ၊ ရှေးဦးသာလျှင်။ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သစ္စာလေးပါးကိုမသိသေးသော။ ဗောဓိသတ္တဿေव၊ ဘုရားအလောင်းသည်သာလျှင်။ သတော၊ ဖြစ်စဉ်။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ "ရူပဿ၊ ရူပ်၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာမှုယ်သည်။ ကော နု ခေါ၊ အဘယ်နည်း။ (ရူပဿ၊ ၏။) အာဒီနဝေါ၊ အပြစ်သည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ (ရူပဿ၊၏။) နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်မြောက်ရာသည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ပ။ သညာယ၊ ၏။ပ။သခ်ါရာနံ၊တို့၏။ပ။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ပ။ ကိန္တိ၊ အဘယ်နည်း"ဟူသော။ ဘော်၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တဿ မယ္ဟံ၊ ထိုငါဘုရား၏။ "ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စဉ်၍။ ယံ ခေါ သုခံ သောမနဿံ၊ အကြင် ချမ်းသာခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ၊ ဤချမ်းသာခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ရူပဿ၊ ၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာမှုယ်တည်း။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ ယံ အနိစ္စံ၊ အကြင် အမြဲမရှိ။ ယံ ဒုက္ခံ၊ အကြင် ဆင်းရဲ၏။ ယံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ အကြင် ဖောက်ပြန်သော သဘော ရှိ၏။ အယံ၊ ဤအမြဲမရှိ ဆင်းရဲခြင်း ဖောက်ပြန်သောသဘောသည်။ ရူပဿ၊ ၏။ အာဒီနဝေါ၊ အပြစ်တည်း။ ရူပသို့၊ ရူပ်၌။ ယော ဆန္ဒရာဂဝိနယော၊ အကြင် လိုချင်တပ်မက်ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းသည်။ ယံ ဆန္ဒရာဂပဟာနံ၊ အကြင် လိုချင်တပ်မက်ခြင်းကို ပယ်စွန့်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊၏။) ဤဒံ၊ ဤလိုချင်တပ်မက်ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း ပယ်စွန့်ခြင်းသည်။ ရူပဿ၊ ၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်မြောက်ရာတည်း။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ယာဝကီဝဉ္စ၊ အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး လျှင်။ ဧवံ၊ ဤသို့။ ပဋ္ဌန်း၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဣမေသံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ၊ ဤဥပါဒါန်တို့၏ အာရုံ ဖြစ်သော ခန္ဓာတို့၏။ အဿာဒဉ္စ၊ သာယာဖွယ်ကိုလည်း။ အဿာဒတော၊ သာယာဖွယ်အားဖြင့်။ အာဒီနဝဉ္စ၊ အပြစ်ကိုလည်း။ အာဒီနဝတော၊ အပြစ်အားဖြင့်။ နိဿရဏဉ္စ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း ကိုလည်း။ နိဿရဏတော၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းအားဖြင့်။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ န အဇ္ဈဃာသိ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မမူသေး။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ သဒေဝကေ၊ ကာမာဝစရ နတ်ပြည်ငါးထပ်နှင့်တကွ သော။ သမာရကေ၊ ဝသဝတ္တီမာရ်နတ်ပြည်နှင့် တကွသော။ သဗြဟ္မကေ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည် ၂၀-နှင့် တကွသော။ လောကေ၊ သြကာသလောကဌ်။ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ၊ ရဟန်းပုဏ္ဏားနှင့်တကွ သော။ သဒေဝမနုဿာယ၊ သမုတိနတ်ဟူသောမင်း, ကြွင်းသောလူနှင့် တကွသော။ ပဇာယ၊ သတ္တလောကဌ်။ "အနုတ္တရံ၊ မိမိထက် အမြတ်မရှိသော။ သမ္မာသမ္ဗောဓိं၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီ" ဟူ၍။ နေဝပစ္စညာသိं၊ ဝန်ခံ တော်မမူ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ယတော ၈ ခေါ၊ အကြင်အခါ၌ကား။ ဧवံ၊ သို့။ ပဋ္ဌန်း၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ပ။ အဇ္ဈညာသိं၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ပ။ ပစ္စညာသိं၊ ဝန်ခံတော်မူပြီ။ "မေ၊ ၏။ ဝိမုတ္တိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ အကုပ္ပါ၊ ပျက်စီးခြင်းမရှိ။ အယံ၊ ဤဖြစ်ခြင်းသည်။ အန္တိမာ၊ အဆုံးစွန်ဖြစ်သော။ ဇာတိ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ပုနဗ္ဘဝေါ၊ တဖန် ဘဝသစ်ကိုပြုခြင်းသည်။ နတ္ထိတိ၊မရှိ"ဟူသော။မေ၊ငါဘုရား၏။ဒဿနံ၊ မြင်စွမ်းနိုင်သော။ ဉာဏဉ္စ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်လည်း။ ဥဒပါဒိ၊ သင်ရှားပြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။ ဣတိ၊ ၏။

ပဌမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဒုတိယအဿာဒသုတ်

၂၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ရူပဿ၊ ၏။ အဿာဒ-ပရိယေသနံ၊ သာယာဖွယ်ကိုရှာခြင်းငှါ။ အစရိं၊ လှည့်လည်ပြီ။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ ယော အဿာဒေါ၊ အကြင်သာယာဖွယ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တံ၊ ထိုသာယာဖွယ်ကို။ အဗ္ဘဂမံ၊ ရပြီ။ ယာဝတာ၊ အကြင်မျှလောက်။ ရူပဿ၊ ၏။ အဿာဒေါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သော၊ ထိုရုပ်၏သာယာဖွယ် ရှိသမျှကို။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ သုဒိဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာမြင်အပ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ရူပဿ၊ ၏။ အာဒီနဝပရိယေသနံ၊ အပြစ်ကိုရှာခြင်းငှါ။ အစရိं၊ လှည့်လည်ပြီ။ ရူပဿ၊ ၏။ ယော အာဒီနဝေါ၊ အကြင်အပြစ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထို အပြစ်ကို။ အဗ္ဘဂမံ၊ ရပြီ။ ယာဝတာ၊ အကြင်မျှလောက်။ ရူပဿ၊ ၏။ အာဒီနဝေါ၊ အပြစ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သော၊ ထိုရုပ်၏အပြစ်ရှိသမျှကို။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ မေ၊ သည်။ သုဒိဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာမြင်အပ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ရူပဿ၊ ၏။ နိဿရဏပရိယေသနံ၊ ထွက်မြောက်ရာကို ရှာခြင်းငှါ။ အစရိं၊ ပြီ။ ရူပဿ၊ ၏။ ယံ နိဿရဏံ၊ အကြင်ထွက်မြောက် ရာသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုရုပ်၏ထွက်မြောက်ရာကို။ အဗ္ဘဂမံ၊ ရပြီ။ ယာဝတာ၊ လောက်။ ရူပဿ၊ ၏၊ နိဿရဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုရုပ်၏ထွက်မြောက်ရာကို။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ မေ၊

သည်။ သုဒိဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာမြင်အပ်ပြီ။ (ဝေဒနာစသည်ကို ဤနည်းပေး၊ ယာဝကီဝဉ္စသည်ကိုလည်း ရှေးသုတ်နည်းပေး။)

ဆဋ္ဌ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-တတိယအဿာဒသုတ်

၂၈။ သာဝတ္ထိနိဒါန်၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပဿ၊ ၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာဇယ်သည်။ (နောစေဒံ=နော+စေ+ဣဒံ ဟုခွဲ။ ဣဒံ နိပါတ်မျ။ ထို့အတူ နယိဒံ၌လည်း ဣဒံ နိပါတ်မျ။) နော စေ အဘဝိဿ၊ အကယ်၍မရှိပြားအုံ့။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ရူပဿ၊ ရူပ်၌။ နု သာရဇ္ဇေယျုံ၊ ပြင်းစွာမတပ်မက်ကုန်ရာ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ အကြောင်းကြောင့်လျင်။ ရူပဿ၊ ၏။ အဿာဒေါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပဿိ၊ ၌။ သာရဇ္ဇန္တိ၊ ပြင်းစွာတပ်မက်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပဿ၊ ၏။ အာဒီနဝေါ၊ အပြစ်သည်။ နော စေ အဘဝိဿ၊ ပြားအုံ့။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ရူပဿိ၊ ၌။ နု နိဗ္ဗိန္ဒေယျုံ၊ မငြီးငွေ့ကုန်ရာ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ လျင်။ ရူပဿ၊ ၏။ အာဒီနဝေါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ရူပဿိ၊ ၌။ နိဗ္ဗိန္ဒန္တိ၊ ငြီးငွေ့ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပဿ၊ ၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာသည်။ နော စေ အဘဝိဿ၊ ပြားအုံ့။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ရူပဿ၊ မှ။ နု နိဿရေယျုံ၊ မလွတ်မြောက်ကုန်ရာ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ လျင်။ ရူပဿ၊ ၏။ နိဿရဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ရူပဿ၊ မှ။ နိဿရန္တိ၊ ထွက်မြောက်ကုန်၏။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေးလေ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာဝကီဝဉ္စ၊ အကြောင်မျှလောက်သောကာလပတ်လုံးလျင်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ (ဝေါ၊ ဤသို့။ ဤသုတ်၌မပါ ရှေးသုတ်မျှားဟု၌ပါသည်။) ပဋ္ဌန်း၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ဥပါဒါ-နက္ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ အဿာဒဉ္စ၊ ကိုလည်း။ အဿာဒတော၊ အားဖြင့်။ပ။ နု အဗ္ဘညံသု၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မသိကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်သောကာလပတ်လုံး။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ သဒေဝကာ၊ သော။ သမာရကာ၊ သော။ သဗြဟ္မကာ၊ သော။ လောကာ၊ မှ။ သဿမဏ-ဗြာဟ္မဏိယာ၊ သော။ သဒေဝမနုဿာယ၊ သော။ ပဇာယ၊ မှ။ နေဝ နိဿဋာ၊ မထွက်မြောက်ကုန်။ နေဝ ဝိသံယုတ္တာ။ မယှဉ်ကုန်။ နေဝ ဝိပွယုတ္တာ၊ မလွတ်ကုန်။ ဝိမရိယာဒီကတေန၊ ပြုအပ်ပြီးသော (ကိလေသာ,ဝဋ္ဋ)အပိုင်းအခြားမရှိသော[1]။ စေတသာ၊ ဖြင့်။ နေဝ ဝိဟရိံသု၊ မနေကုန်။ဘိက္ခဝေ။ တို့။ ယတော စ ခေါ၊ ဤကား။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ပ။ အဗ္ဘညံသု၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိကုန်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ၊ ဤ။ပ။ နိဿဋာ၊ ထွက်မြောက်ကုန်ပြီ။ ဝိသံယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။ ဝိပွယုတ္တာ၊ လွတ်မြောက်ကုန်ပြီ။ ဝိမရိယာဒီကတေန၊ သော။ စေတသာ၊ ဖြင့်။ ဝိဟရိံသု၊ နေကုန်ပြီ[2]။ ဣတိ၏။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-အဘိနန္ဒနသုတ်

၂၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော၊အကြောင်သူသည်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်သည်မည်၏။ ယော၊ သည်။

၁။ ဝိမရိယာဒီကတေနာတိ ဒုမ္မရိယာဒီကတေန၊ ဤအဋ္ဌကထာ၊ မ-ဋ ၄-၆၈။

၂။ ဝိဟရိံသုဂ္ဂိသော ဗျတိဒရကဝါကျေ ဆောက်၍ အနုယဝါကျ၌ ဝိဟရိံသုဟုပြင်၍ သမ္မန်သည်။ ပရိသမာ ပနဋ္ဌတိနှင့် ဆော၍ ဝိဟရန္တိဟု ပျက်နေဟန်တူ၏။

ဒုက္ခံ၊ကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ ဒုက္ခသ္မာ၊ ဆင်းရဲမှ။ အပရိမုတ္တော၊ မလွတ်မြောက်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယောစ ခေါ၊ အကြင်သူသည်ကား။ ချမ်း၊ ရွယ်ကို။ နု အဘိနန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်။ သော။ ထိုသူသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ နု အဘိနန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်။ ယော၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ကို။ နု အဘိနန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်။ သော၊ သည်။ ဒုက္ခသ္မာ၊ မှ။ ပရိမုတ္တော၊ လွတ်မြောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒါမိ၊၏။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။)

အဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဥပ္ပါဒသုတ်

၃၀။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရှုပဿ၊ ၏။ ယော ဥပ္ပါဒေါ၊ အကြင်ဖြစ်ခြင်းသည်။ ယော ဌိတိ၊ အကြင်ဘည်ခြင်းသည်။ ယော အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ အကြင်သင်ရှားသောဖြစ်ခြင်းသည်။ ယော ပါတုဘာဝေါ၊ အကြင်ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။(အတ္ထိ၊ ၏။ အဘိသဒ္ဒါ ဗျတ္တအနုက်ဟော၊ ပါတုသဒ္ဒါ ပါကဋအနုက်ဟော။) သော၊ ထိုရူပ်၏ဖြစ်ခြင်း တည်ခြင်းသင်ရှားစွာပြင်ပေါ်ခြင်းသည်။ ဒုက္ခဿ၊ သင်းရဲ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းမည်၏။ ဇရာဒိနံ၊ အနာရောဂါတို့၏။ ဌိတိ၊ တည်ခြင်းမည်၏။ ဇရာမရဏဿ၊ အိုခြင်းသေခြင်း၏။ ပါတုဘာဝေါ၊ သင်ရှားစွာပြင်ပေါ်ခြင်းမည်၏။ (ဝေဒနာစသည်လည်း ဤနည်းပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရှုပဿ၊ ၏။ ယော စ ခေါ နိဿရဏေ၊ အကြင်ချုပ်ခြင်းသည်။ ယော ဝူပသမော၊ အကြင်ငြိမ်းခြင်းသည်။ ယော အတ္ထင်္ဂမော၊ အကြင်ပျောက်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ သော၊ ဤချုပ်ခြင်းငြိမ်းခြင်းပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်။ ဒုက္ခဿ၊၏။ နိဿရဏေ၊ ချုပ်ခြင်းမည်၏။ ဇရာဒိနံ၊ တို့၏။ ဝူပသမော၊ ငြိမ်းခြင်းမည်၏။ ဇရာမရဏဿ၊ ၏။ အတ္ထင်္ဂမော၊ ပျောက်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်းမည်၏။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-အဃမူလသုတ်

၃၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဃဿ၊ ဆင်းရဲကိုဦး။ အဃမူလဿ၊ ဆင်းရဲ၏အကြောင်းကိုဦး။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ တံ၊ ထိုတရားတော်ကို။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဃံ၊ ဆင်းရဲသည်။ ကတမဿ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ အဃံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ပ။ဝိညာဏံ၊ သည်။ အဃံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤရူပ်စသည်ကို။ အဃံ၊ ဆင်းရဲဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဃမူလံ၊ ဆင်းရဲ၏အကြောင်းသည်။ ကတမဿ၊ အဘယ်နည်း။ ယာယံ တဏှာ၊ သည်။ ပေါနောဘဝိကာ၊ တဖန်ဘဝကိုပြုလေ့ရှိ၏။ ဝါ-တဖန်ဘဝအကျိုးငှါဖြစ်၏။ နန္ဒီရာဂသဟဂတာ၊ ဘပ်နှစ်သက်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဝါ-တပ်နှစ်သက်ခြင်းသို့ရောက်၏။ တတြ တတြ၊ ထိုထိုအာရုံ ထိုထိုအတွေ့ဘောဋ္ဌ။ အဘိနန္ဒိနီ၊ လွန်စွာနှစ်သက်တတ်၏။ (သာ တဏှာ၊ ထိုတဏှာတည်း။) ဣဒံ၊ ဤတဏှာသည်။ သေယျထာ၊ နည်း။ ကာမတဏှာ၊ ၎င်း။ ဘဝတဏှာ၊ ၎င်း။ ဝိဘဝတဏှာ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤတဏှာကို။ အဃမူလံ၊ ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ၏။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၁-ပဘင်္ဂသုတ်

၃၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဘင်္ဂံ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသောတရား ကိုဟု၏။ အပ္ပဘင်္ဂံ၊ မပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသောတရားကိုဟု၏။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ တံ၊ ထိုတရားတော်ကို။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဘင်္ဂံ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသောတရားသည်။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ အပ္ပဘင်္ဂံ၊ မပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသောတရားသည်၊ ကိဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပံ၊ သည်။ ပဘင်္ဂံ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏။ တဿ၊ ထို ရုပ်၏။ ယော နိရောဓော၊ အကြွင်ချုပ်ခြင်းသည်။ ယော ဝူပသမော၊ အကြွင်ငြိမ်းခြင်းသည်။ ယော အတ္ထင်္ဂမော၊ အကြွင်ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣဒံ၊ ဤရုပ်၏ချုပ်ခြင်းစသည်သည်။ အပ္ပဘင်္ဂံ၊ မပျက်စီးခြင်းတရားမည်၏။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။)

ကောဒသမံ၊ တဆဲ့တခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဘတိယော၊ သုံးခုမြောက်သော။ ဘာရဝဂ္ဂေါ၊ ဘာရဝဂ်သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ဘဿ၊ ထိုဘာရဝဂ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ကား—

ဘာရံ၊ ဘာရသုတ်၎င်း။ ပရိညံ၊ ပရိညသုတ်၎င်း။ အဘိဇာနံ၊ အဘိဇာနသုတ်၎င်း။ စတုတ္ထကံ၊ လေးသုတ်မြောက်သော။ ဆန္ဒရာဂံ၊ ဆန္ဒရာဂသုတ်၎င်း။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူ အပ်ကုန်သော။ ဘယော၊ သုံးသုတ်ကုန်သော။ အဿာဒါစ၊ အဿာဒသုတ်, ဒုတိယ အဿာဒသုတ်, တတိယအဿာဒသုတ်တို့၎င်း။အဌမံ၊ရှစ်သုတ်မြောက်ဖြစ်သော။အဘိနန္ဒနံ၊ အဘိနန္ဒနသုတ်၎င်း။ ဥပ္ပါဒံ၊ ဥပ္ပါဒသုတ်၎င်း။ အဃမူလဉ္စ၊ အဃမူလသုတ်၎င်း။ ဧကာ ဒသမော၊ တဆဲ့တသုတ်မြောက်ဖြစ်သော။ ပဘင်္ဂံ၊ ပဘင်္ဂသုတ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၄-နှ တုမ္မာကဝဂ်

၁-နှ တုမ္မာကသုတ်

၃၃။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ၊ အကြင်ဥစ္စာသည်။ နော တုမ္မာကံ၊ သင်တို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်။ တံ၊ ထိုဥစ္စာကို။ ပဇဟထ၊ ပယ်ကြကုန်လော။ တံ၊ ထိုဥစ္စာသည်။ ဝါ၊ ကို။ ပဟီနံ၊ ပယ်အပ်သည်ရှိသော်။ ဝေါ၊ သင်တို့၏။ ဟိတာယ၊ အစီးအပွါးကို ပြုခြင်းငှါ။ သုခါယ၊ ချမ်းသာကို ပြုခြင်းငှါ။ (တုမတ္ထထင်အောင်ပေးသည်။) ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်ဥစ္စာသည်။ နော တုမ္မာကံ၊ သင်တို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ နော တုမ္မာကံ၊ သင်တို့၏ဥစ္စာမဟုတ်။ တံ၊ ထိုရုပ်ကို။ ပဇဟထ၊ ပယ်ကြကုန်လော။ (ရုပ်၌ တပ်နှစ်သက်တတ်သော ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ကြကုန်လောဟု ဟောတော်မူလိုသည်။) တံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ပဟီနံ၊ သော်။ ဝေါ၊ တို့၏။ ဟိတာယ၊ ငှါ။ သုခါယ၊ ငှါ။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေးပါလေ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ရာ ဥပမာကား—ဤမသို့ ဇေတဝနေ၊ဤဇေတဝန် ကျောင်းဌ။ ယံ တိဏကဋ္ဌသာခါပလာသံ၊ အကြင် မြက်,ထင်း,သစ်ခက်,သစ်ရွက်သည်။ (အဋ္ဌ၊ ၏။) တံ၊ ထိုမြက်,ထင်း,သစ်ခက်,သစ်ရွက်ကို။ ဇနော၊ လူသည်။ ဟရေယျ ဝါ၊ ဆောင်ယူမူလည်း ဆောင်ယူရာ၏။ ဍဟေယျ ဝါ၊ မီးရှို့မူလည်း မီးရှို့ရာ၏။ ယထာပစ္စယံ၊အကြောင်းအားလျော်စွာ။ ကရေယျ ဝ။ ပြုမူလည်း ပြုရာ၏။ တုမ္ဘာကံ၊ သင်တို့၏။ "ဇနော၊ လူသည်။ အမှေ၊ ငါတို့ကို။ ဟရတိ ဝါ၊ ဆောင်ယူမူလည်း ဆောင်ယူ၏။ ဍဟတိ ဝါ၊ မီးရှို့မူလည်း မီးရှို့၏။ ယထာပစ္စယံ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ။ ကရောတိ ဝါတိ၊ ပြုမူလည်း ပြု၏"ဟူသော။ ဧဝံ၊ ဤအကြံသည်။ အသေ အပိနု၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဧတံ၊ ဤ အကြံသည်။ နော ဟိ၊ မဖြစ်ပါ။ တံ၊ ထိုသို့မဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿဟေတု၊ ဘယ်အကြောင်း ကြောင့်နည်း။ ဘန္တေ၊ရှင်။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤမြက်,ထင်း,သစ်ခက်,သစ်ရွက်သည်။ နော၊ တို့၏။ အတ္တာ ဝါ၊အတ္တသည်ရင်း။ အတ္တနိယံ ဝါ၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာသည်ရင်း။ နု၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေव ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ပ။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဒုတိယနတုမ္ဘာကသုတ်

၃၄။ (ဤသုတ်သည် နတုမ္ဘာကသုတ်နှင့် တူ၏။ ဥပမာမပါသည်သာ ထူး၏။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-အညတရဘိက္ခုသုတ်

၃၅။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ အထ ခေါ၊ထိုအခါ၌။ အညတရော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ "ဘန္တေ၊မြတ်စွာဘုရား။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ယံ ဓမ္မံ၊ အကြင်တရားကို။ သုတ္တာ၊ ကြားနာရသည်ရှိသော်။ ဧကော၊ တယောက်ထည်းတည်း။ ဝူပကဋ္ဌော၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်ရောက်သည်ဖြစ်၍။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့မလျော့သည်ဖြစ်၍။ အာတာပီ၊ ကိလေသာတို့ကို လောင်ကျွမ်းစေတတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍။ ပဟိတတ္တော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျံ၊ နေရာ၏။ တံ ဓမ္မံ၊ ထိုတရားကို။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ မေ၊ တပည့်တော်အား။ သံခိတ္တေန၊အကျဉ်း အားဖြင့်။ ဒေသေတူတိ၊ ဟောတော်မူပါလော"ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ မေးလျှောက်ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယံ ခေါ၊ အကြင်ရာဂစသော သဘောတရားသည်။ အနုသေတိ၊ ကိန်းအောင်း ၏။ (သင့်လျော်သော အကြောင်းကို ရ၍ ဖြစ်ပေါ်၏ ဟူလို။) ဧတေန၊ ထိုရာဂစသော သဘော တရား၏ကိန်းအောင်းခြင်းဖြင့်။ သခ်ံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ယံ၊ အကြင်ရာဂစသော သဘောတရားသည်။ နာနုသေတိ၊ မကိန်းအောင်း။ ဧတေန၊ ထိုရာဂ စသော သဘောတရား၏မကိန်းအောင်းခြင်းဖြင့်။ သခ်ံ၊ သို့။ နဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အညာတံ၊ သိအပ်ပါပြီ။ သုဂတ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အညာတံ၊ သိအပ်ပါပြီ။ ဣတိ၊ဤသို့ ဖြေဆိုလျှောက်ထား၏။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တံ၊ သင်သည်။ ယဿာကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သော တရား၏။ အတ္ထံ၊အနက်ကို။

ဝိတ္ထာရေန၊ အာကျယ်အားဖြင့်။ အားတာနာသိ၊ ရှေးရှုသိသနည်း။ ဣတိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရှုး။ ရှုပ်၊ ရုပ်ကို။ (အာရုဗ္ဘ၊ အာဒုံပြု၍။ ယံ၊ အကြောင်းကုဋေသော သဘောတရားသည်။) စေ အနုသေတိ၊ အကပ်၍ ကိန်းအောင်းအုံ့။ တေန၊ ထိုကုဋေသော သဘောတရား၏ကိန်းအောင်းခြင်းဖြင့်။ သမ်ံ၊ သို့။ဂစ္ဆတိ၊ ဆောက်၏။ ဝေဒနံ၊ ကို။ပ၊ သည်၊ ကို။ပ။ သခ်ါရေ၊ တို့ကို။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ (အာရုဗ္ဘ၊၍။ ယံ၊ သည်။) အနုသေတိ၊ ၏။ တေန၊ ဖြင့်။ သခ်ံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ရှုး။ ရှုပ်၊ကို။(အာရုဗ္ဘ၊ ၍။ယံ၊ သည်။) နာနုသေတိ၊ မကိန်းအောင်း။ တေန၊ ဖြင့်။ သခ်ံ၊ သို့။ နုဂစ္ဆတိ၊ မဆောက်။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။) ဘန္တေ၊ ရှုး။ အဟံ၊ သည်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သံခိတ္တေန၊ အားဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ အပ်သော။ ဣမဿ ခေါ၊ ဤတရားတော်၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒေဝ၊ ဤသို့။ ဝိတ္ထာရေန၊ အားဖြင့်။ အာဇာနာမိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ၏။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ သာဓုသာဓု၊ ကောင်းစွ ကောင်းစွ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တုံ၊ သည်။ သာဓုခေါ၊ ကောင်းစွာသာလျှင်။ မယာ၊ သည်။ သံခိတ္တေန၊ အားဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ ၏။ အတ္ထံ၊ကို။ ဝိတ္ထာ-ရေန၊ အားဖြင့်။ အာဇာနာသိ၊၏။ (ရှုပ်စေစသည်ပေးမြဲ။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ မယာ၊ သည်။ သံခိတ္တေန၊ အားဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ သော။ ဣမဿခေါ၊၏။ အတ္ထော၊ အနက်ကို။ ဒေ၊သို့။ဝိတ္ထာ-ရေန၊ အားဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

အထ ခေါ၊၌။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဘဂဝတော၊၏။ ဘာသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်ကို။ အဘိနန္ဒိတ္ဝာ၊ အလွန်နှစ်သက်၍။ အနုမောဒိတ္ဝာ၊ ဝမ်းမြောက်၍။ အာ-သနာ၊ မှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတ္ဝာ၊ ရှိသေစွာရှိခိုး၍။ ပဒက္ခိဏံ၊ အရှိအသေ ကို။ ကတ္ဝာ၊ ပြု၍။ ပက္ကာမိ၊ ဖဲသွားပြီ။

အထ ခေါ၊၌။သော ဘိက္ခု၊သည်။ ဧကော၊တည်း။ ဝူပကဋ္ဌော၊၍။အပ္ပမတ္တော၊၍။အာတာပီ၊၍၊ ပဟိတတ္တော၊ ၍။ဝိဟရန္တော၊ နေ့သည်ရှိသော်။ နစိရဿေ၀၊ မကြာမြင့်မီသာလျှင်။ (ဝိဟာသ် အဘွဲ့ညာသိတို့၌စပ်။) ယဿ၊ အကြောင် အရဟတ္တဖိုလ်၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ။ ကုလပုတ္တာ အမျိုးကောင်းသားတို့သည်။ သမ္မဒေ၀၊ ကောင်းစွာသာလျှင်။ အဂါရသ္မာ၊ လူ့ဘောင်မှ၊ အနဂါ ရိယံ၊ ရဟန်းဘောင်သို့။ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ ဝင်ရောက်ကုန်၏။ အနုတ္တရံ၊ မိမိထက်အမြတ်မရှိသော။ ဗြဟ္မ စရိယပရိယောသာနံ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ အဆုံးရှိသော။ တံ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ကို။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်၊ အဘိညာ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ သစ္ဆိကတ္ဝာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပြည့်စုံစေ၍၊ ဝိဟာသိ၊ နေပြီ။ "ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည်။ ခီဏာ၊ ကုန်ခမ်းပြီ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ္ဂဗြဟ္ম စရိယကို။ ဝုသိတံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ ကရဏီယံ၊ မဂ်ကိစ္စကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣဒါနိ ဣတ္ထတ္တာယ

၁။ ရူပံ ဧ ဘန္တေ အနုသေတိတိ ယဒိ ရူပံ အနုသေတိ၊ ဤဒု၊ ယဒိ ရူပံ အနုသေတိတိ ရူပခမ္ဘေ အာရဗ္ဘ ယဒိ ရုဂါဒယော အနုသယနဝသေန ပဝတ္တန္တိ၊ ဤဒု၊ တေန သခ်ံ ဂစ္ဆတီတိ ကာမရုဂါဒိသု ယေန အနုသယေန တံ ရူပံ အနုသေတိ၊ တေနေ၀ အနုသယေန "ရတ္တော ဒုဋ္ဌော မူဠှော"တိ ပဏ္ဏတ္တိံ ဂစ္ဆတိ၊ ဤဒု။

တေန သခ်ံ ဂစ္ဆတီတိ တေန ရုဂါဒိနာ တံသမဂ်ိပုဂ္ဂလော သခ်ါတဗ္ဗတံ "ရတ္တော ဒုဋ္ဌော"တိ အာဒိန ဝေါဟရိတဗ္ဗတံ ဥပဂစ္ဆတီတိ။ တေနာဟ ကာမရုဂါဒိသူတိ အာဒိ၊ ဤဒု။

အဌကထာ၌ ရူပ်နှင့် အနုသယ မကွဲမပြား ဆို၍ ရူပ်ကို ကတ္တားဘပြုစ်ပြင့် ဖွင့်၏။ ဋီကာ၌ ရူပ်နှင့် အနုသယ ခွဲခြား၍ ရူပ်ကို ကံအပြုစ်ပြင့်ဖွင့်ပြီး အာရုဗ္ဘဟု ပါဠိသော ထည့်၍ ဖွင့်ပြ၏ ဤနိဿယ၌ ဋီကာဖွင့်အတိုင် ဝေဒနံ စေ စသော ပါဠိတော်၌ ဧ၀ဒနံ၀ သော ကံပုဒ်မျှားကိုထောက်၍ရူပ်ကို ကံပုဒ်အပြုစ်ပြင့် သမ္မန်လိုက်သည်

ဤ ကိုယ်အဖြစ်မှ၊ အပရဏ် တပါးသောကိုယ်အဖြစ်သည်။ နာတိ၊ မရှိ”ဟူ၍။ အဇ္ဇသ္မာသိ၊ ထိုးသောဘုဏ်ဖြင့်သိပြီ။ သော စ ပန ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်လည်း။ အရဟတံ၊ ရဟန္တာတို့တွင်။ အညတရော၊ တပါး (အပါအဝင်)သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဏိ။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဒုတိယအညတရဘိက္ခုသုတ်

၃၆။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံမှစ၍ ဝိဟရေယျန္တိအထိ ရှေးသုတ်နှင့် တူ၏။)

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယံ ခေါ၊ အကြင်ရူပစသော သဘောတရားသည်။ အနုသေတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုရူပစသော သဘောတရားသည်။ အနုမိယတိ၊ ပျက်စီး၏။ ယံ၊ အကြင်ရူပစသည်သည်။ ဝါ၊ အကြင်ရူပစသော အနုသယကြောင့်။ (ရူပါဒိ၊ ရူပ်စသည်သည်။) အနုမိယတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုရူပစသည်ဖြင့်။ သခ်ံ၊ သို့၊ ဂစ္ဆတိ၊ ၏[1]။ ယံ၊ သည်။ နု အနုသေတိ၊ မကိန်းအောင်း။တံ၊သည်။ နု အနုမိယတိ၊ မပျက်စီး။ ယံ၊ သည်။ နု အနုမိယတိ၊ မပျက်စီး။ တေန၊ ဖြင့်။ သခ်ံ၊ သို့။ နု ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ဣတိ၊ ၏။ (အညာတံစသည် ရှေ့သုတ်နှင့် တူ၏။)

(ယထာ ကထံ ပန။ပ။အာဇာနာသိတိ ပေးမြဲ။)

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ရူပံ၊ ကို။ (အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ယံ၊ အကြင်ရူပစသော သဘောတရားသည်။) စေ အနုသေတိ၊ အုံ့။ တံ၊ သည်။ အနုမိယတိ၊ ၏။ ယံ၊ အကြင်ရူပစသည်သည်။ ဝါ၊ ရူပစသည် အနုသယကြောင့်။ (ရူပံ၊ ရူပ်သည်။) စေ အနုမိယတိ၊ အုံ့။ တေန၊ ထိုရူပစသည့်အနုသယဖြင့်။ သခ်ံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ဆောက်၏။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ရူပံ၊ ကို။ (အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ယံ၊ သည်။) စေ နု အနုသေတိ၊ အကယ်၍ မကိန်းအောင်းအုံ့။ တံ၊ သည်။ နု အနုမိယတိ၊ မပျက်စီး။ ယံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ (ရူပံ၊ သည်။) စေ နု အနုမိယတိ၊အကယ်၍ မပျက်စီးအုံ့။ တေန၊ ဖြင့်။ သခ်ံ၊ သို့။ နု ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ဣတိ၊ ဏိ။ (ကြင်း မထူးပြီ။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-အာနန္ဒသုတ်

၃၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ ပ။အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ၊ ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်—

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ တံ၊ သင့်ကို။ “အာဝုသော အာနန္ဒ၊ ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ။ ကတမေသံ ဓမ္မာနံ၊ အဘယ်တရားတို့၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ဆဲဥပါဒ်ခဏကို။ ပညာယတိ၊ သိအပ် ရအပ်သနည်း။ ဝယော၊ ပျက်ဆဲဘင်ခဏကို။ ပညာယတိ၊ သိအပ် ရအပ်သနည်း။ ဌိတဿ၊ တည်ဆဲခဏနှင့် တကွဖြစ်သော

၁။ ဗမထ ဝါ ယန္တိ ကာရဏဝစနမေတံ၊ ယေန အဒုသယေန အနုမိယတိ၊ တေန “ရတ္တော ဒုဋ္ဌော မူဠှော” တိ သခ်ံ ဂစ္ဆတိ ဣဒ္ဓိ။

ယေန အ ုသခယန ကာရဏဘူတေန အနုမိယတိ၊ တေန၊ ဤ။ ဤအဒုကဆာ ဌိကာတို့ ဒုတိယနည်းဟု ဝါ၊ အကြင်ရူပစသော အနုသယကြောင့်ဟု သမ္မန်သည်။

ဥပါဒ်ခဏ၏။ အညထတ္တံ၊ (ဥပါဒ်ခဏမှ) တပါးသောအခြင်းအရာရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝါ၊တည်ဆဲ ဌိတခဏကို။ ပညာယတိတိ၊ သိအပ် ရအပ်သနည်း"ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ သစေ ပုဗ္ဗေယျ၊ အကယ်၍ မေးကုန်အံ့။ အာနန္ဒ၊ နှာ။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပုဗ္ဗော၊ မေးအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ မေးအပ်သော။ တံ၊ သင်သည်။ ကိန္တိ၊ အဘယ်သို့လျင်။ ဗျာကရေယျာသိတိ၊ ဖြေမည်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။ "အာဝုသော အာနန္ဒ၊ နှာ။ပ။ပညာယတိတိ၊ နည်း" ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ သစေပုဗ္ဗေယျ၊ ကုန်အံ့။ ဘဂဝါ၊ ရား။ ဝေ၊ သို့။ ပုဗ္ဗော၊သော်။ ဝါ၊ သော။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ "အာဝုသော၊ ဝါရှင်တို့။ ရူပဿ ခေါ၊ ရုပ်၏။ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ဆဲဥပါဒ် ခဏကို။ ပညာယတိ၊ သိအပ် ရအပ်၏။ ဝယော၊ ပျက်ဆဲ ဘင်ခဏကို။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဌိတဿ၊ တည်ဆဲခဏနှင့်တကွဖြစ်သော ဥပါဒ်ခဏ၏။ အညထတ္တံ၊ (ဥပါဒ်ခဏမှ) တပါးသော အခြင်းအရာ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ တည်ဆဲ ဌိခဏကို။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ပ။ သညာယ၊ ၏။ပ။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ပ။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဝယော၊ ကို။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဌိတဿ၊၏။ အညထတ္တံ၊ကို။ ပညာယတိ၊ အပ်၏။ အာဝုသော၊ တို့။ ဤမေသံ ခေါ ဓမ္မာနံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါးတရားတို့၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဝယော၊ ကို။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဌိတဿ၊ ၏။ အညထတ္တံ၊ကို။ ပညာယတိတိ၊ ၏"ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ဗျာကရေယ္ယ၊ ဖြေဆိုပါအံ့။ ဘဂဝါ၊ ရား။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပုဗ္ဗော၊ မေးအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ သော။အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဗျာကရေယ္ယ၊ ဖြေဆိုပါအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ထား၏။

အာနန္ဒ၊ နှာ။ သာဓုသာဓု၊ ကောင်းစွကောင်းစွ။ အာနန္ဒ၊ နှာ။ ရူပဿ ခေါ၊ ၏။ပ။ ဝေ၊ သို့။ ဗျာကရေယ္ယာသိတိ၊ ဖြေဆိုလောဟူသော။ ဒေါ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ၏။

ပဌမ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဒုတိယအာနန္ဒသုတ်

၃၈။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ပ။ ဧဝံ ပုဗ္ဗေဘဟံ ဘဂဝေ ဧဝံ ဗျာကရေယ္ယံ။ ပေးမြဲ။ ပညာယိတ္ထ၊ သိအပ်ရအပ်ပြီ။ ပညာယိဿတိ၊ သိအပ်ရအပ်လတ္တံ့။ ဤမျှသာ အထူးပါ၏။) ဘဂဝေ၊ မြတ်စွာ ဘုရား။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုဗ္ဗော၊ သော်။ ဝါ၊ သော။ အဟံ၊ သည်။ "အာဝုသော၊ ဝါရှင်တို့။ ယံ ခေါ ရူပံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ အတီတံ၊ လွန်ခဲ့ပြီ။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ခဲ့ပြီ။ ဝိပရိဏတံ၊ ဖောက်ပြန်ပြီ။ တဿ၊ ထိုရုပ်၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ပညာယိတ္ထ၊ သိအပ်ရအပ်ပြီ။ ဝယော၊ ကို။ ပညာယိတ္ထ၊ ပြီ။ ဌိတဿ၊ တည်ဆဲခဏနှင့်တကွဖြစ်သော ဥပါဒ်ခဏ၏။ အညထတ္တံ၊ (ဥပါဒ်ခဏမှ) တပါးသော အခြင်းအရာ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ပညာယိတ္ထ၊ ပြီ။ (ဝေဒနာကိုလည်း ဤနည်းပေး။) အာဝုသော၊ တို့။ ယံ ခေါ

၁။ ဌိတဿ အညထတ္တံ ပညာယတိတိ ဓရမာနသ္မိ ဇီဝမာနသ္မိ ဇရာ ပညာယတိ။ ဤ၌။ ဌိတိယာ ဌိတိကွဏေန သဟိတံ ဌိတံ။ ဌိတဿ အညထတ္တန္တိ ဥပ္ပါဒကွဏတော အညထာဘာဝေါ။ ပညာယတိတိ ဥပလဗ္ဘတိ။ ပစ္စယဝသေန ဓရမာနတ္တာ ဇီဝ ဇီဝမာနသ္မိ ဇီဝိတိန္ဒြိယဝသေန ဇရာ ပညာယတိ ဥပ္ပါဒကွဏတော အညထတ္တပ္ပတ္တိယာ။ ဤ၌။ ဌိတိယာ သဟိတံ ဌိတံ၊ တဿ။ ဌိတိယာ၊ တည်ဆဲ ဌိခဏနှင့်။ သဟိတံ၊ တကွ ဖြစ်သည်တည်း။ ဌိတံ၊ တည်ဆဲ။ပ။ဖြစ်သည်။ တဿ၊ ထိုတည်ဆဲ။ပ။ဖြစ်သောဥပါဒ်ခဏ၏။ ဌိတဿအာရ ဥပါဒ်ခဏကို ကောက်။ ဌိတဿ အညထတ္တံအရ ဌိခဏကိုကောက်။ ပညာယတိကို ဥပလဗ္ဘတိ ဖွင့်သော ကြောင့် ထင်၏ဟု မပေးပဲ သိအပ် ရအပ်၏ဟု ပေးသည်။

ရှုပ်၊ သည်။ ဘဝတာ၊ မဖြစ်သေး။ အပါတုဘူတ်၊ ထင်ရှားမဖြစ်သေး။ တဿ၊ ထိုရှုပ်၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ပညာယိဿတိ၊ သိအပ်ရအပ်လတ္တံ့။ပ။ အညထတ္တံ၊ ကို။ ပညာယိဿတိ၊ လတ္တံ့။ (ဝေဒနာကိုလည်း ဤနည်းပေး။) အာဝုသော၊ တို့။ ယံ ခေါ ရှုပံ၊ သည်။ ဘဝတံ၊ ဖြစ်နေ၏။ ပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှားဖြစ်နေ၏။ တဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ပညာယတိ၊ ၏။ပ။ အာဝုသော၊ တို့။ ဣမေသံ ခေါ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ပ။အညထတ္တံ၊ ကို။ ပညာယတိတိ၊ ၏"ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဗျာကရေယ္မဲ့၊ ဖြေဆိုပါအံ့။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုဗ္ဗေ၊ သော်။ ဝါ၊ သော။ အဟံ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဗျာကရေယ္မဲ့၊ ရာ၏။ ဤတို၊ ဤသို့လျှောက်၏။

"အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွကောင်းစွ။ပ။ ဗျာကရေယျာသိတိ၊ ဖြေဆိုပါလော့" ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဤတို၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-အနုဓမ္မသုတ်

၃၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နဿ၊ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါး အားလျော်သော(ပုဗ္ဗဘာဂ)အကျင့်ကိုကျင့်သော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ "ရူပေ၊ ရုပ်၌။ နိဗ္ဗိဒါ-ဗဟုလော၊ ငြီးငွေ့ခြင်းများသည်ဖြစ်၍။ ယံ ဝိဟရေယျ၊ အကြင်နေရာ၏။ (ဤယံသဒ္ဒါသည် နိယတ်မပါသော ယံသဒ္ဒါတည်း။) ဝေဒနာယ၊ ၌။ပ။ သညာယ။ပ။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ပ။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ နိဗ္ဗိဒါဗဟုလော၊ ဖြစ်၍။ ယံ ဝိဟရေယျ၊ ရာ၏။ ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ရူပေ၊ ၌။ နိဗ္ဗိဒါဗဟုလော၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တော၊ နေသည်ရှိသော်။ပ။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ နိဗ္ဗိဒါဗဟုလော၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တော၊ သော်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြားသိ၏။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည် ၁။ ရူပံ၊ ကို။ ပရိဇာနံ၊ ပိုင်းခြားသိသည်ရှိသော်။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ပရိဇာနံ၊ သော်။ ရူပမှာ၊ ရုပ်မှ။ ပရိမုစ္စတိ၊ လွတ်မြောက်၏။ပ။ ဝိညာဏမှာ၊ မှ။ ပရိမုစ္စတိ၊ ၏။ ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမှ။ ပရိမုစ္စတိ၊ ၏။ ဇရာမရဏေန၊ အိုခြင်းသေခြင်းမှ။ သောကေဟိ၊ စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းတို့မှ။ ပရိဒေဝေဟိ၊ ငိုကြွေးခြင်းတို့မှ။ ဒုက္ခေဟိ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းတို့မှ။ ဒေါမနဿေဟိ၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းတို့မှ။ ဥပါယာသေဟိ၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့မှ။ ပရိမုစ္စတိ၊ ၏။ ဒုက္ခသ္မာ၊ ဝဋ္ဋဆင်းရဲမှ။ ပရိမုစ္စတိ၊ ၏။ ဤတို၊ သို့။ ဝဒါမိတိ၊ ဟောတော်မူ၏"ဟူသော။ အယံ၊ ဤအကျင့်သည်။ အနုဓမ္မော၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်အားလျော်သော(ပုဗ္ဗဘာဂ)အကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဤတို၊ ၏။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဒုတိယအနုဓမ္မသုတ်

၄၀။ (အနိစ္စာနုပဿီ၊ အမြဲမရှိဟု ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဤမျှသာထူး၏။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ယံ ရူပေ နိဗ္ဗိဒါဗဟုလော ဝိဟရေယျ။ပ။ ယော ရူပေ နိဗ္ဗိဒါဗဟုလော ဝိဟရန္တော။ပ။ ရူပံ ပရိဇာနာတိ။ပ။ သော ရူပံ ပရိဇာနံ။ပ။ ပရိမုစ္စတိ ရူပမှာ ယံ ရူပေ နိဗ္ဗိဒါဗဟုလော ဝိဟရေယျဝယ် နိဗ္ဗိဒါဗဟုလံဟု ပါဠိ၌ရှိကြောင်း ဋီကာ၌ပြ၏။ ယော ရူပေ နိဗ္ဗိဒါဗဟုလော ဝိဟရန္တောဝယ် သော ဟု သိ သျှာ ဤ မူတို့၌ရှိ၏။ သိ သျှာ ဤ မူတို့အလို ယံ ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ရူပေ၊ ၌။ နိဗ္ဗိဒါဗဟုလော၊ ၍။ ဝိဟရေယျ၊ ရာ၏။ သော၊ သည်။ပ။ ရူပံ၊ ကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ပ။ ရူပမှာ၊ မ။ ပရိမုစ္စတိ၊ ၏ ဟု သမ္မန်။

၉-တတိယအနုဓမ္မသုတ်

၄၁။ (ဒုက္ခာနုပဿီ၊ ဆင်းရဲ၏ဟု ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဤမျှသာသူ၏။)
နဝမ်၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-စတုတ္ထအနုဓမ္မသုတ်

၄၂။ (အနတ္တာနုပဿီ၊ အတ္တမဟုတ်ဟု ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဤမျှသာထူး၏။)
ဒသမ်၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

စတုတ္ထော၊ လေးခုမြောက်သော။ နတုမှာကဝဂ္ဂေါ၊ နတုမှာကဝဂ်သည်။
နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထို နတုမှာကဝဂ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ကား—

နတုမှာကေန၊ နတုမှာကအမည်ဖြင့်။ ဒ္ဝေ၊ နှစ်သုတ်တို့ကို။ ဂုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ဘိက္ခုဟိ၊ ဘိက္ခုအမည်တို့ဖြင့်။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ ဒုဝေ၊ နှစ်သုတ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ အပ်ကုန်၏။ အာနန္ဒေန စ၊ အာနန္ဒအမည်ဖြင့်။ ဒ္ဝေ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ အပ်ကုန်၏။ အနုဓမ္မေဟိ၊ အနုဓမ္မအမည်တို့ဖြင့်။ ဒ္ဝေ ဒုကာ၊ နှစ်စုံ ၄-သုတ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ အပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၅-အတ္တဒီပဝဂ်

၁-အတ္တဒီပသုတ်

၄၃။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (တုမ္ဟေ၊ သင်တို့သည်။) အတ္တဒီပါ၊ မိမိသာလျှင် ကိုင်းကျန်းပမာ မှီခိုရာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အဘ္ဘာသရဏာ၊ မိမိသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အနညသရဏာ၊ မိမိမှတပါး. အခြား ကိုးကွယ်ရာမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရထ၊ နေကြကုန်လော။ ဓမ္မဒီပါ၊ လောကုတ္တရာတရားသာလျှင် ကိုင်းကျန်းပမာ မှီခိုရာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဓမ္မသရဏာ၊ လောကုတ္တရာတရားသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အနညသရဏာ၊ လောကုတ္တရာတရားမှတပါး အခြား ကိုးကွယ်ရာမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရထ၊ နေကြကုန်လော[1]။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတ္တဒီပါနံ၊ မိမိသာလျှင် ကိုင်းကျန်းပမာ မှီခိုရာရှိကုန်သည်

---

[1]။ အတ္တဒီပါစသည်တို့နှင့် ဓမ္မဒီပါစသည်တို့သည် အနက်အားဖြင့် တူကြ၏။ မှန်၏၊ အတ္တအရနှင့် ဓမ္မအရသည် လောကုတ္တရာတရားချည်းတည်း။ အတ္တဒီပါစသော ၆-ပုဒ်လည်း ပရိယာယ်အားဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ အနက်အားဖြင့် အတူတူပင်တည်း။ အတ္တာ ဒီပေါ(ဒီပေါ ဝိယ)ဧတေသံ ပြု။ အည် သရဏံ အညသရဏံ၊ နတ္ထိ အညသရဏံ ဧတေသံ ပြု။

ဖြစ်၍။ အတ္တသရဏာနံ၊ မိမိသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အနညသရဏာနံ၊ မိမိမှ တပါး အခြား ကိုးကွယ်ရာမရှိကုန်သည်ဖြင့်၍။ဝိဟရတေ၊နေလိုကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ဓမ္မဒီပါနံ၊ လောကတွင်ရှုတရားသာလျှင် ကိုင်းကျွန်းပမာ မှီခိုရာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဓမ္မသရဏာနံ၊လောကတွင်ရှု တရားသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိကုန်သည်ဖြင့်၍။ အနညသရဏာနံ၊ လောကတွင်ရှုတရားမှတပါး အခြား ကိုးကွယ်ရာမရှိကုန်သည်ဖြင့်၍။ ဝိဟရတေ၊ နေလိုကုန်သောရဟန်းတို့သည်။ "သောက-ပရိဒေဝ ဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ၊ စိုးရိမ်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်။ကိ ံ ဇာတိကာ၊ အဘယ်လျှင် ဇစ်မြစ်ရှိကုန်သနည်း။ ကိ ံ ပဟောတိ ကာတိ၊ အဘယ်လျှင် အမှန် အစရှိကုန်သနည်း"ဟူသော။ ယောနိ၊ အကြောင်းကို။ ဥပပရိက္ခိ-တဗ္ဗာ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ၊ တို့သည်။ ကိ ံ ဇာတိကာ စ၊ အဘယ်လျှင် ဇစ်မြစ်ရှိကုန်သနည်း။ ကိ ံ ပဟောတိကာ၊ အဘယ်လျှင် အမှန်အစရှိကုန်သနည်း။ (ဣဒ ဘိက္ခဝေ စသော ဝါကျသည် နကုလပိတုသုတ်လာ ဣဒ ဂဟပတိ စသည့် ဝါကျနှင့်တူ၏။ အဟံ ရူပံ စသော ဝါကျမပါသည်သာ ထူး၏။)

ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ရူပဿတ္ထေ၊ ရုပ်၏သာလျှင်။ အနိစ္စတံ၊ အမြဲမရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝိပရိဏာမံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။ ဝိရာဂံ၊ ပျက်စီးခြင်းကို။ နိရောဓံ၊ ချုပ်ခြင်းကို။ (ဝိပရိဏာမံ စသော ဘ-ပုဒ်သည် နောက်ထည့်ပါ၌။) ဝိဒိတ္တာ၊ သိ၍။ "ပုဗ္ဗေစေ ရူပံ၊ ရှေးဦးဖြစ်သော ရုပ်သည်၎င်း။ ဧတရဟိ စ ရူပံ၊ ယခုအခါ၌ဖြစ်သောရုပ်သည်၎င်း။ သဗ္ဗံ ရူပံ၊ အလုံးစုံသော ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဝိပရိဏာမဓမ္မန္တိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏"ဟူ၍။ ဧवံ၊ ဤသို့။ ဧတံ၊ ဤရုပ်ကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ သမ္မပ္ပညာယ၊ ဟုတ်မှန်စွာသိသော ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ ပဿတော၊ ရှုသောသူ၏ (သန္တာန်၌။ ပဟီယန္တိ၌ စပ်။) ယေ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါ-ယာသာ၊ အကြင်စိုးရိမ်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်း တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေ၊ ထိုစိုးရိမ်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်။ ပဟီယန္တိ၊ ကင်းပျောက်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုစိုးရိမ်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့၏။ ပဟာနာ၊ ကင်းပျောက်ခြင်းကြောင့်။ နိ ပရိတဿတိ၊ မတပ်မက် မစွဲလမ်း။ အပရိတဿံ၊ မတပ်မက် မစွဲလမ်းသည်ရှိသော်။ သုခံ၊ ချမ်းသာစွာ။ ဝိဟရတိ၊ နေရ၏။ သုခဝိဟာရီ၊ ချမ်းသာစွာနေလေ့ရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းကို။ တဒင်္ဂနိဗ္ဗုတောတိ၊ ထိုဝိပဿနာဟူသောအကြောင်းဖြင့် ကိလေသာငြိမ်းအေးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ (မဂ်ဟူသောအကြောင်းဖြင့် ကိလေသာငြိမ်းအေးသူမဟုတ်၍ တခဏမျှ ကိလေသာငြိမ်းအေးသူ ဟူလို။) ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။)

ပဌမ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ပဋ္ဌိပဒါသုတ်

၄၄။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ သက္ကာယသမုဒယဂါမိနိဋ္ဌ ပဋိပဒံ၊ သဘာဝအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါးတရားအပေါင်း၏ ဖြစ်ခြင်းသို့ရောက်စေ တတ်သော အကျင့်ကို၎င်း။ သက္ကာယနိရောဓဂါမိနိဋ္ဌ ပဋိပဒံ၊ သဘာဝအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော

ခန္ဓာငါးပါးတရားအပေါင်း၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော အကျင့်ကိုဎင်း။ ဒေသေ-သာမိ၊ ဟောတော်မူဘုံ့။ တံ၊ ကို။ သုဏာထ၊ နာကြားကုန်လော။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သက္ကာယ-သမုဒယဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ သည်။ ကတမာ စ၊ အဘယ်နည်း။ (ဣဓ ဘိက္ခဝေ။ပ။ အတ္ထာနံ၊ ပေးမြဲ။ နကုလပိတုသုတ် ဣဓ ဂဟပတိ အဿုတဝါစသော ဝါကျရှု။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါးကို အတ္တဟု ရှုခြင်းစသည်ကို။ သက္ကာယသမုဒယဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဟိ၊ မှန်၏။ သက္ကာယသမုဒယဂါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ သဘာဝအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါး တရားအပေါင်း၏ဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သော အကျင့်ဟူသော။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဒုက္ခသမုဒယဂါမိနိ သမနုပဿနာတိ၊ ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သော ရှုခြင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အယမေဝ၊ ဤဒုက္ခသမုဒယဂါမိနိ သမနုပဿနာဟူသော အနုက်သည် သာလျှင်။ ဣတ္ထေ၊ ဤသက္ကာယသမုဒယဂါမိနိ ပဋိပဒါဟူသောပုဒ်၌။ အတ္ထော၊ အနုက်တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သက္ကာယနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ သဘာဝအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါး တရားအပေါင်း၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်စေတတ်သော အကျင့်သည်။ ကတမာစ၊ နည်း။ (ဣဓ ဘိက္ခဝေ။ပ။အတ္ထာနံ၊ ပေးမြဲ။ နကုလပိတုသုတ် ဣဓ ဂဟပတိ သုတဝါစသောဝါကျရှု။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါးကို အတ္တဟု မရှုခြင်းစသည်ကို။ သက္ကာယနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဟိ၊ မှန်၏။ သက္ကာယနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ သဘာဝအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါးတရားအပေါင်း၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်စေတတ်သော အကျင့်ဟူသော။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ သမနုပဿနာတိ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော သစ္စာလေးပါးအားလျှော်စွာ ရှုခြင်းဟူ၍[1]။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အယမေဝ၊ ဤဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ သမနုပဿနာဟူသော အနုက်သည်သာလျှင်။ ဣတ္ထေ၊ ဤသက္ကာယနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါဟူသောပုဒ်၌။ အတ္ထော၊ အနုက်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-အနိစ္စသုတ်

၄၅။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ (ရူပံ ဘိက္ခဝေ။ပ။ဒဋ္ဌဗ္ဗံကို ယဒနိစ္စသုတ် စာပိုဒ် ၁၅-၌ရေး ခဲ့ပြီ။) ဧဝံ၊ ဤသို့။ တေ၊ ဤခန္ဓာငါးပါးကို။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ သမ္မပ္ပညာယ၊ ဖြင့်။ ပဿ-တော၊ ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်း၏။ အနုပါဒါယ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိ တို့ဖြင့် တစုံတခုသောအာရုံကို မစွဲလမ်းမူ၍။ အာသဝေဟိ၊ အာသဝတို့မှ။ဝိမုစ္စတိ၊လွတ်မြောက်၏။ (ဝေဒနာ။ပ။အာသဝေဟိပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ရူပဓာတုယာ၊ ရူပဓာတ် (ရူပကွန္ဓာ)၌။ ဘိက္ခု နော၊ ရဟန်း၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိရတ္တံ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းပြီးသည်။ အနုပါဒါယ၊ ၍။ အာသ-ဝေဟိ၊ တို့မှ။ ဝိမုတ္တံ၊ လွတ်မြောက်ပြီးသည်။ စေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အုံ့။ (ဝေဒနာဓာတုယာ စသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။) ဝိမုတ္တတ္တာ၊ အာသဝတို့မှ လွတ်မြောက်ပြီးသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဌိတံ၊ တည်ငြိမ်ပြီ။ ဌိတတ္တာ၊ တည်ငြိမ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သန္တုသိတံ၊ ထက်ဝန်း

၁။ သဟ ဝိပဿနာယ စတုမဂ္ဂညာဏ် သမနုပဿနာ စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ သမ္မဒေဝ အနုရူပတော ပဿနာတိ ကတ္တာ။ ဤဋီကာ။

ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ သမနုပဿနာတိ ဣတ္ထ သဟ ဝိပဿနာယ စတုမဂ္ဂညာဏ် သမနုပဿနာတိ ဝုတ္တံ၊ ဌ။

ကျင် ရောင့်ရဲနှစ်သိမ့်ပြီ။ သန္တုဿိတတ္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ရောင့်ရဲနှစ်သိမ့်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နှ ပရိတသ္ဒတိ၊ မတပ်မက်။ အပရိတသ္ဒံ၊ မတပ်မက်သည်ရှိသော်။ ပစ္စတ္တညေव၊ ကိုယ်တိုင် သာလျှင်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ငြိမ်းအေး၏။ (ခီဏာ ဇာတိ စသည်ပေးမြဲ။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဒုတိယအနိစ္စသုတ်

၄၆။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ စသောဝါကျတူပြီ။)

ဝေါ၊ သို့။ တေ၊ ဤခန္ဓာငါးပါးကို။ ယဒေဝ ဘူတံ၊ အတိုင်း။ သမ္မပ္ပညာယ၊ ဖြင့်။ ပဿတော၊ ၏ (သန္တာန်၌)။ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိယော၊ ရှေအဖို့ကို အစဉ်လိုက်ကုန်သော အယူတို့သည်။ နှ ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိနုံ၊ ရှေအဖို့ကို အစဉ်လိုက်ကုန်သော အယူတို့သည်။ အသတ်-အသတ်၊ မရှိကုန်လတ်သော်။ (ဆဋ္ဌိဝိဘတ် လက္ခဏတ္ထဝိဘတ်။) အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိယော၊ နောက်အဖို့ကို အစဉ်လိုက်ကုန်သော အယူတို့သည်။ နှ ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနုံ၊ နောက်အဖို့ကို အစဉ်လိုက်ကုန်သော အယူတို့သည်။ အသတိ-အသတ်၊ မရှိကုန်လတ်သော်။ ထာမသော၊ သဿတဒိဋ္ဌိဟူသော အစွမ်းသည်။ ပရာမာသော၊ သီလဗ္ဗတဒိဋ္ဌိဟူသော မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ နှ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ထာမသော၊ သဿတဒိဋ္ဌိဟူသော အစွမ်းသည်။ ပရာမာသော၊ သီလဗ္ဗတဒိဋ္ဌိဟူသော မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ ရူပသ္မိံ၊ ရူပ်၌။ ဝေဒနာယ၊ ၌။ သညာယ၊ ၌။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ ဝိညာဏသ္မိံ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ ၏။ အနုပါဒါယ၊ ၍။ အာသဝေဟိ၊ တို့မှ။ ဝိမုစ္စတိ၊ ၏။ ပ။ပဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ၏။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ထာမသော ပရာမာသောဘိ ဒိဋ္ဌိထာမသော ဝေ ဒိဋ္ဌိပရာမာသော စ နှ ဟောတိ၊ ဤအဋ္ဌကထာ, သဿတဒိဋ္ဌိထာမသော ဧဝ သီလဗ္ဗတဒိဋ္ဌိပရာမာသော စ နှ ဟောတိ ပစ္စယဿာတေန၊ ဤဒိဋ္ဌိကာတို့နှင့်အညီ ပေးသည်။ ထာမောယေဝ ထာမသော၊ သကတ္တေ သပစ္စယောဟုတြံ။ လဟုတော သကတ္တေ သဟူသော သဒ္ဒနိတိသုတ်၌ "သကတ္တေ သ" ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် သပစ္စည်းသက်၍ ပုရိသာဒိဂိုဏ်းဖြင့် ပြီး၏။ လဟုသာနိ လဟုသမ္ဘတာနိ ပုဒ်ကဲ့သို့တည်း။မောဂ္ဂလ္လာန် ၁၄၄-သုတ်၌လည်း ပုတ္တောဇာတော အစေတသော။ ပ။သကတ္တေဏန္တာ-မနု။ ပ။မနေသုဟု ဆို၏။ သကတ္တာ၌ ကပစ္စည်းသက်၍ သ - လာကာ စိရင်၏။

မ ၁-၁၇-၌ ထာမသာ ပရာမာသာ အာဘိနိဝိဿ ဝေါဟရတ ဣတိ။ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၌ ထာမသာတိ ဒိဋ္ဌိ ထာမေန၊ ပရာမာသာတိ ဒိဋ္ဌိပရာမာသေနဟု ပဋိဓိ။ ၎င်းဋီကာ၌ ဒိဋ္ဌိထာမေနာတိ တဿာ ဒိဋ္ဌိယာ ထာမဂတဘာဝေန၊ ဒိဋ္ဌိပရာမာသေနာတိ ဒိဋ္ဌိသင်္ခါတပရာမသနေန၊ ဒိဋ္ဌိယေဝ ဟိ ခမ္မသဘာဝံ အတက္ကမိတ္ဌာ ပရတော အာမသနေန ပရာမာသောဟု ဖွင့်၏။

သီ-သျှောက်မှတို့၌ ထာမသာ ပရာမာသော နှ ဟောတိ၊ ထာမသာ ပရာမာသေ အသတိ ရှိ၏။ ၎င်းပုဒ်တို့ အလို ထာမသာ၊ ဒိဋ္ဌိ အားအစွမ်းအားဖြင့်။ ပရာမာသော၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ နှ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ဒိဋ္ဌိအားစွမ်းရှိသမျှ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်မှု "သီလဗ္ဗတပရာမာသ" မဖြစ်ဟူလို။) ထာမသာ၊ အားဖြင့်။ ပရာမာသေ၊ သည်။ အသတိ၊ သော်ဟုသမ္မန်။

၅-သမနုပဿနာသုတ်

၄၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်ရင်း။ ယေ ကေစိ ब्राह्मणာ ဝါ၊အ၊ကြင်ပုဏ္ဏားတို့သည်ရင်း။ အနေကဝိဟိတာ၊ မျိုးသောအပြားရှိသော။ ဝါ၊ မျိုးသောအပြားတို့ဖြင့် စီရင်အပ်သော။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို့။ သမနုပဿမာနာ၊ ရှုကုန်သည်ရှိသော်။ သမနုပဿန္တိ၊ ရှုကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ ပဋ္ဌမပါဒါနက္ခန္ဓေ ဝါ၊ ငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကိုသော်ရင်း။ တေသံ၊ ထိုငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တွင်။ အညတရံ ဝါ၊ တပါးပါးကိုသော်ရင်း။ သမနုပဿန္တိ၊ ရှုကုန်၏။ ကတမေ ပဋ္ဌ၊ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်းဟူမူ။ (ဣမ ဘိက္ခဝေမှစ၍ ဝိညာဏသို့ ဝါ အတ္တာနံ တိုင် ပေးမြဲ။ နကုလပိတုသုတ် ဣမ ဘိက္ခဝေ အဿုတဝါစသော ဝါကျရှု။) ဣတိ၊ ဤသို့။ အယဉ္စေဝ သမနုပဿနာ၊ ဤဒိဋ္ဌိဟူသော ရှုခြင်းသည်ရင်း။ အသေ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏သန္တာန်၌။အသိတိ၊ ငါဖြစ်၏ဟူသော တဏှာမာနဒိဋ္ဌိသည်။ အဝိဂတံ စ၊ မကင်းသည်ရင်း။ ဟောတိ၊၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အသိတိ ခေါ ပန၊ ငါဖြစ်၏ဟူသော တဏှာမာနဒိဋ္ဌိသည်လည်း။ အဝိဂတော၊ မကင်းသည်ရှိသော်။ စက္ခုန္ဒြိယသ၊ စက္ခုန္ဒြေ၏ရင်း။ သောတိန္ဒြိယသ၊ ၏ရင်း။ ဃာနိန္ဒြိယသ၊ ၏ရင်း။ ဇိဝှိန္ဒြိယသ၊ ၏ရင်း။ ကာယိန္ဒြိယသ၊ ၏ရင်း။ ပဋ္ဌနံ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြေတို့၏။ အဝဏ္ဏနိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မနော၊ ကမ္မဝိညာဉ်သည်။ ဝါ၊ မနောဓာတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ဖြစ်၏။ ဓမ္မာ၊ အာရုံတရားတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာ ဓာတု၊ (ဇောခဏ၌) အဝိဇ္ဇာဓာတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဝိဇ္ဇာသမ္ဖဿဇေန၊ အဝိဇ္ဇာယှဉ်သော ဖဿကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော။ ဝေဒယိတေန၊ ဝေဒနာသည်။ ဖုဋ္ဌဿ၊ တွေ့ထိအပ်သော။ အဿုတဝတော၊ အာဂမ အဓိဂမဟူသော သုတမရှိသော။ အဿ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏ သန္တာန်၌ ၁။ အသိတိပိ၊ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိအားဖြင့် ငါဖြစ်၏ဟူ၍လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အဿ။ ထိုပုထုဇဉ်၏ သန္တာန်၌။ အယံ၊ ဤစက္ခုစသည်သည်။ ဝါ၊ ဤသုခစသည်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသိတိပိ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိအားဖြင့် ဖြစ်၏ဟူ၍လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏ သန္တာန်၌။ ဘဝိဿန္တိပိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိအားဖြင့် ဖြစ်လတ္တံ့ဟူ၍လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အဿ၊ ၌။ နု ဘဝိဿန္တိပိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအားဖြင့် မဖြစ်လတ္တံ့ဟူ၍လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အဿ၊ ၌။ ရူပီ၊ ရူပ်ရှိသူသည်။ ဘဝိဿန္တိပိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ဟူ၍လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အဿ၊ ၌။ အရူပီ၊ ရူပ်မရှိသူသည်။ ဘဝိဿန္တိပိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ ဟူ၍လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အဿ၊ ၌။ သညီ၊ သညာရှိသူသည်။ ဘဝိဿန္တိပိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ ဟူ၍လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အဿ၊ ၌။ အသညီ၊ သညာမရှိသူသည်။ ဘဝိဿန္တိပိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ ဟူ၍လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ နေဝသညီနာသညီ၊ သညာရှိသူလည်းမဟုတ် သညာမရှိသူလည်း မဟုတ်ဟူ၍လည်း။ ဘဝိဿန္တိပိ၊ ၍လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဋ္ဌ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ တတ္ထ၊ ထိုအတ္တဟုရှု၍ တဏှာမာန ဒိဋ္ဌိမကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌သာလျှင်။ တိဋ္ဌန္တေ ခေါ၊ ရပ်တည်နေကုန်သည်သာတည်း။ သုတဝတော၊ အာဂမအဓိဂမဟူသော သုတရှိသော။ အရိယသာဝကဿ၊ အရိယာဖြစ်သော တပည့်သား၏ သန္တာန်၌။ အထ၊ ဝိပဿနာကိုနှလုံးသွင်းရာ အခါမှနောက်၌။

၁။ အသိတိပိယ ဟောတိစသည်၌ အဿစသည်ကို နိပါတ်မျ ကြုံမှ သဒ္ဒါသွားလျှ၏။ ပုထုဇ္ဇနဿနှင့် စပ်၍ အဿကို အနက်ပေးရခြင်းသည် ကြံဖန်၍ ပေးရခြင်းမျှသာ ဖြစ်၏။

ဘွား၊ ဤစကၠုစသော ဂုဏ်ဖြင့်တို့၌။ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါးလေးပါး တရားတို့၌ မသိမှုအဝိဇ္ဇာသည်။ ပဟိ ယတိ၊ ကင်းပျောက်၏။ ဝိဇ္ဇာ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာသည်။ ဥပဇ္ဇတိ၊ဖြစ်၏။ တဿ၊ ထိုအရိယာ သာဝကဿ။ အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ပျောက်ခြင်းကြောင့်။ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာ၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့်။ အသ၊ ထိုအရိယာသာဝကဿ သန္ဓာနန်၌။ အသ္မိတိပိ၊ ငါဖြစ်၏ဟူ၍လည်း။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ပ။ နေဝသညီနာသညီ၊ သည်။ ဘဝိဿန္တိပိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ဟူ၍လည်း။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဤတိ၊၏။

ပဌမ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ခန္ဓသုတ်

၄၈။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဋ္ဌ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ခန္ဓေ စ၊ခန္ဓာတို့ကိုဥဒ်း။ ပဋ္ဌ၊ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေစ၊ ဥပါဒါန်တို့၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့ကိုဥဒ်း။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောဘော်မူအုံ့။ တံ၊ ထိုတရား၊ဘော်ကို။ သုဏာထ၊ နာယူကြကုန်လော။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ပဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ ကတမေ ခ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။အတီတာနာဂတ-ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ယံကိဉ္စိရူပံ၊ အကြင်ရူပ်သည်။ အဗ္ဘန္တရံ ဝါ၊ အတွင်း အဗ္ဘန္တာလည်းဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ ပြင်ပ ဗဟိဒ္ဓလည်းဖြစ်သော။ ယံကိဉ္စိရူပံ၊ အကြင်ရူပ်သည်။ သြဠာရိကံ ဝါ၊ ရုန်ရင်းသော သြဠာရိကလည်းဖြစ်သော။ သုခုမံ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သော သုခုမလည်း ဖြစ်သော။ ယံကိဉ္စိရူပံ၊ အကြင်ရူပ်သည်။ ဟီနံ ဝါ၊ ယုတ်ညံ့သည်လည်းဖြစ်သော။ ပဏီတံ ဝါ၊ မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ယံကိဉ္စိရူပံ၊ သည်။ ဒူရေ ဝါ၊ အဝေးလည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ ဝါ၊ အနီးလည်းဖြစ်သော။ (ပဌမန္တနိပါတ်ပုဒ်မျှားတည်း။) ပဟ်ရူပံ၊ အကြင်ရူပ်သည်။ (အတ္ထိ၏။) အယံ၊ ဤရူပ်ကို။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (ဝေဒနာစသော လေးပါးကို လည်း ဤနည်းမှီး၍ပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဤဗမ၊ ဤရူပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တို့ကို။ ပဋ္ဌက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါး ကုန်သော ခန္ဓာတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဋ္ဌုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ကတမေ စ၊ တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သာသင်၊ အာသဝနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝါ၊ အာသဝတရားတို့၏ အာရုံဖြစ်သော။ ဥပါဒါနိယံ၊ ဥပါဒါန်တို့သည် စုံလမ်းအပ်သော။ ဝါ၊ ဥပါဒါန်ဘို့၏အာရုံဖြစ်သော။ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သော။ ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ၊ သည်။ပ။ သာသဝံ၊သော။ ဥပါဒါနိယံ၊ သော။ ဒူရေ ဝါ၊ အဝေးလည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ ဝါ၊ အနီးလည်းဖြစ်သော။ ယံရူပံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤအာသဝ အာရုံ ဥပါဒါန်အာရုံဖြစ်သောရူပ်ကို။ ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊အပ်၏။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဤဗမ၊ ဤအာသဝအာရုံ ဥပါဒါန်အာရုံဖြစ်ကုန်သော ရူပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တို့ကို။ ပဋ္ဌုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဤတိ၊ ၏။

ဆဋ္ဌ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-သောဏသုတ်

၄၉။ (ဧဝံ မေ သုတံ စသည် ပေးမြဲ။) သောဏ၊သောဏမည်သော။ ဂဟပတိပုတ္တော၊သူကြွယ်၏သား ကို။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်—

သောဏ၊ သောဏ။ ယေ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဏ္ဏားတို့သည်၎င်း။ အနိစ္စေန၊ အမြဲမရှိသော။ ဒုက္ခေန၊ ဆင်းရဲသော။ ဝိပရိဏာမ-ဓမ္မေန၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသော။ ရူပေန၊ ရူပ်ဖြင့်။ "အဟံ၊ ငါသည်။ သေယျော၊ မြတ်သူသည်။ အသ္မိတိ ဝါ၊ ဖြစ်၏"ဟူ၍လည်း။ သမနုပဿန္တိ၊ ရှုကုန်၏။ "အဟံ၊ သည်။ သဒိသော၊ တူသောသူသည်။ အသ္မိတိ ဝါ၊ ဖြစ်၏"ဟူ၍လည်း။ သမနုပဿန္တိ၊ ရှုကုန်၏။ "အဟံ၊သည်။ ဟီနော၊ ယုတ်သောသူသည်။ အသ္မိတိ ဝါ၊ ဖြစ်၏"ဟူ၍လည်း။ သမနုပဿန္တိ၊ ရှုကုန်၏။ (တေ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။) ယထာဘူတဿ၊ ဟုတ်မှန်သောသဘောကို။ အဒဿနာ၊ မသိမမြင်ခြင်းမှ။ အညတြ၊ကြဉ်၍။ ကိံ သမနုပဿန္တိ၊ အဘယ်မှာ ရှုနိုင်ကုန်အံ့နည်း[1]။ (အနိစ္စာယ ဝေဒနာယ စသော လေးဝါကျကိုလည်း ဤနည်းမှီး၍ ပေးပါလေ။)

သောဏ၊ သောဏ။ ယေ စ ခေါ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ စ ခေါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဏ္ဏားတို့သည်၎င်း။ အနိစ္စေန၊ သော။ ဒုက္ခေန၊ သော။ ဝိပရိဏာမေန၊ သော။ ရူပေန၊ ရူပ်ဖြင့်။ "အဟံ၊ ငါသည်။ သေယျော၊ မြတ်သည်။ အသ္မိတိပိ၊ ဖြစ်၏"ဟူ၍လည်း။ နု သမနုပဿန္တိ၊ မရှုကြကုန်။ "အဟံ၊ သည်။ သဒိသော၊ တူသောသူသည်။ အသ္မိတိပိ၊ ဖြစ်၏" ဟူ၍လည်း။ နု သမနုပဿန္တိ၊ မရှုကြကုန်။ "အဟံ၊ သည်။ ဟီနော၊ ယုတ်သောသူသည်။ အသ္မိတိပိ၊ ဖြစ်၏"ဟူ၍လည်း။ နု သမနုပဿန္တိ၊ မရှုကြကုန်။ (တေ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။) ယထာဘူတဿ၊ ဟုတ်မှန်သောသဘောကို။ အဒဿနာ၊ သိမြင်ခြင်းမှ။ အညတြ၊ ကြဉ်၍။ ကိံ နု သမနုပဿန္တိ၊ အဘယ်မှာ မရှုနိုင်ပဲရှိပါကုန်အံ့နည်း။

သောဏ၊ သောဏ။ တံ၊ ထိုငါဘုရားမိန့်တော်မူအပ်လတ္တံ့ သောစကားကို။ ကိံ မညသိ၊ အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ နိစ္စံ ဝါ၊ မြဲသလော။ အနိစ္စံ ဝါ၊ မမြဲသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အနိစ္စံ၊ မမြဲပါ။ ယံ ပန၊ အကြင်ရူပ်သည်ကား။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။တံ၊ ထိုရူပ်သည်။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲသလော။ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာသလော။ ဣတိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲပါ၏။ ယံ ပန၊ အကြင်ရူပ်သည်ကား။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန်သောသဘောရှိ၏။ တံ၊ ထိုရူပ်ကို။ "တေ၊ ဤရူပ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ ရူပ်တည်း။ ဧသော၊ ဤရူပ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဧသော၊ ဤရူပ်သည်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာတိ၊ အတ္တတည်း"ဟူ၍။ သမနုပဿိတုံ၊ ရှုခြင်းငှါ။ ကလ္လံနု၊ လျောက်ပတ်သလော။ ဣတိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ရား။ ဧတံ၊ ဤသို့ ရှုခြင်းသည်။ နောဟိ၊ မလျောက်ပတ်ပါ။ (ဝေဒနာစသည်ကို ဤနည်း ပေး။ ဧဝံ ပဿံ စသည်ကိုလည်း နိစ္စသုတ် စာပိုဒ် ၁၂-ရှု၍ပေး။)

သတ္တမ်၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ကိမညတြ ယထာဘူတဿ အဒဿနာတိ ယထာဘူတဿ အဒဿနကော အညံ ကိံ ဘဝေယျ၊ အဒဿနံ အညာဏမေव ဘဝေယျာတိ အဋ္ဌော၊ ဤအဋ္ဌကထာ, အညံ ကိံ ဘဝေယျာတိ အညံ ကိံ ကာရဏံ ဘဝေယျ၊ ဤဋီကာ။ ဤအဋ္ဌကထာဋီကာတို့၏အဖွင့်သည် ဘဓိပွါယ်ဖွင့်ဖြစ်၏။ အကြောင်းကား ယေ ကေစိ ဟုသော အနိယမ၏ နိယမသဒ္ဒါ အဖွင့်မပါသောကြောင့်တည်း။ သို့ဖြစ်၍ ဤနိဿယ၌ အပြည့်အစုံ သမ္မန်လိုက်သည်။ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် ဟုတ်မှန်တိုင်းကို မသိခြင်းမှ ကြဉ်၍ ၀ါ ဟုတ်မှန်တိုင်း မသိခြင်းကို ဖယ်ထားပြီး အဘယ်မှာရှုနိုင်ကုန်အံ့နည်း။ ဟုတ်မှန်တိုင်းကို မသိ၍ရှုကြကုန်သည်ဟူလို။

၈-ဒုတိယသောဏသုတ်

၅၀။ (ဧဝံ မေ သုတံ။ သည်ပေးပြီ။) သောဏ၊ ဒေသ၊ ဂဟပတိပုတ္တံ၊ ကို။ ဘဂဝါ၊သည်—
သောဏ၊ သောဏ။ ယေဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်ရင်း။ ယေဟိ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဏ္ဏားတို့သည်ရင်း။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ မသိကြကုန်။ ရူပသမုဒယံ၊ ရူပ်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ကုန်။ ရူပနိရောဓံ၊ ရူပ်၏ချုပ်ရာကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ကုန်။ ရူပနိရောဓဂါမိနိ၊ ရူပ်၏ချုပ်ရာသို့ကျေက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒံ၊ အကျင့်ကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ကုန်။ ဝေဒနံ၊ ကို။ပ။ ဝိညာဏနိရောဓဂါမိနိ၊ သော။ ပဋိပဒံ၊ ကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ကုန်။ သောဏ၊ သောဏ။ တေ သမဏာ ဝါ၊ တို့ကိုရင်း။ တေ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ တို့ကိုရင်း။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ သမဏေ-သု ဝါ၊ တို့ဌာလည်း။ နု သမဏသမ္မတာ၊ သမဏ ဟု မသမုတ်အပ်ကုန်။ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ၊ တို့ဌာလည်း။ နု ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ၊ ဗြာဟ္မဏ ဟု မသမုတ်အပ်ကုန်။ တေ အာယသ္မန္တော၊ ထိုအရှင်တို့သည်။ သာမညတ္ထံ ဝါ၊ သမဏအဖြစ်ဟူသောမဂ်, ဖိုလ်အကျိုးကိုရင်း။ ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါ၊ ဗြာဟ္မဏအဖြစ်ဟူသော မဂ်, ဖိုလ်အကျိုးကိုရင်း[1]။ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်သောကိုယ်၏အဖြစ်ဌာပင်လျှင်။ သယံအဘိညာ၊ ကိုယ်တိုင်သိ၍။ သစ္ဆိကတ္ဝာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ နု ဝ ပန ဝိဟရန္တိတိ၊ မနေနိုင်ကြကုန်ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါ စ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (ဣတိတလုံးကျေ။)

သောဏ၊ သောဏ။ ယေ စ ခေါ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်ရင်း။ ယေ စ ခေါ ဧကစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဏ္ဏားတို့သည်ရင်း။ ရူပံ၊ ကို။ ပဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ပ။ ဝိညာဏနိရောဓ ဂါမိနိ ပဋိပဒံ၊ ကို။ ပဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ သောဏ၊ သောဏ။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ တေ စ ခေါ သမဏာ ဝါ၊ ထိုရဟန်းတို့ကိုရင်း။ တေ စ ခေါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ ထိုပုဏ္ဏားတို့ကိုရင်း။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ သမဏေသု စ ဝ၊ တို့ဌာလည်း။ သမဏသမ္မတာ၊ သမဏ ဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ဗြာဟ္မဏေသု စ၊ တို့ဌာလည်း။ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ၊ ဗြာဟ္မဏ ဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ တေ စ ပန အာယသ္မန္တော၊ ထိုအရှင်တို့သည်လည်း။ သာမညတ္ထဉ္စေဝ၊ သမဏအဖြစ်ဟူသောမဂ်, ၎င်းမဂ်၏အကျိုး ဖိုလ်ကိုရင်း။ ဗြဟ္မညတ္ထဉ္စ၊ ဗြာဟ္မဏအဖြစ်ဟူသော မဂ်, ၎င်းမဂ်၏အကျိုးဖိုလ်ကိုရင်း။ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ၊ ဌာသာလျှင်။ သယံအဘိညာ၊ ၍။ သစ္ဆိကတ္ဝာ၊ ၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ၏။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-နန္ဒိက္ခယသုတ်

၅၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အနိစ္စညေဝ၊ မမြဲသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ "အနိစ္စန္တိ၊ အမြဲမရှိ"ဟူ၍။ ပဿတိ၊ ရှုတဲ့။ အယံ၊ ထိုရဟန်း၏။ သာ၊ ထိုအနိစ္စဟုရှုခြင်းသည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ (မှန်ကန်သော သိခြင်း) သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမ္မာ၊ ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်။ ပဿံ၊ ရှုသည်ရှိသော်။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ နန္ဒိက္ခယာ၊ နှစ်သက်ကုန်ခန်းခြင်းကြောင့်။ ရာဂက္ခယော၊ ရာဂ၏ကုန်ခန်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရာဂက္ခယာ၊ ရာဂ၏

၁။ သာမညတ္ထံ ဝါ ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါတိ ဧတ္ထ အရိယမဂ္ဂေါ သာမညဋ္ဌော ဗြဟ္မညဋ္ဌော။ [illegible] အတ္ထော နာမ အရိယဖလံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ [illegible] ၂-နိဒါနဝဂ္ဂ စာပိုဒ် ၁၃-[illegible]

သာမညတ္ထတော ကတ္ထော သာမညတ္ထော၊ မဂ္ဂေါ။ သာမညဿ [illegible] [illegible]။ [illegible] ၂-၄၁၆-စာပိုဒ်။

ကုန်ခန်းခြင်းကြောင့်။ နန္ဒိကွယော၊ နန္ဒိ၏ကုန်ခန်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏[1]။ နန္ဒိရာဂကွယာ၊ နန္ဒိရာဂမည်သော တဏှာ၏ကုန်ခန်းခြင်းကြောင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ဝိမုတ္တံ၊ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီ။ "သုဝိမုတ္တန္တိ၊ ကောင်းစွာ ကိလေသာတို့မှလွတ်ပြီ"ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းမှီး၍ပေး။) ဣတိ၊ ၏။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဒုတိယနန္ဒိကွယသုတ်

၅၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ယောနိသော၊သင့်သောအကြောင်း အားဖြင့်။ မနသိကရောထ၊ နှလုံးသွင်းကြကုန်လော။ ရူပါနိစ္စတဋ္ဌ၊ ရူပ်၏အမြဲမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို လည်း။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ သမနုပဿထ၊ ရှုကြကုန်လော။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ရူပံ၊ ကို။ ယောနိသော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောန္တော၊ နှလုံးသွင်းသည်ရှိသော်။ ရူပါနိစ္စတဋ္ဌ၊ ရူပ်၏ အမြဲမရှိသည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ သမနုပဿန္တော၊ ရှုသည်ရှိသော်။ ရူပသ္မိံ၊ ရူပ်၌။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ပ။ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းမှီး၍ပေး။) ဣတိ၊ ၏။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

ပဌမော၊ ၎င်းခုမြောက်သော။ အတ္တဒီပဝဂ္ဂေါ၊ အတ္တဒီပဝဂ်သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုအတ္တဒီပဝဂ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါန်းကား—

အတ္တဒီပါ၊ အတ္တဒီပသုတ်ရင်း။ ပဋိပဒါ၊ ပဋိပဒါသုတ်ရင်း။ ဒွေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ အနိစ္စတာ၊ အနိစ္စသုတ်, ဒုတိယအနိစ္စသုတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သမနုပဿနာ။ သမနုပဿနာသုတ်ရင်း။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓသုတ်ရင်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သောဏာ၊ သောဏသုတ်, ဒုတိယသောဏသုတ်တို့ရင်း။ နန္ဒိကွယေန၊ နန္ဒိကွယအမည်ဖြင့်။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။) ဒွေစ၊ နှစ်သုတ်တို့ရင်း။ ဣတိ၊ တည်း။

မူလပဏ္ဏာသကော၊ သည်။ သမတ္တော၊ ပြီးပြီ။

တဿ မူလပဏ္ဏာသကဿ၊ ထိုမူလပဏ္ဏာသက၏။ ဝဂ္ဂုဒ္ဒါနံ၊ ဝဂ်ဥဒ္ဒါန်းကား—

နကုလပိတာ၊ နကုလပိတုဝဂ်ရင်း။ အနိစ္စောစ၊ အနိစ္စဝဂ်ရင်း။ ဘာရော၊ ဘာရဝဂ်ရင်း။ နတုမှာကေနစ၊ နတုမှာကဝဂ်ရင်း။ (နာ=ပစ္စတ္တတ္ထ။) အတ္တဒီပေန၊ အတ္တဒီပဝဂ်ရင်းတည်း။ (ရင်းနည်း။) တေန၊ ထိုကြောင့်။ ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော။ ပညာသော၊ သုတ် ၅၀-ရှိသော ပဏ္ဏာသကဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

---

[1] နန္ဒိနှင့်ရာဂ အတူတူပင်။ သို့သော် နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဖြင့် ငြီးငွေ့လျှင် နန္ဒိခေါ် တဏှာကုန်ခန်း၏၊ ဝိရာဂါနုပဿနာဖြင့် တပ်မက်ခြင်းကင်းလျှင် ရာဂခေါ် တဏှာကုန်ခန်း၏။ ဤနန္ဒိကွယနှင့် ရာဂကွယပြင့် မက်ကိုပြ၏၊ ဆိုလတ္တံ့, နန္ဒိရာဂကွယာ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ဖြင့် ဖိုလ်ကိုပြ၏။

(၆) ၁-ဥပယဝဂ်

၁-ဥပယသုတ်

၅၃။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့၊ ဥပယော၊ (တဏှာ မာနဒိဋ္ဌိ အစွမ်းအား ဖြင့်) ခန္ဓာငါးပါးသို့ ကပ်ဆောက်တတ်သူသည်[1]။ အဝိမုတ္တောကိလေသာတို့မှ မလွတ်။ အနုပယော၊ ခန္ဓာငါးပါးသို့ ကပ်ရောက်ခြင်း မရှိသူသည်။ ဝိမုတ္တော၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝိညာဏံ၊ ကမ္မဝိညာဏသည်။ တိဋ္ဌမာနံ၊ တည်သည်ရှိသော်။ ရူပုပယံ ဝါ၊ ရူပ်သို့ ကပ်ရောက်သည် ဖြစ်၍လည်း။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်ရာ၏။ ရူပါရမ္မဏေ၊ ရူပ်လျှင်အာရုံရှိသော။ရူပပတိဋ္ဌံ၊ ရူပ်လျှင်တည်ရာ ရှိသော ဝိညာဉ်သည်။ နန္ဒူပသေစနံ၊ နှစ်သက်တတ်သော တဏှာသွန်းလောင်းခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝုဒ္ဓိံ၊ တိုးပွါးခြင်းသို့။ ဝိရူဠှိံ၊ စည်ပင်ခြင်းသို့။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန့်ပြောခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ ဝေဒနုပယံ ဝါ၊ ဝေဒနာသို့ ကပ်ရောက်သည်ဖြစ်၍လည်း။ပ။ သညုပယံ ဝါ၊ သညာသို့ ကပ်ရောက်သည်ဖြစ်၍လည်း။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ သင်္ခါရူပယံ ဝါ၊ သင်္ခါရသို့ ကပ်ရောက်သည်ဖြစ်၍ လည်း။ပ။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ရောက်ရာ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော၊ တစုံတယောက်သောသူသည်[2]။ "အဟံ၊ ငါသည်။ ရူပါ၊ရုပ်မှ။ အညတြ၊၍။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာမှ။ အညတြ၊ ၍။ သညာယ၊ သညာမှ။ အညတြ၊ ၍။ သင်္ခါရေဟိ၊သင်္ခါရတို့မှ။ အညတြ၊ ၍။ ဝိညာဏဿ၊ ကမ္မဝိညာဉ်၏။ အာဂတိ ဝါ၊ လားရာကိုငင်း။ ဂတိ ဝါ၊ သွားရာကိုငင်း။ စုတိ ဝါ၊ ရွှေ့ရှားခြင်းကိုငင်း။ ဥပပတ္တိ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုငင်း။ ဝုဒ္ဓိ ဝါ၊ တိုးပွါးခြင်းကိုငင်း။ ဝိရူဠှိ ဝါ၊ စည်ပင်ခြင်းကိုငင်း။ ဝေပုလ္လံ ဝါ၊ ပြန့်ပြောခြင်းကိုငင်း။ ပညာပေဿာမိတိ၊ သိစေအံ့" ဟူ၍။ ဝေါ၊ သို့။ ဝဒေယျ၊ ဆိုရာ၏။ တေ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ နဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ရူပခဝဘုယာ၊ ရူပခဝတ်၌။ ဆာဂေါ၊ ဆာဂကို။ ပဟီနော၊ပယ်အပ်သည်။ စေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ ဆာဂဿ၊ ကို။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ ဝေ၊ စ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်၏။ဝိညာဏဿ၊ ကမ္မဝိညာဏ်၏။ ပတိဋ္ဌာ၊ဘည်ဆာသည်။နဟောတိ၊ မဖြစ်။ပ။ အပ္ပတိဋ္ဌံ၊ တည်ရာမရှိသော။ တံ ဝိညာဏံ၊ ထိုဝိညာဉ်သည်။ အဝေါရုဇ္ဇံ၊ စည်ပင်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍။ အနဘိသင်္ခစ္စ၊ (ပဋိသန္ဓေကို)မပြုပြင်မူ၍။ ဝါ-(ပဋိသန္ဓေကို)မဖြစ်စေမူ၍။ ဝိမုတ္တံ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်၏။ ဝိမုတ္တတ္တာ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဌိတံ၊ တည်ငြိမ်၏။ (အကြောင်း ၄၆-စာပိုဒ်၌မေးခဲ့ပြီ)

ပဌမံ၊ ရှေးဦးဗာဒသာသုတ်ဘည်း။

၁။ ဥပယောတိ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဝသေန ပဋ္ဌဂ္ဂဏေ ဥပဂတော၊ ဤ-၄, ဥပေတိတိ ဥပယော၊ ကထမုပေတိ? တဏှာမာနဒိဋ္ဌိဝသေန၊ ဤ ဒီ။

၂။ ယောသဒ္ဒါသည်။ နိယတ်မဲ့သော သဒ္ဒါဖြစ်၍ "တစုံတယောက်သော သူသည်" ဟု ဘနက်သမ္မနှံ လိုက်သည်၊ ယောတိ ယော ကောစိဟု ကြံဖွယ်ရှိ၏။

၂-ဗီဇသုတ်

၅၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗီဇဇာတာနိ၊ မျိုးစေ့တို့သည် [1]။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤငါးပါးတို့တည်း။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့သည် ၊ ကတမာနိ၊ အဘယ်တို့နည်း။ မူလဗီဇံ၊ အမြစ်မျိုးစေ့ရင်း။ ခန္ဓဗီဇံ၊ ပင်စည်မျိုးစေ့ရင်း။ အဂ္ဂဗီဇံ၊ အညွှန့်မျိုးစေ့ရင်း။ ဖလုဗီဇံ၊ အဆစ်မျိုးစေ့ရင်း။ ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သော။ ဗီဇဗီဇညေဝ၊ အစေ့မျိုးစေ့သာလျှင်ရင်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အခဏ္ဍာနိ၊ မကျိုးမကဲ့ကုန်သော။ အပူတိကာနိ၊ မပုပ်ဆွေးကုန်သော။ အဝါတာတပဟတာနိ၊ လေ, နေပူ တို့ဖြင့် မထိခိုက်ကုန်သော။ သာရာဒါနိ၊ ယူအပ်သောအနှစ်ရှိကုန်သော [2]။ သုခသယိတာနိ၊ ကောင်းစွာထားအပ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စ ပဉ္စ ဗီဇဇာတာနိ၊ ဤငါးမျိုးသောမျိုးစေ့တို့သည်လည်း။ အသု၊ ရှိကုန်ရာ၏။ ပထဝိ စ၊ မြေသည်လည်း။ နု အသု၊ မရှိရာ။ အာပေါ စ၊ ရေသည်လည်း။ နု အသု၊ မရှိရာ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ ပဉ္စ ဗီဇဇာတာနိ၊ ဤငါးမျိုးသောမျိုးစေ့တို့သည်။ ဝုဒ္ဓိံ၊ သို့။ ဝိရူဠှိံ၊ သို့။ ဝေပုလ္လံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇေယ္ယုံ အပိနု၊ ရောက်ကုန်ရာသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဧတံ၊ ဤအမေးစကားသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါဘုရား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အခဏ္ဍာနိ၊ မကျိုးမကဲ့ကုန်သော။ပ။ သုခသယိတာနိ၊ ကောင်းစွာထားအပ်ကုန်သော။ ဣမာနိ စ ပဉ္စ ဗီဇဇာတာနိ၊ တို့သည်လည်း။ အသု၊ ရှိကုန်ရာ၏။ ပထဝိ စ၊ မြေသည်လည်း။ အသု၊ ရှိရာ၏။ အာပေါ စ၊ ရေသည်လည်း။ အသု၊ ရှိရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ ပဉ္စ ဗီဇဇာတာနိ၊ ဤငါးမျိုးသောမျိုးစေ့တို့သည်။ ဝုဒ္ဓိံ၊ သို့။ ဝိရူဠှိံ၊ သို့။ ဝေပုလ္လံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇေယ္ယုံ အပိနု၊ ရောက်ကုန်ရာသလော။ ဣတိ၊ ၏။ ဘဒန္တေ၊ ရား။ ဧဝံ၊ မှန်ပါဘုရား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပထဝိဓာတု သေယျထာပိ၊ မြေကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ စတသော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ(ရူပကွန္ဓာစသောခန္ဓာလေးပါး)တို့ကို [3]။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မှတ်အပ်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အာပေါဓာတုသေယျထာပိ၊ ရေကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ နန္ဒိရာဂေါ၊ နှစ်သက်စဲ့မက်တတ်သော တဏှာကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စ ဗီဇဇာတာနိ သေယျထာပိ၊ ငါးမျိုးသော မျိုးစေ့တို့ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သာကာခုံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ ကမ္မ ဝိညာဉ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်၏။ (အကြွင်း ၅၃-စာပိုဒ်ရှု။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဥဒါနသုတ်

၅၅။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ တတြ ခေါ၊ ထိုသာဝတ္ထိမြို့ဧတဝန်ကျောင်းတော်၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ "နော စေ အသံ၊ အတ္တဟုစ့ဲလမ်းသောငါ အကယ်၍မရှိငြားအုံ့။ မေ၊ ငါ၏(အတ္တဟုစ့ဲလမ်းမှကြောင့်ဖြစ်သော)ခန္ဓာငါးပါးသည်။ နော စ သိယာ၊ မရှိတော့ရာ။ နု

---

[1] ဗီဇဇာတာနိတိ ဗီဇာနိ၊ဌ။ ဗီဇဇာတာနိတိ ဇာတ-သဒ္ဒေါ ပဒပူရဏမတ္တန္တိ အာဟ "ဗီဇာနိ"တိ၊ ဋီ။

[2] သာရာဒါနိတိ ဂဟိတသာရာနိ ပတိဋ္ဌိတသာရာနိ၊ ဌ။ သာရ....အာဒါန။ အာ....ဒါ-ဂဟဏတ္ထတည်း။ တဏ္ဍုလသာရသဒ္ဒေ အာဒါနတော သာရာဒါနိ။ ဋီ။

[3] စတသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိယောတိ ကမ္မဝိညာဏသ္မိံ အာရမ္မဏဘူတာ ရူပါဒယော စတ္တာရော ခန္ဓာ၊ တေ ဟိ အာရမ္မဏဝသေန ပတိဋ္ဌာဘူတတ္တာ ပထဝီဓာတုသဒိသာ။

အဘဝိဿ၊ အနာဂတ်ခန္ဓာကို ဖြစ်စေတတ်သောကံ အကယ်၍မရှိခဲ့ငြားအုံ့။ မေ၊ ငါ၏အနာဂတ် ပဋိသန္ဓေသည်။ နဘဝိဿတီတိ၊ မဖြစ်တော့လတ္တံ့ဟူ၍။ ဝေ၊ ဣသိ။ အဒိမုစ္စမာနော၊ နှလုံးသွင်းသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ သြရမ္ဘာဂိယာနံ၊ အောက်ကာမဘုံသို့ ချဉ်းကပ်တတ်ကုန်သော။ သံယောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့ကို။ ဆိန္နေယျာတိ၊ ဖြတ်စွမ်းနိုင်၏"ဟူသော။ ဥဒါနံ၊ ဥဒါန်းကို။ ဥဒါနေသိ၊ မြွက်ဆိုတော်မူပြီ။ ဝေ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ မြွက်ဆိုတော်မူအပ်သည်ရှိသော်။ အညတရော၊ တပါး သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ "ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ယဿ ကတံ ပန၊ အဘယ်သို့လျင်။ (ဆိန္နေယျဋ္ဌစပ်။)'နော စေ အသံ၊အတ္တာဟု စွဲလမ်းသောငါ အကယ်၍မရှိငြားအုံ့။မေ၊ငါ၏ (အတ္တာဟု စွဲလမ်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော) ခန္ဓာငါးပါးသည်။နော စ သိယာ၊ မရှိပေရာ။နဘဝိဿ၊ အနာဂတ် ခန္ဓာကိုဖြစ်စေတတ်သောကံ အကယ်၍ မဖြစ်ခဲ့ငြားအုံ့။ မေ၊ ငါ၏အနာဂတ်ပဋိသန္ဓေသည်။ နဘဝိဿတီတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့'ဟူ၍။ဝေ၊သို့။ အဒိမုစ္စမာနော၊ နှလုံးသွင်းသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ သြရမ္ဘာဂိယာနံ၊ အောက်ကာမဘုံသို့ ချဉ်းကပ်တတ်ကုန်သော။ သံယောဇနာနိ၊ တို့ကို။ ဆိန္နေ-ယျာတိ၊ ဖြတ်စွမ်းနိုင်ပါသနည်း"ဟူသော။ ဇော၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားပြီ။

(ဣဓ ဘိက္ခု။ပ။ ဝိညာဏသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ ဝါကျကို နကုလပိတုသုတ် ဣဓ ဂဟပတိ အသုတဝါ စသည်ကို ရှု၍ အနက်ပေး။)

သော၊ ထိုပုထုဇဉ်သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိသော။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ "ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ အနိစ္စန္တိ၊ အမြဲ မရှိ"ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ (အကြွင်းတူ၏။)

ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲခြင်းသဘောရှိသော။ ရူပံ၊ ကို။ "ရူပံ၊ သည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲ၏"ဟူ၍။ ယထာ-ဘူတံ၊ တိုင်း။ နပ္ပဇာနာတိ၊မသိ။ (အကြွင်းတူ၏။)

အနတ္တံ၊ အတ္တမဟုတ်သော။ ရူပံ၊ ကို။ "ရူပံ၊ သည်။ အနတ္တာတိ၊ အတ္တမဟုတ်"ဟူ၍။ ယထာ-ဘူတံ၊ တိုင်း။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ (အကြွင်းတူ၏။)

သခ်ံတံ၊ အကြောင်းလေးပါးတို့သည် ပြုပြင်အပ်သော။ ရူပံ၊ ကို။ "ရူပံ၊ သည်။ သခ်ံတန္တိ၊ အကြောင်းလေးပါးတို့သည် ပြုပြင်အပ်သော သဘောတည်း"ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ တိုင်း။ နပ္ပ-ဇာနာတိ၊ မသိ။ပ။ "ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ ဝိဘဝိဿတီတိ၊ ပျက်စီးလတ္တံ့"ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ တိုင်း။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ပ။ "ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝိဘဝိဿတီတိ၊ ပျက်စီးလတ္တံ့"ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ တိုင်း။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။

(သုတဝါ စ ခေါ ဘိက္ခု။ပ။ သမနုပဿတိ ဝါကျကို နကုလပိတုသုတ် ဣဓ ဂဟပတိ သုတဝါ စသော ဝါကျကို ရှု၍ အနက်သမ္မန်။)

သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ အနိစ္စံ၊ သော။ ရူပံ၊ ကို။"ရူပံ၊ သည်။ အနိစ္စန္တိ၊အမြဲမရှိ"ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ပ။ "ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝိဘဝိဿတီတိ၊ ပျက်စီးလတ္တံ့"ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ တိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ ၏။

သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ ရူပဿ၊ ရူပ်၏။ ဝိဘဝါ၊ ပျက်စီးခြင်းကို ရှုမြင်ခြင်းဖြင့်။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ပ။ သညာယ၊ ၏။ပ။ သခ်ါရာနံ၊ တို့၏။ပ။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဉ်၏။ ဝိဘဝါ၊

ပျက်စီးခြင်းကို ရှုမြင်ခြင်းဖြင့်[1]။ (ရှုပ်၊ ကို။ နာဘိနန္ဒတိ၊ မနုစ်သက်။ပ။ ဝိညာဏ်၊ ကို။ နာဘိနန္ဒတိ၊ မနုစ်သက်။)

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဝေ၀ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ (ဆိန္နေယျ၌ စပ်။) "နော စေ အသိ၊ အတ္တဟုစ္ခဲလမ်း သောငါ အကယ်၍မရှိပြားအုံ့။ မေ၊ ငါ၏ (အတ္တဟုစ္ခဲလမ်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော) ခန္ဓာငါးပါး သည်။ နော စ သိယာ၊ မရှိပေရာ။ နု အဘဝိဿ၊ အနာဂတ်ခန္ဓာကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံမဖြစ်ခဲ့ ပြားအုံ့။ မေ၊ ငါ၏အနာဂတ် ပဋိသန္ဓေသည်။ နု ဘဝိဿတိတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့"ဟု၍။ ဝေ၀၊ ဤသို့။ အဓိမုစ္စမာနော၊ နှလုံးသွင်းသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သြရမ္ဘာဂိယာနိ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနိ၊ တို့ကို။ ဆိန္နေယျ၊ ဖြတ်စွမ်းနိုင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရှင်း။ ဝေ၀ သို့။ အဓိမုစ္စမာနော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သြရမ္ဘာဂိယာနိ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနိ၊ တို့ကို။ ဆိန္နေယျ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။ ဘန္တေ၊ ရှင်း။ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဇာနတော၊ သိသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ပဿတော၊ ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ အနုနေတိ၊ အခြားမရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဝိပဿနာသည် အနုနေရပစ္စည်း တပ်သည်ဖြစ်၍[2]။ အာသ၀ါနံ ခယော၊ အာသ၀တို့၏ ကုန်ကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်,ဖိုလ်သည်။

၁။ ရူပဿ ဝိဘ၀ါတိ ဝိဘ၊ဝဒဿနေန၊ဌ။ ဝိဘ၀ေါတိ ဥတ္တရပဒလောပေန ဝုတ္တန္တိ အာဟ ဝိဘ၊ဝဒဿနေ-နာတိ၊ ဌီ။ ဝိဘ၀ေါဟု ဌီကာပြသည်ကိုထောက်၍ "ရူပဿ ဝိဘ၀ေါ" စသည်ရှိလျှင် "ရူပဿ၊ ၏။ ဝိဘ၀ေါ၊ ပျက်စီးခြင်းကို ရှုမြင်သည်။ပ။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဝိဘ၀ေါ၊ ပျက်စီးခြင်းကို ရှုမြင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏"ဟု သမ္မန်။ ဤ သော ရူပဿ ဝိဘ၀ေါ ၁သော ဝါကျဖြင့် အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ် ၆-ပါးအထိ တက်ပုံကိုပြ၏။ ကထံ ပန စသော အမေးဝါကျဖြင့် အရဟတ္တမဂ်,ဖိုလ်အထိ တက်ပုံကိုမေး၏။ ပါဠိ၌ တ၀ါကျခဲ့သင့်၏၊ ဝေ၀ ခေါ ဘိက္ခု စသော၀ါကျကို သီးခြားအဖြေ၀ါကျအဖြစ်ဖြင့် ထားသင့်၏။

၂။ အနုနေရာ အာသ၀ါနံ ခယော ဟောတိ၌ အနုနေဟုကို နပုဒ် အနေရ ပုဒ်လုပ်ကြ၍ နတ္ထိ တေသာ ဇာတိယာ အနေရန္တိ အနုနေဟုဟု ဌီ၌ ၀စနတ္ထပြု၏။ ဝိပဿနာ မဂ္ဂသ အာသန္နာနနေ၌ နာမ၊ ဖလသ ဒုရာ-နနေ၌ နာမဟု ၌-၌ ဝိပဿနာနှင့် အနုနေရကိုအရတူ တုလျတ်လိင်္ဂတ်ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် အနုနေရာပုဒ်၏ အရ ဝိပဿနာရကြောင်း ထင်ရှား၏။ ယင်းသို့ ဝိပဿနာရသည်အတွက် အညပုဒ်လိင်လိုက်၍ အနုနေရာ ဣတ္ထိ လိင် အာကာရနေဖြင့် နိပ္ပန္နချေ၏။ ၌-၌ အနုနေရံဟု နပုံးဖြင့် နိပ္ပန္နချသည်ကား ဝိပဿနာဟူသော ပဒ၀ိသေသ ကို မင့်ပဲ' ပဒအားလုံး ဓမ္မအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်စေရန် သာမညအခိုက်အတံ့ကိုရည်၍ မိန့်ဆိုခြင်းဖြစ်ရာ၏။ ယင်းသို့ ၌နှင့်ဌီတို့ အညပုဒ်ငဲ့ပုံချင်း ခြားနားသော်လည်း၊ နပုဒ်အနေရပုဒ်ခဲ့ပုံ ဇဟုဗ္ဗိတ္ထဲပုံချင်းကား မကွဲပြားပေ၊ ထိုကြောင့် အနုနေရာ၊ အခြားမရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ-ဝိပဿနာသည် အနုနေရပစ္စည်းတပ်သည်ဖြစ်၍ ဟု ပေး သည်။

ယောကိုလည်း ခယတိ ဇေတေနာတိ ခယောဟုပြု။ ဣဒါနိ ဥပရိမဂ္ဂဖလံ ပဋ္ဌဏ္ဏောဟူသောဌနှင့် ဥပရိမဂ္ဂ-ဖလန္တိ အဂ္ဂမဂ္ဂဖလံဟူသော ဌီတို့ကိုထောက်၍ အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တဖိုလ် ၂-မျိုးလုံးကောက်။

အနုနေရာ၏အရ ဝိပဿနာနှင့် ခယော၏အရ အရဟတ္တမဂ်,ဖိုလ်ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်ဟန်ကို သိလိုက ရှေးဦးစွာ "နု-ဒ-မ-ဥ-နု-ဝေါ-မဂ်-ဖိုလ်"ဟူသော ဝိထိအစဉ်ကိုသတိပြုရာ၏။ ၎င်းပြင် အနုနေရာပုဒ်၏အရ ဝိပဿနာဟူသည် ဝိထိအစဉ်တွင်ပါရှိသော ဝေါဒါန်ပင်ဖြစ်သည်ကိုရင်း ၎င်းဝေါဒါန်ကို ဌီ-ဌ၌ဂေါ်တြဘူဟု သုံးနှုံးသည်ကိုရင်း သတိ ပြုရာ၏။

ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးလျှောက်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣဒ၊ ဤသာသနာတော်၌။ အာသုတဝါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အတသိတာယေ၊ မထိတ်လန့်ထိုက်သော။ (အတသိတာယေတိ အတသိတဗ္ဗေ၊ အဘာယိတဗ္ဗေ၊ ၌။ အတသိတာယေတိ နိ တသိတဗ္ဗေ၊ တာသံ အနာပဇ္ဇိတဗ္ဗေ၊ ဌိ။) ဌာနေ၊ အရာ၌။ တာသံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ အာသုတဝတော၊ သုတမရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ပုထုဇဉ်၏။ နော စေ အာသံ၊ အတ္တဟုစ္ခဲလမ်းသောငါ အကယ်၍ မဖြစ်ငြားအုံ။ မေ၊ ငါ၏ (အတ္တဟုစ္ခဲလမ်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော) ခန္ဓာ ငါးပါးသည်။ နော စ သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ နိ အာဘဝိဿ၊ အနာဂတ်ခန္ဓာကိုဖြစ်စေတတ်သော ကံ အကယ်၍ မဖြစ်ခဲ့ငြားအုံ။ နိ ဘဝိဿတိ၊ အနာဂတ်ပဋိသန္ဓေမဖြစ်ရလတ္တံ့ ဟူသော။ သော၊ ဤသဘောသည်။ တာသော၊ ထိတ်လန့်ကြောင်းတည်း။ (တာသောတိ တာသဟေတု တသတိ တေသွာတိ ကတ္တာ။ ဌိ။)

အနန္တရာ၏အရ ဝိပဿနာခေါ် ဝေါဒါန်ကိုကောက်၍ ခယောအရ မဂ်ကိုကောက်ဆုံ၌ အနန္တရပစ္စည်းတပ်ခြင်းထင်ရှား၏။ ယုံမှားဖွယ်မရှိ။ အကယ်၍ ဖိုလ်ကိုကောက်ခဲ့သော် ဝေါဒါန်နှင့်ဖိုလ်အကြား မဂ်စိတ်ခြားနေသောကြောင့် မည်သို့ အနန္တရပစ္စည်းတပ်သနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၏။

ထိုကို ဌ-ဌ်ရှင်းပြပုံကား— အနန္တရာ၏အရ ဝိပဿနာခေါ်ဝေါဒါန်သည် ဖိုလ်ကိုထောက်လျှင် ဒုရာနန္တရ၊ ဘာကြောင့်နည်း ဝေါဒါန်နှင့်ဖိုလ်ကြားဝယ် မဂ်ခြားသည့်အတွက် ဝေးသောကြောင့်တည်း။ မဂ်ကိုထောက်လျှင် အာသန္နာနန္တရ၊ ဘာကြောင့်နည်း ဝေါဒါန်နှင့်မဂ်အကြား တစုံတခုမခြားပဲ တဆက်တည်းဖြစ်၍ လွန်စွာနီးကပ်သောကြောင့်တည်း။

ဤသို့လျှင် အနန္တရာ၏အရ ဝိပဿနာခေါ် ဝေါဒါန်သည် ခယော၏အရ ဖိုလ်အား ဒုရာနန္တရပစ္စယသတ္တိ ဖြင့် ကျေးဇူးပြု၍ ခယော၏အရ မဂ်အား အာသန္နာနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏ ဟူသည်တည်း။

ဌီကာအဆို။　　။ဌ-နှင့် ဌ ဆိုလိုရင်း မထူးသော်လည်း သိသာစေရန် ဌ-အဆိုကို ထုတ်ပြအုံ။ အထက်ပါ ဝိထိစဉ်၌ ဥ-နု-ဝေါ-ဟူသော ဇောစိတ်တို့သည် ဝိပဿနာဇောစိတ်ချည်းပင် ဖြစ်ရကား ဆို ၃-မျိုးတွင် ပါဝင်သော ဝေါဒါန်သည် ဝိပဿနာဂတိကလည်း ဟုတ်၏၊ မဂ်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသကဲ့သို့ ဝေါဒါန်လည်း နိဗ္ဗာန်ကိုပင် အာရုံပြုသောကြောင့် မဂ္ဂဂတိကလည်း ဟုတ်၏၊ ယင်းသို့ ဝေါဒါန်တခုတည်းက ဝိပဿနာဂတိက မဂ္ဂဂတိက ၂-ဖက်ရ ဖြစ်သောကြောင့် ဝေါဒါန်နှင့် မဂ်တို့ အလွန်နီးနီးကပ်ကပ် အနန္တရပစ္စည်းတပ်ပုံ ထင်ရှား၏။ ထိုကြောင့် အာသန္နာနန္တရဟု နာမည်ပေးကာ အဌကထာဖွင့်ဆိုသော ဟု၏။

ဤ　ဒုရတ္တာဖိုလ်သည် ဝိပဿနာဂတိက,မဂ္ဂဂတိက ၂-ဖက်ရ မဟုတ်၊ မဂ္ဂဂတိကဟူသော တဖက်ရသာ ဖြစ်၏။ မှန်၏။ မဂ်သည် နိဗ္ဗာန်အာရုံပြုသကဲ့သို့ ဖိုလ်လည်း နိဗ္ဗာန်ကိုပင် အာရုံပြု၏၊ မဂ်သည် ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စကို ဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ ဖိုလ်လည်း ဆောင်ရွက်၏၊ မဂ်သည် လောကုတ္တရာဇာတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ဖိုလ်လည်း လောကုတ္တရာဇာတ်တည်း၊ ယင်းသို့ အာရုံ,ကိစ္စ, ဇာတ်အားဖြင့် တူသောကြောင့် ဖိုလ်သည် (မဂ်နှင့် အလားတူသော) မဂ္ဂဂတိကဖြစ်၏၊ ဝိပဿနာဂတိက မဟုတ်။

ယင်းသို့ဖိုလ်ဖြစ်လျက် မဂ်သဘောသက်ရောက်ခဲ့သော် ဝိပဿနာခေါ် ဝေါဒါန်နှင့် ဖိုလ်သည် မဂ်စိတ်ခြားဆီးနေ၍ ဝေးကွာနေစေကာမူ အနန္တရာ အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ၌ အနန္တရာဟူသောအမည်ကို သုံးနှုံးနိုင်၏၊ သို့သော် မုခ်အနန္တရပစ္စည်းကား မတပ်နိုင်ရကား အဌကထာ၌(ဝိပဿနာ)မလဿ ဒုရာနန္တရံနာမဟု မိန့်တော်မူသည် ဟု၏။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ သုတဝါ စ ခေါ၊ သုတရှိသော။ အရိယသာဝကော၊ အရိယသာဝကသည်။ အတသိတာယေ၊ မထိတ်လန့်ထိုက်သော။ ဌာနေ၊ အရာ၌။ တာသံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ဟိ၊ မှန်၏။ သုတဝတော၊ သုတရှိသော။ အရိယသာဝကဿ၊ ၏ "နော စေ အဿံ၊ အံ့။ မေ၊ သည်။ နော စ သိယာ၊ ရာ။ နု အာဘဝိဿ၊ အံ့။ နု ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့"ဟူသော။ ဧသော၊ ဤသဘောသည်။ တာသော၊ ထိတ်လန့်ကြောင်းသည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (အကြင်း ၅၃-စာပိုဒ်ရှု။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဇာနတော၊ သိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဿတော၊ ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ အနုန္တရာ။ အခြားမရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဝိပဿနာသည် အနုန္တရပစ္စည်း တပ်သည်ဖြစ်၍။ အာသဝါနံ ခယော၊ အာသဝတို့၏ ကုန်ကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်, ဖိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဥပါဒါနပရိပဝတ္တသုတ်

၅၆။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါန်တို့၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့သည်။ဣမေ ပဉ္စ၊ဤငါးပါးတို့တည်း။ကတမေပဉ္စ၊အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓာဌာန်း။ ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဌာန်း။ သညုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဌာန်း။ သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဌာန်း။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဌာန်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ယာဝကံ၀ဉ္စ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဣမေ ပဉ္စ၊ပါဒါနက္ခန္ဓေ၊ ဤငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ စတုပရိဝဋ္ဋံ၊ လေးပါးသောသစ္စာတို့ကိုပြန်လှန်လှည့်လည်သောအားဖြင့်။ ဝါ-လေးပါးသောသစ္စာတို့ကို ပြန်လှန်လှည့်လည်သည်ကိုပြု၍။ (စတုပရိဝဋ္ဋန္တိ ကေကသ္မိံ ဌာနေ စတုန္နံ ပရိဝဋ္ဋာနဝသေန။ ဌ။ စတုန္နံ ပရိ-ဝဋ္ဋာနဝသေနာတိ၊ ပစ္စေကက္ခဏေသု စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ ပရိဝဋ္ဋာနဝသေန။ဋီ။) ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ နု အဗ္ဘညာသိ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မမူသေး။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ သဒေဝကေ၊ ကာမာဝစရနတ်ပြည် ငါးထပ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သမာရကေ၊ ဝသဝတ္တီ မာရ်မင်းပြည်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သဗြဟ္မကေ၊ဗြဟ္မာပြည်နှစ်ဆယ်နှင့် တကွဖြစ်သော။ လောကေ၊ သြကာသလောကဌ်။ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ၊ သာသနာတော်ငါးပ ရဟန်းပုဏ္ဏားနှင့်တကွဖြစ်သော။ သဒေဝမနုဿာယ၊ သမုတိနှတ်မင်း, ကြင်းသောလူတို့နှင့် တကွ ဖြစ်သော။ ပဇာယ၊ သတ္တလောကဌ်။ "အနုတ္တရံ၊ မိမိထက် အမြတ်မရှိသော။ ဝါ-အမြတ်ဆုံး ဖြစ်သော။ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို။ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီ"ဟူ၍။ နေဝပစ္စညာသိ၊ဝန်ခံတော်မမူ။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ယတော စ ခေါ၊ အကြင်အခါ၌ကား။ဣမေ ပဉ္စ၊ပါဒါနက္ခန္ဓေ၊ဤငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ စတုပရိ-ဝဋ္ဋံ၊လေးပါးသောသစ္စာတို့ကို ပြန်လှန်လှည့်လည်သောအားဖြင့်။ဝါ၊ လေးပါးသောသစ္စာတို့ကို ပြန်

ဆိုလိုရင်းအချုပ်ကား ဝိပဿနာခေါ် ဝေါဒါန်သည် မဂ္ဂဂတိကဖြစ်ခဲ့လျှင် ဝိပဿနာနှင့် ဖိုလ်ကြားက အနန္တရဟု သုံးနိုင်၏၊ သို့မဟုတ် ဖိုလ်သည် မဂ္ဂဂတိက ဖြစ်ခဲ့လျှင်လည်း ဝိပဿနာနှင့် ဖိုလ်ကြားကို အနန္တရ ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်တော်၏။

ဝိပဿနာနှင့် မဂ်ကြားကို အနန္တရဟု သုံးနိုင် မသုံးနိုင်ကား ယုံမှားဖွယ်ပင် မရှိ၊ တဆက်တည်း စိတ္တက္ခဏ တခုမှ မခြားသည့်အတွက် အနန္တရစစ်စစ်သာတည်းဟူလိ။ (အဋ္ဌကထာဋီကာနှင့် တွဲ၍ ရှုပါ။)

လှန်လှည့်လည်သည်ကိုပြု၍။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ အဗ္ဘညာသိ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိတော်မူပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ သဒေဝကေ၊ သော။ သမာရကေ၊ သော။ သဗြဟ္မကေ၊သော။ လောကေ၊ ၌။ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ၊ သော။ သဒေဝမနုဿာယ၊ သော။ ပဇာယ၊ ၌။"အနုတ္တရံ၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗောဓိ၊ ကို။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ၊ ပြီ"ဟူ၍။ ပစ္စညာသိ၊ ဝန်ခံတော်မူပြီ။

ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျင်။ စတုပရိဝဋ္ဋံ၊ လေးပါးသော သစ္စာတို့ကို ပြန်လှန် လှည့်လည်သော အားဖြင့်။ အဗ္ဘညာသိ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူသနည်း[1]။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အဗ္ဘညာသိ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူပြီ။ (ဒုက္ခသစ္စာ။) ရူပသမุဒယံ၊ ရုပ်၏ဖြစ်ကြောင်းကို။ အဗ္ဘညာသိ၊ ပြီ။(သမุဒယသစ္စာ။)ရူပနိရောဓံ၊ရုပ်၏ချုပ်ရာကို။ အဗ္ဘညာသိ၊ ပြီ။(နိရောဓသစ္စာ။)ရူပနိရောဓ-ဂါမိနိ၊ ပဋိပဒံ၊ ရုပ်၏ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို။ အဗ္ဘညာသိ၊ ပြီ။ (မဂ္ဂသစ္စာ။) ဝေဒနံ၊ ကို။ပ။ သညံ၊ ကို။ပ။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ပ။ဝိညာဏသမุဒယံ၊ ကို။ပ။ ဝိညာဏနိရောဓံ၊ ကို။ပ။ဝိညာဏနိရောဓဂါမိနိ၊ ပဋိပဒံ၊ ကို။ အဗ္ဘညာသိ၊ ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ကတမဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာ စ။ မဟာဘူတ်တို့သည်ရင်း။ စတုန္နံ၊ လေးပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာနံ၊ မဟာဘူတ်-တို့ကို။ ဥပါဒါယရူပံ စ၊ မှီ၍ဖြစ်သောရုပ်သည်ရင်း။ (သန္ဓိ၊ ကုန်၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤတရား အပေါင်းကို။ ရူပံ၊ ရုပ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ အာဟာရသမုဒယာ၊ (သစ္ဆန္ဒရာဂ-ကဗဠီကာရ) အာဟာရ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပသမုဒယော။ ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၏။) အာဟာရ-နိရောဓာ၊ (သစ္ဆန္ဒရာဂ ကဗဠီကာရ)အာဟာရ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပနိရောဓော၊ ရုပ်၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၏။) အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကော၊ ရှစ်ပါးသော အကြောင်း အင်္ဂါရှိသော။ အယမေव မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်သာလျှင်။ ရူပနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ၊ ရုပ်၏ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်။ (ဟောတိ၏။) ဣဒံ၊ ဤမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်-နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဟုတ်မှန်သောမြင်ခြင်းငင်း။ပ။သမ္မာသမာဓိ၊ ဟုတ်မှန်သော တည်ကြည်ခြင်း ငင်းတည်း။

ဘိက္ခဝေ၊တို့။ယေ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊အကြင်ရဟန်းတို့သည်ရင်း။(ဟိ-နိပါတမတ္တာ။)ယေ ကေစိ-ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဏ္ဏားတို့သည်ရင်း။ ဧवံ' ဤသို့။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အဘိညာယ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ ဧवံ၊ သို့။ ရူပသမุဒယံ၊ ရုပ်၏ဖြစ်ကြောင်းကို။ အဘိညာယ၊ ၍။ ဧवံ၊ သို့။ ရူပ-နိရောဓံ၊ ရုပ်၏ချုပ်ရာကို။ အဘိညာယ၊ ၍။ ဧवံ၊ သို့။ ရူပနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒံ၊ ရုပ်၏ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို။ အဘိညာယ၊ ၍။ ရူပသ၊ ရုပ်ကို။ ဝါ-ရုပ်၏။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းခြင်းငှါ။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်းငှါ။ ပဋိပန္နာ၊ ကျင့်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏[2]။) တေ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ သုပ္ပဋိပန္နာ၊ ကောင်းစွာကျင့်ကုန်သည်။

---

[1]။ ကထဉ္စ စတုပရိဝဋ္ဋံ။ ဤသို့ ပါဠိတော်၌ အမေးဝါကျ အဆုံးအပိုဒ်ကြီးထားပါ။ သို့မဟု အမေးဝါကျဟု သိရမည်။ ရူပံ အဗ္ဘညာသိ' စသော ဝါကျမျှားသည် အဖြေဝါကျမျှား ဖြစ်ကြသည်။

[2]။ ပဋိပန္နာ ဟောန္တိတိ အတ္ထော။ ဝတ္တမာနကာလပဗယောဂေါ ဟေသ၊ ယထာ "ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ"တိ။ ဌီ။ ပဋိပန္နာ၌ တ ပစ္စည်းသည် အတိတ်၌ သက်သည်မဟုတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၌ သက်သည်ဟု သိစေ လို၍ "ဟောန္တိ"ထည့်စပ်သည်။

(ဟောနို့၊ ကုန်၏။) ယေ၊ အကြင်ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ သုပ္ပဋိပန္နာ၊ ကောင်းစွာကျင့်ကုန်သည်။ (ဟောနို့၊ ကုန်၏။) တေ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဂါဓန္တိ၊ ထောက်တည်ရာကိုရကြကုန်၏။ (ဂါဓန္တိဟိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ-ဌ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ စ ခေါ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ စ ခေါ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဏ္ဏားတို့သည်၎င်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ရူပံ၊ ကို့။ အဘိညာယ၊ ၍။ပ။ ဧဝံ၊ သို့။ ရူပ-နိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒံ၊ ကို့။ အဘိညာယ၊ ၍။ ရူပဿ၊ ရူပ်ကို့။ ဝါ-ရူပ်၏။ နိဗ္ဗိဒါ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းကြောင့်ဝိရာဂါ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းခြင်းကြောင့်။ နိရောဓာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အနုပါဒါ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းကုန်၍။ ဝိမုတ္တာ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ သုဝိ-မုတ္တာ၊ (လွတ်မြောက်ကြောင်း အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့်) ကိလေသာတို့မှ ကောင်းစွာလွတ်ကုန်၏။ ယေ၊ အကြင်ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ သုမုတ္တာ၊ ကိလေသာတို့မှ ကောင်းစွာ လွတ်ကုန်၏။ တေ၊ ထို ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ ကေဝလိနော၊ အလုံးစုံပြုအပ်ပြီးသော မဂ်ကိစ္စရှိပြီးကုန်၏။ ယေ၊ အကြင် ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ ကေဝလိနော၊ အလုံးစုံပြုအပ်ပြီးသော မဂ်ကိစ္စရှိကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့အား။ ပညာပနာယ၊ ပညတ်ခြင်းငှါ။ ဝဋ္ဋံ၊ ဝဋ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (တနည်း—တေသံ၊ တို့အား။ ပညာပနာယ၊ ဝဋ်ဖြင့်ပညတ်ခြင်း၏။ ဝဋ္ဋံ၊ အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ ကတမာ စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေဒနာ-ကာယာ၊ ဝေဒနာအပေါင်းတို့သည်။ ဣမေ ဆ၊ ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ စက္ခုသမ္ဖဿဇာ၊ စက္ခု သမ္ဖဿကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာဝင်း။ပ။ မနောသမ္ဖဿဇာ၊ မနောသမ္ဖဿကြောင့် ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာဝင်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤခြောက်ပါးသောဝေဒနာကို။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဖဿသမုဒယာ၊ ဖဿ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနা-သမုဒယော၊ ဝေဒနာ၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဖဿနိရောဓာ၊ ဖဿ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာနိရောဓော၊ ဝေဒနာ၏ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။ အကြင်းတူ၏၊ ဝေဒနာကိုလဲလှယ်၍ သမ္မန်။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သညာ၊ သညာသည်။ ကတမာ စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သညာ-ကာယာ၊ သညာအပေါင်းတို့သည်။ ဣမေ ဆ၊ ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ ရူပသညာ၊ ရူပါရုံ၌ မှတ်သားမှု ရူပသညာဝင်း။ပ။ ဓမ္မသညာ၊ ဓမ္မာရုံ၌ မှတ်သားမှု ဓမ္မသညာဝင်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤ ၆-ပါးသော သညာကို။ သညာ၊ သညာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဖဿသမုဒယာ၊ ဖဿ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သညာသမုဒယော၊ သညာ၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဖဿ-နိရောဓာ၊ ဖဿ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ သညာနိရောဓော၊ သညာ၏ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။ အကြင်း တူ၏။ သညာကိုလဲလှယ်၍ သမ္မန်။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သခ်ါရာ၊ သခ်ါရတို့သည်။ ကတမေ စ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စေတနာကာယာ၊ စေတနာအပေါင်းတို့သည်။ ဣမေ ဆ၊ ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ ရူပသညေ-တနာ၊ ရူပါရုံ၌ စေ့ဆော်မှု ရူပသညေတနာဝင်း။ပ။ ဓမ္မသညေတနာ၊ ဓမ္မာရုံ၌စေ့ဆော်မှု ဓမ္မသညေ-တနာဝင်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤစေတနာခြောက်မျိုးတို့ကို။ သခ်ါရာ၊ သခ်ါရတို့ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဖဿသမုဒယာ၊ ဖဿ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သခ်ါရသမုဒယော၊ သခ်ါရတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဖဿ နိရောဓာ၊ ဖဿ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။

သခ်ါရနိုရောဓေ၊ သခ်ါရတို့၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။ အကြွင်း တူ၏။ သခ်ါရကို လဲလှယ်၍ သမ္မန်။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ ကတမဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝိညာဏ-ကာယာ၊ ဝိညာဉ်အပေါင်းတို့သည်။ ဣမေ ဆ၊ ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခု-ပသာဒရူပ်ဌမ်ိုသောသိမှု စက္ခုဝိညာဉ်ရင်း။ပ။ မနောဝိညာဏံ၊ မနောဒ္ဓါတုမ်ိုသောသိမှု မနော-ဝိညာဉ်ရင်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤဝိညာဉ်ခြောက်ပါးကို။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ နာမရူပသမုဒယာ၊ နာမ်ရူပ်၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိညာဏသမုဒယော၊ ဝိညာဉ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) နာမရူပနိုရောဓာ၊ နာမ်ရူပ်၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိညာဏ-နိုရောဓော၊ ဝိညာဉ်၏ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။ အကြွင်း တူ၏။ ဝိညာဉ်ကို လဲလှယ်၍ သမ္မန်။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-သတ္တဋ္ဌာနသုတ်

၅၃။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတ္တဋ္ဌာနကုသလော၊ ခုနစ်ပါးသောဌာနတို့၌ လိမ္မာသော။ တိဝိဓူပပရိက္ခီ၊ သုံးပါးသောအပြားတို့ဖြင့် ရှုဆင်ခြင်လေ့ရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း-ကို။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ကေဝလီ၊ အလုံးစုံပြုအပ်ပြီးသော မဂ်ကိစ္စရှိသော။ ဝုသိတဝါ၊ မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသော။ ဥတ္တမပုရိသောတိ၊ မွန်မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ သတ္တဋ္ဌာန-ကုသလော၊ ခုနစ်ဌာနတို့၌ လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ရူပသမုဒယံ၊ ကို။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ရူပနိုရောဓံ၊ ကို။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ရူပနိုရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ၊ ကို။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ရူပဿ၊ ရူပ်၏။ အဿာဒံ၊ သာယာဖွယ်ကို။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ရူပဿ၊ ၏။ အာဒီနဝံ၊ အပြစ်ကို။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ရူပဿ၊ ၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာကို။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ (ဝေဒနာစသည်ကို ဤနည်းပေး။ ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ရူပံစသော ဝါကျကိုလည်း ၅၆-စာပိုဒ်ကို ရှု၍ပေး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ယံ သုခံ၊ အကြင်ချမ်းသာမှု သုဝေဒနာသည်။ ယံ သောမနဿံ၊ အကြင် ဝမ်းမြောက်မှု=သောမနဿဝေဒနာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ၊ ဤ ချမ်းသာမှုဝမ်းမြောက်မှု=ဝေဒနာသည်။ ရူပဿ၊ ၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာဖွယ်တည်း။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ ယံ အနိစ္စံ၊ အကြင်အမြဲမရှိ။ ယံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ဆင်းရဲ၏။ ယံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ အကြင် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ အယံ၊ ဤအမြဲမရှိခြင်း ဆင်းရဲခြင်း ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောသည်။ ရူပဿ၊ ၏။ အာဒီနဝေါ၊ အပြစ်တည်း။ ရူပဿ၊ ရူပ်၌။ ယော ဆန္ဒရာဂဝိနယော၊ အကြင်လိုချင်-တပ်မက်မှုကို ဖျောက်ခြင်းသည်။ ယံ ဆန္ဒရာဂပဟာနံ၊ အကြင်လိုချင်တပ်မက်မှုကို ပယ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣဒံ၊ ဤရူပ်၌လိုချင်တပ်မက်မှုကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းသည်။ ရူပဿ၊ ၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာတည်း။

(ယေဟိ ကေစိ ဘိက္ခဝေ စသော ၂-ဝါကျကို ရှေ့သုတ်အတိုင်း သမ္မန်၍ ဝေဒနာ, သညာ, သခ်ါရ, ဝိညာဏာ ဝါကျတို့ကို ရူပဝါကျတို့၌ကဲ့သို့ ဝေဒနာစသည်လဲလှယ်၍ သမ္မန်ရုံသာ ထား၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧवံခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတ္တဋ္ဌာနကုသလော၊ ခုနစ်ဌာနတို့ဝယ် လိမ္မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စိ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တိဝိဓူပပရိက္ခီ၊ သုံးပါးသော အပြား တို့ဖြင့် ရှုဆင်ခြင်လေ့ရှိသည်။ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဓာတုသော၊ ဓာတ်သဘောအားဖြင့်။ ဥပပရိက္ခတိ၊ ရှုဆင်ခြင်၏။ အာယတနသော၊ အာယတနသဘောအားဖြင့်။ ဥပပရိက္ခတိ၊ ရှုဆင်ခြင်၏။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒသော၊ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောအားဖြင့်။ ဥပပရိက္ခတိ၊ ရှုဆင်ခြင်၏။ ဘိက္ခဝေတို့။ ဧवं ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တိဝိဓူပပရိက္ခီ၊ သုံးပါးသော အပြားတို့ဖြင့်ရှုဆင်ခြင်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတ္တာဒ္ဌာနကုသလော၊ ခုနစ်ဌာနတို့၌လိမ္မာသော။ တိဝိဓူပပရိက္ခီ၊ သုံးပါးသောအပြားဘို့ဖြင့် ရှုဆင်ခြင်လေ့ရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ ဣမသ္မိं မေဝိနယေ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ကေဝလီ၊ အလုံး စုံသော မဂ်ကိစ္စရှိပြီးသော။ ဝုသိတဝါ၊ မဂ်အကျင့်ကိုကျင့်သုံးပြီးသော။ ဥတ္တမပုရိသောတိ၊ မွန်မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ၏။

ပဌမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသုတ်

၅၈။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အရဟံ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံယူတော်မူထိုက် သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကို ဖောက်ပြန်မရှိ ကိုယ်တိုင်သိတော်မူသော။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ရူပဿ၊ ရူပ်ကို။ ဝါ-၏။ နိဗ္ဗိဒါ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းကြောင့်။ ဝိရာဂါ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းခြင်းကြောင့်။ နိရောဓာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အနုပါဒါ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစဲ့ လမ်းမူ၍။ ဝိမုတ္တော၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်တော်မူသည်ဖြစ်၍။ ဝါ-လွတ်မြောက်တော်မူ သောကြောင့်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပညာဝိမုတ္တော၊ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သော။ ဘိက္ခုပိ၊ ရဟန်းကို လည်း။ ရူပဿ၊ ကို။ ဝါ-၏။ နိဗ္ဗိဒါ၊ ကြောင့်။ ဝိရာဂါ၊ ကြောင့်။ နိရောဓာ၊ ကြောင့်။ အနုပါဒါ၊ ၍။ ဝိမုတ္တော၊ ဖြစ်၍။ ဝါ-ကြောင့်။ ပညာဝိမုတ္တောတိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သော ရဟန္တာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

(ဝေဒနာယ။ သညာယ။ သခါရာနံ။ ဝိညာဏဿ ဝါကျများကိုလည်း ဤနည်းမှီး၍ ပေးပါ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တတြခေါ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးကိုငြီးငွေ့၍ ဘုရားဖြစ်ရာ ရဟန္တာဖြစ်ရာ၌။ အရဟ-တော၊ •သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပညာဝိမုတ္တေန၊ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သော။ ဘိက္ခုနာ၊ ရဟန်းနှင့်။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ အဓိပ္ပယာသော၊ ထူးခြားလွန်ကဲသော အမှုအရာသည်[1]။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ နာနာကရဏံ၊ အသီးသီးပြုခြင်းသည်။ ကိं၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ခမ်းမြန်းတော်မူ၏။ ဘဂ္ဂေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ဘဂဝံမူလကာ၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းမူလရှိပါကုန်၏။ ဘဂဝံနေတ္တိကာ၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ခရီးဆောင်တတ်သူ ရှိပါကုန်၏။ ဘဂဝံပဋိသရဏာ၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိပါကုန်၏။

၁။ ကော အဓိပ္ပယာသောတိ ကော အဓိကပ္ပယောဂေါ။ ဌ။ အဓိကံ သဝိသေသံ ပယသတိ ပယုဇ္ဇတိ ဃတေနာတိ အဓိပ္ပယာသော။ ဝိသိဋ္ဌပယောဂေါ။ ဋီ။ အဓိပ္ပယာသောတိ အဓိကံ ပယသတိ ပယုဇ္ဇတိ ဃတေနာတိ အဓိပ္ပယာသော။ သဝိသေသံ အဓိကတ္ထဇုကိရိယာ။ မ-ဋီ-၂-၇။ ဤ၌ အဘိဓေယျနက်ပေးသည်။

ဘန္တေ၊ ရား။ ဝတ၊ စင်စစ်။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ တေသ ဘာသိတသ၊ ထိုဟောကြားတော်မူအပ်သော တရားဒေသနာတော်၏။ အတ္ထော၊ အနုက်သည်။ ဘဂဝန္တညေဝ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဉာဏ်အားသာလျှင်။ ပဋိဘာတု၊ ထင်လာစေတော်မူပါ[1]။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (တရားတော်ကို)။ သုတ္တာ၊ ကြားနာရ၍။ ဘိက္ခူ၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဓာရေယ္ယုန္တိ၊ သောင်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေနဟိ၊ ထိုကြောင့်လျှင်။ သုဏာထ၊ နာကုန်လော။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ မနသိကရောထ၊ နှလုံးသွင်းကုန်လော့။ ဘာသိဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။ တေ ဘိက္ခူ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ "ဧवံ ဘန္တေတိ၊ ကောင်းပါ၏ အရှင်ဘုရား"ဟု၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏(စကားတော်ကို)။ ပစ္စဿောသုံ၊ ရှေးရှုနာယူကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်—

"ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အရဟံ၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သော။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အနုပ္ပန္နဿ၊ မဖြစ်ထွန်းသေးသော။ မဂ္ဂဿ၊ အဋ္ဌင်္ဂိကအရိယမဂ်ကို။ ဥပ္ပါဒေတာ၊ ဖြစ်ထွန်းစေတော်မူတတ်၏။ အသဉ္ဇာတဿ၊ မပေါ်ပေါက်သေးသော။ မဂ္ဂဿ၊ အဋ္ဌင်္ဂိကအရိယမဂ်ကို။ သဉ္ဇနေတာ၊ ပေါ်ပေါက်စေတော်မူတတ်၏။ အနက္ခာတဿ၊ မဟောကြားအပ်သေးသော။ မဂ္ဂဿ၊ အဋ္ဌင်္ဂိကအရိယမဂ်ကို။ အက္ခာတာ၊ ဟောကြားတော်မူတတ်၏။ မဂ္ဂညူ၊ ပဋ္ဌာဘာဂနှင့်တကွသော အဋ္ဌင်္ဂိကအရိယမဂ်ကို သိတော်မူတတ်၏။ မဂ္ဂဝိဒူ၊ သိအပ်ပြီးသော အဋ္ဌင်္ဂိကအရိယမဂ်ကို(သူတပါးတို့အား) ထင်ရှားပြုတော်မူ၏။ မဂ္ဂကောဝိဒေါ၊ အဋ္ဌင်္ဂိကအရိယမဂ် မိစ္ဆာမဂ်၌ လိမ္မာတော်မူ၏[2]။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧတရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ သာဝကာ စ၊ တပည့်(ရဟန္တာ)ရဟန်းတို့သည်ကား။ မဂ္ဂါနုဂါ၊ အဋ္ဌင်္ဂိကအရိယမဂ်သို့ အစဉ်လိုက် ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပစ္ဆာ၊ ငါဘုရား၏ နောက်၌။ သမန္နာဂတာ၊ အဋ္ဌင်္ဂိကအရိယမဂ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ခေါ၊ ဤသည်ကား။ အရဟတော၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ပညာဝိမုတ္တေန၊ သော။ ဘိက္ခုနာ၊ ရဟန်းနှင့်။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပယာသော၊ ထူးခြားလွန်ကဲသော အမှုအရာတည်း။ ဣဒံ၊ ကား။ နာနာကရဏန္တိ၊ အသီးသီးပြုခြင်းတည်း"ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (ဧတေဒဝေါစ ပြန်သတ်။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-အနတ္တလက္ခဏသုတ်

၅၉။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဗာရာဏသိယံ၊ ဗာရာဏသီပြည်၌။ ဣသိပတနေ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ သက်ရှုတက်ရှုဖြစ်သော[3]။ မိဂဒါယေ၊ (သားတို့

၁။ ဘဂဝံမူလကာမှစ၍ ဤပုဒ်တိုင် အဆုံးအဖြတ်ကို မ-နိ ၁-၃၁၉ ရှု။

၂။ မဂ္ဂံ ဝိဒိတံ ပါကဋံ အကာသိတိ မဂ္ဂဝိဒူ၊ မဂ္ဂေ စ အမဂ္ဂေ စ ကောဝိဒေါတိ မဂ္ဂကောဝိဒေါ။ ဌ။ ဝိဒိတန္တိ အညေသမ္မိ ဉာတံ ပဋိလဒ္ဓံ ဟတ္ထဂတလေ အာမလကံ ဝိယ ပါကဋံ အကာသိ၊ တထာ ကတ္တာ ဒေသေသိ။ အမဂ္ဂေ ပဏိဝဓေနေန မဂ္ဂေ ပဋိပတ္တိဘိ တဿ မဂ္ဂကုသလတာ ဝိယ အမဂ္ဂကုသလတာပိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာတိ အာဟ"မဂ္ဂေ စ အမဂ္ဂေ စ ကောဝိဒေါ"တိ။ ဌ။ မဂ္ဂနောက် အမဂ္ဂပုဒ်ခြေ၍ ဥတ္တရပဒလောပအဖြစ်ဖြင့် မဂ္ဂကောဝိဒေါဟု မိန့်တော်မူ၏။

၃။ ဤအနက်ကား သာရတ္ထ-ဋီ ၃-၁၆၃-နှာ အဖွင့်အရ ပေးသောအနက်တည်း၊ ဘုရား, ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ သက်ဆင်းရာဖြစ်သောဟု၊ အံ-ဋ ၂-၇၉-နှာ အရသော်လည်းပေး။

အားဘေးမဲ့ပေးရာ)မိဂဒါဝုန်တောဘ၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ တတြ၊ ထိုသို့နေရာအခါ၌။ (ထို မိဂဒါဝုန်တောဘ၌ ဟူ၍သော်လည်းစဲ့။) ဘဂဝါ၊ သည်။ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ၊ ငါးယောက်အစုရှိကုန်သော။ ဘိက္ခု၊။ တို့ကို။ ဘိက္ခဝေါတိ၊ ရဟန်းတို့ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ခေါ်တော်မူပြီ။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်း တို့သည်။ ဘဒန္တေတိ၊ အရှင်ဘုရား ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (စကားတော်ကို)။ ပစ္စဿောသုံ၊ ရှေးရှုနာယူကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊သည်—

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တ-မဟုတ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒဉ္စ ရူပံ၊ ဤရူပ် သည်လည်း။ (ဆိုအပ်လတ္တံ့သောဝေဒနာ သညာစသည်ကိုဆည်း။) အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ အဘ-ဝိဿ၊ ဖြစ်ငြားအံ့။ ဣဒံ ရူပံ၊ ဤရူပ်သည်။ အာဗာဓာယ၊ နာကျင်ခြင်းငှါ။ နဿ သံဝတ္တေယျ၊ မဖြစ်ရာ။ ရူပေ၊ ရူပ်၌။ "မေ၊ ငါ၏။ ရူပံ၊ သည်။ ဧवံ၊ ဤသို့။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ မေ၊ငါ၏။ ရူပံ၊ သည်။ ဧवံ၊ သို့။ မာ အဟောသီတိ၊ မဖြစ်ပါလင့်" ဟူ၍။ လဗ္ဘေထ စ၊ တောင့်တတိုင်းရလည်း ရအပ်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ယသ္မာ စ ခေါ၊ အကြင်ကြောင့်။ ရူပံ၊ သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ရူပံ၊ သည်။ အာဗာဓာယ၊ နာကျင်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ရူပေ၊ ရူပ်၌။ "မေ၊ငါ၏။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ ဧवံ၊ ဤသို့။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ မေ၊ ငါ၏။ ရူပံ၊ သည်။ ဧवံ၊ သို့။ မာ အဟောသီတိ၊ မဖြစ်ပါလင့်ဟူ၍။ နစ လဗ္ဘတိ၊ တောင့်တတိုင်းရလည်းမရအပ်။(ရူပ်သည် အတ္တမဟုတ်သည့်အတွက် နာကျင်ခြင်းဖြစ်ရုံမက မနာပါလင့်ဟူ၍ တောင့်တတိုင်းလည်း မရအပ် မရနိုင်ဟူလို။)

ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဣဒဉ္စ ဝေဒနာ၊ ဤဝေဒနာသည် လည်း။ (ဣဒဉ္စသောစဟုလိုင်ဘူအောင်ပြင်၍ပေးလိုကပေး ရှ-အလိုကားပြင်ရန်မလို)အတ္တာ၊ အတ္တ သည်။ အဘဝိဿ၊ ဖြစ်ငြားအံ့။ ဣဒံ ဝေဒနာ၊ ဤဝေဒနာသည်။ အာဗာဓာယ၊ နာကျင်ခြင်းငှါ။ နဿ သံဝတ္တေယျ၊ မဖြစ်ရာ။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၌။ "မေ၊ ငါ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဧवံ၊ ဤသို့။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။မေ၊ ငါ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဧवံ၊ သို့။ မာ အဟောသီတိ၊ မဖြစ်ပါလင့်"ဟူ၍။ လဗ္ဘေထ စ၊ တောင့်တတိုင်းရလည်းရအပ်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အာဗာဓာယ၊ နာကျင်ခြင်းငှါ။သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၌။ "မေ၊ ငါ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဧवံ၊ ဤသို့။ ဟောတု၊ဖြစ်စေသတည်း။ မေ၊ ငါ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဧवံ၊ သို့။ မာ အဟောသီတိ၊ မဖြစ်ပါလင့်" ဟူ၍။ နစ လဗ္ဘတိ၊ တောင့်တတိုင်းရလည်းမရအပ်။

သညာ၊ သညာသည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ပ။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တ-မဟုတ်ကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဣဒဉ္စ သင်္ခါရာ၊ ဤသင်္ခါရတို့သည်လည်း။ (လိုင်ဝုစ် ကိုက်ညီစေရန် ဣဒဉ္စကို ဣမေစ ဟူ၍သော်လည်းပြင်ပေး။ ရှ-အလိုကား ပြင်ရန်မလို၊ဣမ၏ကာရိယ နပုံသကမဟုတ်ကြောင်း ကို ပကတိစဿသုတ်၌ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်တည်း။) အတ္တာ၊အတ္တသည်။အဘဝိဿံသု၊ ဖြစ်ကုန်ငြား အံ့။ ဣဒံ ဣမေ သင်္ခါရာ၊ ဤသင်္ခါရတို့သည်။ အာဗာဓာယ၊ နာကျင်ခြင်းငှါ။ နဿ သံဝတ္တေယျုံ၊ မဖြစ် ကုန်ရာ။သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရတို့၌။"မေ၊ငါ၏။သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဧवံ၊ ဤသို့။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန် သတည်း။ မေ၊ ငါ၏။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ဧवံ၊ ဤသို့။ မာ အဟေသုန္တိ၊ မဖြစ်ပါကုန်လင့်"ဟူ၍။ လဗ္ဘေထ စ၊ တောင့်တတိုင်း ရလည်းရအပ်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ယသ္မာ စ ခေါ၊ အကြင်ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အာဗာဓာယ၊ နာကျင်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရတို့၌။ "မေ၊ ငါ၏။ သင်္ခါရာ၊တို့သည်။

ဝေ၊ ဤသို့။ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်သတည်း။ မေ၊ ငါ၏။ သခ်ါရာ၊ တို့သည်။ ဝေ၊ သို့။ မာ အဟောသုန္တု၊ မဖြစ်ပါကုန်လင့်"ဟူ၍။ နစ လဗ္ဘတိ၊ တောင့်တတိုင်း ရလည်းမရအပ်။

ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒဉ္စ ဝိညာဏံ၊ ဤဝိညာဏ်သည်လည်း။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ အဘဝိဿ၊ ဖြစ်ငြားအံ့။ ဣဒံ ဝိညာဏံ၊ ဤဝိညာဏ်သည်။ အာဗာဓာယ၊ နာကျင်ခြင်းငှါ။ နစ သံဝတ္တေယျ၊ မဖြစ်ရာ။ ဝိညာဏေ၊ ဝိညာဏ်၌။ "မေ၊ ငါ၏။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ မေ၊ ၏။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝေ၊ သို့။ မာ အဟောသီတိ၊ မဖြစ်ပါလင့်"ဟူ၍။ လဗ္ဘတိ စ၊ တောင့်တတိုင်း ရလည်းရအပ်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မာ စ ခေါ၊အကြင်ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အာဗာဓာယ၊ နာကျင်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ "မေ၊ ၏။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝေ၊ သို့။ ဟောတု၊ ဖြစ်ခေသတည်း။ မေ၊ ၏။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝေ၊ သို့။ မာ အဟောသီတိ၊ မဖြစ်ပါလင့်"ဟူ၍။ နစ လဗ္ဘတိ၊ တောင့်တတိုင်း ရလည်း မရအပ်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ထိုမေးအပ်လတ္တံ့သည်ကို။ ကိံ မညထ၊ အသ္မိမှတ်ထင်ကုန်သနည်း။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ နိစ္စံ ဝါ၊ မြဲသလော။ အနိစ္စံ ဝါ၊ မမြဲသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ (ဝါ သဒ္ဒါ ဝိဘာဝနတ္ထ ပါရာဇိကဏ် ဝေရဉ္ဇာကဏ္ဍ-၌။) ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ အနိစ္စံ၊ မမြဲပါ။ ပန၊ နောက်ထပ်တခုမေးဦးအံ့။ ယံ၊ အကြင်ရူပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထို (မမြဲသော) ရူပ်သည်။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲလော။ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ ပန၊ နောက်ထပ်တခုမေးဦးအံ့။ ယံ၊ အကြင်ရူပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ တံ၊ ထိုမြဲလည်းမမြဲ, ဆင်းလည်းဆင်းရဲ, ဖောက်ပြန်လည်း ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသော ရူပ်ကို။ "တေ၊ ဤရူပ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ ရူပ်တည်း။ ဧသော၊ ဤ(ရူပ်) သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဧသော၊ ဤ (ရူပ်) သည်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာတိ၊ အတ္တတည်း"ဟူ၍။ သမနုပဿိတုံ၊ အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းငှါ။ ကလ္လံ နု၊ သင့်ပါမည်လော။ ဣတိ၊ဤသို့ မေးတော်မူ၏ (ဣတိ၊ ကြေ)။ ဘန္တေ၊ ရား။ တေ၊ ဤသို့ရှုခြင်းသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သညာ၊ သည်။ သခ်ါရာ၊ တို့သည်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နိစ္စံ ဝါ၊ မြဲသလော။ အနိစ္စံ ဝါ၊ မမြဲသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အနိစ္စံ၊ မမြဲပါ။ ပန၊ နောက်ထပ်တခုမေးဦးအံ့။ ယံ၊ အကြင်ဝိညာဏ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထို (မမြဲသော) ဝိညာဏ်သည်။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲသလော။ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ ပန၊ နောက်ထပ်တခုမေးဦးအံ့။ ယံ၊ အကြင် ဝိညာဏ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ တံ၊ ထို (မြဲလည်း မမြဲ, ဆင်းလည်း ဆင်းရဲ, ဖောက်လဲလည်း ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘော ရှိသော) ဝိညာဏ်ကို။ "တေ၊ ဤ (ဝိညာဏ်သည်) သည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ဧသော၊ ဤ (ဝိညာဏ်သည်)သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဧသော၊ ဤ (ဝိညာဏ်သည်) သည်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာတိ၊ အတ္တတည်း"ဟူ၍။ သမနုပဿိတုံ၊ အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းငှါ။ ကလ္လံ နု၊ သင့်ပါမည်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏ (ဣတိ ကြေ)။ ဘန္တေ၊ ရား။ တေ၊ ဤသို့ရှုခြင်းသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤလောကဌ်။ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်ဌ်မူလည်းဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ အပ

သန္တာန်၌မူလည်းဖြစ်သော။ သြဠာရိကံ ဝါ၊ ရှုန့်ရင်းသည်မူလည်းဖြစ်သော။ သုခုမံ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဟီနံ ဝါ၊ ယုတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ပဏီတံ ဝါ၊ မြတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ယံ ရူပံ၊ အကြင် ရူပ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) ဒူရေ ဝါ၊ ဝေးသည်မူလည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ ဝါ၊ နီးသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ယံ ရူပံ၊ အကြင် ရူပ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တေံ ရူပံ၊ ထိုရူပ်ကို။ "တေံ၊ ဣရူပ်သည်။ နမမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာ မဟုတ်။ ဧသော၊ ဣရူပ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ နအသ္မိ၊ မဖြစ်။ ဧသော၊ ဣရူပ်သည်။ မေ၊ ငါ၏။ နအတ္တာတိ၊ အတ္တမဟုတ်"ဟူ၍။ ဧवံ၊ ဣသို့။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ သမ္မပ္ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာမဂ်ပညာဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ရှုမှတ်ထိုက်၏။ အတီတာနာဂတ-ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ အတီတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌မူလည်းဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ အပသန္တာန်၌မူလည်းဖြစ်သော။ ကာစိ၊ တစုံတခုသော။ ယာ ဝေဒနာ၊ အကြင် ဝေဒနာ သည်။ပ။ ဒူရေ ဝါ၊ ဝေးသည်မူလည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ ဝါ၊ နီးသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ကာစိ၊ တစုံတခုသော။ ယာ ဝေဒနာ၊ အကြင် ဝေဒနာသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံသော။ တေံ ဝေဒနာ၊ ထိုဝေဒနာကို (ဧတေ လိင်္ဂဝိပလ္လာသ)။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ သမ္မပ္ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ရှုမှတ်ထိုက်၏။ (သဗ္ဗာ ဝေဒနာကိုင့်၍ ဒဋ္ဌဗ္ဗာဟု ရှိသင့်သော်လည်း ဒေသနာသောတ၏ အစွမ်းအားဖြင့် သို့မဟုတ် လိင်္ဂဝိပလ္လာသအားဖြင့် ဒဋ္ဌဗ္ဗံဟု ရှိသည်။ နောက်၌လည်း ဤနည်း။)

ကာစိ၊ အချို့သော။ ယာ သညာ၊ အကြင် သညာသည်။ပ။ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ၊ အတီတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သော။ သခ်ါရာ၊ သခ်ါရတို့သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။) အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌မူလည်းဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ အပသန္တာန်၌မူလည်းဖြစ်သော။ ကေစိ၊ ကုန်သော။ သခ်ါရာ၊ တို့သည်။ (အတ္ထိ၊ ကုန်၏။)။ပ။ ဒူရေ ဝါ၊ ဝေးသည်မူလည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ ဝါ၊ နီးသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ကေစိ၊ ကုန်သော။ သခ်ါရာ၊ တို့သည်။ (အတ္ထိ၊ ကုန်၏။) သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေ သခ်ါရာ၊ ထိုသခ်ါရတို့ကို။ (တေကားလိင်္ဂနှင့် ဝစနဝိပလ္လာသ။) "တေ၊ ဣ (သခ်ါရ)သည်။ နမမ၊ ငါ၏ဥစ္စာမဟုတ်။ ဧသော၊ ဣ (သခ်ါရ)သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ နအသ္မိ၊ မဖြစ်။ ဧသော၊ ဣ (သခ်ါရ) သည်။ မေ၊ ငါ၏။ နအတ္တာတိ၊ အတ္တ-မဟုတ်"ဟူ၍။ ဧवံ၊ ဣသို့။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ သမ္မပ္ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ရှုမှတ်ထိုက်၏။ (လိင်္ဂ, ဝစနဒွယဝိပလ္လာသ။)

အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊ အတီတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ယံ ဝိညာဏံ၊ အကြင်ဝိညာဏ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌မူလည်းဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊အပသန္တာန်၌မူလည်းဖြစ်သော။ သြဠာရိကံ ဝါ၊ ရှုန့်ရင်းသည်မူလည်းဖြစ်သော။သုခုမံ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဟီနံ ဝါ၊ ယုတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ပဏီတံ ဝါ၊ မြတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဒူရေ ဝါ၊ ဝေးသည်မူလည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ ဝါ၊ နီးသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ကိဉ္စိ၊ သော။ ယံ ဝိညာဏံ၊ သည်။(အတ္ထိ၊၏။) သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တေံ ဝိညာဏံ၊ ထိုဝိညာဏ်ကို။ "တေံ၊ ဣ (ဝိညာဏ်)သည်။ နမမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာမဟုတ်။ ဧသော၊ ဣ (ဝိညာဏ်)သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ နအသ္မိ၊ မဖြစ်။ ဧသော၊ ဣ (ဝိညာဏ်)သည်။ မေ၊ ငါ၏။ နအတ္တာတိ၊ အတ္တမဟုတ်"ဟူ၍။ ဧवံ၊ ဣသို့။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ သမ္မပ္ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ရှုမှတ်ထိုက်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့သည့်အတိုင်း။ ပဿ၊ ရှုသည်ဋ္ဌသော်။ သုတဝါ၊ အာဂမ အဓိဂမဟူသော သုတရှိသော။ ဝါ၊ နာခံမှတ်သား ဆောင်ထားမှုရှိသော။ အရိယသာဝကော၊ အရိယာပြုစ်သောတပည့်သည်။ ဝါ၊ အရိယာ၏တပည့်သည် [1]။ ရူပသ္မိံမှ၊ ရုပ်၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ ဝေဒနာယပိ၊ ဝေဒနာ၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ၏။ သညာယပိ၊ သညာ၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ၏။ သင်္ခါရေသုပိ၊ သင်္ခါရတို့၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ၏။ ဝိညာဏသ္မိံမှ၊ ဝိညာဏ်၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ၏။ နိဗ္ဗိန္ဒံ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းကြောင့်။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ တပ်ခြင်းကင်း၏။ ဝိရာဂါ၊ တပ်ခြင်းကင်းခြင်းကြောင့်။ ဝိမုစ္စတိ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်၏။ ဝိမုတ္တသ္မိံ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသော်။ (မေ၊ ဝါ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။) "ဝိမုတ္တံ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ပြီ" ဣတိ၊ ဤသို့။ ဉာဏံ၊ အသိဉာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ "ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ ခီဏာ၊ ကုန်ပြီ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ်ဟူသောမြတ်သော အကျင့်ကို။ ဝုသိတံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ ကရဏီယံ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတ္ထတ္တာယ၊ ဤတဆယ့်ခြောက်ချက် မဂ်ကိစ္စအလို့ငှါ။ အပရံ၊ တပါးသောပြုဖွယ်ကိစ္စသည်။ (တနည်း ဣတ္ထတ္တာယ၊ ဤဘဝမှ။ အပရံ၊ တပါးသောဘဝသည်။) နတ္ထိ၊ မရှိ။" ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣဒံ၊ ဤစကားတော်ကို။ အဝေါစ၊ ဟောတော်မူပြီ။ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ၊ ငါးယောက်အစုရှိကုန်သော။ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ အတ္တမနာ၊ ပီတိသောမနဿတို့ဖြင့်ယူအပ်သော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဘာသိတံ၊ဟောတော်မူအပ်သောတရားကို။ အဘိနန္ဒုံ၊ နှစ်သက်ကုန်ပြီ။

ဣမသ္မိံ စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ၊ (ဂါထာမဖက် သက်သက်သော) ဤဖြေဆိုချက်ကို [2]။ ဘည်မာနေ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော်။

ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနံ၊ ငါးယောက်အစုရှိကုန်သော။ ဘိက္ခူနံ၊ ရဟန်းတို့၏။ အာသဝေဟိ၊ အာသဝေါ တရားတို့သည် [3]။ (အာသဝေဟိတိ ကတ္တုအတ္ထေ ကရဏနိဒ္ဒေသော၊) အနုပါဒါယ၊ အာရုံပြုသော အားဖြင့် မယူမူ၍။ (အနုပါဒါယ အာရမ္မဏဝသေန အဂ္ဂဟေတ္မာ။) စိတ္တာနိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်တို့ကို။ (စိတ္တာနိတိ ပစ္စတ္တဗဟုဝစနံ။) ဝိမုစ္စိံသု၊ လွတ်အပ်ကုန်ပြီ။ (ဝိမုစ္စိံသူတိ ကမ္မသာဓနံ၊)

ဣတိ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ ကြားလိုက်ရပါ၏။ (နာခံမှတ်သားဆောင်ထားအပ်ပါပြီ)။ (ဧဝံ မေ သုတံမှ သုတံဋ္ဌ ပြန်စပ်။)

သတ္တမံ၊ ခုနှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ အရိယော သာဝကော အရိယသာဝကော၊ အရိယဿ ဝါ သာဝကော အရိယသာဝကောဟုပြု။ အရိယာရှစ်ယောက်ကောက်၊ ပုထုဇဉ်ကို သောတာပန္နဉ်သွင်း မ-၁-၉-၂၀၊ အံ ၁-၅၁-ပါဠိ-ဌ-ဋီ၊ သံ-၂-၂၀-ဌ-ဋီ၊ ဣတိဝုတ္တက ဌ ၈၂-ပိုဒ် ၂၃၈-နှာရှု။

၂။ [သကလမ္မိ အဘိဓမ္မပိဋကံ နိဂ္ဂါဃဏံ သုဘွဲ့၊ ယဉ္စ အညမ္မိ အဋ္ဌဟိ အဂေါ်ဟိ အသင်္ခ်ဟိတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ တံ "ဝေယျာကရဏ"န္တိ ဝေဒိတမ္မံ။ (သီ-ဌ ၂၅-နှာ)]

၃။ [သာရတ္ထ-ဋီ-၁-နှာ ၄၄၇-နှင့်အညီပေးသည်။ ဤဋီကာနည်းမှတပါး ဝိမုစ္စိံသုကို ဒိဝါဒိဂဏိကကတ္တုရှုပ် အာသဝေဟိကို မုစဓာတ်၏အယှဉ် အပါဒါနတ္ထကြံ၍ "အနုပါဒါယ၊၍။ အာသဝေဟိ၊ တို့မှ။ စိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ဝိမုစ္စိံသု၊ လွတ်ကုန်ပြီ"ဟူ၍လည်းပေးကြ၏။]

၈-မဟာလိသုတ်

၆၀။ (ဧवं ဣမ သုတံ ပေးမြဲ။) ဒေါ်၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝေသာလိယံ၊ ဝေသာလီပြည်၌။ မဟာဝနေ၊ မဟာဝုန်တော၌။ ကူဋာဂါရသာလာယံ၊ အထူတ်တပ်သော အဆောင်ရှိသောဇရပ်ကျောင်း၌[1]။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။

အထ ခေါ၊ ထိုသို့ နေတော်မူသောအခါ၌။မဟာလိ၊မဟာလိမည်သော။လိစ္ဆဝိ၊လိစ္ဆဝိမင်းသည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။(အတ္ထိ၊ ၏။)တေန၊ ထိုဘုရားရှင်ရှိရာအရပ်သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ပ။ဧကမန္တံ၊ တခုသောအရပ်အာဘို့၌။ နိသိန္နော၊ ထိုင်နေသော။ မဟာလိ၊ သော။ လိစ္ဆဝိ၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို—

ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ ပုဗ္ဗရဏှော ကဿပေါ၊ ပုဗ္ဗဏှကဿပသည်။ "သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ သံကိလေသာယ၊ ညစ်ညူးခြင်းငှါ။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ဝါ၊ အထောက်အပံ့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ပစ္စယောတိ ဟေတုဝေဝစနမေဝ၊ ဣတိ ဌ-စာပိုဒ် ၂၁၂။) သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ အဟေတူ၊ အကြောင်းမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အပ္ပစ္စယာ၊ အကြောင်းမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သံကိလိဿန္တိ၊ ညစ်ညူးကုန်၏။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ စင်ကြယ်ခြင်းငှါ။ ဟေတု၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပစ္စယော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အဟေတူ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အပ္ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိသုဇ္ဈန္တိတိ၊ စင်ကြယ်ကုန်၏"ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ပြောဆိုဘူးပြီ။ ဣဒ၊ ဤအရာ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကိံ၊ အဘယ်သို့။ အာဟာတိ၊ ဟောတော်မူပါသနည်းဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားပြီ။

မဟာလိ၊ မဟာလိ။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ သံကိလေသာယ၊ ငှါ။ ဟေတု၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ သဟေတူ၊ အကြောင်းရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သပ္ပစ္စယာ၊ အကြောင်းရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သံကိလိဿန္တိ၊ ညစ်ညူးကုန်၏။မဟာလိ၊ လိ။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ စင်ကြယ်ခြင်းငှါ။ ဟေတု၊ သည်။အတ္ထိ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သတ္တာ၊တို့သည်။သဟေတူ၊ကုန်သည်ဖြစ်၍။သပ္ပစ္စယာ၊ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ စင်ကြယ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ဪ။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ သံကိလေသာယ၊ ငှါ။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ကတမော၊ နည်း။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကထံ၊အဘယ်သို့။ သဟေတူ သပ္ပစ္စယာ၊ အကြောင်းရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သံကိလိဿန္တိ၊ ညစ်ညူးကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့(မဟာလိက)မေး၏။

မဟာလိ၊လိ။ ဣဒဉ္စ ရူပံ၊ ဤရူပ်သည်လည်း (ဝေဒနာစသည်လည်း)။ ကေန္တဒုက္ခံ၊ စင်စစ်ဆင်းရဲသည်။ ဒုက္ခာနုပတိတံ၊ ဆင်းရဲသည် အချင်းခပ်သိမ်း ကပ်ရောက်အပ်သည်။ (ဒုက္ခာနုပတိတာတိ ဒုက္ခေန အနုပတိတာ၊ ဌ။ အနုပတိတာတိ ဒုက္ခေနေဝ သဗ္ဗသော ဥပဂတာ၊ ဋီ။ နိဒါနသံယုတ် ကေန္တဒုက္ခသုတ်။) ဒုက္ခာဝဂ္ဂန္တံ၊ ဆင်းရဲသည် သက်ဝင်အပ်သည်။ သုခေန၊ ချမ်းသာသည်။ အနဝဂ္ဂန္တံ၊ မသက်ဝင်အပ်သည်။ အဘဝိဿ၊ ဖြစ်ခြားအံ့။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ရူပဿ မိ၊ ရူပ်၌။

---

[1]။ [ကူဋာဂါရသာလာ ပန မဟာဝနံ နိဿာယ ကတော အာဇာနေ ကူဋာဂါရံ အန္တောကတ္တာ ဟံသာဒ-ကစ္ဆနေန ဟံသမဏ္ဍလာကာရေန ကတာ။ (သာရတ္ထ-ဋီ-၁-၄၁ ၁၁၂။)]

နဲ့ သာရဇေယျ၊ မတပ်မက်ကုန်ရာ။ (ယ-အာဂုံ၊ ဣဒံ နိပါတ်မျှ။) မဟာလိ၊ လိ။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ အကြင်ကြောင့်။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ သုခံ၊ ချမ်းသာတည်း။ သုခါနုပတိတံ၊ ချမ်းသာသည် အချင်းခပ်သိမ်း ကပ်ရောက်အပ်၏။ သုခါဝဏ္ဏန္တံ၊ ချမ်းသာသည် သက်ဝင်အပ်၏။ ဒုက္ခေန၊ ဆင်းရဲသည်။ အနုဝဏ္ဏန္တံ၊ မသက်ဝင်အပ်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ရူပသ္မိံ၊ ၌။ သာရဇ္ဇန္တိ၊ ပြင်းစွာတပ်မက်ကုန်၏။ သာရာဂါ၊ ပြင်းစွာ တပ်မက်ခြင်းကြောင့်။သံယုဇ္ဇန္တိ' စပ်ယှဉ်ကုန်၏။ သံယောဂါ၊ စပ်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။သံကိလိဿန္တိ၊ ညစ်ညူးကုန်၏။ မဟာလိ၊ လိ။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ သံကိလေသာယ၊ ငှါ။ ဟေတု၊ သည်။ အယံ ခေါ၊ ဤသည်ပင်တည်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ အယံ၊ ဤသည်ပင်တည်း။ ဝေါ၊ ဤသို့လျှင်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ သဟေတု သပ္ပစ္စယာ၊ အကြောင်းရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သံကိလိဿန္တိ၊ ညစ်ညူးကုန်၏။

(ဝေဒနာ စ ဟိဒံ မဟာလိ၊ သညာ စ ဟိဒံ မဟာလိ၊ သခ်ါရာ စ ဟိဒံ မဟာလိ၊ ဝိညာဏဉ္စ ဟိဒံ မဟာလိစသော ဝါကျတို့ကို ရူပဉ္စ ဟိဒံ မဟာလိစသော ဝါကျကို နည်းမှီးပေး။ သခ်ါရာ ဝါကျ၌ ဗဟုဝုစ်ပေးရသည်သာ ထူး၏။)

ဘန္တေ၊ ရှင်း၊ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ငှါ။ ဟေတု၊ သည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ သဟေတု သပ္ပစ္စယာ၊ အကြောင်းရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ဝိသုဒ္ဓန္တိ၊စင်ကြယ်ကုန်သနည်း။ဣတိ၊ဤသို့မေးလျှောက်၏။မဟာလိ၊ လိ။ ဣဒဉ္စ ရူပံ၊ ဤရူပ်သည်လည်း။ ကေန္တသုခံ၊ သည်။ သုခါနုပတိတံ၊ သည်။ သုခါဝဏ္ဏန္တံ၊သည်။ ဒုက္ခေန၊ သည်။ အနုဝဏ္ဏန္တံ၊ သည်။ အဘဝိဿ၊ ဖြစ်ငြားအံ့။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ရူပသ္မိံ၊ ရူပ်၌။ နဲ့ နိဗ္ဗိန္ဒေယျုံ၊ မငြီးငွေကုန်ရာ။မဟာလိ၊ လိ။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ အကြင်ကြောင့်။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ ဒုက္ခာနုပတိတံ၊ ဆင်းရဲသည် အချင်းခပ်သိမ်း ကပ်ရောက်အပ်၏။ ဒုက္ခာဝဏ္ဏန္တံ၊ ဆင်းရဲသည် ကပ်ရောက်အပ်၏။ သုခေန၊ ချမ်းသာသည်။ အနုဝဏ္ဏန္တံ၊ မကပ်ရောက်အပ်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ရူပသ္မိံ၊ ရူပ်၌။ နိဗ္ဗိန္ဒန္တိ၊ ငြီးငွေကုန်၏။ နိဗ္ဗိန္ဒံ၊ ငြီးငွေကုန်သော်။ ဝိရဇ္ဇန္တိ၊ တပ်ခြင်းကင်းကုန်၏။

ဝိရာဂါ၊ တပ်ခြင်းကင်းခြင်းကြောင့်။ဝိသုဒ္ဓန္တိ၊ စင်ကြယ်ကုန်၏။မဟာလိ၊ လိ။သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ငှါ။ ဟေတု၊ သည်။ အယံ ခေါ၊ ဤသည်ပင်တည်း။ ပစ္စယော၊သည်။ အယံ၊ ဤသည်ပင်တည်း။သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဝေါ၊ဤသို့လျှင်။သဟေတု သပ္ပစ္စယာ၊အကြောင်း ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိသုဒ္ဓန္တိ၊ စင်ကြယ်ကုန်၏။

(ဝေဒနာ စ ဟိဒံ၊ သညာ စ ဟိဒံ၊သခ်ါရာ စ ဟိဒံဝါကျတို့ကိုရှေးနည်းမှီး၍ပေး။) မဟာလိ၊ လိ။ ဣဒဉ္စ ဝိညာဏံ၊ ဤဝိညာဏ်သည်လည်း။ ကေန္တသုခံ၊ စင်စစ်ချမ်းသာသည်။ သုခါနုပတိတံ၊ သည်။ သုခါဝဏ္ဏန္တံ၊ သည်။ ဒုက္ခေန၊ သည်။ အနုဝဏ္ဏန္တံ၊ သည်။ အဘဝိဿ၊ ဖြစ်ငြားအံ့။ပ။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဝေဒနာယ၊ ဤသို့လည်း။ သဟေတု သပ္ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိသုဒ္ဓန္တိ၊ စင်ကြယ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ နှာခံမှတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပါပြီ။ (ဝေဒ မေ သုတမ္မ သုတဇ်ဒ် ပြန်စပ်။)

အဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ [နိဗ္ဗိန္ဒန္တော ဝိရဇ္ဇန္တိဟု ဗဟုဝစနန္တဖြင့်ရှိလိုလျက် "အပိ နု တုဒမ္မ အာယသ္မန္တော ကေန္တသုခံ လောကေ ဇာနံ ပဿံ ဝိဟရထ"ဌ ဇာနံ ပဿံဟုဒ်ကဲ့သို့ ကေဝစနန္တဖြင့်ရှိသည်။ တိုက်ကြောင့် ဝေဒနာပလ္လာသကြ၍ "နိဗ္ဗိန္ဒံ၊ ငြီးငွေကုန်သော်" ဟုပေး (နိဒါနဝဂ္ဂ နှာ-၂၄၁)။ နိဗ္ဗိဒါရှိမူ "ငြီးငွေခြင်းကြောင့်"ဟုပေး။]

၉-အာဒိတ္တသုတ်

၆၁။ (သာဝတ္ထိနိဒါန်။) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ရှုပ်၊ ရှုပ်သည်။ အာဒိတ္တံ၊ တောက်လောင်၏။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ အာဒိတ္တာ၊ တောက်လောင်၏။ သညာ၊ သညာသည်။ အာဒိတ္တာ၊ ၏။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ အာဒိတ္တာ၊ တောက်လောင်ကုန်၏။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အာဒိတ္တံ၊ တောက်လောင်၏။(ဧဝံ ပဿံ ဘိက္ခဝေစသည်ကို အနတ္တလက္ခဏသုတ် စာပိုဒ် ၅၉-၌။)

နဝမ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-နိရတ္တိပထသုတ်

၆၂။ (သာဝတ္ထိနိဒါန်။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ နိရတ္တိပထာ၊ (ဝစနတ္ထ၏အစွမ်းအားဖြင့်) ထုတ်၍ ရွတ်ဆိုအပ်ကုန်သော ။ အဓိဝစနပထာ၊ သဒ္ဒါမျှကိုစွဲ၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ပညတ္တိပထာ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်ကုန်သော။ ဣမေ တယော၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော သုံးမျိုးတို့ကို။ ဝိညူဟိ၊ ပညာရှိကုန်သော။ သမဏေဟိ၊ ရဟန်းတို့သည်။ ब्राह्मणेहि၊ ပုဏ္ဏားတို့သည်။ အသံကိဏ္ဏာ၊ မစွန့်အပ်ကုန်။ (အသံကိဏ္ဏာတိ အဝိဇဟိတာ၊ ဌ။) အသံကိဏ္ဏပုဗ္ဗာ၊ ရှေးဦးမစွန့်အပ်ဘူးကုန်။ (အသံကိဏ္ဏပုဗ္ဗာတိ အတီတေပိ နဇဟိတပုဗ္ဗာ၊ ဌ။) နသံကိယန္တိ၊ စွန့်အပ်ဆဲမဟုတ်ကုန်။ (သံပုဗ္ဗ ကိရဓာတ် ယ-ပစ္စည်း အဇန္တ ဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးသည်။ နသံကိယန္တိတိ။ပ။ နဆဋ္ဌိယန္တိဟူသော ဌ, ကိရော ဝိက္ခေပဝိကိရေ၊ နေကတ္ထော-ဗျယပုဗ္ဗကောဟူသော ဓာတုတ္ထသင်္ဂဟနှင့်အညီပေးသည်။) နသံကိယိဿန္တိ၊ စွန့်အပ်လတ္တံ့မဟုတ်ကုန်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ ရူပံ၊ အကြင်ရူပ်သည်။ အဘိတံ၊ လွန်ခဲ့ပြီ။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ငြိမ်းပြီ။ ဝိပရိဏတံ၊ ဖောက်ပြန်ပြီ။ (ပျက်ပြီဟူလို။)တဿ၊ ထိုရူပ်၏။"အဟောသိတိ၊ဖြစ်ခဲ့ပြီ"ဟူသော။ သင်္ခါ၊ ခေါ်ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ တဿ၊ ထိုရူပ်၏။ "အဟောသိတိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ"ဟူသော။ သမညာ၊ အမည်သည်။ တဿ၊ ထိုရူပ်၏။ "အဟောသိတိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ" ဟူသော။ ပညတ္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ဖြစ်၏။)တဿ၊ ထိုရူပ်၏။ "အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏"ဟူသော။ သင်္ခါ၊ ခေါ်ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ နမ၊ မဖြစ်။ တဿ၊ ထိုရူပ်၏။ "ဘဝိဿတိတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့"ဟူသော။ သင်္ခါ၊ သည်။ နမ၊ မဖြစ်။

၁။ နိရတ္တိယောဝ နိရုတ္တိပထာဟူသော-ဌ နှင့်အညီ ပထဝဒ္ဒါ အနက်သီးခြားမရှိ ကြံ၍ပေးအပ်သော အနက်တည်း။ အထ ဝါ နိရုတ္တိယော စ ဘာ နိရုတ္တိဝသေန ဝိညာတဗ္ဗာနံ အတ္ထာနံ ပထတ္တာ ပထာ စာတိ နိရုတ္တိ-ပထာ ဟူသောဌ ဒုဝိဂပ်အလို"အကြောင်းဖြစ်သော ထုတ်၍ရွတ်ဆိုအပ်ကုန်သော"ဟု ပထဝဒ္ဒါ သတ္တကကြံ၍ ပေး။ သေသပဒဒ္ဒယေပိ ဧသေဝ နယောနှင့်အညီ အဓိဝစနပထာ ပညတ္တိပထာတို့ဌလည်း ပထဝဒ္ဒါကို သတ္တက အနတ္ထက ၂-မျိုးစီကြံ၍ ၂-နည်းစီပေးလေ။

အဓိဝစနာနံ ပထာ၊ နိရုတ္တိနံ ပထာ၊ ပညတ္တိနံ ပထာဟု ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်ဖွင့်ပြသည့် အဋ္ဌသာလိနီသုတ္တန္တ မာတိကာအလို နိရုတ္တိပထာ၊ (ဝစနတ္ထ၏အစွမ်းအားဖြင့်) ထုတ်၍ ရွတ်ဆိုအပ်သော သဒ္ဒါ၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ အဓိဝစနပထာ၊ သဒ္ဒါမျှကိုစွဲ၍ ဖြစ်ကုန်သော သဒ္ဒါတို့၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ပညတ္တိပထာ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သောသဒ္ဒါတို့၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သောဟုပေး။

နိရုတ္တိ အဓိဝစနပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဤဌီကာနှင့် မူလဌီကာ အနုဌီကာတို့ဌ အဋ္ဌကထာနည်းမှတပါး သီးခြားဖွင့်သေး၏။ နိရုတ္တိစသော ၃-ပုဒ်တို့၏အထူးကို ဤဌီကာနှင့် အဋ္ဌသာလိနီ၌။

ယာ ဝေဒနာ၊ အကြင်ဝေဒနာသည်။ အတိတာ၊ လွန်ခဲ့ပြီ။ နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ငြိမ်းခဲ့ပြီ။ ဝိပရိဏတာ၊ ဖောက်ပြန်ခဲ့ပြီ။ တဿ၊ ထိုဝေဒနာ၏။ "အဟောသိတိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ"ဟူသော။ သခ်ါ၊ ခေါ်ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ တဿ၊ ထိုဝေဒနာ၏။ "အဟောသိတိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ"ဟူသော။ သမညာ၊ အမည်သည်။ တဿ၊ ထိုဝေဒနာ၏။ "အဟောသိတိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ"ဟူသော။ ပညတ္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုဝေဒနာ၏။ "အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏"ဟူသော။ သခ်ါ၊ သည်။ နု၊ မဖြစ်။ တဿ၊ ထိုဝေဒနာ၏။ "ဘဝိဿတိတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့"ဟူသော။ သခ်ါ၊ သည်။ နု၊ မဖြစ်။

ယာ သညာ၊ အကြင်သညာသည်။ ယေ သခ်ါရာ၊ အကြင်သခ်ါရတို့သည်။ အတီတာ၊ လွန်ခဲ့ကုန်ပြီ။ နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ငြိမ်းခဲ့ကုန်ပြီ။ ဝိပရိဏတာ၊ ဖောက်ပြန်ခဲ့ကုန်ပြီ။ တေသံ၊ ထိုသခ်ါရတရားတို့၏။ "အဟောသုန္တိ၊ ဖြစ်ခဲ့ကုန်ပြီ"ဟူသော။ သခ်ါ၊ ခေါ်ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ တေသံ၊ ထိုသခ်ါရတို့၏။ အဟောသုန္တိ၊ ဟူသော။ သမညာ၊ သည်။ တေသံ၊ တို့၏။ အဟောသုန္တိ၊ ဟူသော။ ပညတ္တိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေသံ၊ ထိုသခ်ါရတို့၏။ "အတ္ထိတိ၊ ရှိကုန်၏"ဟူသော။ သခ်ါ၊ သည်။ နု၊ မဖြစ်။ တေသံ၊ တို့၏။ "ဘဝိဿန္တိတိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့"ဟူသော။ သခ်ါ၊ သည်။ နု၊ မဖြစ်။

(ယံ ဝိညာဏံ။ပ။ နု တဿ သခ်ါ "ဘဝိဿတိ"တိ ရှေးနည်းမှီးပေး။ တဿ၊ ထိုဝိညာဏ်၏ဟု စွဲသည်သာထူး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ ရူပံ၊ အကြင်ရူပ်သည်။ အဇာတံ၊ မဖြစ်သေး။ အပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှားမဖြစ်ပေါ်သေး။ တဿ၊ ထိုရူပ်၏။ "ဘဝိဿတိတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့"ဟူသော။ သခ်ါ၊ သည်။ တဿ၊ ၏။ ဘဝိဿတိတိ၊ ဟူသော။ သမညာ၊ သည်။ တဿ၊ ၏။ ဘဝိဿတိတိ၊ ဟူသော။ ပညတ္တိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုရူပ်၏။ "အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏"ဟူသော။ သခ်ါ၊ သည်။ နု၊ မဖြစ်။ တဿ၊ ၏။ အဟောသိတိ၊ ဟူသော။ သခ်ါ၊ သည်။ နု၊ မဖြစ်။

(ယာ ဝေဒနာ အဇာတာဝါကျ၌ ယာ ဝေဒနာ၊ အကြင်ဝေဒနာသည်။ တဿ၊ ထိုဝေဒနာ၏ဟု ပေးသည်မှတပါး ကြွင်းမထူး။ ယေ သခ်ါရာ အဇာတာဝါကျ၌လည်း ယေ သခ်ါရာ၊ အကြင်သခ်ါရတို့သည်။ တေသံ၊ ထိုသခ်ါရတို့၏ဟု စွဲသည်မှတပါး ကြွင်းမထူး။ ယံ ဝိညာဏံ အဇာတံဝါကျ၌လည်း ယံ ဝိညာဏံ၊ အကြင်ဝိညာဏ်သည်။ တဿ၊ ထိုဝိညာဏ်၏ဟုစွဲ၊ ကြွင်းမထူး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ ရူပံ၊ အကြင်ရူပ်သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်၏။ ပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ တဿ၊ ထိုရူပ်၏။ "အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏"ဟူသော။ သခ်ါ၊ ခေါ်ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ တဿ၊ ၏။ "အတ္ထိတိ၊ ၏"ဟူသော။ သမညာ၊ အမည်သည်။ တဿ၊ ၏။ "အတ္ထိတိ၊ ၏"ဟူသော။ ပညတ္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုရူပ်၏။ "အဟောသိတိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ"ဟူသော။ သခ်ါ၊ သည်။ နု၊ မဖြစ်။ တဿ၊ ၏။ "ဘဝိဿတိတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့"ဟူသော။ သခ်ါ၊ သည်။ နု၊ မဖြစ်။

(ယာ ဝေဒနာ ဇာတာမှ ယံ ဝိညာဏံ ဇာတံ။ပ။ နု တဿ သခ်ါ ဘဝိဿတိတိ အထိ ရှေးနည်းမှီးပေး။)

(ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိညာဏဿ ဣတ္ထိအထိ ဤသုတ်အစဝါကျအတိုင်းပေး။) ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဥက္ကလာ၊ ဥက္ကလတိုင်းသားဖြစ်ကုန်သော။ (ဥက္ကလာတိ ဥက္ကလဇနပဒဝါသိနော၊ ဌ။) ယေပိ တေ ဝဿ-ဘညာ၊ အကြင်ဝဿနှင့်ဘညတို့သည်။ အဟေတုကဝါဒါ၊ အကြောင်းမရှိဟု ပြောဆိုကုန်သည်[1]။ အကိရိယဝါဒါ၊ ကောင်းမှု, မကောင်းမှုကိုပြုသော်လည်း ပြုရာမရောက်ဟု ပြောဆိုကုန်သည်။နတ္ထိ-ကဝါဒါ၊ အကျိုးမရှိဟု ပြောဆိုကုန်သည်။ အဟေသုံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ တေပိ၊ ထိုဝဿ, ဘညတို့သည်လည်း။ နိရုတ္တိပထေ၊ (ဝစနတ္ထ၏အစွမ်းအားဖြင့်) ထုတ်၍ရွတ်ဆိုအပ်ကုန်သော။ အဓိဝစနပထေ၊ သဒ္ဒါမျှကိုစွဲ၍ဖြစ်ကုန်သော။ ပညတ္တိပထေ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်ကုန်သော။ဣမေ တယော၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သုံးမျိုးတို့ကို။ ဂရဟိတဗ္ဗံ၊ ကဲ့ရဲ့ထိုက်၏ဟူ၍။ နု အမညိ သု၊ မမှတ်ထင်ကုန်။ ပဋိက္ခောသိတဗ္ဗံ၊ တားမြစ်ထိုက်၏ဟူ၍။ နု အမညိ သု၊ ကုန်။ တံ၊ ထိုမမှတ်ထင်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ နိန္နာဿဒ္ဓနဗျာရောသ ဥပါရမ္ဘဘယာ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း, ထိပါးခြင်း, အပြစ်တင်ခြင်း, စွပ်စွဲခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ပြီးပြီ။ (ဣတိ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ နာခံမှတ်သားဆောင်ထားအပ်ပါပြီဟူ၍သော်လည်း ၆ဝ် သုတ်မှသုတ်၌ပြန်စပ်။)

မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသကဿ၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသကဿ။ ဥပယဝဂ္ဂေါ၊ ဥပယဝဂ်သည်။

ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော ဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုဥပယဝဂ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါန်းကား—

ဥပယော၊ ဥပယသုတ်ရင်း။ ဗီဇံ၊ ဗီဇသုတ်ရင်း။ ဥဒါနံ၊ ဥဒါနသုတ်ရင်း။ ဥပါဒါန-ပရိဝတ္တံ၊ ဥပါဒါနပရိဝတ္တသုတ်ရင်း။ သတ္တဋ္ဌာနံ၊ သတ္တဋ္ဌာနသုတ်ရင်း။ သမ္မုဒ္ဓေါ၊ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓသုတ်ရင်း။ ပဠု၊ ပဠုဝဂ္ဂိရဟန်းတို့အား ဟောသော အနတ္တလက္ခဏသုတ်ရင်း။ မဟာလိ၊ မဟာလိသုတ်ရင်း။ အာဒိတ္တာ၊ အာဒိတ္တသုတ်ရင်း။ နိရုတ္တိပထေနစ၊ နိရုတ္တိ-ပထသုတ်နှင့်တကွ။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဣတိ၊ ပြီးပြီ။

---

(၂) ၂-အရဟန္တဝဂ်

၁-ဥပါဒိယမာနသုတ်

ဖ၃။ (၆ဝ် မေ သုတံ ပေးမြဲ။ ဧကံ သမယံမှ ဧကမန္တံ နိသီဒိအထိ စာပိုဒ် ၁-ကိုမှီး၍ပေး။) ဧကမန္တံ၊ တခုသော အရပ်အဖို့၌။ နိသိန္နော ခေါ၊ ထိုင်နေသော။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ "ဘန္တေ၊ရား။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ယံ ဓမ္မံ၊ အကြင်တရားကို။ သုတ္တာ၊ နာကြားရသော်။ ဧကော၊ တယောက်ထည်းတည်း။ ဝူပကट္ဌော၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ကပ်သည်ဖြစ်၍။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့လျော့သည်ဖြစ်၍။ အာတာပီ၊ကိလေသာကိုလောင်ကျွမ်းစေတတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ ပဟိ-တတ္တော၊ နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်အပ်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယ္ယံ၊ နေလိုမ်း။ တံ ဓမ္မံ၊ ထိုတရား

၁။ အဟေတုကဝါဒစသည်တို့၏ အထူးကို ဤဌာနင့် မ-ဌ-၄-စာပိုဒ် ၁၄၃-၌။ ဣမေ တယော၏ အရ (က) ရူပါဒိအတိတနိရုဒ္ဓဝိပရိဏာတ။ (ခ) ရူပါဒိအဇာတအပါတုဘူတ။ (ဂ) ရူပါဒိဇာတပါတုဘူတတို့ကိုယူ။

ကို။ မေ၊ တပည့်တော်အား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဒေသေတူတိ၊ဟော တော်မူပါလော" ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ ဥပါဒိယမာနော၊(တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်) ကပ်၍ယူတတ်သော။ (စွဲလမ်းတတ်သော-ဟူလို။) ဘိက္ခု၊ ကို။ မာရဃ၊ မာရ်တည်းဟူသော ကျေ့ကွင်းသည်။ ဗဒ္ဓေါ၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်၏။ အနုပါဒိယမာနော၊ (တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်) ကပ်၍ မယူတတ်သော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ ပါပိမတော၊ မာရ်တည်းဟူသော ကျေ့ကွင်းသည်။ မုတ္တော၊ လွတ်အပ်၏။ (ပါပိမတောတိ ပါပိမတော ပါသေန မုတ္တော နာမ ဟောတိ၊ ဌ။) ဣတိ၊ ဤသို့ (ဘုရားက) မိန့်တော်မူ၏။ ဘဂဝါ၊ ရား။ (မယာ၊ သည်။) အညာတံ၊ သိအပ်ပါပြီ။ သုဂတ၊ မြတ်စွာဘုရား။ (မယာ၊ သည်။) အညာတံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ (အညတရ ရဟန်းက) လျှောက်၏။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။တုံ့၊ သင်သည်။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဘာ-သိတဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်၏။ အတ္ထံ၊အနက်ကို။ ယထာဂဏ်၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝိတ္ထာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ အာဇာနာသိ၊ သိသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ (ဘုရားက) မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ရှုပ်၊ ရုပ်ကို။ ဥပါဒိယမာနော၊ (တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်) ကပ်၍ယူတတ်သော သူကို။ မာရဃ၊ သည်။ ဗဒ္ဓေါ၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်၏။ အနုပါဒိယမာနော၊ (တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်) ကပ်၍မယူတတ်သောသူကို။ ပါပိမတော၊ သည်။ (မာရဃ, ပါပိမတောတို့ကို မာရ်သည်ဟု ဆင့်ဆိုအဝတ္တကတ္တားလည်းပေးနိုင်သည်။) မုတ္တော၊ လွတ်အပ်၏။ (ဝေဒနံ သညံ သခါရေ ဝိညာဏံဝါကျတို့ကို နည်းမှီးပေး။) ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ၊ သည်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဣမဿ၊ ဤတရားတော်၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ဧवं၊ ဤသို့။ ဝိတ္ထာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ အာဇာနာမိ၊ သိရပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ (အညတရ ရဟန်းက) လျှောက်၏။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွ ကောင်းစွ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တုံ့၊ သည်။ သာဓုခေါ၊ ကောင်းစွာသာလျှင်။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ သံခိတ္တေန၊ အားဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝိတ္ထာရေန၊ အားဖြင့်။ အာဇာနာသိ၊ သိ၏။ (ရှုပ်ခေါ ဘိက္ခုစသည်ပေးမြဲ။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ မယာ၊ သည်။ သံခိတ္တေန၊ အားဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ သော။ ဣမဿ၊ ဤတရားတော်၏။ အတ္ထော၊ အနက်ကို။ ဧवं၊ ဤအတိုင်း။ ဘဒ္ဒဇေ၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့(ဘုရားက)မိန့်တော်မူ၏။

အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဘာသိတံ၊ ဟော တော်မူအပ်သော တရားတော်ကို။ အဘိနန္ဒိတ္ဝာ၊ အလွန်နှစ်သက်၍။ အနုမောဒိတ္ဝာ၊ ဝမ်းမြောက် ၍။ အာသနာ၊ နေရာမှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတ္ဝာ၊ ရှိခိုး၍။ (သုခီ ဟောတု စသော မင်္ဂလာစကား မြွက်ကြားစေ၍ ဟူ၍လည်းပေး။) ပဒက္ခိဏံ၊ အရိုအသေကို။ ကတ္ဝာ၊ ၍။ ပက္ကာမိ၊ ဖဲသွားပြီ။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဧကော၊တည်း။ ဝူပကဋ္ဌော၊ ၍။ အပ္ပမတ္တော၊ ၍။ အာတာပီ၊ ၍။ ပဟိတတ္တော၊ ၍။ ဝိဟရန္တော၊ နေသော်။ နစိရဿေव၊ မကြာမြင့်မီပင်လျှင်။ ယဿ၊ အကြင်အရဟတ္တဖိုလ်၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ။ ကုလပုတ္တာ၊ အမျိုး ကောင်းသားတို့သည်။ သမ္မဒေव၊ ကောင်းစွာသာလျှင်။ အဂါရသ္မာ၊ လူ့ဘောင်မှ။ အနဂါရိယံ၊

ရဟန်းဘောင်သို့။ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ ဝင်ရောက်ကုန်၏။ အနုတ္တရံ၊ မိမိထက်သာလွန်သောတရားမရှိသော၊ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ အဆုံးဖြစ်သော။ ဘဲ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ဒိဋ္ဌေဝ၊ မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်အပ်သည်သာဖြစ်သော။ ဓမ္မေ၊ ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘောဌ်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်။ (ထူးသောဉာဏ်ပြင့် သိ၍ဟုသော်လည်းပေး။) သစ္ဆိကတ္မာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ "ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ ခီဏာ၊ ကုန်ပြီ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ်-ဟူသော မြတ်သောအကျင့်ကို။ ဝုသိတံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ ကရဏီယံ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတ္ထတ္တာယ၊ ဤတဆယ့်ခြောက်ချက်သော မဂ်ကိစ္စအလိုငှါ။ အပရံ၊ တပါးသောကျင့်ဖွယ်ကိစ္စသည်။ (တနည်း ဣတ္ထတ္တာယ၊ ဤဘဝမှ။ အပရံ၊ တပါးသော ဘဝသည်။) နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဗ္ဘညာသိ၊ သိပြီ။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုအညတရ ရဟန်းသည်။ အရဟတံ၊ ရဟန္တာတို့တွင်။ အညတရော၊ တပါးအပါအဝင်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ တပည့်တော်အာနန္ဒာသည်။ ဧवं၊ ဤသို့။ သုတံ၊ ကြားလိုက်ရပါ၏။ (နာခံမှတ်သားဆောင်ထားအပ်ပါပြီ။) (ဧဝံ မေ သုတံ၌ ပြန်စပ်သည်။)

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-မညမာနသုတ်

၆၄။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ။) အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အညတရော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ပ။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္နော၊သော။သော ဘိက္ခု၊သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။"သာဓု မေ ဘန္တေ။ပ။ ဝိဟရေ-ယျန္တိ၊ ဝိဟရေယုံ"ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ (အာကာရဝါကျ ရှေးသုတ်မှီးပေး။) မညမာနော၊ (တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်) အလဲထင်သော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ မာရဿ၊ မာရ်တည်းဟူသော ကျေ့ကွင်းသည်။ ဗဒ္ဓေါ၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်၏။ အမည-မာနော၊ (တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းဖြင့်) အထင်မလွဲသော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ ပါပိမတော၊ မာရ်တည်းဟူသော ကျေ့ကွင်းသည်။ မုတ္တော၊ လွတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ ဘဂဝါ၊ ရှား။ (မယာ၊ ဣသည်။) အညာတံ၊ သိအပ်ပါပြီ။ သုဂတ၊ ရှား။ အညာတံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ (အညတရ ရဟန်းက) လျှောက်၏။ (ကြွင်းစာပိုဒ် ၆၃-မှီးပေး။)

ဗ' ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၃-အဘိနန္ဒမာနသုတ်

၆၅။ အဘိနန္ဒမာနော၊ (တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်) လွန်စွာနှစ်သက်သော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ မာရဿ၊ မာရ်တည်းဟူသော ကျေ့ကွင်းသည်။ ဗဒ္ဓေါ၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်၏။ အနဘိ-နန္ဒမာနော၊ (တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်) လွန်စွာမနှစ်သက်သော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ ပါပိမတော၊ မာရ်တည်းဟူသော ကျေ့ကွင်းသည်။ မုတ္တော၊ လွတ်အပ်၏ဟု ပေးသည်မှတပါး ကြွင်းအနက်တို့ကို ဥပါဒိယမာနသုတ်ကို မှီး၍သိ။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-အနိစ္စသုတ်

၆၆။ (သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ။အထ ခေါ မေ ဝိဟာရေယျုန္တိ အထိ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။တတြ၊ ထိုမမြဲသော သဘောတရား၌။ တေ၊သင်သည်။ ဆန္ဒော၊ တဏှာဆန္ဒကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့(ဘုရား၊က) မိန့်တော်မူ၏။ ဘဂဝါ၊ဆုံး။အညာတံ၊သိအပ်ပါပြီ။ သုဂတ၊ဆုံး။အညာတံ၊ပြီ။ဣတိ၊ဤသို့ (အညတရ ရဟန်း၊က) လျှောက်၏။

(ဘန္တေ၊ ဆုံး။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တတြ၊ ထိုမမြဲသောရူပ်၌။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ ဆန္ဒော၊ တဏှာဆန္ဒကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သညာ၊ သည်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊မမြဲ။ တတြ၊ ထိုမမြဲသော ဝိညာဏ်၌။ မေ၊သည်။ပဟာတဗ္ဗော၊ ၏ဟု ပေးသည်မှတပါး ကြွင်း ဥပါဒိယမာနသုတ်ရှု။)

(ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တတြ၊ ထိုမမြဲသောရူပ်၌။ တေ၊ သင်သည်။ ဆန္ဒော၊ တဏှာဆန္ဒကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်ထိုက်၏ဟု ပေးသည်သာ ထူး၏၊ ကြွင်း ဥပါဒိယမာနသုတ် မှီးပေး။)

စတုတ္ထေ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဒုက္ခသုတ်

၆၇။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ တတြ၊ ထိုဆင်းရဲသောသဘော၌။ တေ၊ သင်သည်။ ဆန္ဒော၊ ကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဘုရား၊က မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ဆုံး။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ တတြ၊ ထိုဆင်းရဲသောရူပ်၌။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ ဆန္ဒော၊ ကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ၏။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ တတြ၊ ထိုဆင်းရဲသောဝိညာဏ်၌။ မေ၊ သည်။ ဆန္ဒော၊ ကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ၏။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ တတြ၊ ထိုဆင်းရဲသောရူပ်၌။ တေ၊ သည်။ ဆန္ဒော၊ ကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ၏။

(ထူးရာကိုသာ ပေးလိုက်သည်၊ ကြွင်းဥပါဒိယမာနသုတ်ရှု။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-အနတ္တသုတ်

၆၈။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယော၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ တတြ၊ ထိုအတ္တမဟုတ်သောသဘောတရား၌။ တေ၊ သင်သည်။ ဆန္ဒော၊ တဏှာဆန္ဒကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဘုရား၊က မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ဆုး။ ရှုပ်၊ သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ တတြ၊ ထိုအတ္တမဟုတ်သောရှုပ်၌။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ ဆန္ဒေ၊ ကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ၏။ (ကြင်းမထူး။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခန္ဓြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-အနတ္တနိယသုတ်

၆၉။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ရှုပ်၊ ရှုပ်သည်။ အနတ္တနိယံ၊ မိမိပိုင်ဥစ္စာမဟုတ်။ တတြ၊ ထိုမိမိပိုင်ဥစ္စာ မဟုတ်သောရှုပ်၌။ တေ၊ သင်သည်။ ဆန္ဒေ၊ ဝေဒနာဆန္ဒကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ (ဘုရားက) မိန့်တော်မူ၏။ပ။ ဘန္တေ၊ ဆုး။ ရှုပ်၊ ရှုပ်သည်။ အနတ္တနိယံ၊ မိမိပိုင်ဥစ္စာမဟုတ်။ တတြ၊ ထိုမိမိပိုင်ဥစ္စာမဟုတ်သောရှုပ်၌။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ ဆန္ဒေ၊ ကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ၏။ ပ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ရှုပ်၊ သည်။ အနတ္တနိယံ၊ မဟုတ်။ တတြ၊ ထိုမိမိပိုင်ဥစ္စာ မဟုတ်သော ရှုပ်၌။ တေ၊ သည်။ ဆန္ဒေ၊ ကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ၏။ (ထူးဆုကိုသာပေးသည် ကြင်းမထူး။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ရဇနိယသဏ္ဌိတသုတ်

၇၀။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ ရဇနိယသဏ္ဌိတံ၊ နှစ်သက်ဖွယ်၏ အဖြစ်ဖြင့် ကောင်းစွာတည်၏။ တတြ၊ ထိုနှစ်သက်ဖွယ်၏ အဖြစ်ဖြင့် တည်သော သဘောတရား၌။ တေ၊ သင်သည်။ ဆန္ဒေ၊ တဏှာဆန္ဒကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ (ဘုရားက) ဟောတော်မူ၏။ပ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ရှုပ်၊ ရှုပ်သည်။ ရဇနိယသဏ္ဌိတံ၊ နှစ်သက်ဖွယ်၏ အဖြစ်ဖြင့် ကောင်းစွာတည်၏။ တတြ၊ ထိုနှစ်သက်ဖွယ်၏ အဖြစ်ဖြင့် တည်သောရှုပ်၌။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ ဆန္ဒေ၊ ကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ၏။ (ကြင်းမထူး)။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ရာဓသုတ်

၇၁။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ။) အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ ရာဓော၊ အရှင်ရာဓသည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသင်္ကမိတ္မာ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ "ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဇာနတော၊ သိသူ၏(သန္တာန်၌)။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ပဿတော၊ မြင်သူ၏ (သန္တာန်၌)။ သဝိညာဏကေ၊ ဝိညာဏ်နှင့်တကွသော။ လုမသ္မိံ ကာယေ စ၊ ဤကိုယ်၌ရင်း။ ဗဟိဒ္ဓါ စ၊ ပြင်ပ (ဝိညာဏ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော သူတပါး၏) ကိုယ်၌ရင်း။ ဝါ၊ အဝိညာဏကသန္တာန်၌ရင်း (နိဒါန်-၌)။ သဗ္ဗနိမိတ္တေသု၊ အလုံးစုံသောအာရုံတို့၌။ အဟင်္ကာရမမင်္ကာရမာနာနုသယာ၊ ငါဟု ပြုလုပ်ခြင်းဒိဋ္ဌိ, ငါ့ဥစ္စာဟု ပြုကြောင်း တဏှာ, ထောင်လွှားခြင်း မာနာနုသယတို့သည် ၁။ နု ဟောန္တိ နု ခေါတိ၊ မဖြစ်ကုန်သနည်း"ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤအမေးစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ ရာဓ၊ ဓ။ အတီတာနာဂတ-ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသောရှုပ်သည်။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊

၁။ [အကျယ်သိလိုက နိဒါန သံ-၌ စာပိုဒ် ၂၀၁-နှင့် မ-၌ ၃-စာပိုဒ် ၁၀၂-တို့ကိုသော်၎င်း မ-၃ ပါဠိတော် နိဿယ စာပိုဒ် ၇၉-ကိုသော်၎င်း ရှု။]

အဋ္ဌင်္ဂိကသန္တာန်၌မူလည်းဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ အပသန္တာန်၌မူလည်းဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သည်။ ဩဠာရိကံ ဝါ၊ ရုန်ရင်းသည်မူလည်းပြုပ်သော။ သုခုမံ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သည်။ ဟီနံ ဝါ၊ ယုတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ပဏီတံ ဝါ၊ မြတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သည်။ ဒူရေ ဝါ၊ ဝေးသည်မူလည်းပြုပ်သော။ သန္တိကေ ဝါ၊ နီးသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သဗ္ဗံ၊ အလုံးငုံသော။ ဧတံ ရူပံ၊ ထိုနေ့ပ်ကို။ (ဧဝမေတံမှ ဧတံနှင့် ရူပံတွဲ၍ စဲ့သည်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၌စပ်။) "ဧတံ၊ ဤရူပ်သည်။ နမ၊ ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်။ ဧသော၊ ဤရူပ်သဘောသည်။ နအဟမသ္မိ၊ ငါမဟုတ်။ ဧသော၊ ဤရူပ်သဘောသည်။ မေ၊ ၏။ နအတ္တာတိ၊ အတ္တာမဟုတ်"ဟူ၍။ ဧवं၊ ဤသို့။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ သမ္မပ္ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာ, မဂ်ပညာဖြင့်။ ပဿတိ၊ ရှုမှတ်၏။ ယာ ကာစိ၊ အလုံးစုံသော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ယာ ကာစိ၊ သော။ သညာ၊ သည်။ ယေ ကေစိ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။ပ။ ဒူရေ ဝါ၊ မူလည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ ဝါ၊ မူလည်းဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သဗ္ဗံ၊ သော။ ဧတံ ဝိညာဏံ၊ ထိုဝိညာဏ်ကို။ "နေတံ မမ နေသောဟမသ္မိ နေ မေသော အတ္တာ"တိ၊ အတ္တ"ဟူ၍။ (အာကာရ-ဝါကျ ရှေးဌ၌ပေးခဲ့ပြီ) ဧवं၊ သို့။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ သမ္မပ္ပညာယ၊ ဖြင့်။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ ဆုဝ၊ ဝ။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဇာနတော၊ သိသူ၏(သန္တာန်၌။)။ပ။ နဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ပ။ အာယသ္မာ ဆုဓော၊ အရှင်ဆုဝသည်။ အရဟတံ၊ ရဟန္တာတို့တွင်။ အညတရော၊ တယောက်အပါအဝင်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ နာခံမှတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပါပြီ။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-သုရာဝသုတ်

၂၂။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ သုရာဓော၊ အရှင်သုရာဝသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ (ကထံ နုခေါမှ သဗ္ဗနိမိတ္တေသု အထိ ရာဝသုတ်၌ရေးခဲ့ပြီ။) အဟာ:ဂ်ာရမမက်ာရမာနာပဂတံ၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ မာနမှကင်းသော။ မာနသံ၊ စိတ်သည်။ ဝိဓော၊ မာန(တည်းဟူသောအဘိုအစု)တို့ကို။ သမတိက္ကန္တံ၊ ကောင်းစွာ လွန်မြောက်ပြီးသည်။ (ဝိဓော သမတိက္ကန္တန်တို့ မာနကောဋ္ဌသေ သုဋ္ဌုအတိက္ကန္တံ၊ နိဒါန သံ-ဋ္ဌ-စာပိုဒ် ၂၀ဝ။) သန္တံ၊ ကိလေသာငြိမ်းအေးပြီးသည်။ သုဝိမုတ္တံ၊ (ကိလေသာတို့မှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (သုရာမနှင့်ရာဝအာလုပ်လောက်သာထူးသည်။ ကြွင်း ဆုဝ သုတ်နှင့် ဤသုတ်ဆိုအပ်ပြီးကိုမှီးပေး။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဒုတိယော၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ အရဟန္တဝဂ္ဂေါ၊ အရဟန္တဝဂ်သည်။
နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုအရဟန္တဝဂ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါန်းကား—

ဥပါဒိယမညမာနာ၊ ဥပါဒိယမာနသုတ် မညမာနသုတ်တို့ဝင်း။ အထ၊ ထိုပြင်။ အဘိ-နန္ဒမာနော စ၊ အဘိနန္ဒမာနသုတ်ဝင်း။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စသုတ်ဝင်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသုတ်ဝင်း။

အနုတ္တာ၁စ၊ အနုတ္တသုတ်ရင်း။ အနုတ္တနိယံ၊ အနုတ္တနိယသုတ်ရင်း။ ရဇနိယသဏ္ဌိတံ၊ ရဇနိယသဏ္ဌိတသုတ်ရင်း။ ရာဓ သုရာခေန၊ ရာဓသုတ် သုရာခသုတ်နှင့်တကွ။ တေ၊ ထိုသုတ်တို့သည်။ ဒသ၊ ဆယ်သုတ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

---

(၈) ၃-ခဇနိယဝဂ်

၁-အဿာဒသုတ

၇၃။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဿုတဝါ၊ အာဂမ အဓိဂမဟူသော သုတမရှိသော။ (မ-ဌ-၁-စာပိုဒ် ၂။) ဝါ၊နာဝံမှတ်သား ဆောင်ထားမှု မရှိသော။ (ရင်းဌီ။) ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်သည်။ ရူပဿ၊ ရူပ်၏။ အဿာဒဋ္ဌေ၊ သာယာဖွယ်ကိုရင်း။ အာဒီနဝဋ္ဌေ၊ အပြင်းကိုရင်း။ နိဿရဏဋ္ဌေ၊ ထွက်မြောက်ရာကိုရင်း။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ နပ္ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့်မသိ။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၏။ သညာယ၊ သညာ၏။ သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရတို့၏။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဏ်၏။ ပ။နပ္ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့်မသိ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုတဝါ၊ အာဂမ အဓိဂမဟူသော သုတရှိသော။ ဝါ၊နာဝံမှတ်သား ဆောင်ထားမှုရှိသော။ အရိယသာဝကော၊ အာရိယာဖြစ်သော တပည့်သည်။ ပ။နိဿရဏဋ္ဌေ၊ ကိုလည်း။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့်သိ၏။ ဣတိ၊ ပြီးပြီ။ (သို့မဟုတ် ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ နာဝံမှတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပါပြီဟု ဧဝံ မေ သုတံမှ သုတံဌ ပြန်စပ်။)

ပဌမံ၊ ရေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-သမုဒယသုတ်

၇၄။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဿုတဝါ၊ သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ရူပဿ၊ ၏။ သမုဒယဋ္ဌေ၊ ဖြစ်ကြောင်းကိုရင်း။ အတ္ထင်္ဂမဋ္ဌေ၊ ချုပ်ရာကိုရင်း။(ကြွင်းမထူး ရှေးနည်းမှီးပေး။)

ဒုတိယံ ၊နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဒုတိယသမုဒယသုတ်

၇၅။ (ဤသုတ်အားလုံးလွယ်ပြီ။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-အရဟန္တသုတ်

၇၆။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ယံ၊ အကြင်ရူပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထိုရူပ်သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ ယံ၊ အကြင်ရူပ်သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ တံ၊ ထိုရူပ်သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ယံ၊ အကြင်ရူပ်သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ တံ၊ ထိုရူပ်ကို။ "နေတံ မမ နေသောဟမသ္မိ နေ မေ သော အတ္တာ"တိ၊ အတ္တဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (ဝေမေတံ၌ တေံအနက်မှ။) ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ သမ္မပ္ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ရှုထိုက်၏။ (ဝေဒနာမှ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ အထိ ပေးမြဲ။)

(ဧဝံ ပဿံ ဘိက္ခဝေ သုတဝါမှ ပဇာနာတိအထိ အနတ္တလက္ခဏသုတ်အတိုင်းပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာဝတာ၊ အကြင်မျှအတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော။ သတ္တာဝါသာ၊ သတ္တဝါ၏တည်ရာဌာနတို့သည်[1]။ (အတ္ထိ၊ ကုန်၏။) ယာဝတာ၊ အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဘဝဂ္ဂံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဟူသော ဘဝဂ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တသ္မိံ လောကသ္မိံ၊ ထိုဘဝဂ်တိုင်အောင်သော သတ္တာဝါသလောကဌာ။ ယဒိဒံ အရဟန္တော၊ အကြင်ရဟန္တာတို့သည်။ (အတ္ထိ၊ ကုန်၏။) ဧတေ၊ ထိုရဟန္တာတို့သည်။ အဂ္ဂါ၊အထွတ်အမြတ်တို့တည်း။ ဧတေ၊ ထိုရဟန္တာတို့သည်။ သေဋ္ဌာ၊အမြတ်ဆုံး ပဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ဟောတော်မူ၏။

ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဣဒံ၊ ကို။ ဝတ္ဝာန၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ သုဂတော၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူဘတ်သော။ သတ္ထာ၊ ဆရာဘုရားသည်။ အထာပရံ၊ ထိုပြင်တပါးသော--

"အရဟန္တော၊ ရဟန္တာတို့သည်။ သုခိနော ဝတ၊ (စျာန်,မဂ်,ဖိုလ် ဟူသော) ချမ်းသာရှိကုန်စုတကား။တေသံ၊ ထိုရဟန္တာတို့၏။ တဏှာ၊ (အပါယ်ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေတတ်သော) တဏှာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အသ္မိမာနော၊ (၉-မျိုးသော) မာန်မာနကို။ သမုစ္ဆိန္နော၊ (အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်)ကောင်းစွာပယ်ဖြတ်အပ်ပြီ။ မောဃဝါရော၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော ကွန်ရှက်ကို။ ပဒါလိတံ၊ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်) ပေါက်ခဲ့အပ်ပြီ။

တေ၊ ထိုရဟန္တာတို့သည်။ အနေဇံ၊ တဏှာဟူသော တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော ရဟန္တာ၏အဖြစ်သို့။အနုပ္ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်ပြီ။ တေသံ၊ ထိုရဟန္တာတို့၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ အနာဝိလံ၊ နောက်ကျွေခြင်းမရှိ။ လောကေ၊သတ္တလောကဌာ။ တေ၊ ထိုရဟန္တာတို့ကို။ဝါ၊တို့သည်။ အနုပလိတ္တာ၊(တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည်) မလိမ်းကျံအပ်ကုန်။ ဗြဟ္မဘူတာ၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။(၄) (ဌီအလို ဗြဟ္မာ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။သို့မဟုတ် မြတ်သော မဂ်ဉာဏ်ကြောင့် အရိယာဇာတ်၌ ဖြစ်ကုန်၏ ဟုပေး။) အနာသဝါ၊ အာသဝေါတရားမရှိကုန်။

၁။ ဤကားသတ္တာဝါသ, ဘဝဂ္ဂအရ သတ္တဝါတို့၏တည်ရာဘုံဌာန၊ လောကသို့၏ အရလည်း ယင်းဘုံဌာနဟူသော သြကာသလောကဟုကြံ၍ ပေးအပ်သောအနက်တည်း။ သတ္တာဝါသပဒ်ကိုလည်း အာဝသန္တိ ဇော်ဌာတိ=အာဝါသာ၊ သတ္တာနံ အာဝါသာ=သတ္တာဝါသာဟုဝေနတ္ထပြု။

ယတ္တကာ သတ္တာဝါသာတိ တသ္မိံ တသ္မိံ သတ္တနိကာယေ အာဝသနဋ္ဌေန သတ္တာနေ သတ္တာဝါသာ။ ဒေသနာ ယတ္တကာ သတ္တာဝါသာ၊ တေဟိ သဒ္ဓေဟိပိ ဧတေ အဂ္ဂါ ဧတေ သေဋ္ဌာ၊ ယေ ဣမေ အရဟန္တာတိ ဒသေတိ-ဟူသောဌီကာအလို "ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတ္တကာ၊ ကုန်သော။ သတ္တာဝါသာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဝါ၊ နေတတ်သောသတ္တဝါတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ကုန်၏။ ယာဝတာ၊ သော။ ဘဝဂ္ဂံ၊ နေဝသညာ နာသညာယတနဟူသော ဘဝဂ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) (ဘဝဂ္ဂံဟုဆိုသော်လည်း ထိုဘုံ၌တည်နေသောသတ္တဝါ (ဗြဟ္မာ) ကို ဌာနပစာရတ္ထအားဖြင့်ယူ။ ထိုပြင် နေဝသညာနာသညာဗြဟ္မာ ဟူသော သတ္တဝါကို ကောက်ယူသဖြင့် ကြွင်းသောသတ္တဝါအားလုံးကိုလည်း ပဓာနနည်းအားဖြင့် ယူပြီးဖြစ်တော့၏။) တေဟိ၊ ထိုသတ္တဝါအားလုံးတို့ထက်။ လောကသ္မိံ၊ ၌။ ယဒိဒံ အရဟန္တော၊ အကြင်ရဟန္တာတို့သည်။ (အတ္ထိ၊ ကုန်၏။) ဧတေ၊ ထိုရဟန္တာတို့သည်။ အဂ္ဂါ၊ အထွတ် အမြတ်တို့တည်း။ ဧတေ၊ တို့သည်။ သေဋ္ဌာ၊ အမြတ်ဆုံး ပဂ္ဂိုလ်တို့တည်း"ဟု ဟောပေးလေ။ သတ္တာနံ ဟာဝါသကိုလည်း သတ္တာဝေ သတ္တာဝါသာဟု ကမ္မဓာရယ်တဲ့

(တေ၊ ထိုရဟန္တာတို့သည်။) ပဋ္ဌာနေ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့ကို။ ပရိညာယ၊ (ဥာတ တီရဏ ပဟာနဟူသော ပရိညာ ၃-ပါးတို့ဖြင့်) ဝိုင်းခြားသိ၍။ သတ္တသဒ္ဓမ္မဂေါစရာ၊ (သဒ္ဓါ သီလ သုတ စာဂစသော) သူတော်တရား ၇-ပါးလျှင် ကုက်ခေါင်းရာ အာရုံရှိသူတို့တည်း။ ပသံသိယာ၊ ချီးမွမ်းထိုက်ကုန်သော။ သပ္ပုဂ္ဂိသာ၊ သူတော်ကောင်းတို့တည်း။ ဗုဒ္ဓသာ၏။ သြရသာ၊ရင်ခွဲဖြစ်ကုန်သော။ပုတ္တာ၊ သားတော်တို့တည်း။

(တေ၊ ထိုရဟန္တာတို့သည်။) သတ္တရတနသမ္ပန္နာ၊ ဗောဇ္ဈင်ဟူသော ရတနာ ၇-ပါးနှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ တီသု သိက္ခာသု၊ သိက္ခာ ၃-ပါးတို့၌။ သိက္ခိတာ၊ ကျင့်သုံးအပ်ကုန်ပြီ။ မဟာ-ဝီရာ၊ ကြီးသော လုံ့လရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပဟာနဘယဘေရဝါ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ဘေးယဉ် ဘေးကြီးရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အနုဝိစရန္တိ၊ (ရှုံ့ရှာခြင်းကင်းလျက်) လှည့်လည်ကုန်၏။

ဒသဟိ၊ဘဝ-ပါးကုန်သော။ အဂေါ်ဟိ၊ (သမ္မာဒိဋ္ဌိအစ သမ္မာဝိမုတ္တိသမ္မာညာဏ် အဆုံး ရှိသောအင်္ဂါ) တို့နှင့်။သမ္ပန္နာ၊ ပြည့်စုံကုန်သော။ မဟာနာဂါ၊ မြတ်သောရဟန္တာဖြစ်ကြ ကုန်သော်။ သမာဟိတာ၊ (ဥပစာရသမာဓိ အပ္ပနာသမာဓိတို့ဖြင့်) ကောင်းစွာတည် ကုန်သော။ တေ၊ ထိုရဟန္တာတို့သည်။ လောကသ္မိံ၊ သတ္တလောကဌ။ သေဋ္ဌာ၊ အမြတ် ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။ တေသံ၊ ထိုရဟန္တာတို့၏။ ဘဏ္ဍာ၊ (ကျွန်အဖြစ်ကိုပြုတတ်သော) တဏှာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

အသေခဉာဏံ၊ ရဟန္တာ၏ဉာဏ် (အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်) သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီ။ အယံ သမုဿယော၊ ဤအတွေ့ဘောသည်။ အန္တိမော၊နောက်ဆုံးဖြစ်၏။ ဇာတိမရဏယသ၊ မင်ဟူသောမြတ်သောအကျင့်၏။ ယော သာရော၊ အကြင်အနှစ်သပွယ်ဖြစ်သော ဖိုလ်သည်။ (အတ္ထိ၏။) တသ္မိံ၊ ထိုဖိုလ်အနှစ်ကြောင့်။ အပရပဒ္ဒယာ၊ (မိမိမှတပါး) အခြားယုံကြည် စေအပ်သူမရှိကုန်၏။

ဝိဓာသု၊ (၃-ခုသော) မာနအစုတို့၌။ နတ္ထိ ဝိကမ္ပန္တိ၊ မတုန်လှုပ်ကုန်။ ပုနဗ္ဘဝါ၊ တဖန်ဖြစ် ခြင်းမှ။ (ဘဝသစ်မှ ဟူ၍သော်လည်းပေး။) ဝိပ္ပမုဋ္ဌာ၊ လွတ်မြောက်ကုန်ပြီ။ ဒန္တဘူမိံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ (ဒန္တဘူမိန္တိ အရဟတ္တံ၊ ဌ။) အနုပ္ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်ပြီ။ တေ၊ ထိုရဟန္တာ တို့သည်။ လောကေ၊ ၌။ ဝိဇိတာဝိနော၊ ရာဂစသည်တို့ကို အောင်မြင်ပြီးသူတို့တည်း။

ဥဒ္ဓံ၊ ဆံဖျားတိုင်အောင်သော အထက်ဌာနင်း[2]။ အပါစီနံ၊ ခြေဖဝါးပြင်တိုင်အောင် သောအောက်ဌာနင်း။ တိရိယံ၊ ယင်း ၂-ခုတို့၏အလယ်ဌာနင်း။ တေသံ၊ ထိုရဟန္တာတို့၏။

၁။ ဌ-ဌ် မဟာနာဂါတိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ မဟာနာဂါဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖျားပွတ် ၄-မျိုး ရှိကြောင်း ဖွင့်၏။ ၎င်း ၄-မျိုးကို သာရတ္ထ-ဋီ ၁-ဂဝေ-နှာ နှင့် အာဂုံ ၊ ကဏ္ဍတိ ကိုဋ္ဌ လောကေ၊ သဗ္ဗ-သညောဂေ ဝိသဇ္ဇ ဗန္ဓနာနိ။ သဗ္ဗဏ္ဍ နှသဒ္ဒတိ ဝိမုဇ္ဈာ၊ နာဂေါ ကာဒီ ပဝုစ္စတေ ဘဏ္ဍာ ၁သည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိ ၁၁ပုဒ် ဂ၀ ကျိုဋ္ဌ်ရှု။

၂။ တသ္မိံ အပရပစ္စယာတိ တသ္မိံ အရိယမဂ္ဂေ နိ ၁ည် ပတ္တိယာယန္တိဟူသော ဤ ၂ နှင့်အညီပေးသည်။ အံ-ဌ ၃-၉၇-နှာနှင့် ၎င်း၊ ၂၁၅-နှာ ဋ္ဌ-တို့ကိုလည်းရှု။

၃။ ဥဒ္ဓံ ဝုဏ္ဏတ် ဂကေ၁မတ္ထ၁ကာ၊ ၁ပါစီနံ ပါဒတ၁ံ၊ တိရိယ ၁ဝမ္ပ်ဟုသော ၂ ၂ နှင့်အညီ ဖေါ်သည်။ ဥဒ္ဓံ ၁ါ အတိတ်၊ အပါစီနံ ဘနာ၁ကတ်၊ တိရိယ် ဟတ္ထပ္ပမ္ဟုသော ၃-၉-ဝိကာပ်အလို ဥဒ္ဓံ၊ လွန်လေပြီးသောအထက်ဌ

နန္ဒီ၊ နှစ်သက်ခြင်းတဏှာရာဂသည်။ နေ ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားရှင်တို့သည်။ လောကေ၊ ဌ်။ အနုတ္တရာ၊ မိမိထက် သာလွန်သူမရှိကုန်။ (ဣတိ၊ ဤသို့)။ တေ၊ ထိုရဟန္တာတို့သည်။ သီဟနာဒံ၊ ခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ရဲရင့်သော ကြုံးဝါးခြင်းကို။ နဒန္တိ၊ ကြုံးဝါးကုန်၏" ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားတော်ကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ ဝယ် ဧတဒဝေါစ ပြန်စပ်။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဒုတိယအရဟန္တသုတ်

၃၃။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ ။ပဌမအရဟန္တသုတ် စာပိုဒ် ၃၆-အတိုင်းပေး။)

ပဌမံ၊ ၎င်းခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-သီဟသုတ်

၃၄။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မိဂရာဇာ၊ သားတို့၏ ဘုရင်ဖြစ်သော။ သီဟော၊ ခြင်္သေ့သည်။ သာယနှသမယံ၊ ညချမ်းအခါ၌။ အာသယာ၊ နေရာမှ။ နိက္ခမတိ၊ ထွက်၏။ အာသယာ၊ မှ။ နိက္ခမိတ္ဝာ၊ ထွက်၍။ ဝိဇမ္ဘတိ၊ စမ္းယမ်းကွန့်မြူး၏။ သမန္တာ၊ထက်ဝန်းကျင်ဖြစ်သော။ စတုဒ္ဒိသာ၊ အရပ်လေးမျက်နှာတို့သို့။ အနုဝိလောကေတိ၊ အစဉ်တစိုက် စောင်းငဲ့ကြည့်ရှုလိုက်၏။ သမန္တာ၊ သော။ စတုဒ္ဒိသာ၊ တို့သို့။ အနုဝိလောကေတ္ဝာ၊ ၍။ တိက္ခတ္တုံ၊ သုံးကြိမ်။ သီဟနာဒံ၊ မကြောက်မန္ဒံ ရဲဝံ့သောအသံကို။ နဒတိ၊ ဟောက်၏။ (သီဟနာဒံ နဒတိတိ။ပ။ အဘိတနာဒံ နဒတိ။ဌ။) တိက္ခတ္တုံ၊ သုံးကြိမ်။ သီဟနာဒံ၊ ကို။ နဒိတ္ဝာ၊ ၍။ ဂေါစရာယ၊ ကျက်စားရန်အလို့ငှါ။ ပက္ကမတိ၊ သွား၏။ (ဂေါစရာယ ပက္ကမတိတိ အာဟာရတ္ထာယ ဂစ္ဆတိ။ဌ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သော။ တိရစ္ဆာနဂတာ၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ကုန်သော။ ယေ ပါဏာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ မိဂရညော၊ သားတို့၏ဘုရင်ဖြစ်သော။ သီဟဿ၊ ခြင်္သေ့သည်။ နဒတော၊ မြည် (ဟောက်) စဉ်။ သဒ္ဒံ၊ အသံကို။ သုဏန္တိ၊ ကြားကုန်၏။ ယေဘုယ္ယေန၊ များသောအားဖြင့်။ ဘယံ၊ ကြောက်ခြင်းသို့။ သံဝေဂံ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းသို့။ သန္တာသံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဗိလာ-သယာ၊ တွင်းဌာနေသော (မြေ, မြေပါ, ဖွတ်စသော) သတ္တဝါတို့သည်။ ဗိလံ၊ တွင်းသို့။ ပဝိသန္တိ၊ ဝင်ကုန်၏။ ဒကာသယာ၊ ရေဌာနေသော(ငါး, လိပ် စသော)သတ္တဝါတို့သည်။ ဒကံ၊ ရေသို့။ ပဝိသန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝနာသယာ၊ တောဌာနေသော(ဆင်, မြင်းစသော)သတ္တဝါတို့သည်။ ဝနံ၊ တောသို့။ ပဝိ-သန္တိ၊ ကုန်၏။ ပက္ခိနော၊ အတောင်ရှိသော(ငှက်)သတ္တဝါတို့သည်။ အာကာသံ၊ ကောင်းကင်ကို။ ဘဇန္တိ၊ ဆည်းကပ်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရညော၊ မင်း၏။ ဝါ၊ သည်။ ယေပိ တေ နာဂါ၊ အကြင် ဆင်တို့ကိုလည်း။ ဂါမနိဂမရာဇဓာနိသု၊ ရွာ, နိုဂုမ်း, မင်းနေပြည်တို့၌။ ဒဠ္ဎေဟိ၊ မြဲမြံကုန်သော။

ရင်း။ အပါစီနံ၊ မရောက်သေးသောအောက် (နောက်) ကာလ၌ရင်း။ တိရိယံ၊ ရောက်ဆဲဖြစ်သော အလယ် ကာလ၌ရင်း ဟုပေး။ ဥဒ္ဓံ ဝါ ဝုစ္စတိ ဒေဝလောကော၊ အပါစီနံ အပါယလောကော၊ တိရိယံ မနုဿလောကော ဟူသော ၃-တ-ဝိကပ်အလို ဥဒ္ဓံ၊ နတ်ပြည်ဟူသော အထက်၌ရင်း။ အပါစီနံ၊ အပါယ်ဘုံဟူသော အောက်၌ရင်း။ တိရိယံ၊ လူဘုံဟူသော အလယ်၌ရင်းဟုပေး။ ဥဒ္ဓံ၏မူလအနက်ကား အထက်၊ အပါစီနံ၏ မူလအနက်ကား အောက်၊ တိရိယံ၏မူလအနက်ကား ဗိလာတည်း၊ သို့သော် ဤ၌ ရူပမုခ ကာလတွယ ဌာန၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၃-နည်း ပြင်ဆိုတော်မူသည်။

ဝရတွေ့ဟိ၊ လွန်ကြိုးတို့ဖြင့်။ ဗဒ္ဓါ၊ ပ္ပဲချည်အပ်ကုန်၏။ တေပိ၊ ထိုမင်း၏ ဆင်တို့သည်လည်း။ တာနိ ဗန္ဓနာနိ၊ ထိုပ္ပဲချည်ကြောင်း လွန်ကြိုးတို့ကို။ သဗ္ဗန္တိတ္ဝာ၊ ကောင်းစွာဖြတ်၍။ သမ္မဒါ-လေတ္ဝာ၊ ကောင်းစွာဖျက်ဆီး၍။ ဘိတ္တာ၊ ကြောက်ရွံ့ကုန်သည်ဖြစ်၍။ မုတ္တကရိသဲ၊ ကျင်ငယ် ကျင်ကြီးကို။ စဇမာနာ၊ စွန့်ကုန်လျက်။ ယေန ဝါ တေန ဝါ၊ ဟူးဟူးငြားငြားသောအရပ်ဖြင့်။ ဝါ၊ သို့။ ပလာယန္တိ၊ ပြေးကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တိရစ္ဆာနဂတာနံ၊ ကုန်သော။ ပါဏာနံ၊ တို့တွင်။ မိဂရာဇာ၊ သော။သီဟော၊ သည်။ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကော[1]၊ ဤသို့ ကြီးကျယ်သော တန်ခိုးရှိ သော သတ္တဝါတည်း။ ဧဝံ မဟေသက္ခော၊ ဤသို့ အကြီးအကျယ်စိုးပိုင်သူဟု ပြောကြားအပ်သော သတ္တဝါတည်း။ ဧဝံ မဟာနုဘာဝေါ၊ ဤသို့ ကြီးသော အာနုဘော်ရှိသောသတ္တဝါတည်း။

ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ အရဟံ၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာတော်မူသော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကို မဖောက်မပြန် သယမ္ဘူ၊ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တော်တိုင်သိမြင်တော်မူသော။ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊ ဝိဇ္ဇာ ၃-ပါး, ဝိဇ္ဇာ ၈-ပါး, စရဏ ၁၅-ပါး နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။ သုဂတော၊ နိဗ္ဗာန်နှန်းသို့ ကြွမြန်းတော်မူသော။ လောကဝိဒူ၊ လောက အားလုံးကို သိမ်းကြုံးသိမြင်တော်မူသော။အနုတ္တရော၊မိမိထက် လွန်မြတ်သောသူရှိတော်မမူသော။ ပုရိသဒမ္မသာရထိ၊ လူ, နတ်, တိရစ္ဆာန် သုံးတန်သောယောကျ်းတို့ကို တုတ်ခေါင်းမပြု တရားချ သဖြင့် ဆုံးမတော်မူတတ်သော။ ဒေဝမနုဿာနံ၊ ဗြဟ္မာနတ်လူ ခပ်သိမ်းသူတို့၏။ သတ္ထာ၊ ဆရာ တဆူဖြစ်တော်မူသော။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာ ၄-တန် တရားမှန်တို့ကို ဝေဖန်သိတတ်, ဝေနေယျတို့ကိုလည်း သိစေတော်မူတတ်သော။ ဘဂဝါ၊ဘုန်းတော်ခြောက်စုံ တန်ခိုးဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။တထာ-ဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ (တထာဂတအမည်ရခြင်း၏အကြောင်း ၈-ပါးကို ၌-၍။) လော ကေ၊ သတ္တလောကဌ်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ (ပဋ္ဌာန်း) ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိနှင့် ဥပ္ပန္နောအထူး အဋ္ဌ ကထာရှု။) သော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ "ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ ရူပံ၊ ရူပ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည် ကား။ ရူပဿ၊ ရူပ်၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ ရူပဿ၊ ၏။ အတ္ထင်္ဂမော၊ချုပ်ရာတည်း။ဣတိ၊ဤသည်ကား။ဝေဒနာ၊ဝေဒနာတည်း။ဣတိ၊ကား။သညာ၊တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်တည်း။ ဣတိ။ ကား။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ အတ္ထင်္ဂမောတိ၊ ချုပ်ရာတည်း" ဟူသော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ယေပိ တေ ဒေဝါ၊ အကြင်နတ်တို့သည်လည်း။ ဒီဃာယုကာ၊ ရှည်သောအသက်ရှိကုန်၏။ ဝဏ္ဏဝန္တော၊ ကိုယ် အဆင်းရှိကုန်၏။သုခဗဟုလာ၊ချမ်းသာများကုန်၏။ဥစ္စေသု၊မြင့်မြတ်ကုန်သော။ ဝိမာနေသု၊ဗိမာန် တို့၌။စိရဋ္ဌိတိကာ၊ ကြာမြင့်စွာတည်ခြင်းရှိကုန်၏။တေပိ၊ ထိုနတ်တို့သည်လည်း။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဓမ္မဒေသနံ၊ တရားဒေသနာကို။ သုတ္ဝာ၊ နာကြားရသော်။ ယေဘုယ္ယေန၊ အားဖြင့်။ဘယံ၊ သို့။ သံဝေဂံ၊ သို့။ သန္တာသံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘော၊ အို....အချင်းတို့။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ အနိစ္စာဝ၊ မမြဲကုန်သည်သာ။ သမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လျက်။ "နိစ္စာ၊ မြဲကုန်သည်။ အမှာတိ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ"ဟူ၍။ အမည်မှကိရ၊ မှတ်ထင်မိကုန်ပြီ။ ဘော၊ တို့။ မယံ၊ တို့သည်။ အဒ္ဓုဝါ၊ မခိုင်ခဲ့

၁။ မဟာတိ ဣဒ္ဓိ=မဟိဒ္ဓိ။ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိ ယဿာတိ=ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကော။ မဟန္တော ဣသော=မဟေသော၊ ဧဝံ မဟေသောတိ အက္ခာယတိတိ=ဧဝံ မဟေသက္ခော။ မဟန္တော အာနုဘာဝေါ=မဟာနုဘာဝေါ၊ ဧဝံ မဟာနုဘာဝေါ ယဿာတိ=ဧဝံ မဟာနုဘာဝေါဟု ဝေနေယျကြည့်၍ ဧဝံသဒ် ၊ဟိဒ္ဓိကောဧသည်ကို သမာသ်အဖြစ် ဖြင့် ယောဇနာလိုက်သည်။

ကုန်သည်သာ။ သမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လျက်။ "ဓုဝါ၊ ခိုင်ခဲ့ကုန်သည်။ အမှာတိ၊ ကုန်ပြီ"ဟူ၍။အမည်-
မှကိရ၊ မှတ်ထင်မိကုန်ပြီ။ ဘော၊ တို့။ မယံ၊ တို့သည်။ အသဿတာဝ၊ မတည်တံ့ကုန်သည်သာ။
သမာနာ၊ဖြစ်ကုန်လျက်။ "သဿတာ၊ တည်တံ့ကုန်သည်။ အမှာတိ၊ ကုန်ပြီ"ဟူ၍။ အမည်မှကိရ၊
မှတ်ထင်မိကုန်ပြီ။ဘော၊တို့။မယမ္ပိ၊တို့သည်လည်း။အနိစ္စာ ကိရ၊မမြဲကုန်သတတ်။အဒ္ဓုဝါ ကိရ၊မခိုင်
ခဲ့ကုန်သတတ်။ အသဿတာ ကိရ၊ မတည်တံ့ကုန်သတတ်။ သက္ကာယပရိယာပန္နာကိရတိ၊ (ပရမတ္ထ
အားဖြင့်) ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာကိုယ်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သတတ် ဟူ၍။ သန္တာသံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇန္တိ၊
ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သဒေဝကဿ၊ နတ်နှင့်တကွသော။ လောကဿ၊ သတ္တလောကထက်။
တထာဂတော၊ ငါဘုရားသည်။ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကော၊ ဤသို့ ကြီးကျယ်သောတန်ခိုးရှိတော်မူ၏။ ဧဝံ
မဟေသက္ခော၊ ဤသို့ အကြီးအကျယ်စိုးပိုင်သူဟု ပြောကြားအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဧဝံ
မဟာနုဘာဝေါ၊ ဤသို့ ကြီးသော အာနုဘော်ရှိတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ ဘဂဝါ၊
သည်။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ပ။ သတ္ထာ၊ သည်—

"သက္ကာယဿ၊ (ပရမတ္ထအားဖြင့်)ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါးကိုငင်း။ သက္ကာယဿ၊
(ပရမတ္ထအားဖြင့်)ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါး၏။ နိရောဓဿ၊ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ကိုငင်း။
သမ္ဘဝဿ၊ ဖြစ်ကြောင်းတရားကိုငင်း။ ဒုက္ခူပသမဂါမိနံ၊ ဆင်းရဲငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်
ကြောင်းဖြစ်သော။ အရိယံ၊ ဖြူစင်သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကံ၊ အင်္ဂါ ၈-ပါးရှိသော။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်ကို
ငင်း။ (အဘိညာယဉ္စိစပ် ဒုတိယဂါထာမှစ၍ပေးသည်။)

ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ မေ့စက္ခုံ၊
ဒေသနာဉာဏ်ဟူသော မျက်စက်ကို။ (ဓမ္မစက္ခု၏အကျယ်ကို ဌ-ဋ္ဌ၌။) ပဝတ္တယိ၊ ဖြစ်စေပြီ။
သတ္ထာ၊ ဆရာဘုရားသည်။ သဒေဝကဿ၊ နတ်နှင့်တကွသော။ လောကဿ၊ သတ္တ-
လောကတွင်။ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော၊ တူသောသူရှိတော်မမူ။

ယေပိ ဒေဝါ။ အကြင်နတ်တို့သည်လည်း။ ဒီဃာယုကာ၊ ရှည်သောအသက်ရှိကုန်၏။
ဝဏ္ဏဝန္တော၊ ကိုယ်အဆင်းရှိကုန်၏။ ယသဿိနော၊ အခြံအရံရှိကုန်၏။ (တေပိ၊ ထို
နတ်တို့သည်လည်း။) ဣတရေ၊ ခြသေ့မှတပါးကုန်သော။ မိဂါ၊ သားကောင်တို့သည်။
သီဟဿ၊ ခြသေ့မှ။ ဘီတာ၊ ကြောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သန္တာသံ၊ သို့။ အာပါဒုန္တိ၊ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့။

ဝိပ္ပမုတ္တာဿ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်တော်မူပြီးသော။ တာဒိနော၊ တာဒိဂုဏ်နှင့်
ပြည့်စုံတော်မူသော။ အရဟတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါကျံ၊ တရားစကားကို။ သုတ္ဝာ၊
နာကြားရသော်။ ဘော၊ တို့။ မယံ၊ တို့သည်။ သက္ကာယံ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိ
သော ခန္ဓာ ၅-ပါးကို။ အဝိတိဝတ္တာ ကိရ၊ မလွန်နိုင်ကုန်စု။ အနိစ္စာ ကိရ၊ မမြဲကုန်စု။
(ဣတိ၊ ဤသို့။) ဘီတာ၊ ကြောက်ရွံ့ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သန္တာသံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့။
အာပါဒုန္တိ၊ ရောက်ကုန်ပြီ"ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ခဏ္ဍနိယသုတ်

၇၉။ (သာဝတ္ထိနိဒါန်။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သော။ ယေ သမဏာ ဝါ၊အကြင် ရဟန်းတို့သည်သော်၎င်း။ ယေ ပြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဏ္ဏားတို့သည်သော်၎င်း။ အနေကဝိဟိတံ၊ မျိုးသော အပြားရှိသော ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ရှေးဘဝနေဘူးသော ခန္ဓာကို။ အနုဿရမာနာ၊ အစဉ် လျှောက်၍ အောက်မေ့ကုန်သော်။ အနုဿရန္တိ၊ အစဉ်အောက်မေ့သည် မည်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ပဉ္စ။ ငါးပါးကုန်သော။ ဧတေ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေ၊ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကိုသော်၎င်း။ အနုဿရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧတေသံ၊ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့တွင်။ အညတရံ ဝါ၊ တပါးပါးကို သော်၎င်း။ အနုဿရန္တိ၊ ကုန်၏။ ကတမေ ပဉ္စ၊ အဘယ်ငါးပါးတို့ကိုနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ "အတီတံ၊ လွန်လေပြီးသော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလ၌။ (အဟံ၊ ငါသည်။) ဧवံရူပေါ၊ ဤသို့သောရူပ်ရှိ သည်။ အဟောသိန္တိ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ"ဟူ၍။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ အနုဿရမာနော၊ အစဉ် အောက်မေ့သော်။ရူပံယေဝ၊ရူပ်ကိုသာလျှင်။ အနုဿရတိ၊အစဉ်အောက်မေ့သည်မည်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ "အတီတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ၌။ (အဟံ၊ သည်။) ဧवံဝေဒနော၊ ဤသို့သော ဝေဒနာရှိသည်။ အဟောသိန္တိ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ"ဟူ၍။ ဣတိ ဝါ၊ သော်၎င်း။ အနုဿရမာနော၊ သော်။ ဝေဒနံယေဝ၊ ဝေဒနာကိုသာလျှင်။ အနုဿရတိ၊၏။ "အတီတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ၌။ ဧवံသညော၊ ဤသို့သော သညာရှိသည်။ အဟောသိန္တိ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ"ဟူ၍။ "အတီတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ၌။ ဧवံသင်္ခါရော၊ ဤသို့သောသင်္ခါရရှိသည်။ အဟောသိန္တိ၊ ဖြစ်ဘူး"ပြီဟူ၍။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ "အတီတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ၌။ ဧवံဝိညာဏော၊ ဤသို့သော ဝိညာဏ်ရှိသည်။ အဟောသိန္တိ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ"ဟူ၍။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ အနုဿရမာနော၊ သော်။ ဝိညာဏမေဝ၊ ဝိညာဏ်ကိုသာလျှင်။ အနုဿရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္စာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်[၂]။ ရူပံ၊ ရူပ်ဟူ၍။ ဝေဒေထ၊ ဆိုကုန်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပတိ၊ ဖောက်ပြန်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့် [၃]။ "ရူပန္တိ၊ ရူပ်"ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ကေန၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ရူပတိ၊ ဖောက်ပြန်သနည်း။ သီတေနပိ၊ အအေးကြောင့်လည်း။ ရူပတိ၊ ဖောက်ပြန်၏။ ဥဏှေနပိ၊ အပူကြောင့်လည်း။ ရူပတိ၊ ၏။ ဇိဃစ္ဆာယပိ၊ စားလိုခြင်းကြောင့်လည်း။ ရူပတိ၊ ၏။ (ဆာခြင်းကြောင့်လည်း ဖောက်ပြန်သည်ဟူလို။) ပိပါသာယပိ၊ သောက်လိုခြင်းကြောင့်လည်း။ ရူပတိ၊ ၏။ (မွတ်သိပ်ခြင်း ကြောင့်လည်း ဖောက်ပြန်သည်ဟူလို။) ဍံသမကသဝါတာတပသရိသပသမ္ဖဿေနပိ၊ မှက်, ခြင်, လေ, နေပူ, မြွေကင်းသန်းတို့၏ အတွေ့အထိကြောင့်လည်း။ ရူပတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပတိ၊ ဖောက်ပြန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ "ရူပန္တိ၊ ရူပ်" ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာဟူ၍။ ဝေဒေထ၊ ဆိုကုန်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။

၁။ အနေကဝိဟိတန္တိ အနေကဝိဓ-ဟူသော ဝိ-ဌ-၁ စာပိုဒ် ၁၂- ပဌမဝိကပ်နှင့်အညီ ပေးသည်။ အနေကေဟိ ဝါ ပကာရေဟိ ပဝတ္တိတံ သံဝဏ္ဏိတန္တိ အတ္ထော-ဟူသော ၎င်း ဌ-ဒု-ဝိကပ်အလို ဝိပုဗ္ဗ ဓာ ဓာတ် ကရောတျတ္ထဖြစ်သောကြောင့် "မျိုးစုံသော အပြားတို့ဖြင့် စီရင်အပ်သော"ဟုပေး။

၂။ ကိဉ္စာတိ ကာရဏပုစ္ဆာ၊ ကေန ကာရဏေန ရူပံ ဝေဒေထ၊ ကေန ကာရဏေနေတံ ရူပံ နာမတိအတ္ထော ဟူသော ဌ-နှင့်အညီပေးသည်။

၃။ ဌပ္ပတိတိ ဒေါတိ ဒေ္ဓ ဣတိတိ ကာရဏုဒ္ဒေသော၊ ယသ္မာ ရူပတိ၊ တသ္မာ ရူပန္တိ ဝုစ္စတိတိ အတ္ထော-ဟူ သော ဌ နှင့်အညီ ဣတိကို တသ္မာနှင့်တွဲ၍ ကာရဏဉ္ဇပေးသည်။

ဝေဒယတိ၊ ခံစားတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ "ဝေဒနာတိ၊ ဝေဒနာ" ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ကိဉ္စ၊ အာဘယ်ကို။ ဝေဒယတိ၊ ခံဝါးသနည်း။ (သခမိ ဝေဒယတိ၊ ဒုက္ခမို့ ဝေဒယတိစသော အပြေါ်ကျခဲ့ သုခံ ဒုက္ခံ ဝသည်ဖြင့် အဝတ္ထုကပ်ပုဒ်ရှိသည်ကိုထောက်၍ ဤခဲ့ 'ကိဉ္စ'ကို ကာရကဟု မပေးပဲ ကမ္မဟုပေးသည်။) သခမ္မာ၊ သုခအာရုံကိုလည်း"။ ဝေဒယတိ၊ ခံစား၏။ ဒုက္ခမ္မာ၊ ဒုက္ခအာရုံကိုလည်း။ ဝေဒယတိ၊ ၏။ အဒုက္ခမသုခမ္မာ၊ ဥပေက္ခာ အာရုံကိုလည်း။ ဝေဒယတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေဒယတိ၊ ခံစားတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ "ဝေဒနာတိ၊ ဝေဒနာ" ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္စ၊ အာဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ သညံ၊ သညာဟူ၍။ ဝေဒေထ၊ ဆိုကုန်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သဉ္ဇာနာတိ၊ ကောင်းစွာမှတ်သိတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ "သညာတိ၊ သညာ" ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ကိဉ္စ၊ အာဘယ်ကို။ သဉ္ဇာနာတိ၊ ကောင်းစွာမှတ်သိသနည်း။ နီလမ္ပိ၊ ညိုသောအဆင်းကိုလည်း။ သဉ္ဇာနာတိ၊ ၏။ ပီတကမ္ပိ၊ ရွှေသောအဆင်းကိုလည်း။ သဉ္ဇာနာတိ၊၏။ လောဟိတကမ္ပိ၊ နီသောအဆင်းကိုလည်း။ သဉ္ဇာနာတိ၊၏။ သြဒါတမ္ပိ၊ ဖြူသောအဆင်းကိုလည်း။ သဉ္ဇာနာတိ၊၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သဉ္ဇာနာတိ၊ ကောင်းစွာမှတ်သိတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ "သညာတိ၊ သညာ" ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္စ၊ အာဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ဟူ၍။ ဝေဒေထ၊ ဆိုကုန်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သင်္ခတံ၊ (ကံ, စိတ်, ဥ, ဟာ ကြောင်းလေးဖြာတို့သည်) ပေါင်းရှုပြုစီရင်အပ်သော(သင်္ခတ)တရားကို။ အဘိသင်္ခရောန္တိ၊ပြုစီရင်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ထိုကြောင့်။သင်္ခါရာတိ၊ သင်္ခါရတို့"ဟူ၍။ဝုစ္စတိ၊၏။ ကိဉ္စ၊ အာဘယ်မည်သော[1]။ သင်္ခတံ၊ကို။ အဘိသင်္ခရောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ရူပံ၊ ရူပ်ဟူသော။ သင်္ခတံ၊ ကို။ ရူပတ္တာယ၊ ရူပ်အဖြစ်အလို့ငှါ။ (ရူပဘာဝါယ၊ ဌ။ နှုပ်ဖြစ်ဘို့ရန် အလို့ငှါဟုသော်လည်းပေး။) အဘိသင်္ခရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာဟူသော။ သင်္ခတံ၊ ကို။ ဝေဒနတ္တာယ၊ ဝေဒနာအဖြစ် အလို့ငှါ။ အဘိသင်္ခရောန္တိ၊ ကုန်၏။ သညံ၊ သညာဟူသော။ သင်္ခတံ၊ ကို။ သညတ္တာယ၊ သညာအဖြစ်အလို့ငှါ။ အဘိသင်္ခရောန္တိ၊ ကုန်၏။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရဟူကုန်သော။ သင်္ခတံ၊ ကို။ (ဝိသေသန ဝိသေသျ ဝိဘတ်သာတူ ဝုစ်မတူ။) သင်္ခါရတ္တာယ၊ သင်္ခါရအဖြစ်အလို့ငှါ။ အဘိသင်္ခရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်ဟူသော။ သင်္ခတံ၊ ကို။

၁။ သုခမ္ပိ ဝေဒယတီတိ သုခံ အာရမ္မဏံ ဝေဒေတိ အနုဘဝတိ။ ပရတော ပဒဒ္ဒယေပိ သေသံ နုယောဇေ။ ဌ နှင့်အညီ အာရမ္မဏအကြောင်းကြောင့်ပေးသည်။ အကျိုးသုခစသောဝေဒနာ၏ အမည်ကို အကြောင်းအာရုံ၌ တင်စား၍ ဖလုပစာရတ္ထပေးလိုသော် "သုခံ၊ သုခဝေဒနာကို။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို။ အဒုက္ခမသုခံ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကို" ဟုပေး။ အကျယ် ဌ ၌။

၂။ သင်္ခတန္တိ လဒ္ဓနာမံ ရူပမေဝဟုသော ဌ-နှင့် ရူပ် ရူပတ္တာယဝသော ဒုနာဂ်ဝါကျတို့၌ ရူပ် သင်္ခတံ (ရူပ်ဟူသော သင်္ခတ) ဝေဒနံ သင်္ခတံ (ဝေဒနာဟူသော သင်္ခတ) သညံ သင်္ခတံ (သညာဟူသော သင်္ခတ) ပုဒ်တို့ကိုရှု၍ "ကိဉ္စ၊အာဘယ်မည်သော။ သင်္ခတံ၊ကို"ဟု အမေးပါကျခဲ့ပေးသည်။ အကယ်၍ ရူပ် ရူပတ္တာယ စသော နောက်ဝါကျတို့၌ရှိသော ရူပတ္တာယ ဝေဒနတ္တာယ သညတ္တာယ ပုဒ်တို့ကို ရှု၍ပေးလျှင် "ကိဉ္စ၊ အာဘယ်သို့လျှင်။ သင်္ခတံ၊ ကို။ အဘိသင်္ခရောန္တိ၊ ကုန်သနည်းဟု အမေးပါကျကိုပေး။ အပြေါ်ကျကိုလည်း ရူပ်၊ ကို။ ရူပတ္တာယ၊ ကို။ သင်္ခတံ၊ ကို။ အဘိသင်္ခရောန္တိ၊ ကုန်၏" ဟုပေး။ ဒုတိယ ဝေဒနတ္တာယ ၃သော နောက်ဝါကျတို့၌လည်း ဒသုံးတုသို

ဝိညာဏတ္တာယ၊ ဝိညာဏ်အဖြစ်အလို့ငှါ။ အဘိသခ်ံရော့ဆိုန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သခ်ံတံ၊ ကို။ အဘိသခ်ံရော့ဆိုန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ "သခ်ါရာတိ၊ သခ်ါရတို့"ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်ဟူ၍။ ဝေဒေထ၊ ဆိုကုန်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ဝိဇာနာတိ၊ အထူးသဖြင့်သိတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ "ဝိညာဏန္တိ၊ ဝိညာဏ်" ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်ကို။ ဝိဇာနာတိ၊ အထူးသဖြင့် သိတတ်သနည်း။ အမ္မိလမ္မိ၊ အချဉ်ကိုလည်း။ ဝိဇာနာတိ၊ အထူးသဖြင့်သိတတ်၏။ တိတ္တကမ္မိ၊ အခါးကိုလည်း။ ဝိဇာနာတိ၊ ၏။ ကဋုကမ္မိ၊ အစပ်ကိုလည်း။ ဝိဇာနာတိ၊ ၏။ မဓုရမ္မိ၊ အချိုကိုလည်း။ ဝိဇာနာတိ၊ ၏။ ခါရိကမ္မိ၊ ငံသောအရသာကိုလည်း။ ဝိဇာနာတိ၊၏။ အခါရိကမ္မိ၊ မငံသောအရသာကိုလည်း။ ဝိဇာနာတိ၊ ၏။ လောဏိကမ္မိ၊ ဆားပါသောအရသာကိုလည်း။ ဝိဇာနာတိ၊ ၏။ အလောဏိကမ္မိ၊ ဆားမပါသော အရသာကိုလည်း။ ဝိဇာနာတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝိဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ "ဝိညာဏန္တိ၊ ဝိညာဏ်" ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ (သဠာယတနာတိ ဝိဇာနာတိ ပဇာနာတိ ၃-မျိုးတို့၏ အထူးကို ဌ-ရှု။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တတြ၊ ထိုခန္ဓာ ငါးပါးခု။ သုတဝါ၊ အာဂမ, အဓိဂမဟူသော အကြားအမြင် ရှိသော။ အရိယသာဝကော၊ အရိယာဖြစ်သောတပည့်သည်။ "တေရဟိ၊ ဣယုခုအခါ၌။ ရူပေန၊ ရုပ်သည်။ အဟံ၊ ငါ့ကို။ ခဇ္ဇာမိ၊ ခဲစားအပ်၏။ တေရဟိ၊ ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နေန၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ရူပေန၊ ရုပ်သည်။ ခဇ္ဇာမိ သေယျထာပိ၊ ခဲစားအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝမေव၊ ဣအတူသာလျှင်။ အတီတံ၊ လွန်လေပြီးသော။ အဒ္ဓါနမ္မိ၊ အခါ၌လည်း။ အဟံ၊ ကို။ ရူပေန၊ သည်။ ခဇ္ဇာမိ ၊ ခဲစားအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုပြင်။ အဟဉ္စေဝ၊ ငါသည်လည်း။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အဘိနန္ဒေယျံ၊ နှစ်သက်မိငြားအုံ့။ တေရဟိ၊ ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နေန၊ သော။ ရူပေန၊ သည်။ ခဇ္ဇာမိ သေယျထာပိ၊ ခဲစားအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ ဣအတူသာလျှင်။ အနာဂတံ၊ သော။ အဒ္ဓါ-နမ္မိ၊ အခါ၌လည်း။ အဟံ၊ ငါ့ကို။ ရူပေန၊ သည်။ ခဇ္ဇေယျန္တိ၊ ခဲစားအပ်ရာ၏"ဟူ၍။ ဣတိ၊ ဣသို့။ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ ဣတိ၊ ဣသို့။ ပဋိသခ်ါယ၊ ဆင်ခြင်၍။ အတီတံ၊ လွန်ခဲ့ပြီးသော။ ရူပသ္မိံ၊ ရုပ်၌။ အနုပေက္ခော၊ ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ နာဘိနန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်တော့။ ပစ္စုပ္ပန္နဿ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ရူပဿ၊ ရုပ်ကို။ ဝါ-၏။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းငှါ။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်းငှါ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တေရဟိ၊ ဣယုခုအခါ၌။ အဟံ၊ ငါ့ကို။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာသည်။ ခဇ္ဇာမိ၊ ခဲစားအပ်၏။ တေရဟိ၊ ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နာယ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာသည်။ ခဇ္ဇာမိ သေယျ-ထာပိ၊ ခဲစားအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ ဣအတူသာလျှင်။ အတီတံ၊ လွန်လေပြီးသော။ အဒ္ဓါနမ္မိ၊ အခါ၌လည်း။ အဟံ၊ ကို။ ဝေဒနာယ၊ သည်။ ခဇ္ဇံ ၊ ခဲစားအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုပြင်။ အဟဉ္စေဝ၊ သည်လည်း။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ အဘိနန္ဒေယျံ၊ နှစ်သက်မိငြားအုံ့။ တေရဟိ၊ ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နာယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ သည်။ ခဇ္ဇာမိ သေယျ-ထာပိ၊ ခဲစားအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ ဣအတူသာလျှင်။ အတီတံ၊ လွန်လေပြီးသော။ အဒ္ဓါနမ္မိ၊ အခါ၌လည်း။ အဟံ၊ ကို။ ဝေဒနာယ၊ သည်။ ခဇ္ဇံ ၊ ခဲစားအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုပြင်။ အဟဉ္စေဝ၊ သည်လည်း။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ အဘိနန္ဒေယျံ၊ နှစ်သက်မိငြားအုံ့။ တေရဟိ၊ ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နာယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ သည်။ ခဇ္ဇာမိ သေယျထာပိ၊ ခဲစားအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ သာလျှင်။ အနာဂတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနမ္မိ၊ ၌လည်း။ အဟံ၊ ကို။ ဝေဒနာယ၊ သည်။ ခဇ္ဇေယျန္တိ၊ ခဲစားအပ်ရာ၏"ဟူ၍။ ဣတိ၊ ဣသို့။ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ (ဆိုအပ်ခဲ့ပြီး ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ ပြန်စပ်။) သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသခ်ါယ၊ ဆင်ခြင်၍။

အတိတာယ၊ လှန်ခဲ့ပြီးသော။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာဌ်။ အနုပေက္ခာ၊ ငံ့ကွက်ခြင်းမရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနုဂတံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ နာဘိနန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်တော့။ ပစ္စုပ္ပန္နာယ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာကို။ ဝါ၊ ၏။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ ငှါ။ နိရောဓာယ၊ ငှါ။ ပဋိပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

"တေရဟိ၊ ဌ်။ အဟံ၊ ကို။ သညာယ၊ သညာသည်။ ခဏ္ဍာမိ၊ ခဲစားအပ်၏။ပ။ တေရဟိ၊ ဌ်။ အဟံ၊ ကို။ သခ်ါရေဟိ၊ သခ်ါရတို့သည်။ ခဏ္ဍာမိ၊ ၏။ တေရဟိ၊ ဌ်။ ပစ္စုပ္ပန္နေဟိ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ သခ်ါရေဟိ၊ တို့သည်။ ခဏ္ဍာမိ သေယျထာပိ၊ ခဲစားအပ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ အတိတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနမ္မိ၊ ဌ်လည်း။ အဟံ၊ ကို။ သခ်ါရေဟိ၊ တို့သည်။ ခဏ္ဍိန်တို၊ ခဲစားအပ်ပြီ" ဟူ၍။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဋိသဉ္ဇိကွတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ (ပေယျာလအတွင်းရှိ ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိကွတိဌ်စပ်။) အဟဥ္စေဝ၊ ငါသည်လည်း။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော။ သခ်ါရေ၊တို့ကို။အဘိနန္ဒေယ္ယံ၊ နှစ်သက်မိငြားအုံ့။ တေရဟိ၊ ဌ်။ ပစ္စုပ္ပန္နေဟိ၊ ကုန်သော။ သခ်ါရေဟိ၊ တို့သည်။ ခဏ္ဍာမိ သေယျ-ထာပိ၊ ခဲစားအပ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ အနာဂတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနမ္မိ၊ ဌ်လည်း။ အဟံ၊ ကို။ သခ်ါရေဟိ၊ တို့သည်။ ခဏ္ဍေယျုန္တိ၊ ခဲစားအပ်ရာ၏"ဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသဉ္ဇိကွတိ၊ ၏။ ဣသ၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသခ်ါယ၊ ဆင်ခြင်၍။ အတီတေသု၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ သခ်ါရေသု၊ သခ်ါရတို့ဌ်။ အနုပေက္ခာ၊ ငံ့ကွက်ခြင်းမရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော။သခ်ါရေ၊ တို့ကို။ နာဘိနန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်တော့။ ပစ္စုပ္ပန္နာနံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ သခ်ါရာနံ၊ သခ်ါရတို့ကို။ ဝါ၊ တို့၏။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ ဘပ်ခြင်းကင်းခြင်းငှါ။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်းငှါ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

"တေရဟိ၊ ဣယခုအခါဌ်။ အဟံ၊ ငါ့ကို။ ဝိညာဏေန၊ ဝိညာဏ်သည်။ ခဏ္ဍာမိ၊ ခဲစားအပ်၏။ တေရဟိ၊ ဌ်။ ပစ္စုပ္ပန္နေန၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ဝိညာဏေန၊ ဝိညာဏ်သည်။ ခဏ္ဍာမိ သေယျထာပိ၊ ခဲစားအပ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ အတီတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနမ္မိ၊ ဌ်လည်း။ ဝိညာဏေန၊ သည်။ ခဏ်ိ၊ ခဲစားအပ်ပြီ။ အဟဥ္စေဝ၊ ငါသည်လည်း။ အနာဂတံ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒေယ္ယံ၊ နှစ်သက်မိငြားအုံ့။ တေရဟိ၊ ဌ်။ ပစ္စုပ္ပန္နေန၊ သော။ ဝိညာဏေန၊ သည်။ ခဏ္ဍာမိ သေယျထာပိ၊ ခဲစားအပ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ အနာဂတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနမ္မိ၊ ဌ်လည်း။ အဟံ၊ ငါ့ကို။ ဝိညာဏေန၊ သည်။ ခဏ္ဍေယျုန္တိ၊ ခဲစားအပ်ရာ၏"ဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသဉ္ဇိကွတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ (ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိကွတိပြန်စပ်။) သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသခ်ါယ၊ ဆင်ခြင်၍။ပ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေမှ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ အထိ အနတ္တလက္ခဏသုတ် စာပိုဒ် ၅၉-၅၆၍ပေး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ အရိယသာဝကော၊ ဣအရိယသာဝကကို။ အပစိနာတိ၊ ဝဋ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်၏။ (ဝဋ်ံ ဝိနာသေတိ။ဌ။) နော အာစိနာတိ၊ ဝဋ်ကို မတိုးပွါးစေတတ်။ (နေဝ စိနာတိ။ဌ။ နေဝ စိနာတိတိ နု ဝဇ္ဇေတိ။ဌ။) ပဇဟတိ၊ ဝဋ်ကို ပယ်စွန့်တတ်၏။ နု ဥပါဒိယတိ၊ ဝဋ်ကို စွဲလမ်း၍ မယူတတ်။ (တဒေဝ ဝိသေဋ္ဌတိ နု ဂဏှာတိ။ဌ။) ဝိသိနေတိ၊ ဝဋ်ကို ဖရိုဖရဲ ကြဲတတ်၏။ နု ဥဿိနေတိ၊ ဝဋ်ကို မပေါင်းစည်းတတ်။ (ဝိကိရတိ နု သမ္မိဏ္ဍေတိ။ဌ။) ဝိဓူပေတိ၊

အခိုးကင်းခေ၏ ၁။ (ငြိမ်းအေးစေ၏ ဟူလို။) နှ သန္ဓုပေတိ၊ အခိုးမထစေတာတ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ကိဠ၊ အဘယ်ကို။ အပစိနာတိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်သနည်း။ နော အာစိနာတိ၊ မတိုးပွါးစေတတ်သနည်း။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ အပစိနာတိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်၏။ နော အာစိနာတိ၊ မတိုးပွါးစေတတ်။ ဝေဒနံ၊ ကို။ သညံ၊ ကို။ သခါရေ၊ တို့ကို။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ အပစိနာတိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်၏။ နော အာစိနာတိ၊ မတိုးပွါးစေတတ်။ ကိဠ၊ အဘယ်ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်တတ်သနည်း။နှ ဥပါဒိယတိ၊ မယူတတ်သနည်း။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်တတ်၏။ နှ ဥပါဒိယတိ၊ မယူတတ်။ပ။ကိဠ၊ အဘယ်ကို။ ဝိသိနေတိ၊ ဖရိုဖရဲကြဲတတ်သနည်း။ နှ ဥဿိနေတိ၊ မပေါင်းစည်းတတ်သနည်း။ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ ဝိသိနေတိ၊ ဖရိုဖရဲကြဲတတ်၏။ နှ ဥဿိနေတိ၊ မပေါင်းစည်းတတ်။ပ။ ကိဠ၊ အဘယ်ကို။ ဝိဓူပေတိ၊ အခိုးကင်းစေဘတ်သနည်း။ နှ သန္ဓုပေတိ၊ အခိုးမထစေတတ်သနည်း။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ ဝိဓူပေတိ၊ အခိုးကင်းစေတတ်၏။ နှ သန္ဓုပေတိ၊ အခိုးမထစေတတ်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့သည့်အာကိုင်း။ ပဿ၊ ရှုသော။ သုတဝါ၊ အာဂမ အခိုဂမဟူသော သုတရှိသော။ အရိယသာဝကော၊ အရိယာဖြစ်သော တပည့်သည်။ (ကြွင်းအနတ္တလက္ခဏသုတ် စာပိုဒ် ၅၉-ရှု။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းကို။ (ဝုစ္စတိဌ္ဌစပ်။) နေဝါစိနာဘိ၊ ဝဋ်ဋ်ကိုမတိုးပွါးစေတတ် ၂။ နှ အပစိနာဘိ၊ ဝဋ်ဋ်ကိုမဖျက်ဆီးတတ်။ အပစိနိတ္ဝာ၊ ဝဋ်ဋ်ကိုဖျက်ဆီး၍။ ဌိတော၊ တည်သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ နေဝ ပဇဟတိ၊ ဝဋ်ဋ်ကိုမပယ်စွန့်တတ်။ နှ ဥပါဒိယတိ၊ ဝဋ်ဋ်ကိုစွဲလမ်း၍မယူတတ်။ ပဇဟိတ္ဝာ၊ ဝဋ်ဋ်ကိုပယ်စွန့်၍။ ဌိတော၊ တည်သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊အပ်၏။ နေဝ ဝိသိနေတိ၊ဝဋ်ဋ်ကို ဖရိုဖရဲမဖြန့်ကြဲတတ်။ နှ ဥဿုနေတိ၊ ဝဋ်ဋ်ကိုမပေါင်းစည်းတတ်။ ဝိသိနေတ္ဝာ၊ ဝဋ်ဋ်ကိုဖရိုဖရဲဖြန့်ကြဲ၍။ ဌိတော၊ တည်သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ နေဝ ဝိဓူပေတိ၊ ဝဋ်ခိုးဝဋ်ငွေ့မကင်းစေတတ်။ နှ သန္ဓုပေတိ၊ ဝဋ်ခိုးဝဋ်ငွေ့မထစေတတ်။ ဝိဓူပေတ္ဝာ၊ ဝဋ်ခိုးဝဋ်ငွေ့ကင်းစေ၍။ ဌိတော၊ တည်သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ကိဠ၊ အဘယ်ကို။ နေဝါစိနာဘိ၊ မတိုးပွါးစေတတ်သနည်း။ နှ အပစိနာဘိ၊ မဖျက်ဆီးတတ်သနည်း။ အပစိနိတ္ဝာ၊ ဖျက်ဆီး၍။ ဌိတော၊ တည်သနည်း။ (တည်သူမည်သနည်း ဟုသော်လည်းပေး)ရူပံ၊ရူပ်ကို။ နေဝါစိနာဘိ၊ မတိုးပွါးစေတတ်။ နှ အပစိနာဘိ၊ မဖျက်ဆီးတတ်။ အပစိနိတ္ဝာ၊ ဖျက်ဆီး၍။ ဌိတော၊ တည်၏။ (တည်သူမည်၏ဟုသော်လည်းပေး။) ။ပ။ ဝိညာဏံ၊

၁။ ဝဋ်ခိုးဝဋ်ငွေ့ကင်းစေတတ်ဟူသောအနက်သည် ဝဋ်ကိုငြိမ်းအေးစေတတ်ဟူသော အနက်နှင့် အတူတူပင်၊ သဒ္ဒတ္ထဘာဝတ္ထုမျှသာထူးသည်။ ဝဋ်ခိုးဝဋ်ငွေ့မထစေတတ်ဟူသည် ဝဋ်မီးကိုမတောက်ပစေတတ်ဟူသည်နှင့်အတူတူပင်၊ သဒ္ဒတ္ထဘာဝတ္ထုမျှသာထူးသည်။ ထိုကြောင့် ဝိဓူပေတိ နှ သန္ဓုပေတိတို့ နိဗ္ဗာပေတိ နဇာလာပေတိ ဟု ဌာန်ခြင်ဖွင့်ဆိုအပ်သည်။

၂။ က၊ နေဝါစိနာတိ။ ပ။ အပစိနိတ္ဝာ ဌိတော။ ခ၊ နေဝ ပဇဟတိ။ ပ။ ပဇဟိတ္ဝာ ဌိတော။ ဂ၊ နေဝ ဝိသိနေတိ။ ပ။ ဝိသိနေတ္ဝာ ဌိတော။ ဃ၊ နေဝ ဝိဓူပေတိ။ ပ။ဝိဓူပေတ္ဝာ ဌိတောဟု ၄-ဝါကျ။

ကိဠ နေဝါစိနာတိ။ ပ။ အပစိနိတ္ဝာ ဌိတော အမေးဝါကျ။ ရူပံ။ ပ။ ဝိညာဏံ။ ပ။ အပစိနိတ္ဝာ ဌိတော အဖြေဝါကျ၊ နောက်ဝါကျတို့ကိုလည်း ဤအတူခဲ့။ ပါဠိတော်၌ အနက်ပေး၍ မဖြစ်နိုင်လောက်အောင် ၁-ချောင်းပိုင် ၂-ချောင်းပိုဒ် ပိုင်းခြားပုံမှားယွင်းနေသောကြောင့် ရှင်းလင်းပြလိုက်သည်။

ကို။ နေ၀ါဝိနာတိ၊ တတ်။ နု အပဝိနာတိ၊ တတ်။ အပစိနိတ္ဘာ၊ ၍။ ဒ္ဌိတော၊ တည်၏။ ၀ါ၊ တည်သူ မည်၏။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်ကို။ နေ၀ ပဇဟတိ၊ မပယ်စွန့်တတ်သနည်း။ နု ဥပါဒိယတိ၊ စွဲလမ်း၍ မယူတတ်သနည်း။ ပဇဟိတ္ဘာ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဒ္ဌိတော၊ တည်သနည်း။ (တည်သူမည်သနည်းဟုသော်လည်းပေး။) ရူပ၊ ရူပ်ကို။ နေ၀ ပဇဟတိ၊ မပယ်စွန့်တတ်။ နု ဥပါဒိယတိ၊ စွဲလမ်း၍ မယူတတ်။ ပဇဟိတ္ဘာ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဒ္ဌိတော၊ တည်၏။ ၀ါ၊ တည်သူမည်၏။ ပ။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်ကို။ နေ၀ ဝိသိနေတိ၊ ဖရိုဖရဲမဖြန့်ကြဲတတ်သနည်း။ နု ဥဿိနေတိ၊ မပေါင်းစည်းတတ်သနည်း။ ဝိသိနေတ္ဘာ၊ ဖရိုဖရဲဖြန့်ကြဲ၍။ ဒ္ဌိတော၊ တည်သနည်း။ ၀ါ၊ တည်သူမည်သနည်း။ ရူပ၊ ကို။ နေ၀ ဝိသိနေတိ၊ ဖရိုဖရဲမဖြန့်ကြဲတတ်။ နု ဥဿိနေတိ၊ မပေါင်းစည်းတတ်။ ဝိသိနေတ္ဘာ၊ ဖရိုဖရဲဖြန့်ကြဲ၍။ ဒ္ဌိတော၊ တည်၏။ ၀ါ၊ တည်သူမည်၏။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်ကို။ နေ၀ ဝိမုပေတိ။ အခိုးအငွေ့မကင်းစေသနည်း။ နု သန္ဓူပေတိ၊ အခိုးအငွေ့မထစေသနည်း။ ဝိမုပေတ္ဘာ၊ အခိုးအငွေ့ကင်းစေ၍။ ဒ္ဌိတော၊ တည်သနည်း။ ၀ါ၊ တည်သူမည်သနည်း။ ရူပ၊ ကို။ နေ၀ ဝိမုပေတိ၊ အခိုးအငွေ့မကင်းစေတတ်။ နု သန္ဓူပေတိ။ အခိုးအငွေ့မထစေတတ်။ ဝိမုပေတ္ဘာ၊ အခိုးအငွေ့ကင်းစေ၍။ ဒ္ဌိတော၊ တည်၏။ ၀ါ၊ တည်သူမည်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝိမုတ္တစိတ္တံ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော စိတ်ရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ သတ္တန္နာ၊ သိကြားနှင့်တကွကုန်သော၊ သဒ္ဓြဟ္မာကာ၊ ဗြဟ္မာနှင့်တကွကုန်သော။ သပဇာပတိကာ၊ ပဇာပတိနတ်မင်းနှင့်တကွကုန်သော။ ဒေ၀၊ နတ်တို့သည်။ အာရကာ၀၊ အဝေးမှသာလျှင်—

"ယဿ တေ၊ အကြင်အရှင်ဘုရား၏။ ယမ္မိ၊ အကြင်သမထအာရုံ ဝိပဿနာအာရုံကို။ နိဿာယ၊ အမှီပြု၍။ စျာယသိ၊ ကိလေသာတို့ကို ရှိုးမြိုက်၏။ (အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာန်, လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနဟူသော သမထဝိပဿနာပွါးများခြင်းကိုပင် ကိလေသာတို့ကို ရှိုးမြိုက်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။) တံ၊ ထိုသမထအာရုံ ဝိပဿနာအာရုံကို။ (မယံ၊ တို့သည်။) နာဘိဇာနာမ၊ မသိနိုင်ပါကုန်။ ပုရိသာဇည၊ ယောကျ်ားအာဇာနည်ဖြစ်တော်မူသော အရှင်ဘုရား။ တဿ တေ၊ ထိုအရှင်ဘုရားအား။ နမော၊ ရှိခိုးပါ၏။ ပုရိသုတ္တမ၊ ယောကျ်ားမြတ်ဖြစ်တော်မူသော အရှင်ဘုရား။ တဿ တေ၊ ထိုအရှင်ဘုရားအား။ နမောတိ၊ ရှိခိုးပါ၏"ဟူ၍။ နမဿန္တိ၊ ရှိခိုးကုန်၏။ (ဤဌာနမဖွင့် ထေရဂါထာ မဟာဂဿပထေရဂါထာ ၀ဏ္ဏနာ ၄၅၅-နှာရှု။)

သတ္တမ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ပိဏ္ဍောလျှသုတ်

၈၀။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂ၀၊ သည်။ သက္ကေသု၊ သက္ကတိုင်းတို့၌။ ကပိလ၀တ္ထုသ္မိံ၊ ကပိလ၀တ်ပြည်၌။ နိဂြောဓာရာမေ၊ နိဂြောဓာရုံ(ကျောင်းတိုက်)၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့နေတော်မူသောအခါ၌။ ဘဂ၀၊ သည်။ ကိသ္မိဉ္စိဒေ၀၊ တစုံတခု သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပဂရဏေ၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဘိက္ခုသံ၊ ရဟန်းအပေါင်းကို။ ပဏာ-မေတ္ဘာ၊ နှင်ထုတ်၍။ (ပဏာမေတ္ဘာတိ နီဟရိတ္ဘာ၊ ဌ။) ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ နိ၀ါ-သေတ္ဘာ၊ သင်းပိုင်ကို ပြင်ဝတ်၍။ ပတ္တစီ၀ရံ၊ သပိတ်သင်္ကန်းကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ကပိလ၀တ္ထုံ၊

၁။ အပကရိယတိ ဧတေနာတိ အပကရဏံ၊ ပဒံ။ အပကရဏံ ပဂရဏံ ကာရဏန္တိ အတ္ထတော ကော၊ ဋီ။

ကပိလဝတ်ပြည်သို့။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဆုမ်းအလို့ငှါ။ ပါဝိသိ၊ ဝင်တော်မူပြီ။ ကပိလဝတ္ထုသို့ ၊ ၌။ ပိဏ္ဍာယ၊ ငှါ။ စရိတ္တာ၊ လှည့်လည်၍။ ပဒ္ဓာဘတ္တံ၊ ဆုမ်းစားပြီးသည်မှ နောက်၌ ။ ပိဏ္ဍပါတ ပဋိက္ကန္တော၊ ဆုမ်းခံရာမှ မဲလတ်သော။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ မဟာဝနံ၊ ကြီးကျယ်သော တောသည်။(အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ ထိုကြီးကျယ်သော တောသို့။ ဒိဝါဝိဟာရာယ၊ နေ့အခါနေရန် အလို့ငှါ။ ဥပသင်္ကမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ မဟာဝနံ၊ သို့။ အဇ္ဈောဂါဟေတ္တာ၊ သက်ဝင်၍ ။ ဇေလုဝလဋ္ဌိ ကာယ၊ ဥသျှစ်ပင်ပျို၏။ မူလေ၊ အနိုး၌။ ဒိဝါဝိဟာရံ၊ နေ့အခါနေရန်အလို့ငှါ။ (ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိတိ ဒိဝါဝိဟာရတ္ထာယ နိသီဒိ၊ မဇ္ဈ၊ ၂-စာပိုဒ် ၂၅၆။) နိသီဒိ၊ ထိုင်နေပြီ။

အထ ခေါ်၊ထိုသို့နေတော်မူသောအခါ၌။ ရဟောဂတဿ၊ ဆိတ်ကွယ်ရာသို့ ရောက်နေသော။ ပဋိသလ္လီနဿ၊ သတ္တ, သခ်ါရမှမဲ၍ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူသော[၂]။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ (စေတသော ပရိဝိတက္ကောဘွဿမဒန်။) "မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ဘိက္ခူ၊သံဃော၊ ရဟန်းအပေါင်းကို။ ပဗာဠှော၊ အပသို့ရောက်စေအပ်ပြီ[၃]။

ဇတ္ထ၊ ဤရဟန်းအပေါင်း၌။ နဝါ၊ အသစ်ဖြစ်ကုန်သော။ အစိရပဗ္ဗဇိတာ၊ ရဟန်းပြု၍မကြာ သေးကုန်သော။ ဣမံ မဋ္ဌိနယံ၊ ဤဓမ္မဝိနယသာသနာသို့။ အဓုနာဂတာ၊ အခုမှရောက်လာကုန် သော။ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။သန္တိ၊ ၏ကုန်၏။ မမံ၊ ငါဘုရားကို။ အပသဿန္တာနံ၊မမြင်ရကုန်သော။တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ အညထတ္တံ၊ ကြည်သိုသည်မှတပါး အခြားသော အခြင်းအရာ၏ အဖြစ်သည်[၄]။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ဝိပရိဏာမော၊(လူထွက်ခြင်းဟူသော)ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။သိယာ၊၏။မာတရံ၊ အမိကို။ အပသဿန္တာ၊မတွေ့မြင်သော။ တရုဏာ၊ နုနယ်သော။ဝစ္ဆာ၊ နွားငယ်၏။ အညထတ္တံ၊ ရှင်ပျသည်မှတပါး (ညှိုးနွမ်းခြင်းဟူသော) အခြားအခြင်းအရာ၏ အဖြစ်သည်။ သိယာ သေယျ-ထာပိ၊ဖြစ်ရာသကဲ့သို့။ဝိပရိဏာမော၊(သေဆုံးခြင်းဟူသော)ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။သိယာ သေယျ-ထာပိ၊ကဲ့သို့။ ဧဝမေव၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဇတ္ထ၊ ဤရဟန်းအပေါင်း၌။ ပ။ ဝိပရိဏာမော၊သည်။

၁။ ပဒ္ဓာဘတ္တန္တိ ဘတ္တဿ ပဒ္ဓတော မ-ဋ-၂-စာပိုဒ် ၂၉၆။ ဘတ္တဿ ပဒ္ဓတောတိ ဘတ္တဘုဇနဿ ပဒ္ဓ-တောဇေ။ ၎င်းတို့နှင့်အညီ ဘုဇနပုဒ်အကြောကြံ၍ ဆုမ်းစားပြီးသည်မှ နောက်၌ဟု ပေးသည်။ ဆုမ်းမှနောက် ၌ဟု မပေးလင့်။ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တောပုဒ်ကိုလည်း ပိဏ္ဍပါတပရိယေသနတော ပဋိက္ကန္တောဟူသော မဇ္ဈ၂-စာပိုဒ် ၂၉၆-နှင့်အညီ ပရိယေသနပုဒ်အကြောကြံ၍ ပေးသည်။

၂။ ပဋိသလ္လီနန္တိ တေဟိ တေဟိ သတ္တသခ်ါရေဟိ ပဋိနိဝတ္တိတ္တာ သလ္လာနံ နိလီယနံဟူသော မဇ္ဈ၁-စာပိုဒ် ၈၁-နှင့်အညီ ပေးသည်။ ဒုကိဘာဝေါ ပဝိဝေကောတိ ဧတ္ထ ဟောတိကား ဘာဝတ္ထ။

၃။ ပဟုဇ္ဇ ဟောဓာတ် တပစ္စည်း။ဝဟ ပါပုဏေဟူသော ဓာတ်ကျမ်းနှင့်အညီ သဒ္ဒတ္ထပေးသည်။ နှင်ဆုတ်အပ်ပြီ သော်လည်း ဘာဝတ္ထပေး။ ဌ ၌်လည်းရှု။

၄။ ပသာဒညထတ္တံ ဝါ။ပ။ ဘဝေယျ။ပ။ ပသာဒံ မဒ္ဒံ ကရောန္တာနံ ပသာဒညထတ္တံ နာမ ဟောတိ ဟူသော ဌနှင့်အညီပေးသည်။

ဘာဝညထတ္တံ ဝါ ဘဝေယျ၊ သလိုဂေ်နေဝ တိတ္ထာယတနံ ပက္ကမန္တာနံ ဘာဝညထတ္တံ နာမ ဟူသောဌ-အလို ရဟန်းဘဝမှတပါး အခြားသောအခြင်းအရာ၏အဖြစ်သည်ဟုပေး။ ကြည်ညိုစိတ်မှ မကြည်ညိုစိတ်သို့ပြောင်းလဲ ခြင်းသည် ပသာဒညထတ္တ၊ ဗုဒ္ဓသာဝကဘာဝ (အဖြစ်)မှ တိတ္ထိယသာဝကဘာဝ (အဖြစ်)သို့ ပြောင်းလဲခြင်း သည် ဘာဝညထတ္တဟု ဤသို့အထူးသိ။

သိယာ၊၏။ (တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ မမ၊ ငါဘုရားကို။ အပဿဒ္ဓာနှံ၊ မတွေ့မမြင်ရကုန်သည် ဖြစ်၍။ အညထတ္တံ၊ သည်။ သိယာ၊၏။ ဝိပရိဏာမော၊ သည်။ သိယာ၊ ၏ဟုသော်လည်းပေး။) ဥဒကံ၊ ရေကို။ အလဘန္တာနံ၊ မရကုန်သော။ တရုဏာနံ၊ နုကုန်သော။ ဗီဇာနံ၊ မျိုးစေ့တို့၏ ၁။ (မုချတ္ထ) ဝါ၊ မျိုးပင်တို့၏။ (ဥပစာရတ္ထ။) အညထတ္တံ၊ စိမ်းလန်းသည်မှတပါး (ညိုးနွမ်းခြင်းဟူသော)အခြားအခြင်းအရာ၏အဖြစ်သည်။ သိယာ သေယျထာပိ နာမ၊သကဲ့သို့။ ဝိပရိဏာမော၊ (သေခြင်းဟူသော) ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ သိယာ သေယျထာပိ နာမ၊ သကဲ့သို့။ ဧဝမေव၊ သာလျှင်။ပ။ ဝိပရိဏာမော၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဘ၌။ ဘိက္ခုသံဃော၊ ရဟန်းအပေါင်းကို။ အနုဂ္ဂဟိတော ယထေဝ၊ ချီးမြှောက်အပ် သကဲ့သို့ပင်လျှင်။ ဧဝမေव၊ သာလျှင်။ တေရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ ဘိက္ခုသံဃံ၊ ကို။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ အနုဂ္ဂဏှေယျံ၊ ချီးမြှောက်ရမူကား။ ယံနူနာဟံ၊ ကောင်းစွ”ဟူသော။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ စေတသော၊ စိတ်၏။ ပရိဝိတက္ကော၊အကြံအစည်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ထိုသို့ အကြံအစည်ဖြစ်ရာ အချိန်အခါ၌။ သဟမ္ပတိ၊ သဟမ္ပတိမည်သော။ ब्रह्मा၊ ब्रह्माသည်။ စေတသာ၊ မိမိစိတ်ဖြင့်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ စေတောပရိဝိတက္ကံ၊ စိတ်အကြံအစည်ကို။ အညာယ၊ သိ၍။ ဗလဝါ၊ အားရှိသော။ ပုရိသော၊ သည်။ သမိဉ္ဇိတံ၊ ကွေးထားအပ်သော။ ဗာဟံ ဝါ၊ မောင်းကိုလည်း။ ပသာရေယျ သေယျထာပိ၊ ဆန့်ရှာသကဲ့သို့ဌင်း။ ပသာရိတံ၊ ဆန့်ထားအပ်သော။ ဗာဟံ ဝါ၊ ကိုလည်း။ သမိဉ္ဇေယျ သေယျထာပိ၊ ကွေးရှာသကဲ့သို့ဌင်း။ ဧဝမေव၊ သာလျှင်။ ब्रह्मलोကေ၊ ब्रह्मलोकပြည်၌။ အန္တရဟိတော၊ ကွယ်သည်ဖြစ်၍။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပုရတော၊ ရှေ့၌။ ပါတုရဟောသိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ သဟမ္ပတိ၊ သော။ ब्रह्मा၊ သည်။ ကေသံ၊ တဖက်သောပခုံး၌။ ဥတ္တရာသင်္ဃံ၊ အပေါ်ရုံကို။ (အပေါ်၌ ကပ်ငြိသည်ကိုဟု သော်လည်းပေး။) ကရိတ္မာ၊ ၍။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုဘုရားရှိရာအရပ်သို့။ အဉ္ဇလိံ၊ လက်အုပ်ကို။ ပဏာမေတ္မာ၊ ညွှတ်စေ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ ဘဂဝါ၊ ရား။ တေ၊ ဤအရှင်ဘုရား၏ အကြံအစည်သည်။ ဧဝံ၊ ကြံစည်တိုင်းမှန်လှပါပေ၏။ သုဂတ၊ ရား။ တေ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘိက္ခုသံဃော၊ ကို။ ပဗာဇေဘေ၊ အပသို့ ရောက်စေအပ်ပါပြီ။ပ။ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝ။။ သည်။ ဘိက္ခုသံဃံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒတု၊ ကျေနပ်နှစ်သိမ့်တော်မူပါ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခုသံဃံ၊ ကို။ အဘိဝဒတု၊ ဆုံးမစကားမြွက်ကြားတော်မူပါ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဘိက္ခုသံဃော၊ကို။ အနုဂ္ဂဟိတော ယထေဝ၊ ချီးမြှောက်အပ်သကဲ့သို့ပင်လျှင်။ ဧဝမေဝ၊သာလျှင်။ တေရဟိ၊ ၌။ ဘိက္ခုသံဃံ၊ ကို။ အနုဂ္ဂဏှာတု၊ ချီးမြှောက်တော်မူပါလော” ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။

ဘဂဝါ။ သည်။ တုဏှီဘာဝေန၊ တိတ်ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဓိဝါသေသိ၊ သည်းခံပြီ။ (စိုးမိုးရှိနေစေပြီဟု သဒ္ဒတ္ထ၊ အဓိဝါသေတူတိ သမ္မဒ္ဓိစ္ဆတုကဲ့သို့ လက်ခံပြီဟု ဘာဝတ္ထသော်လည်းပေး။) အထ ခေါ၊ ၌။ ब्रह्मा သဟမ္ပတိ၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အဓိဝါသနံ၊ သည်းခံခြင်းကို။

၁။ ဗီဇာနံ တရုဏာနန္တိ တရုဏသဿာနံ၊ မ-ဋ ၃-စာပိုဒ် ၁၅၉။ ကာရဏူပစာရေန သသေသု ဗီဇ-ပရိယာယောတိ အာဟ “ ဗီဇာနံ တရုဏာနန္တိ တရုဏသဿာန ” န္တိ။ ၎င်းဋီကာတို့ကိုထောက်၍ ဤ၌လည်း ပဌမ အနက် မုချတ္ထ၊ ဒုတိယအနက် ကာရဏူပစာရတ္ထပေးသည်။

ဝိဒိတ္ဘာ၊ သိ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတ္ဘာ၊ ရှိခိုး၍။ (သုခီ ဟောတုစသော မင်္ဂလာစကား မြွက်ကြားစေ၍ဟုသော်လည်းပေး။) ပဒက္ခိဏံ၊ အရိုအသေကို။ ကတ္ဘာ၊ ပြု၍။ တတ္ထေဝ၊ ထို အရပ်၌ပင်လျှင်။ အန္တရဓာယိ၊ ကွယ်ပျောက်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သာယန္ဟသမယံ၊ ညချမ်းအခါ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ သတ္တ သခါရမှဖဲ၍ တပါးထည်းတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ။ ဝုဋ္ဌိတော၊ ထခဲ့သည်ဖြစ်၍။ ယေန၊ ၌။ နိဂြောဓာရာမော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသင်္ကမိတ္ဘာ၊ ၍။ ပညတ္တေ၊ ခင်းထားအပ်သော။ အာသနေ၊ နေရာ၌။ နိသီဒိ၊ ထိုင်နေပြီ။ နိသဇ္ဇ၊ ထိုင်နေတော်မူ၍။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရေ၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို။ အဘိ-သင်္ခတေ၊ ပြုအပ်သော်။) တေ ဘိက္ခူ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ကေဒ္ဒိဟိကာယ၊ တပါးစီ နှစ်ပါးစီ ချဉ်းကပ်သဖြင့် [1]။ သာရဇ္ဇမာနရူပါ၊ ကြောက်ရွံ့သောသဘောရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ယေန၎ ၌။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမေယျုံ၊ ချဉ်းကပ်ကုန်ရာ၏။ တထာရူပံ၊ ထိုချဉ်းကပ်ခြင်းသဘောရှိသော။ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းအမှုကို [2]။ အဘိသင်္ခါသိ၊ ပြုပြီ။ တေပိ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်လည်း။ပ။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိံသု၊ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီ။ ဥပသင်္ကမိတ္ဘာ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတ္ဘာ၊ ရှိခိုး၍။ ဧကမန္တံ၊ တခုသောနေရာအဘို့၌။ နိသိဒိံသု၊ ထိုင်နေကုန်ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္နေ၊ ထိုင်နေကုန်သော။ တေ ဘိက္ခူ၊ တို့ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်—

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံဝိဟာရီ၊ အသက်မွေးခြင်းတို့တွင်။ ယဒိဒံ ပိဏ္ဍောလျံ၊ အကြင် ဆွမ်းခံ လှည့်လည်သူ၏ အသက်မွေးမှုသည် [3]။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣဒံ၊ ဤအသက်မွေးမှုသည်။ အန္တံ၊ အယုတ် ဆုံးတည်း။ (အန္တန္တိ ပစ္ဆိမံ လာမကံ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤအသက်မွေးမှုသည်။ လောကသ္မိံ၊ ၌။ "ပိဏ္ဍောလော၊ ဆွမ်းခံလှည့်လည်သူသည်။ ပတ္တပါဏိ၊ လက်၌သပိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ (ခွက်လက်စဲ့ သည်ဟူလို။)ဝိစရသိတိ၊ လှည့်လည်ပြီ"ဟူ၍။ အဘိသာပေါ၊ ဆဲရေးကြောင်းသည်။ (အဘိသပန္တိ ဧတေနာတိ အဘိသာပေါ။ ဌီ။) (ဟောတိ၊ ၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တဉ္စ ခေါ ဧတံ၊ (လူတို့ ဆဲရေးကြောင်းဖြစ်သော်လည်း) ထိုအသက်မွေးမှုသို့ [4]။ ကုလပုတ္တာ၊ အမျိုးကောင်းသားတို့သည်။

၁။ ကေဒ္ဓိဟိကာယာတိ ဧကေကာယ စေဝ ဒ္ဝိန္နံ ဒ္ဝိန္နဉ္စ ဤဟိကာ ဂတိ ဥပသင်္ကမနာ ကေဒ္ဓိဟိကာ။ တေနာဟ "ဧကေကော စေဝ ဒ္ဝေ ဒ္ဝေစ ဟုတ္ဘာ"တိဟူသော ဋီ-နှင့်အညီပေးသည်။ ဧကောစ ဒ္ဝေစ=ကေဒ္ဝေ ကေဒ္ဓိန္နံ ဤဟိကာ (ဂတိ ဥပသင်္ကမနာ) ကေဒ္ဓိဟိကာ၊ တာယ ကေဒ္ဓိဟိကာယ-ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ကေပုဒ် ဒ္ဝိပုဒ် တို့ကား ဝိစ္ဆာသဒ္ဒါတို့တည်း။

၂။ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရန္တိ ဣဒ္ဓိကိရိယံ။ အဘိသင်္ခရေသိတိ အဘိသင်္ခရိ၊ အကာသိတိ အတ္ထောဟူသော သာရတ္ထ ဋီ-၃ စာပိုဒ် ၂၇-နှင့်အညီပေ သည်။ ဤ ၌-၌ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခါသိတိ ဣဒ္ဓိ အကာသိ-ဟု ဖွင့်၏။ အဘိသင်္ခါသိနှင့် အဘိသင်္ခရေသိကား ကရဓာတ်ကို ခ-ပြုခြင်း ခရပြုခြင်းမျှသာ ထူး၏။

၃။ ပိဏ္ဍာယ ဥလတိ အဘိစရတိတိ ပိဏ္ဍောလော၊ ပိဏ္ဍောလယ ကမ္မံ ပိဏ္ဍောလျံ။ ဤ ၌။ဌီ။

၄။ တဉ္စ ခေါ ဧတန္တိ ဝေ၊ တံ အဘိသာပံ သမာနမို့ ပိဏ္ဍောလျံဟူသော ၌ရှု၍ တေ အနက်မဲ့ကြံ၍ ပေးသည်။ တံ၊ ထိုလူတို့ ဆဲရေးကြောင်းဖြစ်သော။ ဧတေ၊ ဤဆွမ်းခံလှည့်လည်သူ၏ အသက်မွေးမှုသို့ ဟူ၍သော်လည်းပေး။ အဋ္ဌသာလိနီ ၂၂၂-နှာ၌ "အယံ သော ဂဏ္ဍထ နံ"ကို အယံ၊ ဤနွားသည်။ သော၊ ထိုပျက်ချော်သောနွားပင် တည်းဟု ၎င်းနိဿယ၌ပေးသကဲ့သို့တည်း။

အတ္ထဝသိကာ၊ (အကျိုးတည်းဟူသော အစုမ်းသတ္တိရှိသော)အကြောင်းဌ ယှဉ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ၁။ အတ္ထဝသံ၊ အကျိုးတည်းဟူသော အစုမ်းသတ္တိရှိသော အကြောင်းကို။ ပဋ္ဌာ၊ ဝဋ်။ ဥပေန္တိ၊ ကပ်ရောက်ကုန်၏။ ဆုဇာတိနိတာ၊ မင်းသည် ရေးရှုဆောင်အပ်ကုန်သည်ဖြင့်၏။ ဒုတိယ ဥပေန္တိ၊ ကပ်ရောက်ကြသည်မဟုတ်။ စောရာဘိနိတာ၊ ခိုးသူတို့သည် ရေးရှုဆောင်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ နု ဥပေန္တိ၊ ကပ်ရောက်ကြသည်မဟုတ်။ ဣဏဒ္ဒာ၊ ကြွေးမြီနှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြင့်၏။ နု ဥပေန္တိ၊ မဟုတ်။ ဘယဒ္ဒာ၊ မင်းစသော တခုခုသောဘေးသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြင့်၏။ နု ဥပေန္တိ၊ မဟုတ်။ အာဇီဝိကာပကတာ၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ နု ဥပေန္တိ၊ မဟုတ်။ (မင်း အဖမ်း အဆီး အနှိပ်စက်, ခိုးသူ အဖမ်းအဆီး အနှိပ်အစက်, ကြွေးမြီ အနှိပ်အစက်, မင်းစသော တခုခု အနှိပ်အစက်, သားကြွေးမှ, မယားကြွေးမှဟူသော အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းအခက်အခဲကြောင့် အဆိုပါ ပိဏ္ဍောလျဇီဝိကသို့ အမျိုးကောင်းသားတို့ ကပ်ရောက်ကြခြင်း မဟုတ် ဟူလို။) အပိ စ၊ စင်စစ်သော်ကား။ "ဇာတိယာ၊ ပဋ္ဌိသန္ဓေနေခြင်းသည်။ ဇရာယ၊ အိုမင်းရင့်ရော်ခြင်းသည်။ မရဏေန၊ သေခြင်းသည်။ သောကေဟိ၊ စိုးရိမ်ခြင်းတို့သည်။ ပရိဒေဝေဟိ၊ ငိုကြွေးခြင်းတို့သည်။ ဒုက္ခေဟိ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းတို့သည်။ ဒေါမနဿေဟိ၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းတို့သည်။ ဥပါယာသေဟိ၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်။ သြတိဏ္ဏာ၊ သက်ဝင်အပ်ကုန်သည်။ အမှ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဒုက္ခောတိဏ္ဏာ၊ (အမျိုးမျိုးသော) ဆင်းရဲသည်သက်ဝင်အပ်ကုန်သည်။ ဒုက္ခပရေတာ၊ (အမျိုးမျိုးသော)ဆင်းရဲသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်။ အမှ၊ ကုန်၏။ ကေဝလဿ၊ ချမ်းသာမဖက်သက်သက်သော။ ဣမဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤဆင်းရဲဘုံဆင်းရဲအစု၏။ အန္တကိရိယာ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားကိုပြုခြင်းသည်။ အပ္ပေဝ နာမ ပညာယေထာတိ၊ ထင်ရှားတန်ရာ၏"ဟူ၍။ (မနသိကတ္ဝာ၊ နှလုံးသွင်း၍။) ဥပေန္တိ၊ ကပ်ရောက်ကုန်၏။ (ဥပေန္တိဌ်ပြန်စပ်။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ကုလပုတ္တော၊ ဤအမျိုးကောင်းသားသည်။ ဒေဝ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့သည့် အတိုင်း။ ပဗ္ဗဇိတော၊ သာသနာတော်သို့ဝင်ရောက်၏။ သော စ၊ ထို (ကောင်းသောရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဝင်ရောက်သော) အမျိုးကောင်းသားသည်လည်း။ အဘိဏှာလု၊ အဘိဏှာပေါမျှားသည်။ ကာမေသု၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌။ တိဗ္ဗသာရာဂေါ၊ ထက်မြက်ပြင်းပြသော ဘပ်စွမ်းခြင်းရှိသည်။ဗျာပန္နစိတ္တော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်သော စိတ်ရှိသည်။ ပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပေါ၊ ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သောစိတ်အကြံရှိသည်။ မုဋ္ဌဿတိ၊ ပျောက်သောသတိရှိသည်။ အသမ္ပဇာနော၊ ကင်းမဲ့သောဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်။ အသမာဟိတော၊ တည်ကြည်သောစိတ်မရှိသည်။ ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တော၊ အထူးထူးသောအာရုံတို့၌ ချာချာလည်သောစိတ်ရှိသည်။ ပါကတိန္ဒြိယော၊ ပင်ကိုယ် (ပကတိသော) ဣန္ဒြေရှိသည်။ ဝါ၊ မစောင့်စည်းအပ်သောဣန္ဒြေရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥဘတောပဒီတ္တံ၊ နှစ်ဖက်လုံး၌တောက်လောင်သော။ မဏ္ဍေ၊ အလယ်၌။ ဂူထဂတံ၊ ရောက်သော မစင်ရှိသော။ (အလယ်၌ မစင်ပေကျံနေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။) ဆဝါလာတံ၊ သူကောင်ဖုတ်ကြည်းရာ၌ မီးစသည်။ (လောက ဝေါဟာရအားဖြင့် ထင်းကုလားတုံးဟုခေါ်သတတ်။) ဂါမေ၊ ရွာ၌။ ကဋ္ဌတ္ထံ၊ အသုံးအဆောင်သစ်သားအကျိုးငှါ ၂။ နေဝ ဖရတိ သေယျထာပိ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။

၁။ အတ္ထော ဖလံ ဝသော ဇေတဿာတိ အတ္ထဝသံ၊ ကာရဏံ။ပ။ တတ္ထ နိယုတ္တာတိ အတ္ထဝသိကာ။ ဋီ။

၂။ ကဋ္ဌတ္ထန္တိ ကဋ္ဌေန ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ဟူသော ဋီအလို ကဋ္ဌတ္ထံ၊ သစ်သားဖြင့် ပြုလုပ်ထိုက်သောကိစ္စဟုပေး။ ဖလံ ပသဝတိ၌ ပသဝတိကို သိုးဟု၍သော်၎င်း ပွါးစေဟု၍သော်၎င်း နှစ်နည်းပေးရာတွင် ဒုတိယ အနက်ကဲ့သို့ ဖရတိကိုလည်း ဖြစ်စေဟု ကာရိတ်ဆွင်း၍ပေး။

(ဖရ ဗျာပနုဂတီသုဟူသောဓာတ်ကျမ်းနှင့်အညီ ဖရဓာတ်ဂတျတ္ထ၊ ယင်းလည်း ယေ ဂတျတ္ထာ၊ တေ ပဝတ္တိပါပုဏန ဇုဏ္ဍနတ္ထာဟူသည်တွင် ပဝတ္တာ၊တ္ထာတည်း။) အရည်ရ၊ တောဠ်။ ကဠတ်ဆ်၊ အသုံး အဆောင်သစ်သား အကျိုးငှါ။ နှ ဖရတိ သေယျထာပိ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တထူပမံ၊ ထိုသူသေကောင်ဖုတ်ကြည်းသော မီးစလျှင် ဥပမာရှိသော။ဣမံ ပုဂ္ဂလံ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဂိဟိ-ဘောဂါ စ၊ လူ့စည်းစိမ်မှလည်း။ ပရိဟီနော၊ ဆုတ်ယုတ်သူဟူ၍။ သာမညတ္ထဠ၊ ရဟန်းအဖြစ်ဟူသော အရိယမဂ်အကျိုးငှါလည်း။ နှ ပရိပူရေတိ၊ မပြည့်စေတတ်သူဟူ၍။ အဟံ၊ ဝါသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဣမေ၊ ဤသည်တို့သည်။ အကုသလဝိတက္ကာ၊ အကုသလဝိတက်တို့တည်း။ ကာမဝိတက္ကော၊ ကာမဝိတက်ဌင်း။ ဗျာပါဒဝိတက္ကော၊ ဗျာပါဒ ဝိတက်ဌင်း။ ဝိဟိံသဝိတက္ကော၊ ဝိဟိံသဝိတက်ဌင်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တယော၊ ကုန်သော၊ ဣမေ အကုသလဝိတက္ကာ၊ ဤအကုသလဝိတက်တို့သည်။ ကု၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ အပရိ-သေသာ၊ အကြွင်းမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်သနည်း။ စတူသု၊ လေးပါးကုန်သော၊ သတိပဋ္ဌာနေသု။ သတိပဋ္ဌာန်တို့၌။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တဿ၊ ကောင်းစွာတည်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဝိဟရတော ဝါ၊ နေသောသူ၏သန္တာန်၌သော်ဌင်း။ အနိမိတ္တံ၊ နိစ္စစသောနိမိတ်မရှိသော ၊ သမာဓိံ၊ ဝိပဿနာသမာဓိကို။ ဘာဝယတော ဝါ၊ ပွါးများသူ၏သန္တာန်၌သော်ဌင်း။ (အပရိ-သေသာ၊ ၍။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ကုန်၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာဝဒေ၊ အလွန်လျှင်။ အနိမိတ္တော၊ နိစ္စစသော နိမိတ်မရှိသော။ ဣဒံ သမာဓိ၊ ဤသမာဓိကို။ (ရှ-အလို ဣဒံသည် နပုံမဟုတ် နိပါတ်၊ ထိုကြောင့် သမာဓိနှင့်တွဲစပ်ပေးသည်။) ဘာဝေတုံ၊ ပွါးစေခြင်းငှါ။ အလမေဝ၊ သင့်သည်သာ။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဘာဝိတော၊ ပွါးစေအပ်ပြီးသော။ ဗဟုလီကတော၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုအပ်ပြီးသော၊ အနိမိတ္တော၊ သော။သမာဓိ၊ သည်။ မဟာပ္ဖလော၊ များသောအကျိုးရှိသည်။ မဟာနိသံသော များသောအာနိသင်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမာ၊ ဤသည်တို့သည်။ ဒိဋ္ဌိယော၊ ဒိဋ္ဌိတို့တည်း။ ဘဝဒိဋ္ဌိ စ၊သဿတဒိဋ္ဌိဌင်း။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ စ၊ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဌင်းတည်း။ဘိက္ခဝေ၊တို့။ တတြ၊ ထိုနှစ်မျိုးတို့၌ သုတဝါ၊ အာဂမ,အဓိဂမဟူသော သုတရှိသော။ အရိယသာဝကော၊ အရိယာဖြစ်သော တပဋ-သည်။ "လောကသို့ ၊ လောက၌။ ယံ၊ အကြင်တရားကို။ အဟံ၊ သည်။ ဥပါဒိယမာနော၊ စွဲပ-သော်။ ဝဇ္ဇဝါ၊ အပြစ်ရှိသည်။ နှ အသိ၊ မဖြစ်ရာ။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ တံ၊ ထိုတရားသည် အတ္ထိ နု ခေါတိ၊ ရှိသလော"ဟူ၍။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ သော၊ ထိုအရိယ-သာဝကသည်။ "လောကသို့ ၊ ၌။ ယံ၊ ကို။ အဟံ၊ သည်။ ဥပါဒိယမာနော၊ သော်။ ဝဇ္ဇဝါ၊ သည် နှ အသိ၊ ရာ။ ကိဉ္စိ၊ သော။ တံ၊ သည်။ နတ္ထိ နု ခေ၊ မရှိသည်သာ။ ဟိ၊ မှန်၏။ အဟံ၊ သည် ဥပါဒိယမာနော၊ စွဲယူသော်။ ရူပမေဝ၊ ရုပ်ကိုသာလျှင်။ ဥပါဒိယေယ္ယံ၊ စွဲယူရာ၏။ ဝေဒနညေ-ဝေဒနာကိုသာလျှင်။ သညညေဝ၊ သညာကိုသာလျှင်။ သင်္ခါရေယေဝ၊ သင်္ခါရတို့ကိုသာလျှင်

သာမညတ္ထဠာတိ။ပ။ပရိယတ္တိပရိဝေဓဝသေန ပတ္တဗ္ဗံ သာမညတ္ထဠဟူသော ဌ အလို သာမညတ္ထဠပုဒ်ကိုလည်း ရဟန်းအဖြစ်ဟူသော မဂ်ကိစ္စကိုလည်းဟုပေး။

၁။ အနိမိတ္တံ ဝါ သမာဓိန္တိ ဝိပဿနာသမာဓိ။ သောဟိ နိစ္စနိမိတ္တာဒီနံ သမုဂ္ဃါတနေန အနိမိတ္တောဝ-ဝုစ္စတိ။ ဌ။

ဥပါဒိယေယျံ၊ ဒဲယုရာ၏။ ဥပါဒိယမာနော၊ ဒဲယုသော်။ ဝိညာဏညေဝ၊ ဝိညာဏ်ကိုသာ။ ဥပါဒိယေ-ယျံ၊ စဲယုရာ၏။ တဿ မေ၊ ထိုငါ၏။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ဥပါဒါန်ဟုသော အကြောင်းကြောင့်။ ဘဝေါ၊ သည်။ အသေ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဘဝပစ္စယာ၊ ဘဝဟုသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း သည်။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ အိုမင်းရင့်ရော် ခြင်း သေခြင်းသည်။ (အသေ၊ ၏။) ဒသောကပန္ဒိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ၊ စိုးရိမ်ခြင်း ငိုကြွေး ခြင်း ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်။ သမ္ဘဝေယျုံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဧवं၊ ဤသို့။ ကေवलस्ส၊ ဝန်းသာမဖက် သက်သက်သော။ ဧတस्ส ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤဆင်းရဲအာဝေ၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အသောတိ၊ ရာ၏"ဟူ၍။ ဧवं၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။

(တံ ကိ"မညထ ဘိက္ခဝေစသည် စာပိုဒ် ၅၃-အနတ္တလက္ခဏသုတ်နှင့် တူ၏။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ပါလိလေယျသုတ်

၈၁။ ကော်၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကောသမ္ဗိယံ၊ ကောသမ္ဗီပြည်၌။ ဃောသိတာရာမေ၊ ဃောသိတာရုံ၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ နိဝါသေတ္ဝာ၊ သင်းပိုင်ကို ပြင်ဝတ်၍။ ပတ္တစီဝရံ၊ သပိတ် သင်္ကန်းကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ကောသမ္ဗိ ၊ ကောသမ္ဗီပြည်သို့။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဘုမ်းအလှူငှါ။ ပါဝိသိ၊ ဝင်ပြီ။ ကောသမ္ဗိယံ၊ ၌။ ပိဏ္ဍာယ၊ ငှါ။ စရိတ္ဝာ၊ လှည့်လည်၍။ ပစ္ဆာဘတ္တံ၊ ဘုမ်းစားပြီးသည်မှ နောက်၌။ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော၊ ဆွမ်းခံရာမှ ပဲသည်ရှိသော်။ သာမံ၊ ကိုယ်တိုင်။ သေနာသနံ၊ အိပ်ရာနေရာကို။ သံသာမေတ္ဝာ၊ သိမ်းဆည်း၍။ ပတ္တစီဝရံ၊ ကို။ အာဒါယ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌာကေ၊ အလုပ်အကျွေးတို့ကို။ အနုဿရိတ္ဝာ၊ မသိစေမူ၍။ (မပြောဆိုမူ၍ ဟူ၍သော်လည်း ပေး) ဘိက္ခုသံဃံ၊ ရဟန်းအပေါင်းကို။ အနုပလောကေတ္ဝာ၊ မပန်ကြားမူ၍။ ဧကော၊ တပါးသည်း တည်း။ အဒုတိယော၊ အဖော်မပါဘဲ။ စာရိကံ၊ ဒေသစာရိအလှည့်၊ ပက္ကာမိ၊ ဝဲကြပြီ။ (ဒိဝါဝိဟာရံ နိသိဒိကဲ့သို့ စာရိကံ၌အံသည် စတုတ္ထိ-သ၏ ကာရိယဟု ကြံ၍ပေးသည်။)

အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အညတရော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ သည်။ အစိရ-ပက္ကန္တဿ၊ ဝဲကြ၍မကြာမြင့်မီ။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အရှင်အာနန္ဒာ သည်။ (အတ္ထိ၏။) တေန၊ ထိုအရပ်သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ၊ ၍။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ၊ ကို။ "အာဝုသော အာနန္ဒ၊ ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ။ ဒေဝ ဘဂဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ သာမံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ပ။ စာရိကံ၊ ဒေသစာရိအလှည့်၊ ပက္ကန္တော၊ ဝဲကြပြီဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ယသ္မိံ" သမယေ၊ အကြင်အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သာမံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ပ။ စာရိကံ၊ ဝဲ၊ ပက္ကမတိ၊ ဝဲကြ၏။ တသ္မိं" သမယေ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧကော ဝ၊ တပါး တည်းသာလျှင်။ ဝိဟရိတုကာမော၊ နေလိုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မိं" သမယေ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝါ၊ သို့။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သောသူသည်။ အနုပဒ္ဒုတမ္ပေါ၊ လိုက်ထိုက်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ရှင်အာနန္ဒာက မိန့်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ ဂျာနိုဂုံးအစဉ်အားဖြင့်။ စာရိကံ၊ ကို။ ဝ-မာနော၊ လှည့်လည်လတ်သော်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ပါလိလေယျကံ၊ ပါလိလေယျကမျိုသည်။

(အတ္ထိ၏။) တံ၊ ထိုပါလိလေယျကမြို့သို့။ အဝသရိ၊ ဆိုက်ရောက်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တတြ ပါလိ-လေယျကေ၊ ထိုပါလိလေယျကမြို့၌။ ဘဒ္ဒသာလမူလေ၊ တင့်တယ်သောဘင်ကြင်းပင်၏ အနီး၌။ ဝိဟရတိ၊ ဝင်းဘင်မူတိ။

အထ ခေါ၊ ၌။ သမ္ဘဟုလာ၊ မျှားစွာကုန်သော။ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ ယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်၊ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ ထိုရှင်အာနန္ဒာရှိရာအရပ်သို့။ ဥပသင်္ကမိံသု၊ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီ။ ဥပသင်္ကမိတ္မာ၊ ၍။ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန၊ ရှင်အာနန္ဒာနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ကွ။ သမ္မောဒိံသု၊ ကျန်းခံ၏လော စသည်ပြောဟောလျက် ရောနှောမိကုန်ပြီ။ သမ္မောဒနီယံ၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်သော။ သာရဏီယံ၊ အောက်မေ့ဖွယ်သော။ ကထံ၊ စကားကို။ ဝီတိသာရေတ္မာ၊ ပြီးဆုံးစေ၍။ ဧကမန္တံ၊ တခုသောအရပ်အဖို့၌။ နိသိဒိံသု၊ ထိုင်နေကုန်ပြီ။ (သမ္မောဒိံသု သမ္မောဒနီယံ ပုဒ်တို့နှင့် စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ကို မ-၂-ပါဠိနိဿယစာပိုဒ် ၁-၇) ဧကမန္တံ၊ ၌။နိသိဒိတ္မာ၊ကုန်သော။တေ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ၊ ကို။ "အာဝုသော အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ နော၊ တပည့်တော်တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သမ္မုခါ၊ မျက်မှောက်၌။ ဓမ္မံ၊ တရားအားလျော်သော။ ကထာ၊ စကားကို။ စိရဿုတာ၊ ကြာမြင့်သော အချိန်အခါက ကြားနာအပ်ဘူးပြီ။ (မကြားရတာကြာပြီဟူလို။) အာဝုသော အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ မယံ၊ တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သမ္မုခါ၊ ၌။ ဓမ္မံ၊ သော။ ကထံ၊ ကို။ သောတုံ၊ နာခြင်းငှါ။ ဣစ္ဆာမာတိ၊ လိုလားကုန်၏"ဟူသော။ ဘေံ၊ဤစကားကို။ အဝေါစုံ၊လျှောက်ကုန်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ယေန၊ ၌။ ပါလိလေယျကံ၊ ပါလိလေယျကမြို့သည်ရင်း။ ဘဒ္ဒသာလမူလံ၊ တင့်တယ်သော အင်ကြင်းပင် အနီး(အရပ်)သည်ရင်း။ (အတ္ထိ၏။)ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၏။)တေန၊ ထိုဘုရား ရှိရာအရပ်သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ပြီ။ပ။ဓမ္မိယာ၊ တရားအားလျော်သော။ ကထာယ၊ စကားဖြင့်။ သန္ဒဿေသိ၊ ကောင်းစွာပြဆိုတော်မူပြီ။ သမာဒပေသိ၊ ကောင်းစွာယူစေပြီ။ သမုတ္တေဇေသိ၊ ကောင်းစွာထက်မြက်စေပြီ။ သမ္မဟံသေသိ၊ကောင်းစွာရွှင်လန်းစေပြီ။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ အညတရသ္မိံ၊ တပါးသော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ "ကထံ၊ အာဘယ်သို့။ ဇာနတော၊ သိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္ဓာန်၌။ ကထံ၊ သို့။ ပဿတော၊ မြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္ဓာန်၌။ အနုန္တရာ၊ မင်္ဂ၏အခြားမဲ့၌ ၂။ အာသဝါနံ၊ အာသဝေါတို့၏။ ခယော၊ ကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်သည်။

၁။ ပါလိလေယျကမြို့၏ မလှမ်းမကမ်းရှိ တောအုပ် အတွင်းမှ အင်ကြင်းပင်အနီး၌ နေတော်မူသည်ကို ပါလိလေယျကေ ဝိဟရတိ ဘဒ္ဒသာလမူလေ ဟု ဟောတော်မူသည်။ ပါလိလေယျက မြို့၌ သိတင်းသုံးလျှင် ဘဒ္ဒသာလမူလ ဟူသော တောတွင်းရှိသစ်ပင်အနီးဝယ် သိတင်းသုံးသည်ဟူသောစကားမဟုတ်နိုင်၊ တောတွင်းရှိ သစ်ပင်အနီး၌ သိတင်းသုံးလျှင် ပါလိလေယျကဟူသောမြို့၌ သိတင်းသုံးသည်ဟူသောစကားမဟုတ်နိုင်၊ထိုကြောင့် ပါလိလေယျကေကို မုချတွဲမယူပဲ ဥပစာရတွဲကြ၍ "ပါလိလေယျက မြို့၏မလှမ်းမကမ်း" ဝါ "ပါလိလေယျက မြို့၏အနီး" ဟု အနက်ဘေဒပြုယ်ဟု။

တံ နဂရံ ဥပနိဿာယ။ပ။ တသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ဝိဟရတိ ဟူသော ၌ ကိုထောက်၍ ပါလိလေယျကသည် ရွာမဟုတ် မြို့တည်း။ တတ္ထေဝ ကောစိ နာဂေါ ဘဒ္ဒကော သာလရုက္ခော ဟူသော ၌ ကိုထောက်၍ ဘဒ္ဒသည် သာလ၏ ဝိသေသနတည်း။ ထိုကြောင့် တင့်တယ်သော အင်ကြင်းပင်၏အနီး၌ ဟုပေးသည်။

၂။ ဤအနုန္တရပုဒ် ရှင်ပြီးကို စာပိုဒ် ၅၅-၌ ရေးသားအပ်ခဲ့ပြီ။ သို့သော် ၅၅-၌ အနုန္တရာကား နနိပါတ်နှင့် အန္တရဟူသော သုဒ္ဓနာမပုဒ်တို့ကို ဗဟုဗ္ဗီဟိ တွဲစပ်သည်။ ဤ၌ကား နနိပါတ်နှင့် အန္တရာနိပါတ်တို့ကို ဗဟုဗ္ဗီဟိ

ဟောတိ နု ခေါ်တိ၊ ဖြစ်သနည်း"ဟူ၍။ ဝါ၊ ဟူသော။ ဧကံ၊ သို့။ ဒေတသော၊ ၏။ ပရိဝိတက္ကော၊ အကြံအစည်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စေတသာ၊ မိမိစိတ်တော်ဖြင့်။ ဘဿ ဘိက္ခုနော၊ ထိုရဟန်း၏။ စေတောပရိဝိတက္ကံ၊ စိတ်အကြံအစည်ကို။ အညာယ၊ သိ၍။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ "ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ဓမ္မော၊ ကို။ ဝိစယသော၊ စိစစ်၍ ။ ဒေသိတော၊ အပ်ပြီ။ ဧတ္တာဝတာ၊ လေးပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ဝိစယသော၊ ၍။ ဒေသိတာ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ သမ္မပ္ပဓာနာ၊ သမ္မပ္ပဓာန်တို့ကို။ပ။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို။ပ။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့ကို။ပ။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဗလာနိ၊ ဗိုလ်တို့ကို။ပ။ သတ္တ၊ ခုနှစ်ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ झင်တို့ကို။ပ။ အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကို။ ဝိစယသော၊ စိစစ်၍။ ဒေသိတော၊ အပ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မယာ၊ သည်။ ဓမ္မော၊ ကို။ ဧကံ၊ သို့။ ဝိစယသော၊ ၍။ ဒေသိတော၊ အပ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မယာ၊ သည်။ ဓမ္မော၊ ကို။ ဧကံ၊ သို့။ ဝိစယသော၊ ၍။ ဒေသိတေ အထ စ ပန၊ ဟောကြားတော်မူအပ်ပါလျက်။ ဣဓ၊ ၌။ ဧကစ္စေ၊ အချို့သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ 'ကထံ နု ခေါ်။ပ။ခယော ဟောတိတိ၊ ခယော ဟောတိ'ဟူ၍။ ဝါ၊ ဟူသော။ ဧကံ၊ သို့။ စေတသော၊ ၏။ ပရိဝိတက္ကော၊ သည်။ ဥဒပါဒိတိ၊ ဘင်ရှားဖြစ်ပြီ"ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ သိစေတော်မူပြီ။ (စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ ဘိက္ခု၊ အာမန္တေသိမှ အာမန္တေသိသို့ ပြန်စပ်သည်။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျင်။ ဇာနတော၊ သိသောသူ၏သန္တာန်၌။ ကထံ၊ အသို့လျင်။ ပဿတော၊ မြင်သောသူ၏သန္တာန်၌။ အနုန္တရာ၊ မဂ်၏အခြားမဲ့၌။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ ခယော၊ ကုန်ရာအရဟတ္တဖိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ အရိယာနံ၊ (ဘုရားအစရှိသော)အရိယာတို့ကို။ အဒဿာဝီ၊ ဉာဏ်ဖြင့်သိမြင်လေ့မရှိသော။ အရိယ-ဓမ္မဿ၊ (သတိပဋ္ဌာန်အစရှိသော)မြတ်သောတရား၌။ အကောဝိဒေါ၊ မလိမ္မာသော။ အရိယ-ဓမ္မေ၊ ၌။ အဝိနီတော၊ သင်ကြားဆုံးမအပ်ပြီးသူမဟုတ်သော။ သပ္ပုရိသာနံ၊ (ဘုရားအစရှိသော)သူတော်ကောင်းတို့ကို။ အဒဿာဝီ၊ သော။ သပ္ပုရိသဓမ္မဿ၊ ၌။ အကောဝိဒေါ၊ သော။ သပ္ပုရိသဓမ္မေ၊ ၌။ အဝိနီတော၊ သော။ အဿုတဝါ၊ (အာဂမအဓိဂမဟူသော)သုတရှိသူမဟုတ်သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အတ္တာတော၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ကောင်းစွာ အဖန်ဖန်ရှု၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာ ခေါ် သာ သမနုပဿနာ၊ (အကြင်မှားသောအားဖြင့်)ကောင်းစွာ

ကဲ့စပ်သည်။ ၅၅-ပါ အနန္တရာကား ဗဟုဗ္ဗီဟိထုံးစံအတိုင်း အညပုဒ်လင်္ဂလိုက်သည်။ ပဌမန္တဖြစ်သည်။ ဤ ၈၁-ပါ အနန္တရာကား အညပုဒ်လင်္ဂမလိုက်၊ အလိုင်၊ သတ္တမီယတ္ထ၊ သတ္တမီယန္တ၊ သို့သက်၍ ချေထားသည်။ ဥပမာ-အနေဇေ ဟူသောပုဒ်၌ ဧကသည် သမာသ်တွဲပြီးသော်လည်း သဗ္ဗနာမ်ဧာတ်ကို မကုန်ပဲနေဒုံင်သကဲ့သို့ အန္တရာ နိပါတ်သည်လည်း နနှင့် ဗဟုဗ္ဗီဟိတွဲသော်လည်း အညပုဒ်လင်္ဂမလိုက်ပဲ နိပါတ်သဘော နိပါတ်ဧာတ်ထုံးစံအတိုင်း နေသည်။

ထိုကြောင့် ၅၅-၌ အနန္တရာကို အခြားမရှိသည်ဖြစ်၍ ဟု ပေးခဲ့သော်လည်း ဤ၌ အနန္တရာ အာသဝါနံ ခယော ဟောတိတိ မဂ္ဂါနန္တရံ အရဟတ္တဖလံ ဟူသောဌာနင့်အညီ "မဂ်၏အခြားမဲ့၌"ဟု ပေးသည်။

၁။ ဝိစယသောတိ ဝိစယေန၊ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ သဘာဝ ဝိဘိန္နသမတ္ထေန ဉာဏေန ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာတိ အတ္ထောဟူသောဌာနင့်အညီ ဝိစယသောကို "အားဖြင့်"ဟု ကြိယာဝိသေသနတ္ထပေးသည်။ ဒေသိတောဘွဲ့စပ်။

အဖန်တလဲလဲရှုမြင်ခြင်းသည်။ (သမနုပဿနာတိ ဒိဋ္ဌိသမနုပဿနာ၊ ၌။) (အတ္ထိ၊ ၏။) သော၊ ထို (အဆိုပါ)ရှုမြင်ခြင်းသည်။ သခ်ါရော၊ (ဒိဋ္ဌိလျှင် အကြောင်းရှိသော) သခ်ါရတည်း။ (သခ်ါရော သောတိ ဒိဋ္ဌိသခ်ါရော သော၊ ၌။ ဒိဋ္ဌိသခ်ါရောတိ ဒိဋ္ဌိပစ္စယော သခ်ါရော၊ ၌ နှင့် အညီပေးသည်။ ဤ၌ သခ်ါရဆိုသော်လည်း ဒိဋ္ဌိသခ်ါရကိုယူ။ ဖဿကြောင့် ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာ၊ တဏှာကြောင့် ဒိဋ္ဌိဟူသော ဥပါဒါန်၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါန် သခ်ါရဖြစ်သည်ဟူလို။) သော သခ်ါရော၊ သည်။ ကိ ံ နိဒါနော၊ အဘယ်လျှင် နိဒါန်းရှိသနည်း။ ကိ ံ သမုဒယော၊ အဘယ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်း ရှိသနည်း။ ကိ ံ ဇာတိကော၊ အဘယ်လျှင် ဇစ်မြစ်ရှိသနည်း။ ကိ ံ ပဘဝေါ၊ အဘယ်လျှင် အမွန်အစရှိသနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဝိဇ္ဇာသမ္ဖဿဇေန၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်ယှဉ်သော ဖဿကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒယိတေန၊ ဝေဒနာသည်။ ဖုဋ္ဌဿ၊ တွေ့ထိအပ်သော။ အဿုတဝတော၊ သော။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ၏ သန္တာန်၌။ တဏှာ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်၏။ သော သခ်ါရော၊ သည်။ တတောဇော၊ ထိုတဏှာကြောင့်ဖြစ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ သောပိ သခ်ါရော၊ ထို (တဏှာကြောင့်ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိလျှင်အကြောင်းရှိသော) သခ်ါရသည်လည်း။အနိစ္စော၊ မမြဲ။ သခ်ံတော၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြုစီရင်အပ်သောတရားတည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော၊ အကြောင်းတရားကိုစွဲ၍ဖြစ်သော တရားတည်း။ သာပိ တဏှာ၊ (ဒိဋ္ဌိသခ်ါရ၏ အကြောင်းဖြစ်သော) ထိုတဏှာသည်လည်း။ အနိစ္စာ၊ မမြဲ။ပ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ ဟာည်း။ သာပိ ဝေဒနာ၊ (တဏှာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော) ထိုဝေဒနာသည်လည်း။ သောပိ ဖဿော၊ (ဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာနှင့်ယှဉ်သော) ထိုဖဿသည်လည်း။ပ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော၊ တည်း။ သာပိ အဝိဇ္ဇာ၊ (ဖဿနှင့်ယှဉ်သော) ထိုအဝိဇ္ဇာသည်လည်း။ (သာ ဖဿသမ္ဖယုတ္တာ အဝိဇ္ဇာ။ ၌။)။ပ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမ္မ၊ ဤသို့လည်း။ပ။ ခယော၊ ကုန်ရာအရဟတ္တဖိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ရူပံ၊ ကို။ အတ္တာတော၊ ဟူ၍။ နု ဟော ခေါ သမနုပဿတိ၊(မှားသောအားဖြင့်)ကောင်းစွာ အဖန်ဖန် မရှုသည်သာတည်း။ အပိ စ၊ သို့သော်ကား။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ ရူပဝန္တံ၊ ရူပ်ရှိ၏ ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ (ယာ ခေါ ပန သာ-မှ ခယော ဟောတိ-အထိ ပေးခဲ့ပြီ။)

ရူပံ၊ ကို။ အတ္တာတော၊ ဟူ၍။ နု ဟော ခေါ သမနုပဿတိ၊ သည်သာတည်း။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ရူပဝန္တံ၊ ဟူ၍။ နု သမနုပဿတိ၊ သည်သာတည်း။ အပိ စ၊ သို့သော်ကား။ အတ္တနိ၊ အတ္တ၌။ ရူပံ၊ ရှိပ်ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ (ယာ ခေါ ပန သာ-မှ ခယော ဟောတိ-အထိ ပေးမြဲ။)

ရူပံ၊ ကို။ အတ္တာတော၊ ဟူ၍။ နု ဟော ခေါ သမနုပဿတိ၊ သည်သာတည်း။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ရူပဝန္တံ၊ ဟူ၍။ နု သမနုပဿတိ၊ သည်သာတည်း။ အတ္တနိ၊ ၌။ ရူပံ၊ ဟူ၍။ နု သမနုပဿတိ၊ သည်သာတည်း။ အပိ စ၊ သို့သော်ကား။ ရူပသ္မိံ၊ ရှိပ်၌။ အတ္တာနံ၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ (ကြင်းပေးမြဲ။)

ရူပံ၊ ကို။ အတ္တာတော၊ ဟူ၍။ နု ဟော ခေါ သမနုပဿတိ၊ သည်သာတည်း။ပ။ အပိ စ၊ သော်ကား။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ အတ္တာတော၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ အပိ စ၊ သော်ကား။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ဝေဒနာဝန္တံ၊ ဝေဒနာရှိ၏ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ အပိ စ၊ သော်ကား။ အတ္တနိ။ အတ္တ၌။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ အပိ စ၊ သော်ကား။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၌။ အတ္တာနံ၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ (ကြင်းလွယ်ပြီ။)

(နု ဟေဝ ခေါ် ရှေ့ အတ္တာတော သမနုပဿတိ။ပ။ နု သည်၊ နု သခ်ါရေ၊ နု ဝိညာဏံ အတ္တာတော သမနုပဿတိ ပေးမြဲ လှယ်ပြီ။) အပိ စ၊ သို့သော်ကား။ "သော၊ ထို၎ငါသည်။ အတ္တာ၊ အတ္တာတည်း။ သော၊ ထို၎ငါသည်။ လောကော၊ လောကတည်း။ သော၊ ထို၎ငါသည်။ ပေစ္စ၊ တမလှန်ဟဝသို့ရောက်လတ်သော်။ နိစ္စော၊ မြဲသည်။ ခုဝေါ၊ ခိုင်ခဲ့သည်။ သဿတော၊ တည်တံ့သည်။ အဝိပရိဏာမဓမ္မော၊ ပျောက်ပြန်ခြင်းသဘောမရှိသည်။ ဘဝိဿာမိတိ၊ ဖြစ်အံ့"ဟူ၍။ ဧဝံဒိဋ္ဌိ၊ ဤသို့သောအယူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာ ခေါ ပန သာ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ အကြင် (မြဲမြံခိုင်ခဲ့တည်တံ့၏ဟုယူသော) သဿတဒိဋ္ဌိသည်။ (အတ္ထိ၊၏။) သော၊ ထိုသဿတဒိဋ္ဌိသည်။ သခ်ါရော၊ သခ်ါရတည်း။ သော သခ်ါရော၊ ထိုသခ်ါရသည်။ ကိံ နိဒါနော၊ အဘယ်လျှင် အကြောင်းရှိသနည်း။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဇာနတော၊ သိသူ၏။ (သန္ဓာန်၌။) ဧဝံ၊ သို့။ ပဿတော၊ မြင်သူ၏။ (သန္ဓာန်၌။) အနုနေ္တရာ၊ အရဟတ္တမဂ်၏အခြားမဲ့၌။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ ခယော၊ ကုန်ရာဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(နု ဟေဝ ခေါ်မှ သမနုပဿတိအထိပေးမြဲ) "သော အတ္တာ။ပ။ အဝိပရိဏာမဓမ္မောတိ၊ အဝိပရိဏာမဓမ္မော"ဟူ၍။ ဧဝံဒိဋ္ဌိပိ၊ ဤသို့သောအယူသည်လည်း။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အပိ စ၊ သို့သော်လည်း။ "(အဟံ၊ သည်။) နော စဿံ၊ (နော စေ အဿံ) အကယ်၍မဖြစ်နိုင်ငြားအံ့။ မေ၊ ငါ၏(ပရိက္ခရာသည်လည်း။) နော စ သိယာ၊ မဖြစ်တန်ရာ။ (နောစဿံ နောစ မေ သိယာတိ သစေ အဟံ နု ဘဝေယ်ကျ၊ မမ ပရိက္ခာရောပိ နု ဘဝေယျ ဌ။) (အာယတိမ်ပိ၊ နောင်အခါ၌လည်း။ အဟံ၊ သည်။) သစေ နာဘဝိဿံ၊ အကယ်၍ မဖြစ်လတ္တံ့ သည်ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ၊ ဤသို့မဖြင်လတ်သော်။) မေ၊ ငါ၏။ (ပရိက္ခရာသည်လည်း။) နု ဘဝိဿတိတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့"ဟူ၍။ ဧဝံဒိဋ္ဌိ၊ ဤသို့သောအယူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာ ခေါ ပန သာ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ အကြင် (ပြတ်၏ဟူသော) ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သော၊ ထိုဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသည်။ သခ်ါရော၊ သခ်ါရတည်း။ သော သခ်ါရော၊ ထိုသခ်ါရသည်။ ကိံ နိဒါနော၊ နည်း။ပ။ကိံ ပဘဝေါ၊ နည်း။ (ကြွင်းပေးမြဲ။)

(နု ဟေဝ ခေါ်မှ နု ဝိညာဏသို့ အတ္တာတော သမနုပဿတိအထိပေးခဲ့ပြီ။) "သော အတ္တာ။ပ။ အဝိပရိဏာမဓမ္မောတိ၊ ဓမ္မော"ဟူ၍။ ဧဝံဒိဋ္ဌိပိ၊ ဤသို့သောအယူသည်လည်း။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ "နော စဿံ။ပ။ နု မေ ဘဝိဿတိတိ၊ ဘဝိဿတိ"ဟူ၍။ ဧဝံဒိဋ္ဌိပိ၊ သည်လည်း။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အပိ စ၊ သို့သော်ကား။ သဒ္ဓမ္မေ၊ သူတော်ကောင်းတရား၌။ ကခ်ီ၊ ယုံမှားခြင်းရှိသည်။ ဝိစိကိစ္ဆိ၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်သောသဘောရှိသည်။ အနိဋ္ဌင်္ဂတော၊ ပြီးပြတ်ခြင်းသို့မရောက်သည်။, ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သဒ္ဓမ္မေ၊ ၌။ ယာ ခေါ ပန သာ ကခ်ီတာ၊ အကြင်ယုံမှားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ယာ ခေါ ပန သာ ဝိစိကိစ္ဆိတာ၊ အကြင်မဆုံးဖြတ်နိုင်သောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ယာ ခေါ ပန သာ အနိဋ္ဌင်္ဂတတာ၊ အကြင်ပြီးပြတ်ခြင်းသို့ မရောက်သည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သော၊ ထိုယုံမှားခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်စသည်သည်။ သခ်ါရော၊ သခ်ါရတည်း။ သော သခ်ါရော၊ ထိုသခ်ါရသည်။ ကိံ နိဒါနော၊ နည်း။ပ။ တဏှာ၊ သည်။ ဥပဓိနာ၊ ၏။ သော သခ်ါရော၊ ထိုသခ်ါရသည်။ တတောဧော၊ ထိုတဏှာကြောင့်ဖြစ်၏[1]။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။

၁။ တဏှာသမ္မယုတ္တဖြစ်သော လောဘမူစိတ်၌ ဝိစိကိစ္ဆာပင်မရှိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက် ဝိစိကိစ္ဆာတည်းဟူသော သခ်ါရသည် တဏှာကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ဘာကြောင့်မိန့်ဆိုသနည်း။ မေး။ တဏှာသမ္မယုတ္တလောဘမူစိတ်၌

သောပိ သဝါ၊ ကော၊ ထိုသဝါရသည်လည်း။ အနိစ္စော၊ မမြဲ။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒေ၊ ခေါ်၊ ဤသို့လျှင်။ ဧဝနုတော၊ သိသောသူ၏သန္တာန်၌။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဿတော၊ မြင်သောသူ၏သန္တာန်၌။ အနုန္တရာ၊ မင်္ဂလာတရားခြောင်းမဲ့၏။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ ခယော၊ ကုန်ရာပြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ကြားလိုက်ရပါ၏။ (နာခံမှတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပါ၏။)

နဝမ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ပုဏ္ဏမသုတ်

၇၂။ ကော်၊ တပါးသော၊ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိပြည်၌။ ပုဗ္ဗာရာမေ၊ ပုဗ္ဗာရုံ၌။ မိဂါရမာတုပါသာဒေ၊ မိဂါရသူဌေး၏ အမိအရာ၌ တည်သော ဝိသာခါ၏ ပြာသာဒ်၌။ မဟတာ၊ မျှား,မြတ်သော။ ဘိက္ခုသံ၊ ရဟန်းအပေါင်းနှင့်။ သဒ္ဓိ'၊ အတူတကွ။ ဝိဟရတိ၊ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ တေန ခေါ၊ ပန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပန္နရသေ၊ တဆဲဝါးရက်မြောက်ဖြစ်သော။ တဒဟုပေါသထေ၊ ထိုဥပုသ်နေ့၌။ ပုဏ္ဏာယ၊ တလပြည့်သော။ ပုဏ္ဏမာယ၊ ပြည့်သော လဝန်းရှိသော'။ ရတ္တိယာ၊ ညဉ့်၌။ ဘိက္ခုသံ၊ ရဟန်းအပေါင်းသည် ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍။ အဗ္ဘောကာသေ၊ လွင်တီးခေါင်၌။ နိသိန္နော၊ ထိုင်နေတော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဣဿ ခေါ၊ ၌။ အညတရော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အာသနာ၊ နေရာမှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ကော်သံ၊ လက်ပဲတဖက် ပခုံးထက်၌။ ဥတ္တရာသင်္ဃံ၊ အပေါ်ခွံကို။ ကရိတ္ဝာ၊ တင်၍။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ အဉ္ဇလိံ၊ လက်အုပ်ကို။ ပဏာမေတ္ဝာ၊ ညွှတ်ကိုင်းစေ၍။ ဝါ၊ မြောက်ခြိုး၍။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ "ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပဥ္စသု၊ ပြဿနာကို။ ဝေယျာကရဏာယ၊ ဖြေဆိုခြင်းငှါ။ မေ၊ တပည့်တော်အား။ သြကာသံ၊ အခွင့်ကို။ သစေ ကရောတိ၊ အကယ်၍ ပြုအုံ့။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ကိဉ္စိဒေဝ၊ တစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဒေသံ၊ တော့မြင်အပ်သော အကြောင်းကို။ ပုစ္ဆေယျ၊ နှိ၊ မေးလိုပါ၏"ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဧတန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်မူ။ တဋ္ဌ၊ သင်သည်။ ယံ၊ အကြင်ပြဿနာကို။ အာကင်္ခသိ၊ မေးလိုဏ်။ (တံ၊ ထိုပြဿနာ

ဝိစိကိစ္ဆာမရှိသည့်အဟုတ် ဝိစိကိစ္ဆာကင်းဟူသော သင်္ခါရသည် တဏှာ (လောဘ)ကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ၀င်စစ်အားဖြင့် မဆိုနိုင်။ သို့သော် ဝိစိကိစ္ဆာတည်းဟူသော သင်္ခါရဖြစ်ခိုက် တဏှာတည်းဟူသော လောဘ ဧဏှတ္တယအားဖြင့် အထင်အရှားမရှိစေကာမူ မဂ်ဖြင့် ယင်းတဏှာလောဘကို မပယ်သတ်ရသေးသောကြောင့် အနုသယအနေအားဖြင့် ရှိသည်ဟုဆိုနိုင်သည်။ ထိုကြောင့် တတောဧော သော သင်္ခါရော၊ ဝိစိကိစ္ဆာဟူသော ထိုသင်္ခါရသည် တဏှာကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ဟောတော်မူအပ်သည်ဟူလို။ ၌။

၁။ မာသပုဏ္ဏတာယ ပုဏ္ဏာ သံပုဏ္ဏာ'တိ ပုဏ္ဏာ၊ မာ ဣတိ စန္ဒော ဝုစ္စတိ၊ သော ဇော ပုဏ္ဏောတိ ပုဏ္ဏမာ၊ ဧဝံ ပုဏ္ဏာယ ပုဏ္ဏမ ၊ သာတိ ဣမသ္မိ ပဒဒ္ဓယေ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ (မ-၄-၄၊ ၅၀၊ စာပိုဒ် ၈၅။)

ကို။) သကေ အာသနေ၊ မိမိနေရာ၌။ နိသိဒိတ္ဝာ၊ ထိုင်၍ ပုစ္ဆ၊ မေးလျှောက်လော့။ ဤတို့ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ "ဝေ ဘန္တေ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီ အရှင်ဘုရား"ဟု၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်ကို။ ပဋိဿုတ္ဝာ၊ ခေါ်ခေါ်ယူ၍။ သကေ အာသနေ၊ ၌။ နိသိဒိတ္ဝာ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ "ဘန္တေ၊ ရား။ ဤမေ၊ ဤတရားတို့သည်။ ပဋု၊ ငါးပါးကုန်သော၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ဟုခေါ်လော။ သေယျထိဒံ၊ ငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း။ ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ၎င်း။ပ။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓောတိ၊ ၎င်းတည်း"ဟုသော။ ဘော၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဤမေ ခေါ၊ ဤတရားတို့သည်။ ပဋု၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့တည်း။ပ။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ၎င်းတည်း။ ဤတို့၊ ဤသို့ ဖြေဆိုတော်မူ၏။

သော ဘိက္ခု၊ သည်။ "သာဓု ဘန္တေ ခေါ၊ ကောင်းပါပေစု အရှင်ဘုရား"ဟု၍။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဘာသိတံ၊ ဖြေဆိုတော်မူအပ်သော စကားတော်ကို။ အဘိနန္ဒိတ္ဝာ၊ အလွန်နှစ်သက်၍။ အနုမောဒိတ္ဝာ၊ ဝမ်းမြောက်၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ "ဘန္တေ၊ ရား။ ပဋု၊ ကုန်သော။ ဤမေ ပန ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်ကား။ ကိံမူလကာ၊ အဘယ်လျှင် အကြောင်းရင်း ရှိပါကုန်သနည်း" ဟုသော။ ဥတ္တရိံ၊ လွန်မြတ်သော။ ပဉှံ၊ ပြဿနာကို။ ဒေပုစ္ဆိ၊ မေးလျှောက်ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ပဋု၊ ကုန်သော။ ဤမေ ခေါ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဆန္ဒမူလကာ၊ တဏှာဆန္ဒလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏။ ဤတို့၊ ဤသို့ဖြေဆိုတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ တညေဝ ဥပါဒါနံ၊ ထိုဥပါဒါန်သည်သာလျှင်။ တေ ပဋုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ထိုပဋုပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်။ သိယုံ နု ခေါ၊ ဖြစ်ကုန်ရာသလော။ ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ ပဋုဟိ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေဟိ၊ တို့မှ။ အညတြ၊ ကင်း၍။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ သိယာ နု ခေါ၊ ဖြစ်ရပါသလော။ ဤတို့၊ ဤသို့ မေးလျှောက်၏။ ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တညေဝ ဥပါဒါနံ၊ သည်သာလျှင်။ တေ ပဋုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ နု ခေါ သိယုံ၊ မဖြစ်ကုန်ရာ။ ပဋုဟိ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေဟိ၊ တို့မှ။ အညတြ၊ ကင်း၍။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ နာပိ သိယာ၊ ဖြစ်လည်း

၁။ သကေ အာသနေ နိသိဒိတ္ဝာ ပုစ္ဆ ယဒါ ကခ်ံသိတိ ကသ္မာ ဒေဝေဟိ၊ သော ကိရ ဘိက္ခု ပဋိသတ ဘိက္ခုပရိဝါရော၊ အာစရိယေ ပန ဌိတကေ ပုစ္ဆန္တေ သစေ တေ ဘိက္ခူ နိသိဒန္တိ၊ သဗ္ဗာရှိ ဂါရဝံ ကတ္တဗ္ဗော ဟောတိ၊ အာစရိယေ အဂါရဝံ။ သစေ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ အာစရိယေ ဂါရဝံ ကတ္တဗ္ဗော ဟောတိ၊ သဗ္ဗာရှိ အဂါရဝံ။ ဤတို့ ခေါ်ယူ စိတ်ကို အနေကဂ္ဂ ဘဝိဿတိ၊ ဒေသနံ သမ္မဒ္ဒိဿတိ နု သက္ခိဿန္တိ။ တသ္မိံ ပန နိသိဒိတ္ဝာ ပုစ္ဆန္တေ ဘိက္ခု ကေဂ္ဂ ဘဝိဿတိ၊ ဒေသနံ သမ္မဒ္ဒိဿတိ သက္ခိဿန္တိတိ ဥတ္တော ဘဂဝါ ဝေမသာ။ ဤ-ဋ။

၂။ ဤမေ နု ခေါ ဘန္တေတိ အယံ ထေရော ပဋ္ဌဒ္ဒံ ဘိက္ခုသတာနံ ဘာစရိယော၊ ပဋ္ဌကဒ္ဒမဟာတ္ထေ နှစ်ပြီးနှစ်ခုနှင့် ... တိတိ နု ဝတ္တေတ္ထော။ ပဋ္ဌံ ပုစ္ဆန္တေန ပန "ဤမေ ပဋ္ဌပါဒါနက္ခန္ဓာ နု အညေ" တိ ဧဝံ ဘာသန္တေန ဝိယ ဟုတ္ဝာ ပုစ္ဆိတုံ နု ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ အဘာသန္တော ဝိယ ပုစ္ဆတိ။ ဒေဝေ စသ္ဒ အဒ္ဓေ ... "ကမ္ပကာ ... ... 'အဟံ ဘာသာမိ'တိ နု ကထေတိ၊ သဗ္ဗညုတညာဏေန ပန သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိတ္ဝာ ... ...

မဖြစ်ဆုံ။ အပိစ၊ စင်စစ်သော်ကား။ (မ-၃-၆၆။ မဟာပုဏ္ဏမသုတ်၌ ယော ခေါ ဘိက္ခု ပဋ္ဌသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဆန္ဒရာဂေါ ဟုဟောတော်မူ၏။) တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌။ ယော ဆန္ဒရာဂေါ၊ အကြင်လိုချင်တပ်မက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌။ 'တဲ၊ ထိုလိုချင်တပ်မက်ခြင်းသည်။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေဆိုတော်မူ၏။

သော ဘိက္ခု၊ သည်။ပ။ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ "ဘန္တေ၊ ရား။ ပဋ္ဌပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ ပဋ္ဌပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌။ ဆန္ဒရာဂဝေမတ္တတာ၊ ဆန္ဒရာဂထူးသည်၏ အဖြစ်သည်။ သိယာ ပနာတိ၊ ဖြစ်ရာသလော" ဟူသော။ ဥတ္တရိံ၊ သော။ ပဠုံ၊ ကို။ အပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ "ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ သိယာတိ၊ ဖြစ်ရာ၏" ဟူ၍။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣဓ၊ ဤလောကဌ်။ ဧကစ္စယ၊ အချို့သောသူ၏။ "(အဟံ၊ ငါသည်။) အနာဂတံ အဒ္ဓါနံ၊ အနာဂတ်ကာလဌ်။ ဧवံရူပေါ၊ ဤသို့သောရုပ်ရှိသည်။ သိယံ၊ ဖြစ်လို၏။ပ။ ဧवံဝေဒနော၊ ဤသို့သောဝေဒနာရှိသည်။ပ။ ဧवံသညော၊ ဤသို့သော သညာရှိသည်။ပ။ ဧवံသင်္ခါရော၊ ဤသို့သောသင်္ခါရရှိသည်။ပ။ ဧवံဝိညာဏော၊ ဤသို့သောဝိညာဉ် ရှိသည်။ သိယန္တိ၊ ဖြစ်လို၏"ဟူ၍။ ဧवံ၊ ဤသို့သောတောင့်တခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဧवံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ပဋ္ဌပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ ပဋ္ဌပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌။ ဆန္ဒရာဂဝေမတ္တတာ၊ လိုချင်တပ်မက်ခြင်း၏ ထူးသည်၏အဖြစ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေဆိုတော်မူ၏။

သော ဘိက္ခု၊ သည်။ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ "ဘန္တေ၊ ရား။ ကိတ္တာဝတာ၊ အဘယ်မျှဖြင့်။ ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။ ခန္ဓာဓိဝစနံ၊ ခန္ဓာဟူသော အမည်သည်။ ဟောတိ နု ခေါတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း" ဟူသော။ ဥတ္တရိံ၊ သော။ ပဠုံ၊ ကို။ အပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌လည်းဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌လည်းဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ သြဠာရိကံ ဝါ၊ ရှုန့်ရင်းသည်လည်းဖြစ်သော။ သုခုမံ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သည်လည်းဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ ဟီနံ ဝါ၊ ယုတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပဏီတံ ဝါ၊ မြတ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ ဒူရေ ဝါ၊ ဝေးသည်လည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ ဝါ၊ နီးသည်လည်းဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ၊ ဤရုပ်ကို။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ၊ သော။ ယာ ကာစိ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ပ။ ယာ ကာစိ၊ သော။ သညာ၊ သည် ။ပ။ ယေ ကေစိ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည် ။ပ။ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ပ။ ဒူရေ ဝါ၊ ဝေးသည်လည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ ဝါ၊ နီးသည်လည်းဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ၊ ဤဝိညာဉ်ကို။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ၊ ဤမျှဖြင့်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ခန္ဓာဓိဝစနံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေဆိုတော်မူ၏။

သော ဘိက္ခု၊ သည်။ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ "ဘန္တေ၊ ရား။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ရူပက္ခန္ဓာကို။ ပညာပနာယ၊ (သဟေတု အဟေတုက စသော) အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းငှါ။ (ပညာပနာယ ဒဿနတ္ထာယဟု ဖွင့်သော မ-၄၊ ၅၂။ အဋ္ဌကထာအလို ဉာဏ်ဖြင့် ရှုခြင်းငှါဟုပေး)။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ ကော နု ခေါ၊ အဘယ်နည်း။ ပစ္စယော၊ အထောက်အပံ့သည်။ (ဟေတုနှင့် ပစ္စယအနက်တူ၊ ဟေတု

ဟေတု, သာဓာရဏဟေတု, ဥတ္တမဟေတုတို့တွင် ဤ၌ ဟေတုဟေတုခေါ် ပစ္စယဟေတုကို ယူဘို့ရန် ပစ္စယောဟု ထပ်ဆင့်ဟောတော်မူ၏။ မ-၃၊ မဟာပုဏ္ဏမသုတ် ၌ နှင့် ၎င်းဋီကာ၌)ကော နု ခေါ်၊ နည်း။ ဝေဒနာကွန္ဓသ၊ ကို။ပ။ သညာကွန္ဓသ၊ ကို။ပ။ သင်္ခါရကွန္ဓသ၊ ကို။ပ။ ဝိညာဏကွန္ဓသ၊ ကို။ ပညာပနာယ၊ ဌာ။ ဟေတု၊ သည်။ ကော နု ခေါ်၊ နည်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ကော နု ခေါ်တိ၊ နည်း"ဟူသော။ ဥတ္တရိ၊ သော။ ပဠု၊ ကို။ အပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ရူပကွန္ဓသ၊ ကို။ ပညာပနာယ၊ ဌာ။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ စတ္တာရော ခေါ် မဟာဘူတာ၊ မဟာဘူတ်လေးပါးတို့ပင်တည်း။ (ရူပကွန္ဓသ၊ ကို။ ပညာပနာယ၊ ဌာ။) ပစ္စယော၊ သည်။ စတ္တာရော မဟာဘူတာ၊ မဟာဘူတ်လေးပါးတို့ပင်တည်း။ ဝေဒနာကွန္ဓသ၊ ကို။ ပညာပနာယ၊ ဌာ။ ဟေတု၊ သည်။ ဖဿော၊ ဖဿတည်း။ပ။ သညာကွန္ဓသ၊ ကို။ ပညာပနာယ၊ ဌာ။ ဟေတု၊ သည်။ ဖဿော၊ တည်း။ပ။ သင်္ခါရကွန္ဓသ၊ ကို။ ပညာပနာယ၊ ဌာ။ ဟေတု၊ သည်။ ဖဿော၊ တည်း။ပ။ ဝိညာဏကွန္ဓသ၊ ကို။ ပညာပနာယ၊ ဌာ။ ဟေတု၊ သည်။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်တည်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေဆိုတော်မူ၏။

သော ဘိက္ခု၊ သည်။ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ "ဘန္တေ၊ ရှေး။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည်။ ဟောတိတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း"ဟူသော။ ဥတ္တရိ၊ သော။ ပဠု၊ ကို။ အပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣဓ၊ ဤလောကဌ်။ အရိယာနံ (ဘုရားအစရှိသော) အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အဒဿာဝီ၊ ဉာဏ်ဖြင့်သိမြင်လေ့မရှိသော။ အရိယဓမ္မသ၊ (သတိပဋ္ဌာန် အစရှိသော) မြတ်သောတရားဌ်။ အကောဝိဒေါ၊ မလိမ္မာသော။ အရိယဓမ္မေ၊ ဌ်။ အဝိနီတော၊သင်ကြားဆုံးမအပ်ပြီးသူမဟုတ်သော။ သပ္ပုရိသာနံ၊ (ဘုရားအစရှိသော) သူတော်ကောင်းတို့ကို။ အဒဿာဝီ၊ သော။ သပ္ပုရိသဓမ္မသ၊ သူတော်ကောင်းတရားဌ်။ အကောဝိဒေါ၊ သော။ သပ္ပုရိသဓမ္မေ၊ ဌ်။ အဝိနီတော၊ သော။ အဿုတဝါ၊ အာဂမ, အဓိဂမဟူသော သုတမရှိသော။ (နှားခံမှတ်သား ဆောင်ထားမှုမရှိသော။) ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ ရူပဝန္တံ ဝါ၊ ရုပ်ရှိ၏ဟူ၍လည်း။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ အတ္တနိ၊ အတ္တ၌။ ရူပံ ဝါ၊ ရုပ်ဟူ၍လည်း။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ ရူပသ္မိံ၊ ရုပ်၌။ အတ္တာနံ ဝါ၊ အတ္တဟူ၍လည်း။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ (ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏတို့၌လည်း ဤနည်းပေး။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဧवं ခေါ်၊ ဤသို့။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေဆိုတော်မူ၏။ (မ ၁၊ စူဠဝေဒလ္လသုတ် နိဿယ၌ အဆုံးအဖြတ်ရှု။)

သော ဘိက္ခု၊ သည်။ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ "ဘန္တေ၊ ရှေး။ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ နု ဟောတိတိ၊ မဖြစ်ပါသနည်း"ဟူသော။ ဥတ္တရိ၊ သော။ ပဠု၊ ကို။ အပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣဓ၊ ဌ်။ အရိယာနံ၊ တို့ကို။ ဒဿာဝီ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်လေ့ရှိသော။ အရိယဓမ္မသ၊ ဌ်။ ကောဝိဒေါ၊ လိမ္မာသော။ အရိယဓမ္မေ၊ ဌ်။ ဝိနီတော၊ သင်ကြားဆုံးမအပ်ပြီးသူဖြစ်သော။ သပ္ပုရိသာနံ၊ တို့ကို။ ဒဿာဝီ၊ သော။ သပ္ပုရိသဓမ္မသ၊ ဌ်။ ကောဝိဒေါ၊ သော။ သပ္ပုရိသဓမ္မေ၊ ဌ်။ ဝိနီတော၊ သော။ သုတဝါ၊ အာဂမ, အဓိဂမဟူသော သုတရှိသော။ (နှာခံမှတ်သား ဆောင်ထားမှု ရှိသော) အရိယသာဝကော၊ အရိယာတပည့်သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟူ၍။ နု သမနုပဿတိ၊ မရှု။ (နောက်ဝါကျတို့၌လည်း နု-သွင်း၍ ယောဇနာ သည်သာ ထူး၏။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဧवं ခေါ်၊ ဤသို့။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေဆိုတော်မူ၏။

သော ဘိက္ခု၊သည်။ပ။ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ "ဘန္တေ၊ ရှုး။ ရူပဿ၊ ရူပ်၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာဘွယ်သည်။ကော နု ခေါ၊အဘယ်ပါနည်း။ အာဒီနဝေါ၊ အပြစ်သည်။ ကော၊ အဘယ်ပါနည်း။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာသည်။ ကိံ၊ အဘယ်ပါနည်း။ (ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏတို့၌လည်း ဤနည်းပေး။) ဝိညာဏဿ၊ ၏။ နိဿရဏံ၊ သည်။ ကိန္တိ၊ အဘယ်ပါနည်း"ဟူသော။ ဥတ္တရိ၊ သော။ ပဠုံ၊ ကို။ အပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စဲ၍။ ယံ သုခံ၊ အကြင်သုခဝေဒနာသည်။ ယံ သောမနဿံ၊ အကြင်သောမနဿဝေဒနာသည်။ ဥပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ၊ ဤသုခဝေဒနာ သောမနဿဝေဒနာသည်။ ရူပဿ၊ ၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာဘွယ်တည်း။ ယံ ရူပံ၊ အကြင်ရူပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ (ဝါ၊ မမြဲ။) ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန်သော သဘောရှိ၏။ အယံ၊ ဤရူပ်၏ မမြဲဆင်းရဲဖောက်ပြန်သော သဘောသည်။ ရူပဿ၊ ၏။ အာဒီနဝေါ၊ အပြစ်တည်း။ ရူပဿ၊ ၌။ ယော ဆန္ဒရာဂဝိနယော၊ အကြင်လိုချင်တပ်မက်မှုကို ဖျောက်ခြင်းသည်။ ယံ ဆန္ဒရာဂပဟာနံ၊ အကြင်လိုချင်တပ်မက်မှုကို ပယ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣဒံ၊ ဤလိုချင်တပ်မက်မှုကို ဖျောက်ပယ်ခြင်းသည်။ ရူပဿ၊ ၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာတည်း။ (နောက်ခန္ဓာတို့၌လည်း ဤနည်းပေး။) ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေဆိုတော်မူ၏။

သော ဘိက္ခု၊သည်။ "သာဓု ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပေစွ အရှင်ဘုရား"ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဘာသိတံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒိတ္မာ၊ လက်ခံ၍။ အနုမောဒိတ္မာ၊ ဝမ်းမြောက်ရှင်မြူးချီးကျူး၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ " ဘန္တေ၊ ရှုး။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဇာနတော၊ သိသူ၏ (သန္တာန်၌)။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ပဿတော၊ မြင်သူ၏ (သန္တာန်၌)။ သဝိညာဏကေ၊ ဝိညာဉ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ ဣမသ္မိံ စ ကာယေ၊ ဤကိုယ်၌ရင်း။ ဗဟိဒ္ဓါ စ၊ ပြင်ပ (ဝိညာဉ်နှင့်တကွ သူတပါး၏) ကိုယ်၌ရင်း။ သဗ္ဗနိမိတ္တေသု၊ အလုံးစုံသော အာရုံတို့၌။ အဟင်္ကာရ မမင်္ကာရ မာနာနုသယာ၊ ဒိဋ္ဌိ, တဏှာ, မာနတို့သည် [1]။ နု ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ပါကုန်သနည်း"ဟူသော။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ပဠုံ၊ ကို။ အပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ (အရိယသာဝကော၊ သည်။) အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သော။ပ။ ရူပံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊၏။) သဗ္ဗံ ရူပံ၊ အလုံးစုံသော ရူပ်ကို။(ပဿတိ၌ စပ်။) "ဧတံ၊ ဤရူပ်သည်။ နု မမ၊ ငါ၏ ရူပ်မဟုတ်။ ဧသော၊ ဤရူပ်သည်။ နု အဟံ အသ္မိ၊ ငါမဟုတ်။ ဧသော၊ ဤရူပ်သည်။ မေ၊ ငါ၏။ နု အတ္တာတိ၊ အတ္တမဟုတ်"ဟူ၍။ ဧवံ၊ ဤသို့။ (ဧတံ အနက်မဲ့။) ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ သမ္မပ္ပညာယ၊ မှန်ကန်သောဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာဖြင့်။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ (ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏတို့၌လည်း ဤနည်းအနက်သမျှန်။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဧवံ ခေါ၊ ဤသို့။ ဇာနတော၊ ၌။ ဧवံ၊ သို့။ ပဿတော၊ ၌။ ပ။ နု ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေဆိုတော်မူ၏။

၁။ အဟံ ဣတိ ကရဏံ အဟင်္ကာရော၊ ဒိဋ္ဌိကောက်။ မမံ ကရောတိ ယေနာတိ မမင်္ကာရော၊ တဏှာကောက်။ မာနော ဧव အနုသယော မာနာနုသယော၊ မာနကောက်။ အဟင်္ကာရော စ မမင်္ကာရော စ မာနာနုသယော စ တေ။ ဒ္ဒန္တဲ့။ အဟင်္ကာရ မမင်္ကာရ မာနာနုသယာတိ အဟင်္ကာရဒိဋ္ဌိ စ မမင်္ကာရ တဏှာ စ မာနာနုသယော စ။ နိဒါန-သံ-၌၊ စာပိုဒ် ၂၀၀-နှင့်အညီ သမ္ဗန္ဓသည်။ မ-၌ ၃၊ စာပိုဒ် ၁၀၂-၌ ကား အဟင်္ကာရ မမင်္ကာရမာနာနုသယာတိ ဗျတ္တ အဟင်္ကာရော မာနော, မမင်္ကာရော တဏှာ၊ သေဓ မာနာနုသယောဟု တမျိုးဖွင့်၏။ထိုအဖွင့်၌ ဒိဋ္ဌိမပါသောကြောင့် "နေတံ မမ, နေသောဟမသ္မိ,နေ မေသော အတ္တာတိ" ဟူသော ပါဠိတော်လာ အာကာရ ၃-ဝါကျနှင့်မလျော်။

တေန ခေါ် ပန် သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ အညတရသော ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်းတပါး၏။ (စေတသော ပရိဝိတက္ကောဒ္ဓ စပ်။) "ဘော၊ အိုအချင်းတို့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ အနတ္တာ ကိရ၊ အတ္တမဟုတ်တဲ့။ ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ အနတ္တာ ကိရ၊ အတ္တမဟုတ်တဲ့။ (ဧဝံ သဗ္ဗေ၊ ဤသို့ ဖြစ်ခဲ့သော်။) အနတ္တကတာနိ၊ အနတ္တ (ခန္ဓာငါးပါး)သည် ပြုအပ်ကုန်သော။ ကမ္မာနိ၊ ကံတို့သည်။ ကထံ၊ အဘယ်မည်သော။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ ဥပသံဟရိတုံ၊ တွေ့ထိကုန်အံ့နည်း"ဟူ၍"။ ဧवं၊ ဤသို့။ စေတသော ပရိဝိတက္ကော၊ စိတ်အကြံသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ဖြစ်ပြီ။ အထ ခေါ်၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စေတသာ၊ စိတ်တော်ဖြင့်။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ ထိုရဟန်း၏။ စေတောပရိဝိတက္ကံ၊ စိတ်အကြံကို။ အညာယ၊ သိတော်မူ၍။ ဘိက္ခူ၊ ရဟန်းတို့ကို—

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယံ၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤလောကာ၌။ ကေစ္စော၊ အချို့သော။ အဝိဒ္ဒါ၊ မသိသော။ အဝိဇ္ဇာဂတော၊ အဝိဇ္ဇာသို့ရောက်သော။ မောဃပုရိသော၊ အချည်းနှီးသော ယောကျ်ားသည်။ တဏှာမိပတေယျေန၊ တဏှာလျှင် အကြီးအကဲရှိသော။ စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ သတ္တုသာသနံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏အဆုံးအမကို။ "ဣတိကိရ။ပ။ဖုသိဿန္တိတိ၊ ဖုသိဿန္တိ"ဟု။ အတိဓာဝိတဗ္ဗံ၊ လွန်စွာပြေးဝင်ထိုက်၏ဟူ၍။ မညေယျ၊ မှတ်ထင်ရာ၏။ ဧတံ ခေါ် ပန ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ ဝိဇ္ဇတိတိ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ တုမှေ၊ သင်တို့ကို။ တတြ တတြ၊ ထိုထိုအရာဌာနဌ၌။ တေသု တေသု ဓမ္မေသု၊ ထိုထိုတရားတို့၌။ ပဋိပုစ္ဆာဝိနိတာ ခေါ်၊ အဖန်ဖန်မေးမြန်း၍ ဆုံးမအပ်ပြီးကုန်သည် သာတည်း။ (မ-၃၊၆၉-၌ ပဋိဝိနိတာ ခေါ် မေ တုမှေ ဘိက္ခဝေ တတြ တတြ ဓမ္မေသု ရှိ၏။)

(တံ ကိံ မညထမှ ပဇာနာတိတိ အထိ ၇-အနတ္တလက္ခဏသုတ်စာပိုဒ် ၅၉-၌ ရေးခဲ့ပြီ။)

ခန္ဓာ၊ ပဌမပါဒါနက္ခန္ဓာပြဿနာတို့ကို။ ဒေ၊ နှစ်ပုစ္ဆာတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ တညေव သိယံ၊သိယာပနပြဿနာကိုရင်း။အဓိဝစနဥ္စ၊အဓိဝစနပြဿနာကိုရင်း။ ဟေတုနာ၊ ဟေတုပြဿနာနှင့်တကွ။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ သက္ကာယေန၊ သက္ကာယပြဿနာဖြင့်။ ဒုဝေ၊ နှစ်ပုစ္ဆာတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ အဿာဒဝိညာဏေန စ၊ အဿာဒပြဿနာ, ဝိညာဏပြဿနာဖြင့်လည်း။ ဒုဝေ၊ နှစ်ပုစ္ဆာတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဘိက္ခုပုစ္ဆာယ၊ တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ ပုစ္ဆာနှင့်တကွ၊ ဧတေ ဒသဝိဓာ၊ ဤဆယ်ပါးအပြားရှိသော ပုစ္ဆာတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏၊ (ဟောတိကား ဂါထာပုရဏ။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဘတိယော၊ သုံးခုမြောက်သော။ ခဇ္ဇနီယဝဂ္ဂေါ်၊ ။ခဇ္ဇနီယဝဂ်သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ဘဿ၊ ထိုခဇ္ဇနီယဝဂ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ကား—

အဿာဒေါ်၊ အဿာဒသုတ်ရင်း။ ဒွေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ သမုဒယာ၊ သမုဒယသုတ်, ဒုတိယသမုဒယသုတ်တို့ရင်း။ အရဟန္တေဟိ၊ အရဟန္တအမည်တို့ဖြင့်။ အပရော၊ တပါး

၁။ မ-၄-၄ မဟာပုဏ္ဏမသုတ် စာပိုဒ် ၉၀-၌ အနတ္တကတာနိတိ အနတ္တနိ ဌတ္ဝာ ကတာနိ၊ ကမတ္တာနံ ဖုသိဿန္တိတိ ကတရသို့ အတ္တနိ ဌတ္ဝာ ဝိပါက် ၁သော်လည်းဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့် ဖွင့်ပြ၏။

ကုန်သော။ ဒုဝေ၊ နှစ်သုတ်တို့ဝင်း။ သီဟော၊ သီဟသုတ်ဝင်း။ခဇနီယံ၊ ခဇနီယသုတ်ဝင်း။ ပိဏ္ဍောလျံ၊ ပိဏ္ဍောလျသုတ်ဝင်း။ ပါလိလေယျေန၊ ပါလိလေယျသုတ်နှင့်တကွ။ ပဏ္ဍမာ၊ ပဏ္ဍမသုတ်ဝင်း။ ဣတိ၊ ဤဆယ်သုတ်တို့တည်း။

---

(၉) ၄-ထေရဝဂ်

၁-အာနန္ဒသုတ်

၇၃။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံမှ ပစ္ဆိယောသုံ အထိ ပေးမြဲ။) အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အရှင် အာနန္ဒာ သည်—

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ မန္တာဏိပုတ္တော၊ မန္တာဏိပုဏ္ဏားမ၏သားဖြစ်သော။ ပုဏ္ဏော နာမ၊ ပုဏ္ဏမည်သော။ အာယသ္မာ၊ အရှင်သည်။နဝကာနံ၊ သီတင်းငယ်တို့သည်။ သတံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ (တနည်း-နဝကာနံ-သီတင်းငယ်ဖြစ်ကုန်သော။ သတံ၊ သူတော်ကောင်းဖြစ်ကုန်သော။)အမှာကံ၊ တပည့်တော်တို့အား။ ဝါ၊ တပည့်တော်တို့၌။ ဗဟူပကာရော၊ များသော ကျေးဇူးရှိသည်။ ဟောတိ၏။ သော၊ ထိုအရှင်ပုဏ္ဏာသည်။ အမှေ၊ တပည့်တော်တို့ကို။ "အာဝုသော အာနန္ဒ၊ငါ့ရှင် အာနန္ဒာ။ဥပါဒါယ၊ မှီ၍။ (ဥပါဒါယာတိ အာဂမ္မ အာရဗ္ဘ သန္ဓာယ ပဋ္ဌိစ္စ။ဒ္ဌ။ ပဋ္ဌိစ္စာတိ နိဿယံ ကတ္တာ။ ဋီ။) အသ္မိတိ၊ အသ္မိဟု ဖြစ်သော တဏှာမာနဒိट्ठိသည်။ ဟောတိ၏။ အနုပါဒါယ၊ မမှီမူ၍။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကိဉ္စု၊ အဘယ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ မှီ၍။ အသ္မိတိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ အနုပါဒါယ၊ မမှီမူ၍။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်သနည်း။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ အသ္မိတိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနုပါဒါယ၊ ၍။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ဝေဒနံ,သညံ,သင်္ခါရေ, ဝိညာဏံတို့၌လည်း ဤနည်းအနက်ပေး။)

အာဝုသော အာနန္ဒ၊ ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ။ ဒဟရာ၊ ငယ်သော။ ယုဝတီ၊ နုပျိုသော။ မဏ္ဍနဇာ-တိကာ၊ တန်ဆာဆင်ခြင်းသဘောရှိသော။ ဣတ္ထီ ဝါ၊ မိန်းမသည်ဝင်း။ ဒဟရော၊ ငယ်သော။ ယုဝါ၊ နုပျိုသော။မဏ္ဍနဇာတိကော၊တန်ဆာဆင်ခြင်းသဘောရှိသော။ ပုရိသော ဝါ၊ ယောကျ်ား သည်ဝင်း။ ပရိသုဒ္ဓေ၊စင်ကြယ်သော။ပရိယောဒါတေ၊ဖြူစင်သော။အာဒါသေ ဝါ၊မှန်၌သော်ဝင်း။ အစ္ဆေ၊ ကြည်လင်သော။ ဥဒကပတ္တေ ဝါ၊ ရေခွက်၌သော်ဝင်း။ သကံ မုခနိမိတ္တံ၊ မိမိမျက်နှာရိပ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခမာနော၊ရှုသည်ရှိသော်။ဥပါဒါယ၊ (မှန်ကို)မှီ၍။ ပယောယ္ယ သေယျထာပိ၊မြင်ရာသကဲ့သို့။ အနုပါဒါယ၊ (မှန်ကို)မမှီမူ၍။နော ပယောယ္ယ သေယျထာပိ၊မမြင်ရာသကဲ့သို့။အာဝုသော အာနန္ဒ၊

၁။ အသ္မိတိ ဟောတိတိ အသ္မိတိ ဧဝံ ပဝတ္တံ တဏှာမာနဒိट्ဌိပဟဋ္ဌတ္တယံ ဟောတိ။ဒ္ဌ။ ဧသောဟမသ္မိတိ ဒိट्ဌိဂ္ဂါဟော, သေယျောဟမသ္မိတိ မာနဂ္ဂါဟောစ တဏှာဝသေနေဝ ဟောန္တိတိ တဏှာပိ တထာပဝတ္တိယာ ပစ္စယဘူတာ တထာပဝတ္တိ ဧဝါတိ ဝုတ္တံ အသ္မတိ ဧဝံ ပဝတ္တံ တဏှာမာနဒိट्ဌိပဟဋ္ဌတ္တယံ ဟောတိတိ။ ဋီ။ အသ္မိကြိယာတခုတည်းက "သော အဟံ အသ္မိ"ဟု စဲ့လမ်းလျှင် ဒိट्ဌိ၊ "သေယျော အဟံ အသ္မိ" ဟုစဲ့လျှင် မာနဖြစ်၏။ တဏှာကား ၎င်းဒိट्ဌိမာနဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းအသ္မိ နှစ်မျိုးဖြစ်နိုင်၏။ သို့ဖြစ်ရကား အသ္မိကြိယာတခုတည်းက တဏှာမာနဒိट्ဌိသုံးပါးဖြစ်၏ဟူလို။

ဘုရင်အာနန္ဒာ။ ဝေမေဝ ခေါ်၊ ဤအတူသာလျှင်။ပ။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်[1]။ (တံ ကိံ မညသိ မှ ပဇာနာတိတိ အထိ အနတ္တလက္ခဏသုတ် စာပိုဒ် ၅၉-ရှု၍ပေး။) ပဇာနာတိတိ၊ သိ၏" ဟူသော။ ဤမိနာ သြဝါဒေန၊ ဤအဆုံးအမဖြင့်။ သြဝဒတိ၊ ဆုံးမ၏။ အာဝုသော၊ ဘုရင်တို့။ မန္တာဏိပုတ္တော၊ သော။ ပုဏ္ဏော နာမ၊[2] သော။ အာယသ္မာ၊ အရှင်သည်။ပ။ သြဝဒတိ၊ ဆုံးမ၏။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ မန္တာဏိပုတ္တသ၊ သော။ အာယသ္မတော ပုဏ္ဏသ၊ အရှင်ပုဏ္ဏ၏။ ဤဒဠ္ဍ ပန ဓမ္မဒေသနံ၊ ဤတရားဒေသနာကိုလည်း။ သုတ္တာ၊ ကြားနာရ၍။ ဓမ္မော၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ အဘိ-သမိတော၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်ပြီ။ (သောတာပန်ဖြစ်၏ ဟူလို။ဌ။)

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-တိဿသုတ်

၈၄။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ၌။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပိတုစ္ဆာပုတ္တော၊ ဖထွေး၏သားဖြစ်သော။ (ပိတု ဘဂိနိ ပိတုစ္ဆာ ဟုပြု။ မာတိတော စ ဘဂိနိယံ၊ ဆော ဏာဒိကဏ္ဍ(၃၇)သုတ်ဖြင့် ဆပစ္စည်းသက်၍စိရင်။) အာယသ္မာ တိဿော၊ အရှင်တိဿသည်။ သမ္မဟုလာနံ၊ မျှားစွာကုန်သော။ ဘိက္ခူနံ၊ ရဟန်းတို့အား။ "အာဝုသော၊ ဘုရင်တို့။ အပိ၊ စင်စစ်။ မေ၊ တပည့်တော်၏။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ မဓုရကဇာတော ဝိယ၊ ဖြစ်သော လေးထိုင်းခြင်း ရှိသကဲ့သို့တည်း ၂။ ဒိဿာပိ၊ အရပ်မျက်နှာတို့သည်လည်း။ မေ၊ တပည့်တော်အား။ နု ပကွာယန္တိ၊ ထင်ရှားစွာမထင်မြင်ကုန်။ ဓမ္မာပိ၊ ပရိယတ်တရားတို့သည်လည်း။ မံ၊ တပည့်တော်အား။ နု ပဋ္ဌ-ဘန္တိ၊ မထင်လာကုန်[3]။ ထိနမိဒ္ဓဉ္စ၊ ထိနမိဒ္ဓသည်လည်း။ မေ၊ တပည့်တော်၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပရိယာဒါယ၊ သိမ်းကျုံးယူငင်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ အနုဘိရတော စ၊ မမွေ့လျော်သည်ဖြစ်၍လည်း။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို။ စရာမိ၊ ကျင့်ရ၏။ ဓမ္မေသု၊ ရဟန်းတရားတို့၌။ မေ၊ တပည့်

၁။ မဏ္ဍနဇာတိကော ပုရိသော ဝိယ ပုထုဇ္ဇနော၊ အာဒါသတလာဒယော ဝိယ ပဋ္ဌာနာနိ၊ မုခနိမိတ္တံ ဝိယ အသုဘံ ဂဟဏံ၊ မုခနိမိတ္တံ ဥပါဒါယ ဒိဿမာနရူပါဒိ ဝိယ အသုဘံ သတိ အဟမသုဘံ ပဆ္ဆာသုဘံ အာဒယော ဂါဟဝိသေသာ။ ဋီ။

ပုထုဇဉ်သည် တန်ဆာဆင်လေ့ရှိသော ယောကျ်ားနှင့်တူ၏။ ခန္ဓာငါးပါးသည် မှန်အပြင်နှင့်တူ၏။ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ခြင်းသည် မျက်နှာရိပ်နှင့်တူ၏။ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သော် ငါပဲ, သူပဲ, ယောကျ်ားပဲ, မိန်းမပဲ စသည်ဖြင့် စွဲလမ်းခြင်း အထူးသည် မျက်နှာရိပ်ကိုမှီ၍ ထင်လာသောအဆင်း စသည်နှင့် တူ၏ဟု ဤသုတ်၌ ဥပမာ ဥပမေယျ စပ်ရာ၏။

၂။ မဇ္ဇေကဇာတော ဝိယာတိ သဠာယတနရုဘာဝေါ ဝိယ။ဌ။ မဓုရက် ဝုစ္စတိ ကာယေ ဝိဘာဝန္တိ အာဟ မဇ္ဇေကဇာတော ဝိယာတိ သဠာယတနရုဘာဝေါ ဝိယာတိ။ ဋီ။ တို့နှင့်အညီ သမ္မန်သည်။ မဓုရကဇာတာတိ အာလသိယဇာတာ။ မ-ဋ္ဌ ၂၊ ၃၁၅။ အာလသိယဇာတာတိ ကသိဝါကိဇ္ဇာဒိကမ္မဿ အကရဏေန သဠာယတာ လသိယာ။ မ-ဋီ ၂၊ [4]၃၂၁။ ၎င်းဌ ဋီတို့အလို "ဖြစ်သော ပျင်းရိခြင်းရှိသကဲ့သို့တည်း"ဟု သမ္မန်။

၃။ မံ၊ တပည့်တော်၏ ဥာဏ်၌။ နု ပဋ္ဌိဘန္တိ၊ မထင်လာကုန် ဟူ၍သော်၎င်း။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။ ပဋ္ဌိ၊ စဲ၍၊ နု ဘန္တိ၊ မထင်ရှားကုန်။ ဝါ၊ မတောက်ပကုန် ဟူ၍သော်၎င်း ပေးနိုင်၏။ အဆုံးအဖြတ်ကို မ ၁-နိဿယ စာမျက်နှာ ၃၁၊ စာပိုဒ် ၆၃-၅။

တော်၏။ ဝိစိကိစ္ဆာ စ၊ (အားထုတ်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်မည်လားဟု) ယုံမှားမှုသည်လည်း။ ဟောတီတိ၊ ဖြစ်၏"ဟူ၍။ ဒေါ်၊ ဤသို့။ အာရောစေတိ၊ ပြောကြားတော်။

အထ ခေါ၊ ၌။ သမ္မဟုလာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ "ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပိတုစ္ဆာပုတ္တော၊ သော။ အာယသ္မာ တိဿော၊ သည်။ သမ္မဟုလာနံ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခူနံ၊ တို့အား။ 'အပိ မေ။ပ။ ဝိစိကိစ္ဆာတိ၊ အပိ မေ။ပ။ ဝိစိကိစ္ဆာ' ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အာရောစေတိတိ၊ ပြောကြားပါ၏"ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ 'အဝေါစုံ၊ လျှောက်ကုန်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အညတရံ ဘိက္ခုံ၊ ရဟန်းတပါးကို။ "ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တုံ၊ သင်သည်။ ဟေ၊ လာလှည့်။ မမ၊ ငါဘုရား၏။ ဝစနေန၊ စကားဖြင့်။ တိဿံ ဘိက္ခုံ၊ တိဿရဟန်းကို။ အာမန္တေဟိတိ၊ ခေါ်ခေါ်လော"ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ပ။ အာယသ္မန္တံ တိဿံ၊ အရှင်တိဿကို။ "အာဝုသော တိဿ၊ ငါ့ရှင်တိဿ။ သတ္ထာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ တံ၊ သင့်ကို။ အာမန္တေတိတိ၊ ခေါ်တော်မူ၏"ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ အာယသ္မာ တိဿော၊ သည်။ပ။ နိသီဒိ၊ ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္နံ ခေါ၊ သော။ အာယသ္မန္တံ တိဿံ၊ ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ "တိဿ၊ တိဿ။ တုံ၊ သင်သည်။ သမ္မဟုလာနံ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခူနံ၊ တို့အား။ 'အပိ မေ။ပ။ ဝိစိကိစ္ဆာတိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ' ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အာရောစေသိ ကိရ၊ ပြောကြားသတဲ့။ (တံ၊ ထိုစကားသည်။) သစ္စန္တိ၊ မှန်သလော"ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဧवံ၊ ဟုတ်မှန်ပါ၏။

တိဿ၊ တိဿ။ တံ၊ ထိုမေးတော်မူအပ်လတ္တံ့သည်ကို။ ကိं မညသိ၊ အဘယ်သို့မှတ်ထင်(ဖြေဆို)မည်နည်း။ ရူပေ၊ ရူပ်၌။ အဝိဂတရာဂဿ၊ မကင်းသောတပ်မက်ခြင်းရှိသူ၏။ အဝိ-ဂတစ္ဆန္ဒဿ၊ မကင်းသောအာသာဆန္ဒရှိသူ၏။ အဝိဂတပေမဿ၊ မကင်းသောချစ်ခြင်းရှိသူ၏။ အဝိဂတပိပါသဿ၊ မကင်းသောဆာလောင်ခြင်း ရှိသူ၏။ အဝိဂတပရိဠာဟဿ၊ မကင်းသော ပူလောင်ခြင်းရှိသူ၏။ အဝိဂတတဏှဿ၊ မကင်းသောတဏှာရှိသူ၏။ (သောက။ပ။ ပါယာသာ၌ စပ်။)တဿ ရူပဿ၊ ထိုရူပ်၏။ ဝိပရိဏာမညထာဘावါ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း,တပါးသောအခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ၊ စိုးရိမ်ခြင်း, ငိုကြွေးခြင်း, ဆင်းရဲခြင်း, နှလုံးမသာယာခြင်း, ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ဘန္တေ၊ ရှင်း။ ဧवံ၊ ၏။ တိဿ၊ တိဿ။သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွ ကောင်စု။ ဟိ၊ မှန်၏။ တိဿ၊ တိဿ။ ရူပေ၊ ရူပ်၌။ အဝိဂတရာဂဿ၊ မကင်းသောရာဂရှိသူ၏ သောက စသည်ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧवံ၊ ဤအတူ။ ဧတံ၊ ဤသောက စသည်ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏[1]။ (ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်တို့၌လည်း ဤနည်းမှီး၍ အနက်သမ္မန်။)

တိဿ၊ တိဿ။ တံ၊ ထိုမေးတော်မူအပ်လတ္တံ့သည်ကို။ ကိं မညသိ၊ အဘယ်သို့မှတ်ထင်(ဖြေဆို)မည်နည်း။ ရူပေ၊ ရူပ်၌။ ဝိဂတရာဂဿ၊ ကင်းသောတပ်မက်ခြင်းရှိသူ၏။ ဝိဂတစ္ဆန္ဒဿ၊ ကင်းသော အာသာဆန္ဒရှိသူ၏။ ဝိဂတပေမဿ၊ ကင်းသောချစ်ခြင်းရှိသူ၏။ ဝိဂတပိပါသဿ၊ ကင်းသော

၁။ ဤ၌ တံ ကိं မညသိ တိဿ၊ ရူပေ အဝိဂတရာဂဿ။ပ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာ-သာတိ။ ဧवं ဘန္တေ။ သာဓု သာဓု တိဿ၊ ဝေါဟေတံ တိဿ ဟောတိ၊ ယထာ တံ ရူပေ အဝိဂတရာဂဿ ဟု ဝါကျဖြတ်ရမည်၊ ကြင်းဝေဒနာစသော အနုလောမ ပဋိလောမဝါကျတို့၌လည်း နည်းတူ။

ဆာလောင်ခြင်းရှိသူ၏။ ဝိဂတပရိဠာဟသား၊ ကင်းသော ပူလောင်ခြင်းရှိသူ၏။ ဝိဂတ:တဏှာသား၊ ကင်းသော တဏှာရှိသူ၏။ တသေ ရှုပသား၊ ထိုရုပ်၏။ ဝိပရိဏာမညထာဘावေါ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း, တပါးသော အခြင်းအရာအားပြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သောကပရိဒေဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ၊ စိုးရိမ်ခြင်း, ငိုကြွေးခြင်း, ဆင်းရဲခြင်း, နှလုံးမသာယာခြင်း, ပြင်းစွာပူပန်ခြင်းတို့သည်။ ဥပဝဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘဒ္ဒေ၊ ရား။ ဧတေ၊ ဤအမေးသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။ တိဿ၊ တိဿ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွကောင်းစွ။ တိဿ၊ တိဿ။ ရှုပေ၊ ရုပ်၌။ ဝိဂတ-ရာဂသား၊ ကင်းသောရာဂရှိသူ၏ သောကစသည်မဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ ယတော၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧवं ဟိ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဧတေ၊ ဤမပျင်းရိသူ၏သောကစသည် မဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၏။ (ဝေဒနာစသည်တို့၌လည်း ဤနည်းသမျှန်။)

(တံ ကိ ံမညသိ မှစ၍ ပဇာနာတိတိုင်အောင် အနတ္တလက္ခဏသုတ် စာပိုဒ် ၅၉-အတိုင်းသမျှန်။)

တိဿ၊ တိဿ။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ရာ ဥပမာကို ဆိုတော်မူအံ့။ ဒ္ဝေ၊ နှစ်ယောက်ကုန်သော။ ပုရိသာ၊ ယောကျ်ားတို့သည်။ (အဿု၊ ရှိကုန်ရာ၏။) ဧကော၊ တယောက်သော။ ပုရိသော၊ ယောကျ်ားသည်။ အမဂ္ဂကုသလော၊ လမ်း၌ မကျွမ်းကျင်မလိမ္မာ။ ဧကော၊ သော။ ပုရိသော၊ သည်။ မဂ္ဂကုသလော၊ လမ်း၌ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ၏။ တမေနံ (တတ္ထ)၊ ထိုနှစ်ယောက်ကုန်သော ယောကျ်ားတို့တွင်။ (ဝိဘတ္တိ,ဝစနဝိပလ္လာသကြံ။) သော အမဂ္ဂကုသလော ပုရိသော၊ ထိုလမ်း၌ မလိမ္မာသော ယောကျ်ားသည်။ အမုံ မဂ္ဂကုသလံ ပုရိသံ၊ ထိုလမ်း၌ လိမ္မာသော ယောကျ်ားကို။ မဂ္ဂံ၊ လမ်းကို။ ပုစ္ဆေယျ၊ မေးရာ၏။ သော၊ ထိုလမ်း၌ လိမ္မာသော ယောကျ်ားသည်။ "ဘော ပုရိသ၊ အို ယောကျ်ား။ ဟေ၊ လာလော့။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ မဂ္ဂေါ၊ လမ်းတည်း။ တေန၊ ထိုလမ်းဖြင့်။ မုဟုတ္တံ၊ တခဏ။ ဂစ္ဆ၊ သွားလော့။ တေန၊ ထိုလမ်းဖြင့်။ မုဟုတ္တံ၊ တခဏ။ ဂန္ဒွာ၊ သွားသည်ရှိသော်။ ဒ္ဝေဓာပထံ၊ နှစ်ဖြာသောလမ်းကို။ ဒက္ခိဿသိ၊ တွေ့မြင်ရလတ္တံ့။ တတ္ထ၊ ထိုလမ်းနှစ်လမ်းတို့တွင်။ ဝါမံ၊ လက်ဝဲလမ်းကို။ မုဉ္စိတ္ဝာ၊ ဖယ်၍။ ဒက္ခိဏံ၊ လက်ျာလမ်းကို။ ဂဏှာဟိ၊ ယူလော့။ တေန၊ ထိုလက်ျာလမ်းဖြင့်။ မုဟုတ္တံ၊ တခဏ။ ဂစ္ဆ၊ သွားလော့။ တေန၊ ထိုလက်ျာလမ်းဖြင့်။ မုဟုတ္တံ၊ တခဏ။ ဂန္ဒွာ၊ သွားသည်ရှိသော်။ တိမ္ဗံ၊ ထူထပ်သော။ ဝနသဏ္ဍံ၊ တောအုပ်ကို။ ဒက္ခိဿသိ၊ တွေ့မြင်ရလတ္တံ့။ တေန၊ ထိုတောအုပ်လမ်းဖြင့်။ မုဟုတ္တံ၊ တခဏ၊ ဂစ္ဆ၊ သွားလော့။ တေန၊ ထိုတောအုပ်လမ်းဖြင့်။ မုဟုတ္တံ၊ တခဏ။ ဂန္ဒွာ၊ သွားသည်ရှိသော်။ မဟန္တံ၊ ကြီးသော။ နိန္နံ၊ ချိုင့်ဝှမ်းသော။ ပလ္လလံ၊ ညွန်အိုင်ကို။ ဒက္ခိဿသိ၊ တွေ့မြင်ရလတ္တံ့။ တေန၊ ထိုညွန်အိုင်လမ်းဖြင့်။ မုဟုတ္တံ၊ တခဏ။ ဂစ္ဆ၊ သွားလော့။ တေန၊ ထိုညွန်အိုင်လမ်းဖြင့်။ မုဟုတ္တံ၊ တခဏ။ ဂန္ဒွာ၊ သွားသည်ရှိသော်။ သောဇ္ဇံ ပပါတံ၊ ထုံးအိုင်ချောက်ကမ်းပါးကို။ ဒက္ခိဿသိ၊ တွေ့မြင်ရလတ္တံ့။ တေန၊ ထိုထုံးအိုင်ချောက်ကမ်းပါးလမ်းဖြင့်။ မုဟုတ္တံ၊ တခဏ။ ဂစ္ဆ၊ သွားလော့။ တေန၊ ထိုထုံးအိုင်ချောက်ကြားလမ်းဖြင့်။ မုဟုတ္တံ၊ တခဏ။ ဂန္ဒွာ၊ သွားသည်ရှိသော်။ သမံ၊ ညီညွတ်သော။ ရမဏီယံ၊ မွေ့လျော်ဘွယ်ကောင်းသော။ ဘူမိဘာဂံ၊ မြေအာဘိုကို။ ဒက္ခိဿသိတိ၊ တွေ့မြင်လတ္တံ့"ဟူ၍။ ဧवं၊ ဤသို့။ ဝဒေယျ၊ ပြောဆိုရာ၏။

တိဿ၊ တိဿ။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ အတ္ထသ၊ ဆိုလိုရင်းအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝိညာပနာယ၊ သိစေခြင်းငှါ။ အယံ ဥပမာ ခေါ၊ ဤဥပမာကို။ ကတာ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ အယံ စေဝ၊ ဤသည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤဒေသနာအရာ၌။ အတ္ထော၊ ဆိုလိုရင်းအနက်အဓိပ္ပါယ်တည်း—တိဿ၊

တိဿ။ ပုရိသော အမဂ္ဂကုသလောတိ ခေါ ဧတံ၊ လမ်းဌ်မလိမ္မာသော ယောကျားဟူသော ဤအမည်သည်။ ပုထုဇဉ်နည်း၊ ပုထုဇဉ်၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ တိဿ၊ တိဿ။ ပုရိသော မဂ္ဂကုသလောတိ ခေါ ဧတံ၊ လမ်းဌ်လိမ္မာသော ယောကျားဟူသော အမည်သည်။ အရဟတော၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ အလုံးစုံသောတရားကို အမှန်ကိုယ်တိုင် သိတော်မူသော။ တထာဂတဿ၊ ဘုရားရှင်၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ တိဿ၊ တိဿ။ ဒေဝေ-ပဿောတိ ခေါ ဧတံ၊ လမ်းနှစ်လမ်းဟူသော ဤအမည်သည်။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ တိဿ၊ တိဿ။ ဝါမော မဂ္ဂေါတိ ခေါ ဧတံ၊ လက်ဝဲလမ်းဟူသော ဤအမည်သည်။ မိစ္ဆာမဂ္ဂဿ၊ မိစ္ဆာမဂ်၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ သေယျထိဒံ၊ အဘယ်မိစ္ဆာမဂ်၏နည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏ရင်း။ ပ။ မိစ္ဆာသမာဓိဿ၊ မိစ္ဆာသမာဓိ၏ရင်းတည်း။ တိဿ၊ တိဿ။ ဒက္ခိဏော မဂ္ဂေါတိ ခေါ ဧတံ၊ လက္ခဏာလမ်းဟူသော ဤအမည်သည်။ အရိယဿ၊ မြတ်သော။ ဝါ၊ ဖြူစင်သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ၊ ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါရှိသော။ မဂ္ဂဿ၊ သမ္မာမဂ်၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ သေယျထိဒံ၊ အဘယ်သမ္မာမဂ်၏နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ရင်း။ ပ။ သမ္မာ-သမာဓိဿ၊ သမ္မာသမာဓိ၏ရင်းတည်း။ တိဿ၊ တိဿ။ တိဏ္ဏော ဝနသဏ္ဍောတိ ခေါ ဧတံ၊ ထူထပ်သော တောအုပ်ဟူသော ဤအမည်သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ တိဿ၊ တိဿ။ မဟန္တံ နိန္နံ ပလ္လလန္တိ ခေါ ဧတံ၊ ချိုင့်ဝှမ်းသောညွန်အိုင်ကြီးဟူသော ဤအမည်သည်။ ကာမာနံ၊ ကာမဂုဏ်တို့၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ တိဿ၊ တိဿ။ သောဠသ ပပါတောတိ ခေါ ဧတံ၊ ထိုးအိုင် ခြောက်ကမ်းပါးဟူသော ဤအမည်သည်။ ကောဓုပါယာသဿ၊ ကောဓ, ဥပါယာသ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ တိဿ၊ တိဿ။ သမော ဘူမိဘာဂေါ ရမဏီယောတိ ခေါ ဧတံ၊ မြေလျှောဘုယ်ကောင်းသော ညီညာသန့်စင်မြေအပြင်ဟူသော ဤအမည်သည်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ နိဗ္ဗာန်၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ တိဿ၊ တိဿ။ အဘိရမ၊ မြေလျှောလော့။ တိဿ၊ တိဿ။ အဘိရမ၊ မြေလျှောလော့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဩဝါဒေန၊ အဆုံးအမဖြင့်။ ဩဝဒါမိ၊ ဆုံးမတော်မူ၏။ အဟံ၊ သည်။ အနုဂ္ဂဟေန၊ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟဖြင့်။ အနုဂ္ဂဏှာမိ၊ ချီးမြှောက်တော်မူ၏။ အဟံ၊ သည်။ အိဿရိယာသနိယာ၊ အဖန်ဖန်ဆုံးမခြင်းဖြင့်။ အနုသာသာမိ၊ အဖန်ဖန်ဆုံးမတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ အာယသ္မာ တိဿော၊ အရှင်တိဿသည်။ အတ္တမနော၊ ပီတိသောမနဿတို့ဖြင့် ယူအပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဝမ်းမြောက်သည်ဖြစ်၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဘာသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော တရားစကားကို။ အဘိနန္ဒိ၊ ကျေကျေနပ်နပ်လက်ခံပြီ။ (အဘိနန္ဒိတိ၊ သမ္မဒ္ဓိစ္ဆိ။ဋ္ဌ။) ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ပြီ။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ညွှန်အိုင်သည် ကြည့်ရှု၍ကောင်းသော်လည်း ၎င်းဌ်သက်ဆင်းသော် ကြမ်းထန်းသောငါးစသည်တို့ဖြင့် ပြမ်းသောကြောင့် ပျက်စီးရသကဲ့သို့ ကာမဂုဏ်လည်း မြေလျှောဘုယ်ကောင်းသော်လည်း သာယာတပ်မက်ခဲ့သော် ရေစသည်တို့၌ ကျရောက်ပျက်စီးတတ်သည်ဖြစ်၍ ကာမဂုဏ်သည် ညွှန်အိုင်နှင့်တူကြောင်း ဌ,ဌိတို့၌ မိန့်ဆိုသည်။

၃-ယမကသုတ်

၈၅။ (ဧကံ သမယံ။ပ။ အာဝုသော ဟေး။ပ။) ဘေနု ခေါ် ပန သမယေန၊ ၌။ ယမကသ နာမ၊ ယမကမည်သော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ "ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ခီဏာသဝေါ၊ ရဟန္တာပြစ်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ကာယဿ၊ (ဥပါဒိန္နက) ခန္ဓာကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်၏။ ဝိနဿတိ၊ပျက်စီး၏။ မရဏာ၊ သေလွန်သည်မှ။ ပရံ၊ အထက်၌။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရား သည်။ ဒေသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ အဟံ၊ ငါသည်။ အာဇာနာမိတိ၊ သိ၏"ဟူသော။ ဝေရုပ်၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ပါပကံ၊ယုတ်မာသော။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မိစ္ဆာအယူသည်။ (ဂတ-တဇ္ဇော။) ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပေါ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သမ္မဟုလာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ "ယမကဿ နာမ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ပ။ ဟောတိ ကိရတိ၊ ဖြစ်သတဲ့"ဟူသော စကားကို။ အဿောသုံ ခေါ်၊ ကြားကုန်ပြီ။ အထ ခေါ်၊ ၌။ တေ ဘိက္ခူ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ ယမကော၊ အရှင်ယမကသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။)။ပ။ အာယသ္မန္တံ ယမကံ၊ အရှင်ယမကကို။ "အာဝုသော ယမက၊ ငါ့ရှင်ယမက၊ တေ၊ သင်၏။ပ။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ ကိရ၊ ဖြစ်ပေါ်သတဲ့။ (တံ၊ ထိုစကားသည်။) သစ္စန္တိ၊ မှန်သလော"ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစုံ၊ ပြောဆိုကုန်ပြီ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ယထာ၊ အားဖြင့်။ ခီဏာသဝေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ပ။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒေသိတံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဧဝံ ခေါ်၊ ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဟံ၊ သည်။ အာဇာနာမိ၏။ ဤတိ၊ ဤသို့ (ယမက က) ပြောဆိုပြီ။

အာဝုသော ယမက၊ က။ ဧဝံ၊ သို့။ မာ အဝစ၊ မပြောဆိုပါလင့်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ မာ အဗ္ဘာ-စိက္ခိ၊ မစွပ်စွဲပါလင့်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ အဗ္ဘာစိက္ခန်၊ စွပ်စွဲခြင်းသည်။ နဟိ သာဓု၊ မကောင်းသည်သာတည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ "ခီဏာသဝေါ။ပ။ မရဏာတိ၊ မရဏာ"ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ နဟိ ဝဒေယျ၊ မဟောသည်သာလျှင်တည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အာယသ္မာ ယမကော၊ သည်။ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ၊ ထိုရဟန်းတို့က။ ဝုစ္စမာနော ပိ ခေါ်၊ ပြောဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ "တထာဟံ ။ပ။မရဏာတိ၊ မရဏာ"ဟူသော။ တံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ထိုမကောင်းသော မိစ္ဆာအယူကို။ တထေဝ၊ ထိုရှေးအကိုင်းသာလျှင်။ ထာမသာ၊ ဒိဋ္ဌိဟူသောအားဖြင့်။ ပရာမာသာ၊ ဒိဋ္ဌိဟူသော သုံးသပ်မှုားဖြင့်။ (ဒိဋ္ဌိပရာမာသေန။ဌ။) အာဘိနိဝိဿ၊ လွန်စွာသက်ဝင်၍။ ဝေါဟရတိ၊ ပြော ဆို၏။

ယတော ခေါ်၊ အကြင်အခါ၌။ တေ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ အာယသ္မန္တံ ယမကံ၊အရှင်ယမကကို။ တေသဉ္စ ပါပကာ ဒိဋ္ဌိဂတာ၊ ဤမကောင်းသော မိစ္ဆာအယူမှ။ ဝိဝေစေတုံ၊ ကင်းစေခြင်းငှါ။ နဲ အသက္ခိံသု၊ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်။ အထ ခေါ်၊ ထိုအခါ၌။ တေ ဘိက္ခူ။ တို့သည်။ပ။ အာယ-သ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ အရှင်သာရိပုတြာကို။ "အာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ ငါ့ရှင်သာရိပုတြာ။ ယမကဿ နာမ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ 'တထာဟံ။ပ။ မရဏာတိ၊ မရဏာ'ဟူသော။ ဝေရုပ်၊ သော။ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မကောင်းသော မိစ္ဆာအယူသည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီ။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တောဿ၊သည်။ ယေန၊ ၌။ ယမကော ဘိက္ခု၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊သို့။ အနုကမ္ပံ၊ ယမကရဟန်းအား အစဉ်သနားသည်ကို။ ဥပါဒါယ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဥပသင်္ကမတူတိ၊

ချဉ်းကပ်တော်မူပါ"ဟုသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစုံ၊ ကုန်ပြီ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ တုဏှီဘာဝေန၊ ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အဓိဝါသေသိ ခေါ၊ လက်ခံတော်မူပြီ။ အထ ခေါ၊ဌ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊သည်။ပ။အာယသ္မန္တံ ယမကံ၊ကို။ "အာဝုသော ယမက၊ က။ သော၊ သင်၏။ပ။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊သည်။ ဥပ္ပန္နံ ကိရ၊ ဖြစ်သတဲ့။ (တံ၊ထိုဝကား၊သည်။) သစ္စန္တိ၊ မှန်သလား"ဟုသော။ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ အာဝုသော၊ ဝါ့ရှင်။ ယထာ၊ အား၊ဖြင့်။ ခီဏာ-သဝေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ပ။နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒေသိတံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဧवं ခေါ၊ ဤအခြင်းအရာအား၊ဖြင့်။ အဟံ၊ သည်။ အာဇာနာမိ၊၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ယမကက လျှောက်ပြီ။

(တံ ကိ ံ မညသိမှ ပဇာနာတိ တိုင် အနုတ္တလက္ခဏသုတ်အတိုင်းပေး။) အာဝုသော ယမက၊က။ တံ၊ ကို။ကိ ံ၊သို့။ မညသိ၊နည်း။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ တထာဂတောတိ၊ သတ္တဝါဟူ၍။ သမနုပဿသိ၊ ရှုသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့အရှင်သာရိပုတ္တြာက မေးတော်မူ၏။ အာဝုသော၊ ဝါ့ရှင်။ တေ၊ ဤရှုခြင်း သည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။ (ဝေဒနာစသည်လည်း ဤနည်းပေး။)

(တံ ကိ ံ မညသိ အာဝုသော ယမက ပေးမြဲ။) ရူပသ္မိ ံ၊ ရူပ်၌။ တထာဂတောတိ၊ သတ္တဝါဟူ၍။ သမနုပဿသိ၊ ရှုသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတ္တြာက မေးတော်မူ၏။ အာဝုသော၊ ဝါ့ရှင်။ တေ၊ ဤရူပ်၌ သတ္တဝါဟူရှုခြင်းသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။ ရူပါ၊ ရူပ်မှ။ အညတြ၊ ကင်း၍။ တထာဂတောတိ၊ သတ္တဝါဟူ၍။ သမနုပဿသိ၊ ရှုသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတ္တြာက မေးတော်မူ၏။ အာဝုသော၊ ဝါ့ရှင်။ တေ၊ ဤရူပ်မှတပါး သတ္တဝါဟု ရှုခြင်းသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။ (ဝေဒနာစသည်လည်း ဤနည်းပေး။)

(တံ ကိ ံ မညသိ အာဝုသော ယမက ပေးမြဲ။) ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ပ။ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ တထာ-ဂတောတိ၊ သတ္တဝါဟူ၍။ သမနုပဿသိ၊ ရှုသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတ္တြာက မေးတော်မူ၏။ အာဝုသော၊ ဝါ့ရှင်။ တေ၊ ဤခန္ဓာငါးပါးလုံးကို သတ္တဝါဟု ရှုခြင်းသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။

(တံ ကိ ံ မညသိ အာဝုသော ယမက ပေးမြဲ။) အယံ သော၊ ဤသတ္တဝါသည်။ အရူပီ၊ ရူပ်မရှိ။ အဝေဒနော၊ ဝေဒနာမရှိ။ အသညီ၊ သညာမရှိ။ အသင်္ခါရော၊ သင်္ခါရမရှိ။ အဝိညာဏော၊ဝိညာဉ် မရှိ။ (တံ၊ ထိုသတ္တဝါကို။) တထာဂတောတိ၊ သတ္တဝါဟူ၍။ သမနုပဿသိ၊ ရှုသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတ္တြာက မေးတော်မူ၏။ အာဝုသော၊ ဝါ့ရှင်။ ဧတံ၊ ရူပ်ဝေဒနာသညာ သင်္ခါရ-ဝိညာဉ်မရှိသော သတ္တဝါကို သတ္တဝါဟု ရှုခြင်းသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။ အာဝုသော ယမက၊က။ ဣဒေါ၊ ဤမေးတိုင်းမေးတိုင်းသော အရာဌာနဒွိလည်း။ ဧတေ၊ သင်၏။ တထာဂတေ၊ သတ္တဝါကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်တွေ့မြင်အပ်သော ဘဝဒွိပင်လျှင်။ သစ္စတော၊ မှန်သောအား၊ဖြင့်။ ထေ-တတော၊ ခိုင်မြဲသောအား၊ဖြင့်။ (ထိရတော။ဌ။) အနုပလဒ္ဓိယမာနေ၊ မရအပ်ပါပဲလျက်။ ဧတေ၊ သင်၏။ "တထာဟံ။ပ။ မရဏာတိ၊ မရဏာ" ဟုသော။ တံ ဝေယျာကရဏံ၊ ထိုဖြေဆိုခြင်းသည်။ ကလ္လံ နု၊ သင့်လျော်ပါမည်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတ္တြာက မိန့်တော်မူ၏။

အာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ တြာ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဝိဒ္ဒသုနော၊ မသိ မိုက်မဲ့သော။ မေ၊ တပည့်တော်၏။ တံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ထိုမကောင်းသော မိစ္ဆာအယူသည်။ အဟု ခေါ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ။ အာ-ယသ္မတော သာရိပုတ္တသ၊ ၏။ ဣဒဉ္စ ပန ဓမ္မဒေသနံ၊ဤတရားဒေသနာကို။ သုတ္ဝာ၊ ကြားနာရ၍။ တဉ္စေဝ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ထိုမကောင်းသော မိစ္ဆာအယူကိုလည်း။ ပဟီနံ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ မေ၊

တယည့်တော်သည်။ ခေမှာ ၁၊ သဒ္ဓာလေးပါးတရားကိုလည်း။ အတိသမ်ပေတာ၊ ထိုးထွင်းမြှဲ သိအပ်ပြီ။ (သောတာပန် ဖြစ်ပြီဟုလို။) ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်ယမကက လျှောက်ထားပြီ။

အာဝုသော ယမက၊ က။ တံ၊ သင့်ကို။ "အာဝုသော ယမက၊ က။ အရဟံ၊ ပုဗ္ဗော်အထုးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ သိရာသခေါ်။ ကုန်နှန်းပြီးသော အာသဝရှိသော။ ယော သော အကြှု၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ကာယဿ၊ ၏။ ဘေဒါ။ ကြောင့်။ ဝါ၊သော။ မရဏာ၊မှ။ ပရံ၊အထက်၌။ ကိံ ဟောတိတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း"ဟူ၍။ ဝေါ၊ဤသို့။ သစေ ပုဗ္ဗေယျ၊အကယ်၍မေးကုန်ကြားအုံ့။အာဝုသော ယမက၊က။ဝေါ၊သို့။ပုဗ္ဗော၊မေးအပ်သော။ တံ၊ သင်သည်။ ကိန္တိ၊ အဘယ်သို့။ ဗျာကရေယျာသိ၊ ဖြေဆိုရာသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင် သာရိပုတြာက မေးတော်မူ၏။ အာဝုသော၊ ဝါ့ရှင်။ မံ၊ ဝါ့ကို။ပ။ ဝေါ၊ သို့။ သစေ ပုဗ္ဗေယျ၊ ကုန်ကြားအုံ့။ အာဝုသော၊ ဝါ့ရှင်။ ဝေါ၊ သို့။ ပုဗ္ဗော၊ သော။ အဟံ၊ သည် "အာဝုသော၊ ဝါ့ရှင်တို့။ ရူပံ ခေါ၊ ရူပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ယံ၊ အကြင်ရူပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထိုရူပ်သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ယံ၊ အကြင်ရူပ်သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ တံ၊ထိုရူပ်သည်။ နိုဗ္ဗဒ္ဓံ၊ချုပ်ပြီ။ တံ၊ထိုရူပ်သည်။ အတ္တာဂ်တံ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်ပြီ။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သညာ၊ သည်။ ပ။ သင်္ခါရာ၊ ဘို့သည်။ ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ ပ။ အတ္ထာဂ်တန္တိ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်ပြီ" ဟူ၍။ ဝေါ၊ သို့။ ဗျာကရေယျ၊ ဖြေဆိုရာ၏။ အာဝုသော၊ ဝါ့ရှင်။ ဝေါ၊သို့။ ပုဗ္ဗော၊သော။ အဟံ၊သည်။ဝေါ၊သို့။ဗျာကရေယျ၊ရာ၏။

အာဝုသော ယမက၊ က။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစေ ကောင်းစေ။ အာဝုသော ယမက၊ က။ တေန ဟိ၊ထိုအကြောင်းကြောင့်သာလျှင်။ တေသေဝ အတ္ထာယ၊ ဤ (သင်ရအပ်ပြီးသော ပဌမဂ်) အနုက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဘိယ္ယောသောမတ္တာယ၊ အတိုင်းအရှည်ထက်အလွန်။ ဥာဏာယ၊သိခြင်းငှါ။ တေ၊ သင်၏အတွက်။ ဝါ၊ သင်အား။ ဥပမံ၊ဥပမာကို။ ကရိဿာမိ၊ပြုအုံ့။အာဝုသော ယမက၊ က။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ရာဥပမာကိုဆိုအုံ့။ အဓေါ၊ ကြွယ်ဝသော။ မဟာဒုဒ္ဓေ၊ မျှားသော ဥစ္စာ ရှိသော။ မဟာဘောဂေ၊ မျှားသော စည်းစိမ်ရှိသော။ ဂဟပတိ ဝါ၊ အိမ်ရှင် (သူကြွယ်) သည် သော်၎င်း။ ဂဟပတိပုတ္တော ဝါ၊ အိမ်ရှင်၏ သားသည်သော်၎င်း။ (အဿ၊ ရှိရာ၏။) သော စ၊ ထိုအိမ်ရှင်သည်လည်း။ ဝါ၊ ထိုအိမ်ရှင်၏သားသည်လည်း။အာရက္ခသမ္ပန္နော၊စောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တဿ၊ထိုအိမ်ရှင်၏။ ဝါ၊ထိုအိမ်ရှင့်သား၏။ အနတ္ထကာမော၊အကျိုးကိုမလိုလားသော။ ဝါ၊အကျိုးမဲ့ကိုလိုလားသော။ အဟိတကာမော၊ အစီးအပွါးကို မလိုလားသော။ ဝါ၊ အစီးအပွါး မဲ့ကို လိုလားသော။ အယောဂက္ခေမကာမော၊ ယောဂလေးပါးတို့မှ ဘေးမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို မလိုလားသော[1]။ ဇိဝိတာ၊အသက်မှ။ ဝေါ၊ရှေ့ပေတုကာမော၊ချခြင်းငှါအလိုရှိသော။ကေဘိဒေ၊ တစုံတယောက်သာလျှင် ဖြစ်သော။ပုရိသော၊ယောကျ်ားသည်။ဥပဒ္ဒေယျ၊ရှိသည်ဖြစ်ရာ၏။ တဿ၊ ထိုအကျိုးကို မလိုလားသောယောကျ်ား၏။ "အယံ ခေါ ဂဟပတိ ဝါ၊ဤအိမ်ရှင်သည်သော်၎င်း။ အယံ ခေါ ဂဟပတိပုတ္တော ဝါ၊ ဤအိမ်ရှင်၏သားသည်သော်၎င်း။ အဓေါ၊ကြွယ်ဝ၏။မဟာဒုဒ္ဓေ၊ မျှားသောဥစ္စာရှိ၏။ မဟာဘောဂေ၊ မျှားသောစည်းစိမ်ရှိ၏။ သော စ၊ ထိုအိမ်ရှင်သည်လည်း။

၁။ အယောဂက္ခေမကာမောတိ စတူဟိ ယောဂေဟိ ခေမဘာဝံ အနိစ္ဆန္တော။ ၎။ (စတူဟိ ယောဂေဟိတိ အတ္တတော ပိယတော ဥဒါသီနတော ဝေရိတောတိ စတူဟိပိ ဥပဒ္ဒဒုဘဒုတ္ထယောဂေဟိ။ ဋီ။ မိမိမှုဖြစ်သော အကျိုးမဲ့ယောဂ, ချစ်သူမှုဖြစ်သော အကျိုးမဲ့ယောဂ, ဥပေက္ခာပြုထားသူမှ ဖြစ်သော အကျိုးမဲ့ ယောဂ, ရန်သူမှုဖြစ်သော အကျိုးမဲ့ယောဂဟု ယောဂလေးပါးသရုပ်ကို ဖော်လေ။

ဝါ၊ ထိုအိမ်ရှင်၏ သားသည်လည်း။ အာရုက္ခသမ္မုနော၊ ဧကောဝ်ခြောက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ အယံ၊ ဤအိမ်ရှင်ကို။ ဝါ၊ ဤအိမ်ရှင်၏သားကို။ ပဿယ၊ နိပ်နင်းခဲ့။ ဧဝိတာ၊ အသက်မ။ ဝေါဆောပေတံ၊ ချခြင်းငှါ။ ခုံ သကဆော၊ မလွယ်ကူ။ အဟံ၊ ငါသည်။ အနုပခဋ္ဌ၊ လျှော်စွာဝင်၍။ ဝါ၊ ပုံးကပ်၍။ (အနုပခဋ္ဌာတိ အနုပဝိသိတ္တာ။ဌ။)ဧဝိတာ၊မ။ ဝေါဆောပေယျ၊ချရမ္ဟကား။ ယံနုနာတ်၊ကောင်းစု” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့သောအကြံသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ဆုံ၏။ သော၊ ထိုအကျိုးမဲ့ကို လိုလားသော ယောကျ်ားသည်။ တံ ဂဟပတိ ဝါ၊ ထိုအိမ်ရှင်သို့သော်ငင်း။ တံ ဂဟပတိပုတ္တံ ဝါ၊ ထိုအိမ်ရှင် ၏သားသို့သော်ငင်း။ ဥပသက်မိတ္တာ၊ ချဉ်းကပ်၍။ “ဘန္တေ၊ အရှင်။ တံ၊ သင့်ကို။ ဥပဋ္ဌဟေယျန္တိ၊ လုပ်ကျွေးလိုအ်”ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝဒေယျ၊ ပြောဆိုရာ၏။ တမေနံ၊ ထိုယောကျ်ားကို။ သော ဂဟပတိ ဝါ၊ ထိုအိမ်ရှင်သည်သော်ငင်း။ သော ဂဟပတိပုတ္တော ဝါ၊ ထိုအိမ်ရှင်၏သားသည် သော်ငင်း။ ဥပဋ္ဌာပေယျ၊ လုပ်ကျွေးစေရာ၏။ သော၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာယိ၊ ရှေးဦးစွာ ထလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ပစ္ဆာနိပါတိနီ၊ နောက်မှ ထိုင်လေ့ အိပ်လေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ကိံ ကာရပဋိဿာဝီ၊ အဘယ်အမှုပြုရအံ့နည်းဟု ပြုအပ်သောအမှုကို ရှေးရှုနာကြားစေလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ ။ မနာ-ပစာရီ၊ စိတ်ကိုပွါးစေတတ်သည်(နှစ်သက်ဖွယ်)ကို ပြုကျင့်လေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ပိယဝါဒီ၊ ချစ်ခင် ဖွယ်ကို ပြောဆိုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဥပဋ္ဌဟေယျ၊ လုပ်ကျွေးရာ၏။ တဿ၊ ထိုယောကျ်ား၏။ သော ဂဟပတိ ဝါ၊ သည်သော်ငင်း။ သော ဂဟပတိပုတ္တော ဝါ၊ သည်သော်ငင်း။ မိတ္တတောပိ၊ (ငါ၏)မိတ်ဆွေဟူ၍လည်း။ နံ၊ ထိုယောကျ်ားကို။ သဒ္ဒဟေယျ၊ ယုံကြည်ရာ၏။ သုဟဒ္ဒတောပိ၊ (ငါ၏)စိတ်နှလုံးကောင်းသူဟူ၍လည်း။ နံ၊ ထိုယောကျ်ားကို။ သဒ္ဒဟေယျ၊ ယုံကြည်ရာ၏။ တသ္မိံ စ၊ ထိုယောကျ်ားဌ်လည်း။ ဝိဿာသံ၊ အကျမ်းဝင်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ဆောက်ရာ၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်ယမက။ ယဒါ ခေါ၊ အကြင်အခါ၌။ တဿ ပုရိသဿ၊ ထိုယောကျ်ား၏။ “(မေ၊ငါ၏။) အယံ ဂဟပတိ ဝါ၊ သည်ရှင်း။ အယံ ဂဟပတိပုတ္တော ဝါ၊ သည်ရှင်း။ မေ၊ ငါ၌ ။ သံဝိဿတ္ထော ခေါတိ၊ အကျမ်းဝင်ပြီ”ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့သော အကြံသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုအိမ်ရှင်ကို။ ဝါ၊ ထိုအိမ်ရှင်သားကို။ ရဟောဂတံ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ကပ်ဆောက်သည်ကို။ ဝိဒိတ္ဝာ၊ သိ၍။ တိဏ္ဍေန၊ ထက်လှသော။ သတ္ထေန၊ ဓားဖြင့်။ ဧဝိတာ၊ အသက်မ။ ဧဝါဆောပေယျ၊ ချရာ၏။

အာဝုသော ယမက၊ ဂ။ တံ၊ ကို။ ကိံ မညသိ၊ နည်း။ ယဒါ ဟိ၊ အကြင်အခါ၌။ သော ပုရိသော၊ သည်။ အမှ ဂဟပတိ ဝါ၊ ထိုအိမ်ရှင်သို့သော်ငင်း။ အမှ ဂဟပတိပုတ္တံ ဝါ၊ ထိုအိမ် ရှင်၏သားသို့သော်ငင်း။ ဥပသက်မိတ္ဝာ၊ ချဉ်းကပ်၍။ “ဘန္တေ၊ အရှင်။ တံ၊ သင့်ကို။ ဥပဋ္ဌ-ဟေယျန္တိ၊ လုပ်ကျွေးလိုအ်”ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ဝဒေယျ၊ ဆိုရာ၏။ တဒါပိ၊ ထိုအခါ၌လည်း။

၁။ အာသနတော သယနတော ဝါ ပဗ္ဗဇ် ဥဋ္ဌာတိ သီလေနာတိ ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယီ၊ သခင်လာသည်ကို မြင်လျှင် နေရာမှ အလျင်ထခြင်း, နံက်စောစော အိပ်ရာမှ သုမျှားအလျင်ထခြင်းအလေ့ရှိသူတည်း။ ပစ္ဆာ နိပတတိ နိသီဒတိ နိပဇ္ဇတိ ဝါ သီလေနာတိ ပစ္ဆာနိပါတိ၊ သခင်ထိုင်ပြီးမှ ထိုင်ခြင်း, သူပေါ်သိမ်းတွဲနောက်မှ အိပ်ခြင်း အလေ့ရှိသူတည်း။ ကိန္တိကာရဏံ (ကတံ) ပဋိသာဝေတိ သီလေနာတိ ကိံ ကာရပဋိဿာဝီ၊ ပြုရမည့်အမှုသည် အဘယ်နည်းဟု ပြုအပ်သောအမှုကို ရှေးရှုကြားစေခြင်းအလေ့ရှိသူတည်း။ ၎င်းအခါပွါယ်တို့ကို ဤအဌကထာ၌။

၂။ အလက်ာ ၁၀၀-ဂါထာ၌ သဒ္ဓေနညာနံ စသည်ဖြင့် ဆဋ္ဌိဝိဘတ်၊ ဖ၃-ဂါထာ၌ ဣတ္ထိနံ စသည်ဖြင့် ဆဋ္ဌိ ဝိဘတ်, ဝိသေ စသည်ဖြင့် သတ္တမီဝိဘတ်သုံးထား၏။ ဤသုတ်၌ တသ္မိံ ဟု သတ္တမီဝိဘတ်ဖြင့် သုံးထားသည်ကို ထောက်၍ မေကို ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသကြံ၍ သတ္တမီဝိဘတ်ဖြင့် “ဌ”ဟု ပေးလိုက်သည်။

သော၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ ဝဧကောဝ၊ သုသတ်မည်သည်သာလျှင်တည်း။ ဝဧကဒ္ဓ ပန သန္တံ၊ သသတ်ယောကျ်ားဖြစ်လျက်ကိုလည်း။ "မေ၊ ငါ၏။ ဝဧကောတိ၊ သုသတ်ယောကျ်ားတည်း" ဟူ၍။ နု အညာသိ၊ မသိခဲ့သလော။ ယဒါပိ၊ ဥ္စိလည်း။ သော၊ သည်။ ပဋ္ဌဝေဒယိ၊ ပြောဆို၏။ ပစ္စဘာနိပါတိနိ၊ ဖြစ်၍။ ကိံ ကာရဏပဋိသောဝိ၊ ဖြစ်၍။ မနာပစာရိ၊ ဖြစ်၍။ ပိယဝါဒိ၊ ဖြစ်၍။ ဥပဒ္ဒဟတိ၊ လုပ်ကျွေးတတ်။ တဒါပိ၊ ဥ္စိလည်း။ သော၊ သည်။ ဝဧကောဝ၊ တည်း။ ဝဧကဒ္ဓ ပန သန္တံ၊ ကိုလည်း။ "မေ၊ ၏။ ဝဧကောတိ၊ တည်း"ဟူ၍။ နု အညာသိ၊ မသိခဲ့သလော။ ယဒါပိ၊ ဥ္စိလည်း။ နံ၊ ကို။ ရဟောဂတံ၊ ကို။ ဝိဒိတ္ဝာ၊ ၍။ တိဏေန၊ သော။ သတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ဇီဝိတာ၊ မှ။ ဝေါရောပေတိ၊ ၏။ တဒါပိ၊ ဥ္စိလည်း။ သော၊ သည်။ ဝဧကောဝ၊ တည်း။ ဝဧကဒ္ဓ ပန သန္တံ၊ ကိုလည်း။ "မေ၊ ၏။ ဝဧကောတိ၊ တည်း"ဟူ၍။ နု အညာသိ၊ မသိခဲ့သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတြာက မေးတော်မူ၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဝေ၊ မသိခဲ့သည်ကား မှန်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်ယမက က ပြေဆိုတော်မူ၏။

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် ယမက။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ (အဿုတဝါ အစ ဝိညာဏသို့ ဝါ အတ္တာနံ အထိ ပုဏ္ဏမသုတ် စာသိုဒ် ၇၂။ကသဲ့ နု ခေါ ဘဒန္တ သဏ္ဌာယဒိဋ္ဌိ ဟောတိတိ အစချီသော ဝါကျ၌ သမ္မန်ခဲ့ပြီ။)

သော၊ ထိုအဿုတ ပုထုဇဉ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲသော။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ "အနိစ္စံ၊ မမြဲသော။ ရူပန္တိ၊ ရူပ်တည်း"ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ နု ပဇာနာတိ၊ မသိ။ (ဝေဒနာ စသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။)

ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲသော။ပ။ နု ပဇာနာတိ၊ မသိ။

အနတ္တာ၊ အတ္တာမဟုတ်သော။ပ။ နု ပဇာနာတိ၊ မသိ။

သင်္ခတံ၊ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရတို့သည် ပေါင်းစု၍ပြုအပ်သော။ပ။ နု ပဇာနာတိ၊ မသိ။

ဝေါ၊ သတ်တတ်သော။ ရူပံ၊ ကို။ပ။ နု ပဇာနာတိ၊ မသိ။

သော၊ ထိုနာခံမှတ်သား ဆောင်ထားမှုမရှိသော ပုထုဇဉ်သည်။ ရူပံ၊ ရူပ်သို့။ ဝါ၊ ရူပ်ကို။ "မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာတိ၊ အတ္တတည်း"ဟူ၍။ ဥပေတိ၊ ကပ်ရောက်၏။ ဥပါဒိယတိ၊ စွဲလမ်း၏။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ စွဲမြဲတည်နေ၏။ (ဝေဒနံစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။) တဿ၊ ထို နာခံ မှတ်သား ဆောင်ထားမှုမရှိသော ပုထုဇဉ်၏။ ဣမေ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဤငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်။ ဥပေတာ၊ ကပ်ရောက်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဥပါဒိန္နာ၊ စွဲလမ်းအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်ကြာလှစွာသော နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး။ အဟိတာယ၊ အစီးပွါးမဲ့အလို့ငှါ။ ဒုက္ခာယ၊ ဆင်းရဲခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

(သုတဝါ စ ခေါ အစ နာခိဋ္ဌာတိ "အတ္တာ မေ"တိအထိ အဿုတဝါစသော ဝါကျများကိုမှီး၍ ပေး။) တဿ၊ ထိုနာခံမှတ်သား ဆောင်ထားမှုရှိသော အရိယသာဝကသည်။ ဝါ၊ ၏။ ဣမေ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဤငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်။ အနုပေတာ၊ မကပ်ရောက်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အနုပါဒိန္နာ၊ မစွဲလမ်းအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်လှစွာသော နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး။ ဟိတာယ၊ စီးပွါးအလို့ငှါ။ သုခါယ၊ ချမ်းသာခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊

ဤသို့ အရှင်သာရိပုတ္တြာက မိန့်တော်မူ၏။ အာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ ဘြာ။ တာဒိသာ၊အရှင်ကဲ့သို့ ဥတပ်ကုန်သော။ သဒ္ဒြဟ္မာစာရိနော၊ သီတင်းသုံးပေါ်တို့သည်။ ဃသံ အာယသ္မန္တာနံ။ အကြင် အရှင်တို့ကို။ (ကျေးပဇူးပြုပါ။) အနုကမ္ပကာ၊ အစဉ်သောင့်ရှောက်တတ်ကုန်၏။ အတ္ထကာမာ၊ အကျိုးကိုလိုလားတတ်ကုန်၏။ ဩဝါဒကာ၊ ဆုံးမတတ်ကုန်၏။ အနုသာသကာ၊ အပန်းပန်ဆုံးမ တတ်ကုန်၏။ (တေသံ အာယသ္မန္တာနံ၊ ထိုအရှင်တို့၏။) ဒေဝမေတံ၊ ဤအရှင်ဘုရားမိန့်တော်မူတိုင်း အကျိုးခံပါး ဈမ်းသာရသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာယသ္မတော် သာရိပုတ္တသ၊ ၏။ ဣဒဒ္ဓ ပန ဓမ္ မ-ဒေသနံ၊ ကို။ သုဘဒ္ဒာ၊ ၍။ မေ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ အနုပါဒါယ၊ ၍။ အာသဝေဟိ၊ တို့မှ။ ဝိမုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ။ ပြီ။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-အနုရာဓသုတ်

ဂဇ။ ဧကံ သမယံ၊ တပါးသော အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မဟာဝနေ၊ မဟာဝန်တော်၌။ ကူဋာဂါရသာလာယံ၊ အထွဋ်အခေါက်နှစ်ခုတပ်သော ကျောင်းစရပ်၌။ (အထွဋ်တခုတပ်လျှင် ကူဋာဂါရ, ၂-ခုတပ်လျှင် ကူဋာဂါရသာလာဟု ခေါ်၏။ သံ-ဋီ-၂၊ ၁၀၆။) ဝိဟရတိ၊ ၏။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓသည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အဝိဒူရေ၊ အနီး၌။ အရညကုဋိကာယံ၊ တောစွန်ကျသော ကျောင်းငယ် (သစ်ရွက်မိုးကျောင်း) ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ သမ္ဗဟုလာ၊ မျှားစွာကုန်သော။ အညတိတ္ထိယာ၊ သာသနာမ တပါး အခြားအယူရှိကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကာ၊ ပရိဗိုဇ်တို့သည်။ပ။ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ၊ အရှင် အနုရုဒ္ဓကို။ "အာဝုသော အနုရုဒ္ဓ၊ ငါ့ရှင် အနုရုဒ္ဓ။ ယော သော တထာဂတော၊ အကြင် ဘုရားရှင်သည်။ ဥတ္တမပုရိသော၊ မြတ်သော ယောကျ်ားတည်း။ ပရမပုရိသော၊ သာလွန်သော ယောကျ်ားတည်း။ ပရမပတ္တိပတ္တော၊ သာလွန်သော ဆောက်ပွယ်အဆင့်သို့ ဆောက်သုတည်း။ သော တထာဂတော၊ ထိုဘုရားရှင်သည်။ တံ၊ ထိုသတ္တဝါကို။ 'တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ အထက်၌။ ဟောတိတိ ဝါ၊ ဖြစ်၏'ဟုရင်း။ 'တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ နဟောတိတိ ဝါ၊ မဖြစ်'ဟုရင်း။ 'တထာဂတော၊သည်။မရဏာ၊မှ။ပရံ၊၌။ဟောတိ စ နဟောတိ စ ဟောတိတိ ဝါ၊ ဖြစ်လည်းဖြစ်, မဖြစ်လည်းမဖြစ်'ဟုရင်း။ 'တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ နေဝ ဟောတိ နာ နဟောတိတိ ဝါ၊ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်, မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ် ဟုရင်း။ ဣမေသု စတူသု ဌာနေသု၊ ဤလေးဌာနတို့၌။ ပညာပယမာနော၊ သိစေ (ပညတ်) သည် ဖြစ်၍။ ပညပေတိတိ၊ သိစေ (ပညတ်) ပါသနည်း"ဟုသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစုံ၊ ပြောဆိုကုန်ပြီ။

ဝေ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ၊ သည်။ အညတိတ္ထိ-ယေ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကေ၊ တို့ကို။ "အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ယော သော တထာဂတော၊ သည်။ပ။ ဣမေဟိ စတူဟိ ဌာနေဟိ၊ ဤလေးဌာနတို့မှ။ အညတြ၊ တပါးသောဌာန၌။ ပညာ-ပယမာနော၊ သိစေသည်ဖြစ်၍။ ပညပေတိတိ၊ သိစေ၏"ဟုသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ (ဤအရှင်ကား သကသမယ, ပရသမယကို နားမလည်၊ တိတ္ထိတို့၏ သာသနာ့ဆန့်ကျင်ဖက်မျှကို သာသိ၍ ၎င်း၏ အကြံအစည်ဖြင့် ဖြေရှာလေသည်၊ အမှန်မှာ မဖြေအပ်သော ဌပနိယပဉ္ဍာတည်း။) ဝေ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ အညတိတ္ထိယာ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကာ၊ တို့သည်။ အာယသ္မန္တံ

အနုရာဓ၊ ကို။ "သော စာယံ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်ကား။ နဝေါ၊ ငယ်သေးသည်။ အစိရပဗ္ဗ-ဇိတော၊ ရဟန်းပြု၍ မကြာသေးသုသည်။ ဘဝိသတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဝါ ပန၊ သို့မဟုတ်။ ဗာလော၊ မိုက်သော။ အဗျတ္တော၊ မလိမ္မာသော။ ထေရော၊ မထေရ်သည်။ ဘဝိသတိတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့"ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစုံ၊ ကုန်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ အညတိတ္ထိယာ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကာ၊ တို့သည်။ အာယသ္မန္တံ အနုရာဓံ၊ ကို။ နဝဝါဒေန၊ အငယ်ဟူသော အပြစ်တင်ပြောဆိုခြင်းဖြင့်ရင်း။ ဗာလဝါဒေန စ၊ အမိုက်ဟူသော ပြစ်တင်ပြောဆိုခြင်းဖြင့်ရင်း။ အပသာဒေတွာ၊ မောင်းမဲ၍။ အာသနာ၊ နေရာမှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ပက္ကမိံသု၊ ပဲသွားကုန်၏။

အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ အနုရာဓော၊ သည်။ ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ "ဣဓာဟံ။ ပ။ ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆယျာတိ၊ ဣဓာဟံ။ ပ။ ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆယျ"ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ (အာဂါရဝါကျမျှားကို ဆိုခဲ့ပြီးဝါကျမျှားကိုမှီး၍ သမ္မန်။ အရှင်အနုရာဓက သူ့အကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြားလျှောက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ တံ ကိ မည်သည် အနုရာဓ ရှုပံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံဝါတိ မှ အဝိညာဏော တထာဂတောတိ သမနုပဿသီတိ နောဟေတံ ဘန္တေတိုင်အောင် ယမကသုတ် စာပိုဒ် ၇-ရှု၍သမ္မန်။ဘုရားရှင်က မေး၍ အရှင်အနုရာဓက ဖြေသည်သာ ထူး၏။)

အနုရာဓ၊ အနုရာဓ။ ဣဒါနိ၊ ဤမေးတိုင်း မေးတိုင်းသော အရာဌာနခ၌လည်း။ တေ၊ သင်၏။ တထာဂတော၊ သတ္တဝါကို။ ဒိဋ္ဌေ၊ တွေ့မြင်အပ်သော။ ဓမ္မေ၀၊ အတ္တဘောခ၌သာလျှင်။ ဝါ၊ မျက်မှောက်ဘဝခ၌သာလျှင်။ သစ္စတော၊ အမှန်အားဖြင့်။ ထေတတော၊ ခိုင်မြဲသောအားဖြင့်။ အနုပလဗ္ဘိယမာနေ၊ မရအပ်ပဲလျက်။ တေ၊ သင်၏။ "ယော သော။ ပ။ ပရံ မရဏာတိ ဝါ တိ၊ ယော သော။ပ။ ပရံ မရဏာတိ ဝါ" ဟူသော။ တံ ဝေယျာကရဏံ၊ ထိုအဖြေသည်။ ကလ္လံ နု၊ သင့်လျော်မည်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ဘုရားရှင်က မေးတော်မူ၏။ဘန္တေ၊မြတ်စွာဘုရား။ တေ၊ ဤ အဖြေသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။

အနုရာဓ၊ ဓ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွ ကောင်းစွ။ အနုရာဓ၊ ဓ။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ စ၊ဤမှ ရှေးခ၌ရင်း။ ဧတရဟိ စ၊ယခုအခါ၌ရင်း။ ဒုက္ခဥ္စေ၀၊ ဒုက္ခကိုလည်း။ (ဒုက္ခသမုဒယ-

ပါယူ။) ပညပေမိ၊ သိစေတော်မူ၏။ ဒုက္ခသ၊ ဒုက္ခ၏။ နိုရောဓံ စ၊ ချုပ်ရာနိုဗ္ဗာန်ကိုလည်း။ (ဒုက္ခနိုရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါကိုပါယူ။) ပညပေမိ၊ သိစေတော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ပြီ။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဝက္ကလိသုတ်

၈၇။ ဧကံ သမယံ၊ တပါးသော အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ရာဇဂဟေ၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌။ ကလန္ဒကနိဝါပေ၊ ရှဉ့်နက်တို့ကို အစာကျွေး၍ မွေးမြူရာဖြစ်သော။ ဝေဠုဝနေ၊ဝေဠုဝန်ကျောင်း တော်၌။ ဝိဟရတိ၊ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊၌။အာယသ္မာ ဝက္ကလိ၊ အရှင်ဝက္ကလိသည်။ ကုမ္ဘကာရနိဝေသနေ၊ အိုးထိန်းသည်၏ အိုးလုပ်ရာတဲအိမ်၌။ အာဗာဓိကော၊ နာကျင်သည်ဖြစ်၍။ဝါ၊အနာရောဂါစွဲကပ်သည်ဖြစ်၍။ ဒုက္ခိတော၊ဖြစ်သော ဆင်းရဲဝေဒနာရှိသည် ဖြစ်၍။ဗာဠှဂိလာနော၊ပြင်းထန်စွာ ဖျားနာသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊နေ၏။အထ ခေါ၊၌။ အာယသ္မာ ဝက္ကလိ၊သည်။ဥပဋ္ဌာကေ၊အလုပ်အကျွေးရဟန်းတို့ကို။ “အာဝုသော၊ငါ့ရှင်တို့။ ဌေ၊လာကြကုန်။ တုမ္ဟေ၊ သင်တို့သည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမထ၊ ချဉ်းကပ်ကြကုန်။ ဥပသင်္ကမိတ္မာ၊ ချဉ်းကပ်၍။ ‘ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဝက္ကလိ၊ ဝက္ကလိမည်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အာဗာဓိကော၊ အနာရောဂါစွဲကပ်နေပါ၏။ ဒုက္ခိတော၊ဖြစ်သော ဆင်းရဲဝေဒနာရှိပါ၏။ ဗာဠှဂိလာနော၊ ပြင်းထန်စွာ ဖျားနာပါ၏။ သော၊ ထိုဝက္ကလိရဟန်း သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပါဒေ၊ ခြေတော်တို့ကို။ သိရသာ၊ ဦးခေါင်းဖြင့်။ ဝန္ဒတိတိ၊ ရှိခိုးပါ၏’ ဟူသော။ မမ၊ ငါ၏။ ဝစနေန၊ စကားဖြင့်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ သိရသာ၊ ဖြင့်။ ဝန္ဒထ၊ ရှိခိုးကြကုန်လော။ ‘ဘန္တေ၊ ရှား။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယေန၊ ၌။ ဝက္ကလိ ဘိက္ခု၊ ဝက္ကလိရဟန်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ အနုကမ္ပံ၊ အစဉ်သနားသည်ကို။ ဥပါဒါယ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဥပသင်္ကမတု ကိရာတိ၊ ချဉ်းကပ် စေလိုပါသတဲ့’ ဟူ၍။ ဧဝဉ္စ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒေဿာတိ၊ လျှောက်ခေါ်ကြကုန်”ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ပြောဆိုပြီ။ တေ ဘိက္ခူ၊ ထိုအလုပ်အကျွေးရဟန်းတို့သည်။ “ဧဝမာဝုသောတိ ခေါ၊ ကောင်း ပါပြီ အရှင်”ဟူ၍။ အာယသ္မတော ဝက္ကလိဿ၊ အရှင်ဝက္ကလိ၏ စကားကို။ ပဋိဿုတ္မာ၊ ရှေးရှု နာယူ၍။ ဝါ၊ ဝန်ခံ၍။ပ။ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဝက္ကလိ ဘန္တေ။ပ။ ဥပါဒါယာတိ၊ ဥပါဒါယ”ဟူသော။ ဝေါ၊ ကို။ အဝေါစုံ၊ ကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တုဏှီဘာဝေန၊ ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အဓိဝါသေတိ၊ လက်ခံတော်မူပြီ။

အထ ခေါ၊၌။ဘဂဝါ၊ သည်။နိဝါသေတ္မာ၊ သင်းပိုင်ကိုပြင်ဆင်ဝတ်တော်မူ၍။ပတ္တစီဝရံ၊သပိတ် သင်္ကန်းကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ ဝက္ကလိ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ပြီ။ အာယသ္မာ ဝက္ကလိ၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ကို။ ဒူရတောဝ၊ အဝေးမှသာလျှင်။ အာဂစ္ဆန္တံ၊ ကြွလာတော်မူသည်ကို။ အဒ္ဒသာ ခေါ၊ မြင်ပြီ။ ဒိသ္မာန၊ မြင်၍။ မဠ္ဠကေ၊ ညောင် စောင်းငယ်၌။ သမဓောသိ၊ (အရိုအသေပေးရန်) ထက်ဝန်းကျင်မှ လှူပ်ရှားပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ ဝက္ကလိ ံ၊ ကို။ “ဝက္ကလိ၊ ဝက္ကလိ။ အလံ၊ မသင့်။ တံ၊ သည်။ မဠ္ဠကေ၊ ၌။ မာ သမဓောသိ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ မလှူပ်ရှားလင့်။ ပညတ္တာနိ၊ ခင်းထားအပ်ပြီး ကုန်သော။ ဣမာနိ အာသနာနိ၊ ဤနေရာလွတ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ အဟံ၊ ငါဘုရား

သည်။ တတ္ထ၊ ထိုနေရာလွတ်တို့၌။ နိသီဒိဿာမိတိ၊ ထိုင်တော်မူအံ့"ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပညတ္တေ၊ ခင်းထားအပ်ပြီးသော။ အာသနေ၊ နေရာလွတ်၌။ နိသီဒိ၊ ထိုင်တော်မူပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နိသဇ္ဇ ခေါ၊ ထိုင်တော်မူ၍။ အာယသ္မန္တံ ဝက္ကလိ၊ ကို။ "ဝက္ကလိ၊ ဝက္ကလိ။ ဧတ၊ သင်သည်။ ခမနီယံ ကစ္စိ၊ (ဆင်းရဲဝေဒနာကို) သည်းခံနိုင်၏လော။ ယာပနီယံ ကစ္စိ၊ (ဣရိယာပုထ်ကို) ဖြစ်စေနိုင်၏လော[1]။ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည်။ ပဋိက္ကမန္တိ ကစ္စိ၊ ဆုတ်ကုန်၏လော[2]။ နော အဘိက္ကမန္တိ ကစ္စိ၊ မတိုးကုန်ဘဲရှိ၏လော[2]။ အာသာနံ၊ ထိုဝေဒနာတို့၏[2]။ ပဋိက္ကမော၊ ဆုတ်ခြင်းကို။ ပညာယတိ ကစ္စိ၊ သိအပ်သည်မဟုတ်လော။ အဘိက္ကမော၊ တိုးခြင်းကို။ နော ပညာယတိ ကစ္စိ၊ မသိအပ်သည်မဟုတ်လော ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ ခမနီယံ၊ (ဆင်းရဲဝေဒနာကို) သည်းမခံနိုင်ပါ။ နော ယာပနီယံ၊ (ဣရိယာပုထ်ကို) မဖြစ်စေနိုင်ပါ။ မေ၊ တပည့်တော်၏။ ဘာဒ္ဒေ၊ ပြင်းထန်ကုန်သော။ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည်။ အဘိက္ကမန္တိ၊ တိုးပါကုန်၏။ နော ပဋိက္ကမန္တိ၊ မဆုတ်ပါကုန်။ အာသာနံ၊ ထိုဆင်းရဲဝေဒနာတို့၏။ အဘိက္ကမော၊ တိုးခြင်းကို။ ပညာယတိ၊ သိအပ်ပါ၏။ ပဋိက္ကမော၊ ဆုတ်ခြင်းကို။ နော ပညာယတိ၊ မသိအပ်ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်ဝက္ကလိက လျှောက်ပြီ။ ဝက္ကလိ၊ ဝက္ကလိ။ တေ၊ သင်၏။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ကုက္ကုစ္စံ၊ နောင်တပူပန်ခြင်းသည်။ နု ကစ္စိ၊ မဖြစ်ပဲရှိ၏လော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဝိပ္ပဋိသာရော၊ နှလုံးမသာယာခြင်းသည်။ နု ကစ္စိ၊ မဖြစ်ပဲရှိ၏လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ဘုရားရှင်က မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ တတ္ထ၊ စင်စစ်။ မေ၊ တပည့်တော်၏။ အနုပဂံ၊ မနည်းသော။ ကုက္ကုစ္စံ၊ သည်။ (အဟု၊ ဖြစ်ပြီ။) အနုပဂေါ၊ မနည်းသော။ ဝိပ္ပဋိသာရော၊ သည်။ (အဟု၊ ပြီ။) ဣတိ၊ ဤသို့အရှင်ဝက္ကလိက လျှောက်ပြီ။ ဝက္ကလိ၊ ဝက္ကလိ။ တံ၊ သင့်ကို။ အတ္ထာ၊ မိမိသည်။ သီလတော၊ သီလ (၏ အဖြစ်) အားဖြင့်။ နု ဥပဝဒတိ ကစ္စိ ပန၊ မစွပ်စွဲပဲရှိ၏လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဘုရားရှင်က မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။ အတ္ထာ၊ မိမိသည်။ သီလတော၊ သီလအားဖြင့်။ နု ခေါ ဥပဝဒတိ၊ မစွပ်စွဲပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့

၁။ ခမနီယံ ယာပနီယန္တိ ကစ္စိ ဒုက္ခံ ခမိတုံ ဣရိယာပထံ ဝါ ယာပေတုံ သက္ကာတိ ပုစ္ဆတိ။ ဋီ။ ဣရိယာပထံ ယာပေတုန္တိ သယနနိသဇ္ဇာဒိဘေဒံ ဣရိယာပထံ ပဝတ္တေတုံ။ ဋီ ။ ခမနီယံ ယာပနီယံတို့၌ ခမုဓာတ် အနီယ ပစ္စည်း,ယာဓာတ် ဏာပေပစ္စည်း, အနီယ ပစ္စည်း။ ရင်း အနီယပစ္စည်းသည် ဤအဆုံး သက္ကတ္ထ, ဘောဟောဖြစ်၍ ကစ္စိတေဒ္ဓ တေကို အဝုတ္တကတ္တားကြုံပြီး "တေ၊ သင်သည်။ ခမနီယံ ကစ္စိ၊ သည်းခံနိုင်၏လော။ ယာပနီယံ ကစ္စိ၊ ဖြစ်စေနိုင်၏လော"ဟု အနက်သမ္မန်လိုက်သည်။

၂။ ပဋိက္ကမောသာနံ၌ ပဋိက္ကမော အာသာနံဟုပုဒ်ဖြတ်၊ အာသာနံ၌ နံဝိဘတ်ကို သာနုံပြု, တသဒ္ဒါကို (သံအပြုနှင့်အလားတူသော) သာနုံအပြုကြောင့် သဿာသို့သံသာသုတ္တံသုတ်ဖြင့်ပင် အပြု, အာပစ္စည်းသက်၍ အာသာနုံဟုပြီး၏။ နာသံ ကုဋ္ဌန္တိ ခု၊ ၅၊ ၁ဖ-နှင့်လျော်၏။ တနည်းပဋိက္ကမောသာနံ၌ ပဋိက္ကမော ဃောနုံဟုခဲ့၊ ဧတမှ တကို သပြု,အာပစ္စည်းသက် နံဝိဘတ်ကို သံမပြုပဲထား,ဃောနုံပြီး၏။ ဤနည်းသည် ပဋိက္ကမောသာနန္တိ ပဋိက္ကမော ဧတောသံဖွင့်သော ဤအဌကထာနှင့် သင့်လျော်၏။ သဒ္ဒနီတိ ပဒမာလာ စာမျက်နှာ ၃ဖ၅-၌ ဧတ္ထ ပန "အဘိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ, နာသံ ကုဋ္ဌန္တိ ပဏ္ဍိတာ ခိဠာပဏိဟိတာ တျာသု, ရုတိ တျာသု ပတိဋ္ဌိတာ။ ဗိဇာနိ တျာသု ရုဟန္တီ"တိ ပယောဂဒဿနတော "သာနုံ အာသံ တျာသू"တိ ဣမာနိ ဝုတ္တာနိ အဂ္ဂရုစိန္တကာနံ ဉာဏစက္ခုသမ္ပယုနဋ္ဌာနတ္ဌတာနိဟု မိန့်၏။ အဘိက္ကမော တပုဒ်, သာနုံတပုဒ်ခဲ့၍ ဣတ္ထိလိင် တာသဒ္ဒါ ပဒမာ လာစဉ်၌ နာသံ, တာသံ, သာနုံ, အာသံဟု နံဝိဘတ်အရာ လေးရပ်စဉ်ထား၏။ သာနုံကို တသဒ္ဒါ အာပစ္စည်း နံဝိဘတ်(တသဒ္ဒါကို သပြု, နံဝိဘတ်ကို သံမပြုပဲ)ဖြင့် ရှမ်ပြီးစီရင်လို၏။

အရှင်ဝဏ္ဏလိက လျှောက်ထားပြီ။ ဝဏ္ဏလိ၊ ဝဏ္ဏလိ။ တံ၊ ကို။ အတ္တာ၊ သည်။ သီလတော၊ အားဖြင့်။ နော စေ ဥပဝဒတိ ကိရ၊ အကယ်၍မစ္စပ်စဲ့ပဲရှိပြားအုံ့။ အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ တေ၊ သင်၏။ ကုက္ကုစ္စံ၊ သည်။ကိဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ဝိပ္ပဋိသာရော၊ သည်။ ကော စ၊အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဘုရားရှင်က မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ စိရပဋိကော၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလကိုစဲ့၍ ဖြစ်သည်ဖြစ်၍။ စ၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလမှစ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ဒဿနာယ၊ ဖူးမြင်ခြင်းငှါ။ ဥပသင်္ကမိတုကာမော၊ ချဉ်းကပ်လိုပါ၏။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ယာဝတာ၊ အကြင်မျှလောက်သော အားအစွမ်းဖြင့်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဒဿနာယ၊ ငှါ။ ဥပသင်္ကမေယ္ယံ၊ ချဉ်းကပ်နိုင်ရာ၏။ မော၊ တပည့်တော်၏။ ကာယသ္မိံ၊ ကိုယ်၌။ တာဝတိကာ၊ ထိုမျှလောက်သော။ ဗလမတ္တာ၊ အားအစွမ်းမျှသည်။ နတ္ထိ စ၊ မရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်ဝဏ္ဏလိက လျှောက်ပြီ။

ဝဏ္ဏလိ၊ ဝဏ္ဏလိ။ အလံ၊ မသင့်။ ဒိဋ္ဌေန၊ ဖူးမြင်အပ်သော။ဣမိနာ ပူတိကာယေန၊ ဤပုပ်သော ကိုယ်ဖြင့် [1]။ တေ၊ သင့်အား။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုး ရှိအုံ့နည်း။ ဝဏ္ဏလိ၊ ဝဏ္ဏလိ။ ယော ခေါ၊ အကြင်သူသည်။ ဓမ္မံ၊ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးကို။ ပဿတိ၊ (ဉာဏ်ဖြင့်) ရှုမြင်၏ [2]။ သော၊ ထိုသူသည်။ မံ၊ (လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးကို ရခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော အရဟံ စသော

၁။ ပူတိကာယေနာတိ အတ္တနော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏမို့ ကာယံ ဘဂဝါ ဓဇပဋဂ္ဃရုဏဒ္ဌေန ဒေမာဟ။ဌ။ ဘုရားရှင်သည် မိမိ၏ကိုယ်ကို ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ ဝါဝင်းသော အဆင်းရှိပါသော်လည်း အမြဲစီးယိုတတ်သော အနုက်သဘောအရ ပူတိကာယဟု မိန့်တော်မူ၏။ ၎င်းပကတိကိုယ်ကို မံသစက္ခုဖြင့် ရှုမြင်နေရုံမျှဖြင့် အကျိုးမရှိဟု မိန့်တော်မူလို ရင်းဖြစ်၏။

၂။ ယော ခေါ ဝဏ္ဏလိ ဓမ္မန္တိ ဣဓ ဘဂဝါ "မေကာယော ခေါ မဟာရာဇ တထာဂတော" တိ ဝုတ္တံ ဓမ္မကာယတံ ဒဿေတိ၊ နဝဝိဓော ဟိ လောကုတ္တရဓမ္မော တထာဂတဿ ကာယော နာမ။ဌ။ သတ္ထုဂုဏသရီရံ နာမ နဝဝိဓလောကုတ္တရဓမ္မာဓိဂမမူလန္တိ ကတ္မာ ဝုတ္တံ နဝဝိဓော ဟိ။ပ။ ကာယော နာမတိ! ယထာ သတ္ထာနံ ကာယော ပဋိသန္ဓိမူလကော။

ယော ခေါ ဝဏ္ဏလိ မေံ၌ ဓမ္မံဖြင့် ဤအရာ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် "ဓမ္မကာယော ခေါ မဟာရာဇ တထာဂတော"ဟု မိန့်ဆိုတော်မူအပ်သော ဓမ္မကာယ၏အဖြစ်ကို ပြတော်မူ၏။ မှန်၏။ ကိုးပါးအပြားရှိသော လောကုတ္တရာတရားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်မည်၏ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်ဆိုသောကြောင့် "ယော ခေါ ဝဏ္ဏလိ ဓမ္မံ ပဿတိ၊ သော မံ ပဿတိ။ ယော မံ ပဿတိ၊ သော ဓမ္မံ ပဿတိ။ ဓမ္မံ ဟိ ဝဏ္ဏလိ ပဿန္တော မံ ပဿတိ။ မံ ပဿန္တော ဓမ္မံ ပဿတိ"တို့၌ ဓမ္မံအရနှင့် မံအရ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးချည်းကောက်ယူ မည်။ ခဲ့ဦးအုံ—ဓမ္မံအရ နဝဝိဓလောကုတ္တရဓမ္မ, မံ အရ တထာဂတကာယ ရသော်လည်း နဝဝိဓလောကုတ္တရ ဓမ္မနှင့် တထာဂတကာယ အတူတူပင်ဖြစ်၏။ တူပုံမှာ 'ဓမ္မကာယော ခေါ မဟာရာဇ တထာဂတော....ဘုရား ရှင်သည် ဝါ-ဘုရားရှင်ကိုယ်သည် လောကုတ္တရာကိုးပါးတရားအပေါင်းတည်း'ဟု ဆိုသဖြင့် ဘုရားကိုယ်ခန္ဓာတော နှင့် လောကုတ္တရာကိုးပါးတရား အတူတူဟု ဆိုရာရောက်၏။ အမှန်စင်စစ်အားဖြင့် ဘုရားရှင်ကိုယ်သည်ကာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဟူသော လောကုတ္တရာတရားမဖြစ်နိုင်၊ သို့သော် ဘုရားရှင်၏ အရဟံစသောဂုဏ်တို့ဖြင့် ထုံအပ် သော ကိုယ်တော်ကို ဉာဏ်စက္ခုဖြင့် ရှုမြင်သောသူသည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဟူသော လောကုတ္တရာတရားတို့ကိုရနိုင်၏ ယင်းသို့ (သတ္တဝါတို့၏ကိုယ်ခန္ဓာသည် ပဋိသန္ဓေဟူသော အကြောင်းရှိသကဲ့သို့) ဘုရားရှင်ကိုယ်ခန္ဓာက မိမိက

ဂုဏ်တို့ဖြင့် ထုံအပ်သော) ငါဘုရား (ကိုယ်) ကို။ ပဿတိ၊ (ဉာဏ်ဖြင့်) ရှုမြင်သည်မည်၏။ ယော၊ သည်။ မံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ဝက္ကလိ၊ ဝက္ကလိ။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ပဿန္တော၊ ရှုမြင်သူသည်။ မံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ မံ၊ ကို။ ပဿန္တော၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။

(တံ ကိ ံ မညသိ ဝက္ကလိ၊ ရှေးပဲ နိစ္စံ ဝါ မှစ၍ ပဇာနာတီတိ အထိ အနတ္တလက္ခဏသုတ် စာပိုဒ် ၅၉-၌ ရေးခဲ့ပြီ။)

အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ ဝက္ကလိ ံ၊ ကို။ ဣမိနာ သြဝါဒေန၊ ဤ အဆုံး အမဖြင့်။ သြဝဒိတ္တာ၊ ဆုံးမတော်မူပြီး၍။ အာသနာ၊ နေရာမှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ယေန၊ ၌။ ဂိဇ္ဈကူဋော ပဗ္ဗတော၊ ဂိဇ္ဈကူဋ်တောင်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ပဏ္ဏာမိ၊ ဖဲကြွတော်မူပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ ဝက္ကလိ၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အစိရပက္ကန္တသ္မိံ၊ မကြာမီ ဖဲကြွတော်မူသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဖဲကြွ၍ မကြာမီ။ ဥပဋ္ဌာကေ၊ အလုပ်အကျွေးရဟန်းတို့ကို။ "အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ထေ၊ လာကြကုန်။ မံ၊ ငါ့ကို။ မဥ္စကံ၊ ညောင်စောင်းငယ် သို့။ အာရောပေတ္တာ၊ တင်၍။ ယေန၊ ၌။ ဣသိဂိလိပဿံ၊ ဣသိဂိလိတောင်နံပါးသည်။ ကာဠသိလာ၊ ကျောက်ညိုပေါ် ၌ ဆောက်ထားအပ်သော ကျောင်းသည်။ (ကာဠသိလာတိ ကာဠသိလာ-ဝိဟာရော။ ဌ။ ကာဠသိလာယံ ကတဝိဟာရော ကာဠသိလာဝိဟာရော။ ဌီ။) (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမထ၊ ချဉ်းကပ်ကြကုန်။ မာဒိသော၊ ငါကဲ့သို့ရှုအပ်သောသူသည်။ ကထံ ဟိ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ အန္တရဃရေ၊ အိမ်တွင်း၌။ (အိုးထိန်းသည်၏ တဲအိမ် ၌။) ကာလံ၊ အတ္တဘောကို ပစ်ချခြင်းကို။ ကတ္တာ ဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်၏ဟု။ မညေယျ၊ နာမာတိ၊ မှတ်ထင်ရာအံ့နည်း" ဟု၍။ အာမန္တေသိ၊ ပြောဆိုပြီ။ တေ ဘိက္ခူ၊ ထိုအလုပ်အကျွေး ရဟန်းတို့သည်။ "ဧဝမာဝုသော တိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီအရှင်" ဟု။ အာယသ္မတော ဝက္ကလိဿ၊ အရှင်ဝက္ကလိ၏စကားကို။ ပဋိဿုတ္တာ၊ ရှေးရှုနာယူ၍။ ဝါ၊ ဝန်ခံ၍။ အာယသ္မန္တံ ဝက္ကလိ ံ၊ ကို။ မဥ္စကံ၊ သို့။ အာရောပေတ္တာ၊ ၍။ ယေန၊ ၌။ ဣသိဂိလိပဿံ၊ သည်။ ကာဠသိလာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ ံသု၊ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တဋ္ဌ ရတ္တိ ံ၊ ထိုညဉ့်ပတ်လုံးရင်း။ တဋ္ဌ ဒိဝါဝသေသံ၊

ဉာဏ်စက္ခုဖြင့် ရှုမြင်သူတို့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရခြင်း အကြောင်းရင်းရှိသောကြောင့် ကာရဏူပစာအားဖြင့် ကိုယ်ခန္ဓာကို လောကုတ္တရဓမ္မကာယဟု ဆိုရလေသည်။ ထိုကြောင့် ဌီကာ "သတ္တု ဂုဏသရီရံ နာမ။ပ။ ပဋိသန္ဓိ-မူလကော" ဟု မိန့်သည်။

သို့ဖြစ်ရကား "ကိုးပါးအပြားရှိသော လောကုတ္တရာတရားကို ဉာဏ်စက္ခုဖြင့် ရှုမြင်သူသည် ၎င်းတရားတို့ကို ရခြင်းအကြောင်းဖြင့်သဖြင့် ငါဘုရား၏ အရဟတ်စသောဂုဏ်တို့ဖြင့် ထုံအပ်သည့်ကိုယ်ကို ဉာဏ်စက္ခုဖြင့် ရှုမြင်သည်မည်၍, ငါဘုရားကိုယ်ကို ရှုမြင်သူကလည်း ထိုတရားကို ရှုမြင်သည်မည်ပေ၏" ဟု အပြန်အလှန်မိန့်တော်မူသည်။ ဆိုလိုရင်းကား—တရားကိုရှုလျှင်လည်း ငါဘုရားကိုရှုရာရောက်၍ ငါဘုရားကိုရှုလျှင်လည်း တရားကိုရှုရာရောက်၏။ အကြောင်းမှာ-လောကုတ္တရာတရားကို ဉာဏ်ဖြင့်မြင်အောင် အားထုတ်မှုနှင့် ငါဘုရားဂုဏ်တော်ကို ဉာဏ်ဖြင့်မြင်အောင် အားထုတ်မှုသည် အတူတူဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ထို့ကြောင့် "ဘုရား၏ဂုဏ်ကို အာရုံပြု ရှိခိုးနေဘို့မလို တရားကိုသာ အားထုတ်ဘို့လို၏၊ တရားအားထုတ်ဘို့ မလို၊ ဘုရား၏ဂုဏ်ကိုသာ အာရုံပြု ရှိခိုးနေဘို့လို၏" ဟူသော ဆင်ခြေတက် တဖက်သတ် အယူသည်းမှုကို ရှောင်ရှားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ထုသတည်း။

ထိုကြောင်းကျန်သော နေ့ပတ်လုံးရင်း။ ဂိဇ္ဈကူဋ္ဌေ ပဗ္ဗတေ၊ ၌။ ဝိဟာသိ၊ နေတော်မူပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ ဒေ၊ နှစ်ယောက်ကုန်သော။ ဒေဝတာယော၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်။ (ဒေဝတာတိ သုဒ္ဓါ-ဝါသဒေဝတာ။ ၌။) အဘိက္ကန္တာယ၊ အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော။ (တပစ္ဆည်းသည် တဗ္ဗ ပစ္ဆည်း၏အနက်၌သက်၏။) ရတ္တိယာ၊ ညဉ့်၌။ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ၊ အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော အဆင်းရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဂိဇ္ဈကူဋ်၊ ဂိဇ္ဈကူဋ်တောင်ကို။ ကေဝလကပ္ပံ၊ အလုံးစုံလောက်နီးနီး။ (ကေဝလပုဒ် ကပ္ပပစ္ဆည်း။ ဤသံဃိနအနုက်၌သက်။ မောဂ်နိဿယ-နှာ-၆၆၅။) ဩဘာသေတ္မာ၊ ထွန်းလင်းစေပြီး၍။ ပ။ အဋ္ဌံသု၊ တည်ကုန်ပြီ။ ကေမန္တံ၊ တခုသောအရပ်အဖို့၌။ ဌိတာ ခေါ၊ တည်သော။ ကော၊ တယောက်သော။ ဒေဝတာ၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ကို။ "ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဝဏ္ဏလိ၊ ဝဏ္ဏလိမည်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဝိမောက္ခာယ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂ ဝိမောက္ခအကျိုးငှါ။ (ဝိမောက္ခာယာတိ မဂ္ဂဝိမောက္ခတ္ထာယ။ ၌။ မဂ္ဂဝိမောက္ခတ္ထာယာတိ အဂ္ဂမဂ္ဂ ဝိမောက္ခာဓိဂမာယ။ ၌။) စေတေတိတိ၊ စေ့ဆော်အားထုတ်၏" ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ အပရာ၊ တပါးသော။ ဒေဝတာ၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ "ဘန္တေ၊ ရား။ သော ဟိ၊ ထိုဝဏ္ဏလိရဟန်းသည်။ သုဝိမုတ္တော (အရဟတ္တဖလဝိမုတ္တိဖြင့်) ကိလေသာတို့မှ ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်သည်ဖြစ်၍။ ဝိမုစ္စိဿတိ နူနာတိ၊ လွတ်မြောက်လိမ့်ယောင်တကား" ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ တာ ဒေဝတာယော၊ ထိုသုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို၊ အဝေါစုံ၊ လျှောက်ကုန်ပြီ။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဝတ္ဝာ၊ လျှောက်ပြီး၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတ္ဝာ၊ ရှိသေစွာရှိခိုးပြီး၍။ ပဒက္ခိဏံ၊ အရှိအသေကို။ ကတ္ဝာ၊ ပြု၍။ တတ္ထေव၊ ထိုအရပ်၌ပင်လျှင်။ အန္တရဓာယိံသု၊ ကွယ်ပျောက်ကုန်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တဿာ ရတ္တိယာ၊ ထိုညဉ့်၏။ အစ္စယေန၊ လွန်သောအခါ၌။ ဘိက္ခူ၊ ရဟန်းတို့ကို။ "ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဧထ၊ လာကြကုန်။ တုမှေ၊ သင်တို့သည်။ ယေန၊ ၌။ ဝဏ္ဏလိ ဘိက္ခု၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမထ၊ ချဉ်းကပ်ကြကုန်။ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ၊ ၍။ ဝဏ္ဏလိ ဘိက္ခုံ၊ ကို။ 'အာဝုသော ဝဏ္ဏလိ၊ ငါ့ရှင်ဝဏ္ဏလိ။ တုံ၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ရင်း။ ဒ္ဝိန္နဉ္စ ဒေဝတာနံ၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာနှစ်ယောက်တို့၏ရင်း။ ဝစနံ၊ စကားကို။ သုဏာ၊ နားထောင်ဦးလော့။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဣမံ ရတ္တိံ၊ ဤညဉ့်၌။ ဒ္ဝေ၊ နှစ်ယောက်ကုန်သော။ ဒေဝတာယော၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်။ ပ။ ဝိမုစ္စိဿတီတိ၊ လွတ်မြောက်လိမ့်ယောင် တကားဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ အာဝုသော ဝဏ္ဏလိ၊ ငါ့ရှင်ဝဏ္ဏလိ။ ဘဂဝါ စ၊ မြတ်စွာ ဘုရားသည်လည်း။ တံ၊ သင့်ကို။ ဝဏ္ဏလိ၊ ဝဏ္ဏလိ။ မာ ဘာယိ၊ မကြောက်လင့်။ ဝဏ္ဏလိ၊ ဝဏ္ဏလိ။ မာ ဘာယိ၊ မကြောက်လင့်။ တေ၊ သင်၏။ အပါပကံ၊ မယုတ်မာသော။ ဝါ၊ ကောင်းသော။ မရဏံ၊ သေခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ အပါပိကာ၊ မယုတ်မာသော။ ဝါ၊ ကောင်းသော။ ကာလကိရိယာ၊ အတ္တဘောကို ပစ်ချခြင်းကို ပြုခြင်းသည်။ ဘဝိဿတီတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟာတိ၊ မိန့်တော်မူ၏'ဟု။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဒေထာတိ၊ ဆိုကြကုန်လော့" ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

တေ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ ပ။ အာယသ္မန္တံ ဝဏ္ဏလိံ၊ ကို။ "သုဏာဝုသော။ ပ။ ဒေဝတာနန္တိ၊ ဒေဝတာနံ" ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစုံ၊ ကုန်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ ဝဏ္ဏလိ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌာကေ၊ တို့ကို။ "အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဧထ၊ လာကြကုန်။ မံ၊ ငါ့ကို။ မဥ္ဇကာ၊ ညောင်

စောင်းငယ်မှ။ သြရောပေထ၊ ချပါကုန်လေ့။ မာဒီသော၊ ငါကဲ့သို့ ရှုအပ်သောသူသည်။ ကထံ ဟိ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဥစ္စေ၊ မြင့်သော။ အာသနေ၊ နေရာပေါ်၌။ နိသီဒိတ္ဝာ၊ ထိုင်၍။ တသ ဘဂဝတော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ သာသနံ၊ အဆုံးအမသြဝါဒကို။ သောတဗ္ဗံ၊ နာယူထိုက်၏ဟု။ မညေယျ နာမာတိ၊ မှတ်ထင်ရာအံ့နည်း"ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ပြောဆိုပြီ။

တေ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ပ။ အာယသ္မန္တံ ဝက္ကလိ ံ၊ ကို။ မဒ္ဒကာ၊ ညောင်စောင်းငယ်ပေါ်မှ။ သြရောပေသုံ၊ ချကုန်ပြီ။ (ဣမံ အာဝုသောမှ ကာလကိရိယာတိ အထိ ပေးမြဲ။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်မူ။ "ဘန္တေ၊ ရား။ ဝက္ကလိ ဘိက္ခု၊ သည်။ပ။ ဝန္ဒတိတိ၊ ရှိခိုး၏"ဟူ သော။မမ၊ ငါ၏။ ဝစနေန၊ စကားဖြင့်။ဘဂဝတော၊၏။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ သိရသာ၊ ဦးဖြင့်။ ဝန္ဒထ၊ ရှိခိုးကြပါကုန်လေ့။ "ရှုပံ၊ ရူပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဟံ၊ တပည့် တော်သည်။ တံ၊ ထိုမမြဲသောရူပ်ကို။ နု ကခ်ါမိ၊ ယုံမှားမရှိ အမှန်သိ၏။ ယံ၊ အကြင်ရူပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထိုမမြဲသော ရူပ်ကို။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲဟူ၍။ နု ဝိစိကိစ္ဆာမိ၊ တွေးတော မရှိ အမှန်သိ၏။ ယံ၊ အကြင်ရူပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုမမြဲ,ဆင်းရဲသောရူပ်၌။ မေ၊ တပည့်တော်၏။ ဆန္ဒော ဝါ၊ လိုချင်ခြင်းသည်၎င်း။ရာဂေါ ဝါ၊တပ်မက်ခြင်းသည်၎င်း။ ပေမံ ဝါ၊ ချစ်ခြင်းသည်၎င်း။ နတ္ထိတိ၊ မရှိဟူ၍။ နု ဝိစိကိစ္ဆာမိ၊ တွေးတောမရှိ အမှန်သိ၏။ (ဝေဒနာ သညာ သခ်ါရ ဝိညာဉ် တို့၌လည်း ဤနည်းပေး။) နု ဝိစိကိစ္ဆာမိတိ၊ တွေးတောမရှိ အမှန်သိ၏"ဟူ၍။ ဝေဒူ၊ဤသို့လည်း။ ဝဒေထ၊ လျှောက်ပါလေကုန်လေ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်ဝက္ကလိက ပြောဆိုပြီ။ တေ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ပ။ ပဏ္ဍိမ ံသု၊ ဖဲသွားကုန်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ ဝက္ကလိ၊ သည်။ တေသု ဘိက္ခူသု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ အစိရပက္ကန္တေသု၊ ဖဲသွားကုန်၍ မကြာမီ။ သတ္ထာ၊ ထား၏။ အာဟရေသိ၊ ဆောင်ယူ(လည်ဖြတ်-သတ်)လေပြီ[1]။

အထ ခေါ၊ ၌။ တေဘိက္ခူ၊ တို့သည် ။ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ကို။ "ဝက္ကလိ ဘန္တေ ။ပ။ နု ဝိစိကိစ္ဆာ-မိတိ၊ နု ဝိစိကိစ္ဆာမိ" ဟူသော။ ဇော်၊ကို။ အဝေါစုံ၊ကုန်ပြီ။

အထ ခေါ၊၌။ ဘဂဝါ၊သည်။ ဘိက္ခူ၊ ရဟန်းတို့ကို။ "ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အာယာမ၊ လာ, ကြားကြကုန်စို့။ ယေန၊၌။ ဣသိဂိလိပဿ၊ ဣသိဂိလိတောင်နံပါးသည်။ ကာဠသိလာ၊ ကျောက် ညိုပေါ်၌ဆောက်ထားအပ်သောကျောင်းသည်။(အတ္ထိ၏။)တေန၊သို့။ဥပသင်္ကမိဿာမ၊ချဉ်းကပ် ကုန်အံ့။ ယတ္ထ၊ ယင်းဣသိဂိလိတောင်နံပါး ကျောက်ညိုပေါ်၌ ဆောက်ထားအပ်သော ကျောင်း၌။ ဝက္ကလိနာ၊ ဝက္ကလိမည်သော။ ကုလပုတ္တေန၊ အမျိုးကောင်းသားသည်။ သတ္ထာ၊ ထား၏။ အာဟ-ရိတန္တိ၊ ဆောင်ယူ (လည်ဖြတ်-သတ်)အပ်ပြီ" ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ တေ ဘိက္ခူ၊

၁။ အရှင်ဝက္ကလိသည် ရဟန္တာဟု မှတ်ထင်နေရာ ဆင်းရဲဝေဒနာနှိပ်စက်လွန်းသဖြင့် လည်တံကို ထားဖြင့် လိုးသတ်သောအခါ ဆင်းရဲဝေဒနာအားကြီးလှမှ ပုထုဇဉ်မှန်းသိ၍ မူလစီးပြန်းနေကျ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်၍ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးလျင် ကွယ်လွန်လေသည်။ ၎င်းအရှင်ဝက္ကလိမှာ ရဟန္တာ၏ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ၁၉ ပါးလုံး မရနိုင်၊ ထားဖြင့် ဦးခေါင်းကို ဖြတ်စဉ် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ၁-ပါး - ၂-ပါး မချွတ်ရနိုင်ကြောင်း အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသည်။ ဌီကာ၌ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ၁-ပါး - ၂-ပါး ရသည်ဟု ဆိုသည်ကား "သဘာဝအားဖြင့် မချွတ်ရနိုင်ကြောင်း"ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တို့သည် တိုထိုမဂ်မှ ထဆုံ၍ ဖြစ်ကြ ကုန်၏။၁-ပါး - ၂-ပါး ဂဏန်းတပ်၍ ဆိုလိုက်ခြင်းမှာ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ရနိုင်ကြောင်း သိရန်ဆိုသည်ဟု မိန့်၏။

တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ စကားကို။ "ဧဝံ ဘန္တေ တိ ခေါ၊ မှန်ပါအရှင်ဘုရား" ဟု။ ပစ္စဿောသုံ၊ ရှေးရှုနာယူကုန်ပြီ။ ဝါ၊ ဝန်ခံကုန်ပြီ၊ အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သမ္မဟုလေဟိ၊ မျှားစွာကုန်သော။ ဘိက္ခူဟိ၊ ရဟန်းတို့နှင့်။ သဒ္ဓိ ၊ အတူတကွ။ပ။ ဥပသင်္ကမိ၊ပြီ။ ဘဂဝါ၊သည်။ အာယသ္မန္တံ ဝက္ကလိ ၊ အရှင်ဝက္ကလိကို။ ဒူရတောဝ၊ အဝေးမှသာလျှင်။ မဒ္ဒကေ၊ ညောင်စောင်း ငယ်ပေါ်၌။ ဝိဝတ္တကမ္မံ၊ ပြန်လည်သော ပခုံး (ဦးခေါင်း)ရှိသည်ဖြစ်၍။ သေမာနံ၊ လဲလျောင်း နေသည်ကို။ အဒ္ဒသ ခေါ၊ မြင်တော်မူပြီ။[1]

တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ၌။ ဓူမာယိတတ္တံ၊ အခိုး (တိမ်)ကဲ့သို့ပြုသည်၏ အဖြစ်သည်။တိမိ-ရာယိတတ္တံ၊ အမိုက်မှောင် (တိမ်)ကဲ့သို့ပြုသည်၏ အဖြစ်သည်[2]။ ပုရိမံ ဒိသံ၊ အရှေ့အရပ်သို့။ ဂစ္ဆ-တေဝ၊ သွားသည်သာလျှင်တည်း။ ပစ္ဆိမံ ဒိသံ၊ အနောက်အရပ်သို့။ ဂစ္ဆတိ ဧဝ၊သွားသည်သာလျှင် တည်း။ ဥတ္တရံ ဒိသံ၊ မြောက်အရပ်သို့။ ဂစ္ဆတိ ဧဝ၊ တည်း။ ဒက္ခိဏံ ဒိသံ၊ တောင်အရပ်သို့။ ဂစ္ဆတိ ဧဝ၊ တည်း။ ဥဒ္ဓံ ဒိသံ၊ အထက်အရပ်သို့။ ဂစ္ဆတိ ဧဝ၊ တည်း။ အဓော ဒိသံ၊ အောက် အရပ်သို့။ ဂစ္ဆတိဧဝ၊ တည်း။ အနုဒိသံ၊ ထောင့်အရပ်သို့။ (ထောင့်လေးထောင့်လုံးယူ။) ဂစ္ဆတိ-ဧဝ၊တည်း။ အဏ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခူ၊ ရဟန်းတို့ကို။ "ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဓူမာယိ-တတ္တံ၊ အခိုး (တိမ်)ကဲ့သို့ပြုသည်၏အဖြစ်သည်။ပ။အနုဒိသံ၊ထောင့်အရပ်သို့။ ဂစ္ဆတိ ဧဝ၊ တည်း။ ဧတံ၊ ဤအခိုးအမှောင်ကဲ့သို့ပြုသည်၏အဖြစ်၏ အရပ်ထိုထို သွားနေခြင်းကို။ တုမှေ၊သင်တို့သည်။ ပဿထ နောတိ၊ မြင်ကြကုန်သလော" ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဧဝံ ဘန္တေ၊ မှန်ပါ အရှင်ဘုရား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧသော၊ ဤသွားနေခြင်းသည်။ ပါပိမာ၊ ယုတ်မာမှုရှိသော။ မာရော၊ မာရ်နတ်သည်။ ဝက္ကလိဿ ကုလပုတ္တဿ၊ ဝက္ကလိ အမျိုးကောင်းသား၏။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ 'ဝက္ကလိဿ ကုလပုတ္တဿ၊ ၏။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ကတ္ထ၊ အဘယ်၌။ ပတိဋ္ဌတန္တိ၊ တည်သနည်း'ဟု။ သမန္နေသတိ၊ အဖန်ဖန်ရှာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝက္ကလိ ကုလပုတ္တော၊ သည်။ အပ္ပတိဋ္ဌိတေန စ၊ မည်သည့်အရပ်၌မျှ မတည်သော။ ဝိညာဏေန၊ ဝိညာဉ်ဖြင့်။ (အပ္ပတိဋ္ဌိတေန ဝိညာဏေန=အပ္ပတိဋ္ဌိတဝိညာဏော၊ အဘယ်၌မျှမတည်သော ဝိညာဉ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ သော်လည်း ပေး။) ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ခန္ဓာဇာတ်သိမ်း ငြိမ်းလေပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

---

[1]။ အရှင်ဝက္ကလိသည် ပက်လက်အိပ်လျက် ထားဖြင့်လည်ကိုဖြတ်လိုက်သာ ကိုယ်ပိုင်းသည် ပကတိပက်လက် အတိုင်းဖြစ်၍ ဦးခေါင်းမှာ လက်ျာနံဘေးလည်ကျ၍ တည်နေသည်။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မျှားသောအားဖြင့် လက်ျာနံတောင်း စောင်းလျက် ကွယ်လွန်ရိုး ထုံးစံရှိကြသောကြောင့် ထိုကဲ့သို့ ဦးခေါင်း လက်ျာဘက် ဆောင်း လည်နေကြောင်းဆိုကြကုန်၏ ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်၏။

[2]။ ဓူမာယိတတ္တန္တိ ဓူမာယနဘာဝံ။ တိမိရာယိတတ္တန္တိ တိမိရာယနဘာဝံ။ ဓူမလေဟက် ဝိယ တိမိရဝ-လာဟက် ဝိယ စာတိ အတ္ထော။ ၌။ ဓူမာယနဘာဝေါ ဓူမာကာရတာ၊ တထာ တိမိရာယနဘာဝေါ။ ၌။ ဓူမော ဝိယ အာစရတိတိ ဓူမာယတိ၊ ဓူမာယတိတိ ဒုမာယိတံ၊ တဿ ဘာဝေါ ဒုမာယိတတ္တံ ဟုပြု။တိမိရာယိတတ္တံ၌လည်း ဤနည်း။ ဓူမာယိတတ္တန္တိ ဓူမာယိတဘာဝံ။ သဂါထကမာရသံယုတ်။ ရုပ်ပြီးပုံကို မောဂ်-နိဿယ ဏာဒိကဏ္ဍ နှာ ၆၃၅-၌။

၆-အဿဇိသုတ်

၇၇။ (ကေ သမယံ။ပ။ကလန္ဒကနိဝါပေ။ပေးမြဲ။)တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ အဿဇိ၊ အရှင်အဿဇိသည်။ အာဗာဓိကော၊ အနာရောဂါရှိ (စွဲကပ်) သည်ဖြစ်၍။ ဒုက္ခိတော၊ ဖြစ်သော ဆင်းရဲဝေဒနာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဗာဠှဂိလာနော၊ ပြင်းထန်စွာ နာဖျားသည် ဖြစ်၍။ ကဿပကာရာမေ၊ ကဿပသူဌေးဆောက်လုပ် (လှုဒါန်း) အပ်သော အရံကျောင်း၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။(အထ ခေါ အာယသ္မာ အဿဇိ မှစ၍ ကောစိ ဝိပဋိသာရောတိအထိ ဝက္ကလိသုတ်နှင့်တူ၏။) ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ပုဗ္ဗေ ခေါ၊ရှေးအခါ၌။ ဂိလညေ၊ နာဖျားသော အခါ၌။ဝါ၊အနာသည်။(သတိ၊ဖြစ်လတ်သော်။)ကာယသခီရေ၊ ကာယသခီရတို့ကို။ (ထွက်သက် ဝင်သက်တို့ကို ဟူလို။ ကာယသခီရေတိ အဿာသပဿာသေ။ ၌။) ပဿမ္ဘေတွာ ပဿမ္ဘေတွာ၊ ငြိမ်းပျောက်စေ၍ ငြိမ်းပျောက်စေ၍။ (ပဿမ္ဘေတွာတိ နိရောဓေတွာ။ ၌။) ဝိဟရामိ၊ နေ၏။ သောဟံ၊ ထိုတပည့်တော်သည်။ သမာဓိ ံ၊ (စတုတ္ထစျာန်) သမာဓိကို။ နပဋိလဘာမိ၊ (ယခု) မရ တော့ပါ။ ဘန္တေ၊ ရှင်း။ တဿ မယှံ၊ ထိုတပည့်တော်၏။ တံ သမာဓိ ံ၊ ထို(စတုတ္ထစျာန်)သမာဓိကို။ အပဋိလဘတော၊ မရသည်ဖြစ်၍။ "အဟံ၊ ငါသည်။ နော စဿ ပရိဟာယာမိတိ၊ (သာသနာမှ) မဆုတ်ယုတ်ပဲ ရှိပါ၏လော"ဟူသော ၁။ ဧवं၊ ဤအကြံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်အဿဇိကလျှောက်ပြီ။ အဿဇိ၊ အဿဇိ။ ယေ တေ သမဏာ ဗြာဟ္မဏာ၊ အကြင်ရဟန်းပုဏ္ဏား တို့သည်။ သမာဓိသာရကာ၊ သမာဓိသာလျှင် အနှစ်ဟု အောက်မေ့ကြကုန်၏။ သမာဓိသာမညာ၊ သမာဓိသာလျှင် ရဟန်းအဖြစ်ဟု အောက်မေ့ကြကုန်၏ ၂။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့၏။ တံ သမာဓိ ံ၊ ထိုသမာဓိကို။ အပဋိလဘတံ၊ မရကုန်သည်ဖြစ်၍။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ "နော စ သု-ပရိဟာယာမာတိ၊ (သာသနာမှ)မဆုတ်ယုတ်ပဲ ရှိပါကုန်၏လော"ဟူသော။ ဧवं၊ ဤအကြံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဘုရားရှင်က မိန့်တော်မူပြီ။

၁။ နော စဿာဟံ ပရိဟာယာမိတိ ကစ္စိ နု ခေါ အဟံ နု ပရိဟာယာမိ။ ၌။ နော စ သ္စာဟန္တိ နော စ သု အဟံ။ ဌီ။ ဤ ၌ ဌီတို့တွင် ဌီဖြင့် ပုဒ်ဖြတ်၍ သု-နိပါတ်ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်းစွာ ပြ၏။ ၌-ဖြင့် စ-နှင့် သု-နိပါတ်တို့ကို ကစ္စိ နု ခေါ-ပုဒ်တို့ကဲ့သို့ပင် သံသယအနက်ဟောဖြစ်ကြောင်း ဖွင့်ပြ၏။ ဘူတမိဒံ နောဿုတိ ဘိက္ခဝေ ကခ်ံတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိစိကိစ္ဆာ(မ ၁-၃၂၆)စသည်၌ကဲ့သို့ပင် မှတ်အပ်၏။ ထိုကြောင့် စဿာဟံ-ကို စ+အဿ+အဟံ-ဟူ၍ရင်း၊ စဿု-ကို စ+အဿု-ဟူ၍ရင်း ပုဒ်ဖြတ်ပြီးလျှင် အဿ အဿု-တို့ကို ကြိယာပုဒ်ဟု ယူ၍ နော စေ အဿ၊ အကယ်၍ သမာဓိမဖြစ်ငြားအုံ။ နော စေ အဿု၊ အကယ်၍ သမာဓိတို့သည် မဖြစ်ကုန်ငြားအုံ- ဟူ၍ အနက်မပေးသင့်။ ၌-ဌီတို့နှင့်အညီ အထက်ပါအတိုင်း သံသယအနက်သာ ပေးသင့်သည်။

၂။ သမာဓိ ဝေ သာရော ဝေတေသန္တိ သမာဓိသာရကာ-ဟု ဝေနတ္ထပြု၍ သမာဓိသာရကာ၊ သမာဓိလျှင် အနှစ်သာရရှိကုန်၏ဟု အနက်ပြန်သင့်သော်လည်း သမာဓိ ံ ယေဝ သာရဠ္ဌ သာမညဠ္ဌ မညန္တိ ဟူသော ၌-နှင့် အညီ အထက်ပါအနက်ကို အမိပ္ပါယတ္ထ ဟု ယူအပ်၏။ သို့မဟုတ် သမာဓိ ဝေ သာရောတိ ဝေတေ မညန္တိတိ သမာဓိသာရကာ-ဟု ပဌမာ ဗဟုဗ္ဗိဟိ သော်ရင်း၊ သမာဓိ ဝေ သာရောတိ မတိ ဝေတေသန္တိ သမာဓိသာရကာ-ဟု ဣတိနှင့် မတိပုဒ်ကြောသော ဆဋ္ဌီ ဗဟုဗ္ဗိဟိသော်ရင်း ကြံအပ်၏။ သမာဓိသာမညာ၌လည်း နည်းတူပင်။ မယှံ ပန သာသနေ နု တေ သာရံ၊ ဝိပဿနာမဂ္ဂဖလာနိ သာရံ၊ ၌။ ဝေတန္တိ သမာဓိမတ္တသာရံ၊ သီလမတ္တ ပန ဝတ္တတေ ဝေ ဝ နတ္ထိ။ ဌီ။ မြတ်စွာဘုရားသာသနာ၌ အနှစ်တရားကား ဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ်တို့တည်း။ သမာဓိ တရားမျှနှင့် သီလတရားမျှဖြင့် ရောင့်ရဲမနေရာ၊ ဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ်ရောက်မှ အနှစ်သာရနှင့် ပြည့်စုံသည်ဟု ၌-ဌီ တို့၌ မိန့်လိုရင်းဖြစ်၏။

(တံ ကိ ံမညသိ အာသဒီ။ပ။ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတိ။ ပေးမြဲ။) သော၊ ထို(ရဟန္တာ) ရဟန်းသည် ၁။ သုခံ ဝေဒနံ၊ သုခဝေဒနာကို။ စေ ဝေဒယတိ၊ အကယ်၍ ခံစားငြားအုံ့။ သာ၊ ထိုသုခဝေဒနာသည်။ အနိစ္စာတိ၊ မမြဲဟု။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ အနုဇ္ဇောသိတာတိ၊ မျှိုမတတ် စွဲလမ်းဘွယ်မရှိဟု။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ အနဘိနန္ဒိတာ၊ လွန်စွာနှစ်သက်ဘွယ်မရှိဟု။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို ၂။ပ။ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို။ပ။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ သော၊ ထို(ရဟန္တာ)ရဟန်းသည်။ သုခံ ဝေဒနံ၊ ကို။ စေ ဝေဒယတိ၊ အုံ့။ နံ၊ ထိုသုခဝေဒနာကို။ ဝိသံယုတ္တော၊ သံယောဇဉ်နှင့်မယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ ဝေဒယတိ၊ ခံစား၏။ပ။ သော၊ ထို (ရဟန္တာ) ရဟန်းသည်။ ကာယပရိယန္တိကံ၊ ကိုယ်လျှင် အဆုံးစွန် အပိုင်းအခြားရှိသော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယမာနော၊ ခံစားသည်ရှိသော်။ ကာယပရိယန္တိကံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယာမီတိ၊ ခံစား၏ဟု။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ဇီဝိတပရိယန္တိကံ၊ အသက်လျှင် အဆုံးစွန် အပိုင်းအခြားရှိသော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ပ။ ဝေဒယာမီတိ၊ ခံစား၏ဟု။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ကာယဿ၊ ကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ပျက်စီး သည်မှ။ (ဤနေရာ၌ မ-၃-၂၅၄၊ နှာ စာပိုဒ် ၃၆၄-၌ ပရိမရဏာပါသည်။) ဇီဝိတပရိယာဒါနာ၊ အသက်ကုန်ခမ်းသည်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ဣဓေဝ၊ ဤတဆဲနှစ်ပါးသော အာယတနတို့၌သာလျှင်။ သဗ္ဗဝေဒယိတာနိ၊ အလုံးစုံသော ဝေဒနာတို့သည်။ အနဘိနန္ဒိတာနိ၊ မနှစ်သက်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်၍ ၂။ သီတီ ဘဝိဿန္တိတိ၊ ငြိမ်းပျောက်ကုန်လတ္တံ့ဟု။ ပဇာနာတိ၊ ၏။

အသဒီ၊ အသဒီ။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာကို ဟောတော်မူအုံ့။ တေလဉ္စ၊ ဆီကိုလည်း။ ပဋ္ဌိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဝဋ္ဋိဉ္စ၊ မီးစာကိုလည်း။ ပဋ္ဌိစ္စ၊ စွဲ၍။ တေလပ္ပဒီပေါ၊ ဆီမီးရောင်သည်။ စျာယေယျ၊ တောက်လောင်ရာ၏။ တသ္မိံ ဝ တေလသ္မိံ စ၊ ထိုဆီ၏သာလျှင်ဝင်း။ တသ္မာ ဝေ ဝဋ္ဋိယာစ၊ ထိုမီးစာ၏ သာလျှင်ဝင်း။ ပရိယာဒါနာ၊ ကုန်ခန်းခြင်းကြောင့်။ (ဤ၌လည်း ယခင် မ ၃-၌ အညသ စ

၁။ အထသ တိပရိဝဋ္ဋဒေသနာဝသာနေ အရဟတ္တံ ပတ္တသ သတတဝိဟာရံ ဒသေန္တော သော သုခံ စေ ဝေဒနံ ဝေဒယတီတိ အာဒိမာဟ။ ၌။ ရှေ့ နိစ္စံ ဝါ အစ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတိ အထိ တိပရိဝဋ္ဋန ဒေသနာအဆုံး၌ အရှင်အသဒီရဟန္တာဖြစ်၍ ၎င်းအရှင်အသဒီရဟန္တာအား သတတဝိဟာရရှေ့ "သော သုခံ" စသော ဒေသနာတော်ကို ဆက်လက်ဟောတော်မူသည်။

၂။ ဤအရာတွင် သုခဝေဒနာ၌ နှစ်သက်မှုဖြစ်တတ်၍ "မနှစ်သက်အပ်"ဟု သိခြင်းသည် သင့်လျော်၏။ ဒုက္ခဝေဒနာ၌ နှစ်သက်မှုမဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ၎င်းကို "မနှစ်သက်အပ်"ဟု သိခြင်းသည်ကား မထူးခြား ဟု မှတ်ထင်တတ်၏။ အမှန်မှာ ဒုက္ခရောက်သောအခါ ဒုက္ခမဖြစ်လျှင်ကောင်းမှာဘဲဟု သုခကို တောင့်တသည်၊ ထိုသုခကို တောင့်တခြင်းသည်ပင် ဆင်းရဲဒုက္ခကို တောင့်တခြင်း နှစ်သက်ခြင်း မည်ပေ၏။ မှန်၏၊ သုခကို တောင့်တမှုသည် သုခမှပြောင်းလဲသောအခါ ဒုက္ခဖြစ်ပေါ်လာသောကြောင့် ဖြစ်ပေါ်မည့် ထိုဒုက္ခ၌ နှစ်သက်မှု ဖြစ်ရလေ၏။ ထိုကြောင့် သုခဝိပရိဝတ္တေ သုခဝိပရိဏာမဒုက္ခံ၊ တသ္မာ သုခံ အဘိနန္ဒန္တော အတ္ထတော ဒုက္ခံ အဘိနန္ဒတိ နာမ ဟု ဋီ-၌ မိန့်၏။ ထိုကြောင့် "ဒုက္ခဝေဒနာကို လွန်စွာ မနှစ်သက်အပ်ဟု သိ၏"ဟု ဟော တော်မူသည် ဟူလို။

၃။ အနဘိနန္ဒိတာနိတိ တဏှာဒိဟိ နှ အဘိနန္ဒိတာနိ။ ဣတိဝုတ် ၌၊ ၁၅၉-နှစ်သက်တတ်သော တဏှာစသည် တို့ဖြင့် မနှစ်သက်အပ် မစွဲလမ်းအပ်ဟု ဆိုလို၏၊ နှစ်သက်ဖွယ်မရှိကာမျှကြောင့်ဟူ၍ကား မယူအပ်။ ထိုသို့ ယူလျှင် ဝေဒနာဟူသမျှသည် နှစ်သက်ဖွယ်မရှိသည်သာဖြစ်သောကြောင့် ပဋ္ဌာန်းတိုင်း၏သန္ဓာန်၌ ထိုဝေဒနာတို့သည် ငြိမ်းပျောက်လေကုန်ရာ၏။

အနုပဟာရာ ပါ၏။) အနာဟာရော၊ အကြောင်းမရှိသည် ဖြစ်၍။ နိဗ္ဗာယေယျ၊ ငြိမ်းရာ၏။ အသေ၊ အသေ။ ဧဝမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ (ရဟန္တာ) ရဟန်းသည်။ပ။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

(ဤသုတ် သော သုခံ စေ-မှစ၍ ဆုံးသည်တိုင်အောင် ဝါကျမျှားသည် ဥပရိပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် ဓာတုဝိဘင်သုတ် နှာ ၂၅၄၊ စာပိုဒ် ၃၆၄-၃၆၅-တို့နှင့် တူ၏။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ခေမကသုတ်

၈၉။ ဧကံ သမယံ၊ ၌။ သမ္မဟုလာ၊ မျှားစ္ဆာကုန်သော။ ထေရာ ဘိက္ခူ၊ မထေရ်တို့သည်။ကောသမ္မိယံ၊ ကောသမ္မီပြည်၌။ ဃောသိတာရာမေ၊ ဃောသိတသူဌေး ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းအပ်သော အရံကျောင်း၌။ ဝိဟရန္တိ၊ နေထိုင်ကုန်၏။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ ခေမကော၊ အရှင်ခေမကသည်။ ဗဒရိကာရာမေ၊ ဗဒရိကာရုံကျောင်း၌။ အာဗာဓိကော၊ အနာရောဂါရှိ(စ)ကပ်)သည်ဖြစ်၍။ ဒုက္ခိတော၊ ဖြစ်သော ဆင်းရဲရှိသည်ဖြစ်၍။ ဗာဠှဂိလာနော၊ ပြင်းထန်စွာ ဖျားနာသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ ထေရာ ဘိက္ခူ၊ မထေရ် ရဟန်းတို့သည်။ သာယန္ဟသမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ ကိန်းအောင်းရာမှ။ ဝုဋ္ဌိတာ၊ ထလာကုန်သည် ဖြစ်၍။ အာယသ္မန္တံ ဒါသကံ၊ အရှင်ဒါသကကို။ "အာဝုသော ဒါသက၊ ငါ့ရှင် ဒါသက။ ဟေ၊ လာလော့။ တုံ၊ သင်သည်။ ယေန၊ ၌။ ခေမကော ဘိက္ခု၊ ခေမကရဟန်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမ၊ ချဉ်းကပ်လော့။ ဥပသင်္ကမိတ္မာ၊ ၍။ ခေမကံ ဘိက္ခုံ၊ကို။ 'အာဝုသော ခေမက၊ က။ ထေရာ၊ ထေရ်တို့သည်။ တံ၊ သင့်ကို။ 'ကစ္စိ တေ။ပ။ နော အာဘိက္ကမောတိ၊ နော အာဘိက္ကမော'ဟု။ ဧवं၊ သို့။ အာဟံသူတိ၊ ဆိုကုန်၏'ဟူ၍။ ဧवं၊သို့။ ဝဒေဟိတိ၊ ဆိုချေလော့''ဟု။ အာမန္တေသုံ၊ ပြောဆိုကုန်ပြီ။ (ကစ္စိ တေ-စသည်၏ အနက်ကို ဝဏ္ဏလိသုတ် စာပိုဒ် ၈၇-အစ၌ရှု။ ဧवမာဝုသောတိ ခေါ-မှ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဒါသကော။ပ။ နော ပဋိက္ကမောတိ-အထိ လွယ်ပြီ၊ အရှင်ဒါသက-က မထေရ်တို့စကားကို အရှင်ခေမကအား ပြောပြ၍ ဤရှင်ခေမက၏ မကျန်းမာကြောင်းပြောစကားကို မထေရ်တို့အား ပြန်ပြောသည်။) အာဝုသော ဒါသက၊က။ ဟေ၊လော့။ တုံ၊ သည်။ပ။ ခေမကံ ဘိက္ခုံ၊ ကို။ "အာဝုသော ခေမက၊ က။ ထေရာ၊ တို့သည်။ တံ၊ သင့်ကို။ 'အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣမေ ပဉ္စ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဤငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ သေယ္ယထိဒံ၊ အဘယ် ငါးပါးတို့နည်း။ ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ၎င်း။ပ။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ၎င်းတည်း။ အာယသ္မာ ခေမကော၊ သည်။ ဣမေသု ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ ဤငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တို့တွင်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသောခန္ဓာကို။ အတ္တံ ဝါ၊ အတ္တဟုဌင်း။ အတ္တနိယံ ဝါ၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာဟုဌင်း။ (အတ္တနိ-ယန္တိ အတ္တနော ပရိက္ခာရဇာတံ။ ၌။ အတ္တနိယန္တိ ဒိဋ္ဌိဂတိကပရိကပ္ပိတဿ အတ္တနော သန္တကံ။ ၌။) သမနုပဿတိတိ၊ ရှုသလော'ဟူ၍။ ဧवं၊ သို့။ အာဟံသူတိ၊ ဆိုကုန်ပြီ''ဟု။ ဝဒေဟိ၊ ဆိုချေလော့။

(ဧဝမာဝုသောတိ ခေါ မှ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဒါသကော။ပ။ နှ ကိဉ္စိ အတ္တံ ဝါ အတ္တနိယံ ဝါ သမနုပဿာမိတိအထိ လွယ်ပြီ။ အရှင်ဒါသကက မထေရ်တို့၏စကားကို အရှင်ခေမကအား ပြောပြ၍, တဖန်အရှင်ခေမက၏ မရှုကြောင်းပြောစကားကို မထေရ်တို့အား ပြောပြပြန်သည်။)

အာဝုသော ဒါသက၊ က။ ဟေ၊ လော့။ တုံ၊ သင်သည်။ပ။ ခေမကံ ဘိက္ခုံ၊ ကို။ "အာဝုသော ခေမက၊ က။ ထေရ၊ တို့သည်။ တံ၊ သင့်ကို။ 'အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ပ။ အာယသ္မာ ခေမကော၊ သည်။ ဣမေသု ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့တွင်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော ခန္ဓာကို။ အတ္တံ ဝါ၊ အတ္တဟုဋ္ဌင်း။ အတ္တနိယံ ဝါ၊ အတ္တ၏ဥစ္စာဟုဋ္ဌင်း။ နော စေ ကိရ သမနုပဿတိ၊အကယ်၍ မရှု သတတ်ဟု ပြောပြောအုံ့။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်မူ။ အာယသ္မာ ခေမကော၊ သည်။ အရဟံ၊ ပူဇော် အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ ခီဏာသဝေါတိ၊ အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာတည်း'ဟု။ ဧवं၊ သို့။ အာဟံသုတိ၊ ဆိုကုန်ပြီ"ဟူ၍။ ဧवं၊ သို့။ ဝဒေဟိ၊ ဆိုချေဦးလော့။

(ဧဝမာဝုသောတိ ခေါ မှ တေနဟာယသ္မာ ခေမကော အရဟံ ခီဏာသဝေါတိ အထိပေးမြဲ။ အရှင်ဒါသက-က အရှင်ခေမကအား မထေရ်တို့စကားကို ပြောကြားခြင်းဖြစ်သည်။)အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ပ။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ၎င်းတည်း။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဣမေသု ခေါ ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့တွင်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသောခန္ဓာကို။ အတ္တံ ဝါ၊ အတ္တဟုဋ္ဌင်း။ အတ္တနိယံ ဝါ၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာဟုဋ္ဌင်း။ နော သမနုပဿာမိ၊ မရှုပါ။ အရဟံ၊ သော။ ခီဏာသဝေါ စ၊ ရဟန္တာသည်ကား။ နော အမှိ၊ မဖြစ်သေးပါ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ အပိစ၊ စင်စစ်သော်ကား။ မေ၊ ငါသည်။ ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။အသ္မိတိ၊ အသ္မိမာန(တဏှာမာန)ကို။အဓိဂတံ၊ ရအပ်၏။ "အယံ၊ ဤအရာသည်။ အဟံ အသ္မိတိ၊ ငါ (အတ္တ) ဖြစ်သည်"ဟု။ နော စ သမနုပဿာမိ၊ ရှုကား မရှုတော့ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်ခေမက-က ပြောဆိုပြီ။

(အထ ခေါ အာယသ္မာ ဒါသကော မှ နော စ သမနုပဿာမီတိ အထိ ပေးမြဲ။ အရှင်ဒါသကက မထေရ်တို့အား အရှင်ခေမက၏ စကားကို ပြန်ပြောကြားခြင်းဖြစ်သည်။)

အာဝုသော ဒါသက၊ က။ ဟေ၊ လော့။ တုံ၊ သင်သည်။ပ။ခေမကံ ဘိက္ခုံ၊ ကို။—အာဝုသော ခေမက၊ က။ ထေရ၊ တို့သည်။ တံ၊ သင့်ကို။ "အာဝုသော ခေမက၊ က။ ယမေတံ၊ အကြင် သဘောကို။ အသ္မိတိ၊ အသ္မိဟူ၍။ ဝဒေသိ၊ ဆိုပြီ။ ကိမေတံ၊ အဘယ်သဘောကို။ အသ္မိတိ၊ အသ္မိ ဟူ၍။ ဝဒေသိ၊ ဆိုသနည်း။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ အသ္မိတိ၊ အသ္မိဟူ၍။ ဝဒေသိ၊ ဆိုသလော။ ရူပါ၊ ရူပ်မှ။ အညတြ၊ ကင်း၍။ အသ္မိတိ၊ အသ္မိဟူ၍။ ဝဒေသိ၊ ဆိုသလော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ပ။ သညံ၊ ကို။ ပ။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ပ။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ပ။ ဝဒေသိ၊ ဆိုသလော။ အာဝုသော ခေမက၊ က။ ယမေတံ၊ အကြင်သဘောကို။ ဝဒေသိ၊ ဆိုပြီ။ ကိမေတံ၊ အဘယ်သဘောကို။ အသ္မိတိ၊ အသ္မိဟူ၍။ ဝဒေသိတိ၊ ဆိုသနည်းဟူ၍။ ဧवं၊ သို့။ အာဟံသုတိ၊ ဆိုကုန်၏"ဟု။ ဧवं၊ သို့။ ဝဒေဟိ၊ ဆိုချေဦးလော့။

၁။ အသ္မိတိ အဓိဂတန္တိ အသ္မိတိ ဧဝံ ပဝတ္တာ တဏှာမာနော အဓိဂတော။ဌ။ တဏှာမာနော အဓိဂတော အရ-ဟတ္တာသ အနဓိဂတတ္တာ၊ နော ဒိဋ္ဌိမာနော အဓိဂတော။ တထာ ကာမရာဂဗျာပါဒါပိ။ အနာဂါမိ ကိရ ခေမ-ကတ္ထေရော။ ဌ။ ဤဌ္ဌိကိုထောက်၍ 'ပဝတ္တာ တဏှာမာနော အဓိဂတော'ဟု အဋ္ဌကထာ ရှိရာ၌ 'ပဝတ္တော တဏှာ-မာနော အဓိဂတော'ဟု ရှိသင့်၏။ အရှင်ခေမကသည် အနာဂါမ်ဖြစ်သောကြောင့် ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် တဏှာနှင့် ယှဉ်သော မာနကိုသာ ရသည်။ ဒိဋ္ဌိဖြင့် အတ္တ အတ္တနိယထင်သော ဒိဋ္ဌိမာနကိုကား မရဟူလိုသည်။ ဤကား နော ဒိဋ္ဌိမာနော အဓိဂတောဟူသော ဌီကာအရပေတည်း။ ဤ၌ ဒိဋ္ဌိမာနဟူသည် ဒိဋ္ဌိပင် ယူအပ်၏။ မာန သည် ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် လောဘမူစိတ်၌သာ ယှဉ်သောကြောင့် ဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သော မာနမဟူ၍ကား မရှိချေ။ ထိုကြောင့် ဤ၌ ဆိုလိုရင်းမှာ "အနာဂါမ်သည် အတ္တ, အတ္တနိယဟု ရှသော ဒိဋ္ဌိကိုသာ ပယ်သေးသည်, မာနကို ကား မပယ်သေး"ဟု ဖြစ်၏။

(ဝေမာဝုသောတိ ခေါမှ (နိုဂုံး) ကိမေတံ အသ္မိတိ ဝဒေသိတိ အထိ အရှင်ဒါသက က အရှင်ခေမကအား သွားပြောသော စကားဖြစ်သည်။ အနုက်မထူးပြီ။) အာဝုသော ဒါသက၊ က။ အလံ၊ ဘော်ပါ။ (မပြောပါတော့နှင့်ဟူလို။) ဣမာယ သန္ဓာဝနိကာယ၊ ဤအဖန်ဖန်ပြေးသွား လှည့်လည်(ပြောပြ)ခြင်းဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း[1]။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဒဏ္ဍံ၊ တောင်ဝှေးကို။ အာဟရ၊ ဆောင်ယူခဲ့လော့။ အဟမေဝ၊ ငါသည်သာလျှင်။ ယေန၊ ဤ။ ထေရော ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိဿာမိ၊ ချဉ်းကပ်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်ခေမက က ပြောဆိုပြီ။

အထ ခေါ။ ဤ။ အာယသ္မာ ခေမကော၊ သည်။ ဒဏ္ဍံ၊ တောင်ဝှေးကို။ သြလုဇ္ဇ၊ ထောက်၍။ ပ။ ကေမန္တံ၊ တခုသော အရပ်အဖို့ဌ၊ နိသိဒိ၊ ထိုင်နေပြီ။ ကေမန္တံ၊ ဤ။ နိသိန္နံ ခေါ၊ ထိုင်နေသော။ အာယသ္မန္တံ ခေမကံ၊ ကို။ ထေရော ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ "ယမေတံ။ပ။အသ္မိတိ ဝဒေသိတိ၊ ဝဒေသိ"ဟူသော။ တေံ၊ ကို။ အဝေါစုံ၊ ဆိုကုန်ပြီ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ အဟံ၊ ငါသည်။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ အသ္မိတိ၊ အသ္မိဟူ၍။ နဿ ခေါ ဝဒါမိ၊ မဆိုပါ။ ရူပါ၊ ရူပ်မှ။ အညတြ၊ ကင်း၍။ အသ္မိတိ၊ အသ္မိဟူ၍။ နပိ ဝဒါမိ၊ ဆိုလည်းမဆိုပါ။ (ဝေဒနာစသည်လည်း ဤနည်းပေး။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ မေ၊ ငါသည်။ ပဋ္ဌသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့ဌ။ အသ္မိတိ၊ အသ္မိမာန (တဏှာမာန)ကို။ အဓိဂတံ၊ ရအပ်ပြီ။ "အယံ၊ ဤအရာသည်။ အဟံ အသ္မိတိ၊ ငါ (အတ္တ) ဖြစ်သည်"ဟု။ နဿ စ သမနုပဿာမိ၊ ရှုကားမရှုတော့ပါ။ (မာနဿ ဒိဋ္ဌိသဒိသာ ပဝတ္တိ အဟမသ္မိတိ ပဝတ္တမာနဿ ဒိဋ္ဌိဌာနေ ဌာနံ။ မူလဋီ-၁၊ ၁၁၉။)

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ရာ ဥပမာသော်ကား။ ဥပ္ပလဿ ဝါ၊ ဥပ္ပလကြာ၏သော်၎င်း။ ပဒုမဿ ဝါ၊ ပဒုမ္မာကြာ၏သော်၎င်း။ ပုဏ္ဍရိကဿ ဝါ၊ ပုဏ္ဍရိက်ကြာ၏ သော်၎င်း။ ဂန္ဓော၊ အနံ့သည်။ (အဿ၊ ရှိရာ၏။) ယော ခေါ၊ အကြင်သူသည်။ "ပတ္တဿ ဂန္ဓောတိ ဝါ၊ ပွင့်ချပ်၏ အနံ့"ဟူ၍ သော်၎င်း။ "ဝဏ္ဏဿ ဂန္ဓောတိ ဝါ၊ အဆင်း၏ အနံ့"ဟူ၍ သော်၎င်း။ "ကိဉ္ဇက္ခဿ ဂန္ဓောတိ ဝါ၊ ဝတ်မှုံ ဝတ်ဆံ၏ အနံ့"ဟူ၍ သော်၎င်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဒေယ္ယ၊ ပြောဆိုရာ၏။ သော၊ ထိုသို့ဆိုသောသူသည်။ သမ္မာ၊ မှန်စွာ။ ဝဒမာနော၊ (ဤသို့) ဆိုသည်ဖြစ်၍။ ဝဒေယ္ယ နု ခေါ၊ ဆိုသည်မည်ရာသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်ခေမက က မေး၏။အာဝုသော၊ငါ့ရှင်။ ဧတံ၊ ဤသို့ ပြောဆိုခြင်းသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ သမ္မာ၊ မှန်စွာ။ ဗျာကရမာနော၊ ဖြေဆိုသည်ရှိသော်။ ယထာ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဗျာကရေယ္ယ၊ ဖြေဆိုရာသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်ခေမက က မေးပြန်၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ သမ္မာ၊ မှန်စွာ။

၁။ သန္ဓာဝနိကာယာတိ ပုနပ္ပုနံ ဂမနာဂမနေန။ ၌။ သန္ဓာဝနိကာယာတိ သင်္ဂရဏေန။ ဌီ။ (သံ= အမန်ဖန် + ဓာဝု = ပြေးသွား + ယု + ဏိက။) ဗဒရိကာရုံကျောင်းနှင့် ယောသိတာရုံကျောင်းသည် တဂါဒုတ်ဝေး၍ အသွားလေးကြိမ်, အပြန်လေးကြိမ် တနေ့တည်း ၂-ယူဇနာလည့်လည် ပြောပြနေခြင်းဖြင့် အကျိုးမရှိဟူလို။ ပထေရ်တို့ကလည်း အရှင်ခေမက၏ တောကျောင်းသည် ကျဉ်း၍မထိုင်လောက်သောကြောင့် တရားနာ မသွားကြ၊ အရှင်ခေမကကိုလည်း ဂိုလာနုပြစ်၍ မပင့်ဝှံ၊ အရှင်ခေမကသည် မထေရ်တို့၏ အလိုဆန္ဒသိပြီး၍ ယောသိတာရုံသို့ ကြွသည်ဟု ၌-ဌ်ဆို၏။

ဗျာကရမာနော၊ သော်။ "ပုဗ္ဗဿ ဂန္ဓောတိ ခေါ၊ အပဋ္ဌိ၏ အနံ့"ဟူ၍သာ။ ဗျာကရေယ္ယ၊ ပြောဆိုရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ထေရ်တို့က ပြောဆိုကြကုန်၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ အဟံ၊ ငါသည်။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ အသ္မိတိ၊ အသို့ဟူ၍။ နဝဒါမိ၊ မဆိုပါ။ ရူပါ၊ ရူပ်မှ။ အညတြ၊ ကင်း၍။ အသ္မိတိ၊ အသို့ဟူ၍။ နပိ ဝဒါမိ၊ ဆိုလည်း မဆိုပါ။ပ။ နစ သမနုပဿာမိ၊ ရှုကား မရှုတောဝှပါ။

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ အရိယသာဝကဿ၊ အရိယာ ဖြစ်သော (ဘုရား) တပည့်သည်။ ပဌဝြေရမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ၊ ငါးပါးကုန်သော ဝေရမ္ဘာဂိယသံယောဇဉ်တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပဟီနာနိ၊ ပယ်အပ်ပြီးကုန်သည်။ ကိဉ္စာပိ ဘဝန္တိ၊ ဒေကယ်၍ကား ဖြစ်ကုန်၏။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့ပင် ပယ်အပ်ပြီး ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ အယံ၊ ထိုအရိယာ ဖြစ်သော (ဘုရား) တပည့်သည်။ (အသမ္မုဟတောဘိက္ခု စပ်။) ပဌမ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ အဏုသဟဂတော၊ သေးငယ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော။ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သေးငယ်သော။ (အဏုသဟဂတောတိ သုခုမောဒ္ဓ။ အဏုသဟဂတောတိ အဏုဘာဝံ ဂတော။ဒ္ဓိ။) ယော စ အသ္မိတိ မာနော၊ အကြင်အသို့မာနကိုကား။ ယော စ အသ္မိတိ ဆန္ဒော၊ - အကြင်အသို့တဏှာကိုကား။ (ဆန္ဒောတိ တဏှာ မူလဒ္ဓိ-၁၊၁၁ဇ။) ယော စ အသ္မိတိ အနုသယော၊ အကြင်အသို့အနုသယကိုကား။ (အနုသယောတိ တဏှာမာနာနုသယောစ။ ဌင်းမူလဒ္ဓိ။ သုံးပုဒ်လုံး ပရိယာယ်တူ။) အသမ္မုဟတော၊ (အကြင်းမဲ့) မပယ်အပ်သေး။ သော၊ ထိုအရိယာ ဖြစ်သော (ဘုရား) တပည့်သည်။ အပရေန သမယေန၊ တပါးသော အခါ၌။ "ဣကား။ ရူပံ၊ ရူပ်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ ရူပဿ၊ ရူပ်၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ ရူပဿ၊ ၏။ အတ္ထင်္ဂမော၊ ချုပ်ကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်ရာ ရောက်ကြောင်းတည်း။ပ။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဉ်၏။ အတ္ထင်္ဂမောတိ၊ တည်း"ဟု။ ပဌမ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿီ၊ ဖြစ်ပျက်ကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ တဿ၊ ထို အရိယသာဝကသည်။ ဣမေသု ပဌမ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ ဤငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿီနော၊ ဖြစ်ပျက်ကို အဖန်ပန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသည်ရှိသော်။ (ဟေတုမန္တ ဝိသေသနကဲ့သို့ လက္ခဏဝန္တ ဝိသေသန) အယံ၊ ထိုအရိယသာဝက၏။ အသမ္မုဟတော၊ (အကြင်းမဲ့) မပယ်အပ်သေးသော။ ပဌမ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ အဏုသဟဂတော၊ သေးငယ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော။ ယောပိ အသ္မိတိ မာနော၊ အကြင်အသို့မာနသည်လည်း။ ယောပိ အသ္မိတိ ဆန္ဒော၊ အကြင် အသို့တဏှာသည်လည်း။ ယောပိ အသ္မိတိ အနုသယော၊ အကြင် အသို့အနုသယသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ သောပိ၊ ထိုအသို့မာန အသို့တဏှာ အသို့အနုသယသည်လည်း။ သမုဋ္ဌိတော၊ အကြင်းမဲ့ ပယ်သတ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ရာ ဥပမာသော်ကား။ သံကိလိဋ္ဌံ၊ ညစ်နွမ်းသော။ မလဂ္ဂဟိတံ၊ အညစ်အကြေးကပ်ငြိသော။ ဝတ္ထံ၊ အဝတ်သည်။ (အယံ၊ ရှိရာ၏။) တမေနံ၊ ထိုအဝတ်နွမ်း အဝတ်ညစ်ကို။ သာမိကာ၊ ပိုင်ရှင်တို့သည်။ ရဇကဿ၊ ကဝါသည်အား။ ဝါ၊ ၏လက်၌။ အနုပဒဇ္ဇုံ၊ (ပွပ်လျှော်ရန်) အပ်ကုန်ရာ၏။ တမေနံ၊ ထိုအဝတ်ကို။ ရဇကော၊ ကဝါသည်သည်။ ဥဿေ ဝါ၊ မြေပေါက်ဆပ်ပြာ၌ဌင်း။ ခါရေ ဝါ၊ ပြာကို စစ်၍ယူအပ်သော

ဆပ်ပြာ၌ရင်း[1]။ (သမင်စာစသည်ကို မီးဖုတ်၍ ပြာပြုအပ်သော ဆပ်ပြာ၌ရင်း ဟု သော်လည်းပေး) ဂေါမယော ဝါ၊ နွားချေးဆပ်ပြာ၌ရင်း။ သမ္မဒ္ဒိတ္ဌာ၊ အထပ်ထပ် နှိပ်နယ်ပွတ်တိုက်၍။ (သမ္မဒ္ဒိတ္ဌာတိ တေမေတ္ဌာ ခါဒေတ္ဌာ။ဌ။ သမ္မဒ္ဒိတ္ဌာတိ ကိလေဒေတ္ဌာ။ မူလဋ္ဌ-၁၊ ၁၁၉-တွင် အဓိပ္ပါယတ္ထ ဖွင့်သည်။) အစ္ဆေ၊ ကြည်လင်သော။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ဝိက္ခာလေတိ၊ လျှော်၏။ တံ ဝတ္ထုံ၊ ထိုအဝတ်သည်။ ပရိသုဒ္ဓံ၊ စင်ကြယ်သည်။ ပရိယောဒါတံ၊ ဖြူစင်သည်။ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ ကားဖြစ်၏။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း။ အယ၊ ထိုအဝတ်၏။ အဏုသဟဂတော၊ အနည်းငယ်အဖြစ်သို့ရောက်သော။ ဝါ၊ အနည်းငယ်မျှသော။ (သိမ်မွေ့သောသဘောနှင့်တကွဖြစ်သော သော်လည်းဟူ၏) ဥဿဂန္ဓော ဝါ၊ မြေပေါက်ဆပ်ပြာနံ့သည်ရင်း။ ခါရဂန္ဓော ဝါ၊ ပြာဆပ်ပြာနံ့သည်ရင်း။ဂေါမယဂန္ဓော ဝါ၊ နွားချေးဆပ်ပြာနံ့သည်ရင်း။အသမ္ဟတော၊ မထုတ်မနှုတ်အပ်သေးသည်။ ဟောတိ ယေဝ၊ ဖြစ်သေးသည်သာလျှင်တည်း။ တမေနံ၊ ထိုအဝတ်ကို။ ရဇကော၊ ကဝါသည်သည်။ သာမိကာနံ၊ ပိုင်ရှင်တို့အား။ဒေတိ၊ ပြန်အပ်၏။တမေနံ၊ ထိုကဝါချုပ်သော အဝတ်ကို။ သာမိကာ၊ ပိုင်ရှင်တို့သည်။ ဂန္ဓပရိဘာဝိတေ၊ နံ့သာတို့ဖြင့် ထုံအပ်သော။ ကရဏ္ဍကေ၊ သေတ္တာ ဖာ ပချုပ်ပလုံး၌။နိက္ခိပန္တိ၊ ထည့်ထားကုန်၏။ အယ၊ ထိုကဝါချုပ်သော အဝတ်၏။အသမ္ဟတောဝ၊မထုတ်မနှုတ်အပ်သေးသော။ အဏုသဟဂတော၊ အနည်းငယ်မျှသော။ ဥဿဂန္ဓော ဝါ၊ မြေပေါက်ဆပ်ပြာနံ့မူလည်းဖြစ်သော။ ခါရဂန္ဓော ဝါ၊ ပြာဆပ်ပြာနံ့မူလည်းဖြစ်သော။ ဂေါမယဂန္ဓော ဝါ၊ နွားချေးဆပ်ပြာနံ့မူလည်းဖြစ်သော။ ယောပိ၊ အကြင်အနံ့သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ သောပိ၊ ထိုအနံ့သည်လည်း။ သမုဋ္ဌါတံ၊ အကြောင်းမဲ့ ထုတ်နှုတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဧဝမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ အရိယသာဝကယ၊ အရိယသာဝကသည်။ပ။ သောပိ၊ ထို အသို့မာနသည်လည်း။ သမုဋ္ဌါတံ၊ အကြောင်းမဲ့ ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့အရှင်ခေမကက ပြောဆိုပြီ။

ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ထေရာ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ အာယသ္မန္တံ ခေမကံ၊ ကို။ "မယံ၊ တပည့်တော်တို့သည်။ အာယသ္မန္တံ ခေမကံ၊ ကို။ ဝိဟေသာပေခ၊ ညှင်းဆဲခြင်းကို ငဲ့ကုန်သည်ဖြစ်၍။ နခေါ ပုစ္ဆိမှာ၊ မေးကုန်သည် မဟုတ်ပါ။ အပိ စ၊ စင်စစ်သော်ကား။အာယသ္မာ

၁။ အဘိ ဌ-နိဿယ၊ ၂၂၄၄ (ပြည်မူ) အတိုင်းပေးအပ်သော အနက်တည်း။ ၎င်းအနက်သည် ရဇကော ဥသခါရံ ဆာရိကခါရံ ဂေါမယခါရန္တိ တယော ခါရေ ဒတ္ဌာ။ အဘိ-ဌ ၁-၂၈၆။ ၎င်းအဘိ ဌ-၌ ၎င်းနေရာ ဝယ် ဤ သံ-၂၊ ၁၀၇-ကို ကိုးကားပြရာ၌ ဖွင့်အပ်သော ခါရေ ဝါတိ ကဌာဒီနံ ခါရဗ္ဗာရိကာယံ။ မူလဋ္ဌ-၁၊ ၁၁၉။ ခါရာ တု မတ္တိကာ ဥသော - ၁၈၂-ဂါထာ, ခါရော ဥသေ စ ဘသ္မနိ-၁၁၃၅-ဂါထာ အဘိဓာန်တို့နှင့် ညီညွတ်၏။ ညီညွတ်ပုံကား အဘိဓာန်၌-ငန်သောမြေ သို့မဟုတ် မြေပေါက်ဆပ်ပြာသည် ဥသ, (ဥသ-သီးခြားလာပြီးဖြစ်၍ ခါရ အရ ဘသ = ပြာကိုယူလျက်) ပြာကိုစစ်ယူသော ဆပ်ပြာသည် ခါရဟုဆိုသောကြောင့်၎င်း, အဘိ-ဌ၌ ဥသခါရံ ဆာရိကခါရံ ဟု တိုက်ရိုက်ဆိုသောကြောင့်၎င်း, မူလဋ္ဌီ၌ ခါရေ ဝါတိ ကဌာဒီနံ ခါရဗ္ဗာရိကာယံ၊ သစ်သားစသည်တို့၏ ငန်သောပြာ၌ဟု ဖွင့်သဖြင့် ဥသအရမြေပေါက်ဆပ်ပြာ, ခါရအရ ပြာကို စစ်သော ဆပ်ပြာဟု ယူနိုင်သောကြောင့်၎င်း ညီညွတ်၏။ ။ဤအဌကထာ၌ ဥသေတိ ဆာရိကာခါရေ။ ခါရေတိ ဥသခါရေဟု တမျိုးဖွင့်၏။ ဤသံ-၂၊၁၀၇-နှင့် အလားတူလာသော အံ-၁၊ ၂၀၉-၌ ဥသဠုဟူသော ပါဠိမှားကိုတွေ့၍ အံ-ဌ ၂-၁၉၅-၌ ဥသဠုပဋ္ဌိစ္စာတိ ဒေ့ တယော ဝါရေ ဂါဟာပိတံ ဥသုမံ ဟုဏ်စ္စ။ ဥသဠုဟာတိပိ ပါဌော၊ အယမေဝတ္ထောဟု ဖွင့်ပြီကြောင်း မောက်- နိဿယ၊ ၄၁ ၇၉၃-၌ ဆိုထားး၏။ ဥသုသဒ္ဒါ အဋ္ဌေးဟာဖြစ်၍ အဝတ်ဖုပ်ထုံ၌ ဆီလျော်အောင် ၂-ကြိမ် ၃-ကြိမ်ယူစေအပ်သော အခိုးဌေ့ကိုစွဲ၍ဟု ဖွင့်မိလေသည်။

ခေမကော၊ အရှင်ခေမကသည်။ တဿ ဘဂဝတော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ သာသနံ၊ အဆုံးအမကို။ ဝိတ္ထာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ အာစိက္ခိတုံ (ဥဒ္ဒေသအားဖြင့်) ပြောကြားခြင်းငှါ။ ဒေသေတုံ၊ (နိဒ္ဒေသအားဖြင့်) ဟောခြင်းငှါ။ ပညာပေတုံ၊ (အကြောင်းအားဖြင့်) သိစေခြင်းငှါ။ ပဋ္ဌပေဘုံ၊ အပြားအားဖြင့် တည်စေခြင်းငှါ။ ဝိဝရိတုံ၊ (ဥဒါဟရဏ်အားဖြင့်) ဖွင့်ပြခြင်းငှါ။ ဝိဘဇိတုံ၊ (အနွယ ဗျတိရေကအားဖြင့်) ဝေဖန်ခြင်းငှါ။ ဥတ္တာနီကာတုံ၊ (ဥပနယ နိဂုံးအားဖြင့်) ထင်ရှား ပေါ်လွင်အောင် ပြုခြင်းငှါ။ ပဟောသိ၊ စွမ်းနိုင်ပြီ။ အာယသ္မတာ ခေမကေန၊ အရှင်ခေမကသည်။ တဿ ဘဂဝတော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ တယိဒံ သာသနံ၊ ထိုအဆုံးအမသြဝါဒကို။ ဝိတ္ထာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ အာစိက္ခိတံ၊ (ဥဒ္ဒေသအားဖြင့်) ပြောကြားအပ်ပြီ။ ဒေသိတံ၊ (နိဒ္ဒေသအားဖြင့်) ဟောအပ်ပြီ။ ပညာပိတံ၊ (အကြောင်းအားဖြင့်) သိစေအပ်ပြီ။ ပဋ္ဌပိတံ၊ အပြားအားဖြင့် တည်စေအပ်ပြီ။ ဝိဝရိတံ၊ (ဥဒါဟရဏ်အားဖြင့်)ဖွင့်ပြအပ်ပြီ။ ဝိဘဇိတံ၊ (အနွယ ဗျတိရေကအားဖြင့်) ဝေဖန်အပ်ပြီ။ ဥတ္တာနီကတံ၊ (ဥပနယနိဂုံးအားဖြင့်) ပေါ်လွင်အောင်ပြုအပ်ပြီ။ဤတိ၊ ဤသို့ မထေရ်တို့က ပြောဆိုကြပြီ။

အာယသ္မာ ခေမကော၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်ဆိုပြီ။ ထေရာ ဘိက္ခူ၊ မထေရ်ရဟန်းတို့သည်။ အတ္တမနာ၊ ပီတိသုခတို့ဖြင့် သိမ်းယူအပ်သောစိတ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အာယသ္မတော ခေမကဿ၊ ၏။ ဘာသိတံ၊ မိန့်ဆိုအပ်သော တရားစကားကို။ အဘိနန္ဒုံ၊ ခံယူကုန်ပြီ။ ဣမသ္မိံ စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ၊ ဤဝေယျာကရဏခေါ် (စုဏ္ဏိယ) တရားတော်ကို။ ဘည္ဒမာနေ၊ မိန့်ဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ သဋ္ဌိမတ္တာနံ၊ ခြောက်ကျိပ် အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော။ ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ၊ မထေရ်ရဟန်းတို့၏။ စိတ္တာနိ၊ စိတ်တို့သည်။ အနုပါဒါယ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းကုန်မူ၍။ အာသဝေဟိ၊ အာသဝတို့မှ။ ဝိမုစ္စိံသု၊ လွတ်မြောက်ကုန်ပြီ။ အာယသ္မတော ခေမကဿ စ၊ အရှင်ခေမက၏လည်း။ (စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ အနုပါဒါယ၊ တဏှာဖြင့် မယူမူ၍။ အာသဝေဟိ၊ တို့မှ။ ဝိမုစ္စိ၊ လွတ်မြောက်ပြီ။) (အရှင်ခေမကလည်း အနာဂါမ်အဖြစ်မှ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ရောက်ပြီဟူလို။) ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ပြီ။

သတ္တမံ၊ ဒုနစ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၈-ဆန္နသုတ်

၉၀။ ဧကံ သမယံ၊ ၌။ သမ္မဟုလာ၊ ကုန်သော။ ထေရာ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ ဗာရာဏသိယံ၊ ဗာရာဏသီပြည်၌။ ဣသိပတနေ၊ ဣသိပတန။ ဗျာနလာဘီ ရသေ့ ရဟန်းတို့၏ ကျောင်းဖြစ်သော။မိဂဒါယေ၊ သမင်ပေါ်သော ဘော (မိဂဒါဝုန်) ၌။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ ဆန္နော၊ အရှင်ဆန္နသည်။ သာယန္ဟသမယံ၊ ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ မှ။ ဝุဋ္ဌိတော၊ ထသည်ရှိသော်။ အဝါပုရဏံ၊ သံကောက်= သော့ကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ဝိဟာရေန ဝိဟာရံ၊ တကျောင်းမှ တကျောင်းသို့။ ဥပသင်္ကမိတ္တာ၊ချဉ်းကပ်၍။ ထေရေ ဘိက္ခူ၊ မထေရ်ရဟန်းတို့ကို။ "အာယသ္မန္တော၊ အရှင်တို့။ ထေရာ၊ မထေရ်တို့သည်။ မံ၊တပည့်တော်ကို။ သြဝဒန္တု၊ဆုံးမကြပါကုန်။ အာယသ္မန္တော၊ အရှင်တို့။ ထေရာ၊ မထေရ်တို့သည်။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။အနုသာသန္တု၊ အဖန်ဖန် ဆုံးမကြပါကုန်။ အာယသ္မန္တော၊ အရှင်တို့။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ ပဿေယ္ယံ၊ သိမြင်နိုင်ရာ၏။ (တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။)

မေ၊ တပည့်တော်အား။ ဓမ္မိ ကထံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားနှင့်ယှဉ်သောစကား(တရားစကား)ကို။ ကရောန္တု။ တိ၊ဟောကြပါကုန်ဟူသော။(ကရဓာတ်သည် သဗ္ဗဓာတ္ဌတ္ထဗျာပကဖြစ်၍ကထနတ္ထသမ္ဘန်သည်။)" တော်၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားပြီ။

ဝေါ၊သို့။ ဝုတ္တော၊ လျှောက်ထားအပ်သည်ရှိသော်။ ထေရာ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ အာယသ္မန္တံ ဆန္နံ၊ ကို။"အာဝုသော ဆန္န၊ ငါ့ရှင်ဆန္န၊ ရူပံ ခေါ၊ ရူပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ အနတ္တာ။ အတ္တမဟုတ်။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ၊ အလုံးစုံကုန်သော ပြုပြင်အပ်သော တေဘူမက တရားတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ အလုံးစုံကုန်သော စတုဘူမက တရားတို့သည်။ အနတ္တာတိ၊ အတ္တမဟုတ်ကုန်"ဟူသော။ တော်၊ ကို။ အဝေါစုံ၊ မိန့်ဆိုကုန်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ဌ။ အာယသ္မတော ဆန္နဿ၊ အရှင်ဆန္ဒ၏။ "မယှမ္ပိ ခေါ၊ ငါ၏လည်း။ 'ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ပ။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ အလုံးစုံကုန်သော စတုဘူမကတရားတို့သည်။ အနတ္တာတိ၊ အတ္တမဟုတ်ကုန်'ဟူ၍။ ဝေါ၊ ဤသို့။ တော်၊ ဤအသိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အထ စ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်။ မေ၊ ငါ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထေ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့၏ငြိမ်းရာဖြစ်သော။ သဗ္ဗုပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေ၊ အလုံးစုံသောဥပဓိတို့ကိုစွန့်လွှတ်ရာဖြစ်သော။ တဏှာက္ခယေ၊ တဏှာ၏ကုန်ခန်းရာဖြစ်သော။ ဝိရာဂေ၊ ရာဂကင်းရာဖြစ်သော။ နိရောဓေ၊ ရာဂစသည် ချုပ်ရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနေ၊ နိဗ္ဗာန်၌။ နေ ပက္ခန္ဒတိ၊ မပြေးဝင်။ နေ ပသီဒတိ၊ မနှစ်မြှုပ်။ နေ သန္တိट्ठတိ၊ မတည်။ နာဓိမုစ္စတိ၊ မသက်ဝင်။ (သဒ္ဓါဓိမောက္ခကိုယူ။) ပရိတဿနာ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသည်ရင်း။(ဘယပရိတဿနာ၊ဌ။) ဥပါဒါနံ၊ စွဲလမ်းခြင်းသည်ရင်း။ (ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ၊ဌ။) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ 'အထ၊ ထိုသို့ ရှုပ်စသည်တို့တွင် တခုမျှ အတ္တမဟုတ်လျှင်။ ကော စ ရဟိ၊ အဘယ်အရာသည်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာတိ၊ အတ္တပါနည်း'ဟု။ မာနသံ၊ ငါ၏စိတ်သည်။ ပစ္စုဒါဝတ္တတိ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝိပဿနာမှ ဆုတ်နှစ်၏။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ ပဿတော၊ သိမြင်သူ၏။ ဝေါ၊ ဤအကြံသည်။ နေ ခေါ ပန ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်သာ။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ ပဿေယ္ယံ၊ သိမြင်နိုင်ရာ၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကော၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မေ၊ ငါ့အား။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ ဒေသေယ္ယ နု ခေါတိ၊ ဟောနိုင်ရာအံ့နည်း"ဟူသော။ တော်၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ဌ။ အာယသ္မတော ဆန္နဿ၊ အရှင်ဆန္ဒ၏။ "အယံ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ ဤအရှင်အာနန္ဒာသည်။ ကောသမ္ဗိယံ၊ ဌ။ ဃောသိတာရာမေ၊ ဌ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ (အယံ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ ကို။) သတ္ထုစေဝ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ (ဆဋ္ဌိကတ္တာ။) သံဝဏ္ဏိတော၊ ချီးမွမ်းအပ်ပြီ။ ဝိညူနံ၊ ပညာရှိကုန်သော။ သဗြဟ္မစာရီနံ စ၊ သီတင်းသုံးဖော်တို့သည်လည်း (ဆဋ္ဌိကတ္တာပင်)။ သမ္ဘာဝိတော၊ မြှောက်စားအပ်ပြီ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊

၁။ ဤဗေသနာ၌ ဒုက္ခလက္ခဏာကို မဟောခြင်းအကြောင်း—အရှင်ဆန္နသည် ရူပံ ဒုက္ခံ စသည်ဖြင့် ဟောအပ်သည်ရှိ၊သော် ဝိညာဏ် ဒုက္ခံတွင် မရပ်ပဲ မဂ္ဂေါ ဒုက္ခော ဟု အယူရှိသူဖြစ်၍ အရှင်တို့သည် (မဂ်ဖိုလ်ရပြီးသူများဖြစ်ကြသော်လည်း) ဒုက္ခသို့ ရောက်သူတို့တည်းဟု အယူဝါဒကို စွဲယူသောကြောင့် ၎င်းအယူကို မယူနိုင်ရန် အပြစ်လွှတ်ကြ၍ ဒုက္ခလက္ခဏာကို မဟောဟု ဋ-၌ မိန့်၏။

သည်။ မေ၊ ငါ့အား။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဟံ၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ပဿေယ္ယံ၊ နိုင်ရာ၏။ တထာ၊ အားဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတုံ၊ ဟောခြင်းငှါ။ ပဟောတိ စ၊ စွမ်းလည်း စွမ်းနိုင်၏။ မေ၊ ငါ၏။ အာယသ္မန္တေ အာနန္ဒေ၊ အရှင်အာနန္ဒာ၌။ တာဝတိကာ၊ ငါ့အား တရားဟောပါဟု ဆိုနိုင်လောက်သော ထိုမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဝိဿဇ္ဇိ၊ အကျွမ်းဝင်ခြင်း သည်။ အတ္ထိ စ၊ ရှိလည်းရှိ၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ ယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသက်မေယ္ယံ၊ ချဉ်းကပ်ရမူကား။ ယံ နူနာတိ၊ ကောင်းစွ"ဟူသော်။ ဧတံ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြန်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ ဆန္နော၊ အရှင်ဆန္န သည်။ သေနာသနံ၊ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို။ သံသာမေတ္မာ၊ သိမ်းဆည်း၍။ ပတ္တစီဝရံ၊ သပိတ်သင်္ကန်းကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ပ။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ၊ ကို—

(ကေမိဒါဟံ အာဝုသော အာနန္ဒ သမယံ-မှစ၍ တေနုပသက်မေယ္ယန္တိ တိုင်အောင် မထူးပြီ။ အရှင်ဆန္နက သူ၏အဖြစ်စုံကို အရှင်အာနန္ဒာအား လျှောက်ထားလေ၏။) အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။ သြဝဒတု၊ ဆုံးမပါ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ မံ၊ ကို။ အနုသာသတု၊ အဖန်ဖန်ဆုံးမပါ။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ ပဿေယ္ယံ၊ သိမြင်ရာ၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ မေ၊ တပည့်တော်အား။ ဓမ္မိ ကထံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားနှင့်ယှဉ်သောစကား (တရားစကား) ကို။ ကရောတူတိ၊ ဟောတော်မူပါ ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။

မယံ၊ ငါတို့သည်။ ဧတ္တကေနာပိ၊ ဤမျှလောက် မာန်ချ တောင်းပန်ခြင်းဖြင့်လည်း။ အာယသ္မတော ဆန္နဿ၊ အရှင်ဆန္နအပေါ် ၌။ ဝါ၊ အရှင်ဆန္နအား။ အတ္တမနာ၊ ပီတိသုခတို့ဖြင့် သိမ်းယူ အပ်သောစိတ်ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ နှစ်သက်ကျေနပ်ကုန်၏။ အပိ နာမ၊စင်စစ်။ အာယသ္မာ ဆန္နော၊ အရှင် ဆန္နသည်။ တံ၊ ထိုမာန်ချတောင်းပန်ခြင်းကို။ အာဝိ၊ ထင်ရှားစွာ။ အကာသိ၊ ပြုလေပြီ။ ခီလံ၊ မာနတည်းဟူသော ဝုတ်ကို။ ဆိန္နံ၊ ဖြတ်နှုတ်လေပြီ။ အာဝုသော ဆန္န၊ ငါ့ရှင် ဆန္န။ သောတံ၊ နားကို။ သြဒဟ၊ ထောင်လော့။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ ဝိညာတုံ၊ သိခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်သူသည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်အာနန္ဒာက ပြောဆိုပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မတော ဆန္နဿ၊ အရှင်ဆန္ဒ၏။ တာဝတကေနေဝ၊ ထိုမျှလောက် အရှင်အာနန္ဒာ၏စကား ဖြင့်ပင်လျှင်။ "ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ ဝိညာတုံ၊ သိခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်သူသည်။ အသ္မိ ကိရာတိ၊ ဖြစ်သတတ်"ဟူ၍။ ဥဋ္ဌာရုံ၊ မွန်မြတ်သော။ ပီတိပါမောဇ္ဇံ၊ နှစ်သက်မှု ဝမ်းမြောက်မှု သည်။ ဥပဇ္ဇိ၊ ဖြစ်ပြီ။

အာဝုသော ဆန္န၊ ငါ့ရှင်ဆန္ဒ။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ "ဒဿနီယာ ဓမ္မာ ခွဲယံ ကစ္စာနေ။ပ။ နိရောဓော ဟောတိတိ၊ ဟောတိ" ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤကစ္စာနဂေါတ္တသုတ်ကို။ ကစ္စာနဂေါတ္တံ၊ ကစ္စာနဂေါတ္တအမည်ရှိသော။ ဘိက္ခုံ၊ ကို။ သြဝဒန္တေ ဿ၊ ဆုံးမတော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သမ္မုခါ၊ မျက်မှောက်တော်၌။ သုတံ၊ နာကြားအပ်ပြီ။ (နာခံ မှတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပြီ။) သမ္မုခါ၊ မျက်မှောက်တော်၌။ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ ခံယူအပ်ပြီ။ ကစ္စာန၊ ကစ္စာန။ ယေဘုယ္ယေန၊ များသော အားဖြင့်။ အယံ လောကော၊ ဤလူအပေါင်း (သတ္တလောက)သည်။ အတ္ထိတညေဝ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ် (သဿတ) ၎င်း။ နတ္ထိတဉ္စ၊ မရှိသည်၏အဖြစ် (သဉ္ဇေဒ) ၎င်း။ ဒွယနိဿိတော ခေါ၊ နှစ်ပါးသောအစုတို့ကို မှီနေသည်သာတည်း။ ဝါ-နှစ်ပါးသော အစိတ်ရှိသော ဒိဋ္ဌိဂါဟဝတ္ထုကို

မှီနေသည်သာတည်း။ ကစ္စာန၊ ကစ္စာန။ လောကသမုဒယံ ခေါ၊ သခ်ါရလောက၏ ဖြစ်ကြောင်းကို။ ဝါ၊ သခ်ါရလောက၏ဖြစ်ရာအနုလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ သမ္မပ္ပညာယ၊ မှန်ကန်စွာသိသော ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာဖြင့်။ ပဿတော၊ ရှုသောသူ၏ (သန္တာန်၌)။ လောကေ၊ သခ်ါရလောက၌။ ယာ နတ္ထိတာ၊အကြင်မရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (အသ၊ ဖြစ်ရာ၏။) သာ၊ ထိုမရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ နေ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကစ္စာန၊ ကစ္စာန။ လောကနိရောဓံ ခေါ၊ သခ်ါရလောက၏ချုပ်ခြင်းကို(ခဏိကနိရောဓကိုယူ)။ ဝါ၊ သခ်ါရလောက၏ချုပ်ရာပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ သမ္မပ္ပညာယ၊ မှန်ကန်စွာသိတတ်သော ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာဖြင့်။ ပဿတော၊ ရှုသောသူ၏(သန္တာန်၌)။ လောကေ၊ သခ်ါရလောက၌။ ယာ အတ္ထိတာ၊ အကြင်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (အသ၊ ရာ၏။) သာ၊ ထိုရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ နေ ဟောတိ၊ မဖြစ်။

ကစ္စာန၊ ကစ္စာန။ အယံ လောကော၊ ဤလူအပေါင်း(သတ္တလောက)ကို။ ယေဘုယ္ယေန၊ များသောအားဖြင့်။ ဥပယုပါဒါနာဘိနိဝေသဝိနိဗန္ဓော ခေါ၊ ကပ်ရောက်စွဲလမ်းလျက် မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းတတ်ကုန်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် နှောင်ဖွဲ့အပ်သည်သာတည်း။ အယံ၊ ဤအရိယသာဝကသည်။ စေတသော၊ အကုသိုလ်စိတ်၏။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာဖြစ်သော။ အဘိနိဝေသာနုသယံ၊ မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းရာအဖန်ဖန်ကိန်းဝပ်ရာဖြစ်သော။ တဉ္စ ဥပယုပါဒါနံ၊ ထိုကပ်ရောက်စွဲလမ်းတတ်သော တဏှာဒိဋ္ဌိသို့၊ ဝါ၊ ကို။ ဝါ၊ ၌။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာတိ၊ အတ္တတည်းဟူ၍။ နေ ဥပေတိ၊ မကပ်ရောက်။ နေ ဥပါဒိယတိ၊ မစွဲလမ်း။ နာဓိဋ္ဌာတိ၊ မတည်။ ဒုက္ခမေव၊ (ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ)ဆင်းရဲသည်သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒုက္ခံဝေ၊ (ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ) ဆင်းရဲသည်သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈမာနံ၊ ချုပ်သည်ရှိသော်၊ နိရုဇ္ဈတီတိ၊ ချုပ်၏ဟူ၍။ နေ ကခ်တိ၊ မယုံမှား။ နေ ဝိစိကိစ္ဆတိ၊ မတွေးတော။ ဧတ္ထ၊ ဤဆင်းရဲခြင်း၏ဖြစ်ခြင်းချုပ်ခြင်း၌။ အသ၊ ထိုအရိယသာဝက၏။ အပရပ္ပစ္စယာ၊ သူတပါးကို မယုံကြည်သဖြင့်။ ဉာဏမေဝ၊ ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်သိမြင်သော ဉာဏ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ကစ္စာန၊ ကစ္စာန။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ၊ ဤမျှဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ (မိဿက) သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကစ္စာန၊ ကစ္စာန။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ အတ္ထီတိ၊ ရှိ၏ဟူသော။ ဧကော၊ တခုသော။ အယံ အန္တော။ ဤအယုတ်တရားသည်ရင်း။(နိဂ္ဂုဠ္ဆန္တော လာမကန္တော။)၌။ ဤအစွန်းတရားသည်ရင်းဟူ လည်းပေးနိုင်သည်။) သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ နတ္ထီတိ၊ မရှိဟူသော။ ဧကော၊ တခုသော။ အယံ အန္တော၊ ဤအယုတ်တရားသည်ရင်း (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) ကစ္စာန၊ ကစ္စာန။ ဥဘော၊ နှစ်ခုကုန်သော။ ဧတေ တေ အန္တေ၊ ဤအယုတ်တရားတို့သို့၊ အနုပဂမ္မ၊ မကပ်ရောက်မူ၍။ မဇ္ဈေန၊ အလယ်ဖြစ်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအကျင့်(မဇ္ဈိမပဋိပဒါ)ဖြင့်။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသခ်ါရာ။ပ။ သမုဒယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာယ တ္ဝေव အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သခ်ါရနိရောဓော။ပ။ နိရောဓော ဟောတိတိ၊ ဟောတိဟူသော။ ခမ္မ၊ တရားတော်ကို။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ (သံ-၁၊ ၂၅၇-နှာ၊ စာပိုဒ် ၁၅-နိဿယ၌လည်းရှု။)

အာဝုသော အာနန္ဒ၊ ငါ့ရှင် အာနန္ဒာ။ တာဒိသာ၊ အရှင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော။ သပြဟ္မစာရယော၊ သီတင်းသုံးဖော်တို့သည်။ ယေသံ အာယသ္မန္တာနံ၊ အကြင် အရှင်တို့ကို။ အနုကမ္ပကာ၊ အစဉ် စောင့်ရှောက်တတ်ကုန်၏။ အတ္ထကာမာ၊ အကျိုးကို လိုလားတတ်ကုန်၏။ ဩဝါဒကာ၊ ဆုံးမတတ်ကုန်၏။ အနုသာသကာ၊ အဖန်ဖန်ဆုံးမတတ်ကုန်၏။ (တေသံ အာယသ္မန္တာနံ၊ ထိုအရှင်

တို့၏။) ဝေမေတံ၊ ဤအရှင်ဘုရားမိန့်တော်မူတိုင်း အကျိုးစီးပွါး ချမ်းသာရသည်။ ဟောတိ၏။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ အာယသ္မတော အာနန္ဒသ၊ အရှင် အာနန္ဒာ၏။ ဣဒဉ္စ ပန ဓမ္မဒေသနံ၊ ဤတရားဒေသနာတော်ကို။ သုတ္တာ၊ ကြားနာ၍။ ဓမ္မော၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ အဘိသမိ-တော၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီ။ (ဤအပိုဒ်သည် စာပိုဒ် ၇၅-ယမကသုတ်အဆုံးဌ်လည်း ပါ၏။) ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ပြီ။

အဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၉-ရာဟုလသုတ်

၉၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ပ။ အာယသ္မာ ရာဟုလော၊ အရှင်ရာဟုလာသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ကို။ "ဘန္တေ၊ ရား။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဇာနတော၊ သိသူ၏(သန္တာန်၌)။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ပဿတော၊ မြင်သူ၏(သန္တာန်၌)။ သဝိညာဏကေ၊ ဝိညာဏ်နှင့်တကွသော။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ ဤမိမိကိုယ်ဌ်ဌင်း။ ဗဟိဒ္ဓါစ။ ပြင်ပ(ဝိညာဏ်နှင့်တကွ)သူတပါး၏ ကိုယ်ဌ်ဌင်း။ သဗ္ဗနိမိတ္တေသု၊ အလုံးစုံသော ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓ အနိန္ဒြိယာဗဒ္ဓအာရုံတို့ဌ်။ အဟင်္ကာရမမင်္ကာရမာနာနုသယာ၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ-မာနတို့သည်။ နု ဟောန္တိ နုခေါတိ၊ မဖြစ်ကုန်သနည်း"ဟူသော။ ဇေတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ (အကြင်း-သံ-၂၊ ၇၄။ စာပိုဒ်-၇၂။ ၁၀-ပုဏ္ဏမသုတ်ကို မှီးလေ။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဒုတိယရာဟုလသုတ်

၉၂။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ပ။ သဗ္ဗနိမိတ္တေသု၊ ပေးမြဲ။) အဟင်္ကာရမမင်္ကာရမာနာပ-ဂတံ၊ ဒိဋ္ဌိ တဏှာ မာန (အကြင်းမဲ့ ပယ်သောအားဖြင့်)ကင်းသော။ ဝိဓာ၊ မာနအစုတို့ကို။ သမတိက္ကန္တံ၊ ကောင်းစွာ လွန်မြောက်သော။ သန္တံ၊ ငြိမ်းအေးသော။ သုဝိမုတ္တံ၊ (ကိလေသာတို့မှ) ၇ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်သော။ မာနသံ၊ စိတ်သည်။ ဟောတိ နု ခေါတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။ပ။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဇေတံ ရူပံ၊ ဤရူပ်ကို။ပ။ ဝေဒံ၊ သို့။ ယထာဘူတံ၊စွာ။ သမ္မပ္ပညာယ၊ဝိပဿနာ-နှင့် တကွသော မဂ်ပညာဖြင့်။ ဒိသ္မာ၊ မြင်သောကြောင့်။ အနုပါဒါ၊ ဒိဋ္ဌိ တဏှာ မာနတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းမှု၍။ ဝိမုတ္တော၊ ကိလေသာမှလွတ်သည်။ ဟောတိ၏။ (ကြင်းလွယ်ပြီ။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ထေရဝဂ္ဂေါ၊ ထေရဝဂ်သည်။ စတုတ္ထော၊ လေးခုမြောက်ဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုထေရဝဂ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါန်းကား—

အာနန္ဒော၊အာနန္ဒသုတ်ဌင်း။တိဿော၊တိဿသုတ်ဌင်း။ ယမကော၊ ယမကသုတ်ဌင်း။ အနုရုဒ္ဓေ စ၊ အနုရုဒ္ဓသုတ်ဌင်း။ ဝက္ကလိ၊ ဝက္ကလိသုတ်ဌင်း။ အဿဇိ၊ အဿဇိသုတ်ဌင်း။ ခေမကော၊ ခေမကသုတ်ဌင်း။ ဆန္နော၊ ဆန္နသုတ်ဌင်း။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ ဒုဝေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ ရာဟုလော၊ ရာဟုလသုတ်, ဒုတိယရာဟုလသုတ်တို့ ဌင်းတည်း။

(၁၀) ၅-ပုပ္ပဝဂ်

၁-နဒီသုတ်

၉၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ဆုံ ဥပမာကို ဟောတော်မူအုံ့။ ပဗ္ဗတေယျော၊ တောင်မှစီးဆင်းလာသော။ (ပဗ္ဗတေယျောတိ ပဗ္ဗတေ ပဝတ္တော။ ဌ။ ပဗ္ဗတေယျောတိ ပဗ္ဗတတော အာဂတော။ ဋီ။) ဩဃော ရိန်း၊ ဒိုက်တို့ကို အောက်ဖက်သို့ မျှောဆောင်သွားသော။ ဒူရင်္ဂမော၊ အဝေးသို့သွားတတ်သော။ သီဃသောတော၊ လျင်မြန်သော ရေအယဉ်ရှိသော။ နဒီ၊ မြစ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တဿ၊ ထိုမြစ်၏။ ဥဘောသု တီရေသု၊ ကမ်းနှစ်ဖက်တို့၌။ ကာသော၊ သက်ကယ်မြက်တို့သည်။ ဇာတော၊ ပေါက်ကုန်သည်။ စေပိ အဿု၊ အကယ်၍မူလည်းရှိကုန်ငြားအုံ့။ တေ၊ ထိုသက်ကယ်မြက်တို့သည်။ နံ၊ ထိုကမ်းနှစ်ဖက်ကို။ အဇ္ဈောလမ္မေယျုံ၊ လွှမ်းမိုးအုပ်ဖုံး၍ တဲ့လဲဆဲ့နေကုန်ရာ၏။ ကုသော၊ သမန်းမြက်တို့သည်။ပ။ ပဗ္ဗဇာ၊ ဇြိတ်မြက်တို့သည်။ပ။ ဗီရဏာ၊ မြက်မွှေးတို့သည်။ (မောဂ်နိဿယ-နှာ ၄၇၂။ ပဗ္ဗဇာ၊ ပြိန်းမြက်တို့သည်။ပ။ ဗီရဏာ၊ ပြိတ်မြက်တို့သည်ဟုသော်လည်း ပေး။)ပ။ ရုက္ခာ၊ မြက်ပင်တို့သည်။ပ။ အဇ္ဈောလမ္မေယျုံ၊ လွှမ်းမိုးအုပ်ဖုံး၍ တဲ့လဲဆဲ့နေကုန်ရာ၏။ ပုရိသော၊ ယောကျ်ားသည်။ တဿ၊ ထိုမြစ်၏။ သောတေန၊ ရေအယဉ်ဖြင့်။ ဝုယှမာနော၊ မျှောလာသည်ရှိသော်။ ကာသေ၊ သက်ကယ်မြက်တို့ကို။ စေပိ ဂဏှေယျ၊ အကယ်၍မူလည်း ဆဲ့ငြားအုံ့။ တေ၊ ထိုသက်ကယ်မြက်တို့သည်။ ပလုဇ္ဇေယျုံ၊ (မိမိအပေါ်၌) ပျက်စီးပြိုကျကုန်ရာ၏။ သော၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ တတော နိဒါနံ၊ ထို (မိမိအပေါ်၌) ပျက်စီးပြိုကျခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အနယဗျသနံ၊ ကြီးပွါး ချမ်းသာမရှိသော ပျက်စီးခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ ကုသေ၊ သမန်းမြက်တို့ကို။ပ။ ပဗ္ဗဇေ၊ ဇြိတ်မြက်တို့ကို။ပ။ ဗီရဏေ၊ မြက်မွှေးတို့ကို။ပ။ ရုက္ခေ၊ မြက်ပင်တို့ကို။ပ။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ရောက်ရာ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေव ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ အရိယာနံ၊ ဘုရားအစရှိသော အရိယာတို့ကို။ အဒဿာဝီ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်လေ့မရှိသော။ပ။ အဿုတဝါ၊ အာဂမ အဓိဂမဟူသော သုတမရှိသော (ဌ)။ ဝါ၊ နာခံမှတ်သား ဆောင်ထားမှု သုတမရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်သည်။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ အတ္တာတော၊ အတ္တဟူ၍ ။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ ရူပဝန္တံ ဝါ၊ ရူပ်ရှိ၏ဟူ၍လည်း။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ အတ္တနိ ဝါ၊ အတ္တ၌မူလည်း။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ ရူပသြီ ဝါ၊ ရူပ်၌မူလည်း။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုအဿုတဝါပုထုဇဉ်၏။ တံ ရူပံ၊ ထို (ဂါဟ ၄-မျိုးတို့ဖြင့် ရှုအပ်သော) ရူပ်သည်။ ပလုဇ္ဇတိ၊ ပျက်စီး၏။ သေ၊ ထို အဿုတဝါပုထုဇဉ်သည်။ တတောနိဒါနံ၊ ထို(မိမိဂါဟ ၄-မျိုးတို့ဖြင့် ရှုအပ်သော) ရူပ် ပျက်စီးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အနယဗျသနံ၊ ကြီးပွါးချမ်းသာမရှိသော ပျက်စီးခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ (ဝေဒနာ စသည်ကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်းပေးပါလေ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ထိုဂါဘုရား မိန့်တော်မူအပ်မည့် စကားကို။ ကိံ မညထ၊ အဘယ်သို့မှတ်ထင်ဖြေဆိုကြမည်နည်း။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ နိစ္စံ ဝါ၊ မြဲသလော။ အနိစ္စံ ဝါ၊ မမြဲသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အနိစ္စံ၊ မမြဲပါ။ (ဤသို့စသည်ဖြင့် ပဏာနာတိတိ အထိ ပေးလေ။ ရှေးဦ တွေ့ခဲ့လှပြီ။)

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ပုဗ္ဗသုတ်

၉၄။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ လောကေန၊ သတ္တလောက (သတ္တဝါအပေါင်း) နှင့်။နှ ဝိဝဒါမိ၊ မငြင်းခုံ။ လောကော၀၊ သတ္တလောက (သတ္တဝါအပေါင်း). သည်သာ။ မယာ၊ ငါနှင့်။ ဝိဝဒတိ၊ ငြင်းခုံ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဓမ္မ၀ါဒီ၊ အမှန်သဘောကို ဆိုလေ့ ရှိသူသည်။ လောကသ္မိံ၊ လောကဋ္ဌ။ ဂေနစိ၊ တစုံတယောက်သောသူနှင့်မျှ။ နှ ဝိဝဒတိ၊ မငြင်းခုံ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ၊ အကြင်အရာကို။ လောကေ၊ လောကဋ္ဌ။ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပညာရှိတို့သည်။ နတ္ထိ သမ္မတံ၊ မရှိဟုသမုတ်အပ်၏။ တံ၊ ထိုအရာကို။ အဟမ္ပိ၊ ငါဘုရားသည်လည်း။ နတ္ထိတိ၊ မရှိဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဆို၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ၊ အကြင်အရာကို။ လောကေ၊ လောကဋ္ဌ။ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပညာရှိ တို့သည်။ အတ္ထိသမ္မတံ၊ ရှိ၏ဟု သမုတ်အပ်၏။ တံ၊ ထိုအရာကို။ အဟမ္ပိ၊ ငါဘုရားသည်လည်း။ အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဆို၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ၊ အကြင်အရာကို။ လောကေ၊ လောကဋ္ဌ။ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပညာရှိတို့သည်။ နတ္ထိသမ္မတံ၊ မရှိဟုသမုတ်အပ်၏။ ယံ၊ အကြင်အရာကို။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ နတ္ထိတိ၊ မရှိဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဆို၏။ (တံ၊ ထိုအရာသည်။) ကိဉ္စ၊ အဘယ်အရာနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ လောကေ၊ လောကဋ္ဌ။ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ´ နိစ္စံ၊ မြဲသော။ဓုဝံ၊ ခိုင်ခံ့သော။ သဿတံ၊ တည်တံ့သော။ အဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ မဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသော။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ နတ္ထိသမ္မတံ၊ မရှိဟုသမုတ် အပ်၏။ တံ၊ ထိုမြဲသောရူပ်ကို။ အဟမ္ပိ၊ ငါဘုရားသည်လည်း။ နတ္ထိတိ၊ မရှိဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဆို၏။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းတူသမ္မန်လေ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (ယံ၊ အကြင်အရာကို။) လောကေ၊ လောကဋ္ဌ။ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပညာရှိတို့သည်။ နတ္ထိသမ္မတံ၊ မရှိဟုသမုတ်အပ်၏။ တံ၊ ထို အရာကို။ အဟမ္ပိ၊ ငါဘုရားသည်လည်း။ နတ္ထိတိ၊ မရှိဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဆို၏။ (တံ၊ ထိုအရာသည်။) ဣဒံ ခေါ၊ ဤသည်ပင်တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (ယံ၊ အကြင်အရာကို။ လောကေ၊ လောကဋ္ဌ။ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပညာရှိတို့သည်။ အတ္ထိသမ္မတံ၊ရှိ၏ဟုသမုတ်အပ်၏။ ယံ၊ အကြင်အရာကို။ အဟံ၊ငါဘုရားသည်။ အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဆို၏။ (တံ၊ ထိုအရာသည်။) ကိဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ လောကေ၊ လောကဋ္ဌ။ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပညာရှိတို့ သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲသော။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲသော။ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ဖောက် ပြန်ခြင်းသဘောရှိသော။ ရူပံ၊ရူပ်ကို။ အတ္ထိသမ္မတံ၊ ရှိ၏ဟုသမုတ်အပ်၏။ တံ၊ထိုမမြဲသောရူပ်ကို။ အဟမ္ပိ၊ ငါဘုရားသည်လည်း။ အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဆို၏။ (ဝေဒနာစသည်လည်း ဤ နည်းပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (ယံ၊အကြင်အရာကို။) လောကေ၊ သြကာသလောကဋ္ဌ။ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပညာရှိတို့သည်။ အတ္ထိသမ္မတံ၊ ရှိ၏ဟုသမုတ်အပ်၏။ တံ၊ ထိုအရာကို။ အဟမ္ပိ၊ ငါဘုရားသည် လည်း။ အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဆို၏။(တံ၊ထိုအရာသည်။) ဣဒံ ခေါ၊ ဤသည်ပင်တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ လောကေ၊ လောကဋ္ဌ။ လောကဓမ္မော၊ ပျက်စီးတတ်သော သဘောတရား သည်။ (လောကဓမ္မောတိ လုဇ္ဇနသဘာ၀ဓမ္မော။ဌီ။ လောကဓမ္မောတိ ခန္ဓပဉ္စကံ။ဌ။) အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ၊ ထိုပျက်စီးတတ်သောသဘောတရားကို။ တထာဂတော၊ ဘုရားရှင်သည်။ အဘိသမ္မုဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ အဘိသမေတိ၊ ကုန်စင်အောင်သိ၏။ တံ၊ ထိုပျက်စီးတတ်သော သဘောတရား (သင်္ခါရလောက=ရူပ်နာမ်ခန္ဓာ)ကို။ အဘိသမ္မုဇ္ဈိတ္ဝာ၊ ထိုးထွင်း၍သိ၍။ အဘိသမေတ္ဝာ၊ ကုန်စင် အောင်သိ၍။ အာစိက္ခတိ၊ (ဥဒ္ဒေသအားဖြင့်) ပြောကြား၏။ ဒေသေတိ၊ (နိဒ္ဒေသအားဖြင့်)

ဟောစ်။ ပညေတိ၊ (အကြောင်းအားဖြင့်) သိစေ၏။ ပဋ္ဌေတိ၊ အပြားအားဖြင့် တည်စေ၏။ ဝိဝရတိ၊ (ဥဒါဟရဏ်အားဖြင့်)ဖွင့်ပြ၏။ ဝိဘဇတိ၊(အနုယဗျတိရေကအားဖြင့်)ဝေဘန်၏။ ဥတ္တာနီကရောတိ၊ (ဥပနယနိဂုံးအားဖြင့်) ထင်ရှားပေါ်လွင်အောင်ပြု၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့၊ လောကေ၊ ဣ။ လောကဓမ္မော၊ သည်။ ကိဣ၊ အဘယ်နည်း။ တံ၊ ထိုပျက်စီးတတ်သော သဘောတရားကို၊ တထာဂတော၊ သည်။ အဘိသမ္မုဗ္ဗတိ၊ထိုးထွင်း၍ သိသနည်း။ပ။ ဥတ္တာနီကရောတိ၊ ပေါ်လွင်အောင်ပြုသနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ လောကေ၊ ဣ။ လောကဓမ္မော၊ ပျက်စီးတတ်သော သဘောတရား မည်၏။ တံ၊ထိုရူပ်ကို။ တထာဂတော၊သည်။ပ။ ဥတ္တာနီကရောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော၊ အကြင်အနွဓာလပုထုဇဉ်သည်။ တထာဂတေန၊ ဘုရားရှင်သည်။ ဧဝံ၊ သို့။အာစိက္ခိယမာနေ၊(ဥဒ္ဒေသအားဖြင့်) ပြောကြားအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ အပ်ပါလျက်။ဒေသိယ-မာနေ၊ (နိဒ္ဒေသအားဖြင့်) ဟောအပ်သည်ရှိသော်။ဝါ၊အပ်ပါလျက်။ ပညပိယမာနေ၊(အကြောင်းအားဖြင့်) သိစေအပ်သည်ရှိသော်။ဝါ၊အပ်ပါလျက်။ ပဋ္ဌပိယမာနေ၊ အပြားအားဖြင့် တည်စေအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ အပ်ပါလျက်။ ဝိဝရိယမာနေ၊ (ဥဒါဟရဏ်အားဖြင့်) ဖွင့်ပြအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ အပ်ပါလျက်။ ဝိဘဇိယမာနေ၊ (အနုယဗျတိရေကအားဖြင့်) ဝေဘန်အပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ဝေဘန်အပ်ပါလျက်။ ဥတ္တာနီကရိယမာနေ၊ (ဥပနယနိဂုံးအားဖြင့်) ပေါ်လွင်အောင် ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ အပ်ပါလျက်။ နု ဇာနာတိ၊ မသိ။ နု ပဿတိ၊ မမြင်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗာလံ၊ မိုက်သော။ အန္ဓံ၊ ပညာမျက်စိ ကန်းသော။ အစက္ခုကံ၊ ပညာမျက်စိ မရှိသော။ အဇာနန္တံ၊ မသိသော။ အပဿန္တံ၊ မမြင်သော။ တံ ပုထုဇဉ်နံ၊ ထိုပုထုဇဉ်ကို။ ကိန္တိ၊ အဘယ်သို့။ ကရေမိ၊ ပြုရအံ့နည်း ?။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ ဥပ္ပလံ ဝါ၊ ဥပ္ပလကြာသည်ရင်း။ ဝါ၊ ကိုရင်း။ ပဒုမံ ဝါ၊ ပဒုမ္မာကြာသည်ရင်း။ ဝါ၊ကိုရင်း။ ပုဏ္ဍရီကံ ဝါ၊ ပုဏ္ဍရိတ်ကြာသည်ရင်း။ဝါ၊ကိုရင်း။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ဇာတံ၊ ပေါက်၏။ ဥဒကေ၊ ၌။ သံဝဍ္ဎံ၊ ကြီးပွါး၏။ ဥဒကာ၊ မှ။ အစ္ဆုဂ္ဂမ္မ၊ တက်၍။ ဌာတိ၊တည်၏။ ဥဒကေန၊ သည်။ အနုပလိတ္တံ၊ မလိမ်းကျံအပ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧवमेव ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ တထာဂတော၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ လောကေ၊ သြကာသလောကဌ်။ ဇာတော၊ ပဋ္ဌင်တော်မူ၏။ လောကေ၊ ၌။ သံဝဍ္ဎော၊ ကြီးတော်မူ၏။ လောကံ၊ ကို။ အဘိဘုယ္ယ၊ လွှမ်းမိုး၍။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ လောကေန၊ လောကသည်။ အနုပလိတ္တော၊ မလိမ်းကျံအပ်။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဖေဏပိဏ္ဍုပမသုတ်

၉၅။ ဧवं သုတံ ဣမယံ၊ ဤ။ ဘဂဝါ၊သည်။အယုဇ္ဈာယံ၊အယုဇ္ဈာပြည်၌။ဂင်္ဂါယ နဒိယာ၊ဂင်္ဂါမြစ်၏။ တီရေ၊ ကမ်းနား၌။(ဌင်းကမ်းနား၌ အယုဇ္ဈာမြို့သားတို့ ဆောက်လုပ်အပ်သောကျောင်း၌ဟူလို။

၁။ မယုံ ဟိ ပဋ္ဌိပတ္တိကထနမေဝ ဘာရော၊ ပဋ္ဌိပတ္တိပူရဏံ ပန ကုလပုတ္တာနံ ဘာရောတိ ဒဿေတိ။ ဌ။ အဏ္ဍာဝေသာ ဝေါ မယာ မဂ္ဂေါ၊ ခုဝ-၅၂-ဓမ္မပဒ။ ဟောဘို့တာဝန်က ငါဘုရားတာဝန်, ကျင့်ဘို့တာဝန်က သင် (အမျိုးကောင်းသား) တို့၏တာဝန်။ "ငါဘုရားဟောပါလျက် သင်တို့မသိ မကျင့်လျှင် ငါဘုရားမတတ်နိုင်"ဟု ဆိုလို၏။

ဌ") ဝိဟရတိ၊ ၏။ တတြ ခေါ၊ ထိုဂဏ်ါမြစ်ကမ်းနား၌။ ဝါ၊ ထိုသီတင်းသုံးတော်မူရာအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခူ၊ ရဟန်းတို့ကို။ "ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အုံ့။ အယံ ဂင်ါနဒီ၊ ဤဂင်ါမြစ်သည်။ မဟန္တော်၊ ကြီးသော။ ပေဏပိဏ္ဍော၊ ရေမြုပ်စိုင်ကို။ အာဝဟေယျ၊ ဆောင်မျှောရာ၏။ (အာဝဟေယျာတိ အာဟရေယျ။ဌ။ အာဝဟေယျာတိ အာနေတွာ ဝဟေယျ။ဌီ။) တမေနံ၊ ထိုရေမြုပ်စိုင်ကြီးကို။ စက္ခုမာ၊ မ်ိုးသစက္ခု ပညာစက္ခုရှိသော။ پုရိသော၊ ယောကျ်ားသည်။ ပဿေယျ၊ မြင်ရာ၏။ နိဗ္ဗာယေယျ၊ ကြည့်ရှုရာ၏။ ယောနိသော၊ သင့်သော အကြောင်းအား ဖြင့်။ ဥပပရိက္ခေယျ၊ (ပညာဖြင့်) ဆင်ခြင်ရာ၏။ (ယောနိသော ဥပပရိက္ခေယျာတိ ကာရဏေန ဥပပရိက္ခေယျ။ဌ။ ကာရဏေန ဥပပရိက္ခေယျာတိ ဉာဏေန ဝိမံသေယျ။ဌီ။) တံ၊ ထိုရေမြုပ်စိုင်ကြီးကို။ ပဿတော၊ မြင်သော။ နိဗ္ဗာယတော၊ ကြည့်ရှုသော။ ယောနိသော၊ သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်။ ဥပပရိက္ခတော၊ (ပညာဖြင့်) ဆင်ခြင်သော။ တဿ၊ ထိုယောကျ်ား၏ (ဉာဏ်၌)။ ရိတ္တကညေव၊ အနှစ်မပါ ဗလာဟူ၍သာလျှင်။ ခါယေယျ၊ ထင်ရာ၏။ တုစ္ဆကညေव၊ အနှစ်မမှီး အချည်းနှီးဟူ၍ သာလျှင်။ ခါယေယျ၊ ထင်ရာ၏။ အသာရကညေव၊ အနှစ်မရှိဟူ၍ သာ။ ခါယေယျ၊ ထင်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝေဝ ပိဏ္ဍော၊ ရေမြုပ်စိုင်၌။ သာရော၊ အနှစ်သည်။ ကိံ ဟိ သိယာ၊ အဘယ်မှာရှိပါအုံ့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ အတီ-တာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ယံကိဉ္စိ ရူပံ၊ အကြင်ရူပ်သည်။ပ။ ဒူရေ ဝါ၊ ဝေးသည်လည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ ဝါ၊ နီးသည်လည်းဖြစ်သော။ ယံ ရူပံ၊ အကြင်ရူပ်သည်။ (အတ္ထိ၏။) တံ၊ ထိုရူပ်ကို။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ပဿတိ၊ (ဉာဏ်ဖြင့်) မြင်၏။ နိဗ္ဗာယတိ၊ (ဉာဏ်ဖြင့်) ကြည့်ရှု၏။ ယောနိသော၊သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်။ ဥပပရိက္ခတိ၊ (ပညာဖြင့်) စူးစမ်းဆင်ခြင်၏။ ဘံ၊ ထိုရူပ်ကို။ ပဿတော၊ (ဉာဏ်ဖြင့်)မြင်သော။ နိဗ္ဗာယတော၊ (ဉာဏ်ဖြင့်) ကြည့်ရှုသော။ ယောနိသော၊ သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်။ ဥပပရိက္ခတော၊ (ပညာဖြင့်) စူးစမ်းဆင်ခြင်သော။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏ (ဉာဏ်၌)။ ရိတ္တကညေव၊ နိစ္စ သုခ အတ္တမပါ ဗလာဟူ၍သာလျှင်။ ခါယတိ၊ ထင်၏။ တုစ္ဆကညေव၊ နိစ္စ သုခ အတ္တမမှီး အချည်းနှီး ဟူ၍သာလျှင်။ ခါယတိ၊ ထင်၏။ အသာရကညေव၊ နိစ္စ သုခ အတ္တအနှစ်မရှိဟူ၍သာလျှင်။ ခါယတိ၊ ထင်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပေ၊ ရူပ်၌။ သာရော၊ နိစ္စ သုခ အတ္တအနှစ်သည်။ ကိံ ဟိ သိယာ၊ အဘယ်မှာ ရှိပါအုံ့နည်း။ (ရူပ်)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ သရဒသမယေ၊ တန်ဆောင်မုန်းလ(သရဒဥတု)အခါ၌။ ထုလ္လဖုသိတကေ၊ ကြီးသောမိုးပေါက်ရှိသော။ ဒေဝေ၊ မိုးသည်။ ဝဿန္တေ၊ ရွာသည်ရှိသော်။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ဥဒကပုဗ္ဗုဋေ၊ ရေပွက်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စေဝ၊ ဖြစ်လည်းဖြစ်၏။ နိရုဇ္ဈတိ စ၊ ချုပ်ပျောက်လည်း ချုပ်ပျောက်၏။ တမေနံ၊ ထိုရေပွက်ကို။ စက္ခုမာ၊ မ်ိုးသစက္ခု ပညာစက္ခုရှိသော။ پုရိသော၊ သည်။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥဒကပုဗ္ဗုဋေ၊ ရေပွက်၌။ သာရော၊ အနှစ်သည်။ ကိံ ဟိ သိယာ၊ အဘယ်မှာရှိပါအုံ့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ပ။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၌။ သာရော၊ နိစ္စ သုခ အတ္တအနှစ်သည်။ ကိံ ဟိ သိယာ၊ အုံ့နည်း။ (ဝေဒနာ)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ဂိမှာနံ၊ နွေလတို့တွင်။ ပစ္ဆိမေ မာသေ၊ နောက်ဆုံး (၀ါဆို)လ၌။ ဌိတော၊ ရပ်တည်သော။ မဇ္ဈန္ဟိကေ ကာလေ၊ နေ့လည် (မွန်းတည့်) ချိန်၌။ မရီစိကာ၊ တံလျှပ်သည်။ ဖန္ဒတိ၊ လှုပ်၏။ တမေနံ၊ ထိုတံလျှပ်ကို။ (ကြွင်းမထူး သညာသာထူး၏)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ သာရတ္ထိကော၊ အနှစ်ဖြင့် အလိုရှိသော။ သာရဂဝေသီ၊ အနှစ်ကို ရှာဖွေလေ့ရှိသော။ ပုရိသော၊ ယောကျ်ားသည်။ သာရပရိယေသနံ၊ အနှစ်ရှာခြင်းငှါ။ စရမာနော၊ လှည့်လည်သည်ရှိသော်။ တိက္ခံ၊ ထက်သော။ ကုဒ္ဒာရိ၊ ထားမကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ဝနံ၊ တောသို့။ ပဝိသေယျ၊ ဝင်ရောက်။ သော၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ တတ္ထ၊ ထိုတောင်၌။ ဥဇုံ၊ ဖြောင့်သော။ နဝံ၊ နုပျို့သော။ အကုက္ကုကဇာတံ၊ ဖူးတံမဖြစ်သေးသော။ မဟန္တံ၊ ကြီးသော။ ကဒလိက္ခန္ဓံ၊ ငှက်ပျောတုံးကို။ ပသေယျ၊ မြင်ရောက်။ တမေနံ၊ ထိုငှက်ပျောတုံးကို။ မူလေ၊အရင်း၌။ ဆိန္နေယျ၊ ဖြတ်ရောက်။ မူလေ၊ အရင်း၌။ ဆေတ္တာ၊ ဖြတ်ပြီး၍။ အဂ္ဂေ၊ အဖျား၌။ ဆိန္နေယျ၊ ဖြတ်ရောက်။ အဂ္ဂေ၊အဖျား၌။ ဆေတ္တာ၊ဖြတ်ပြီး၍။ ပတ္တာဝဋ္ဋိं၊ ငှက်ပျောပတ်အရစ်ကို။ ဝိနိဗ္ဘုဇေယျ၊ ခွါရောက်။ သော၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ တဿ၊ ထိုငှက်ဒပျောပင်၏။ ပတ္တာဝဋ္ဋိं၊ ငှက်ပျောပတ်အရစ်ကို။ ဝိနိဗ္ဘုဇေန္တော၊ ခွါသည်ရှိသော်။ ဖေဂ္ဂုမ္ပိ၊ အကာမျှကိုသော်လည်း။ နာဓိဂစ္ဆေယျ၊ မရရာ။ သာရံ၊ အနှစ်ကို။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရနိုင်အံ့နည်း။ (ဤဥပမာ မ-၁ နိဿယ-နှာ ၂၃၆-စာပိုဒ် ၃၅၉-၌လည်းပါ၏။)တမေနံ၊ ထိုငှက်ပျောတုံးကို။ (အကြွင်းမထူး။ သခါရသာ ထူး၏။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ မာယာကာရော ဝါ၊ မျက်လှည့်ဆရာသည်သော်၎င်း။ မာယာကာရန္တေဝါသီ ဝါ၊ မျက်လှည့်ဆရာ၏တပည့်သည်သော်၎င်း။ စတုမဟာပထေ၊ လမ်းလေးခွဖြစ်သော လမ်းမကြီး၌။ မာယံ၊ မျက်လှည့်ကို။ ဝိဒံသေယျ၊ ပြရာ၏။ တမေနံ၊ ထိုမျက်လှည့်ကို။ (အကြွင်းမထူး။ ဝိညာဏ်သာထူး၏။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဿံ၊ ရှုဆင်ခြင်သော။ သုတဝါ၊ အကြားအမြင် (အာဂမသုတ အဓိဂမသုတ) ရှိသော။ အရိယသာဝကော၊ အရိယသာဝကသည်။ ရူပသ္မိံပိ၊ ရူပ၌သော်လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ပ။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။

ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ သုဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣဒံ၊ ကို။ ဝတ္ဝာန၊ မိန့်တော်မူပြီး၍။ သုဂတော၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော။ သတ္ထာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အဃာပရံ၊ ထိုမှ တပါးသော—

ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ ဖေဏပိဏ္ဍူပမံ၊ ရေမြှုပ်စိုင်လျှင် ဥပမာရှိ၏။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ ပုဗ္ဗုဋူပမာ၊ ရေပွက်လျှင် ဥပမာရှိ၏။ သညာ၊ သညာသည်။ မရီစိကူပမာ၊ တံလျှပ်လျှင် ဥပမာရှိ၏။ သခါရာ၊ သခါရတို့သည်။ ကဒလူပမာ၊ ငှက်ပျောတုံးလျှင် ဥပမာရှိကုန်၏။ ဝိညာဏံ စ၊ဝိညာဉ်သည်ကား။မာယူပမံ၊မျက်လှည့်လျှင်ဥပမာရှိ၏။(ဤမေ၊ဤခန္ဓာငါးပါးတို့ကို။) အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဒေသိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ယထာ ယထာ၊ အကြင်အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ယော၊ အကြင် မံသ စက္ခု ပညာစက္ခု အမြင်ရှိသော ယောကျ်ားသည်။ နံ၊ ထိုရူပ်ကို။ ယောနိသော၊ အားဖြင့်။ နိဗ္ဗာယတိ၊ ကြည့်ရှု၏။ ယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ဥပပရိက္ခတိ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်၏။ ယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ရှုဆင်ခြင်သည်ရှိသော်) တဿ၊ ထိုယောကျ်း၏ (ဉာဏ်၌)။ ရိတ္တကံ၊ ဗလာဟူ၍။ တုစ္ဆကံ၊ အချည်းနှီးဟူ၍။ ဟောတိ၊ ထင်လာ၏။

ဘူရိပညေန၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣမဋ္ဌ ကာယံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါးကိုပင်။ အာရဗ္ဘ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဒေသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ တဏ္ဍံ မြွာနံ၊ (အာယု, ဥသ္မာ, ဝိညာဏ်) သုံးပါးသော တရားတို့သည်။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခွါခြင်းကြောင့်။ ဆဋ္ဌိတံ၊ စွန့်ပစ်အပ်သော။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ (တုမ္မေ၊ သင်တို့သည်။) ပဿထ၊ ကြည့်ရှုကြကုန်လော့။

အာယု စ၊ အသက်ခေါ် ဇီဝိတသည်ရင်း။ ဥသ္မာ စ၊ အင်္ဂေခေါ် ကမ္မဇတေဇောဓာတ်သည်ရင်း။ ဝိညာဏံ စ၊ဝိညာဉ်သည်ရင်း။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ဣမံ ကာယံ၊ ဤကိုယ်ကို။ ဇဟန္တိ၊ စွန့်ခွါကုန်၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ အပဝိဒ္ဓေါ၊ (သုသာန်တစ သင်္ချိုင်းဝ၌) စွန့်ချပစ်လွင့်အပ်သည်ဖြစ်၍။ သေတိ၊ (စင်းစင်းလဲနေ) အိပ်ရခေ၏။ (တံ သရီရံ၊ ထိုစွန့်ပစ်အပ်သော အသေကောင်ကိုယ်သည်။) ပရဘတ္တံ၊ (ပိုးလောက် မြေခွေး ဘီလူး စသော) တပါးသူတို့၏အစာသည်။ (ဟုတ္မာ၊ ဖြစ်၍။) အစေတနံ၊ စိတ်စေတနာ မရှိတော့သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)

အယံ သန္ဓာနော၊ ဤစွန့်ပစ်ခြင်းသဘောတရားအစဉ်သည်။ ဘောဒိသော၊ဤအတိုင်းရှုအပ်သောသဘောရှိ၏။ အယံ၊ ဤဝိညာဏကွန္ဓာသည်။ ဗာလလာပိနီ၊ အနွယ်ဗာလပုထုဇဉ်တို့ကို (ငါ, ငါဟု) စွဲလမ်းပြောဆိုစေတတ်သော။ မာယာ၊ မျက်လှည့် (သဘွယ်) တည်း။ သော(ဧသော)၊ ဤခန္ဓာ(ငါးပါး)ကို။ ဝဓကော၊ သူသတ်သွားဟူ၍။ အက္ခာတော၊ ဆိုအပ်၏။ ဇော်ဌ၊ ဤခန္ဓာငါးပါး၌။ သာရော၊ နိစ္စ သုခ အတ္တအနှစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အာရဒ္ဓဝိရိယော၊ အားထုတ်အပ်သော လုံ့လဝီရိယရှိသည်ဖြစ်၍။ သမ္မဇာနော၊ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်တတ်သည်ဖြစ်၍။ ပဋိဿတော၊ သတိဖြင့် အောက်မေ့သည်ဖြစ်၍။ ဒိဝါ ဝါ၊ နေ့၌ဦး။ ယဒိ ဝါ ရတ္တိံ၊ ညဉ့်၌ဦး။ ခန္ဓေ၊ ခန္ဓာတို့ကို။ ဇဝံ၊ ဤနည်းအတိုင်း။ အဝေက္ခေယ္ယ၊ ရှုဆင်ခြင်ရာ၏။

သဗ္ဗသံယောဂံ၊ အလုံးစုံသော သံယောဇဉ်ကို။ ဇဟေယ္ယ၊ စွန့်ပယ်ရာ၏။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာ(ကုသိုလ်)ကို။ ကရေယ္ယ၊ ပြုရာ၏။ အစ္ဆရိယံ၊ ရွှေ့လျောခြင်းမရှိသော။ ပဒံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ပတ္ထယံ၊ တောင့်တသည်ဖြစ်၍။ အာဒိတ္တသီသောဝ၊ မီးလောင်အပ်သော ဦးခေါင်းရှိသူကဲ့သို့။ စရေယ္ယာတိ၊ ကျင့်ရာ၏ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤတရားဧကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ပြီ။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဂေါမယပိဏ္ဍသုတ်

ဧဝံ။ သာဝတ္ထိ နိဒါနံ၊ တည်း။ ကေမန္ဒံ၊ ဥ။ နိသိန္နော ခေါ၊ သော။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ "ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ယံ ရူပံ၊ အကြင်ရူပ်သည်။ နိစ္စံ၊ မြဲ၏၊ ဓုဝံ၊ ခိုင်ခံ့၏။ သဿတံ၊ တည်ဘံ့၏။ အဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောမရှိ။ သဿတိသမံ အမြဲတည်သော ဝတ္ထုတို့နှင့်တူစွာ[1]။ တထေဝ၊ ထိုတည်တံ့ခိုင်မြဲ ပြောင်းလဲခြင်းမရှိသော အခြင်း

၁။ သဿတံ သဗ္ဗကာလံ ယာဝကပ္ပဋ္ဌာနာ ဟောန္တိတိ သဿတိ၊ သိနေရုအာဒယော၊ တာဟိ သမံ သမကာလံ၊ ဇာတိ။ သန္တိ...ထင်လည်းထင်ရှား၊ သတိ...မြဲလည်းမြဲသော အရာဝတ္ထုမျှား။

အရာအားဖြင့်သာလျှင်။ ဌာဿတိ၊ တည်တံ့လတ္တံ့။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ တံ ရှပ်၊ ထိုရှပ်သည်။ အတ္ထိ နု ခေါ၊ ရှိပါသလော။ (ဝေဒနာစသည်လည်း ဤနည်းပေး။) တံ ဝိညာဏံ၊ ထိုဝိညာဉ်သည်။ အတ္ထိ နု ခေါတိ၊ ရှိပါသလော"ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ဌ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပရိတ္တံ၊ အနည်းငယ်မျှသော။ ဂေါမယပိတ္တံ၊ နှားခြေးစိုင် (ခဲ) ကို။ ပါဏိနာ၊ လက်တော်ဖြင့်။ ဂဟေတ္မာ၊ ကောက်ယူ၍။ တံ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းကို။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တ္တေကောပိ ခေါ၊ ဤနှားခြေးခဲမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်သော်လည်းဖြစ်သော။ နိစ္စော၊ မြဲသော။ ဓုဝေါ၊ ခိုင်ခံ့သော။ သဿတော၊ တည်တံ့သော။ အဝိပရိဏာမဓမ္မော၊ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောမရှိသော။ သဿတိ သမံ၊ အမြဲတည်သောအရာဝတ္ထုတို့နှင့်တူစွာ။ တထေဝ၊ ထိုတည်တံ့ခိုင်မြဲပြောင်းလဲခြင်းမရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သာလျှင်။ ဌဿတိ၊ တည်တံ့လတ္တံ့သော။ (ကော မေ ဝန္ဒတိကဲ့သို့ အာချာတ်နာမ်ကြဲ၍ ပေးလိုက်သည်။ အနိယမ နိယမ ယောသော ထည့်၍သော်လည်းပေး။) အတ္ထာဘာဝပဋိလာဘော၊ ရအပ်သောအတ္ထဘော(ခန္ဓာ)သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တ္တေကောပိ၊ ဤနှားခြေးခဲမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသည်သော်လည်း ဖြစ်သော။ နိစ္စော၊ မြဲသော။ ပ။ ဌဿတိ၊ တည်တံ့လတ္တံ့သော။ အတ္ထာဘာဝပဋိလာဘော၊ - ရအပ်သော အတ္ထဘော(ခန္ဓာ)သည်။ စေ အဘဝိဿ၊ အကယ်၍ရှိပြားအုံ့။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၏ ကုန်ခန်းခြင်းငှါ။ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယဝါသော၊ ဤမဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်သုံးမှုသည်။ ဝါ၊ ဤကျင့်သုံးအပ်သော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယသည်။ နပညာယေထ၊ ထင်ရှားမဖြစ်ရာ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ အကြင့်ကြောင့်။ တ္တေကောပိ၊ သော။ ပ။ အတ္ထာဘာဝပဋိလာဘော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၏ ကုန်ခန်းခြင်းငှါ။ ဗြဟ္မစရိယဝါသော၊ ကျင့်သုံးအပ်သော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယသည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှားဖြင်၏။

ဘိက္ခု၊ရဟန်း။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေးဘဝဖြစ်ဘူးသည်ကား။ ဝါ၊ဖြစ်ဘူးသောအကြောင်းကိုဟောတော်မူအုံ့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဧတ္ထိယော၊ လယ်မြေ(ရေ)ကို အစိုးရသော။ မုဒ္ဓါဝသိတ္တော၊ ဦးထိပ်ဌ အဘိသိက်(ရေစင်)သွန်းအပ်ပြီးသော။(အဘိသိက်မြှောက်ပြီးသောဟူလို။)ရာဇာ၊မင်းသည်။ အဟောသိံ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဧတ္ထိယဿ၊ သော။ မုဒ္ဓါဝသိတ္တဿ၊ သော။ ရညော၊ မင်းသည်။ သတော၊ ဖြစ်စဉ်။ တဿ မယှံ၊ ထိုငါ၏။ (မယှံ ဗောဓိသတ္တဿ ဝေါ သတောကဲ့သို့ သမ္မန်။) ကုသာဝတီရာဇဓာနိယံ၊ ကုသာဝတီ မင်းနေပြည် အကြီးအမှူးရှိကုန်သော။ စတုရာသီတိနဂရသဟဿာနိ၊ ၍စ်သောင်းလေးထောင်သော မြို့တို့သည်။ အဟေသုံ၊ ရှိဘူးကုန်ပြီ။ ဘိက္ခု၊ရဟန်း။ ပ။ တဿ မယှံ၊ ၏။ ဓမ္မပါသာဒပဋိဒါနိ၊ ဓမ္မပြာသာဒ် အကြီးအမှူးရှိကုန်သော။ စတုရာသီတိပါသာဒသဟဿာနိ၊ ၍စ်သောင်းလေးထောင်သော ပြာသာဒ်တို့သည်။ အဟေသုံ၊ ရှိဘူးကုန်ပြီ။ ပ။ မဟာ-

---

၁။ နယိဒံ ဗြဟ္မစရိယဝါသော ပညာယေထ၊ အယံ ဂဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဝါသော နာမ နပညာယေယျ။ ဌ။ နယိဒန္တိ ဧတ္ထ ယကာရော ပဒသန္ဓိကရော၊ ဣဒန္တိ နိပါတပဒံ၊ တံ ပန ယေန သမ္ဗန္ဓေယျံ၊ တံ တိလိဂေါ ဝေါ ဟောတိ၊ အယံ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဝါသော၊ ဝုတ္တော။ ဌ။ ဣဒံ သည် နိပါတ်ဖြစ်၍ ဒီသေသျှလင်ကိုရည်ညွှန်းသောကြောင့် ဗြဟ္မစရိယဝါသောဟူသော ဝိသေသနဒ်ညီစွာ အယံဟု ပုလ္လိင်ဖြင့် ဖွဲ့သည်ဟူလို။ ဣဒံ နိပါတ်သည် လိင် ၃-ပါး, ဝုစ် ၂-ပါး, ဝိဘတ် ၇-သွယ် အကုန်ဆိုင်ပေသည်။ ထိုကြောင့် ပါဠိတော်များ၌ ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌ-ပုရိသပုဂ္ဂလာ၊ ယဒိဒံ အညမညဝေစနေန အညမညဝုဋ္ဌာပနေန၊ ယသယိဒံ စိတ္တံ စသည်ဖြင့် တွေ့ရလေသည်။

ဗျူဟကူဋ္ဌာဂါရပွဲမခါနိ၊ မဟာဗျူဟာ (ရွှေငွေဖြင့်ပြီးသော) အထွတ်တပ်အိမ် အကြီးအမှူးရှိကုန်သော။ စတုရာသိတ်ကူဋ္ဌာဂါရသဟဿာနိ၊ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော အထွတ်တပ်အိမ်တို့သည်။ အဟေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ပ။ ဒန္တမယာနိ၊ ဆင်ဌယ်ဖြင့် ပြီးကုန်သော။ သာရမယာနိ၊ အနှစ်ပြည့်သော စန္ဒကူးနီသားဖြင့် ပြီးကုန်သော။ သောဝဏ္ဏမယာနိ၊ ရွှေဖြင့် ပြီးကုန်သော။ ဂေါနကတ္ထတာနိ၊ အမွေးရှည် ကော်ဇောနုက်ကြီးဖြင့် ခင်းအပ်ကုန်သော။ ပဋိကတ္ထတာနိ၊ သားမွေးပြွေ အခင်းဖြင့် ခင်းအပ်ကုန်သော။ ပဋလိကတ္ထတာနိ၊ ပန်းပြောက်ခြယ် သားမွေးအခင်းဖြင့် ခင်းအပ်ကုန်သော။ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏာနိ၊ ဝံပိုင်ရေဖြင့်ပြုအပ်သော မြတ်သော အခင်းရှိကုန်သော။ သဥ္ဇာတရဿ-ဒါနိ၊ အထက်၌ ဖွဲ့ယှက်မိုးအပ်သော မျက်နှာကြက်နီနှင့် တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ဥဘတော-လောဟိတကူပဓာနာနိ၊ နှစ်ဖက်၌ ထားအပ်သော နီသော ခေါင်းအုံး ခြေအုံး ရှိကုန်သော။ စတုရာသိတိ ပလ္လင်္ကသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ပလ္လင် (ညောင်ခောင်း) တို့သည်။ အဟေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ပ။ သောဝဏ္ဏလင်္ကာရုနိ၊ ရွှေတန်ဆာ (ရွှေဖြင့် ပြုအပ်သော တန်ဆာ) ရှိကုန်သော။ သောဝဏ္ဏဒ္ဓဇာနိ၊ ရွှေတံခွန် (ရွှေဖြင့်ပြုအပ်သောတံခွန်) ရှိကုန်သော။ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ၊ ရွှေကွန်ယက်တို့ဖြင့် ပုံးအုပ် လွှမ်းခြုံ အပ်ကုန်သော။ ဥပေါသထနာဂရာ-ဇပွမုခါနိ၊ ဥပေါသထ ဆင်မင်း အကြီး အမှူး ရှိကုန်သော။ စတုရာသီတိနာဂသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဆင်တို့သည်။ အဟေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ပ။ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရုနိ၊ ကုန်သော။ သောဝဏ္ဏဒ္ဓဇာနိ၊ ကုန်သော။ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ၊ ကုန်သော။ ဝလာဟကအဿ-ရာဇပွမုခါနိ၊ ဝလာဟကမြင်းမင်း အကြီးအမှူးရှိကုန်သော။ စတုရာသီတိ အဿသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော မြင်းတို့သည်။ အဟေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ပ။ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရုနိ၊ ကုန်သော။ သောဝဏ္ဏဒ္ဓဇာနိ၊ ကုန်သော။ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ၊ ကုန်သော။ ဝေဇယန္တရထပွ-မုခါနိ၊ ဝေဇယန္တာရထား အကြီးအမှူးရှိကုန်သော။ စတုရာသီတိရထသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်း လေးထောင်သောရထားတို့သည်။ အဟေသုံ၊ကုန်ပြီ။ပ။ မဏိရတနပွမုခါနိ၊ ပတ္တမြားရတနာ အကြီး အမှူးရှိကုန်သော။ စတုရာသီတိ မဏိသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ပတ္တမြားတို့သည်။ အဟေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ပ။ သုဘဒ္ဒါဒေဝီပွမုခါနိ၊ သုဘဒ္ဒါမိဖုယား အကြီးအမှူးရှိကုန်သော။ စတုရာသီတိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော (အခြံအရံ)မိန်းမတို့သည်။ အဟေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ပ။ အနုယန္တာနိ၊ မိမိအလိုသို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သော။ ပရိဏာယကရတနပွမုခါနိ၊ သားကြီးရတနာ အကြီးအမှူးရှိကုန်သော။ စတုရာသီတိ ခတ္တိယသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော မင်းတို့ သည်။ အဟေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ပ။ ဒုကူလသန္ဌာနာနိ၊ ဘွဲ့ဖြူပုဆိုးအခင်းရှိကုန်သော[1]။ ကံသုပဓာရ-ဏာနိ၊ နို့ညစ်ဒွေခွက်ရှိကုန်သော။ (ရဇတမယဒေါဟဘာဇနာနိ။ဋ။ ရဇတမယဒိရပဋိစ္ဆကာနိ။ အံ၊ဋ-၃၊၂၇၀။) စတုရာသီတိ ခေနုသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော နို့စားနွားမတို့ သည်။ အဟေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ ပ။ ခေါမသုခုမာနိ၊ နွားညှိုးချောမွေသော ခုံချည်ရှိကုန်သော။ ဝါ။ ခုံချည်ချောဖြင့် ရက်အပ်ကုန်သော။ ကောသေယျသုခုမာနိ၊ နွားညှိုးချောမွေသော ပိုးချည်ရှိကုန်

---

[1]။ ဒုကူလသန္ဌာနာနိတိ ဒုကူလသန္ထရဏာနိ။ ဋ။ ပါဋိယံ ဝရဒုကူလံ ပါဝုတံ။ အံ-ဋ-၃၊၂၇၀။ ဒုကူလသန္ဌ-နာနိတိ ရဇတဘာဇနာဒိနိုဿိတေ ဒုကူလေ ခီရဿ သန္ဌနံ ဇေတသန္တိ ဒုကူလသန္ဌနာနိ။ အံ-ဋီ-၃၊၂၇၈။ ဤ ဋီကာအလိုသမ္ဘန်သည်။ သန္ဌာနံ ဒါမမုစ္စတေ။ အဘိဓာန်(၄၃၉)ဂါထာ၌ နွားချည်ကြိုးပရိယာယ် ဆိုသော ကြောင့် ဘွဲ့ဖြူပုဆိုးတည်းဟူသော နွားချည်ကြိုးရှိကုန်သော။ ဟုသမ္ဘန်။ နို့ညစ်သောအခါ၌ နွားမ၏ခြေလေး ဘက်ကို ဘွဲ့ဖြူပုဆိုးဖြင့် ချည်ထားသည် ဟူလို။ အံ-၃-၁၄၆-၌ ဒုကူလသန္ဌနာနိ ဟု ၁တုဿကဿဝခန္ဓင်ရှိ၏။

သော။ ဝါ၊ ပိုးချည်ချောဖြင့် ရက်အပ်ကုန်သော။ ကမ္မလသုခုမာနှိ၊ နူးညံ့ချောမွေ့သောကမ္မလာ ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ကမ္မလာချောဖြင့်ပြီးကုန်သော။ ကပ္ပါသိကသုခုမာနှိ၊ နူးညံ့ချောမွေ့သော ဝါချည်ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ငါချည်ခြောဖြင့် ရက်အပ်ကုန်သော။ စတုရာသီတဝ် ဝတ္ထုကောင်ရှိ သဟဿာနှိ၊ ကုဋေပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော အဝတ်အထည်တို့သည်။ အဟေသုံ၊ ကုန်ပြီ ၁။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ခတ္တိယဿ၊ လယ်မြေ(ရေ)ကို အစိုးရသော။ မုဒ္ဓါဝသိတ္တဿ၊ ဦးထိပ်၌ အဘိသိက်(ရေစင်)သွန်းလောင်းအပ်ပြီးသော့။ ရညော၊ မင်းသည်။ သတော၊ ပြုစ်စဉ်။ တဿ မယှံ၊ ထိုဘိ၏။ စတုရာသီတိ ဝါလိပါကသဟဿာနှိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ပွဲတော်ချက် ထမင်းအိုးတို့သည်။ အဟေသုံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ သာယံ၊ ညနေအခါ၌ဌင်း။ ပါတံ၊ နံက်အခါ၌ဌင်း။ ဘတ္တာဘိဟာရော၊ စားတော်ချက်ပို့ဆောင်အပ်သော စားတော်ထမင်းကို။ အဘိဟာရိယ်တ္ထ၊ ပို့ဆောင်အပ်ပြီ။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တေန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ အဟံ၊ ငါသည်။ ယံ၊ အကြင်မြို့၌။ အဗ္ဘာဝသာမိ၊ စံနေ၏။ တံ၊ ထိုမြို့သည်။ တေသံ ခေါ ပန စတုရာသီတိယာ နဂရသဟဿာနံ၊ ထိုရှစ်သောင်းလေး ထောင်သော မြို့တို့ဘုင်။ ဧကညော နဂရံ၊ တမြို့သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကုသာဝတီရာဇဓာနီ၊ ကုသာဝတီမင်းနေပြည်ကြီးပင်တည်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တေန သမယေန၊ ၌။ အဟံ၊ သည်။ ယံ၊ အကြင်ပြာသာဒ်၌။ အဗ္ဘာဝသာမိ၊ စံနေ၏။ သော၊ ထိုပြာသာဒ်သည်။ တေသံ ခေါ ပန စတုရာသီ-တိယာ ပါသာဒသဟဿာနံ၊ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ပြာသာဒ်တို့ဘုင်။ ဧကောယေဝ ပါသာဒေါ၊ ပြာသာဒ်တဆောင်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ခမ္မော ပါသာဒေါ၊ မွေ့ပြာသာဒ် ပင်တည်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တေန သမယေန၊ ၌။ အဟံ၊ သည်။ ယံ၊ အကြင်အထုတ်တပ်အိမ်၌။ အဗ္ဘာဝသာမိ၊ စံနေ၏။ တံ၊ ထိုအထုတ်တပ်အိမ်သည်။ တေသံ ခေါ ပန စတုရာသီတိယာ ကူဋာဂါရ သဟဿာနံ၊ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော အထုတ်တပ်အိမ်တို့ဘုင်။ ဧကညော ကူဋာဂါရံ၊ အထုတ်ဘပ်အိမ်တဆောင်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ မဟာဗျူဟံ ကူဋာဂါရံ၊ မဟာဗျူဟ (ရွှေဌေရတနာဖြင့်ပြီးသော)အထုတ်တပ်အိမ်ပင်တည်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တေန သမယေန၊ ၌။ အဟံ၊ သည်။ ယံ၊ အကြင်ပလ္လင်(ညောင်စောင်း)ကို။ ပရိဘုဉ္ဇာမိ၊ သုံးဆောင်၏။ သော၊ ထိုပလ္လင်(ညောင်စောင်း)သည်။ တေသံ ခေါ ပန စတုရာသီတိယာ ပလ္လင်္ကသဟဿာနံ၊ ထို ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ပလ္လင်(ညောင်စောင်း)တို့ဘုင်။ ဧကောယေဝ ပလ္လင်္ကော၊ ပလ္လင် (ညောင်စောင်း)တခုသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒန္တမယော ဝါ၊ ဆင်စွယ်ဖြင့်ပြီးသောပလ္လင် သည်သော်ဌင်း။ သာရမယော ဝါ၊ အနှစ်ပြည့် စန္ဒကူးနီသားဖြင့်ပြီးသော ပလ္လင်သည်သော်ဌင်း။ သောဝဏ္ဏမယော ဝါ၊ ရွှေဖြင့်ပြီးသော ပလ္လင်သည်သော်ဌင်း[၂]။ ရူပိယမယော ဝ။ ငွေဖြင့်ပြီးသော

၁။ အံ-၁-၁၉၆။ ဝေလာမသုတ်၌ စတုရာသီတိဝတ္ထုကောင်ရှိသဟဿာနှိ အဒါသိ ခေါမသုခုမာနှံ ကောသေ ယျသုခုမာနှံ ကမ္မလသုခုမာနှံ ကပ္ပါသိကသုခုမာနှံ ဟု နှံဝိဘာတ်ဖြင့် ရှိ၏။ ဤ၌လည်း ခေါမသုခုမာနှံဝသည်ဖြင့် ရှိသင့်၏။ ခေါမသုခုမာနှံ၊ ခုံချည်ချောအဝတ်ဟု၏။ စသည်ဖြင့် သမ္ပန်၍ စတုရာသီတိဝတ္ထုကောင်ရှိသဟဿာနှိ နှင့် သမ္ပန်သမ္ပန္ဓိအဖြစ်ဖြင့်စပ်လျှင် အနက်အဓိပ္ပါယ်ပို၍ဖြောင့်၏။

၂။ ပိဋ္ဌံ တေ သောဝဏ္ဏမယံ ဥဒ္ဓရဏန္တိ တ္ထေ ဝိကာရတ္ထေ ပဋိဝုရဏမတ္ထေ ဝါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယဒါ ဟိ သဝဏ္ဏမေဝ သောဝဏ္ဏန္တိ အယမတ္ထော၊ တဒါ သုဝဏ္ဏသ္ဓ ဝိကာရော သောဝဏ္ဏမယန္တိ ဝိကာရတ္ထေ မယသဒ္ဒေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ နိဗ္ဗတ္တိ အတ္ထောဘိဝ ဝတ္ထု ဝဋ္ဋကိ။ ယဒါ ပန သုဝဏ္ဏန နိဗ္ဗတ္တံ သောဝဏ္ဏန္တိ အယမတ္ထော၊ တဒါ သောဝဏ္ဏမေဝ သောဝဏ္ဏမယန္တိ ပဒပူရဏမတ္ထေ မယသဒ္ဒေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သဒ္ဒနီတိ ပဒမာလာ၊ စာမျက်နှာ ၃၀၆။

ပလ္လင်သည်သော်ရင်းတည်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တေန သမယေန၊ ဘုံ။ အဟံ၊ သည်။ ယံ၊ အကြင် ဆင်တော်ကို။ အဘိရူဟာမိ၊ စီး၏။ သော၊ ထိုဆင်တော်သည်။ တေသံ ခေါ ပန စတုရာသီတိ-ယာ နာဂသဟဿာနံ၊ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဆင်တို့တွင်။ ကောယေဝ နာဂေါ။ စီးတော်ဆင်တစီးသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥပေါသထော နာဂရာဇာ၊ ဥပေါသထဆင်မင်း ပင်တည်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တေန သမယေန၊ ဘုံ။ အဟံ၊ သည်။ ယံ၊ အကြင်မြင်းတော်ကို။ အဘိရူဟာမိ၊ စီး၏။ သော၊ ထိုမြင်းတော်သည်။ တေသံ ခေါ ပန စတုရာသီတိယာ အဿ-သဟဿာနံ၊ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော မြင်းတို့တွင်။ ကောယေဝ အဿော၊ စီးတော် မြင်းတစီးသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝလာဟကော အဿရာဇာ၊ ဝလာဟက မြင်းမင်းပင်တည်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တေန သမယေန၊ ဘုံ။ အဟံ၊ သည်။ ယံ၊ အကြင်ရထားကို။ အဘိရူဟာမိ၊ စီး၏။ သော၊ ထိုရထားသည်။ တေသံ ခေါ ပန စတုရာသီတိယာ ရထသဟဿာနံ၊ ထိုရှစ်သောင်း လေးထောင်သော ရထားတို့တွင်။ ကောယေဝ ရထော၊ စီးတော်ရထား တစီးသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝေဇယန္တော ရထော၊ ဝေဇယန္တာရထား ပင်တည်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တေန သမယေန၊ ဘုံ။ မံ၊ ငါ့ကို။ ခတ္တိယာနီ ဝါ၊မင်းမျိုးမိန်းမသော်လည်းဖြစ်သော။ဝေလာမိကာ ဝါ၊မင်း ပုဏ္ဏားမျိုးစပ် မိန်းမသော်လည်းဖြစ်သော။ ယာ၊ အကြင်မိန်းမသည်။ ပစ္စုပဋ္ဌာတိ၊ လုပ်ကျေး၏။ သာ၊ ထိုမိန်းမသည်။ တေသံ ခေါ ပန စတုရာသီတိယာ ဣတ္ထိသဟဿာနံ၊ ထိုရှစ်သောင်းလေး ထောင်သော မိန်းမတို့တွင်။ ကောယေဝ ဣတ္ထိ၊ မိဖုယားမိန်းမ(သုဘဒ္ဒါ)တယောက်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ရှေ့ဝါကျမျှားဌာ်ကဲ့သို့ ဟောတိနောက်မှ ခတ္တိယာနီ ဝါ၊ မင်းမျိုးမိန်းမသည် သော်၎င်း။ ဝေလာမိကာ ဝါ၊ မင်းပုဏ္ဏားစပ်မျိုးမိန်းမသည်သော်၎င်းတည်း၊ ဟုသော်လည်းပေး။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တေန သမယေန၊ ဘုံ။ အဟံ၊ သည်။ ခေါမသုခုမံ ဝါ၊ ခုံချည်ချောအဝတ် သော်လည်းဖြစ်သော။ ကောသေယျသုခုမံ ဝါ၊ ပိုးချည်ချော အဝတ်သော်လည်း ဖြစ်သော။ ကမ္မလသုခုမံ ဝါ၊ ကမ္မလာချောအဝတ်သော်လည်းဖြစ်သော။ ကပ္ပါသိကသုခုမံ ဝါ၊ ဝါချည်ချော အဝတ်သော်လည်းဖြစ်သော။ ယံ၊ အကြင်အဝတ်အစုံ(ပုဆိုးအင်္ကျီတစုံဟူလို။)ကို။ ပရိဒဟာမိ၊ ဝတ်ရုံ၏။ တံ၊ ထိုအဝတ်အစုံသည်။ တေသံ ခေါ ပန စတုရာသီတိယာ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနံ၊ ထို ကုဋေရှစ်သောင်းလေးထောင်သော အဝတ်တို့တွင်။ ကေသ္ဝေ ဝတ္ထယုဂံ၊ ဝတ်စုံတစုံသည်သာလျှင်။

၁။ ဝေလာမိကာတိ ခတ္တိယသ ဝါ ဗြာဟ္မဏိယာ, ဗြာဟ္မဏသ ဝါ ခတ္တိယာနိယာ ဣတ္ထိသိ ဇာတာ။ဌ။ ဤဒုဋ္ဌဂါထာ အဓိပ္ပါယကား ဤနိဿယ၌လည်း ၎င်းအတိုင်း အဓိပ္ပါယ်ထွက်ပေါ်၏။ ဝေလာမသုတ် အံ-ဌ ၃၊၂၆၈-၌ ဝေလာမောတိ ဇာတိဂေါတ္တရူပဘောဂသမ္ပတ္တိယာဒီဟိ မရိယာဒဝေလံ အတိက္ကန္တေဟိ ဥဋ္ဌာရေဟိ ဂုဏေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ ဝေ လဒ္ဓနာမော။ အံ-ဋီ-၃၊၂၇၈-၌ ဝေလာမောတိ မာသဒ္ဒါ ပဋိသေဓစနေ၊ ဇာတိဂေါတ္တရူပဘောဂါဒိဂုဏာနံ ဝေလာ မရိယာဒါ နတ္ထိ ဧတသ္မိန္တိ ဝေလာမော၊ အသ ဝါ ယထာဝုတ္တဂုဏာနံ ဝေလာ မရိယာဒါ အမတိ ဩသာနံ ဂစ္ဆတိ ဧတသ္မိန္တိ ဝေလာဧမော၊ ဝေလံ ဝါ မရိယာဒံ အမတိ ဂစ္ဆတိ အတိက္ကမတိတိ ဝေလာမော ဟု ဖွင့်၏။ ၎င်းအဖွင့်မျှားကို နည်းမှီး၍ ဝေလံ ခတ္တိယကုလမရိယာဒံ အမတိ ဂစ္ဆတိ အတိက္ကမတိ ယာဝ ဗြာဟ္မဏကုလမရိယာဒါ နပန ဝေဿသုဒ္ဒကုလမရိယာဒါတိ ဝေလာမိကာ ဟုပြု မင်းမျိုးဟူသော အပိုင်းအခြားကို လွန်သော ဝါ၊ မင်းမျိုးနှင့်ပုဏ္ဏားမျိုးမှဖြစ်သော မိန်းမဟူလို။ မင်းမျိုးဟူသော အပိုင်းအခြားကိုလွန်ဆုံ၍ အတ္ထပကရဏအားဖြင့် ပုဏ္ဏားမျိုးတိုင်ရံ့သာလွန်သည်၊ ကုန်သည်မျိုး ဆင်းရဲမျိုးထိ အောင် မလွန်ပိုင်။ သို့ဖြစ်၍ ဝေလာမိကာ ဝါ၊ မင်းမျိုးဟူသော အပိုင်းအခြားကို (ပုဏ္ဏားမျိုးတိုင်ရံ့သာ) လွန်သော မိန်းမသည်သော်လည်းဖြစ်သော။ဟု သဒ္ဒတ္ထအားဖြင့်သော်လည်းပေး။

ဟောတိ၊ ၏။ (ဟောတိနောက်မှ ခေါ်မသုခုမံ ဝါစသည်ပုဒ်များကို ခေါ်မသုခုမံ ဝါ၊ ခုံချည်ချောအဝတ်သည်သော်ငင်း စသည်ဖြင့် တနည်းသမ္မန်လေ။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ (တေန သမယေန၊ ၌။ အဟံ၊ သည်။) ယတော၊ အကြင်ပွဲတော်ချက်စားတော်အိုးမှ။ နာဠိကောဒနပရမံ၊ တစလယ်ချက် စားတော်ထမင်းမျှကို။ ဘုဉ္ဇာမိ၊ စားသုံး၏။ (ပွဲတော်တယ်၏ဟူလို။) တဒုပိယံ၊ ထိုစားတော်ထမင်းအား လျှောက်ပတ်သော။ သူပေယျဠု၊ ဟင်းလျှာကိုလည်း။ ဘုဉ္ဇာမိ၊ စားသုံး၏။ သော၊ ထိုပွဲတော်ချက် စားတော်ထမင်းအိုးသည်။ တေသံ ခေါ် ပန စတုရာသီတိယာ ထာလိပါကသဟဿာနံ၊ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ပွဲတော်ချက်ထမင်းအိုးတို့တွင်။ ဧကောယေဝ ထာလိပါကော၊ စားတော်ချက်အိုးတလုံးသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣတိ ခေါ်၊ ဤသို့လျှင်။ သမ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဧတေ သခ်ါရာ၊ ဤ(မင်းအဖြစ်က ခံစားဘူးသော)သခ်ါရတို့သည်။ အတီတာ၊ လွန်သွားကုန်ပြီ။ နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ပျောက်ကုန်ပြီ။ ဝိပရိဏတာ၊ ဖောက်ပြန်ကုန်ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ သခ်ါရာ၊ (ရှိရှိသမျှ)သခ်ါရတရားတို့သည်။ ဧဝံ အနိစ္စာ ခေါ်၊ ဤအတိုင်း မမြဲကြကုန်သည်သာတည်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ သခ်ါရာ၊ တို့သည်။ ဧဝံ အဒ္ဓုဝါ ခေါ်၊ ဤအတိုင်း မခိုင်ခံ့ကုန်သည်သာတည်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ သခ်ါရာ၊ တို့သည်။ ဧဝံ အနဿာသိကာ ခေါ်၊ ဤအတိုင်းသက်သာရာ မရကုန်။ (အသက်ရှူပေါက်မရကုန်, အလွန်ဆင်းရဲကုန်၏ ဟူလို။ သသဒၓာတ် ပါဏတ္ထ အသက်ရှူခြင်းဟော။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣဒံ သမ္ဗသခ်ါရေသု၊ ဤအလုံးစုံသော သခ်ါရတရားတို့ဟု[1]။ ယာဝဒေ၊ အလွန်သာလျှင်။ နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ အလမေဝ၊ သင့်လျော်သည်သာလျှင်တည်း။ ဝိရဇ္ဇိတုံ၊ မတပ်မက်ခြင်းငှါ။ ဝါ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းငှါ။ အလံ ဧဝ၊ တည်း။ ဝိမုစ္စိတုံ၊ (ဤအလုံးစုံသော သခ်ါရတို့မှ) လွတ်မြောက်ခြင်းငှါ။ အလံ ဧဝ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

၁တုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၅-နခသိခါသုတ်

၉၇။ (ဤသုတ်ကို ဂေါမယပိဏ္ဍသုတ်အတိုင်း သမ္မန်။ နခသိခါယံ၊ လက်သည်းပေါ်၌။ ပရိတ္တံ၊ အနည်းငယ်သော။ ပံသုံ၊ မြေမှုန့်ကို။ အာရောပေတ္မာ၊ တင်၍။ တ္ဘောကမ္မိ၊ ဤလက်သည်းပေါ်၌ တင်ထားအပ်သော မြေမှုန့်မျှ အတိုင်းအရည်ရှိသည်သော်လည်းဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်ဟု ပေးရသည်သာ ထူး၏။ တံ ကိံ မညသိ ဘိက္ခု၊ ရူပံ နိစ္စံ ဝါ ဒသည်လည်း ပေးမြဲ။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၆-သုဒ္ဒိကသုတ်

၉၈။ (ဤသုတ်သည် ဂေါမယပိဏ္ဍသုတ်၌ နခသိခါသုတ်တို့အတိုင်းပေး။ ဂေါမယပိဏ္ဍသုတ်၌ အတ္တဘာဝပဋိလာဘတခုကိုသာ, နခသိခါသုတ် သုဒ္ဒိကသုတ်တို့၌ ရူပ,ဝေဒနာ, သညာ, သခ်ါရ, ဝိညာဏ=ခန္ဓာငါးပါးလုံး ဟောတော်မူသည်။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၁။ ဣဒံကား ပုလ္လိင်ဗဟုဝစန သတ္တမျှော်နိပါတ။ တနည်းကား သမ္ဗ အလုံးစုံဟု ဆိုထားသောကြောင့် ဣဒံ-ဤဟု အနီးပြု၍ ပိသေသန မ,ဖွယ်မလို ထို့ကြောင့် ဣဒံ-ကို နိပါတ်မျှဟုယူ၍ သမ္ဗသခ်ါရေသု၊ အလုံးစုံသောသခ်ါရတို့၌ဟူ၍သော်လည်း အနက်ပေး။

၇-ဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓသုတ်

၉၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံ သံသာရော၊ ဤသံသရာ (ခန္ဓာစသည်၏ မပြတ်ဖြစ်သော အစဉ်)သည်။ အနုမတဂ္ဂေါ၊ ဉာဏ်ဖြင့် အစဉ်လျှောက်၍သော်လည်း မသိအပ်မသိနိုင်သော အပိုင်းအခြားရှိ၏[1]။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏာနံ၊ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏရှိကုန်သည်ဖြင့်၎။ တဏှာသံယောဇနာနံ၊ တဏှာသံယောဇဉ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သန္ဓာဝတံ၊ အဖန်ဖန် ပြေးသွားကုန်သော။ သံသရတံ၊ အဖန်ဖန် ကျင်လည်ကြကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါဘို့၏။ ပုဗ္ဗာ ကောဋ္ဌိ၊ ရှေအစွန်းကို။ နပညာယတိ၊ မသိအပ်[2]။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ၊ အကြင်အခါ၌။ မဟာသမုဒ္ဒေါ၊ မဟာသမုဒ္ဒြာသည်။ ဥဿုဿတိ၊ အထက်၌ ခန်းခြောက်၏။ ဝိသုဿတိ အထူးထူးအပြားပြား ခန်းခြောက်၏။ နဘဝတိ၊ မဖြစ် မရှိ။ သော သမယော၊ ထိုအခါသည်။ ဟောတိ၊ ရှိသေး၏။ (နေ ၅-စင်းထွက်သောအခါ မဟာသမုဒ္ဒြာ ခန်းခြောက်၏၊ ထိုအခါမျိုးရှိသေး၏ဟူလို။) ဘိက္ခဝေ၊တို့။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏာနံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော အဝိဇ္ဇာနိဝရဏရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ တဏှာသံယောဇနာနံ၊ တဏှာသံယောဇဉ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သန္ဓာဝတံ၊ အဖန်ဖန် ပြေးသွားကုန်သော။ သံသရတံ၊ အဖန်ဖန် ကျင်လည်ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ဒုက္ခဿ

၁။ အနုမတဂ္ဂေါတိ အနု အမတဂ္ဂေါ၊ ဝဿသတံ ဝဿသဟဿံ ဉာဏေန အနုဂန္ဓွာပိ အမတဂ္ဂေါ အဝိဒိတဂ္ဂေါ၊ နာဿ သက္ကာ ဣတော ဝါ တတော ဝါ အဂ္ဂံ ဇာနိတုံ၊ အပရိစ္ဆိန္နပုဗ္ဗာပရကောဋ္ဌိကောတိ အတ္ထော။ သံသာရောတိ ခန္ဓာဒီနံ အဝိစ္ဆိန္နပ္ပဝတ္တာ ပဋ္ဌိပါဋိ။ သံ ၂ ၂-၁၄၅။ ဥပသဂ္ဂေါ သမာသဝိသယေ သသာဓနံ ကိရိယံ ဒသ္သေတိတိ ဝုတ္တံ ဉာဏေန အနုဂန္ဓွာပိတိ။ ဝဿသတံ ဝဿသဟဿန္တိ နိဒဿနမေတံ တတော ဘိယ္ယောပိ အနုဂန္ဓွာ အနုမတဂ္ဂေါ ဧဝ သံသာရော၊ အဂ္ဂသဒ္ဒေါ ဣဒ မရိယာဒဝစနော၊ အနုဒ္ဒေသိ-ကဒ္ဒေတံ ဝစနန္တိ အာဟ အပရိစ္ဆိန္နပုဗ္ဗာပရကောဋ္ဌိကောတိ။ အညထာ အန္တိမဘဝိကပရိစ္ဆိန္နကတဝိမုတ္တိပရိ-ပါစနိယခမ္မာဒီနံ ဝသေန အပရိစ္ဆိန္နပုဗ္ဗာပရကောဋ္ဌိ နု သက္ကာ ဝတ္တုံ။ သံသရတံ သံသာရော။ သံ-ဋီ-၂၊၁၅၅။ နမတော အမတော၊ အနုဂန္ဓွာပိ အမတော အဂ္ဂေါ (မရိယာဒေါ) အဿာတိ အနုမတဂ္ဂေါဟု ပြု၊ဉာဏ်ဖြင့် လျှောက်စဉ်းစားသော်လည်း မသိအပ်သော အပိုင်းအခြားရှိသော သံသရာကို ကောက်။ သံသရတံ သံသာရော ဟုပြု၊ ခန္ဓာစသည်တို့၏ မပြတ်မစဲ ဖြစ်ရာ အစဉ်အတန်းကို ကောက်။ "ဤသံသရာသည် ဉာဏ်ဖြင့် လျှောက်၍ ဆင်ခြင်သော်လည်း မသိအပ်သော အပိုင်းအခြားရှိ၏"ဟူရာ၌ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်၏ သံသရာဟု မရည်ညွှန်းမူ၍ သာမညအားဖြင့်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်ထို့ကြောင့်ပင် အပရိစ္ဆိန္နပုဗ္ဗကောဋ္ဌိကောဟုဆိုယေသည် အလွန်ကြာရှည်သော ကြောင့် ဘယ်မှစ၍ဖြစ်ခဲ့သည် ဘယ်ကျ ဆုံးမည်ဟု ရှေနောက်အပိုင်းအခြားကို မသိနိုင်မပိုင်းခြားနိုင်ဟု ဆိုလို၏။ သို့သော် ပစ္ဆိမဘဝိကတို့နှင့် ဘဝအပိုင်းအခြားကိုပြုသော ဝိမုတ္တိပရိပါစနီယတရားရှိသူ အလောင်းလျှာတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်မူ နောက်အပိုင်းအခြား ထင်ရှားသည်သာတည်း။

၂။ ပုဗ္ဗာ ကောဋ္ဌိ နု ပညာယတီတိ ပုရိမမရိယာဒါ နုပ်ဆတိ။ ယဒဂ္ဂေန စသ ပုရိမာ ကောဋ္ဌိ နု ပညာ-ယတိ၊ ပစ္ဆိမာပိ တဒဂ္ဂေနေဝ နု ပညာယတိ၊ ဝေမဇ္ဈေယေ ပန သတ္တာ သံသရန္တိ။ သံ-ဋီ-၂-၁၄၅။ ပစ္ဆိမာပိ နု ပညာယတိ အနုဗာလာနံ ဝသေနာတိ အဓိပ္ပါယော။ တေနာဟ ဒီဃော ဗာလာနသံသာရောတိ၊ ဝေမဇ္ဈေယေ ပန သတ္တာ သံသရန္တိ ပုဗ္ဗာပရကောဋ္ဌိနံ အာသင်္ကနိယတ္တာ။ သံ ဋီ ၂-၁၅၀။ သံသရာ၏ ရှေအပိုင်းအခြားကို မသိမြင်အပ်ဟု ဆိုသဖြင့် (အနုဗာလပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်) နောက်အပိုင်းအခြားကိုလည်း မသိမြင်အပ်ဟုမှတ်။ သံသရာ၏ ရှေအပိုင်းအခြား, နောက်အပိုင်းအခြားတို့ကို မရအပ်သောကြောင့် သတ္တဝါတို့သည် သံသရာ၏အလယ်အပိုင်းအခြား၌သာ လျှင် ကျင်လည်နေကြရကုန်၏။

အန္တကိရိယံ၊ ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၏ အဆုံးအပိုင်းအခြားကို။ (အန္တကိရိယံ ပရိစ္ဆေဒံ။ဋ္ဌ။) အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ နု တေ၀ ၀ဒါမိ၊ ဟောတော်မမူ။ (အဝိဇ္ဇာနိ၀ရဏနှင့် တဏှာသံယောဇဉ်မရှိသော ရဟန္တာတို့၏ ဝဋ္ဋဆင်းရဲအဆုံး အပိုင်းအခြားကိုသာ ဟော၏ဟူလို။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ၊ အကြင်အခါ၌။ သိနေရုပဇ္ဇတရုဇာ၊ မြင့်မိုရ်တောင်မင်းသည်။ ဥယ္ယုတိ၊ မီးလောင်၏။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်စီး၏။ နု ဘ၀တိ၊ မဖြစ် မရှိ။ သော သမယော၊ ထိုအခါသည်။ ဟောတိ၊ ရှိသေး၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ပ။ နု တေ၀ ၀ဒါမိ၊ မူ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ၊ အကြင်အခါ၌။ မဟာပထ၀ီ၊ မြေကြီးသည်။ ဥယ္ယုတိ၊ မီးလောင်၏။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်စီး၏။ နု ဘ၀တိ၊ မဖြစ် မရှိ။ သော သမယော၊သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ပ။ နု တေ၀ ၀ဒါမိ၊ မူ။

ဘိက္ခဝေ၊တို့။သေယျထာပိ၊ကား။ ဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓေါ၊တောက်ဖြင့် ဖွဲ့ချည်အပ်သော။ သာ၊ခွေးသည်။ ဒဠ္ဍေ၊ မြဲမြံသော။ ခီလေ ၀ါ၊ ၎တ်၌သော်၎င်း။ ထမ္ဘေ ၀ါ၊ တိုင်၌သော်၎င်း။ ဥပနိဗဒ္ဓေါ၊ ကပ်၍ ဖွဲ့ချည်အပ်သည်ရှိသော်။ တမေ၀ ခီလံ ၀ါ၊ ထို၎တ်သို့သော်၎င်း။ တမေ၀ ထမ္ဘံ ၀ါ၊ ထိုတိုင်သို့သော်၎င်း။ အနုပရိဓာ၀တိ၊ အဖန်ဖန် ပြေးနေ၏။ အနုပရိ၀တ္တတိ၊ အဖန်ဖန် လည်နေ၏။ (ဤဥပမာ မ-၃-နိဿယ၊ ၂၄-၌လည်း ပါ၏။) ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဧ၀မေ၀ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ပ။ အဿုတ-၀ါ၊ သုတမရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ပုထုဇဉ်သည်။ ရူပံ၊ ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန် ရှု၏။ပ။ သော၊ ထိုပုထုဇဉ်သည်။ ရူပညေ၀၊ ရုပ်သို့သာလျှင်။ အနုပရိဓာ၀တိ၊ အဖန်ဖန် ပြေးနေ၏။ အနုပရိ၀တ္တတိ၊ အဖန်ဖန် လည်နေ၏။ပ။ သော၊ သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်သို့။ အနုပရိဓာ၀ံ၊ အဖန်ဖန် ပြေးနေသည်ရှိသော်။ အနုပရိ၀တ္တံ၊ အဖန်ဖန် လည်နေသည်ရှိသော်။ ရူပမှာ၊ ရုပ်မှ။ နု ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်မြောက်နိုင်။ပ။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိမှ။ပ။ ဒုက္ခသ္မာ၊ ဝဋ္ဋဆင်းရဲမှ။ နု ပရိမုစ္စတိ၊ နိုင်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ၀ဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ပ။ သုတ၀ါ၊ သုဘရှိသော။ အရိယသာ၀ကော စ ခေါ၊ အရိယသာ၀ကသည်ကား။ ရူပံ၊ ကို။ အတ္တတော၊ ဟူ၍။ နု သမနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန် မရှု။ပ။ နာနုပရိဓာ၀တိ၊ အဖန်ဖန် ပြေးမနေ။ နာနုပရိ၀တ္တတိ၊ အဖန်ဖန် လည်မနေ။ပ။ ဒုက္ခသ္မာ၊ မှ။ ပရိမုစ္စတိ၊ လွတ်မြောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ၀ဒါမိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

သတ္တမံ၊ ဒုနစ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၈-ဒုတိယဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓသုတ်

၁၀၀။ (သာ၀တ္ထိနိဒါနံမှ သံသရတံအထိ ဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓသုတ်နှင့် တူ၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။သေယျ-ထာပိ၊ ကား။ ဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓေါ၊ တောက်ဖြင့် ဖွဲ့ချည်အပ်သော။ သာ၊ ခွေးကို။ ဒဠ္ဍေ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သော်။ ခီလေ ၀ါ၊ ၎တ်၌သော်၎င်း။ ထမ္ဘေ ၀ါ၊ တိုင်၌သော်၎င်း။ ဥပနိဗဒ္ဓေါ၊ ဖွဲ့ချည်အပ်၏။ သော၊ ထိုခွေးသည်။ စေပိ ဂစ္ဆတိ၊ အကယ်၍ သွားမူလည်း သွားအံ့။ တမေ၀ ခီလံ ၀ါ၊ ထို၎တ်သို့သော်၎င်း။ တမေ၀ ထမ္ဘံ ၀ါ၊ ထိုတိုင်သို့သော်၎င်း။ ဥပဂစ္ဆတိ၊ ကပ်၍သွား၏။ စေပိ တိဋ္ဌတိ၊ အကယ်၍ ရပ်မူလည်း ရပ်အံ့။ တမေ၀ ခီလံ ၀ါ၊ ထို၎တ်သို့သော်၎င်း။ တမေ၀ ထမ္ဘံ ၀ါ၊ ထိုတိုင်သို့သော်၎င်း။ ဥပတိဋ္ဌတိ၊ ကပ်၍ရပ်၏။ စေပိ နိသီဒတိ၊ အကယ်၍ ထိုင်မူလည်း ထိုင်အံ့။ တမေ၀ ခီလံ ၀ါ၊ ထို၎တ်သို့သော်၎င်း။ တမေ၀ ထမ္ဘံ ၀ါ၊ ထိုတိုင်သို့သော်၎င်း။ ဥပနိသီဒတိ၊ ကပ်၍ ထိုင်၏။ စေပိ နိပဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ အိပ်မူလည်း အိပ်အံ့။ တမေ၀ ခီလံ ၀ါ၊ ထို၎တ်သို့သော်၎င်း။ တမေ၀

ထမ္ဘ ဝါ၊ ထိုတိုင်သို့သော်ရင်း။ ဥပနိပဇ္ဇတိ၊ ကပ်၍အိပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေဝ ခေါ၊ ဤ အတူသာလျှင်။ အဿုတဝါ၊ သုတမရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ "တေ၊ ဤရုပ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ရုပ်တည်း။ ဧသော၊ ဤရုပ်သည်။ အဟံ အသ္မိ၊ ငါတည်း။ ဧသော၊ ဤရုပ် သည်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာတိ၊ အတ္တတည်း"ဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ပ။ သညံ၊ သညာကို။ပ။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်ကို။ "တေ၊ ဤဝိညာဉ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ ဝိညာဉ်တည်း။ ဧသော၊ ဤဝိညာဉ်သည်။ အဟံ အသ္မိ၊ ငါတည်း။ ဧသော၊ ဤဝိညာဉ် သည်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာတိ၊ အတ္တတည်း"ဟု။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ သော၊ ထိုသုတမရှိသော ပုထုဇဉ်သည်။စေပိ ဂစ္ဆတိ၊အကယ်၍သွားမူလည်း သွားအံ့။ ဤမေ ပဋ္ဌပါဒါနကွန္ဓေ၊ ဤငါးပါးကုန် သော ဥပါဒါနကွန္ဓာတို့သို့။ ဥပဂစ္ဆတိ၊ ကပ်၍သွား၏။ စေပိ တိဋ္ဌတိ၊ အကယ်၍ ရပ်မူလည်း ရပ်အံ့။ ဤမေ ပဋ္ဌပါဒါနကွန္ဓေ၊ ဤငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနကွန္ဓာတို့သို့။ ဥပတိဋ္ဌတိ၊ ကပ်၍ ရပ်၏။ စေပိ နိသီဒတိ၊ အကယ်၍ ထိုင်မူလည်း ထိုင်အံ့။ ဤမေ ပဋ္ဌပါဒါနကွန္ဓေ၊ ဤငါးပါးကုန် သော ဥပါဒါနကွန္ဓာတို့သို့။ ဥပနိသီဒတိ၊ ကပ်၍ ထိုင်၏။ စေပိ နိပဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ အိပ်မူလည်း အိပ်အံ့။ ဤမေ ပဋ္ဌပါဒါနကွန္ဓေ၊ ဤငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနကွန္ဓာတို့သို့။ ဥပနိပဇ္ဇတိ၊ ကပ်၍ အိပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဤဟာ၊ ဤသာသနာ၌။ (တုမှေဟိ၊ သင်တို့သည်။) သကံ စိတ္တံ၊ မိမိစိတ်ကို။ "ဤဒံ စိတ္တံ၊ ဤစိတ်သည်။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်မြင့်စွာသော ညဉ့်နေ့တိုင်လုံး။ ဆုဂေန၊ ဆုဂကြောင့်သော်ရင်း။ ဒေါသေန၊ဒေါသကြောင့်သော်ရင်း။မောဟေန၊ မောဟကြောင့် သော်ရင်း။ သံကိလိဋ္ဌန္တိ၊ ညစ်နွမ်း၏"ဟု။ အဘိက္ခဏံ၊ မပြတ်။ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ၊ ဆင်ခြင်ထိုက်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စိတ္တသံကိလေသော၊ စိတ်၏ညစ်နွမ်းခြင်းကြောင့်။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ သံကိလိဿန္တိ၊ ညစ်နွမ်းကုန်၏။ စိတ္တဝေါဒါနာ၊ စိတ်၏ ဖြူစင်ခြင်းကြောင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ စင်ကြယ်ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ စရဏံ နာမ၊ ယူဆောင်၍ လှည့်လည်ပြဖွယ် ပြပုံအမည် ရှိသော။ စိတ္တံ၊ ဆန်းကြယ်သော ပန်းချီကားကို ၁။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်ဘူးသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးမြန်းတော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဧဝံ၊ မှန်ပါ(မြင်ဘူးပါ၏)။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စရဏံ၊ ယူဆောင်၍ လှည့်လည်ပြဖွယ် ပြပုံအမည်ရှိသော။ တမ္မိ စိတ္တံ၊ ထိုဆန်းကြယ်သောပန်းချီကားကို လည်း။ စိတ္တေနေဝ၊ စိတ်ဖြင့်သာလျှင်။ စိန္တိတံ၊ ကြံစည်အပ်သည်မည်၏ ၂။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စရဏေန၊ ယူဆောင်၍ လှည့်လည်ပြဖွယ် ပြပုံအမည်ရှိသော။ တေနာပိ ဧေါ စိတ္တေန၊ ထိုဆန်း ကြယ်သော ပန်းချီကားထက်လည်း။ စိတ္တညေဝ၊ စိတ်သည်သာလျှင်။ စိတ္တတရံ၊ သာလွန်၍ ဆန်းကြယ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ပ။ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။

၁။ စရဏံ နာမ စိတ္တန္တိ ဝိစရဏစိတ္တံ။ဌ။ ဝိစရဏစိတ္တန္တိ ဂဟေတ္မာ ဝိစရဏဝသေန ဝိစရဏစိတ္တံ။ဌီ။ စရဏံ နာမ ဂဟေတ္မာ စရိတဗ္ဗစိတ္တပဋ္ဌော။ မူလ-ဋီ-၁၊၆၅။ စရိတဗ္ဗံ ဝိစရိတဗ္ဗန္တိ စရဏံ။ယံ၊ အကြင်ပြပုံကို။ စရိတဗ္ဗံ ဝိစရိတဗ္ဗံ၊ (ယူဆောင်၍)လှည့်လည်ပြထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုပြပုံသည်။ စရဏံ၊ မည်၏။ ယူဆောင်လှည့်လည်၍ နမူနာပုံစံပြဘို့ရာ အစွမ်းကုန်ချယ်လယ်အင်သော ပန်းချီကားချပ်ကို ကောက်။

၂။ စိတ္တေနေဝ စိန္တိတန္တိ စိတ္တကာရေန စိန္တေတ္မာ ကတတ္တာ စိတ္တေန စိန္တိတံ နာမ။ဌ။ စိန္တေတ္မာ ကတတ္တာတိ "ဣမဿ ရူပဿ ဧဝံ ဟတ္ထပါဒါ, ဧဝံ မုခံ လိုဋိတဗ္ဗံ, ဧဝံ အာကာရဝတ္ထုဂဟဏာနိ, ဧဝံ ကိရိယာ ဝိသေသာ, ဧဝံ ကိရိယာဝိဘာဂံ, သတ္ထဝိသေသာနံ ဝိဘာဂံ ကာတဗ္ဗ"န္တိ တဿ ဥဗ္ဗတ္တနဒိပနပဝတ္တနာဒိပယော-ဇနဥ္စာတိ သဗ္ဗမေတံ တထာ စိန္တေတ္မာ ကတတ္တာ စိတ္တေန မနသာ စိန္တိတံ နာမ။ဌီ။ ဤ ၄ ဋီ-၃ စိန္တိတံ ကို

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တိရစ္ဆာနဂတာ၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ကုန်သော။ ဣဒံ ပါဏာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်။ (ဣဒံ ကား ပုလ္လိင်ပဌမာဇဟုဝစနတ္ထနိပါတ်။) စိတ္တာ ယထာ၊ ဆန်းကြယ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧवं၊ ဤအတူ။ စိတ္တံ၊ ဆန်းကြယ်သော။ အညံ၊ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတို့မှတပါး ဝ.ခြားသော။ ကေနိကာ-ယမ္မိ၊ တခုသော အပေါင်းအစုကိုမျှလည်း။ နဿမနုပဿာမိ၊ မြင်တော်မမူ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တိရစ္ဆာနဂတာ၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ကုန်သော။ တေပိ ခေါ ပါဏာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ဝိတ္ထေနေဝ၊ ကမ္မဝိညာဉ်ခေါ် စိတ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဝါ၊ ကံ၏ ဆန်းကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ စိတ္တိတာ၊ ဆန်းကြယ်ကုန်၏ ၁။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တိရစ္ဆာနဂတေဟိ၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ကုန်သော။ တေဟိပိ ခေါ ပါဏေဟိ၊ ထိုသတ္တဝါတို့ထက်လည်း။ စိတ္တညေဝ၊ စိတ်သည်သာလျှင်။ စိတ္တတရံ၊ သာလွန်၍ ဆန်းကြယ်၏ ၂။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ပ။ ဝိသုဒ္ဓတ္တိ၊ ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ကား။ ရဇကော ဝါ၊ ဆေးဆိုးပန်းရိုက်သမားသည်သော်၎င်း။ (ရဂ်ဇာတရူပသမုဋ္ဌာပနာဒိနာ ဝတ္ထုံ ရဇ္ဇယတီတိ ရဇကော။ ဝဏ္ဏကာရော။ဋီ။) စိတ္တကာရော ဝါ၊ ပန်းချီဆရာသည်သော်၎င်း။ ရဇနာယ ဝါ၊ ဆိုးရေဖြင့် သော်၎င်း။ လာခါယ ဝါ၊ ချိပ်ရေဖြင့်သော်၎င်း။ ဟလိဒ္ဒိယာ ဝါ၊ နနွင်းဖြင့်သော်၎င်း။ နီလိယာ ဝါ၊ အညိုရောင်အဆင်းဖြင့်သော်၎င်း။ မဇ္ဇိဋ္ဌာယ ဝါ၊ နီဝါရောပေါင်း မောင်းသောအဆင်းဖြင့် သော်၎င်း။ သုပရိမဋ္ဌေ၊ ကောင်းစွာ အပြေ အပြစ်ပြူအပ်သော။ ဖလကေ ဝါ၊ ပျဉ်ချပ်၌သော်၎င်း။ ဘိတ္တိယာ ဝါ၊ နံရံ၌သော်၎င်း။ ဒုဿပဋေ ဝါ၊ ပိတ်ကားပြင်၌သော်၎င်း။ သုဇဂ်ပစ္စဂ်ိ ၊ အလုံးစုံသော အင်္ဂါကြီးငယ်နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣတ္ထိရူပံ ဝါ၊ မိန်းမရုပ်ကိုသော်၎င်း။ ပုရိသရူပံ ဝါ၊ ယောကျ်ားရုပ်ကိုသော်၎င်း။ အဘိနိမ္မိနေယျ၊

စိန္တိတံ နာမ ဟု နာမ ထည့်ရုံမျှမဟုတ်၏ ဟု ကြံမိသောကြောင့်၎င်း အဘိ-ဌ-၁၊ ၁၀၆၊ ၌ ၎င်း ပါဠိကို ကိုးကား၌ စိန္တိတံ ဟု ရှိသောကြောင့်၎င်း သဒ္ဒါစည်းမျဉ်းကိုချ၍ စိန္တိတံဟုပင် ထား၍ အနက်သမ္ဗန်လိုက်သည်။ ပန်းချီ ဆရာသည် ရှေးဦးစွာ ဤအရုပ်၏ လက်ခြေ ဤသို့ရေးဆွဲမည် စသည်ဖြင့် ကြံစည်စိတ်ကူး၍ ရေးဆွဲအပ်လေ သည်။ သို့ဖြစ်၍ ၎င်းပန်းချီကားထက် ကြံစည်သောစိတ်က သာ၍ ဆန်းကြယ်ရလေသည်။

၁။ တိရစ္ဆာနဂတာ ပါဏာ စိတ္တေနေဝ စိတ္တိတာတိ ကမ္မစိတ္တေနေဝ စိတ္တိတာ။ဌ။ ကမ္မစိတ္တေနာတိ ကမ္မ ဝိညာဏေန၊ ကမ္မစိတ္တေနာတိ ဝါ ကမ္မဿ စိတ္တဘာဝေန။ဋီ။ ဤ ဌ ဋီ-နှင့်အညီ အနက်သမ္ဗန်သည်။

ကံဆန်းကြယ်ပုံနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဤ ဌ ဋီ လာ စကားကို အနည်းငယ်ပြဦးအုံ့။ သားသီးများသည် မိဘတို့နှင့် အတူမျှားသည်ဟု ဆိုရာ၌—ကံသည် ပဋိသန္ဓေသို့ ဆောင်ပို့၏။ ထိုထိုသတ္တဝါတို့ ဆန်းကြယ်စွာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း သည် ၎င်းကံ ဆောင်ပို့အပ်သော ပဋိသန္ဓေကြောင့် ဖြစ်လေသည်၊ ၎င်းပဋိသန္ဓေသို့ ကပ်ရောက်သော သတ္တဝါတို့ သည် ယင်းပဋိသန္ဓေရှင် မိဘတို့နှင့်တူစွာ ဆန်းဆန်းကြယ်ကြယ် ဖြစ်ကြရလေသည်။ သားသမီးတို့၏ ဆန်း ကြယ်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် ပဋိသန္ဓေကြောင့်,ပဋိသန္ဓေသည် ကံကြောင့် ပြီးစီးဖြစ်ပေါ်လာရလေသည်။ သို့အတွက် ကံအရင်းခံသော ပဋိသန္ဓေကြောင့် ပဋိသန္ဓေရှင် မိဘတို့နှင့် သားသီးတို့သည် မျှားသောအားဖြင့် တူရလေသည်။ သာဓကကို ဤ ဌ ဋီ ရှု။

၂။ သော ကမ္မဿ ဝိစိတ္တဘာဝေါ တဏှာဝသေန ဇာယတိ။ဌီ-၂၅၃။ ကမ္မဋ္ဌ စိတ္တတော နိဗ္ဗတ္တံ၊ မူလဋီကာ ၆၆။ ကံ ဆန်းကြယ်ခြင်းသည် တဏှာကြောင့်, ကံသည် စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာ၍ ကံ ပဋိသန္ဓေတို့၏ အကြောင်းရင်းခံဖြစ်သော စိတ်သည်သာလျှင် ကံ ပဋိသန္ဓေသို့ ကပ်ရောက်သူ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတို့ထက် ဆန်း ကြယ်သည်။

ဖန်ဆင်း(ရိုက်ခြယ် ရေးခြယ်)ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ အဿုတဝါ၊ သော။ ပုထုဇဉ်နော၊ သည်။ ရူပညော၊ ရူပ်ကိုသာလျှင်။ အဘိနိဗ္ဗတ္တေန္တော၊ ဖြစ်စေသည်ဖြစ်၍။ အဘိ-နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ပ။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။

အဌမ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဝါသိဇဋသုတ်

၁၀၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဇာနတော၊ သိသောသူ၏။ ပဿတော၊ မြင်သောသူ၏။ အာသဝါနံ ခယံ၊ အာသဝတို့၏ကုန်ခန်းခြင်းကို။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ အဇာနတော၊ မသိသောသူ၏။ အာသဝါနံ ခယံ၊ ကို။ နော ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မမူ။ အပဿတော၊ မမြင်သောသူ၏။ အာသဝါနံ ခယံ၊ ကို။ နော ဝဒါမိ၊ မမူ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်သို့။ ဇာနတော၊ သိသောသူ၏။ ကိ ံ၊ အဘယ်သို့။ ပဿတော၊ မြင်သောသူ၏။ အာသဝါနံ ခယော၊ အာသဝတို့၏ကုန်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ "ဣတိ၊ ဤကား။ ရူပံ၊ ရူပ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤကား။ ရူပဿ၊ ရူပ်၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ဣတိ၊ဤကား။ ရူပဿ၊ ရူပ်၏။ အတ္ထင်္ဂမော၊ ချုပ်ကြောင်းချုပ်ရာတည်း။ပ။ ဣတိ၊ ကား။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ၏။ အတ္ထင်္ဂမောတိ၊ ချုပ်ကြောင်းချုပ်ရာတည်း"ဟူ၍။ (ဇာနတော၊ သိသောသူ၏။ ပဿတော၊ မြင်သောသူ၏။ အာသဝါနံ ခယော၊ အာသဝတို့၏ ကုန်ခန်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။)ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒဝံ ခေါ၊ ဤသို့။ ဇာနတော၊ ၏။ ဝေံ၊ သို့။ ပဿတော၊ ၏။ အာသဝါနံ ခယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘာဝနာနုယောဂံ အနု၊ ဘာဝနာကိုအားထုတ်ခြင်းဌ။ အယုတ္တဿ၊ မယှဉ်သည် ဖြစ်၍[1]။ ဝိဟရတော၊ နေထိုင်သော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ "မေ၊ ငါ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ အနုပါဒါယ၊ (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) မစွဲလမ်း (ပြင်းစွာမယူ) မူ၍။ အာသဝေဟိ၊ အာသဝတို့မှ။ ဝိမုစ္စေယ္ယ၊ လွတ်မြောက်ပါမူကား။ အဟော ဝတာတိ၊ ကောင်းလေစ"ဟု။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဣဿ၊ အလိုဆန္ဒသည်။ ကိဉ္စာပိ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ပေါ်ငြားအုံ့။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့ ဖြစ်ပေါ် သော်လည်း။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ အနုပါဒါယ၊ ၍။ အာသဝေဟိ၊ တို့မှ။ နေဝ ဝိမုစ္စတိ၊ မလွတ်မြောက်။ တံ၊ ထိုသို့မလွတ်မြောက်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်း ကြောင့်နည်း။ အဘာဝိတတ္တာ၊ မဖြစ်စေ(မပွါးများ)အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝစနီယံ၊ ဆိုထိုက်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကိဿ၊ အဘယ်ကို။ အဘာဝိတတ္တာ၊ မဖြစ်စေ အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်နည်း။ စတုန္နံ၊ လေးပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ အဘာဝိတတ္တာ၊ မဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ပ။ အရိယဿ၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ၊ ရှစ်ပါးအင်္ဂါရှိသော။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်ကို။ အဘာဝိတတ္တာ၊ မဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း။

---

[1] တံ။ပ။ နာနုပတန္တိ ဒုက္ခာ၊ သံ ၁-၃၄-စာပိုဒ်၊ နာနုပတန္တိ ဒုက္ခာတိ ဝဋ္ဋဒုက္ခာ ပန တဿ ဥပရိ နု ပတန္တိ၊ သံ-ဋီ ၁ ၃၄-စာပိုဒ်၊ ဓေ၀-နှာဖွင့်ဋ္ဌ-တံကို တဿ ဥပရိ ဟု အနုယောဂ-ကမ္မပ္ပ၀စနီယဖွင့်၍ နု ပတန္တိဟု ပဋိသေဓနှင့် တွဲစပ်၍ အနက်ပေးသကဲ့သို့တည်း။ 'ဘာ၀နာ့နုယောဂံ၊ ကို။ အနုယုတ္တဿ၊ အား မထုတ် မပြုလုပ်မူ၍' သော်လည်းဧပေး။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သော်လည်း ဖြစ်တန်ရာသော ဥပမာ သော်ကား ။ ကုက္ကုဋ္ဌိယာ၊ ကြက်မ၏။ အဏ္ဍာနိ၊ ဥတို့သည်။အဋ္ဌ ဝါ၊ ရှစ်လုံးတို့သော်၎င်း။ ဒသ ဝါ၊ ဆယ်လုံးတို့ သော်၎င်း။ ဒ္ဝါဒသ ဝါ၊ တဆယ့်နှစ်လုံးတို့သော်၎င်း။ (သခ်ါတဗ္ဗေ အတ္ထေ အနိယမတောဝုဋ္ဌမာနေ ၊ သခ်ါတော အနိယမတ္ထော ဝတ္တမ္ဘောတိ အဋ္ဌဝါတိအာဒိ ဝုတ္တံ။ဌီ။) (အဿု၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။) တာနိ၊ ဥတို့ကို။ ကုက္ကုဋ္ဌိယာ၊ ကြက်မသည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ အဓိသယိတာနိ၊ ဝပ်အပ်ကုန်သည်။ သမ္မာ၊ စွာ။ ပရိသေဝိတာနိ၊ကိုယ်ခွေပေးအပ်ကုန်သည်။ သမ္မာ၊ စွာ။ ပရိဘာဝိတာနိ၊ ကြက်နှုံးဖြင့် ထုံအပ်ကုန်သည်။ အဿု၊ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ တဿာ ကုက္ကုဋ္ဌိယာ၊ ထိုကြက်မ၏။ "ဣမေ ကုက္ကုဋ္ဌပေါ-တကာ၊ ဤကြက်ငယ်တို့သည်။ ပါဒနခသိခါယ ဝါ၊ ခြေသည်းဖျားဖြင့်၎င်း။ မုခတုဏ္ဍကေန ဝါ၊ နှုတ်သီးဖြင့်၎င်း။ အဏ္ဍကောသံ၊ ဥခွံကို။ ပဒါလေတွာ၊ ဖောက်ခွဲ၍။ သောတ္ထိနာ၊ ခြမ်းသာသဖြင့်။ အဟောဝတ အဘိနိဗ္ဗိဇ္ဇိတ္ဝေယျုန္တိ၊ ပေါက်ကုန်မူကား ကောင်းလေစု"- ဟု၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဣစ္ဆာ၊ အလိုသည်။ကိဉ္စာပိ ဥပဓေယျ၊ အကယ်၍သော်ကား ဖြစ်ရာ၏။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း။ တေ ကုက္ကုဋ္ဌပေါတကာ၊ တို့သည်။ ပါဒနခသိခါယ ဝါ၊ ဖြင့်၎င်း။ မုခတုဏ္ဍကေန ဝါ၊ ဖြင့်၎င်း။ အဏ္ဍ-ကောသံ၊ ကို။ ပဒါလေတွာ၊ ၍။ သောတ္ထိနာ၊ သဖြင့်။ အဘိနိဗ္ဗိဇ္ဇိတုံ၊ ပေါက်ခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗာဝ၊ မထိုက်ကုန်သည်သာတည်း။ တံ၊ ထိုသို့ပေါက်ခြင်းငှါ မထိုက်ခြင်းသည်။ ကိသာ ဟေတု၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ပ။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ နု ပရိဘာဝိတာနိ၊ ကြက်နှုံးဖြင့် မထုံအပ်ကုန်။ တထာ ဟိ၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်သာလျှင်တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ပ။ အဋ္ဌဂိကဿ၊ သော။ မဂ္ဂဿ၊ ကို။ အဘာဝိတတ္တာ၊ မဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘာဝနာနုယောဂံ အနု၊ ဘာဝနာကို အားထုတ်ခြင်း၌။ ယုဘ္ဘဿ၊ ယှဉ်သည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရတောဝ၊ နေထိုင်သော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ပ။ ဣစ္ဆာ၊ အလိုသည်။ ကိဉ္စာပိ နု ဥပဓေယျ၊ အကယ်၍သော်ကား မဖြစ်ရာ။ (ဤသို့စသည်ဖြင့် ကဏ္ဍပဂ္ဂဝါကျတို့ကိုမှီးကာ ပဋ္ဌိ သေဓ ပါ,မပါကို သဘိပြု၍ သုက္ကပက္ခ အခြေခံဝါကျ, ဥပမာဝါကျ, ဥပမေယျဝါကျတို့ကို သမ္မန်ပါ။ သုက္ကပက္ခ ဥပမာဝါကျသည် မ-၁-နှဿယ-၁၊ ၁၁၉-၌လည်း ပါခဲ့ပြီ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ပလဂ္ဂဏ္ဍာ ဝါ၊ လက်သမားဆရာ၏သော်၎င်း။ (ပလခေါ် မျဉ်းကြိုးကိုတားခြင်း သစ်တို့၏ အဆစ်အဖုကို ရှေတာ်သူ။ ပလံ ဓာရေတွာ ဒါရုနံ ဂဏ္ဍံ ဟရတိတိ ပလဂ္ဂေါ။ဌ။ ပလေန ဂဏ္ဍဟာရော ပလဂ္ဂေါတိ ပစ္ဆိမပဒေ ဥတ္တရပဒလောပေန နိဒ္ဒေသော။ ဌီ။) ပလဂ္ဂဏ္ဍန္တေဝါသိသ ဝါ၊ တပည့်လက်သမား၏သော်၎င်း။ ဝါသိဋ္ဌေ၊ ပဲခွပ်ရိုးလက်ကိုင်ရာ အရပ်၌။ (ဝါသိဒဏ္ဍကဿ ဂဟဏဋ္ဌာနေ။ဌ။ ဂဟဏဋ္ဌာနေတိ ဟတ္ထေန ဂဟေတဗ္ဗဋ္ဌာနေ။ဌီ) အဂ္ဂုလိပဒေ၊နှိ၊ လက်ချောင်းရာတို့ကို။ ဒိဿန္တိ ဧဝ၊ တွေ့မြင်အပ်ကုန်သည်သာ။ အဂ္ဂုပဒံ၊ လက်မရာ ကို။ ဒိဿတိ ဧဝ၊ တွေ့မြင်အပ်သည်သာ။ စ၊ ထိုသို့ပင် တွေ့မြင်အပ်သော်လည်း။ အဿ၊ ထိုလက် သမားဆရာ၏။ ဝါ၊ ထိုတပည့်လက်သမား၏။ "မေ၊ ငါ၏။ ဝါသိဋ္ဌေ၊ ပဲခွပ်ရိုးလက်ကိုင်ရာ အရပ်၏။ တ္တေ၊ ဤမျှသည်။ အဋ္ဌ၊ ယနေ့၌။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ခိဏံ၊ ကုန်သွားပြီ။ တ္တေ၊

၁။ သေယျထာတိ သြပမ္မတ္ထေ နိပါတော၊ အပိတိ သမ္ဘာဝနတ္ထေ၊ ဥဘယနာပိ "သေယျထာ နာမ ဘိက္ခဝေ"တိ ဒဿေတိ။ဌ။ သမ္ဘာဝနတ္ထေတိ ပရမတ္ထသမ္ဘာဝနေ။ ဧဝံ ဟိ ကဏ္ဍပဂ္ဂေ၊ အပိသဒ္ဒဂ္ဂဟဏံ သမတ္ထိတံ ဟောတိ၊ သမ္ဘာဝနတ္ထေတိ ဝါ ပရိကပ္ပနတ္ထေတိ အတ္ထော။ဌီ။

ဤမျှသည်။ ဟိယျော၊ ယမန်နှင့်၂။ ခိဏံ၊ ကုန်သွားပြီ။ တွေ့ကုံ၊ ဤမျှသည်။ ပရေ၊ တမြန်နှင့်၂။ ခိဏန္တိ၊ ကုန်သွားပြီ ’ဟု။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဥာဏံ၊ သိခြင်းသည်။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အယံ၊ ထိုလက်သမားဆရာ၏။ ဝါ၊ ထိုတပည့်လက်သမား၏။ “ခိဏော၊ ပဲခွပ်ခ်ိ လက်ကိုင် ကုန်သွားသောအခါ၌။ ခိဏန္ဓော၊ ကုန်သွားပြီ” ဟူ၍သာလျှင်။ ဥာဏံ၊ သိခြင်းသည် ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေव ခေါ၊ သာလျှင်။ ဘာဝနာနုယောဂံ အနု၊ ၌။ ယုတ္တဿ ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ “ဣမေ၊ ငါ၏။ အာသဝါနံ၊ အာသဝတို့၏။ တွေ့ကုံ၊ ဤမျှသည်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့၌။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ခိဏံ၊ ကုန်သွားပြီ။ တွေ့ကုံ၊ ဤမျှသည်။ ဟိယျော၊ ယမန်နှင့်၂။ ခိဏံ၊ ကုန်သွားပြီ။ တွေ့ကုံ၊ ဤမျှသည်။ ပရေ၊ တမြန်နှင့်၂။ ခိဏန္တိ၊ ကုန်သွားပြီ” ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဥာဏံ၊ သိခြင်းသည်။ ကိဉ္စာပိ နု ဟောတိ၊ အကယ်၍သော်ကား မဖြစ်။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့မဖြစ်သော်လည်း။ အယံ၊ ထိုရဟန်း၏။ “ခိဏော၊ အာသဝတို့ ကုန်သွားသော အခါ၌။ ခိဏန္ဓော၊ ကုန်သွားပြီ”ဟူ၍သာလျှင်။ ဥာဏံ၊ သိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏[1]။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ သာမုဒ္ဒိကာယ၊ သမုဒ္ဒြာ၌ဖြစ်သော။ နာဝါယ၊ လှေကို။ ဝေတ္တဘန္ဓနပဒ္ဓါယ၊ ကြိမ်ကြိုးအဖွဲ့ဖြင့် ဖွဲ့ချည်အပ်သည်ဖြင့်၍။ ဝေဿမာသာနိ၊ မိုးလတို့ပတ်လုံး။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ပရိယာဒါယ၊ အချိန်ကုန်စေ၍။ ဝါ၊ ထား၍။ ဟေမန္တိကေန၊ ဆောင်းဥတု အခါ၌။ ထလေ၊ ကုန်းပေါ် သို့။ ဥက္ခိတ္တာယ၊တင်ထားအပ်သည်ရှိသော်။ ဝေတ္တဘန္ဓနာနိ၊ကြိမ်ကြိုးအဖွဲ့ တို့ကို။ ဝါတာတပပရေတာနိ၊လေ,နေပူတို့သည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်၏။တာနိ၊ ထိုလေ,နေပူတို့နှိပ်စက် ခံရသော ကြိမ်ကြိုးအဖွဲ့တို့သည်။ ပါဝုဿကေန၊ ပြင်းထန်စွာ ရွာသွန်းသော။ မေဃေန၊ မိုးသည်။ အဘိပ္ပဝုဋ္ဌာနိ၊ အလွန်ပြင်းထန်စွာ ရွာသွန်းအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အပ္ပကသိရေနေဝ၊ မခဲမယဉ်း လွယ်လွယ်ဖြင့်သာလျှင်။ ပဒ္ဓိပ္ပဿမ္ဘန္တိ၊ လျော့ဖြေကုန်၏။ (ပဒ္ဓိပ္ပဿမ္ဘန္တိတိ ထိရဘာဝေန ပရိဟာ ယန္တိ၊ ဌ။ ပဒ္ဓိပ္ပဿမ္ဘန္တိတိ ပဒ္ဓိပ္ပဿဒ္ဓဖလာနိ ဟောန္တိ။ ဋီ။) ပူတိကာနိ၊ ဆွေးမြေ့ကုန်သည်။ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ဘာဝနာနုယောဂံ အနု၊ ၌။ ယုတ္တဿ၊ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ သံယောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သည်။ အပ္ပကသိရေနေဝ၊ မဆင်းမရဲချမ်းသာသဖြင့်သာလျှင်။ ပဒ္ဓိပ္ပဿမ္ဘန္တိ၊ ငြိမ်းပျောက်ကုန်၏။ ပူတိကာနိ၊ ဆွေ,မြေ့ ပျက်စီးကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏[2]။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

နဝမ်၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

---

[1]။ ဣမာယ ဥပမာယ ဝိပဿနာယာနိသံသော ဒီပိတော။ ဌ။ ဝိပဿနံ အနုယုဉ္ဇန္တဿ ပုဂ္ဂလဿေဝ ဒိဝသေ ဒိဝသေ အာသဝါနံ ပရိက္ခယော ဣဓ ဝိပဿနာယာနိသံသောတိ အဓိပ္ပေတော။ ဋီ။ ဝိပဿနာကို အားထုတ် သော ရဟန်း၏ ကာယဒုစရိုက် စသည်တို့ကို ကုန်ခန်းဧကြောင်းဖြစ်သော ပါဠိသင်ရင်း အဋ္ဌကထာသင်ရင်း သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းရင်း ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်တို့ကို ဖြည့်ကျင့်ရင်း နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း အာသဝ တို့ကုန်ခန်းခြင်းဟူသော ဝိပဿနာအကျိုးကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူလိုရင်းဖြစ်သည်။

[2]။ ဣမာယ ဥပမာယ သံယောဇနာနံ ဒုဗ္ဗလတာ ဒီပိတာ။ ဌ။ ဒုဗ္ဗလတာ ဒီပိတာတိ အပ္ပကသိရေနေဝ သံ-ယောဇနာနိ ပဒ္ဓိပ္ပဿမ္ဘန္တိ၊ပူတိကာနိ ဘဝန္တိတိ ဝုတ္တတ္တာ။ ဋီ။ဝိပဿနာကို အားထုတ်သောရဟန်း၏ သံယောဇဉ် တို့သည် ပါဠိသင်ရင်း စသည်ဖြင့် မိုးရေဆွတ်နှုန်းအပ်သော လေကြိုးပမာ ဆွေ့မြေ့ ပျက်စီး အားနည်းကုန်၏ဟု ဟောတော်မူသည်။

၁၀-အနိစ္စသညာသုတ်

၁၀၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနိစ္စသညာ၊ ရုပ်နာမ်မပြုံမပြုံဟု ရှုသော သူ၏ အမှတ်သညာ(နှင့် တကွသောမဂ်ဉာဏ်)သည်[1]။ဘာဝိတာ၊ ပြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ဗဟုလီ-ကတာ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ကာမဆုဂ်၊ ကာမဆုဂ်ကို။ ပရိယာဒိယတိ၊ ကုန်ခန်းစေ၏။ (ပရိယာဒိယတိတိ ခေပယတိ။ ဋ္ဌ။) သဗ္ဗံ၊ သော။ ဘဝဆုဂ်ကို။ ပရိယာဒိယတိ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ အဝိဇ္ဇံ၊ ကို။ ပရိယာဒိယတိ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ အသ္မိမာနံ၊ အသ္မိမာနကို။ သမူဟနတိ၊ ပယ်နုတ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ သရဒသမယေ၊ တန်ဆောင်မုန်းလ အခါ၌။ ကဿကော၊ လယ်သမားသည်။ မဟာနဂ်လေန၊ ကြီးလှသော ထွန်ဖြင့်။ ကသ္ဒ္ဓော၊ ထွန်သည်ရှိသော်။ သဗ္ဗာနိ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ မူလသန္တာနကာနိ၊ ပြန့်ကျယ်၍ တည်နေကုန်သော အမြစ်တို့ကို။ (မူလသန္တာနကာနိတိ သန္တာနေတွာ ဌိတမူလာနိ။ဋ္ဌ။ သန္တာနေတွာတိ ကသနဋ္ဌာနံ သဗ္ဗသော ဝိတနေတွာ ပတ္ထရိတွာ။ဋ္ဌီ။) သမ္မဒါလေန္ဓော၊ ဖောက်ခဲ့ ဖျက်ဆီးလျက်။ ကသတိ၊ ထွန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေव ခေါ၊ သာလျှင်။ပ။ သမူဟနတိ၊၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ပဗ္ဗဇလာယကော၊ ပြိတ်မြက်ရိတ်သမားသည်။ ပဗ္ဗဇံ၊ ပြိတ်မြက်ကို။ လာယိတွာ၊ ရိတ်၍။ အဂ္ဂေ၊ အဖျားဌ်။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ သြဓုနာတိ၊ အောက်မှခါ၏။ နိဓုနာတိ၊ အကြွင်းမရှိ (စင်အောင်)ခါ၏။ နိဓ္ဓောဓေတိ၊ အကြွင်းမဲ့ (ခဲသလဲတို့ကို) ဌဉ်ဖြတ်ခါချ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေव ခေါ၊ သာလျှင်။ပ။ သမူဟနတိ၊၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ အမ္ဗပိလ္လိယာ။ သရက်သီးခိုင်ကို။ ဝဏ္ဏစ္ဆိန္နာယ၊ (ထက်သောထားဖြင့်)အညှာမှ ဖြတ်အပ်သည်ရှိသော်။ တတ္ထ၊ ထိုသရက်သီးခိုင်၌။ ယာနိ အမ္ဗာနိ၊အကြင် သရက်သီးတို့ကို။ ဝဏ္ဏပဋိဗဒ္ဓာနိ၊ အညှာဖြင့် ဖွဲ့အပ်ကုန်၏။ သဗ္ဗာနိ တာနိ၊ ထိုအလုံးစုံသော သရက်သီးခိုင်တို့သည်။ တဒနုယာနိ၊ ထိုသရက်သီးခိုင်သို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေव ခေါ၊ သာလျှင်။ သမူဟနတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ကုဋ္ဌာဂါရသ္မိ၊ အထွတ်တပ်သော အိမ်ကျောင်း၏။ ယာ ကာစိ ဂေါပါနသိယော၊ အကြင် အလုံးစုံသော အခြင်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) သဗ္ဗာ တာ၊ ထိုအလုံးစုံသော အခြင်တို့သည်။ ကူဋဂ္ဂမာ၊ အထွတ်သို့လိုက်ပါကုန်၏။ ကူဋဂ္ဂနိန္နာ၊ အထွတ်ဌ ညွှတ်ကိုင်းကုန်၏။ ကူဋဂ္ဂသမောသရဏာ၊ အထွတ်ဌ စုရုံးတည်နေကုန်၏။ ကူဋံ၊ အထွတ်ကို။တာသံ၊ ထိုအခြင်တို့ထက်။ အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ဧဝမေव ခေါ၊ သာလျှင်။ပ။ သမူဟနတိ၊ ၏

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ယေကေစိ မူလဂန္ဓာ၊ အကြင်အလုံးစုံသော အမြစ်နံ့သာတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏) ကာဠာနုသာရိဂန္ဓော၊ အကျော်မြစ်နံ့သာကို။ တေသံ၊ ထိုအမြစ်

၁။ အနိစ္စသညာတိ အနိစ္စံ အနိစ္စန္တိ ဘာဝေန္တသာ ဥပ္ပန္နသညာ။ဋ္ဌ။ ဘာဝေန္တသာတိ ဝိပဿနာမဂ္ဂံ ဘာဝေ-န္တသာ ဥပ္ပန္နသညာ။ ဋီ။ အနိစ္စသညာ ဉာဏေန ကိလေသေ ပဒါလေတိ။ဋ္ဌ။ အနိစ္စသညာ ဉာဏေနာတိ အနိစ္စ သညာသဟဂတေန ဉာဏေန။ဋီ။ ဤ ဋ္ဌ-ဋီစကားများကို ထောက်ထား၍ အနိစ္စသညာ၊ "ရုပ် နာမ် မပြုံမပြုံ ဟု ရှုသောသူ၏ သညာ(နှင့် တကွသောမဂ်ဉာဏ်)သည်"ဟု သမ္မန်သည်။

နှံ့သောတို့ထက်။ အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အကွာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေဒေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ပ။ သမ္ဘဟနတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ကား။ ယေ ကေစိ သာရဂန္ဓာ၊ အကြင် အလုံးစုံ အနှစ်ပြည့်သော အသားနှံ့သောတို့သည်။ (သန္ဓိ၊ ကုန်၏။) လောဟိတစန္ဒနံ၊ စန္ဒကူနှံ့သောကို။ တေသံ၊ ထိုအနှစ်ပြည့် အသားနှံ့သောတို့ထက်။ အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အကွာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ-မေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ပ။ သမ္ဘဟနတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ယေ ကေစိ ပုပ္ဖဂန္ဓာ၊ အကြင် အလုံးစုံသော ပန်းနှံ့သောတို့သည်။(သန္ဓိ၊ကုန်၏။)ဝဿိကံ၊မြတ်လေးပန်းနှံ့သောကို။ တေသံ၊ထိုပန်းနှံ့သောတို့ထက်။ အဂ္ဂံ၊အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အကွာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ပ။ သမ္ဘဟနတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ယေ ကေစိ ကုဋ္ဌရာဇာနော၊ အကြင် အလုံးစုံသော မင်းငယ်တို့သည်။(ကုဋ္ဌရာဇာနောတိ ခုဒ္ဒကရာဇာနော၊ သံ ၌ ၃-၁၄၁၊ ၁၄၅-စာပိုဒ်) (သန္ဓိ၊ရှိကုန်၏။) သဗ္ဗေတေ၊ ထိုအလုံးစုံသော မင်းငယ်တို့သည်။စက္ကဝတ္တိသ ရညော၊ စကြဝတေးမင်း၏(အလိုသို့)။ အနုယန္တာ၊ အစဉ်လိုက်ကြရကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ စက္ကဝတ္တိရာဇာ၊ စကြဝတေးမင်းကို။ တေသံ၊ ထိုမင်းငယ်တို့ထက်။ အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အကွာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ပ။ သမ္ဘဟနတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ယာ ကာစိ တာရကရူပါနံ ပဘာ၊ အကြင် အလုံးစုံသော ကြယ်တာရာအပေါင်းတို့၏ အရောင်အလင်းတို့သည်။(သန္ဓိ၊ကုန်၏။)သဗ္ဗာ တာ၊ထိုအလုံးစုံသော ကြယ်အပေါင်းတို့၏ အရောင်အလင်းတို့သည်။ စန္ဒိမပ္ပဘာယ၊ လရောင်အလင်း၏။ သောဠသိံ ကလံ၊ တဆဲ့ခြောက်ခုမြောက်သော တစိတ်တဘို့ကို။ နာဂ္ဃန္တိ၊ အဘိုးမထိုက် အဘိုးမတန်ကုန်။ စန္ဒပ္ပဘာ၊ လရောင်အလင်းကို။ တာသံ၊ ထိုကြယ်ရောင်အလင်းတို့ထက်။ အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အကွာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ပ။ သမ္ဘဟနတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊တို့။ သေယျထာပိ၊ကား။ သရဒသမယေ၊တန်ဆောင်မုန်းလ အခါ၌။ ဝိဒ္ဓေ၊ ဖောက်သွင်းအပ်ပြီးဖြစ်၍ နေသော။ ဝိဂတဝလာဟကေ၊ ကင်းစင်သော တိမ်တိုက်ရှိသော။ ဒေဝေ၊ ကျောင်းကင်၌။ အာဒိစ္စော၊ နေမင်းသည်။ နဘံ၊ ကောင်းကင်သို့။ အဗ္ဘုဿက္ကမာနော၊ ရှေးရှု ဘက်ရောက်လျက်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ အာကာသဂတံ၊ ကောင်းကင်၌ဖြစ်သော။ တမဂတံ၊ အမိုက်မှောင်ကို(ဂတ အနက်မဲ့)။အဘိဝိဟစ္စ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ဘာသတေ စ၊ ထွန်းလည်း ထွန်းပ၏။ တပတေ စ၊ တောက်လည်း တောက်ပ၏။ ဝိရောစတေ စ၊ တင့်လည်းတင့်တယ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ပ။ သမ္ဘဟနတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထံ၊ ဘဘယ်သို့။ ဘာဝိတာ စ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ကထံ၊ သို့။ ဗဟုလီကတာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သော။ အနီစ္စသညာ၊ သည်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ကာမရာဂံ၊ ကို။ ပရိယာဒိ-ယတိ၊ ကုန်ခန်းစေသနည်း။ပ။ သဗ္ဗံ၊ သော။ အသ္မိမာနံ၊ ကို။ သမ္ဘဟနတိ၊ ပယ်နုတ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား။ ရူပံ၊ ရူပ်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ ရူပဿ၊ ၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ ရူပဿ၊ ၏။ အတ္ထင်္ဂမော၊ ချုပ်ကြောင်း ချုပ်ရာတည်း။ပ။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။

အတ္ထဂ်မော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ဗဟုလီကတာ၊ သော။ အနိစ္စသညာ၊ သည်။ပ။ သမ္ဘဟနတိ၊ ၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဘာဝိတာ၊ သော။ ဧဝံ၊ သို့။ ဗဟုလီကတာ၊ သော။ အနိစ္စသညာ၊ သည်။ပ။ သမ္ဘဟနတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဒုန်းတော်မူ၏။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ပုပ္ဖဝဂ္ဂေါ၊ ပုပ္ဖဝဂ်သည်။ ပဌမော၊ ငါးခုမြောက်ဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုပုပ္ဖဝဂ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါန်းကား—

နဒီ၊ နဒီသုတ်ဌင်း။ ပုပ္ဖဉ္စ၊ ပုပ္ဖသုတ်ဌင်း။ ဖေဏဉ္စ၊ ဖေဏပိဏ္ဍူပမသုတ်ဌင်း။ ဂေါမယဉ္စ၊ ဂေါမယပိဏ္ဍသုတ်ဌင်း။ နခါသိခံ၊ နခသိခါသုတ်ဌင်း။ သုဒ္ဓိကံ၊ သုဒ္ဓိကသုတ်ဌင်း။ ဒွေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ ဂဒ္ဒုလာစ၊ ဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓသုတ်, ဒုတိယဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓသုတ်တို့ဌင်း။ ဝါသိဇဋံ၊ ဝါသိဇဋသုတ်ဌင်း။ အနိစ္စတာ၊ အနိစ္စသညာသုတ်ဌင်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသကော၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသကသည်။ သမတ္တော၊ ပြီးပြီ။

တဿ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသကဿ၊ ထိုမဇ္ဈိမပဏ္ဏာသက၏။ ဝဂ္ဂုဒ္ဒါနံ၊ ဝဂ်ဥဒ္ဒါန်းကား—

ဥပယော၊ ဥပယဝဂ်ဌင်း။ အရဟန္တော စ၊ အရဟန္တဝဂ်ဌင်း။ ခဇ္ဇနီ၊ ခဇ္ဇနီယဝဂ်ဌင်း။ ထေရသဝှယံ၊ ထေရဝဂ်ဌင်း။ ပုပ္ဖဝဂ္ဂေန၊ ပုပ္ဖဝဂ်ဌင်းတည်း။ တေန၊ ထို ၅-ဝဂ် သုတ် ၅၀-ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဏ္ဏာသဒုတိယော၊ ဒုတိယပဏ္ဏာသဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ပြီးပြီ။

---

(၁၁) ၁-အန္တဝဂ်

၁-အန္တသုတ်

၁၀၃။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အန္တာ၊ အစုတို့သည်။ (အန္တာတိ ကောဋ္ဌာသာ။ဋ္ဌ။ အညမညံ အသံသဋ္ဌာဘာဝေန ဝေါ ဂစ္ဆတိတိ အန္တော၊ ဘာဂေါ။ဋ္ဌ။) ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤ ၄-မျိုးတို့တည်း။ ကတမေ စတ္တာရော၊ အဘယ် ၄-မျိုးတို့နည်း။ သက္ကာယန္တော၊ (ထင်ရှားရှိသော ပရမတ္ထတရားအပေါင်း)သက္ကာယဟူသော အဖို့ (ဒုက္ခသစ္စာ)ဌင်း။ သက္ကာယသမုဒယန္တော၊ သက္ကာယ၏ ဖြစ်ကြောင်းဟူသော အဖို့ (သမုဒယသစ္စာ)ဌင်း။ သက္ကာယနိရောဓန္တော၊ သက္ကာယ၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ဟူသော အဖို့(နိရောဓသစ္စာ)ဌင်း။ သက္ကာယနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒန္တော၊ သက္ကာယ၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသော အဖို့ (မဂ္ဂသစ္စာ)ဌင်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သက္ကာယန္တော၊ သက္ကာယဟူသော အဖို့သည်။ ကတမောစ၊ အဘယ်နည်း။ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ၅-ပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝစနီယံ၊ ဖြေဆိုအပ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကတမေ ပဉ္စ၊ အဘယ် ၅-ပါးတို့နည်း။ (သေယျထိဒံကား ဒေသနာသောတတည်း။)ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဌင်း။ပ။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဌင်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤ ၅-ပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို။ သက္ကာယန္တော၊ သက္ကာယဟူသော အဖို့ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊

ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သက္ကာယသမုဒယန္တော၊ သည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ ယာယံ တဏှာ၊ အကြင်တဏှာသည်။ ပေါနောဘဝိကာ၊ တဖန် ဘဝသစ်အကျိုးငှါ ဖြစ်၏။ နန္ဒီရာဂသဟဂတာ၊ ပြင်းထန်စွာ တပ်နှစ်သက်တတ်သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်၏။ တတြ တတြ၊ ထိုထိုအာရုံ, ထိုထိုဘုံ၌။ အဘိနန္ဒိနီ၊ အလွန်နှစ်သက်တတ်၏။ (သာ၊ ထိုတဏှာတည်း။) ဣဒံ၊ ဤတဏှာသည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်နည်း။ ကာမတဏှာ၊ ၎င်း။ ဘဝတဏှာ၊ ၎င်း။ ဝိဘဝတဏှာ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤတဏှာကို။ သက္ကာယသမုဒယန္တော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သက္ကာယနိရောဓန္တော၊ သည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ တဿာယေव တဏှာယ၊ ထိုတဏှာ၏ သာလျှင်။ ယော အသေသဝိရာဂနိရောဓော၊ အကြင်(တပ်ခြင်းကင်းသော)မဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သည်။ ယော စာဂေါ၊ အကြင်စွန့်ရာနိဗ္ဗာန်သည်။ ယော ပဋိနိဿဂ္ဂေါ၊ အကြင် တဖန်စွန့်ရာနိဗ္ဗာန်သည်။ ယာ မုတ္တိ၊ အကြင် လွတ်ရာ နိဗ္ဗာန်သည်။ ယော အနာလယော၊ အကြင် ကပ်ငြိခြင်းမရှိသော နိဗ္ဗာန်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သော၊ ထိုနိဗ္ဗာန်တည်း။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်ကို။ သက္ကာယနိရောဓန္တော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သက္ကာယနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒန္တော၊ သည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကော၊ အင်္ဂါ ၈-ပါးရှိသော။ အယမေव မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣဒံ၊ ဤ မဂ္ဂင် ၈-ပါးသည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤ မဂ္ဂင် ၈-ပါးကို။ သက္ကာယနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒန္တော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အန္တာ၊ အဖျိုတို့သည်။ ဣမေ ခေါ စတ္တာရော၊ ဤ ၄-မျိုးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ပဌမ၊ ရှေးဦးစွာသော သုတ်တည်း။

၂-ဒုက္ခသုတ်

၁၀၄။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ ဒုက္ခဉ္စ၊ ဒုက္ခကိုရင်း။ပ။ ဒုက္ခနိရောဓဉ္စ ပဋိပဒံ၊ ကိုရင်း။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ (အကြွင်းတူပြီ၊ ဒုက္ခကို အထူးပြု၍ ဟောသည်သာ ထူး၏။ အန္တသုတ်၌ သက္ကာယနှင့်အန္တကို အထူးပြုဟောသည်။)

ဒုတိယ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-သက္ကာယသုတ်

၁၀၅။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သက္ကာယဉ္စ။ သက္ကာယကိုရင်း။ပ။ ဒေသေ-ဿာမိ၊ အံ့။ (အကြွင်းတူပြီ။)

တတိယ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ပရိညေယျသုတ်

၁၀၆။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပရိညေယ္ယေ၊ ပိုင်းခြားမှ သိထိုက်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မေ စ၊ ခန္ဓာငါးပါး တရားတို့ကိုရင်း။ ပရိညဉ္စ၊ ပိုင်းခြားမှ

သိကြောင်း။ ဝါ၊ ပယ်ကြောင်း(မဂ်ဉာဏ်)ကိုရင်း ၁။ ပရိညာတာဝီ ၂၊ ပိုင်းခြား၍သိပြီးသော။ ဝါ၊ ပယ်ပြီးသော။ ပုဂ္ဂလဋ္ဌ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုရင်း။ ဒေသေဿာမိ၊ အုံ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပရိညေယ္ယာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတမေ စ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ ပရိ-ညေယ္ယော၊ ပိုင်းခြား၍သိထိုက်သော။ ဝါ၊ ပယ်ထိုက်သော။ ဓမ္မော၊ တရားတည်း။ (ဝေဒနာ စသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤခန္ဓာ ၅-ပါးတို့ကို။ ပရိညေယ္ယာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပရိညာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိကြောင်း။ ဝါ၊ ပယ်ကြောင်းသည်။ ကတမာ စ၊ နည်း။ ဆုဂဏ္ဍယော၊ ဆုဂ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ရင်း။ ဒေါသက္ခယော၊ ဒေါသ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ရင်း။ မောဟက္ခယော၊ မောဟ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ရင်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်ကို။ ပရိညာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိကြောင်း။ ဝါ-ပယ်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပရိညာတာဝီ၊ ပိုင်းခြား၍ သိပြီးသော။ ဝါ၊ ပယ်ပြီးသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ အရဟာ၊ ရဟန္တာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝစနီယံ၊ ဖြေဆိုအပ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ယွာယံ အာယသ္မာ၊ အကြင် အရှင် (ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်) သည်။ ဧवံနာမော၊ ဤသို့သော အမည်ရှိ၏။ ဧवံဂေါတ္တော၊ ဤသို့သော အနွယ်ရှိ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤအရှင် (ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်) ကို။ ပရိညာတာဝီ၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-သမဏသုတ

၁၀၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဣမေ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-ပါး တို့တည်း။ပ။ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင် တစုံတယောက်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်သော်၎င်း။ ယေဟိ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင် တစုံ တယောက်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့သည်သော်၎င်း။ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ၊ ဤ ၅-ပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏။ အဿာဒဋ္ဌ၊ သာယာဖွယ်ကိုရင်း။ အာဒီနဝဋ္ဌ၊ အပြစ်ကိုရင်း။ နိဿရဏဋ္ဌ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်မြောက်ရာကိုရင်း။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ မသိကုန်။ပ။ ပဇာနန္တိ၊ သိကုန်၏။ သယံ၊ မိမိ၏။ အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်။ သစ္ဆိကတ္တာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ရောက်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ ဣတိ၊ ပြီ။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ပရိညေယ္ယေတိ ပရိဇာနိတဗ္ဗေ သမတိက္ကမိတဗ္ဗေ။ ပရိညာတန္တိ သမတိက္ကမံ။ ပရိညာတာဝီန္တိ တာယ ပရိညာယ ပရိဇာနိတ္တာ သမတိက္ကမိတ္တာ ဌိတံ။ဌ။ ဉာတပရိညာ ယာဝဒေဝ တီရဏပရိညတ္ထာ။ တီရဏပရိညာ စ ယာဝဒေဝ ပဟာနပရိညတ္ထာတိ။ တတ္ထ ဉက္ကဋ္ဌသ္မာ ပရိညာယ ကိစ္စဒဿနဝသေန အတ္ထံ ဒဿေန္တော "ပရိညေယ္ယေတိ ပရိဇာနိတဗ္ဗေ သမတိက္ကမိတဗ္ဗေ"တိ၊ ပဟာတဗ္ဗေတိ အတ္ထော။ သမတိက္ကမန္တိ သမတိက္ကန္တံ ဟာနသာ ဥပါယံ။ သမတိက္ကမိတ္တာ ဌိတန္တိ ပဟီတ္တာ ဌိတံ။ဌ။ ဤ ၂-ဌ အဖုင့်ကိုထောက်၍ "ပရိညေယ္ယ၊ ပိုင်းခြား၍သိထိုက်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်သော။ ပရိညဋ္ဌ၊ ပိုင်းခြား၍ သိကြောင်း။ ဝါ၊ ပယ်ကြောင်း (မဂ်ဉာဏ်)ကိုရင်း။ ပရိညာတာဝီ ၂၊ ပိုင်းခြား၍ သိပြီးသော။ ဝါ၊ ပယ်ပြီးသော"ဟု သမ္ဗန်လိုက်သည်။ အဋ္ဌကထာအလို ပရိညာအရ နိဗ္ဗာန်ကို ရည်ရွယ်သည်။

၆-ဒုတိယသမဏသုတ်

၁၀၈။ (ဤသုတ်၌ သမုဒယဆ၊ ဖြစ်ကြောင်းကိုရင်း။ အတ္ထင်္ဂမံ၊ ချုပ်ကြောင်းချုပ်ရာကိုရင်း။ ဤမျှသာထူး၏။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-သောတာပန္နသုတ

၁၀၉။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ။ပ။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော ပေးမြဲ။)· ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော ခေါ အရိယသာဝကော၊ အကြင် အရိယသာဝကသည်။ပ။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ အရိယသာဝကော၊ ဤအရိယသာဝကကို။ အဝိနိပါတော၊ အလိုအာသာကင်းလျက် ဖရိုဖရဲ ကျရောက်ခြင်းသဘောမရှိသော။ ဝါ-အပါယ် ၄-ဘုံသို့ ကျရောက်သော သဘောမရှိသော။ နိယတော၊ မဂ္ဂနိယာမအားဖြင့် မြဲသော။ သမ္မောဓိပရာယနော၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးလျှင် မခွတ်ရောက်ရာ လည်းလျှောင်းရာရှိသော။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ပြီ။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-အရဟန္တသုတ

၁၁၀။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံမှ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော အထိ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော ခေါ ဘိက္ခု၊ အကြင် ရဟန်းသည်။ပ။ ဝိဒိတ္ဝာ၊ သိ၍။ အနုပါဒါဝိမုတ္တော၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းမှု၍ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းကို။ ခီဏာသဝေါ၊ ကုန်ခန်းပြီးသော အာသဝရှိသော။ ဝုသိတဝါ၊ မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသော။ ကတကရဏီယော၊ ပြုအပ်ပြီးသော မဂ်ကိစ္စရှိသော။ သြဟိတဘာရော၊ ချထားအပ်ပြီးသော ခန္ဓာဝန်ရှိသော။ အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော၊ ရောက်ရှိပြီးသော မိမိအကျိုး (အရဟတ္တဖိုလ်) ရှိသော။ ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော၊ ကုန်ခန်းပြီးသော ဘဝသံယောဇဉ်ရှိသော။ သမ္မဒညာဝိမုတ္တော၊ ကောင်းစွာသိမြင်၍ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ပြီးသော။ အရဟံ၊ ရဟန္တာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ပြီ။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဆန္ဒပဟာနသုတ်

၁၁၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပေ၊ ရူပ်၌။ ယော ဆန္ဒော၊ အကြင်လိုချင်ခြင်းသည်။ ယော ရာဂေါ၊ အကြင်တပ်မက်ခြင်းသည်။ ယာ နန္ဒီ၊ အကြင် နှစ်သက်ခြင်းသည်။ ယာ တဏှာ၊ အကြင် ဆာမွတ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုရူပ်၌ လိုချင်ခြင်းစသည်ကို။ ပဇဟထ၊ ပယ်ကြကုန်လော။ ဧवံ၊ ဤသို့ပယ်သည်ရှိသော်။ တံ ရူပံ၊ ထိုရူပ်သည်။ ပဟီနံ၊ ပယ်အပ်ပြီး မည်သည်။ ဥစ္ဆိန္နမူလံ၊ အကြင်းမဲ့ ဖြတ်အပ်ပြီးသော အမြစ်အရင်းရှိသည်မည်သည်။ တာလာ-ဝတ္ထုကတံ၊ ထန်းပင်၏တည်နေရာ(ကျင်း)ကဲ့သို့ ပြုအပ်ပြီးမည်သည်။ အနဘावံ ကတံ၊ နောင်

၁၀-ဆန္ဒပဟာနသုတ်

၁၁၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပေ၊ ရူပ်၌။ ယော ဆန္ဒော၊ အကြင်လိုချင်ခြင်းသည်။ ယော ရာဂေါ၊ အကြင်တပ်မက်ခြင်းသည်။ ယာ နန္ဒီ၊ အကြင် နှစ်သက်ခြင်းသည်။ ယာ တဏှာ၊ အကြင် ဆာမွတ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုရူပ်၌ လိုချင်ခြင်းစသည်ကို။ ပဇဟထ၊ ပယ်ကြကုန်လော။ ဧवံ၊ ဤသို့ပယ်သည်ရှိသော်။ တံ ရူပံ၊ ထိုရူပ်သည်။ ပဟီနံ၊ ပယ်အပ်ပြီး မည်သည်။ ဥစ္ဆိန္နမူလံ၊ အကြင်းမဲ့ ဖြတ်အပ်ပြီးသော အမြစ်အရင်းရှိသည်မည်သည်။ တာလာ-ဝတ္ထုကတံ၊ ထန်းပင်၏တည်နေရာ(ကျင်း)ကဲ့သို့ ပြုအပ်ပြီးမည်သည်။ အနဘावံ ကတံ၊ နောင်

တဖန် မဖြစ်အောင် ပြုအပ်ပြီးမည်သည်။ အာယတိ၊ နောင်အခါ။ အနုပ္ပါဒဓမ္မံ၊ မဖြစ်ပေါ်ခြင်း သဘောရှိသည်မည်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ (ဝေဒနာစသည်လည်း ဤနည်းသမျှန်။) ဣတိ။ ပြီ။

နဝမ်၊ ကုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဒုတိယ ဆန္ဒပဟာနသုတ်

၁၁၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပေ၊ ၌။ ယော ဆန္ဒော၊ သည်။ ပ။ ယာ တဏှာ၊ သည်။ ယေ ဥပယုပါဒါနာ၊ အကြင်ကပ်ရောက်ခြင်း, စွဲလမ်းခြင်းတို့သည်။ ယေ စေတသော အဓိဋ္ဌာနာဘိနိဝေသာနုသယာ၊ အကြင်အကုသိုလ်စိတ်၏ တည်ခြင်း, မှားသောအားဖြင့်နှလုံးသွင်း ခြင်း, အဖန်ဖန် ကိန်းဝပ်ခြင်းတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေ၊ ထိုလိုချင်ခြင်းစသည်တို့ကို။ ပဇဟထ၊ ပယ်ကြကုန်လော။ ပ။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ (ဝေဒနာစသည်လည်း ဤနည်းပေး။) ဣတိ၊ ပြီ။

ဒသမ်၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

အန္တဝဂ္ဂေ၊ အန္တဝဂ်သည်။ ပဌမော၊ ပဌမဝဂ်တည်း။

ဘဿ၊ ထိုအန္တဝဂ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ကား—

အန္တော၊ အန္တသုတ်ဝင်း။ ဒုက္ခဋ္ဌ၊ ဒုက္ခသုတ်ဝင်း။ သက္ကာယော၊ သက္ကာယသုတ်ဝင်း။ ပရိညေယ္ယာ၊ ပရိညေယ္ယသုတ်ဝင်း။ ဒုဝေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ သမဏာ၊ သမဏသုတ်, ဒုတိယသမဏသုတ်တို့ဝင်း။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန္နသုတ်ဝင်း။ အရဟာ စ၊ အရဟန္တ သုတ်ဝင်း။ ဒုဝေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ ဆန္ဒပဟာနာ စ၊ ဆန္ဒပဟာနသုတ်, ဒုတိယ ဆန္ဒပဟာနသုတ်တို့ဝင်း။ ဣတိ၊ ဤသုတ်တို့တည်း။

---

(၁၂) ၂-ဓမ္မကထိကဝဂ်

၁-အဝိဇ္ဇာသုတ်

၁၁၃။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ အထ ခေါ၊ ၌။ အညတရော၊ တယောက်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ "ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇာတိ၊ အဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။

၁။ ဟာလိဒ္ဒိကာနိသုတ် စာပိုဒ် ၃-၌ ဥပေန္တိတိ ဥပယာ၊ တဏှာဒိဒ္ဒိယော။ ဣတိ။ စေတသောအဓိဋ္ဌာနာဘိနိဝေ-သာနုသယာတိ အကုသလစိတ္တသ အဓိဋ္ဌာနဘူတာ စေဝ အဘိနိဝေသဘူတာ စ အနုသယဘူတာ စ ဟု။ ၌။ တိုဋ္ဌ ကတ္တုသာ၏ အဓိဋ္ဌာရဏသာ၏ ဖွင့်ကြသော်လည်း ဤနိဿယ ဤ၊ အဆုံ၌ "ထပ်ခြား၊ ဝိုခေါ်ခြင်းသည်" ဟသည်နှင့် သော်ချန်ရင်း မုခ်ယူထွေရန်ရင်း ဘာဝသာ၏ပေးလိုက်သည်။

ကတမာ နု ခေါ၊ အဘယ်ပါနည်း။ ကိတ္တာဝတာ စ၊ အဘယ်မျှလောက်သော အကြောင်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဂတော၊ အဝိဇ္ဇာသို့ ကပ်ရောက်သည်မည်သည်။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံသည်မည်သည်။ (အဝိဇ္ဇာဂတော သမဂ်ီဘူတေန ဥပဂတော၊ အဝိဇ္ဇာယ ဝါ ဥပေတော နာမ။ ဋ္ဌ။) ဟောတိတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း"ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မေးလျှောက်ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣဒ၊ ဤသာသနာတော်၌။ အဿုတဝါ၊ သုတမရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ ရူပသမုဒယံ၊ ရူပ်၏ဖြစ်ကြောင်းကို။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ ရူပနိရောဓံ၊ ရူပ်၏ ချုပ်ရာကို။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ ရူပနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒံ၊ ရူပ်၏ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို။ နပ္ပဇာ-နာတိ၊ မသိ။ (ဝေဒနာစသည်ကို ဤနည်းပေး။) ဘိက္ခု၊ရဟန်း။ အယံ၊ဤ (သစ္စာလေးပါးတို့၌) မသိခြင်းကို။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ တ္တောဝတာ စ၊ ဤမျှလောက်သော အကြောင်းဖြင့်။ (တ္တောဝတာတိ တ္တကေန ကာရဏေန။ဋ္ဌ။) အဝိဇ္ဇာဂတော၊ အဝိဇ္ဇာသို့ ကပ်ရောက်သည်မည်သည်။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ပဌမ၊ ရှေးဦးစွာသော သုတ်တည်း။

၂-ဝိဇ္ဇာသုတ်

၁၁၄။ (ဤဝိဇ္ဇာသုတ်ကို အဝိဇ္ဇာသုတ် မှီး၍ပေး၊ ပဋိသေဓမပါသည်သာ ထူး၏။)

ဒုတိယ၊ နှစ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၃-ဓမ္မကထိကသုတ်

၁၁၅။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ကေမန္တံ၊ တခုသော အရပ်အစုန်အဖို့၌။ နိသိန္နော ခေါ၊ ထိုင်သော။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ "ဘန္တေ၊ ရှင်း။ ဓမ္မကထိကော ဓမ္မကထိကောတိ၊ ဓမ္မကထိက ဓမ္မကထိကဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘန္တေ၊ ရှင်း။ ကိတ္တာဝတာ၊ အဘယ်မျှလောက်သော အကြောင်းဖြင့်။ ဓမ္မကထိကော၊ မ္မကထိကသည်။ ဟောတိ နု ခေါတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း"ဟူသော။ တံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ရူပဿ၊ ရူပ်ကို။ ဝါ၊ ရူပ်၏။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ မတပ်မက်ခြင်းငှါ။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်းငှါ။ ဓမ္မံ၊တရားကို။ ဒေသေတိ၊ ဟော၏။ တ္တောဝတာ၊ ဤမျှလောက်သောအကြောင်းဖြင့်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ "ဓမ္မကထိ-ကောတိ၊ ဓမ္မကထိက"ဟူ၍။ ဝစနာယ၊ဆိုခြင်းငှါ။ အလံ၊သင့်၏။ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ရူပဿ၊ ရူပ်ကို။ ဝါ၊ ရူပ်၏။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ပ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တ္တောဝတာ၊ ဤမျှလောက်သောအကြောင်းဖြင့်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ "ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နောတိ၊ ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရားအား လျော်သောအကျင့်ကို ကျင့်သူ"ဟူ၍။ ဝစနာယ၊ ငှါ။ အလံ၊ ၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ရူပဿ၊ကို။ဝါ၊ ၏။ နိဗ္ဗိဒါ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းကြောင့်။ ဝိရာဂါ၊မတပ်မက်ခြင်းကြောင့်။ နိရောဓာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အနုပါဒါဝိမုတ္တော၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစဲလမ်းမူ၍ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တ္တောဝတာ၊ ဤမျှလောက်သောအကြောင်းဖြင့်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း "ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနပ္ပတ္တောတိ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သူ"ဟူ၍။ ဝစနာယ၊ ငှါ။ အလံ၊ ၏။ (ဝေဒနာစသည်၌လည်း ဤနည်းပေး။)ဣတိ၊ ပြီ။

တတိယ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄. ဒုတိယဓမ္မကထိကသုတ်

၁၁၆။ (ဤသုတ်သည် ရှေသုတ်နှင့်တူပြီ၊ အမေးဝါကျ၌—ကိုတ္ထာဝတာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဟောတိ၊ ကိတ္ထာဝတာ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနပ္ပတ္တော ဟောတိဟု အမေးစုံ မေးသည်သာ ထူး၏။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဘန္ဓနသုတ်

၁၁၇။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ မ ရူပသ္မိ ဝါ အတ္တာနံ အထိ ခန္ဓဝဂ္ဂ နကုလပိတုသုတ် စာပိုဒ် ၁-၌။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဿုတဝါ၊ သုတမရှိသော။ အယံ ပုထုဇ္ဇနော၊ ဤပုထုဇဉ်ကို။ ရူပဗန္ဓနဗဒ္ဓေါ၊ ရူပါရုံ ဟူသော အနှောင်အဖွဲ့သည် နှောင်ဖွဲ့အပ်သူဟူ၍။ သန္တရဗာဟိရဗန္ဓနဗဒ္ဓေါ၊ အတွင်း အပြင်နှင့်တကွ သော အနှောင်အဖွဲ့သည် နှောင်ဖွဲ့အပ်သူဟူ၍။ အတိရဒဿီ၊ ဝင့်သုံးပါးဟူသော ဤဘက်ကမ်းကို မြင်လေ့မရှိသူ ဟူ၍။ (တီရံ ဝုစ္စတိ ဝဋ္ဋံ ဩရိမတီရန္တိ ကတ္တာ။ဋီ။) အပါရဒဿီ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော သံသရာ၏ထိုဘက်ကမ်းကိုမြင်လေ့မရှိသူဟူ၍။ (ပါရံ ဝုစ္စတိ နိဗ္ဗာနံ သံသာရဿ ပါရိမန္တိ ကတ္တာ။ဋီ။) ဗဒ္ဓေါ၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ အပ်လျက်။ ဇိယတိ၊ အိုသူဟူ၍။ ဗဒ္ဓေါ၊ ၍။ ဝါ၊ လျက်။ မိယတိ၊ သေသူဟူ၍။ ဗဒ္ဓေါ၊ ၍။ ဝါ၊ လျက်။ အသ္မာ လောကာ၊ ဤလောကမှ။ ပရံ လောကံ၊ တပါးသောလောကသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားသူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (ဇိယတိ မိယတိ ဂစ္ဆတိ သုံးပုဒ်ကို အာဓျာတ်နာမ်ကြဲ၍ ပေးလိုက်သည်။ ဝေဒနာ စသည်လည်း ဤနည်းပေး။)

(သုတဝါ စ ခေါ စသော ဝါကျတို့၌လည်း ပဋိသေဓမပါရာ၌ ပဋိသေဓသွင်း၍ ပဋိသေပါရာ၌ ပဋိသေဓဖြုတ်၍ သမ္မန်သည်သာ ထူး၏။ ဗဒ္ဓေါ ဇိယတိ။ပ။ပရံ လောကံ ဂစ္ဆတိအရာ၌ ပရိမုတ္တောသော ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိဝါကျကို ဟောတော်မူသည်။ ပါရဒဿီ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော သံသရာ၏ထိုဘက်ကမ်းကို မြင်လေ့ရှိသူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ ဒုက္ခသ္မာ၊ ဆင်းရဲမှ။ ပရိမုတ္တောတိ၊ လွတ်မြောက်ပြီးပြီဟု။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏ဟု ပေး။)

ပဌမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ပရိပုစ္ဆိတသုတ်

၁၁၈။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ။တဲ့ ကိ ံ မညထ ဘိက္ခဝေ ပေးမြဲ။) ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ "တော်၊ ဤရုပ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ရုပ်တည်း။ ဧသော၊ ဤရုပ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဧသော၊ ဤရုပ်သည်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာတိ၊ အတ္တ ၁" ဟု။ သမနုပဿထ၊ ရှုကြသလော။ ဥတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဧတံ၊ ဤသို့ ရှုခြင်းသည်။ နောဟိ၊ မသင့်ပါ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သဒ္ဓေ၊ ကောင်းစွ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ "ဧတံ၊ ဤရုပ်သည်။ နု မမ၊ ငါ၏ရုပ်မဟုတ်။ ဧသော၊ ဤရုပ်သည်။ နု အဟံ အသ္မိ၊ ငါမဟုတ်။ ဧသော၊ ဤရုပ်သည်။ နု မေ အတ္တာတိ၊ ငါ၏ အတ္တမဟုတ်"ဟု။ ဧवံ၊ ဤသို့။ (ဧတံ အနုက်မဲ့။) ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ သမ္မပ္ပညာယ၊

၁။ ဧသောဟမသ္မိဿ အဟံ (ငါ)နှင့် ဧသော မေ အတ္တာဿ အတ္တ (ငါ-သူ-ယောကျ်ား မိန်းမ) အထူးကို စဉ်းစားသင့်၏။ မာနစ္ဆဲ အဟံ(ငါ)သည် မိမိကိုယ်ကို မာန်မူစွဲလမ်းခြင်းတည်း။ ဒိဋ္ဌိစဲ့ အတ္တကား မိမိကိုယ်ကို သော်၎င်း သုတပါးကိုယ်ကိုသော်၎င်း အသက်ရှင်လျက်တည်နေသော အကောင်အနေအားဖြင့် စဲ့လမ်းနေခြင်းတည်း။

မှန်စွာသိဘတ်သော(ဝိပဿနာ,မဂ်)ပညာဖြင့်။ ဒဠ္ဌံ၊ ရှုဆင်ခြင်ထိုက်၏။ (ဝေဒနာစသည်လည်း ဤနည်း။) ဤတို၊ ပြီ။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဒုတိယပရိပုစ္ဆိတသုတ်

၁၁၉။ (သာဝတ္ထိနိဒါန်။ မှ ဘိက္ခဝေ အ'ထိ ပေးမြဲ။) ရှုပ်၊ ရှုပ်ကို။ "ဗျို၊ ဤရှုပ်သည်။ နု မမ၊ ငါ၏ ရှုပ်မဟုတ်။ ဧသော၊ ဤရှုပ်သည်။ နု အဟံ အသ္မိ၊ ငါမဟုတ်။ ဧသော၊ ဤရှုပ်သည်။ နု မေ အတ္တာတိ၊ ငါ၏ အတ္တမဟုတ်"ဟု။ သမနုပဿထ၊ ရှုကြသလော။ ဤတို၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရှင်း။ ဧဝံ၊ မှန်ပါဘုရား။ (အကြွင်းတူပြီ။) ဤတို၊ ပြီ။

သတ္တမံ၊ ခုနှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-သံယောဇနိယသုတ်

၁၂၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သံယောဇနိယေ၊ သံယောဇဉ်တို့၏ အစီးအပွါး ဖြစ်ကုန်သော။ (သံယောဇနာနံ ဟိတာ။ အဘိ-ဌ-၁၊၉၁။ သံယောဇေတဗ္ဗာတိ ဝါ သံယောဇနိ-ယာ၊ သံယောဇနေ နိယုတ္တာတိ ဝါ။ မူလဋီ-၁၊၅၃။) ဓမ္မေ စ၊ တရားတို့ကိုရင်း။ သံယောဇနဉ္စ၊ သံယောဇဉ်ကိုရင်း။ (သံယောဇေတိ ဗန္ဓတီတိ သံယောဇနံ၊ နှောင်ဖွဲ့တတ်သော တရားစု။) ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအုံ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သံယောဇနိယာ၊ သံယောဇဉ်တို့၏ အစီးအပွါး ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ကတမေ စ၊ အဘယ်တို့နည်း ။သံယောဇနံ၊ သံယောဇဉ်သည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ သံယောဇနိယော၊ သံယောဇဉ်တို့၏ အစီး အပွါးဖြစ်သော။ ဓမ္မော၊ တရားတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုရုပ်၌။ ယော ဆန္ဒရာဂေါ၊ အကြင်လိုချင် တပ်မက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုရုပ်၌။ တံ၊ ထိုလိုချင်တပ်မက်ခြင်းသည်။ သံယောဇနံ၊ သံယောဇဉ်(အနှောင်အဖွဲ့=နှောင်ကြိုး)မည်၏။(ဝေဒနာ စသည်လည်း ဤနည်း။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဤမေ၊ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့ကို။ သံယောဇနိယာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဤဒံ၊ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့၌ လိုချင်တပ်မက်ခြင်းကို။ သံယောဇနံ၊ သံယော ဇဉ်(အနှောင်အဖွဲ့=နှောင်ကြိုး)ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဤတို၊ ပြီ။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဥပါဒါနိယသုတ်

၁၂၁။ (ဤသုတ်၌ ဥပါဒါနိယေ၊ ဥပါဒါန်တို့၏ အစီးအပွါးဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ စ၊ တို့ကို ရင်း။ ဥပါဒါနံ စ၊ ဥပါဒါန်ကိုရင်း။ ဟုပေး။ အကြွင်းကို သံယောဇနိယသုတ် မှီးလေ။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-သီလဝန္တသုတ်

၁၂၂။ ကော် သမယံ၊ တပါးသော အခါ၌။ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော၊ အရှင်သာရိပုတြာ သည်ရင်း။ အာယသ္မာ စ မဟာကောဋ္ဌိကော၊ အရှင်မဟာကောဋ္ဌိကသည်ရင်း။ ဗာရာဏသိယံ၊ ဗာရာဏသီမြို့၌။ ဤသိပတနေ၊ ဤသီပတနမည်သော။ မိဂဒါယေ၊ မိဂဒါဝုန်တော၌။ ဝိဟရန္တိ၊

နေထိုင်ကြကုန်၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ မဟာကောဋ္ဌိကော၊ သည်။ သာယန္နသမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ ကိန်းအောင်းရာဌာနမှ။ ဝါ၊ သမာပတ်ဝင်စားရာမှ။ ဝုဋ္ဌိတော၊ ထတော်မူသည်ဖြစ်၍။ပ။ အာယသ္မန္တं သာရိပုတ္တံ၊ ကို။ "အာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ ငါ့ရှင် သာရိ-ပုတြာ။ သီလဝတာ၊ (စတုပါရိသုဒ္ဓိ) သီလရှိသော။ ဘိက္ခုနာ၊ ရဟန်းသည်။ ကတမေ မဟာ၊ အဘယ်တရားတို့ကို။ ယောနိသော မနသိကာတဗ္ဗာတိ၊ သင့်သော အကြောင်းဥပါယ်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းထိုက်ကုန်သနည်း"ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါ စ၊ ပြောဆိုပြီ။ အာဝုသော ကောဋ္ဌိက၊ ငါ့ရှင် ကောဋ္ဌိက။ သီလဝတာ၊ (စတုပါရိသုဒ္ဓိ) သီလရှိသော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ပဋ္ဌပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ၅-ပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ အနိစ္စတော၊ မမြဲကုန်သောအားဖြင့်။ ဝါ၊ မမြဲကုန်ဟူ၍။ ဒုက္ခ-တော၊ ဆင်းရဲတို့ဟူ၍။ ရောဂတော၊ အနာရောဂါတို့ဟူ၍။ ဂဏ္ဍတော၊ အိုင်းအမာ(ပြည်ထည့်နာ) တို့ဟူ၍။ သလ္လတော၊ ငြောင့်တို့ဟူ၍။ အဃတော၊ (အလွန်နှိပ်စက်တတ်သော) သည်းခံနိုင်ခဲသော ဆင်းရဲတို့ဟူ၍ [1]။ အာဗာဓတော၊ အနာဖြစ်ခြင်း အကြောင်းတို့ဟူ၍။ (အာဗာဓပစ္စယဌေန။ ၌။ ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၂၄၇-နှာ၊ ဝိသုဒ္ဓိ-ဋီ ၂-၃၉၅-နှာ၌လည်းရှု) ပရတော၊ သူစိမ်းပြင်ပြင် (အနတ္တနိယ) တို့ဟူ၍။ ပလောကတော၊ ပျက်စီးတတ်သော သဘောတရားတို့ဟူ၍။ သုညတော၊ အတ္တမှဆိတ်သုဉ်း သော သဘောတို့ဟူ၍။ အနတ္တတော၊ အတ္တမဟုတ်သောသဘောတို့ဟူ၍ [2]။ ယောနိသော မနသိ-ကာတဗ္ဗာ၊ သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းထိုက်ကုန်၏။ ကတမေ ပဋ္ဌ၊ အဘယ် ၅-ပါး တို့နည်း။ပ။ ယောနိယော မနသိကာတဗ္ဗာ၊ ထိုက်ကုန်၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် ကောဋ္ဌိက။ ယံ၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့်။ သီလဝါ၊ (စတုပါရိသုဒ္ဓိ) သီလရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဣမေ ပဋ္ဌပါဒါနက္ခန္ဓေ၊ ဤ ၅-ပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ အနိစ္စတော၊ မမြဲကုန်ဟူ၍။ပ။ အနတ္တတော၊ အတ္တမဟုတ်ကုန်ဟူ၍။ ယောနိသော မနသိကရောန္တော၊ သင့်သော အကြောင်း အားဖြင့် နှလုံးသွင်းသည်ရှိသော်။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို။ သစ္ဆိကရေယ္ယ၊ မျက်မှောက်ပြုရာ၏။ တေ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ ဝိဇ္ဇတိ ခေါ ပန၊ ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတြာက ပြောဆိုပြီ။

(သောတာပန္နေန-ဝါက္ယ, သကဒါဂါမိနာ- ဝါက္ယ, အနာဂါမိနာ- ဝါက္ယ, အရဟတာ-ဝါက္ယတို့ကို လည်း သီလဝတာ - ဝါက္ယကို မှီး၍ သမ္မန်။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် ကောဋ္ဌိက။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥတ္တရိ ကရဏီယံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်အထက်၌ ပြုဖွယ်မဂ်ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ ခေါ၊ မရှိ သည်သာတည်း။ ကတဿ ဝါ၊ ပြုအပ်ပြီးသော မဂ်ကိုလည်း။ ပတိစယော၊ တဖန် ဆည်းပူးဖွယ် ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ ခေါ၊ မရှိသည်သာတည်း။ အပိ စ၊ ထိုသို့ မရှိသော်လည်း။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤ ရအပ် ပြီးသော တရားတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ပွါးများအပ် ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလီကတာ၊ အကြိမ် များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာယ စေဝ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းငှါလည်း။ သတိသမ္ပဇညာယ စ၊ သတိ သမ္ပဇဉ် အလိုငှါလည်း။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတြာက ပြောဆိုပြီ။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁-(ဒုက္ခဌေန။ ၌။ ဒုက္ခဌေနာတိ ဒုက္ခမတ္တာ ဒုက္ခဘာဝေန။ ဒုက္ခံ ဟိ လောကေ အဃန္တိ ဝုစ္စတိ အတိ ဝိယ ဟနနတော ဌိ။)

၂-အနိစ္စတော ပဒေလောကတောကိ ဒ္ဒိဟိ ပဒေဟိ အနိစ္စမနသိကာရော၊ ယသ္မာတော အနတ္တတောကိ ဟိ အနတ္တမနသိကာရော၊ ဒေသေဟိ ဒုက္ခမနသိကာရော ဝုတ္တော။ ၌။

၁၁-သုတဝန္ဓသုတ်

၁၂၄။ (ဤသုတ်၌ သုတဝတာ၊ (ကမ္မဋ္ဌာန်း) သုတရှိသော (ကမ္မဋ္ဌာနသာ ဥဂ္ဂဟာဓာရဏ-ပရိစယမနသိကာရဝသေန ပဝတ္တဉာဏ် ကမ္မဋ္ဌာနသုတဝသေန နိပ္ဖဇ္ဇနတော သုတန္တိ ဝုတ္တံ။ ဌီ။) ဟု ပေးရသည်သာ ထူး၏။ အကြင်းသီလဝန္ဓသုတ်နှင့်တူ၏။)

ကောဒသမံ၊ တဆဲ့တခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၂-ကပ္ပသုတ်

၁၂၄။ (ဤ သုတ်သည် သံ-၁၊ ၄၄၄၊ စာပိုဒ် ၂၀၀။ အနုသယသုတ်နှင့် တူ၏။ သံ-၂၊ ၈၄-နှာ၊ စာပိုဒ် ၈၂-ပုဏ္ဏမသုတ်၌လည်း ၎င်းအတိုင်းလာ၏။ မ-၂၊၈၄။ ဆဟုလောဝါဒသုတ်နှင့်လည်းတူ၏။)

ဒွါဒသမံ၊ တဆဲ့နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၃-ဒုတိယကပ္ပသုတ်

၁၂၅။ (ဤသုတ်သည်လည်း သံ-၂၊၁၁၁၊ စာပိုဒ် ၉၂။ ဒုတိယဆဟုလသုတ်နှင့် တူ၏။)

တေရသမံ၊ တဆဲ့သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

—ဗုဒ္ဓကထိကာ၎ကား၊ သည်။ ဒုတိယော၊ တည်း။

တဿ၊ ထိုဓမ္မကထိကဝဂ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ကား—

အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသုတ်၎င်း။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာသုတ်၎င်း။ ဒွေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ ကထိကာ၊ ဓမ္မကထိကသုတ်, ဒုတိယဓမ္မကထိကသုတ်တို့၎င်း။ ဗန္ဓနာ၊ ဗန္ဓနသုတ်၎င်း။ ဒုဝေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ ပရိပုစ္ဆိတာ၊ ပရိပုစ္ဆိတသုတ်, ဒုတိယပရိပုစ္ဆိတသုတ်တို့၎င်း။ သံယောဇနံ၊ သံယောဇနိယ သုတ်၎င်း။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနိယသုတ်၎င်း။ သီလံ၊ သီလဝန္ဓသုတ်၎င်း။ သုတဝါ၊ သုတဝန္ဓသုတ်၎င်း။ ကပ္ပေန၊ ကပ္ပအမည်ဖြင့်၊ ဒွေ စ၊ ကပ္ပသုတ်, ဒုတိယကပ္ပသုတ် နှစ်သုတ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသုတ်တို့တည်း။

---

(၁၃) ၃-အဝိဇ္ဇာဝဂ်

၁-သမုဒယဓမ္မသုတ်

၁၂၆။ (ဤသုတ်သည် အဝိဇ္ဇာသုတ် ဝိဇ္ဇာသုတ်နှင့်တူ၍ မှီးရှိပေး။ သမုဒယဓမ္မံ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော။ ရူပံ၊ ကို။ သမုဒယဓမ္မံ၊ သော။ ရူပန္တိ၊ ရူပ်ဟူ၍။ ဝယဓမ္မံ၊ ပျက်ခြင်း သဘောရှိသော။ သမုဒယဝယဓမ္မံ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းသဘောရှိသော ဟု ပေးရသည်သာ ထူး၏။)

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဒုတိယသမုဒယမ္မသုတ်, ၃-တတိယသမုဒယမ္မသုတ်

၁၂၃-၁၂၄။ (ဤနှစ်သုတ်လည်း ဆိုပြီးသုတ်အတိုင်းပင်၊ လွယ်ပြီ။)

ဒုတိယ် တတိယံ၊ တည်း။

၄-စတုတ္ထဝဒိသုတ်

(၄-၅-၆-၇-၈-၉-၁၀။ ဤသုတ်တို့လည်း လွယ်ပြီ၊ ပေးပြီးကို ပြန်ရှု၍ သမ္မန်။)

စတုတ္ထံ။ပ။ ဒသမံ၊ တည်း။

(၁၄) ၄-ကုက္ကုဋ္ဌဝဂ်

၁-ကုက္ကုဋ္ဌသုတ်

၁၃၆။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ရှေး၊ ရှေးသည်။ ကုက္ကုဋ်၊ ပြာပူနှင့်တူ၏။ ဝါ၊ ပြာကဲ့သို့ပူလောင်တတ်၏။ပ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ ကုက္ကုဋ်၊ ပြာပူနှင့်တူ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဿံ၊ ရှုသော။ သုတဝါ၊ သုတရှိသော။ ပုထုဇဉ်နော၊ သည်။ ရှုပသ္မိံ၊ ရုပ်၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ပ။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန်းတော်မူပြီ။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-အနိစ္စသုတ်

၁၃၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ၊ အကြင် သဘောတရားသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တတြ၊ ထိုသဘောတရား၌။ ဆန္ဒော၊ လိုချင်ခြင်းကို။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်ထိုက်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်သဘောတရားသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲသနည်း။

၁-ကုက္ကုဋ္ဌန္တိ သန္တတ္တံ အာဒိတ္တံ ဆာရိကရာသိ ဝိယ မဟာပရိဠာဟံ။ ဌ။ အန္ဓောအဂ္ဂိ မဟန္တော ဆာရိ-ကရာသိ၊ တတ္ထ ကုက္ကုဋ္ဌဝိကုလတော အဂ္ဂေမန္တံ ယာဝ ကေသဂ္ဂံ အနုဒဟတာယ ကုစ္ဆိတံ ကုဋ္ဌန္တိ ကုက္ကုဋ်၊ ရှုပဝေဒနာဒီ ပန တတောပိ ကဋ္ဌိ ကာလံ အနုဒဟနတော မဟာပရိဠာဟနဋ္ဌေန စ ကုက္ကုဋ် ဝိယာတိ ကုက္ကုဋ်။ဋီ။ ကုစ္ဆိတံ ကုဋ် ကုက္ကုဋ်၊ ပကတိပြာပူကောက်။ ကုက္ကုဋ် ဝိယ ကုက္ကုဋ်၊ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့ကို ဒကောက်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရှုပ်၊ ရုပ်သည်။ အနိစ္စ၊ မမြဲ။ တတြ၊ ထိုရုပ်၌။ ဆန္ဒော၊ လိုချင်ခြင်းကို။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်ထိုက်၏။ (ဝေဒနာစသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။)

ဒုတိယ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဒုတိယအနိစ္စသုတ်

၁၃၇။ (ဤသုတ်၌–ရာဂေါ၊ တပ်မက်ခြင်းကို-ဟုပေးသည်သာ ထူး၏။)

တတိယ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-တတိယအနိစ္စသုတ်

၁၃၉။ (ဤသုတ်၌–ဆန္ဒရာဂေါ၊ လိုချင်တပ်မက်ခြင်းကို-ဟုပေး။)

စတုတ္ထ၊ လေးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၅-၆-၇-ဒုက္ခသုတ်

၁၄၀-၁၄၂။ (ဤ ၃-သုတ်၌—ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏- ဟုပေး။)

ပဌမ၊ ဆဋ္ဌ၊ သတ္တမ၊ ငါးခု-ခြောက်ခု-ခုနှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-၉-၁၀-အနတ္တသုတ်

၁၄၃-၁၄၅။ (ဤ ၃-သုတ်၌–အနတ္တာ၊ အတ္တ (အသက်ရှင်နေသောအကောင်) မဟုတ်-ဟုပေး။)

အဋ္ဌမ၊ နဝမ၊ ဒသမ၊ ရှစ်ခု-ကိုးခု-ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၁-နိဗ္ဗိဒါဗဟုလသုတ်

၁၄၆။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတသာ၊ (ဝဋ္ဋဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ခြင်းငှါ လာသော) သဒ္ဓါတရားဖြင့် ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်သော။ (သံ-ဋီ-၂-၆၁-ရှု။) ကုလပုတ္တဿ၊ (သီလစသော တရားငါးပါးကို ဖြည့်ကျင့်သော) အမျိုးကောင်းသား၏။ (သံ--ဋ၂၂၊၄၆ ရှု။) အယံ အနုဝမ္မော၊ ဤလောကုတ္တရာတရားအားလျော်သော အကျင့်တရားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယံ၊ အကြင်အမျိုးကောင်းသားသည်။ ရှုပေ၊ ရုပ်၌။ နိဗ္ဗိဒါဗဟုလော၊ များသော ငြီးငွေ့ခြင်းရှိသည်။ ဝါ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းအဖြစ်များသည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျ၊ နေရာ၏။ပ။ ယော၊ အကြင်အမျိုးကောင်းသားသည်။ ရှုပေ၊ ရုပ်၌။ နိဗ္ဗိဒါဗဟုလော၊ များသော ငြီးငွေ့ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တော၊ နေသည်ရှိသော်။ပ။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြားမှ သိ၏။ပ။ သော၊ ထိုအမျိုးကောင်းသားသည်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ပရိဇာနံ၊ ပိုင်းခြားမှ သိသည်ရှိသော်။ပ။ ရူပမှာ၊ ရုပ်မှ။ ပရိမုစ္စတိ၊ လွတ်မြောက်၏။ပ။ ဒုက္ခသ္မာ၊ မှ။ ပရိမုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤကား လောကုတ္တရာတရားအားလျော်သော အကျင့်တရားတည်း။ ဣတိ၊ ပြီ။

ဒုကာဒသမ၊ တဆဲ့တခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၁၂-အနိစ္စာနုပဿီသုတ်

၁၄၇။ (ဤသုတ်၌ အနိစ္စာနုပဿီ၊ မမြဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိ သည်ဖြစ်၍ဟု ပေးသည်သာ ထူး၏။)

ဒုတိယသမံ၊ တဆဲနှင်ခမြောက်သောသုတ်တည်း

၁၃-ဒုက္ခာနုပဿီသုတ်

၁၄၈။ (ဤသုတ်၌လည်း ဒုက္ခာနုပဿီ၊ ဆင်းရဲ၏ဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ဟု ပေး။)

တေရသမံ၊ တဆဲသုံးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၁၄-အနတ္တာနုပဿီသုတ်

၁၄၉။ (ဤသုတ်၌လည်း အနတ္တာနုပဿီ၊ အတ္တမဟုတ်ဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ ဟု ပေး။)

စုဒ္ဓသမံ၊ တဆဲလေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ကုက္ကုဋ္ဌဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ စတုတ္ထော၊ တည်း။

တဿ၊ ထိုဝဂ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါန်းကား—

ကုက္ကုဋ္ဌော၊ ကုက္ကုဋ္ဌသုတ်ရင်း။ အနိစ္စေန၊ အနိစ္စအမည်ဖြင့်။ တယော၊ ၃-သုတ်တို့ရင်း။ ဒုက္ခေန၊ ဒုက္ခအမည်ဖြင့်။ အပရေ တယော၊ အခြား ၃-သုတ်တို့ရင်း။ အနတ္တေန၊ အနတ္တ အမည်ဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ တယော၊ ၃-သုတ်တို့ရင်း။ ကုလ ပုတ္တေန၊ ကုလပုတ္တအမည်ဖြင့်။ ဒ္ဝေ ဒုကာ၊ ၂×၂=လီ ၄-သုတ်တို့ရင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤ သည်တည်း။

---

(၁၅) ၅-ဒိဋ္ဌိဝဂ်

၁-အဗ္ဗတ္တသုတ်

၁၅၀။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိသ္မိ ၊ အဘယ် သဘောတရားသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ကိ ၊ အဘယ်သဘောတရားကို။ ဥပါဒါယ၊ အစဲပြု၍။(ကိ ဥပါဒါယာတိ ကိ ပဋိစ္စ။ဋ္ဌ။) အဗ္ဗတ္တံ၊ အဗ္ဗတ္တသန္ဓာန်၌။ သုခဒုက္ခံ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နု ခေါ၊ ဖြစ်ပေါ် သနည်း။ ဣတိ၊ဤသို့မေးတော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊မြတ်စွာဘုရား။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ မေဿ၊ တရားတို့သည်။ ဘဂဝံမူလကာ၊ မြတ်စွာဘုရားသာလျှင် အကြောင်းရင်းမူလရှိပါကုန်၏။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပေ၊ ရူပ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ အဗ္ဗတ္တံ၊ ၌။ သုခဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

။ပ။ ဘန္တေ၊ ရှုး။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ယံ ပန၊ ဣကြင်ရှုပ်သည်ကား။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိ၏။ တံ၊ ထိုရူပ်ကို။ အနုပါဒါယ၊ မစွဲလန်းမူ၍။ အဗ္ဗတ္တာ၊ ၌။ သုခဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပဇ္ဇေယ္ယ အပိနု၊ ပြစ်ရှုသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရှုး။ ဧတံ၊ ဤအမေးစကားသည်။ နောဟိ၊ မသင့်ပါ။ပ။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဣတိ၊ ပြီ။

ပဌမ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂- တေမမသုတ်

၁၅၁။ (ဤသုတ်၌ – ကိုံ၊ အဘယ်ကို။ အဘိနိဝိဿ၊ မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း၍ ဟု ပေးရုံသာထူး၏၊ တေ မမ စသည်လည်း ရှေနည်းအတိုင်းပေး။ အဘိနိဝိဿာတိ အဘိနိဝိသိတ္တာ၊ ပစ္စယံ ကတ္တာတိ အတ္ထော။ဒ္ဒ။ ပစ္စယံ ကတ္တာတိ အဘိနိဝိသပစ္စယံ ကတ္တာ။ဒ္ဒီ။)

ဒုတိယ၊ နှစ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၃ - သောအတ္တာသုတ်

၁၅၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိသ္မိံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ကိံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ကိံ၊ ကို။ အဘိနိဝိဿ၊ ၍။ "သော၊ ထိုငါသည်။ အတ္တာ၊ အတ္တတည်း။ သော၊ ထိုငါသည်။ လောကော၊ လောကတည်း။ သော၊ ထိုငါသည်။ ပေစ္စ၊ တမလွန်ဘဝသို့ ရောက်၍။ နိစ္စော၊ မြဲသည်။ ဓုဝေါ၊ ခိုင်ခံ့သည်။ သဿတော၊ တည်တံ့သည်။ အဝိပရိဏာမဓမ္မော၊ ဖောက်ပြန်သောသဘောမရှိသည်။ ဘဝိဿာမိတိ၊ ဖြစ်အံ့"ဟူ၍။ ဧवं၊ ဤသို့။ ဒိဋ္ဌိ၊ သဿတအယူသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နု ခေါ၊ ဖြစ်ပေါ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ (ကြွင်း မထူးပြီ။)

တတိယ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-နောစမေသိယာသုတ်

၁၅၃။ (ဤသုတ်၌ — "နော စေ အာသံ၊ ရှေးက (အတ္တဟူသောကမ္မဝဋ်)မဖြစ်ခြားအံ့။ မေ၊ ငါ့အား။ နော စ သိယာ၊ ယခု (အတ္တဟူသောဝိပါကဝဋ်) မဖြစ်ရာ။ နာဘဝိဿ၊ ယခု (အတ္တဟူသောကမ္မဝဋ်) မဖြစ်အံ့။ မေ၊ ငါ့အား။ နု ဘဝိဿတိ၊ နောင်အခါ၌ (အတ္တဟူသော ဝိပါကဝဋ်) မဖြစ်လတ္တံ့"ဟူ၍။ ဧवं၊ သို့။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒအယူသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကိံ နု ခေါ၊ သနည်း-ဟုပေးရုံသာ။ အကြွင်းပေးမြဲ။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-မိဿာဒိဋ္ဌိသုတ်

၁၅၄။ (ဤသုတ်၌ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ဖောက်ပြန်သော(မှားယွင်းသော)အယူသည်-ဟု ပေး။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-သက္ကာယဒိဋ္ဌိသုတ်

၁၅၅။ (ဤသုတ်၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ဝန္ဓာ ၅-ပါး တရား အပေါင်း၌ ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိသည်-ဟု ပေး။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-အတ္တာနုဒိဋ္ဌိသုတ်

၁၅၆။ (ဤသုတ်၌ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တသို့ အစဉ်လိုက်သော ဒိဋ္ဌိ(အယူ)သည်-ဟု ပေး။)

သတ္တမံ၊ ခုနှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-အဘိနိဝေသသုတ်

၁၅၇။ (ဤသုတ်၌ သံယောဇနာဘိနိဝေသဝိနိဗန္ဓာ၊ ဝင့်ဆင်းရဲ၌ ယှဉ်စေခြင်း, မှားသော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း, (အဘိနိဝေသာ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိယော။ဍ။) စိတ်ကို နှောင်ဖွဲ့ခြင်း ("ကာယေ အဝိတရာဂေါ ဟောတိ"တိ အာဒိနာ အာဂတစေတသော ဝိနိဗန္ဓာ။ဍ။)တို့သည်။ ဥပဝင်္ဂန်တိ နု ခေါ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း-ဟု ပေး။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဒုတိယအဘိနိဝေသသုတ်

၁၅၈။ (ဤသုတ်၌ သံယောဇနာဘိနိဝေသဝိနိဗန္ဓာဇျောသာနာ၊ ဝင့်ဆင်းရဲ၌ ယှဉ်စေခြင်း, မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း, စိတ်ကို နှောင်ဖွဲ့ခြင်း, မျိုမတတ်စွဲလမ်းခြင်း(အဇျောသာနာ-နိတိ တဏှာဒိဋ္ဌိဇျောသာနာနိ။ဍ။)တို့သည်-ဟု ပေး။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-အာနန္ဒသုတ်

၁၅၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ "ဘဒန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ယံ ဓမ္မံ၊ အကြောင်တရားကို။ သုတ္တာ၊ ကြားနာရ၍။ ဧကော၊ တပါး ထည်းတည်း။ ဝူပကट္ဌော၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ကပ်လျက်။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့လျော့သည်ဖြစ်၍။ အာတာပီ၊ ကိလေသာတို့ကို လောင်ကျွမ်းစေတတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ ပဟိတတ္တော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျံ၊ နေကုန်၏။ တံ ဓမ္မံ၊ ထိုတရားကို။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဧမေ၊ တပည့်တော်အား။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဒေသေတူတိ၊ ဟောတော်မူပါ"ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါ စ၊ လျှောက်ပြီ။

[တံ ကိ" မညသိ စသည်ကို အနုတ္တလက္ခဏသုတ် စာပိုဒ် ၅၉-ရှု၍ပေး။ ဤသုတ်ကို အရှင်အာနန္ဒာ စိတ်ရှင်လန်းရုံမျှသာ စိတ်ကို ထိန်းရုံမျှသာ ဘုရားရှင်ဟောတော်မူသည်ဟု(ဤမယ စိတ္တံ

ဂဏ္ဌိသာမိတိ ကထေသိ၊ ဌ) ဌ် ဆိုး၏၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးနောက်မှ ရတော်မူ၏။]

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဒိဋ္ဌိဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ ပဋ္ဌမော၊ ငါးခုမြောက် ဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုဒိဋ္ဌိဝဂ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါန်းကား—

အဗ္ဗတ္တိကံ၊ အဗ္ဗတ္တသုတ်ဌင်း။ ဧတံ မမ၊ ဧတံ မမသုတ်ဌင်း။ သောအတ္တာ၊ သော အတ္တာသုတ်ဌင်း။ နောစမေသိယာ၊ နောစမေသိယာသုတ်ဌင်း။ မိစ္ဆာသက္ကာယတ္တာနု၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသုတ်, သက္ကာယဒိဋ္ဌိသုတ်, အတ္တာနုဒိဋ္ဌိသုတ်ဌင်း။ ဒ္ဝေ၊ ၂-သုတ်ကုန်သော။ အဘိနိဝေသာ။ အဘိနိဝေသသုတ်, ဒုတိယအဘိနိဝေသသုတ်တို့ဌင်း။ အာနုဒ္ဓေန၊ အာနုဒ္ဓ-သုတ်ဌင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

ဥပရိပဏ္ဏာသကော၊ ဥပရိပဏ္ဏာသကသည်။ သမတ္တော၊ ပြီးပြီ။

တဿ ဥပရိပဏ္ဏာသကဿ၊ ထိုဥပရိပဏ္ဏာသက၏။ ဝဂ္ဂုဒ္ဒါနံ၊ ဝဂ်ဥဒ္ဒါန်းကား—

အနေ္တာ၊ အန္တဝဂ်ဌင်း။ ဓမ္မကထိကာဝိဇ္ဇာ၊ ဓမ္မကထိကဝဂ်, အဝိဇ္ဇာဝဂ်တို့ဌင်း။ ကုက္ကုဠံ၊ ကုက္ကုဠဝဂ်ဌင်း။ ဒိဋ္ဌိပဋ္ဌမံ၊ ၅-ဝဂ်မြောက်ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဝဂ်ဌင်းတည်း။ တတိယော ဝုတ္တော၊ ၃-ခုမြောက်ဟောတော်မူအပ်သော။ ပဏ္ဏာသကော နိပါတောတိ၊ ပဏ္ဏာသက-နိပါတ်ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

ခန္ဓသံယုတ္တံ၊ ခန္ဓသံယုတ်သည်။ သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

၂-ရာခသံယုတ်

၁-ပဌမဝဂ်

၁-မဘရသုတ်

၁၆၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်၊ တည်း။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ ရာဓော၊ အရှင်ရာဓသည်။ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ "ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ မာရော မာရောတိ၊ မာရ်, မာရ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကိတ္တာဝတာ၊ အဘယ်မျှလောက်သောအကြောင်းဖြင့်။ မာရော နု ခေါတိ၊ မာရ်မည်ပါသနည်း"ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါ စ၊ လျှောက်ပြီ။

ရာဓ၊ ရာဓ။ ရှုပေ ခေါ၊ ရူပ်သည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ မာရော ဝေါ၊ သေခြင်းသည်ရင်း။ (မာရော ဝေါ အဿာတိ မရဏံ ဝေါ ဘဝေယျ။ဒ္ဒ။) မာရေတာ ဝေါ၊ သေထိုက်သော သဘော သည်ရင်း။ (မာရေတာ ဓေါတိ မာရေတဗ္ဗော ဝေါ။ဒ္ဒ။ မာရေတာတိ မရိတဗ္ဗော မာရံ မရဏံ ဧတေဗ္ဗော။ဌ္ဌ။) အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဝေါ ပန၊ ထို့ပြင်။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ မီယတိ၊ သေ၏။ (သော၊ ထိုသူသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။) ရာဓ၊ ရာဓ။ တသ္မာ၊ ထိုအကြောင်းဖြင့်။ ဣဟ၊ ဤ လောကဌ်။ ကံ့၊ သင်သည်။ ရှေ့၊ ရှေ့ကို။ "မာရောတိ၊ သေခြင်းတရား"ဟူ၍။ ပဿ၊ ရှုလော့။ "မာရေတာတိ၊ သေထိုက်သော သဘော"ဟူ၍ ။ ပဿ၊ လော့။ "မီယတီတိ၊ သေသူ"ဟူ၍။ ပဿ၊ လော့။ "ရောဂေါတိ၊ (နာကျင်တတ်သော) အနာရောဂါနှင့် တူ၏"ဟူ၍ ။ ပဿ၊ လော့။ "ဂဏ္ဍောတိ၊ အိုင်းအမာ (ပြည်ထည့်နာ) နှင့် တူ၏"ဟူ၍။ ပဿ၊ လော့။ "သလ္လန္တိ၊ ငြောင့်နှင့် တူ၏"ဟူ၍။ ပဿ၊ လော့။ "အဃန္တိ၊ အလွန် နှိပ်စက်တတ်သော ဆင်းရဲ"ဟူ၍။ ပဿ၊ လော့။ "အဃဘူတန္တိ၊ ဆင်းရဲဘုံးသဖွယ်"ဟူ၍။ ပဿ၊ လော့။ ယော၊ အကြင်သူတို့သည်။ နံ၊ ထိုရှုပ်ကို။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပဿန္တိ၊ ရှုကုန်၏။ ဧဝ၊ ထိုသူတို့သည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ပဿန္တိ၊ ရှုသည် မည်ကုန်၏။ (ဝေဒနာစသည်တို့၌လည်း ဤနည်း သမ္မန်လေ။)

ဘန္တေ၊ ရား။ သမ္မာဒဿနံ ပန၊ ကောင်းစွာရှုခြင်းသည်ကား။ ကိမတ္ထိယံ၊ အဘယ် အကျိုး ရှိပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးလျှောက်ပြန်၏။ ရာဓ၊ ရာဓ။ သမ္မာဒဿနံ ခေါ၊ ကောင်းစွာ ရှုခြင်းသည်။ နိဗ္ဗိဒတ္ထံ၊ ငြီးငွေ့ခြင်း(ဉာဏ်)အကျိုးရှိ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ နိဗ္ဗိဒါ၊ ငြီးငွေ့ခြင်း (ဉာဏ်)သည်။ ကိမတ္ထိယာ၊ အဘယ် အကျိုးရှိပါသနည်း။ ဣတိ၊ ၏ ၊ ရာဓ၊ ရာဓ။ နိဗ္ဗိဒါ ခေါ်။ ငြီးငွေ့ခြင်း(ဉာဏ်)သည်။ ဝိရာဂတ္ထာ၊ မတပ်မက်ခြင်း(အရဟတ္တမဂ်)အကျိုးရှိ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဝိရာဂေါ ပန၊ မတပ်မက်ခြင်း (အရဟတ္တမဂ်) သည်ကား။ ကိမတ္ထိယော၊ အဘယ်အကျိုးရှိပါ သနည်း။ ဣတိ၊ ၏။ ရာဓ၊ ရာဓ။ ဝိရာဂေါ ခေါ၊ မတပ်မက်ခြင်း (အရဟတ္တမဂ်) သည်။ ဝိမုတ္တတ္ထော၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်မြောက်ခြင်း (အရဟတ္တဖိုလ်) အကျိုးရှိ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဝိမုတ္တိ ပန၊ ကိလေ သာတို့မှ လွတ်မြောက်ခြင်း (အရဟတ္တဖိုလ်) သည်ကား။ ကိမတ္ထိယာ၊ အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။ ဣတိ၊ ၏။ ရာဓ၊ ရာဓ။ ဝိမုတ္တိ ခေါ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ခြင်း (အရဟတ္တဖိုလ်) သည်။ နိဗ္ဗာနတ္ထာ၊ ဒုက္ခတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်း (အနုပါဒါ နိဗ္ဗာန်) အကျိုးရှိ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ နိဗ္ဗာနံ၊ ဒုက္ခ၏ ငြိမ်းအေးခြင်း (အနုပါဒါ နိဗ္ဗာန်) သည်။ ကိမတ္ထိယံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။ ဣတိ၊

၏။ ရာဇ၊ ရာဇ။ (တံ့၊ သင်သည်။) ပဠံ့၊ ပြဿနာကို။ အာဠယာသိ၊ လွန်သွားလေပြီ ၁။ ပဠုဿ၊ ပြဿနာ၏။ ပရိယန္တံ၊ အဆုံးဖြစ်သော အပိုင်းအခြားကို။ ဂဟေတုံ၊ ယူခြင်းငါ့။ နာသက္ခိ၊ (သင်) မစွမ်းနိုင်။ ရာဇ၊ ရာဇ။ ဟိ၊ မှန်၏။ နိဗ္ဗာနောဂဓံ၊ အနုပါဒါ နိဗ္ဗာန်ဌာ အတွင်းဝင်သော ၂။ နိဗ္ဗာနပရာယနံ၊ အနုပါဒါ နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော။ နိဗ္ဗာနပရိယောသာနံ၊ အနုပါဒါ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အဆုံးရှိသော။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ်ဟူသော အကျင့်မြတ်ကို။ ဝုဿတိ၊ ကျင့်သုံးအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-သတ္တသုတ်

၁၆၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဧကမန္တံ၊ တခုသော အရပ်အဘို့၌။ နိသိန္နော ခေါ၊ ထိုင်နေသော။ အာယသ္မာ ရာဓော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ "ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ သတ္တော သတ္တောတိ၊ သတ္တဝါ သတ္တဝါ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကိတ္တာဝတာ၊ ဖြင့်။ သတ္တောတိ၊ သတ္တဝါဟူ၍။ ဝုစ္စတိ နု ခေါတိ၊ ဆိုအပ်ပါသနည်း"ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ရာဇ၊ ရာဇ။ ရူပေ ခေါ၊ ရုပ်၌။ ယော ဆန္ဒော၊ အကြင်လိုချင်ခြင်းသည်။ ယော ရာဂေါ၊ အကြင်တပ်မက်ခြင်းသည်။ ယာ နန္ဒီ၊ အကြင် နှစ်သက်ခြင်းသည်။ ယာ တဏှာ၊ အကြင် မွတ်သိပ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၏။) (တေန၊ ထိုလိုချင်တပ်မက်နှစ်သက်ဆာလောင်ခြင်းဟူသော လောဘဖြင့်) တတြ၊ ထိုရုပ်၌။ သတ္တော၊ ကပ်ငြိတတ်၏။ တတြ၊ ထိုရုပ်၌။ ဝိသတ္တော၊ အထူးသဖြင့် ကပ်ငြိတတ်၏။ (တနည်း) (ရူပေ၊ ရုပ်၌။) တတြ-တေန ဆန္ဒာဒိနာ၊ ထိုလိုချင်ခြင်းစသည်ဖြင့်။ သတ္တော၊ ၏။ တတြ-

---

၁။ အတိ+ယာ+အဇ္ဇတနီ သြ-ရင်းကို ဣ ပြု၊ သ လာ။ ဝါ-သြကို မောက် ၆-၄၃-ဖြင့် သိ ပြု၊ အစ၌ အ လာ။ အတိ+အယာသိ မှ အစ္စယာသိ ဟု ပြီးသည်။ ရင်း၏အဖင့် အတိက္ကန္တောသိ ဟူသော ဌ ကိုလည်း အတိက္ကန္တော+အာသိ ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ ရင်းအာသိပုဒ်သည်လည်း အသ+သြ-ကို မောက် ၆-၄၂-၅၆-သုတ်တို့ဖြင့် စီရင်၍ ပြီးသည်။ ရှေ့နှင့် နီတိတို့၌လည်း အလားတူ အစီအရင် ရှိ၏။ မ-ဌ ၂-၆၈-၌ ပဠံ့ အတိက္ကမိတ္စာ ဂတောသိတိ ဟူသော ပါဠိတွင် ဂတောသိကိုလည်း ဂတော+အာသိ ဟူ၍ပင် ပုဒ်ဖြတ်၊ နည်းတူပင် အဇ္ဇတနီ သြဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးသည်။ ဤဌ ပါဠိတို့၌ ဝတ္တမာန်သိဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးသော အသိပုဒ်ဟု ထင်မှားတတ်၏။ သို့သော် ဝတ္တမာန် မဟုတ်ကြောင်း အတီတကာလဝါစကဖြစ်ကြောင်းကို အနန္တရဝါကျ၌ နာသက္ခိ ဟူသော ကဏ္ဌားတူပုဒ်ဖြင့် ထင်ရှားသိသာလှပေ၏။ သီ သျှ ကံ ဣ မှတို့၌ ဤအရာတွင် အစ္စသရ ရာဓ ဟု ရှိ၍ မ ၁-၃၉၇-၌ အစ္စသရာဝုသော ဟူ၍ ရှိ၏။ ထိုသို့ရှိရာတွင် အစ္စသရာပုဒ်သည်လည်း အတိ+သရ+သြ မှ သြကို အာပြု၍ အစ၌ အ လာလျှင် အစ္စသရာ ဟု ပြီးသောကြောင့်ရင်း၊ အစ္စယာသိနှင့် အနက်တူညီသော ကြောင့်ရင်း သင့်သည်သာဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ သို့သော်လည်း ပါဠိသဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ သြကို အာပြုရန် ညွှန်ပြသောဝိဘတ်ကိုကား မတွေ့ရပေ။

၂။ နိဗ္ဗာနောဂဓန္တိ နိဗ္ဗာနေ ပတိဋ္ဌိတံ၊ ဣဒံ မဂ္ဂပြဟ္မစရိယံ နာမ နိဗ္ဗာနဗ္ဘန္တရေ ဝုဿတိ နု နိဗ္ဗာနံ အတိက္ကမိတ္စာတိ အတ္ထော။ ဌ။ နိဗ္ဗာနဗ္ဘန္တရေတိ အနုပါဒါနိဗ္ဗာနာဓိဂမဿ အဗ္ဘန္တရေ တတော သြရမေဝ ဣဒံ မဂ္ဂပြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ,နု တတော ပရံ။ ဌ။ အနုပါဒါနိဗ္ဗာန် မရမီအတွင်း ၎င်းအနုပါဒါနိဗ္ဗာန်၏ ဤဘက်၌သာ ဤမဂ္ဂပြဟ္မစရိယကို ကျင့်သုံးအပ်၏။ ထိုဘက်၌ ကျင့်သုံးဖွယ်မလိုသောကြောင့် "အနုပါဒါနိ်ဗ္ဗာန်သည် အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း"ဟူသော ပြဿနာကို မမေးသင့်ဟူလို။

တေနု ဆန္ဒာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိသတ္တော၊ ၏[1]။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ သတ္တောတိ၊ သတ္တဝါဟူ၍[2]။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုဘပ်၏။ (ဝေဒနာ စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းပေးလေ။)

ရာဓ၊ ရာဓ။ သေယျထာပိ၊ ကား။ကုမာရကာ ဝါ၊ သတ္တိသားငယ်တို့သည်ရင်း။ ကုမာရိကာ ယော ဝါ၊ သတ္တိသီးငယ်တို့သည်ရင်း။ ပံသုဂါရကေဟိ၊ မြေမှုန့် (ဖုတ်) အိမ်ငယ်တို့ဖြင့်။ ကီဠန္တိ၊ ကစားကုန်၏။ ယာဝကီဝဉ္စ၊ အကြင်မျှလောက်။ တေသု ပံသုဂါရကေသု၊ ထိုမြေမှုန့်(ဖုတ်)အိမ်ငယ်တို့၌။ အဝိဂတရာဂါ၊ မကင်းသောတပ်မက်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ အဝိဂတစ္ဆန္ဒာ၊ မကင်းသောလိုချင်ခြင်းရှိကုန်သည်။ အဝိဂတပေမာ၊ မကင်းသောချစ်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ အဝိဂတပိပါသာ၊ မကင်းသောမွတ်သိပ်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ အဝိဂတပရိဠာဟာ၊ မကင်းသောပူလောင်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ အဝိဂတတဏှာ၊ မကင်းသောဆာလောင်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ တာနိ ပံသုဂါရကာနိ၊ ထိုမြေမှုန့်(ဖုတ်)အိမ်ငယ်တို့ကို။ အလ္လိယန္တိ၊ ကပ်ငြိကုန်၏။ ကေဠာယန္တိ၊ ကစားခြင်းကို ပြုကုန်၏။ မနာယန္တိ၊ ဥစ္စာရတနာကဲ့သို့ ပြုလုပ်မှတ်ထင်ကုန်၏။ မမာယန္တိ၊ မိမိဥစ္စာကဲ့သို့ပြုကုန်၏။ ရာဓ၊ ရာဓ။ ယတော စ ခေါ၊ အကြင်အခါ၌ကား။ ကုမာရ-ကာ ဝါ၊ တို့သည်ရင်း။ ကုမာရိကာယော ဝါ၊ တို့သည်ရင်း။ တေသု ပံသုဂါရကေသု၊ တို့၌။ ဝိဂတရာဂါ၊ ကင်းသောတပ်မက်ခြင်းရှိကုန်သည်။ ဝိဂတစ္ဆန္ဒာ၊ ကင်းသောလိုချင်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ ဝိဂတပေမာ၊ ကင်းသောချစ်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ ဝိဂတပိပါသာ၊ ကင်းသောမွတ်သိပ်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ ဝိဂတပရိဠာဟာ၊ ကင်းသောပူလောင်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ ဝိဂတတဏှာ၊ ကင်းသောဆာလောင်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ တာနိ ပံသုဂါရကာနိ၊ ထိုမြေမှုန့်(ဖုတ်)အိမ်ငယ်တို့ကို။ ဟတ္ထေဟိ စ၊ လက်တို့ဖြင့်ရင်း။ ပါဒေဟိ စ။ ခြေတို့ဖြင့်ရင်း။ ဝိကိရန္တိ၊ ဖရိုဖရဲဖြန့်ကြဲကုန်၏။ ဝိဓမန္တိ၊ မှုတ်လွှင့်ကုန်၏။ ဝိဒ္ဓံသေန္တိ၊ ဖျက်ဆီးကုန်၏။ ဝိကီဠနိယံ၊ ကင်းသောကစားဖွယ်ဖြစ်အောင်။ ဝါ၊ကစားမဖြစ်အောင်။ ကရောန္တိ၊ ပြုလုပ်ကုန်၏။ (ဌ၌-ကီဠာဝိဂမံ ကရောန္တိ။ ဋ ၌-ကီဠာဝိဂမံ ကီဠာယ အပနယနံ သြရမဏ် ဟုဖွင့်၏။ အနိယပစ္စည်း ဘာဝတ္ထုကြုံကြသည်။ ဝိကီဠနိယံ၊ ကစားခြင်းမှ ကင်းသည်ကို။ ဟုပေး။) ရာဓ၊ ရာဓ။ ဝေမေ-ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ တုမှေပိ၊ သင်တို့သည်လည်း။ ရူပံ၊ ရူပ်ကို။ ဝိကိရထ၊ ဖရိုဖရဲဖြန့်ကြဲ-ကုန်လော။ ဝိဓမထ၊ မှုတ်လွှင့်ကြကုန်လော။ ဝိဒ္ဓံသေထ၊ ဖျက်ဆီးကြကုန်လော။ ဝိကီဠနိယံ၊ ကင်းသော မြူးထူးဖွယ်ဖြစ်အောင်။ ဝါ၊ မြူးထူးဖွယ်မဖြစ်အောင်။ ကရောထ၊ ပြုကြကုန်လော။ တဏှာကွယာယ၊ တဏှာကုန်ခန်းခြင်းငှါ။ ပဋိပဇ္ဇထ၊ ကျင့်ကြကုန်လော။ (ဝေဒနာစသည်တို့၌ လည်း ဤနည်းပေး။) ရာဓ၊ ရာဓ။ ဟိ၊ မှန်၏။ တဏှာကွယော၊ တဏှာကုန်ခန်းခြင်းသည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ပင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ တတြာတိ တသ္မိं ရူပေ။ သတ္တောတိ သင္ခနကိစ္စေန ဆန္ဒာဒိပရိယာယေန လောဘေန အာသတ္တော လဂ္ဂေါ။ တတြာတိ ဝါ ကရဏေ ဘုမ္မံ၊ တေနု ဆန္ဒာဒိနာတိ အတ္ထော။ ဝိသုဒ္ဓိ ဋီ ၁၊၃၆-နှာကိုမှီး၍ အနက်သမ္မန်သည်။

၂။ ယဒိ ရူပါဒီသု သတ္တတ္တာ သတ္တော၊ ဒိဏာသဝေါ ကထံ သတ္တောတ ? သတ္တဘူတပဇ္ဇာတိ ကတ္တာ။ ဋီ။ ရဟန္တာမျှားသည် ပုထုဇဉ်ဘဝက ကပ်ငြိဘူးသောကြောင့် ဘူတပုဗ္ဗဂတိကနည်းအားဖြင့် သတ္တမည်၏ဟုလို။

၃-ဘဝနေတ္တိသုတ်

၁၆၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း၊ တည်း။ ဧကမန္တံ၊ ဌိတော။ နိသိန္နော ခေါ၊ သော။ အာယသ္မာ ရာခေါ၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ "ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဝနေတ္တိနိရောဓောဝ ဘဝနေတ္တိနိရောဓောတိ၊ ဘဝနေတ္တိ-နိရောဓ ဘဝနေတ္တိနိရောဓဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဝနေတ္တိ၊ သတ္တဝါတို့ကို ဘဝသို့ဆဲ့ဆောင်အပ်ကြောင်း တဏှာသည်။ ဝါ၊ဘဝတဏှာတည်းဟူသောကြိုးသည်။ ကတမာ-နု ခေါ၊ အာဘယ်ပါနည်း။ ဘဝနေတ္တိနိရောဓောဝ၊ သတ္တဝါတို့ကို ဘဝသို့ဆဲ့ဆောင်အပ်ကြောင်း တဏှာ၏ချုပ်ခြင်းသည်။ ကတမော နု ခေါတိ။ အာဘယ်ပါနည်း"ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ရာဓ၊ ရာဓ။ ရူပေ ခေါ၊ ရူပ်၌။ ယော ဆန္ဒော၊ အကြင်လိုချင်ခြင်းသည်။ ယော ရာဂေါ၊ အကြင် တပ်မက်ခြင်းသည်။ ယာ နန္ဒီ၊ အကြင်နှစ်သက်ခြင်းသည်။ ယာ တဏှာ၊ အကြင်ဆာလောင်ခြင်း သည်။ ယေ ဥပယုပါဒါနာ၊ အကြင်ကပ်ရောက်ခြင်း, စွဲလမ်းခြင်းတို့သည်။ ယေ စေတသော အဓိဋ္ဌာနာဘိနိဝေသာနုသယာ၊ အကြင်အကုသိုလ်စိတ်၏တည်ခြင်း, မှားသောနှလုံးသွင်းခြင်း, အဖန်ဖန် ကိန်းအောင်းခြင်းတို့သည်။ (သန္ဓိ၊ ရှိကုန်၏။) အယံ၊ ဤရူပ်၌ လိုချင်ခြင်းအစရှိသည် ကို။ ဘဝနေတ္တိ၊ ဘဝနေတ္တိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ တေသံ၊ ထိုရူပ်၌ လိုချင်ခြင်းစသည်တို့၏။ (ဘဝနေတ္တိ:ဏ ဘာယ ရှိသင့်၏။) နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဘဝနေတ္တိနိရောဓော၊ ဘဝနေတ္တိ နိရောဓမည်၏။ (ဝေဒနာယ စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းပေးလေ။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ပရိညေယျသုတ်

၁၆၃။ (ဤသုတ်၏အနက်ကို စာပိုဒ်-၁၀၆ ပရိညေယျသုတ်၌ ပြခဲ့ပြီ။ရဟန်းအမျှားအား ဟော သည်နှင့် အရှင်ရာဓအား ဟောသည်သာ ထူး၏။ စာပိုဒ် ၂၃-ပရိညသုတ်၌ကား ပရိညေယျမမှန်နှင့် ပရိညာကို ဟောတော်မူသည်။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-၆-၇-၈-၉-၁၀-သမဏသုတ်စသော ၆-သုတ်

၁၆၄-၁၆၉ (ဤ ၆-သုတ်သည် စာပိုဒ် ၁၀၇-၁၁၂-သုတ်များနှင့် တူ၏။)

၁။ ဘဝနေတ္တိတိ ဘဝရဂေ။ ဌ။ ယန္တရဂေ ဝိယ ဘဝပတ္ထသ နယနတော ဘဝရဂေ။တိ တဏှာ ဝုတ္တာ။ ဌ။ ဘဝနေတ္တိတိ ဘဝရဂေ၊ တဏှာယေဝ နာမံ။ ကာယ ဟိ 'ဂေါဏာ ဝိယ ဂိဝါယ ရဂေ၊ယာ' သတ္တာ ဟဒယေ ဗဒ္ဓါ တံ တံ ဘဝံ နီယန္တိ၊ တသ္မာ ဘဝနေတ္တိကိ ဝုစ္စတိ။ မ-ဌ-၃၊ ၂၃ဖ။ ယထာ ယန္တရဂေ၊ယာ ယန္တံ နီယတိ။ ဧवံ ယာယ တဏှာယ ဘဝေါ နီယတိ၊ သာ"ဘဝနေတ္တိ ဘဝရဂေ"တိ ဝုတ္တာ။ မ-ဌ-၃ ၁၅၃။ သတ္တာ ဘဝံ နီယန္တိ ဧဟာယာတိ ဘဝနေတ္တိဟုပြု၊ ဘဝတဏှာဒကာက်။ ဘဝေ တဏှာ ဘဝေါ ဥဿ္ဘရပဒလောပေန၊ နီယန္တိ ဧတာယာတိ ဧနတ္တိ၊ ရဂေ၊ ဧနတ္တိ ဝိယ နေတ္တိ၊ ဘဝေါ ဧ ဝ နေတ္တိ ဘဝနေတ္တိဟု တနည်းပြု၊ ၎င်းဘဝတဏှာကိုပင် ကောက်။

ရာဓသံယုတ္တာဿ၊ ၏။ ပဌမော ဝဂ္ဂေါ၊ ပဌမဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုပဌမဝဂ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ကား—

မာရော၊ မာရသုတ်ဌင်း။ သတ္တော၊ သတ္တသုတ်ဌင်း။ ဘဝနေတ္တိ၊ ဘဝနေတ္တိသုတ်ဌင်း။ ပရိညေယ္ယာ၊ ပရိညေယ္ယသုတ်ဌင်း။ ဒုဝေ၊ ၂-သုတ်ကုန်သော။ သမဏာ၊ သမဏသုတ်, ဒုတိယသမဏသုတ်တို့ဌင်း။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန္နသုတ်ဌင်း။ အရဟာ စ၊ အရဟန္တသုတ်ဌင်း။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ ဒုဝေ၊ ၂-သုတ်ကုန်သော။ ဆန္ဒရာဂါ၊ ဆန္ဒရာဂသုတ်, ဒုတိယဆန္ဒရာဂသုတ်တို့ဌင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၂-ဒုတိယဝဂ်

၁-မာရသုတ်

၁၇၀။ (ဤသုတ်သည် ပဌမဝဂ်မာရသုတ်နှင့် တူ၏။ ရူပသို့၊ ရုပ်၌။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ပ။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏-ဟု ပေးရုံသာ ထူး၏။)

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစ္ဌာသော သုတ်တည်း။

၂-မာရဓမ္မသုတ်

၁၇၁။ (ဤသုတ်၌ ရာဓ၊ ရာဓ။ ရူပံ ခေါ၊ ရုပ်သည်။ မာရဓမ္မော၊ သေခြင်းသဘောရှိ၏။ စသည်ဖြင့် ပေးလေ။ အကြွင်း မထူးပြီ။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၃-အနိစ္စသုတ် ၄-အနိစ္စဓမ္မသုတ်

၁၇၂-၁၇၃။ (ဤသုတ်၌ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ အနိစ္စဓမ္မော၊ မမြဲခြင်းသဘောရှိ၏ ဟု ပေး။)

တတိယံ၊စတုတ္ထံ၊ သုံးခု လေးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၅-၆-၇-၈-၉-၁၀-၁၁-၁၂-ဒုက္ခစသောရှစ်သုတ်

၁၇၄-၁၈၁။ (ဤ ၈-သုတ်တို့၌ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဒုက္ခဓမ္မော၊ ဆင်းရဲခြင်းသဘောရှိ၏။ အနုတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ အနုတ္တဓမ္မော၊ အတ္တမဟုတ်သောသဘောရှိ၏။ ခယဓမ္မော၊ ကုန်ခန်းခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝယဓမ္မော၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏။ သမုဒယဓမ္မော၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မော၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏-ဟုပေး။ ဤမျှသာထူး၏။)

ပဌမံ။ပ။ဒ္ဒါဒသမံ၊တည်း။

ဒုတိယော၊ ၂ ဒုမြောက်သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ ဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုဒုတိယဝဂ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ကား—

မာဝရောစ၊ မာရသုတ်ရင်း။ မာရခမ္မောဝ၊ မာရခမ္မသုတ်ရင်း။ အနိစ္စန္၊ အနိစ္စဿမည်ဖြင့်။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ ဒုဝေ၊ အနိစ္စသုတ်, အနိစ္စမ္မ ၂-သုတ်တို့ရင်း။ ဒုက္ခေန စ၊ ဒုက္ခအမည်ဖြင့်လည်း။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ဒုဝေ၊ ဒုက္ခသုတ်, ဒုက္ခမ္မ ၂-သုတ်တို့ရင်း။ အနတ္တေန စ၊ အနတ္တအမည်ဖြင့်လည်း။ တဝေ၊ အနတ္တသုတ်အနတ္တမ္မသုတ် ၂-သုတ်တို့ရင်း။ ခယဝယသမုဒယံနိရောဓခမ္မေန၊ ခယခမ္မသုတ်, ဝယခမ္မသုတ်, သမုဒယခမ္မသုတ်, နိရောဓခမ္မသုတ်ရင်း။ (သမာဟာရဒ္ဒန္ဒ ပစ္ဆိတ္တတ္ထကရဏဝစန။) ဒ္ဝါဒသ၊ ၁ ၂-သုတ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၃-အာယာစနဝဂ်

၁-၁ ၂-မာရာဒိသုတ္တဒ္ဝါဒသက

၁၈၂။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံမှ ဝိဟာရေယျန္တိ အထိ စာပိုဒ် ၁၅၉-အာနန္ဒသုတ်နှင့်တူ၏။)

ရာဓ၊ရာဓ။ ယော ခေါ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ မာရော၊ သေခြင်းမည်၏ ။ တေ၊ သင်. သည်။ တတြ၊ ထိုသဘောတရား၌။ ဆန္ဒော၊ လိုချင်ခြင်းကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်အပ်၏။ ရာဂေါ၊ တပ်မက်ခြင်းကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ အပ်၏။ ဆန္ဒရာဂေါ၊ လိုချင်တပ်မက်ခြင်းကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ အပ်၏။ ရာဓ၊ရာဓ။ ကောစ၊ အဘယ်သဘောတရားသည်။ မာရော၊ သေခြင်းမည်သနည်း။ ရာဓ၊ရာဓ။ ရူပံ ခေါ၊ ရူပ်သည်။ မာရော၊ မည်၏။ တေ၊ သင်သည်။ တတြ၊ ထိုရူပ်၌။ ဆန္ဒော၊ လိုချင်ခြင်းကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်အပ်၏။ ရာဂေါ၊ ကို။ ပ။ ဆန္ဒရာဂေါ၊ ကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊အပ်၏။(ဝေဒနာစသည်တို့၌လည်း ဤနည်းပေးလေ။) ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

၁၈၃-၁၉၃။ [မာရခမ္မော၊ သေကြောပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏။(မာရခမ္မောတိ မရဏခမ္မော။ ဌ။ မရဏခမ္မောတိ ဝိနာသခမ္မော။ ဋီ။) အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ အနိစ္စခမ္မော၊ မမြဲခြင်းသဘောရှိ၏။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဒုက္ခခမ္မော၊ ဆင်းရဲခြင်းသဘောရှိ၏။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ အနတ္တခမ္မော၊ အတ္တမဟုတ်သောသဘောရှိ၏။ ခယခမ္မော၊ ကုန်ခန်းခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝယခမ္မော၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏။ သမုဒယခမ္မော၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ နိရောဓ ခမ္မော၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏-ဟုပေး။ အကြင်းတူပြီ။]

ဒ္ဝါဒသမံ၊ တဆဲ့နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

အာယာစနဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ တတိယော၊ ၃-ခုမြောက်ဝဂ်တည်း။

၁။ ယသ္မာ ပန ရူပါဒိဝိနိမုတ္တံ မရဏံ နာမ နတ္ထိ၊ တေနဿ ဘဂဝါ"ရူပံ ခေါ ရာဓ မာရော"တိ အာဒိမာဟ၊ ဌ။ ရူပါဒိဝိနိမုတ္တံ မရဏံ နာမ နတ္ထိ ရူပါဒိနံယေဝ ဝိဘဝေ မရဏသမညာ။ ဋီ။ ရူပ်စသည်တို့မှလွတ်၍ သေခြင်းမည်သည်ကို မဆိုအပ်။ မှန်၏၊ သေသည်ဟူသော အမည်နာမသည် ရူပ်စသည်တို့၏ပျက်စီးရာ၌ ဖြစ်၏၊ သို့ဖြစ်၍ ရူပ်စသည်ကို သေခြင်းမည်၏ဟု ဟောတော်မူ၏။

တဿ၊ ထိုအာယာစနဝဂ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ကား—

မာရော၊ မာရသုတ်ဌင်း။ပ။ ဒွါဒသ၊ ၁၂- သုတ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။ (ဒုဝိယဝဂ်၏ ဥဒ္ဒါန်းအတိုင်းပင်။)

၄-ဥပနိသိန္နဝဂ်

၁၉၄-၂၀၅။ (ဤဝဂ် ၁၂-သုတ်သည် အာယာစနဝဂ်နှင့် အားလုံးတူ၏။)

ဆုဓသံယုတ္တံ၊ ဆုဓသံယုတ်သည်။ သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

၃-ဒိဋ္ဌိသံယုတ်

၁-သောတာပတ္တိဝဂ်

၁- ဝါတသုတ်

၂၀၆။ ဧကံ သမယံ၊ တရုံရောအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိမြို့၌။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌။ ဝိဟရတိ၊ သီတင်းသုံးတော်မူ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ကိသ္မိံ၊ အဘယ်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ အကြောင်းပြု၍။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ အဘိနိဝိဿ၊ မှီးသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း၍။ "ဝါတာ၊ လေ(အစစ်)တို့သည်။ နု ဝါယန္တိ၊ မတိုက်ကုန်။ နဇ္ဇော၊ မြစ်(အစစ်)တို့သည်။ နု သန္ဒန္တိ၊ မစီးကုန်။ ဂဇ္ဈနိယော၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမ (အစစ်) တို့သည်။ နု ဝိဇာယန္တိ၊ သားမဖွားကုန်။ စန္ဒိမသူရိယာ၊ လ,နေ(အစစ်)တို့သည်။ နု ဥဒေန္တိ ဝါ၊ ထွက်လည်း မထွက်ကုန်။ နု အပေန္တိ ဝါ၊ ဝင်လည်း မဝင်ကုန်။ သေကဋ္ဌာယိဋ္ဌိကာတိ၊ တံခါးတိုင်တည်သကဲ့သို့ ခိုင်မြဲစွာတည်ကုန်၏ ၁ ဟူ၍။ ဧवံ၊ ဤသို့။ ဒိဋ္ဌိ၊ အယူသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ဖြစ်၏"ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘဂ္ဂေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ဘဂဝံမူလကာ၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းမူလရှိပါကုန်၏။ပ။ ဓာရေဿန္တိ၊ ဆောင်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်ပြီ။(ပေယျာလကို စာပိုဒ် ၁၅၀-အစ္ဆတ္တသုတ်ကို ရှု၍ ၁ဖတ်။)ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်မူ။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ ဓနသိကရောထ၊ နှလုံးသွင်းကြကုန်။ ဘာသိဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။ ဧवं ဘိက္ခူ။ တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်ကို။ ဧवံ ဘန္တေတိ ခေါ်၊ ကောင်းပါပြီ အရှင်ဘုရားဟူ၍။ပစ္ဆာ ဩသောသုံ၊ ရှေးရှုနာယူကြကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်—

၁။ ဧဝံ ကိရ တောဿ ဒိဋ္ဌိ ယေပိ ဧတေ ရုက္ခသာခါဒီနိ ဘဉ္ဇန္တာ ဝါဘာ ဝါယန္တိ၊ နဒေ ဝါတာ၊ ဝါတ လေသော နာမမေသော။ ဝါတော ပန ဧသိကတ္ထမ္ဘော ဝိယ ပဗ္ဗတကူဋံ ဝိယ စ ဌိတော။ဌ။ နဒေ ဝါတာတိ ယေ ဣမေ ရုက္ခသာခါဒီဘဉ္ဇနကရာ၊ ဧတေ သဘ္ဘာဝယဘ္ဘာ ဝါတာ နာမ န ဟောန္တိ၊ တေ ဟိ နိစ္စာ ဓုဝါ သဿတာ၊ ကေနဘဟ "ဝါတော ပဘာ" တိ အာဒိ။ တေန သတ္တသု ကာယေသု စတုတ္ထံ ကာယမာဟ ရုက္ခသာ-ခါဒိဘဉ္ဇနကော ဧသော ဝါတလေသော နာမ၊ ဝါတသဒ်ိသောတိ အတ္ထော။ ဧသိကတ္ထမ္ဘော ဝိယာတိ ဣမိနာ နိစ္စလဘावမေव ဒဿေတိ၊ ပဗ္ဗတကူဋံ ဝိယာတိ ဣမိနာ ပန သဿတိသမံ ဝါ ပိ။ အယဉ္စ ဝါယုကာယဿ နိစ္စတံ အဘိနိဝိဿ ဌိတော "မာ စ အနိစ္စတာ ပရော ဟောတု" တိ နု ဝါတာ ဝါယန္တီတိ ဗာဓတိ။ဌ။ သစ်ကိုင်း ကျိုးအောင်တိုက်သော လေတို့သည် လေစစ်မဟုတ်, လေအတုတို့သာတည်း။ လေအစစ်မှာ တိတ်ဆိတ်ကြံ့ခိုင်သော ကာယ ၇-မျိုးတွင် စတုတ္ထကာယဖြစ်သောကြောင့် တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ ခိုင်ခံ့၍ တောင်ထွတ်ကဲ့သို့ ခိုင်ခံ့ရုံမက အမြဲတည်ကုံ၏ဟု ယူကြသည်ဟူလို။ ဤအယူရှိသူလည် ဝါယောကာယ၏ မြဲသည်၏အဖြစ်ကို မှီးသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း တည်နေလျက် "မမြဲသောသဘာသည် ကပါးအဆုမဖြစ်ပါစေလင့်" ဟု တောင့်တ၍ "လေအစစ်တို့မတိုက်ကုန်" ဟု လေအစစ်ကို တားမြစ်ကန့်ကွက်သည်၊ ဝါတလေသ=လေအတုဟူတိုက်ကြသည်ဟု ဟုမျိုးယူဆလေ၏။ နဒီ, ဂဇ္ဈနီ, စန္ဒိမသူရိယတို့၌လည်း ဤနည်းယူဆကြ၏။ ဤဒိဋ္ဌိပါသော "မာ စ အနိစ္စတာ ပရော ဟောတု"ဟူသော ပါဠိကို"အနိစ္စတာပရော"ဟု သမာသ်အဖြစ်ကြံ၍"(လေသည်)မမြဲသည် အဖြစ်ပြောနိုင်သည် မဖြစ်ပါစေလင့်"ဟုသော်ငင်း၊ သို့မဟုတ် "မာ စ နိစ္စတာပရော ဟောတု"ဟုသော်ငင်း ပြင်လျှင် သင့်ရာ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပေ ဒေါ၊ ရှိပ်သည်။ သတိ၊ သော်။ပ။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ (ဝေဒနာ စသည်ကိုလည်း ဤနည်းပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ထိုဝါဒရားမိန့်တော်မှဘပ်မည့် စကားကို။ ကိ ံ မည်ထ၊ အသို့မှတ်ထင်ပြေဆိုကုန်မည်နည်း။ ရူပံ၊ သည်။ နိစ္စံ ဝါ၊ မြဲလေသလော။ အနိစ္စံ ဝါ၊ မမြဲလေသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။ ဘဒန္တေ၊ ရား။ အနိစ္စံ၊ မမြဲပါ။ ယံ ပန၊ အကြင်ရူပ်သည်ကား။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထိုရူပ်သည်။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲလေသလော။ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာလေသလော။ ဣတိ၊ ပြီ။ ဘဒန္တေ၊ ရား။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ယံ ပန၊ အကြင်ရူပ်သည်ကား။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ပေါက်ပြန့်ခြင်းသဘောရှိ၏။ တံ၊ ထိုရူပ်ကို။ အနုပါဒါယ၊ မစွဲလမ်းသည်ရှိသော်။ "နေ ဝါတာ ဝါယန္တိ။ပ။ ဒေသိတဋ္ဌာယိဋ္ဌာဘာတိ၊ ဋ္ဌိတာ"ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယ၊ အပိ နု၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ၊ ပြီ။ ဘဒန္တေ၊ ရား။ ဧတံ၊ ဤ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နော ဟိ၊ မဆင်ပါ။ (ဝေဒနာ စသည်၌လည်း ဤနည်း။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော ဒေါ အရိယသာဝကဿ၊ အကြင်အရိယသာဝကသည်။ ဣမေသု စ ဌာနေသု၊ ဤ ၆-ဌာနတို့၌လည်း။ ကင်္ခါ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ ပဟီနာ၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယ၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ ဒုက္ခေပိ၊ ဆင်းရဲ(ဒုက္ခသစ္စာ)၌လည်း။ ကင်္ခါ၊ ကို။ ပဟီနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယ၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ ဒုက္ခသမုဒယေပိ၊ ဆင်းရဲ၏ဖြစ်ကြောင်း(သမုဒယသစ္စာ)၌လည်း။ ကင်္ခါ၊ ကို။ ပဟီနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယ၊ သည်။ ဒုက္ခနိရောဓေပိ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ (နိရောဓသစ္စာ)၌လည်း။ ကင်္ခါ၊ ကို။ ပဟီနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယ၊ သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယပိ၊ ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာသို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်(မဂ္ဂသစ္စာ)၌လည်း။ ကင်္ခါ၊ ကို။ ပဟီနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ အရိယသာဝကော၊ ဤ အရိယသာဝကကို။ အဝိနိပါတဓမ္မော၊ အလိုအာသာကင်းလျက် ကျရောက်ခြင်းသဘောမရှိသော။ နိယတော၊ မဂ္ဂနိယာမအားဖြင့် မြဲသော။ သမ္ဗောဓိပရာယနော၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးလျင် လည်းလျှောင်းရာရှိသော။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ပဘုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။

ပဌမ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-စတုမသုတ်

၂၀၇။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ မှ နော ဟေတံ ဘဒန္တေ အထိ လွယ်ပြီ။) ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်သော။ သုတံ၊ ကြားအပ်သော။ မုတံ၊ တွေ့အပ်သော။ ဝိညာတံ၊ သိအပ်သော။ ပတ္တံ၊ ရောက်အပ်သော။ ပရိယေသိတံ၊ ရှာမှီးအပ်သော။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ အနုဝိစရိတံ၊ အဖန်ဖန် သုံးသပ်အပ်သော။ ယမ္မိ ဣဒံ၊ အကြင်အာရုံသည်လည်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တမ္မိ၊ ထိုအာရုံသည်လည်း။ နိစ္စံ ဝါ၊ မြဲလေသလော။ အနိစ္စံဝါ၊ မမြဲလေသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူပြီ။ ဘဒန္တေ၊ ရား။ အဝိစ္စံ၊ မမြဲပါ။ (ကြွင်းအားလုံးတူပြီ။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-သောအတ္တာသုတ်

၂၀၈။ (ဤသုတ်လည်း မထူးပြီ။ သော အတ္တာ စသော အာကာရပါဋိကျ၏အနက်ကို ဒိဋ္ဌိဝဂ် စာပိုဒ် ၁၅၂-သောအတ္တာသုတ်၌ ပြခဲ့ပြီ။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၄-နောစမေသိယာသုတ်

၂၀၉။ (ဤသုတ်လည်း တူပြီ။ နော စသော်စသော အာကာရဝါကျ၏အနက်ကို ဒိဋ္ဌိဝဂ် စာပိုဒ် ၁၅၃ နောစမေသိယာသုတ်၌ ပြခဲ့ပြီ။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-နတ္ထိဒိန္နသုတ်

၂၁၀။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိသ္မိ ံ၊ အဘယ်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ကိ ံ၊ အဘယ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ကိ ံ၊ အဘယ်ကို။ အဘိနိဝိဿ၊ မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း၍။ "ဒိန္နံ၊ အလှူ၏အကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယိဋ္ဌံ၊ အလှူကြီး၏ အကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟုတံ၊ အလှူငယ်၏ အကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်ကံ, အကုသိုလ်ကံတို့၏။ ဖလံ၊ အကျိုးဖျား(အာနိသင်)သည်။ ဝိပါကော၊ အကျိုးရင်း(အကျိုး)သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အယံ လောကော၊ ဤမျက်မှောက်လောကသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပရော လောကော၊ တပါးသော လောကသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ မာတာ၊ အမိ၌ အကောင်းအဆိုးပြုကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပိတာ၊ အဖ၌ အကောင်းအဆိုးပြုကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သြပပါတိကာ၊ စုတေပြီး၍ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း ရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ယေ၊ အကြင် ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ ဣမဉ္စ လောကံ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်လောကကိုရင်း။ ပရဉ္စ လောကံ၊ တပါးသောလောကကိုရင်း။ အဘိညာ၊ ထူးသောပညာဖြင့်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ သစ္ဆိကတ္မာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ပဝေဒေန္တိ၊ သိကုန်, သိစေကုန်၏။ သမ္မဂ္ဂတာ၊ ညီညွတ်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်သော။ သမ္မာပဋိပန္နာ၊ ကောင်းစွာ ကျင့်ကုန်သော။ ဧတေ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန် [1]။

၁။ ယိဋ္ဌံ ဝုစ္စတိ မဟာယာဂေါ၊ ဟုတန္တိ ပဟုဗဏကသက္ကာရော။ ဌ။ မဟာယာဂေါတိ သဗ္ဗသာဓာရဏံ မဟာဒါနံ၊ ပဟုဗဏကသက္ကာရောတိ ပါဟုနကာနံ ကာတဗ္ဗသက္ကာရော။ ဌ။ ဒိန္န, ယိဋ္ဌ, ဟုတ, မာတာ, ပိတာ တို့၌ အလှူ၊ ဒါန စသည် မရှိဟု မယူ, ၎င်းတို့၌ ပြုကျိုးမရှိဟု ယူသည်။

ဖလန္တိ အာနိသံသဝလံ နိဿန္ဒဝလဉ္စ။ ဝိပါကောတိ သဒိသဝလံ။ ဌ။

နတ္ထိ အယံ လောကောတိ ပရလောကေ ဌိတသ အယံ လောကော နတ္ထိ။ နတ္ထိ ပရော လောကောတ ဣဓ လောကေ ဌိတသ္ပိ ပရော လောကော နတ္ထိ၊ သဗ္ဗေ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဥစ္ဆိဇ္ဇန္တိတိ ဒဿေန္တိ။ ဌ။ ပရ-လောကေ ဌိတသ အယံ လောကော နတ္ထတိ ပရလောကေ ဌိတသ ကမ္မုနာ လဒ္ဓဗ္ဗော အယံ လောကော နတ္ထီတိ။ ဌ။ တပါးသော နတ်တိရစ္ဆာန်စသော လောကဌ၌ရောက်နေသူတို့မှာ ကံကြောင့် ရထိုက်သော ဤမျက်မှောက်လောကလူ့ဘဝမျိုး မရှိ၊ ထိုအတူ ဤလူ့လောက လူ့ဘဝရောက်နေသူမှာလည်း ကံကြောင့် ရထိုက်သော တပါးသော နတ်တိရစ္ဆာန်စသော ဘဝမရှိ။ ထိုထိုရရှိဆဲဘဝ၌သာလျှင် သေသောအခါ လုံးဝ ပြတ်စဲသွားကြ၏။ ဆက်လက်၍ ဖြစ်ပွါးခြင်းမရှိပဲ ပျက်စီးသွားကြ၏ဟု ယူလေသည်။

သမဏေန နာမ ယာထာဝတောဇာနနေန ကဿစိ အကထေတ္မာ သညတေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊အညထာ အာဟော-ပုရိသိကာ နာမ သိယာ။ ကိဉ္စိ ပရော ပရဿ ကရိဿတိ၊ တထာ စ အတ္တနော သမ္မာဒနဿ ကဿစိ အဝဿယော ဝေ နာ သိယာ တတ္တ တတ္ထေဝ ဥစ္ဆိဇ္ဇနတောတိ အာဟ "ယေ။ပ။ပဝေဒေန္တိ"တိ။ ဌ။ ရဟန်းဆိုလျှင် ဟုတ်မှန်စွာ မိမိသိမြင်သော် မည်သူအားမျှ မဟောကြားမူ၍ နှုတ်စောင့်ရသည်။ သို့မဟုတ်က အုံ့ဖွယ်ကိုဖြစ်စေသည်မည်ရာ၏။ ထိုထိုဘဝ၌သာလျှင် ပြတ်သောကြောင့် တယောက်သူသည် တယောက်သူအား မည်သို့မျှ မတတ်နိုင်၊ မိမိပြည့်စုံလျှင် အခြားသူ၏ အားထားရာဖြစ်ဖို့မလိုဟု ကြံဆ၍ သမ္မာပဋိပန္နသမဏဗြာဟ္မဏမဇ္ဈိဟုယူသည်။

အယံ ပုရိသော၊ ဣသ္သရဝါသည်။ စာတုမဟာဘူတိကော၊ မဟာဘူတ် ၄-ပါးတို့ဖြင့် ပြီး၏။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌ ကာလံ၊ အတ္တဘောကို ပစ်ချခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ (သေ၏ဟူလို။) ပထဝီ၊ အဋ္ဌတ္ထ ပထဝီသည်။ ပထဝီကာယံ၊ ဗဟိဒ္ဓပထဝီသို့ (ကာယ အနုဂတ်မဲ့)။ အနုပေတိ၊ အစဉ်လိုက်၏။ အနုပဂစ္ဆတိ၊ အစဉ်ကပ်၏။ အာပေါ၊ အဋ္ဌတ္ထအာပေါသည်။ အာပေါကာယံ၊ ဗဟိဒ္ဓ အာပေါသို့။ပ။ တေဇော၊ အဋ္ဌတ္ထတေဇောသည်။ တေဇောကာယံ၊ ဗဟိဒ္ဓတေဇောသို့။ပ။ ဝါယော၊ အဋ္ဌတ္ထဝါယောသည်။ ဝါယောကာယံ၊ ဗဟိဒ္ဓဝါယောသို့။ အနုပေတိ၊ အစဉ်လိုက်၏။ အနုပဂစ္ဆတိ၊ အစဉ်ကပ်၏ [1]။

ဣန္ဒြိယာနိ၊ မနိန္ဒြေလျှင် ခြောက်ခုမြောက်ရှိကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည်။ အာကာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ သင်္ကမန္တိ၊ ပြောင်းရွှေ့ပြေးဝင်ကုန်၏။ အာသန္ဒိပဉ္စမာ၊ သေရာညောင်ခေါင်းလျှင်

၁။ စာတုမဟာဘူတိကောတိ စတုမဟာဘူတမယော။ ပထဝီ ပထဝီကာယန္တိ အဋ္ဌတ္ထိကာ ပထဝီခေါ်ဝတ္ထု ဗာဟိရံ ပထဝီခေါ်ဝတ္ထုံ။ အနုပေတိတိ အနုယာတိ။ အနုပဂစ္ဆတိတိ တဿေव ဒေဝစန္ဒံ။ အနုဂစ္ဆတိတိ အတ္ထော။ ဥဘယေနာပိ ဥပေတိ ဥပဂစ္ဆတိတိ ဒဿေန္တိ။ အာပါဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ဒ္ဒ။ စတ္ဟသု မဟာဘူတေသု နိယုတ္တောတိ စာတုမဟာဘူတိကော၊ ယထာ ပန မတ္တိကာယ နိဗ္ဗတ္တံ ဘာဇနံ မတ္တိကာမယံ၊ ဧवမယံ စတ္ဟိ မဟာဘူတေဟိ နိဗ္ဗတ္တောတိ အာဟ "စတုမဟာဘူတမယော"တိ။ အဋ္ဌတ္ထိကာပထဝီခေါ်ဝတ္ထုတိ သတ္တသန္ဓာ-နဂတာ ပထဝီခေါ်ဝတ္ထု။ ဗာဟိရံ ပထဝီခေါ်ဝတ္ထုန္တိ ဗဟိဒ္ဓါ မဟာပထဝီ [2]။ အနုယာတိတိ တဿ အနုရူပဘာဝေန ယာတိ။ "ဥပေတိ ဥပဂစ္ဆတိ"တိ ပုဗ္ဗေ ဗာဟိရပထဝီကာယတော တဒေကဒေသဘူတာ ပထဝီ အာဂန္ဒာ အဋ္ဌတ္ထိကဘာဝပ္ပတ္တိယာ သတ္တဘာဝေန သဏ္ဌိတာ ဣဒါနိ ဃဋ္ဋာဒိ ပထဝီ ဝိယ တမေဝ ဗာဟိရပထဝီကာယံ ဥပေတိ ဥပဂစ္ဆတိ၊ သမ္ဘသော တေန နိဗ္ဗိသေသတံ ဂေါ်ဘာဝမေဝ ဂစ္ဆတိတိ ဘဏ္ဍော။ အာပါဒီသုပိ ဧသေဝ-နယောတိ ဘဏ္ဍ ပဋ္ဌေနေန မဟာသမုဒ္ဒတော ဂဟိတအာပေါ ဝိယ ဝေသောဒကဘာဝေန ပုနပိ မဟာသမုဒ္ဒံ, သူရိယ-ရံသိတော ဂဟိတဣန္ဒဂ္ဂိသခ်ါတတေဇော ဝိယ ပုနပိ သူရိယရံသိ , မဟာဝါယုခန္ဓတော နိဂ္ဂတမဟာဝါယော ဝိယ တမေဝ ဝါယုခန္ဓံ ဥပေတိ ဥပဂစ္ဆတိတိ ဒိဋ္ဌိဂတိကော သယမေဝ အတ္တနော ဝါဒံ ဘိန္ဒတိ။ ဥမ္မတ္တကပစ္ဆိသဒိသဥ္စ ဒိဋ္ဌိဂတိကဒဿနံ။ဒ္ဒ။

စတ္တာရော မဟာဘူတာ စတုမဟာဘူတာ၊ စတုမဟာဘူတေသု နိယုတ္တော စာတုမဟာဘူတိကောဟုပြီ။ စတုမဟာဘူတေဟိ နိဗ္ဗတ္တော စာတုမဟာဘူတိကော ဟု သော်လည်းပြီ။ သတ္တဝါတို့သန္တာန်၌ဖြစ်သော ပထဝီခေါ်ကို အဋ္ဌတ္ထိကပထဝီ, သတ္တဝါတို့သန္တာန်မှ တပါးသောအရာဝတ္ထု၌ဖြစ်သော ပထဝီခေါ်ကို ဗဟိဒ္ဓပထဝီဟု ခေါ်သည်။ အဋ္ဌတ္ထပထဝီသည် ဗဟိဒ္ဓပထဝီသို့ လိုက်ပုံမှာ-အဋ္ဌတ္ထပထဝီဟူသည် သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ကြမ်းတန်းခက်မာသော ခေါ်သဘောမျှတည်း။ ၎င်းပထဝီသည် ရှေးဘ၌ မြေကြီးတောတောင်ဟူသောဗဟိဒ္ဓပထဝီ၏အစိတ်အပိုင်းမှ ဖြစ်ပေါ်လာ၍ အဋ္ဌတ္ထပထဝီအဖြစ်သို့ ရောက်လျက် သတ္တဝါ၏အဖြစ်ဖြင့် တည်၏။ ယခု အခါ၌ အိုးစသော ဗဟိဒ္ဓပထဝီသည် မြေကြီးသို့ ကပ်ရောက်သကဲ့သို့ ဗဟိဒ္ဓပထဝီအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သွားသည်ဟု ယူလေသည်။

အဋ္ဌတ္ထအာပေါသည် ဗဟိဒ္ဓအာပေါသို့လိုက်ပုံ၌ မဟာသမုဒ္ဒြာမှ ပဋ္ဌေန်နတ်မင်းခေါ် မိုးတိမ်သည် ယူအပ်သော အာပေါသည် မိုးရေအဖြစ်ဖြင့် တဖန်မဟာသမုဒ္ဒြာသို့ ကပ်ရောက်သကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌ဖြစ်သော အဋ္ဌတ္ထအာပေါသည် မဟာသမုဒ္ဒြာဟူသောဗဟိဒ္ဓအာပေါသို့ ကပ်ရောက်သွားသည်ဟုငင်း, နေရောင်ခြည်မှယူအပ်သော သက်တန်ရောင်သည် တဖန် နေရောင်ခြည်သို့ ကပ်ရောက်သကဲ့သို့ အဋ္ဌတ္ထတေဇောသည် နေရောင်ခြည်ခေါ် ဗဟိဒ္ဓတေဇောသို့ကပ်ရောက်သွားသည်ဟုငင်း, လေအစုကြီးမှ ဖဲထွက်လာသော တပန် ထိုလေအဟုန်ကြီးသည် လေအစုသို့ကပ်ရောက်ရသကဲ့သို့ အဋ္ဌတ္ထဝါယောသည် ဗဟိဒ္ဓဝါယောသို့ ကပ်ရောက်သွားသည်ဟုငင်း ယူလေသည်။

ငါးယောက်မြောက်ရှိကုန်သော။ ပုရိသာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ မတံ၊ သေသူကို။ ယာဝ အာဠာဟနာ၊ သုသာန်သင်းချိုင်းတိုင်အောင်။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားကုန်၏။ ပဒါနိ၊ ဂုဏ်အစုတို့သည် (ကောင်းဂုဏ် မကောင်းဂုဏ် အားလုံးယူ)။ ဝါ-ကိုယ်တို့သည်။ ပညာယန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ကာပေါတကာနိ၊ ခိုတောင်အဆင်းရှိကုန်သော။ (ပါရာဇိကပဋိဗဒ္ဓဝဏ္ဏာနိ။ဋ္ဌ။) အဋ္ဌိနိ၊ အရိုးတို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အာဟုတိယော၊ လက်ဆောင်ပေးလှူ ပူဇော်ခြင်းတို့သည် (ပူဇော်ကြောင်း စေတနာတို့သည်)။ ဘဿန္တာ၊ ပြာလျှင်အဆုံးရှိကုန်၏။ ယဒိဒံ ဒါနံ၊ အကြင်အလှူပေးခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ တံ ဒါနံ၊ ထိုအလှူပေးခြင်းသည်။) ဒတ္တုပညတ္တံ၊ လူမိုက်တို့ပညတ်သော အရာတည်း[၂]။ ယေ ကေစိ၊ အကြင် ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ အတ္ထိကဝါဒံ၊ အကြင် တမလွန်လောကရှိ၏ဟု ယူသော ဝါဒကို[၃]။ ဝဒန္တိ၊ ပြောဆိုကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့၏ စကားသည်။ တုစ္ဆံ၊ အချည်းနှီးတည်း။ မုသာ၊ အမှားတည်း။ ဝိလာပေါ၊ ယောင်ယမ်းပြောဆိုခြင်းတည်း။ ဗာလေ စ၊ သူမိုက်ဘို့သည်ရင်း။ ပဏ္ဍိတေ စ၊ ပညာရှိတို့သည်ရင်း။ (ပဌမာယောကို ပြေ။) ကာယဿ၊ ဥပါဒိန္နက ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ-ပျက်သည်မှ(နောက်၌)။ ဥစ္ဆိဇ္ဇန္တိ၊ ပြတ်ကုန်၏။ ဝိနဿန္တိ၊ ပျက်စီးကုန်၏။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ အထက်၌။ နဟောန္တိတိ၊ မဖြစ်ကုန်ဟူ၍။ ဧवं၊ ဤသို့။ ဒိဋ္ဌိ၊ အယူသည်။ ဥပဂတာ နု ခေါ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူပြီ။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ဘဂဝံမူလကာ၊ မြတ်စွာဘုရားသာလျှင် အကြောင်းရင်းမူလရှိပါကုန်၏။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပေ ခေါ၊ ရူပ်သည်။ သတိ၊ သော်။ပ။ ဧवं၊ ဤသို့။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥပဂတာ၊ ဖြစ်၏။ (ဝေဒနာစသည်၌လည်း ဤနည်းပေး။ ကြင်းအားလုံး ဤဝဂ် ပဌမသုတ်ကို မှီး၍ သမ္မန်။)

ပဌမ၊ ငါးခုမြောက်သေးသုတ်တည်း။

၆-ကရောတောသုတ်

၂၁၁။ (ဤသုတ်၌ အာကာရဝါကျနှက်ဘခုသာ ထူး၏။ အာကာရဝါကျနှက်ကား—)

ကရောတော၊ ကိုယ်တိုင်ပြုသော သူသည်ရင်း။ ကာရယတော၊ ပြုစေသောသူသည်ရင်း။ ဆိန္ဒတော၊ (သူတပါးတို့၏ လက်ခြေစသည်တို့ကို) ကိုယ်တိုင်ဖြတ်သောသူသည်ရင်း။ ဆေဒါပယတော၊ ဖြတ်စေသောသူသည်ရင်း။ ပစတော၊ တုတ် လုံတံဖြင့် ကိုယ်တိုင် ညှဉ်းပန်းသူသည်ရင်း။ (ပစတောတိ ဒဏ္ဍေန ပီဠေန္တသဒ္ဒ။ ပစနံ ဒဟနံ ဝိဗာဓနန္တိ အာဟ "ဒဏ္ဍေန ပီဠေန္တသာ"တိ။ ဋီ။) ပါစာပယတော၊ ညှဉ်းပန်းစေသူသည်ရင်း။ သောစယတော၊ ကိုယ်တိုင် သူတပါး စိုးရိမ်ခြင်းကို ပြုသူသည်ရင်း။ သောစာပယတော၊ သူတပါး စိုးရိမ်ခြင်းကို ပြုစေသူသည်ရင်း။ ကိလမတော၊

၁။ ပဒါနိတိ .... ဂုဏာဂုဏပဒါနိ။ သရီရမေဝ ဝါ ဣဒ္ဓ ပဒါနိတိ အဓိပ္ပေတံ။ ဋ္ဌ။ ဂုဏာဂုဏပဒါနိတိ ဂုဏဒေါသကောဋ္ဌာသာ။ သရီရမေဝ ပဒါနိတိ သရီရေန တံတံကိရိယာယ ပဋိတပ္ပတောဝ။ဋီ။ ပဒသဒ္ဒါ ကောဋ္ဌာသတ္ထ၊ တနည်း သရီရတ္ထ။

၂။ ဒတ္တုပညတ္တန္တိ ဒတ္တုဟိ ဗာလမနုဿေဟိ ပညတ္တံ။ ဋ္ဌ။ ဒဗ္ဗန္တိ မုယ္ဟန္တိတိ ဒတ္တု။ မုဋ္ဌပုဂ္ဂလာ၊ တေဟိ ဒတ္တုဟိ ဗာလမနုဿေဟိ ပညတ္တံ။ ဋီ။

၃။ "ပရလောကော အတ္ထိ"တိ မတိ ယေသံ၊ တေ အတ္ထိကာ၊ တေသံ ဝါဒေါတိ အတ္ထိကဝါဒေါ၊ တံ အတ္ထိကဝါဒံ၊ ဒီ-ဋီ ၁၊ ၂၂၆-နှာ။

ကိုယ်တိုင် ပင်ပန်းသူသည်ရင်း။ ကိလမာပယယော၊ ပင်ပန်းစေသူသည်ရင်း။ ဖန္ဒတော၊ ကိုယ်တိုင် တုန်လှုပ်သူသည်ရင်း။ ဖန္ဒာပယတော၊ တုန်လှုပ်စေသူသည်ရင်း။ ပါဏံ၊ သူ့အသက်ကို။ အတိ ပါတယတော၊ ကိုယ်တိုင်ချွတ်ချွတ်စေသူသည်ရင်း[1]။ အဒိန္နံ၊ သူတပါး မပေးအပ်သော ဥစ္စာကို။ အာဒိယတော၊ ကိုယ်တိုင်ယူသူ,ယူစေသူသည်ရင်း။ သန္ဓိ၊ အိမ်အစပ်(နံရံ)ကို။ ဆိန္ဒတော၊ ကိုယ် တိုင်ဖြတ်၍ ခိုးသူ,ဖြတ်၍ခိုးစေသူသည်ရင်း။ နိလ္လောပံ၊ အကြင်းမဲ့ လုယက်ခြင်းကို။ ဟရတော၊ ကိုယ်တိုင်လုယက်သူ, လုယက်စေသူသည်ရင်း။ ကောဂါရိကံ ကရောတော၊ တအိမ်တည်းကို ဝန်းရံ လုယက်သူ, လုယက်စေသူသည်ရင်း။ ပရိပန္ထေ တိဋ္ဌတော၊ ခရီးလမ်းတလျှောက်ဌိတည်၍ လုယက်သူ, လုယက်စေသူသည်ရင်း။ ပရဒါရံ ဂစ္ဆတော၊ သူတပါး သားမယားကို သွားလာသူ, သွားလာစေ သူသည်ရင်း။ မုသာ ဘဏတော၊ မဟုတ်မမှန်ပြောသူ, ပြောစေသူသည်ရင်း။ ပါပံ၊ မကောင်းမှုကို။ ကရောတော၊ ပြုသော်လည်း။ နေ ကရိယတိ၊ ပြုအပ်သည် မမည်။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ခုရ-ပရိယန္တေန၊ သင်ဓနုန်းသွားတပ်သော။ စက္ကေန၊ စက် (ဘီး) ဖြင့်။ ဣမိဿာ ပထဝိယာ၊ ဤမြေ အပြင်၌။ ပါဏေ၊ သတ္တဝါ တို့ကို။ ဧကမံသခလံ၊ တခုတည်းသော အသားစုကို။ ဧကမံသပုဋ်၊ တခုတည်းသော အသားစိုင်ကို။ ဧကပိ ကရေယျ၊ အကယ်၍ ပြုလုပ်ငြားအုံ့။ တတောနိဒါနံ၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်။ ပါပံ၊ မကောင်းမှုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပါပဿ၊ မကောင်းမှု၏။ အာဂမော၊ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟနန္တော၊ ကိုယ်တိုင်သတ်သူသည်ရင်း။ ဃာတေန္တော၊ သတ်စေသူသည်ရင်း။ ဆိန္ဒန္တော၊ ကိုယ်တိုင်ဖြတ်သူသည်ရင်း။ ဆေဒါပေန္တော၊ ဖြတ်စေသူသည် ရင်း။ ပစန္တော၊ ညှဉ်းပန်းသူသည်ရင်း။ ပါစေန္တော၊ ညှဉ်းပန်းစေသူသည်ရင်း။ ဂင်္ဂါယ၊ ဂင်္ဂါမြစ်၏။ ဒက္ခိဏံ တီရံ၊ တောင်ဖက်ကမ်းသို့[2]။ စေပိ ဂစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍ သွားငြားအုံ့။ ဝါ၊ သွားစေ ကာမှ[3]။ ဘတော နိဒါနံ၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်။ ပါပံ၊ မကောင်းမှုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပါပဿ၊ မကောင်းမှု၏။ အာဂမော၊ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဒဒေန္တော၊ ကိုယ်တိုင် ပေးလှူ သူသည်ရင်း။ ဒါပေန္တော၊ ပေးလှူစေသူသည်ရင်း။ ယဇေန္တော၊ ကိုယ်တိုင် ယဇ်ကြီး ပူဇော်သူ သည်ရင်း။ ယဇာပေန္တော၊ ယဇ်ကြီးပူဇော်စေသူသည်ရင်း။ ဂင်္ဂါယ၊ ဂင်္ဂါမြစ်၏။ ဥတ္တရံ တီရံ၊ မြောက်ဖက်ကမ်းသို့[4]။ စေပိ ဂစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍သွားငြားအုံ့။ ဝါ၊ သွားစေကာမှ[5]။

၁။ ပါဏမတိပါတယတောတိ ပါဏံ ဟနန္တသ္သာပိ ဟနာပေန္တသ္သာပိ။ ဝေဌ သဗ္ဗတ္ထ ကရဏ ကာရာပန ဝသေ-နေဝ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဌ။ အတိပါတယတောတိ ပဒံ သုဒ္ဓကတ္တုအတ္ထေ ဟေတုကတ္တုအတ္ထေ စ ဝတ္တတိ။ ဌီတ္ဝိနှင့်အညီ သုဒ္ဓကာရိုက် ၂-ချက်ရ ကေသိသ်ကြုံ၍ ပေးသည်။

၂။ ဒက္ခိဏန္တိ ဒက္ခိဏတီရေ မနုဿာ ကက္ခဋာ ဒါရုဏာ၊ တေ သန္ဓာယ "ဟနန္တော"တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ ဥတ္တရန္တိ ဥတ္တရတီရေ သဒ္ဒါ ဟောန္တိ ပသန္နာ ဗုဒ္ဓမာမကာ ဓမ္မမာမကာ သံဃမာမကာ၊ တေ သန္ဓာယ "ဒဒန္တော"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဌ။ ဂင်္ဂါယ ဒက္ခိဏာ ဒိသာ အပ္ပတိရူပဒေသော၊ ဥတ္တရဒသာ ပတိရူပဒေသောတိ အဓိပ္ပါယေန "ဒက္ခိဏဒ္ဒေပိ"တိအာဒိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ "ဒက္ခိဏတီရေ မနုဿာ ကက္ခဋာ"တိ အာဒိ။ ဌီ။

ဂင်္ဂါမြစ် တောင်ဖက်သားတို့သည် အပ္ပတိရူပအရပ်ဌဖြစ်သောကြောင့် ကြမ်းတန်းကုန်၏။ သို့အတွက် အကု သိုလ် အလုပ်ကို မျှားစွာပြုလုပ်ကြ၏။ ဂင်္ဂါမြစ်၏ မြောက်ဖက်သားတို့သည် ပတိရူပအရပ်ဌ ဖြစ်သောကြောင့် ရတနာသုံးပါးကိုလေးစားရိုသေကြည်ညိုကြ၍ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ကုန်၏။ သို့ပြစ်၍ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုပြုကြ ကုန်၏။

[1] သတ်ခြင်းစသည်ကိုပြုလျက် ထိုအရပ်သို့ သွား၍နေစေကာမှ-ဟု ဆိုလို၏။

[2] ပေးလှူခြင်းစသည်ကိုပြုလျက် ထိုအရပ်သို့ သွား၍နေစေကာမှ-ဟု ဆိုလိုသည်။

တတော နိဒါနံ၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပုညဿ၊ ကောင်းမှု၏။ အာဂမော၊ ဖြစ်ပေါ် လာခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဒါနေန၊ အလှူပေးခြင်းကြောင့်ရင်း။ ဒမေန၊ ဣန္ဒြေတို့ကို ဆုံးမခြင်း ဥပုသ်စောင့်သုံးခြင်းကြောင့်ရင်း။ (လုတ္တနိဋ္ဌိ စသဒ္ဒါဖြင့် ဆည်းသည်။ ဋီ။) သံယမေန၊ သီလစောင့်ထိမ်းခြင်းကြောင့်ရင်း။ သစ္စဝဇ္ဇေန၊ မုန်ကန်သောစကားကို ဆိုခြင်းကြောင့်ရင်း[1]။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပုညဿ၊ ကောင်းမှု၏။ အာဂမော၊ ဖြစ်ပေါ် လာခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ဟူသည်တည်း။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဟေတုသုတ

၂၁၂။ (ဤသုတ်၌လည်း အာကာရဝါကျနက်မျှသာထူး၏။ ၎င်းကား—)သတ္တာနံ၊ သတ္တဝတို့၏။ သံကိလေသာယ၊ ညစ်ညူးခြင်းငှါ။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပစ္စယော၊ အထောက်အပံ့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ အဟေတူ၊ အကြောင်းမရှိကုန်ပဲ။ အပ္ပစ္စယာ၊ အထောက်အပံ့မရှိကုန်ပဲ။ သံကိလိဿန္တိ၊ ညစ်ညူးကြရကုန်၏။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ဖြူစင်ခြင်းငှါ။ ဟေတု၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပစ္စယော၊ သည်။ နတ္ထိ၊မရှိ။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အဟေတူ၊ကုန်ပဲ။အပ္ပစ္စယာ၊ ကုန်ပဲ။ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ ဖြူစင်ကြရကုန်၏။ ဗလံ၊နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် ဆောင်နိုင်သောအားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝီရိယံ၊ ရဲရင့်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပုရိသထာမော၊ ယောကျ်ားတို့၏အစွမ်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပုရိသပရက္ကမော၊ ယောကျ်ားတို့၏ အဆင့်ဆင့်တက်သောလုံ့လသည်[2]။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ သတ္တာ၊ကပ်ငြိတတ်သော သတ္တဝါတို့သည်ရင်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ပါဏာ၊ ရှူရှိုက်တတ်သော သတ္တဝါတို့သည်ရင်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဘူတာ၊ ဖြစ်တတ်သော သတ္တဝါတို့သည်ရင်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဇီဝါ၊ အသက်ရှင်သကဲ့သို့ ကြီးပွါးသော သစ်ပင်တို့သည်ရင်း[3]။ အဝသာ၊ မိမိတို့၏ အစွမ်းမရှိကြကုန်ပဲ။ အဗလာ၊ အားမရှိကြကုန်ပဲ။ အဝီ-ရိယာ၊ရဲရင့်မှု ဝီရိယ မရှိကြကုန်ပဲ။နိယတိသင်္ဂတိဘावဝပရိဏတာ၊ မြဲခြင်း, ကပ်ရောက်ပေါင်းဆုံခြင်းပင်ကိုယ်သဘောတို့ဖြင့် ပြောင်းလဲကုန်သည်ဖြစ်၍[4]။ ဆသု၊ ခြောက်မျိုးကုန်သော။ အဘိဇာတီသု-

---

၁။ ယထာ ဟိ ပါပဓမ္မေသု မုသာဝါဒေါ ဂရု၊ ဧवं ပုညဓမ္မေသု သစ္စဝါစာ။ ဋီ။ ထို့ကြောင့် သစ္စဝါစာကို သီးခြားယူ၏။

၂။ နတ္ထိ ဗလန္တိ သတ္တာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္မရာယိကနိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိအာဝဟံ ဗလံ နာမ ကိဉ္စိ နတ္ထိ။ဋီ။ ဗလစသည်တို့၏အထူး-တဿာ တဿာ ကိရိယာယ ဥဿဟဇ္ဇေန ဗလံ၊ သူရဝိရဘာဝါဝဟဇ္ဇေန ဝီရိယံ၊ တမေဝ ဒဠ္ဌဂ္ဂါဟ-ဘာဝတော ပေါရိသံ ဓုရံ ဝဟဇ္ဇနေန ပဝတ္တေတဗ္ဗတော ပုရိသထာမော၊ ပရံ ပရံ ဌာနံ အက္ကမနပ္ပဝတ္တိယာ ပုရိသ-ပရက္ကမောတိ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ဋီ။

၃။ သတ္တ စသည်တို့၏အထူး—သတ္တယောဂတော, ရူပါဒိသု ဝါ သတ္တတာယ သတ္တာ၊ ပါဏနတော အဿာ-သနပဿာသနဝသေန ပဝတ္တိယာ ပါဏာ၊ အဏ္ဍကောသာဒိသု ဘဝနတော ဘူတာ၊ ဇီဝနတော ပါဏံ ဓာရေန္တာ ဝိယ ဇီဝနတော ဇီဝါတိ သာလိယဝါဒိကော ဝဒန္တိ။ ဋီ။

၄။ နိယတိတိ နိယတတာ၊ သင်္ဂတိတိ ဆန်း အဘိဇာတိနံ တတ္ထ တတ္ထ ဂမနံ၊ ဘာဝေါတိ သဘာဝေါယေဝ၊ ဧဝံ နိယတိယာ စ သင်္ဂတိယာ စ ဘာဝေန စ ပရိဏတာ နာနပ္ပကာရတံ ပတ္တာ။ဋီ။ တတ္ထ တတ္ထ ဂမနန္တိ ဆန်း အဘိဇာတိနံ ဝသေန တာသု တာသု ဂတီသု ဥပဂမနံ။ သမဝါယေန သမာဂမော သင်္ဂတိ။ဋီ။ ဆူး၏ အဖျားချွန်နေခြင်းစသည်သည် သူ့သဘောအတိုင်းဖြစ်သကဲ့သို့ တလောကလုံး သူ့သဘောအတိုင်း ဖြစ်နေကြသည်မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်မျှ ဖြစ်သည်မဟုတ်ကုန်ဟု ယူသည်။

ဝေ၊ အထူးထူးသော ဇာတ်တို့ဌာသာလျှင်။ သုခဒုက္ခံ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲကို။ ပဋိသံဝေဒေန္တိ၊ ခံစားကုန်၏။ (ဟူသည်တည်း။)

သတ္တမံ၊ ခုနှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-မဟာဒီဋ္ဌိသုတ်

၂၁၃။ (ဤသုတ်၌လည်း အာကာရဝါကျမျှသာထူး၏။ ၎င်း၏အနုက်ကား)— အကဋ္ဌာ၊ မပြူအပ်ကုန်သော။ အကဋ္ဌဝိဓာ၊ မပြူအပ်သော အစီအရင်ရှိကုန်သော။ အနိမ္မိတာ၊ မဖန်ဆင်းအပ်ကုန်သော။ အနိမ္မာတာ၊ မဖန်ဆင်းစေအပ်ကုန်သော။ (အနိမ္မာတာတိ အနိမ္မာပိတာ။ဌ။) ဝဏ္ဏာ၊ မြို့ကုန်သော။ ကူဋဋ္ဌာ၊ တောင်ထွတ်ကဲ့သို့တည်ကုန်သော။ ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတာ၊ တံခါးတိုင်ကဲ့သို့တည်ကုန်သော။ ဣမေ ကာယာ၊ ဤကာယတို့သည်။ သတ္တာ၊ ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ တေ၊ ထိုကာယတို့သည်။ နေ ဣဇ္ဇန္တိ၊ မတုန်လှုပ်ကုန်။ နေ ဝိပရိဏာမန္တိ၊ မဖောက်ပြန်ကုန်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ နေ ဗျာဘာဝေန္တိ၊ မနှိပ်စက်ကုန်။ ဘညမညဿ၊ အချင်းချင်းအား။ သုခါယ ဝါ၊ ချမ်းသာအလို့ငှါဝင်း။ ဒုက္ခာယ ဝါ၊ ဆင်းရဲအလို့ငှါဝင်း။ သုခဒုက္ခာယ ဝါ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲအလို့ငှါဝင်း။ နာလံ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ ကတမေ သတ္တ၊ အဘယ်ခုနှစ်ပါးတို့နည်း။ ပထဝီကာယော၊ ပထဝီကာယဝင်း။ အာပေါကာယော၊ ဝင်း။ တေဇောကာယော၊ ဝင်း။ ဝါယောကာယော၊ ဝင်း။ သုခေ၊ ချမ်းသာဝင်း။ ဒုက္ခေ၊ ဆင်းရဲဝင်း။ သတ္တမေ၊ ခုနှစ်ခုမြောက်သော။ ဇီဝေ၊ အသက်ဇီဝိတိန္ဒြေဝင်းတည်း။ (သိဝိဘတ်ကို ဇပြု။) အကဋ္ဌာ၊ မပြူအပ်ကုန်သော။ပ။ ဣမေ သတ္တ ကာယာ၊ ဤခုနှစ်ပါးသော ကာယတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေ၊ ထိုခုနှစ်ပါးသော ကာယတို့သည်။ နေ ဣဇ္ဇန္တိ၊ မတုန်လှုပ်ကုန်။ နေ ဝိပရိဏာမန္တိ၊ မဖောက်ပြန်ကုန်။ပ။ နာလံ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ တတ္ထ၊ ထိုဇီဝလျှင် ခုနှစ်ခုမြောက်သော ကာယတို့ဌာ။ ဟန္တာ ဝါ၊ သတ်တတ်သူသည်ဝင်း။ ဃာတေတာ ဝါ၊ သတ်စေတတ်သူသည်ဝင်း။ သောတာ ဝါ၊ ကြားနာတတ်သူသည်ဝင်း။ သာဝေတာ ဝါ၊ ကြားနာစေတတ်သူသည်ဝင်း။ ဝိညာတာ ဝါ၊ သိတတ်သူသည်ဝင်း။ ဝိညာပေတာ ဝါ၊ သိစေတတ်သူသည်ဝင်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယောပိ၊ အကြင်သူသည်လည်း။ တိဏှေန၊ ထက်လှစ္စာသော။ သတ္ထေန၊ ဓားလက်နက်ဖြင့်။ သီသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ဆိန္ဒတိ၊ ဖြတ်၏။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော သူသည်။ ကဉ္စိ၊ တစုံတယောက်သောသူကို။ ဇီဝိတာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေမှ။ နေ ဝေါရောပေတိ၊ မချန်နိုင်။ သတ္တန္နံ တေ့ဝ ကာယာနံ၊ ခုနှစ်ပါးကုန်သော ကာယတို့၏သာလျှင်။ အန္တရေန၊ အကြားဖြင့်။ သတ္ထံ၊ ဓားလက်နက်သည်။ ဝိဝရံ၊ ဟင်းလင်းအပေါက်သို့။ အနုပဝိသတိ၊ ဝင်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဣမာနိ ခေါ စုဒ္ဒသ ယောနိပမုခသတသဟဿာနိ၊ ဤမြတ်သော ယောနိတို့၏ ၁-သန်း- ၄-သိန်းတို့သည်ဝင်း။ သဋ္ဌိ ဂ သတာနိ၊ ၆-ထောင်တို့သည်ဝင်း။ ဆ စ သတာနိ၊ ၆-ရာတို့သည်ဝင်း။ ကမ္မုနာ၊ ကံ၏။ ပဉ္စ သတာနိ စ၊ ၅-ရာတို့သည်ဝင်း။ ပဉ္စ စ ကမ္မာနိ၊ ကံ ၅-ပါးတို့သည်ဝင်း။ တီဏိ စ ကမ္မာနိ၊ ကံ ၃-ပါးတို့သည်ဝင်း။ ကမ္မေ စ၊ ကာယကံ ဝစီကံ သည်ဝင်း။ အဋ္ဌကမ္မေ စ၊ ထက်ဝက်ဖြစ်သော မနောကံသည်ဝင်း။ (မနောကမ္မံ အနောဒ္ဓာရိကတ္တာ ဥပဓုကမ္မန္တိ လဒ္ဓါ။ဌ။) ဒ္ဝေ ဒ္ဝေ ပဋိပဒါ၊ ၆-ပါးသော အကျင့်တို့သည်ဝင်း။ (ဒ္ဝါသဋ္ဌိ ပဋိပဒါတိ ဝဒန္တိ။ဌ။) ဒ္ဝေ ဒ္ဝေ အန္တရကပ္ပါ၊ ၆-ပါးသော အန္တရကပ်တို့သည်။ (ဤ၌လည်း ဒ္ဝေ ဒ္ဝေ ပဋိပဒါနည်းအတိုင်း ဒ္ဝါသဋ္ဌိ အန္တရကပ္ပါ ဟု ဆိုလို၏။) ဆဠာဘိဇာတိယော၊ ၆-ပါးသော အဘိဇာတိတို့သည်ဝင်း။ အဋ္ဌ ပုရိသဘူမိယော စ၊ ၈-ပါးသော ပုရိသဘူမိတို့သည်ဝင်း။ ဧကူနပညာသ အာဇီဝကသတေ၊ ၄-ထောင် ၉-ရာသော (အာဇီဝက ခေါ် တက္ကတွန်း၏) အသက်မွေးမှုတို့သည်ဝင်း။

ကေုနပညာသ ပရိဗွာဇကသတေ၊ ၄-ထောင့် ၉-ရာသော ပရိဗိုဇ်ရဟန်းတို့သည်ဂုဏ်း။ ကေုန-ပညာသ နာဂါဝါသသတေ၊ ၄-ထောင့် ၉-ရာသော နဂါးတို့၏ နေရာအရပ်တို့သည်ဂုဏ်း။ ဝိသေ ဂျုန္ဒိယသတေ၊ ၂-ထောင်သော ဂျုန္ဒြေတို့သည်ဂုဏ်း။ တိ ံသေ နိရယသတေ၊ ၃-ထောင်သော ငရဲတို့သည်ဂုဏ်း။ ဆတ္တိ ံသ ရဇောဓာတုယော၊ ၃၆-ပါးသော မြူဓာတ်တို့သည်ဂုဏ်း။ ဝါ၊ ၃၆-ပါးသော မြူကပ်ရာအရပ်တို့သည်ဂုဏ်း။ သတ္တ သညီဂဗ္ဘာ၊ ၇-ပါးသော သညာရှိသော ပဋိသန္ဓေတို့သည်ဂုဏ်း။ သတ္တ အသညီဂဗ္ဘာ၊ ၇-ပါးသော သညာမရှိသော ပဋိသန္ဓေတို့သည်ဂုဏ်း။ သတ္တ နေ့ဂဏ္ဍီဂဗ္ဘာ၊ ၇-ပါးသော အဆစ်အဖုဥ်ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေတို့သည်ဂုဏ်း။ သတ္တ ဒေဝါ၊ ၇-ဦးသော နတ်တို့သည်ဂုဏ်း။ သတ္တ မာနုသာ၊ ၇-ဦးသော လူတို့သည်ဂုဏ်း။ သတ္တ ပိသာစာ၊ ၇-ဦးသော မြေဘုတ်ဘီလူးတို့သည်ဂုဏ်း။ သတ္တ သရာ၊ ၇-ခုသော အိုင်ကြီးတို့သည်ဂုဏ်း။ သတ္တ ပဝုဋ္ဌာ၊ ၇-ခုသော အဆစ်တို့သည်ဂုဏ်း။ သတ္တ ပပါတာ၊ ၇-ခုသော ကမ်းပါးပြတ်ကြီးတို့သည်ဂုဏ်း။ သတ္တ ပပါတသတာနိ၊ ၇-ရာသော ကမ်းပါးပြတ်ငယ်တို့သည်ဂုဏ်း။ သတ္တ သုပိနာ၊ ၇-ပါးသော အိပ်မက်ကြီးတို့သည်ဂုဏ်း။ သတ္တ သုပိန-သတာနိ၊ ၇-ရာသော အိပ်မက်ငယ်တို့သည်ဂုဏ်း။ မဟာကပ္ပိနော၊ မဟာကပ်တို့၏။ (မဟာကပ္ပိ-နောတိ မဟာကပ္ပါနံ။ဌ။)ယာနိ စုလ္လသီတိ သတသဟဿာနိ၊အကြင် ဂ-သန်း ၄-သိန်းတို့ ကာလ ပတ်လုံး။ ဗာလေ စ၊ သူမိုက်တို့သည်ဂုဏ်း။ ပဏ္ဍိတေ စ၊ ပညာရှိတို့သည်ဂုဏ်း။ (ပဌမာယောဝိဘာတ်ကို ပြေ။) သန္ဓာဝိတ္မာ၊ ပြေးသွားကုန်ပြီး၍။ သံသရိတ္မာ၊ ကျင်လည်ကုန်ပြီး၍။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၏။ အန္တံ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားကို။ ကရိဿန္တိ၊ ပြုကြရကုန်လတ္တံ့။ (တာနိ စုလ္လသီတိသတ-သဟဿာနိ၊ ထို(မဟာကပ်တို့၏။) ဂ-သန်း ၄-သိန်းတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တတ္ထ၊ ထိုမဟာ ကပ်တို့၏ အတွင်း၌။ "အဟံ၊ ငါသည်။ ဣမိနာ သီလေန ဝါ၊ ဤသီလဖြင့်ဂုဏ်း။ ဣမိနာ ဝတေန ဝါ၊ ဤအကျင့်ဖြင့်ဂုဏ်း။ ဣမိနာ တပေန ဝါ၊ ဤမြိုးခြံသော အကျင့်ဖြင့်ဂုဏ်း။ ဣမိနာ ဗြဟ္မစရိယေန ဝါ၊ ဤမြတ်သော အကျင့်ဖြင့်ဂုဏ်း။ အပရိပက္ကံ၊ မရင့်ကျက်သေးသော။ ကမ္မံ ဝါ၊ ကံကိုလည်း။ ပရိပါစေဿामိ၊ ရင့်ကျက်စေအံ့။ ပရိပက္ကံ၊ ရင့်ကျက်ပြီးသော။ ကမ္မံ ဝါ၊ ကံကိုလည်း။ ဖုဿ ဖုဿ၊ တွေ့ရောက်၍ တွေ့ရောက်၍။ ဗျန္တီ ံ၊ ကင်းသော အပိုင်းအခြားရှိသည်ကို။ ကရိဿာမိတိ၊ ပြုအံ့" ဟူ၍။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ငါကား ပညာရှိဟူ၍ အကြားဌ စင်ကြယ်ခြင်း, ငါကား သူမိုက်ဟူ၍ ဆိုအပ်သော အတိုင်းအရှည် အပိုင်းအခြားကာလကို လွန်၍ သွားခြင်းမရှိ ဟူလို။) ဧဝံ၊ ဤသို့ ဖြစ်နိုင်ခြင်းသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သုခဒုက္ခေ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲသည်။ (သိဝိဘာတ် ဧပြေ။ နောက်လည်း ဤနည်း) ဒေါဏမိတေ၊ ခွက်ဖြင့် ခြင်အပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ သံသာရေ၊ သံသရာသည်။ ပရိယန္တ-ကတေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော အပိုင်းအခြားရှိ၏။ ဟာယနဝုနေ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း, တိုးပွါးခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဥက္ကံသာဝကံသေ၊ အလွန်, အယုတ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သေယျထာပိ နာမ၊ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ရာ ဥပမာကား။ သုတ္တဂုဋ္ဌေ၊ ချည်လုံးကို။ ခိတ္တေ၊ ပစ်အပ်သည်ရှိသော်။ နိဗ္ဗေဋ္ဌိယမာနမေव၊ (ချည်ရှိသမျှ)ပြေ(ပြည်)လျက်သာလျှင်။ ပလေတိ၊ သွား၏။ ဧवमेव၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဗာလေ စ၊ သူမိုက်တို့သည်ဂုဏ်း။ ပဏ္ဍိတေ စ၊ ပညာရှိတို့သည်ဂုဏ်း။ နိဗ္ဗေဋ္ဌိယမာနာ၊ ပြေကုန်လျက်သာလျှင်။ သုခဒုက္ခံ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲသို့။ ပလေန္တိ၊ သွားကုန်၏။ (ဟူသည်တည်း။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-သဿတဒိဋ္ဌိသုတ်

၂၁၄။ "လောကော၊ လောကသည်။ သဿတောတိ၊ မြဲ၏"ဟူ၍။ (ဤမျှသာ ထူး၏။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-အသဿတဒိဋ္ဌိသုတ်

၂၁၅။ "လောကော၊ လောကသည်။ အသဿကောတိ၊ မမြဲ"ဟူ၍။ (ဤမျှသာထူး၏။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၁-အန္တဝါသုတ်

၂၁၆။ "လောကော၊ လောကသည်။ အန္တဝါတိ၊ အဆုံးဖြစ်သော အပိုင်းအခြားရှိ၏"ဟူ၍။ (ဤမျှသာ ထူး၏။)

ကောဒသမံ၊ တဆဲ့တခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၂-အနန္တဝါသုတ်

၂၁၇။ "လောကော၊ လောကသည်။ အနန္တဝါတိ၊ အဆုံးဖြစ်သော အပိုင်းအခြားမရှိ" ဟူ၍။ (ဤမျှသာ ထူး၏။)

ဒါဒသမံ၊ တဆဲ့နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၃-တံဇီဝံတံသရီရံသုတ်

၂၁၈။ "ဇီဝံ၊ အသက်သည်။ တံ၊ ထိုကိုယ်တည်း။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ တန္တိ၊ ထို အသက်တည်း"ဟူ၍။ (ဤမျှသာ ထူး၏။)

တေရသမံ၊ တဆဲ့သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၄-အညံဇီဝံအညံသရီရံသုတ်

၂၁၉။ "ဇီဝံ၊ အသက်သည်။ အညံ၊ ကိုယ်မှတပါး တခြားတည်း။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ အညန္တိ၊ အသက်မှတပါးတခြားတည်း"ဟူ၍။ (ဤမျှသာထူး၏။)

စုဒ္ဒသမံ၊ တဆဲ့လေးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၁၅-ဟောတိတထာဂတောသုတ်

၂၂၀။ "တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဟောတိတိ၊ ဖြစ်၏ ရှိ၏"ဟူ၍။ (ဤမျှသာ ထူး၏။)

ပန္နရသမံ၊ တဆဲ့ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၆-နဟောတိတထာဂတောသုတ်

၂၂၁။ "တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ နဟောတိတိ၊ မဖြစ်မရှိတော့"ဟူ၍။ (ဤမျှသာထူး၏။)

သောဠသမံ၊ တဆဲ့ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၇-ဟောတိစနုစဟောတိတထာဂတောသုတ်

၂၂၂။ "တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဟောတိ စ၊ ဖြစ်လည်းဖြစ်၏။ နု စ ဟောတိတိ၊ မဖြစ်လည်းမဖြစ်"ဟူ၍။ (ဤမျှသာ ထူး၏။)

သတ္တရသမံ၊ တဆဲ့ခုနှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၈-နေဝဟောတိနနဟောတိတထာဂတောသုတ်

၂၂၃။ "တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ နေဝ ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်။ နု နု ဟောတိတိ၊ မဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်" ဟူ၍။ (ဤမျှသာထူး၏။)

အဋ္ဌာရသမံ၊ တဆဲ့ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

သောတာပတ္တိဝဂ္ဂေါ၊ သောတာပတ္တိဝဂ်တည်း။

အဋ္ဌာရသဝေယျာကရဏံ၊ ၁၈-ပါးသော အဖြေသုတ်အပေါင်းသည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုသောတာပတ္တိဝဂ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါန်းကား—

ဝါတံ၊ ဝါတသုတ်ရင်း။ တေမမ၊ တေမမသုတ်ရင်း။ သောအတ္တာ၊ သောအတ္တာသုတ်ရင်း။ နောစမေသိယာ၊ နောစမေသိယာသုတ်ရင်း။ နတ္ထိ၊ နတ္ထိဒိန္နသုတ်ရင်း။ ကရောတော၊ ကရောတောသုတ်ရင်း။ ဟေတု စ၊ ဟေတုသုတ်ရင်း။ အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်သုတ်မြောက်ဖြစ်သော။မဟာဒိဋ္ဌေန(မဟာဒိဋ္ဌိ)၊မဟာဒိဋ္ဌိသုတ်ရင်း။သဿတောလောကော စ၊သဿတဒိဋ္ဌိသုတ်ရင်း။ အသဿတော စ၊ အသဿတဒိဋ္ဌိသုတ်ရင်း။ အန္တဝါ စ၊ အန္တဝါသုတ်ရင်း။ အနန္တဝါ စ၊ အနန္တဝါသုတ်ရင်း။ တံဇီဝံတံသရီရန္တိ၊ တံဇီဝံတံသရီရံသုတ်ရင်း။ အညံဇီဝံ အညံသရီရန္တိ စ၊ အညံဇီဝံအညံသရီရံသုတ်ရင်း။ ဟောတိတထာဂတောပရံမရဏာတိ၊ ဟောတိတထာဂတောသုတ်ရင်း။ နဟောတိတထာဂတောပရံမရဏာတိ၊ နု ဟောတိ တထာဂတောသုတ်ရင်း။ ဟောတိစနုစဟောတိတထာဂတောပရံမရဏာတိ၊ ဟောတိ စနုစဟောတိတထာဂတောသုတ်ရင်း။ (ပါဠိ၌ ဤပုဒ်ကျပျောက်နေသည်။) နေဝ ဟောတိနနဟောတိတထာဂတောပရံမရဏာတိ၊ နေဝဟောတိနနဟောတိ တထာဂတော သုတ်ရင်းတည်း။

၂-ဒုတိယဂမနဝဂ်

၁-ဝါတသုတ် စသည်

၂၂၄-၂၄၁။ (ဤသုတ်မှစ၍ ၁၇-သုတ်တို့သည် သောတာပတ္တိဝဂ်သုတ်များနှင့် တူကြ၏။ နော ဟေ တံ ဘန္တေ နောက်၌—ဘိက္ခဝေ၊တို့။ဤတိ ခေါ်ဤသို့။ ဒုက္ခေ၊ဆင်းရဲသည်။သတိ၊သော်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ အဘိနိဝိဿ၊ ၍။ "နု ဝါတော။ပ။ သေကဒ္ဒါယိဒ္ဌိတောတိ၊ သေကဒ္ဒါယိဒ္ဌိတော"ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယ၊ ဖြစ်ရာ၏-ဟု ပေးရုံသာထူး၏။ ပုရိမေ

ဝိယ၊ ရှေ့ဝဂ်သုတ်မျှားဌ်ကဲ့သို့။ အဌာရသ ဝေယျာဝကရဏာနိ၊ ၁၈-ပါးသော အဖြေသုတ်တို့ကို။ (အဌာရသ ဝေယျာဝကရဏာနိတိ ဝေယျာဝကရဏလက္ခဏပတ္တာနိ အဌာရသ သုတ္တာနိ။ဌီ။) ဝိတ္ထာ-ရေတဗ္ဗာနိ၊ အကျယ်ခွဲထိုက်ကုန်၏။)

အဌာရသမံ၊ တဆဲ့ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၉-ရူပီအတ္တာသုတ်

၂၄၂။ (ဤသုတ်ဌ် အာကာရဝါကျသာ ထူး၏။ အနုက်ကား) "အတ္တာ၊ အတ္တာသည်။ ရူပီ၊ ကသိုဏ်းရုပ်တည်းဟူသော အာရုံတည်း။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်ဌ်။ အရောဂေါ၊ နာကျင်ပျက်စီးခြင်းမရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏ ၁။ (ဟူသည်တည်း။)

ကျေနပ်ဝိသတိမံ၊ တဆဲ့ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ရူပီတိ အာရမ္မဏမေဝ အတ္တာတိ ဂဟိတဒီဋ္ဌိ။ဌ။အာရမ္မဏမေဝါတိ ကသိဏသင်္ခါတံ အာရမ္မဏမေဝ။ဌီ။ ရူပီ အတ္တာတိ အာဒိသု ကသိဏရူပံ အတ္တာဘိ ဘဿ ပဘဿသညာ သညာတိ ဂဟေတဗ္ဗာ ဝါ, အာဒီဝကာ-ဒယော ဝိယ တက္ကမတ္တေနေဝ ဝါ "ရူပီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ သညီ"တံ နံ ပညပေန္တိ။

ရူပမေဝ ရူပီ ဟု သဒ္ဒတ္ထဒီတ်ပြု၊ ဤပဒသည်း သဒ္ဒတ္ထဌ်သက်၊ ရူပါဝစရစျာန်၏ အာရုံဖြစ်သော ကသိုဏ်း-ရုပ်ကိုကောက်။ ကသိုဏ်းရုပ်ကို အတ္တ ဟု ယူ၍ (ဝုတ္တံ "ကသိဏရူပံ အတ္တာ"တိ။ ဂဟေတဗ္ဗာတိ ဘေနုစေတသ သမ္မန္နော။ ဒီ-ဋီ-(နဝ) ၁၊၄၄၁။) အတ္တ၏ ဂ.သုဏ်းရုပ်ဌ်ဖြစ်ပေါ်သောသညာကို သညာဟု စျာနုလာဘီတို့က ပညတ်ကြ၏။ တက္ကိတို့သည်ကား ကြံဆတွေးတောခြင်းမျှဖြင့်သာလျှင် "အတ္တာသည် ကသိုဏ်းရုပ်တည်း။ သေသည်မှ အထက်ဌ် မြဲ၏၊ သညာရှိ၏"ဟု ၎င်းကသိုဏ်းရုပ်ကို သမုတ်ကြသည်ဟူလို။

ဒီ-ဋီ-၁၊၁၇၀။ ဒီ-ဋီ-(နဝ) ၁၊၄၄၁။ တို့ဌ် စောဝနှာ သောဝနှာတို့ဖြင့် အကျယ်ဖြင့်ကြသည်။ ရူပီအ် ဝစနတ္ထ ကိုလည်း ဤသို့ပြုကြသည်။

ရူပတိ သီလေနာတိ ရူပီ။ ယော၊ အ ကြင်ကသိုဏ်းရုပ်သည်။ သီဝလန၊ အလေ့အား-ဖြင့်။ ရူပတိ၊ ဖောက်ပြန်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုကသိုဏ်းရုပ်သည်။ ရူပီ၊ မည်၏။ ဤဌ် ကသိုဏ်းရုပ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း အလေ့ရှိဟူသည် ဝစ္ဆိတကာလ အဝစ္ဆိတကာလ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကသိုဏ်းရုပ်အဆူးသို့ ရောက်သွားခြင်းပင် တည်း။ အတ္တာသည် ကသိုဏ်းရုပ်၊ကသိုဏ်းရုပ်သည် အတ္တဟု ယူသည်။

ရူပံ အသ အတ္ထိတိ ရူပီ။ အသ၊ ထိုအတ္တ၏။ ရူပံ၊ ကသိုဏ်းရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပီ၊ မည်၏။ သီလာပုတ္တကသ သဒ္ဒီရုံကဲ့သို့ အဘေဒဘေဒုပစာအား-ဖြင့် ကသိုဏ်းရုပ်ကိုပင် ကသိုဏ်းရုပ်ရှိသော အရာ ဟု ပြားသကဲ့သို့ ဆိုထားသည်ဟူလို။

ရူပဿ ရူပန္တိ အသ အတ္ထိတိ ရူပီ။ ရူပဿ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း။ ရူပံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း။ အသ၊ ထိုအတ္တ၏။ တံ၊ ထိုဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပီ၊ မည်၏။ "ရူပီနော မောာ" အာဘိမေမာတိကာဌ် ကဲ့သို့ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောဌီသော အတ္တဟူလို။ ဤသို့ ဝစနတ္ထ ၃-မျိုးဆိုကြသည်။

အရောဂေါတိ နိစ္စော။ဌ။ နတ္ထိ ဘေသ ရောဂေါ ဘဝေါ်ဘိ အရောဂေါတိ အရောဂသဒ္ဒသ နိစ္စပရိယာယတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဒီ-ဋီ-၁၊၁၇၁။ ရောဂသဒ္ဒါ ဘင်ပရိယာယော။ ဘင်သာပိ ရုဇ္ဇနဘာဝတော။ပ။ ရောဂသဒ္ဒါ ဝါ ဗျာဓိပရိယာယော။ ဒီ-ဋီ-(နဝ) ၁၊ ၄၄၁။ ရောဂသဒ္ဒါ နာကျင်ပျက်စီးခြင်း အနုက်ဟော၊ အတ္တသည် နာကျင်-ပျက်စီးခြင်းမရှိ၊ မြဲသည်ဟူလို။

၂၀-အရူပီအတ္တာသုတ်

၂၄၃။ (ဤသုတ်၌လည်း အာကာရဝါကျသာ ထူး၏။ အနက်ကား—) "အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ အရူပီ၊ အရူပစျာန်သမာပတ်၏ အာရုံ (ကသိဏာဋ္ဌါဠိမာကာသ, ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏ်, နတ္ထိဘော, အာကိဉ္စညာယတန)တည်း[1]။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ အရောဂေါ၊ နာကျင်ပျက်စီးခြင်း မရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏"။ (ဟူသည်တည်း။)

ဝိသတိမံ၊ နှစ်ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၂၁-ရူပီစအရူပံစအတ္တာသုတ်

၂၄၄။ "အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ ရူပီ စ၊ ကသိဏ်းရုပ်ဟူသော အာရုံလည်းဟုတ်၏။ အရူပီ စ၊ အရူပစျာန်သမာပတ်၏ အာရုံလည်းဟုတ်၏။ မရဏာ၊မှ။ ပရံ၊ ၌။ အရောဂေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏" ဟုပေး။

ကေဝိသတိမံ၊ နှစ်ဆဲ့တခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၂၂-နေဝရူပီနာရူပီအတ္တာသုတ်

၂၄၅။ "အတ္တာ၊ သည်။ နေဝ ရူပီ၊ ကသိဏ်းရုပ်ဟူသော အာရုံလည်းမဟုတ်။ နာရူပီ၊ အရူပစျာန်သမာပတ်၏ အာရုံလည်းမဟုတ်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ အရောဂေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏" ဟုပေး။ (နေဝရူပီ နာရူပီတိ တက္ကမတ္တေန ဂဟိတဒိဋ္ဌိ။ ၌။)

ဗာဝိသတိမံ၊ နှစ်ဆဲ့နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ အရူပီတိ စျာနံ "အတ္တာ"တိ ဂဟိတဒိဋ္ဌိ။ ၌။

အရူပသမာပတ္တိနိမိတ္တံ ပန အတ္တာတိ, သမာပတ္တိသညုဿ သညာတိ ဂဟေတ္မာ ဝါ နိဂ္ဂုဟ္ဏာဒယော ဝိယ တက္ကမတ္တေနေဝ ဝါ"အရူပီ အတ္တာ ဟောတိ ပရံ မရဏာ သညီ"တိ နံ ပညပေန္တိ။ ဒီ-၌ ၁၊၁၀၉။

ကသိဏာဋ္ဌ ါဠိမာကာသပဌမာရုပ္ပဝိညာဏနတ္ထိဘာဝါအာကိဉ္စညာယတနာနိ ယထာရုဟမရူပသမာပတ္တိနိမိတ္တံ နာမ။ နိမ္မပဏ္ဏေ တပ္ပရိမာဏော . တိတ္တကရသော ဝိယ သရီရပ္ပရိမာဏော အရူပီ အတ္တာ သရီရေ တိဋ္ဌတိတိ တက္ကမတ္တေနေဝ နိဂ္ဂုဟ "အရူပီ အတ္တာ သညီ"တိ ပညာ ပေန္တိတိ အာဟ "နိဂ္ဂုဟ္ဏာဒယော ဝိယာ" တိ။ ဒီ-ဋီ-(နဝ) ၁၊ ၄၄၂။

ထိုကဲ့သင့်သည်အားလျော်စွာ အရူပစျာန်သမာပတ် ၄-ပါး၏ အာရုံဖြစ်သည့် ကသိဏာဋ္ဌါဠိမာကာသပညတ်, ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏ်,နတ္ထိဘောပညတ်,အာကိဉ္စညာယတနတို့ကို အတ္တာဟုယူ၍ ထိုအတ္တာ၏ ၎င်းအရူပစျာန်သမာပတ် အာရုံ၌ဖြစ်သည့် သမာပတ်သညာကို "သညာ"ဟု စျာနလာဘီတို့က ပညတ်ကြသည်။

တက္ကီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား နိဂ္ဂုဟစသည်တို့ကဲ့သို့ အတွေးအဆမျှပြင့်သာလျှင် ၎င်းအရူပစျာန်သမာပတ်အာရုံကို "တမာရှက်၌ အရှက်ပမာဏရှိသမျှ ခါးသောအရသာရှိသကဲ့သို့ အတ္တာသည်လည်း ကိုယ်ခန္ဓာရှိသလောက်တည်း" ဟု ကြံဆပြီးလျှင် "အတ္တာသည် အရူပစျာန်သမာပတ်အာရုံတည်း၊ သေပြီးနောက် ပျက်စီးခြင်းမရှိ မြဲ၏ဟုဆိုင်း သညာရှိ၏ဟုဆိုင်း သမုတ်ခေါ်ဝေါ်ကြသည်"ဟု ဆိုလို၏။

၂၃-ကေန္ဓသုခီသုတ်

၂၄၆။ "အတ္တာ၊ သည်။ ကေန္ဓသုခီ၊ စင်စစ်ချမ်းသာရှိ၏- ဟု ပေး။ ကြင်းတူပြီ။ (ကေန္ဓ-သုခီတိ လာဘီတက္ကီဇာတိသဆုနံ ဥပ္ပန္နဒိဋ္ဌိ။ဌ။ အတိတ်၌ စင်စင်ချမ်းသာသော ကိုယ်ခန္ဓာ အတ္တ-ဘောကို နှလုံးသွင်းသော စျာနလာဘ်၏ သန္တာန်၌ ဤဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ ယခုဘဝ၌ ငါချမ်းသာသကဲ့သို့ နောက်ဘဝအဆက်ဆက်၌လည်း ငါချမ်းသာအံ့ဟု နှလုံးသွင်းသော တက္ကီ ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌ ဤဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ ၂-ဘဝ ၈-ဘဝ၌ ချမ်းသာသည်၏အဖြစ်ကို အောက်မေ့၍ မြင်နိုင်သော ဇာတိသရ ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ဤဒိဋ္ဌိဖြစ်၏ ဟူလို၏။)

တေဝီသတိမံ၊ နှစ်ဆဲ့သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၂၄-ကေန္ဓဒုက္ခီသုတ်

၂၄၇။ အတ္တာ၊ သည်။ ကေန္ဓဒုက္ခီ၊ စင်စစ် ဆင်းရဲရှိ၏- ဟု ပေး။

စတုဝီသတိမံ၊ နှစ်ဆဲ့လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၂၅-သုခဒုက္ခီသုတ်

၂၄၈။ အတ္တာ၊ သည်။ သုခဒုက္ခီ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲရှိ၏ - ဟုပေး။

ပဉ္စဝီသတိမံ၊ နှစ်ဆဲ့ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၂၆-အဒုက္ခမသုခီသုတ်

၂၄၉။ အတ္တာ၊ သည်။ အဒုက္ခမသုခီ၊ ဆင်းရဲချမ်းသာမရှိ- ဟုပေးရုံသာ။

ဆဗ္ဗီသတိမံ၊ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဒုတိယပေယျာလော၊ တည်း။

တဿ၊ ထိ ဒုတိယပေယျာလ၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ကား—

ဝါတံ၊ ဝါတသုတ်ဌင်း။ တေမမ၊ တေမမသုတ်ဌင်း။ သောအတ္တာ၊ သောအတ္တာသုတ်ဌင်း။ နောစမေသိယာ၊ နောစမေသိယာသုတ်ဌင်း။ နတ္ထိ၊ နတ္ထိဒိန္နသုတ်ဌင်း။ ကရောတော၊ ကရောတောသုတ်ဌင်း။ ဟေတု စ၊ ဟေတုသုတ်ဌင်း။ မဟာဒိဋ္ဌေန၊ မဟာဒိဋ္ဌိ အမည်ဖြင့်။ အဋ္ဌမံ၊ ၈-ခုမြောက်သုတ်ဌင်း။ သဿတော၊ သဿတဒိဋ္ဌိသုတ်ဌင်း။ အသဿတော စေဝ၊ အသဿတဒိဋ္ဌိသုတ်ဌင်း၊ အန္တာနန္တဝါ စ၊ အန္တဝါသုတ်, အနန္တဝါသုတ်ဌင်း။ (ဝုစ္စတိကာ၊ဂါထာပူရဏာ။) တံဇီဝံ၊ တံဇီဝံတံသရီရံသုတ်ဌင်း။ အညံဇီဝံ စ၊ အညံဇီဝံ အညံသရီရံသုတ်ဌင်း။ တထာဂတော၊ တထာဂတအမည်ဖြင့်။ စတ္တာရော၊ ၄-သုတ်တို့ဌင်း။ ရူပီအတ္တာဟောတိ၊ ရူပီအတ္တာသုတ်ဌင်း။ အရူပီစအတ္တာဟောတိ၊ အရူပီ အတ္တာသုတ်ဌင်း။ ရူပီစအရူပီစအတ္တာဟောတိ၊ ရူပီစအရူပီစအတ္တာသုတ်ဌင်း။ နေဝရူပီနာရူပီ အတ္တာဟောတိ၊ နေဝရူပီနာရူပီအတ္တာသုတ်ဌင်း။ ကေန္ဓသုခီအတ္တာဟောတိ၊ ကေန္ဓ-သုခီသုတ်ဌင်း။ ကေန္ဓဒုက္ခီအတ္တာဟောတိ၊ ကေန္ဓဒုက္ခီသုတ်ဌင်း။ သုခဒုက္ခီအတ္တာ

ဟောတိ၊ သုခဒုက္ခီသုတ်ရင်း။ အဒုက္ခမသုခီအတ္တာဟောတိအရောဂေါပရံမရဏာ၊ အဒုက္ခ မသုခီသုတ်ရင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆဋ္ဌသတိ၊ ၂၆-ပါးသော။ ဣမေ သုတ္တာ၊ ဤသုတ်တို့ကို။ ဒုတိယဝါရေန၊ဒုတိယဝါရအားဖြင့်။ ဒေသိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသည် တည်း။

၃-တတိယဂိမနဝဂ်

၁-နဝါတသုတ်

၂၅၀။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံမှစ၍ နော ဟေတံ ဘန္တေတိုင်အောင် မထူးပြီ။) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထိုသဘောတရား သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ တဿ ဘိ၊ ထိုဆင်းရဲသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ တံ၊ ထိုဆင်းရဲကို။ ဥပါဒါယ၊ အကြောင်းပြု၍။ "နဝါတာ။ပ။ သေကဒ္ဒါယိဒ္ဓိတာတိ၊ သေကဒ္ဒါယိဒ္ဓိတာ"ဟူ၍။ ဝေါ၊ ဤသို့။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ (ကြင်းမထူးပြီ။)

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂၅၁-၂၂၄။ (ဒုတိယဝဂ္ဂေ ဝိယ၊ ဒုတိယဝဂ်ဌကဲ့သို့။ စတုဝီသတိ၊ ၂၄-ပါးသော။ သုတ္တာနိ၊ သုတ်တို့ကို။ ပူရေတဗ္ဗာနိ၊ ပြည့်စေအပ်ကုန်၏။)

ပဌဝိသတိမံ၊ နှစ်ဆဲငါးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၂၆-အဒုက္ခမသုခီသုတ်

၂၂၅။ (ဤသုတ်လည်း မထူးပြီ။)

ဆဗ္ဗီသတိမံ၊ နှစ်ဆဲခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

တတိယပေယျာလော၊ တည်း။

၄-စတုတ္ထဂမနဝဂ်

၁-နဝါတသုတ်

၂၂၆။ (ဤသုတ်လည်း မထူးပြီ။ ရူပံ နိစ္စံ ဝါ စသည်ကို အနုတ္တလက္ခဏသုတ် စာပိုဒ် ၅၉-ရှု၍ သမ္မန်။)

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂၂၇-၃၀၀။ (ဒုတိယဝဂ္ဂေ ဝိယ၊ ဌကဲ့သို့။ ပူရေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။)

ပဌဝိသတိမံ၊ နှစ်ဆဲငါးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၂၆-အဒုက္ခမသုခိသုတ်

၃၀၁။ (ဤသုတ်လည်း တူပြီ။)

ဆဋ္ဌိသင်္ခါ နှင့်ဆဲခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ပုရိမဂမနေ၊ ပုရိမဂမနဝဂ်၌။ အဌာရသ၊ ၁၈-သုတ်ကုန်သော။ ဝေယျာဂရဏာ ဝေယျာဂရဏတို့တည်း။ ဒုတိယဂမနေ၊ ဒုတိယဂမနဝဂ်၌။ ဆဋ္ဌိသံ၊ ၂၆-သုတ်သော။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာနိ၊ ခွဲအပ်သောသုတ်တို့တည်း။ တတိယဂမနေ၊ တတိယဂမနဝဂ်၌။ ဆဋ္ဌိသံ၊ ၂၆-သုတ်သော။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာနိ၊ ခွဲအပ်သောသုတ်တို့တည်း။ စတုတ္ထဂမနေ၊ စတုတ္ထဂမနဝဂ်၌။ ဆဋ္ဌိသံ၊ ၂၆-သုတ်သော။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာနိ၊ ခွဲအပ်သောသုတ်တို့တည်း။

ဒိဋ္ဌိသံယုတ္တံ၊ ဒိဋ္ဌိသံယုတ်သည်။ သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

၄-သြက္ကန္ဒာသံယုတ်

၁-စက္ခုသုတ်

၃၀၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဝိပရိဏာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ သောတံ၊ သောတပသာဒသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဝိပရိဏာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ ဃာနံ၊ ဃာနပသာဒသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဝိပရိဏာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ ဇိဝှါ၊ ဇိဝှါပသာဒသည်။ ဝိပရိဏာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာ-ဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ ကာယော၊ ကာယပသာဒသည်။ အနိစ္စော၊ မမြဲ။ ဝိပရိဏာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ မနော၊ ဘဝင်စိတ်သည်။ အနိစ္စော၊ မမြဲ။ ဝိပရိဏာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဣမေ ဓမ္မေ၊ ဤသဘောတရားတို့ကို။ ဧवं၊ ဤသို့။ သဒ္ဒဟတိ၊ ယုံကြည်၏။ အဓိမုစ္စတိ၊ သက်ဝင်၏။ အယံ၊ ဤသူကို။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ မဖောက်ပြန်သောသဘောရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးမြဲသော အရိယမဂ်(သောတာပတ္တိမဂ်)သို့။ သြက္ကန္တော၊ သက်ဝင်သော။ (သြက္ကန္တော သမ္မတ္တနိယာမန္တိ ပဝိဋ္ဌော အရိယမဂ္ဂံ။ဌ။ ဒဿနမ္မိ သမ္မတ္တံ၊ တံသိဒ္ဓိနဝသေန ပဝတ္တနိယာမော သမ္မတ္တနိယာမော။ဋီ။) သပ္ပုရိသဘူမိ ။ သူတော်ကောင်းဘုံ(အဆင့်)သို့။ သြက္ကန္တော၊ သက်ဝင်သော။ ပုထုဇနဘူမိ ။ ပုထုဇဉ်ဘုံ(အဆင့်)ကို။ ဝီတိဝတ္တော၊ လွန်ပြီးသော။ ယံ ကမ္မံ၊ အကြင်အမှုကို။ ကတ္တာ၊ ပြုသည်ရှိသော်။ နိရယံ ဝါ ဥပ၊ ငရဲ၌သော်၎င်း။ တိရစ္ဆာန-ယောနိ ဝါ ဥပ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ စုဝေးရာအရပ်၌သော်၎င်း။ ပေတ္တိဝိသယံ ဝါ ဥပ၊ ပြိတ္တာတို့၏ နေရာဌာန၌သော်၎င်း။ ပဋေယ္ယ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တံ ကမ္မံ၊ ထိုအမှုကို။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်သော။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို။ နု သစ္ဆိ-ကရောတိ၊ မျက်မှောက်မပြုသေး။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ ကာလံ ကာတုံ၊ အတ္တဘောကို ပစ်ချခြင်းကို ပြုခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗော စ၊ မထိုက်သော။ သဒ္ဓါနုသာရီ၊ သဒ္ဓါဖြင့် အစဉ်အောက်မေ့သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယဿ ခေါ၊ အကြင်သူ၏။ ဧवं၊ ဤသို့။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤသဘောတရားတို့သည်။ မတ္တသော၊ အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သစ္စာဘီသမယအားဖြင့် ကြည့်ရှုသိမြင်ခြင်းငှါ။ ခမန္တိ၊ စွမ်းနိုင်ကုန်၏ ။ အယံ၊ ဤသူကို။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ သို့။ သြက္ကန္တော၊ သော။ပ။ ကာလံ ကာတုံ၊ ငှါ။ အဘဗ္ဗော စ၊ သော။ ဓမ္မာနုသာရီ၊ ပညာတရားဖြင့် အစဉ်အောက်မေ့သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဣမေ

၁။ မတ္တသော နိဗ္ဗာနံ ခမန္တိတိ ပမာဏတော သြလောကနံ ခမန္တိ။ဌ။ သြလောကနန္တိ သစ္စာဘိသမယ-သင်္ခါတံ ဒဿနံ။ ခမန္တိ သဟန္တိ၊ ဉာယန္တိတိ အတ္ထော။ ဋီ။ ဣမေ ဓမ္မာ ပညာယ နိဗ္ဗာနံ ခမန္တိ=ဤစက္ခု စသော သဘောတရားတို့သည် ရှုသောသူ၏ဉာဏ်ပညာဖြင့် ရှုခြင်း, သစ္စာ ၄-ပါးကို သိမြင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ကုန်၏၊ ဤသဘောတရားတို့ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့် သိအပ်ကုန်၏ ဟူလို။

ခမ္မေ၊ ဤသဘောတရားတို့ကို။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ အယံ၊ ဤသူကို။ အဝိနိုပါတခမ္မော၊ အလိုအာသာကင်းလျက် ဖရိုဖရဲကျခြင်းသဘော မရှိသော။ နိယတော၊ မဂ္ဂနိယာမအားဖြင့်မြဲသော။ သမ္မောဓိပရာယနော၊ ကောင်းစွာ သိကြောင်း အထက်မဂ် ၃-ပါးလျှင် လည်းလျှောင်းဆုရှိသော၊ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ပဌမ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ရူပသုတ်

၃၀၃။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပါ၊ ရူပါရုံတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ ဝိပရိဏာမိနော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိကုန်၏။ အညထာဘာဝိနော၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်၏။ သဒ္ဒါ၊ သဒ္ဒါရုံတို့သည်။ပ။ ဂန္ဓာ၊ ဂန္ဓာရုံတို့သည်။ပ။ ရသာ၊ ရသာရုံတို့သည်။ပ။ ဖောट္ဌဗ္ဗာ၊ ဖောट္ဌဗ္ဗာရုံတို့သည်။ပ။ ဓမ္မာ၊ ဓမ္မာရုံတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ ဝိပရိဏာမိနော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိကုန်၏။ အညထာဘာဝိနော၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း ရှိကုန်၏။ (ယော ဘိက္ခဝေမှ စ၍ သမ္မောဓိပရာယနောတိုင် ပေးမြဲ။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဝိညာဏသုတ်

၃၀၄။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဝိပရိဏာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း ရှိ၏။ သောတဝိညာဏံ၊ သည်။ပ။ ဃာနဝိညာဏံ၊ သည်။ပ။ ဇိဝှါဝိညာဏံ၊ သည်။ပ။ ကာယဝိညာဏံ၊ သည်။ပ။ မနောဝိညာဏံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဝိပရိဏာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ (ယော ဘိက္ခဝေမှစ၍ သမ္မောဓိပရာယနောအထိ ပေးမြဲ။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၄-သမ္မာသုတ်

၃၀၅။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စက္ခုသမ္ဖဿော၊ စက္ခုသမ္ဖဿသည်။ အနိစ္စော၊ မမြဲ။ ဝိပရိဏာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝိ၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ သောတသမ္ဖဿော၊ သည်။ပ။ ဃာနသမ္ဖဿော၊ သည်။ပ။ ဇိဝှါသမ္ဖဿော၊ သည်။ပ။ ကာယသမ္ဖဿော၊ သည်။ပ။ မနောသမ္ဖဿော၊ သည်။ အနိစ္စော၊ မမြဲ။ ဝိပရိဏာမိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းရှိ၏ (ယော ဘိက္ခဝေမှစ၍ သမ္မောဓိပရာယနောအထိ ပေးမြဲ။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-သမ္မသ္ဆာသုတ်

၃၀၆။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စက္ခုသမ္မဿဇာ၊ စက္ခုသမ္မဿဇကြောင့် ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲ။ ဝိပရိဏာမီ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝီ၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ သောတသမ္မဿဇာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊သည်။ပ။ ဃာနသမ္မဿဇာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ပ။ ဇိဝှါသမ္မဿဇာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ပ။ ကာယသမ္မဿဇာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ပ။ မနောသမ္မဿဇာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲ။ ဝိပရိဏာမီ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝီ၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ (ယော ဘိက္ခဝေမှစ၍ သမ္ဖောဓိပရာယနောတိုင် ပေးမြဲ။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ရူပသညာသုတ်

၃၀၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပသညာ၊ ရူပသညာသည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲ။ ဝိပရိဏာမီ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝီ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ (ကြွင်းပေးမြဲ။ သညာ ၆-ပါးကို ဟောတော်မူ၏။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ရူပသဉ္ဇေတနာသုတ်

၃၀၈။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပသဉ္ဇေတနာ၊ ရူပသဉ္ဇေတနာသည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲ။ ဝိပရိဏာမီ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝီ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ (ကြွင်းပေးမြဲ။ သဉ္ဇေတနာ ၆-ပါးကို ဟောတော်မူ၏။)

သတ္တမံ၊ ခုနှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ရူပတဏှာသုတ်

၃၀၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပတဏှာသည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲ။ ဝိပရိဏာမီ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။အညထာဘာဝီ၊တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ (ကြွင်းပေးမြဲ။ တဏှာ ၆-ပါးကို ဟောတော်မူ၏။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ပထဝီဓာတုသုတ်

၃၁၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပထဝီဓာတု၊ ပထဝီဓာတ်သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲ။ ဝိပရိဏာမီ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝီ၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ (ကြွင်း ပေးမြဲ။ ဓာတ် ၆-ပါးကို ဟောတော်မူ၏။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ခန္ဓသုတ်

၄၁၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပံ၊ ရူပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ ပျက်။ ဝိပရိဏာမိ၊ ပြောက်ပြန်ခြင်းရှိ၏။ အညထာဘာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ (ကြွင်းပေးမြဲ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါးကို ဟောတော်မူ၏။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

သြက္ကန္တသံယုတ္တံ၊ သြက္ကန္တသံယုတ်သည်။ သမတ္တံ၊ ပြီး၏။

တဿ၊ ထို သြက္ကန္တသံယုတ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါန်းကား—

စက္ခု၊ စက္ခုသုတ်ရင်း။ ရူပဠ္ဠ ရူပသုတ်ရင်း။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏသုတ်ရင်း။ ဖဿော စ၊ သမ္ဖဿသုတ်ရင်း။ ဝေဒနာယ စ၊ သမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာသုတ်ရင်း။ (ပစ္စတ္တတ္ထ တတိယာ။) သညာ စ၊ ရူပသညာသုတ်ရင်း။ စေတနာ၊ ရူပသဉ္ဇေတနာသုတ်ရင်း။ တဏှာ၊ ရူပတဏှာသုတ်ရင်း။ ဓာတု၊ ပထဝီဓာတုသုတ်ရင်း။ ခန္ဓေန၊ ခန္ဓသုတ်ရင်း။ (ပစ္စတ္တတ္ထ တတိယာပင်။) တေ ဒသ၊ ထို ၁၀-သုတ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၅-ဥပ္ပါဒသံယုတ်

၁-စက္ခုသုတ်

၃၁၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စက္ခုဿ၊ စက္ခုပသာဒ၏။ ယော ခေါ ဥပ္ပါဒေါ၊ အကြင်ဖြစ်ခြင်းသည်။ ယာ ဌိတိ၊ အကြင်တည်ခြင်းသည်။ ယာ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ အကြင်ရှေးရှု ဖြစ်ခြင်းသည်။ ယော ပါတုဘာဝေါ၊ အကြင် ထင်ရှားစွာဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) သေသ၊ ဤ (စက္ခုပသာဒ၏) ဖြစ်ခြင်း တည်ခြင်း ထင်ရှားစွာဖြစ်ခြင်းသည်။ ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲ၏။ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ရောဂါနံ၊ အနာရောဂါတို့၏။ ဌိတိ၊ တည်ခြင်းတည်း။ ဇရာမရဏဿ၊ အိုခြင်း သေခြင်း၏။ ပါတုဘာဝေါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းတည်း။ (သောတ,ဃာန,ဇိဝှါ,ကာယ, မနတို့၌လည်း ဤနည်းပေး။)ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စက္ခုဿ၊ ၏။ ယော စ နိရောဓော၊ အကြင်ချုပ်ခြင်းသည်။ ယော ဝူပသမော၊ အကြင်ငြိမ်းခြင်းသည်။ ယော အတ္ထင်္ဂမော၊ အကြင်ကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သေသ၊ ဤ (စက္ခုပသာဒ၏) ချုပ်ခြင်း ငြိမ်းခြင်း ကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ရှိ၏) သေသ၊ ဤ(စက္ခုပသာဒ၏) ချုပ်ခြင်း ငြိမ်းခြင်း ကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်။ ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲ၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းတည်း။ ရောဂါနံ၊ အနာရောဂါတို့၏။ ဝူပသမော၊ ငြိမ်းခြင်းတည်း။ ဇရာမရဏဿ၊ အိုခြင်း သေခြင်း၏။ အတ္ထင်္ဂမော၊ ကွယ်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်း တည်း။ (ကြွင်း-ပေးမြဲ။)

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ရူပသုတ်

၃၁၃။ (ဤသုတ်၌ ရူပါနံ၊ ရူပါရုံတို့၏- ဟု ပေး၊ ကြွင်းမထူး။ အာရုံ ၆-ပါးကို ဟောတော်မူသည်သာထူး၏။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဝိညာဏသုတ်

၃၁၄။ (ဤသုတ်၌ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏- ဟုပေး၊ ကြွင်းမထူး။ ဝိညာဉ် ၆-ပါးကို ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏)။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-သမ္ဖဿသုတ်

၃၁၅။ (ဤသုတ်၌ စက္ခုသမ္ဖဿဿ၊ စက္ခုသမ္ဖဿ၏- ဟုပေး၊ ကြွင်းမထူး။ သမ္ဖဿ ၆-ပါး ကို ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏)။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-သမ္မသောဝါဒသုတ်

၃၁၆။ (ဤသုတ်၌ စကျွသမ္မသောဝယ၊ သော။ ဝေဒနာဝယ၊ ၏- ဟူ၍ပေး။ ဝေဒနာ ၆-ပါး ကို ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏)။

ပဌမံ၊ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-သညာသုတ်

၃၁၇။ (သညာ ၆-ပါးကို ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏။)

ဆဋ္ဌံ၊ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-သဠေတနာသုတ်

၃၁၈။ (သဠေတနာ ၆-ပါးကို ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏။)

သတ္တမံ၊ ခုနှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-တဏှာသုတ်

၃၁၉။ (တဏှာ ၆-ပါ်းကို ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဓာတုသုတ်

၃၂၀။ (ဓာတ် ၆-ပါးကို ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ခန္ဓသုတ်

၃၂၁။ (ခန္ဓာ ၅-ပါးကို ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဥပ္ပါဒသံယုတ္တံ၊ ဥပ္ပါဒသံယုတ်သည်။ သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

(ဤဥဒ္ဒါန်းဂါထာလည်း သြဂ္ဂန္ဓသံယုတ် ဥဒ္ဒါန်းဂါထာအတိုင်းပေး။)

၆-ကိလေသသံယုတ်

၁-စက္ခုသုတ်

၃၂၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စက္ခုသ္မိံ၊ စက္ခုပသာဒဋ္ဌာ။ ယော ဆန္ဒရာဂေါ၊ အကြောင် လိုချင်တပ်မက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။)သော၊ ဤ(စက္ခုပသာဒဋ္ဌာ)လိုချင်တပ်မက်ခြင်း သည်။ (ဧသောတိ စက္ခုသ္မိံ ဆန္ဒရာဂေါ။ဒုဋ္ဌိ။) စိတ္တာသ၊ ကာမ,ရူပ,အရူပ,လောကုတ္တရာစိတ်ကို။ ဥပက္ကိလေသော၊ ကပ်၍ ညစ်နွမ်းပူပန်စေတတ် နှိပ်စက် တားမြစ်တတ်၏[1]။ (သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ,ကာယ,မနတို့ဌာ်လည်း ဤနည်းပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော ခေါ ဘိက္ခုနော၊အကြောင်ရဟန်း သည်။ ဣမေသု ဆသု ဌာနေသု၊ ဤ၆-ဌာနတို့ဌာ်။ စေတသော၊ ကာမ,ရူပ,အရူပ,လောကုတ္တရာ စိတ်ကို။ ဥပက္ကိလေသော၊ ကပ်၍ညစ်နွမ်းပူပန်စေမှ, နှိပ်စက်တားမြစ်မှသည်။ ဝါ၊ ကို။ ပဟီနော၊ ပယ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဃ၊ ထိုရဟန်း၏။ စိတ္တံ၊ သမထ ဝိပဿနာစိတ်သည်။ (စိတ္တန္တို့ သမထဝိပဿနာစိတ္တံ။ဒု။) နေက္ခမ္မနိန္နံ စ၊ ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်သော မဂ်ဖိုလ် ထွက် မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ်သည်သာလျှင်[2]။ ဟောတိ၊ ၏။ နေက္ခမ္မပရိဘာဝိတံ၊ ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်သော မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဖြင့် ထုံအပ်သော။ စိတ္တံ၊ သမထဝိပဿနာစိတ်သည်။ အဘိညာသစ္ဆိကရဏီယေသု၊ (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့်) ရှေးရှုသိ၍ မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊အရိယမဂ်နှင့် ယှဉ်သော အဘိညာဉ် ၆-ပါး တရားတို့ဌာ်[3]။ ကမ္မနိယံ၊ အမှုဌာ် ကောင်းသည်ဟူ

၁။ စိတ္တသောသော ဥပက္ကိလေသောတိ ကတရစိတ္တာသ? ဘုဉ္ဇမာနစိတ္တာသ။ဒု။ ဥပေစ္စ ကိလေသေတိတိ ဥပက္ကိလေသော။ဒု။

ဥပေစ္စ ကိလေသေတိ ဥပတာပေတိ မလိနဘာဝံ ကာရေတိတိ ဥပက္ကိလေသော။ ကာမ, ရူပ, အရူပစိတ်ကို ပူပန်စေတတ် ညစ်နွမ်းစေတတ်သော စက္ခုပသာဒဋ္ဌာ လိုချင် တပ်မက်ခြင်းကိုကောက်။ ကိလိသဓာတ် တာပန မလိနတ္ထ။

ဥပေစ္စ ကိလေသတိ ဗာဓေတိတိ ဥပက္ကိလေသော။ လောကုတ္တရာစိတ်ကို (မဖြစ်အောင်) နှိပ်စက်တားမြစ် တတ်သော စက္ခုပသာဒဋ္ဌာ လိုချင်တပ်မက်ခြင်းကိုကောက်။ ကိလိသဓာတ်၊ ဗာဓနတ္ထ။

၂။ နေက္ခမ္မနိန္နန္တိ နဝလောကုတ္တရမဂ္ဂနိန္နံ။ဒု။

အရိယဖလံ ပဋ္ဌိပ္ပဿဒ္ဓိပဟာနဝေသေန ပဝတ္တိယာ သဗ္ဗသံကိလေသတော နိက္ခန္တတ္တာ နေက္ခမ္မံ၊ မဂ္ဂနိဗ္ဗာနာနံ ပန နေက္ခမ္မဘာဝေါ ဥက္ကံ်သတော ဂဟိတော ဝေါတိ အာဟ "နေက္ခမ္မနိန္နန္တိ နဝလောကုတ္တရမဂ္ဂနိန္နံ" ဣတိ၊ ဒု။

ဖိုလ်သည် ပဋ္ဌိပ္ပဿဒ္ဓိပဟာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဖြင့် အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက် တတ်သောကြောင့် နေက္ခမ္မမည်၏။ မဂ်နှင့်နိဗ္ဗာန်တို့ နေက္ခမ္မမည်သည်၏ အဖြစ်ကိုကား ဥက္ကံ်သ နည်းဖြင့် ယူအပ်၏။ မဂ်နှင့်နိဗ္ဗာန်သည် အမှန်အစစ်အားဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်တတ်သောကြောင့် နေက္ခမ္မ သာ၍မည်၏ ဟူလို။

၃။ အဘိညာသစ္ဆိကရဏီယေသု ဓမ္မေသုတိ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏေန အဘိဇာနိတ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗေသု ဆဋ္ဌ-ဘိညာဓမ္မေသု။ဒု။

၍။ခါယတိ၊ ထင်၏(ခေဓာတ်-သတ္ဖတ္ထု၊ ဥပဒ္ဒာနတ္ထ)။ တနည်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဘိညာသစ္ဆိ-ကရဏီယေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ကမ္မနိယံ၊ ဟူ၍။ ခါယတိ၊ ဆိုအပ်၏ (ခ၊ဓာတ်၊ ကထ-နတ္ထ)။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးဈာသောသုတ်တည်း။

၂-ရူပသုတ် ၁၀-ခန္ဓသုတ်

၃၂၃-၃၃၁။ (ရူပသုတ်အစ ခန္ဓသုတ်အဆုံး ပေါင်း ၉-သုတ်လည်း စက္ခုသုတ်ကို မှီး၍ပေး။)

ဒုတိယံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ကိလေသသံယုတ္တံ၊ ကိလေသသံယုတ်သည်။ သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

(ဥဒ္ဒါန်းဂါထာလည်း သြဂ္ဂန္ဓသံယုတ်အတိုင်းပေး။)

အဘိဇာနိတ္ဘာတိ အဘိမုခဘာဝေန ဇာနိတ္ဘာ၊ သစ္ဆိကာတဗ္ဗေသူတိ ပစ္စက္ခကာတဗ္ဗေသု၊ ဆဠဘိညာ ဓမ္မေသူတိ အရိယမဂ္ဂသမ္မယုတ္တဓမ္မေသု။ ဋီ။

မဂ်ဝိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာစိတ်သည် အရိယမဂ်နှင့်ယှဉ်သည့် အဘိ-ညာဉ်ဖြစ်ရန် လွယ်ကူသည် ဟူလို။

သံ-နိ ၄-၁၃ — ပ-မ-ဒ-သ-၀

၇-သာရိပုတ္တာသံယုတ်

၁-ဝိဝေကဇသုတ်

၃၃၂။ ကော်၊ တပါးသော။ သမယ်၊ အခါ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ အရှင်သာရိပုတြာ သည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိပြည်၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ အနာထပိဏ်သူဌေး၏။ အာရာမေ၊ အရံဖြစ်သော။ (အနာထပိဏ်သူဌေး လှူဒါန်းအပ်သောကြောင့် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ် သည်ဟူလို။) ဇေတဝနေ၊ ဇေတမင်းသား၏ ဥယျာဉ်၌။ ဝါ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ (ဇေတသ ရာဇကုမာရဿ ဝနေ သံ-ဌ ၁၊၁၁။ဌင်းအနာထပိဏ်လှူဒါန်းသည့် အရံ, ဇေတမင်းသား၏ ဥယျာဉ်အတွင်း၊ ဝါ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်အတွင်း တခုခုသော ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူသည်ဟူလို။) အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ပုဗ္ဗဏှ သမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ နိဝါသေတ္ဝာ၊ သင်းပိုင်ကိုပြင်ဝတ်၍။ ပတ္တစီဝရံ၊ သပိတ်သင်္ကန်းကို။ အာ-ဒါယ၊ ယူ၍။ သာဝတ္ထိ ံ၊ သာဝတ္ထိပြည်သို့။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဆွမ်းအလိုငှါ။ ပါဝိသိ၊ ဝင်တော်မူပြီ။ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိပြည်၌။ ပိဏ္ဍာယ၊ ငှါ။ စရိတ္ဝာ၊ လှည့်လည်၍။ ပစ္ဆာဘတ္တံ၊ ဆွမ်းစားပြီး သည်မှ နောက်၌။ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော၊ ဆွမ်းရှာရာအရပ်မှ ဖဲတော်မူ၍။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ အန္ဓဝနံ။ အန္ဓတောဝသည်။ (အတ္ထိ၏။) တေန၊ ထိုအရပ်သို့။ ဒိဝါဝိဟာရာယ၊ နေ့သန်းရန်အလိုငှါ။ ဥပသင်္ကမိ၊ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီ။ အန္ဓဝနံ၊ အန္ဓတောသို့။ အဇ္ဈောဂါဟေတ္ဝာ၊ ဝင်၍။ အညတရသ္မိ ံ တခုသော။ ရုက္ခမူလေ၊ သစ်ပင်ရင်း၌။ ဒိဝါဝိဟာရံ၊ နေ့သန်းရာအလိုငှါ။ နိသီဒိ၊ ထိုင်နေတော်မူပြီ။

အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ သာယန္ဟသမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ (တပါး တည်း) ကန်းအောင်းရာမှ။ ဝုဋ္ဌိတော၊ ထတော်မူသည်ဖြစ်၍။ ယေန၊ ၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ ၏။ အာရာမော၊ သော။ ဇေတဝနံ၊သည်။ (အတ္ထိ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ပြီ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ ကို။ ဒူရတောဝ၊ အဝေးမှသာလျင်။ အာဂစ္ဆန္တံ၊ ကြွလာတော်မူသည်ကို။ အဒ္ဒသ ခေါ၊ မြင်ပြီ။ ဒိသ္ဝာန၊ မြင်၍။ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ ကို။ "အာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ ငါ့ရှင်သာရိပုတြာ။ တေ၊ သင်၏။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဝိပ္ပသန္နာနိ ခေါ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်ကုန်၏။ မုခဝဏ္ဏော၊ မျက်နှာအဆင်းသည်။ ပရိသုဒ္ဓေါ၊ စင်ကြယ်၏။ ပရိယောဒါတော၊ ဖြူစင်၏။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ အဇ္ဇ၊ယနေ့။ ဂတမေန ဝိဟာရေန၊ အဘယ်သို့သောနေခြင်းဖြင့်။ ဝိဟာသိတိ၊ နေတော်မူပါသနည်း" ဟူသော။ ဇော်၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မေးလျှောက်ပြီ။

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် (အာနန္ဒာ)။ ဣဓ၊ ဤနေ့၌။ အဟံ၊ ငါသည်။ ကာမေဟိ၊ ဝတ္ထုကာမ, ကိလေသာကာမတို့မှ။ ဝိဝိစ္စေဝ၊ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင်။ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ အကုသိုလ်တရား တို့မှ။ ဝိဝိစ္စ၊ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင်။ သဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သဝိစာရံ၊ ဝိစာရနှင့် တကွဖြစ်သော။ ဝိဝေကဇံ၊ နိဝရဏတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ပီတိသုခံ၊ ဖရဏာပီတိ, စေတသိကသုခရှိသော။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ဖြစ်စေ၍။ ဝိဟရामိ၊ နေပါ၏။ အာဝုသော၊ငါ့ရှင်(အာနန္ဒာ)။တဿ မယှံ၊ ထိုငါ၏။ "အဟံ၊ငါသည်။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇာ-မိတိ ဝါ၊ ဝင်စား၏"ဟူ၍သော်၎င်း။ "အဟံ၊သည်။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပန္နောတိ ဝါ၊ ဝင်စားပြီ" ဟူ၍သော်၎င်း။"အဟံ၊ သည်။ ပဌမာ ဈာနာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌိတောတိ ဝါ၊ ထပြီ"ဟူ၍သော်၎င်း။ ဇော်၊

ဤသို့ စဲ့လမ်းမှတ်ထင်မှုသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတြာက မိန့်ဆိုပြီ။ တထာ ဟိ ပန၊ ဆက်၍လျှောက်ပါဦးအုံ့။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တသ၊ အရှင်သာရိပုတြာသည်။ ဒီဃရတ္တံ၊ရှည်စွာသောနေ့ညဉ့်ပတ်လုံး။ အဟက်ာရမမက်ာရမာနာနုသယာ၊ ဒိဋ္ဌိ တဏှာမာနတို့ကို။ သုသမူဟတာ၊ ကောင်းစွာ အကြွင်းမဲ့ပယ်နုတ်အပ်ကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တသ၊ ၏။ "အဟံ၊ သည်။ ပဌမံ စျာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇာမိတိ ဝါ၊ ဝင်စား၏"ဟူ၍သော်၎င်း။ "အဟံ၊ သည်။ ပဌမံ စျာနံ၊ ကို။ သမာပန္နောတိ ဝါ၊ ဝင်စားပြီ"ဟူ၍သော်၎င်း။ "အဟံ၊ သည်။ ပဌမာ စျာနာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌိတောတိ ဝါ၊ ထပြီ" ဟူ၍သော်၎င်း။ ဧवံ၊ ဤသို့ စဲ့လမ်းမှတ်ထင်မှုသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်အာနန္ဒာက လျှောက်ပြီ။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-အဝိတက္ကသုတ်

၃၃၃။ (ထူးရာကိုသာ ရေးအုံ့။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် (အာနန္ဒာ)။ ဣဓ၊ ၌။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဝိဘက္ကဝိစာရာနံ၊ ဝိဘက်ဝိစာရတို့၏။ ဥပသမာ၊ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌။ စေတသော၊ စိတ်ကို။ သမ္မသာဒနံ၊ ကြည်လင်စေတတ်သော။ စေတသော၊ စိတ်၏။ ဧကောဒိဘावံ၊ မြတ်သောသမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်သော။ အဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်မရှိသော။ အဝိစာရံ၊ ဝိစာရမရှိသော။ သမာဓိဇံ၊ ပဌမစျာန်သမာဓိကြောင့်ဖြစ်သော။ ပီတိသုခံ၊သော။ ဒုတိယံ စျာနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရामိ၊ ၏။ (ကြွင်းမထူး။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ပီတိသုတ်

၃၃၄။ (ထူးရာကိုသာ ရေးအုံ့။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(အာနန္ဒာ)။ ဣဓ၊ ၌။ အဟံ၊ သည်။ ပီတိယာ၊ ပီတိကို။ ဝိရာဂါ စ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း။ (စ-သဒ္ဒါဖြင့် ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာကို ပြန်၍ဆည်း။) ဥပေက္ခကော စ၊ လျစ်လျူ၊ရှုသည်ဖြစ်၍ဌင်း။ သတော စ၊ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ဌင်း။ သမ္ပဇာနော စ၊ ဆင်ခြင်တတ်သော ပညာရှိသည်ဖြစ်၍ဌင်း။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ သုခဉ္စ၊ ကာယိကစေတသိကသုခ ၂-ပါးကိုလည်း။ ကာယေန၊ နာမကာယဖြင့်။ ပဋိသံဝေဒေမိ၊ ခံစား၏။ ယံ၊ အကြင်တတိယစျာန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ တံ၊ ထိုတတိယစျာန်ရပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အရိယာ၊ (ဘုရားစသော)အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ "ဥပေက္ခကော၊ (တတိယစျာန်ချမ်းသာကိုပင်)လျစ်လျူ၊ရှုနိုင်ပေသူ။ သတိမာ၊ သတိရှိပေသူ။ သုခဝိဟာရီတိ၊ ချမ်းသာစွာနေလေ့ရှိပေသူ"ဟူ၍။အာစိက္ခန္တိ၊ ချီးမွမ်းပြောကြားကုန်၏။ တံ တတိယံ စျာနံ၊ ထိုတတိယစျာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ (ကြွင်းမထူး)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဥပေက္ခာသုတ်

၃၃၅။ (ထူးရာကိုသာ ရေးအုံ့။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(အာနန္ဒာ)။ ဣဓ၊ ၌။ အဟံ၊ သည်။ သုခဿ စ၊ ကာယိကသုခကိုလည်း။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခဿ စ၊ ကာယိကဒုက္ခကိုလည်း။ ပဟာနာ၊ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗေဝ၊ ရှေးဦးသာလျှင်။ (စတုတ္ထစျာန် ဥပစာခဏ၌ ဟူလို့။)

သောမနဿ ဒေါမနဿာနံ၊ သောမနဿဝေဒနာ(စေတသိကသုခ)ဒေါမနဿဝေဒနာ (စေတသိက ဒုက္ခ)တို့၏။ အတ္ထင်္ဂမာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အဒုက္ခမသုခံ၊ ဒုက္ခလည်းမရှိ သုခလည်းမရှိသော။ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိ ၊ ဥပေက္ခာသည် ဖြစ်စေအပ်သော သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော။ စတုတ္ထံ ဈာနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟာရာမိ၊ ၏။ (ကြွင်းမထူး။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-အာကာသာနဉ္စာယတနသုတ်

၃၃၆။ (ထူးရာကိုသာ ရေးအံ့။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(အာနန္ဒာ)။ ဣဓ၊ ၌။ အဟံ၊ သည်။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံကုန်သော။ (အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပေးလျှင် သမတိက္ကမာ၌ စပ်။) ရူပသညာနံ၊ ရူပဈာန်တို့ကို။ သမတိက္ကမာ၊ လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိဃသညာနံ၊ ဝတ္ထု အာရုံထိခိုက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော ပဉ္စဒ္ဒါရိကသညာတို့၏။ အတ္ထင်္ဂမာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ နာနတ္တသညာနံ၊ အထူးထူးသော သဘောရှိသော(ရူပသဒ္ဒစသော)အာရုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော သညာတို့ကို။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်။ "အာကာသော၊ ကောင်းကင်ပညတ်သည်။ အနန္တောတိ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိ"ဟူ၍ ပွါးများအပ်သော။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ အာ-ကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟာရာမိ၊ ၏။ (ကြွင်းမထူး။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဝိညာဏဉ္စာယတနသုတ်

၃၃၇။ (ထူးရာကိုသာ ရေးအံ့။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(အာနန္ဒာ)။ ဣဓ၊ ၌။ အဟံ၊ သည်။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ အာကာသာနဉ္စာယ-တနဈာန်ကို။ သမတိက္ကမ္မ၊ လွန်မြောက်၍။ "ဝိညာဏံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတန ဝိညာဉ်သည်။ အနန္တန္တိ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိ"ဟူ၍ ပွါးများအပ်သော။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ ဝိညာဏဉ္စာယ-တနဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟာရာမိ၊ ၏။ (ကြွင်း မထူး။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၇-အာကိဉ္စညာယတနသုတ်

၃၃၈။ (ထူးရာကိုသာ ရေးအံ့။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(အာနန္ဒာ)။ ဣဓ၊ ၌။ အဟံ၊ သည်။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ကို။ သမတိက္ကမ္မ၊ လွန်မြောက်၍။ "ကိဉ္စိ၊ စိုးစဉ်း(ဘင်ကြွင်း)သည်။ နတ္ထိတိ၊ မရှိ"ဟူ၍ ပွါးများအပ်သော။ အာကိဉ္စညာယတနံ၊ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟာရာမိ၊ ၏။ (ကြွင်း မထူး။)

သတ္တမံ၊ ခုနှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-နေဝသညာနာသညာယတနသုတ်

၃၄၉။ (ထူးရာကိုသာ ရေးအံ့။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(အာနန္ဒာ)။ ဣဓ၊ ဘိက္ခု။ အဟံ၊ သည်။ (ဤပါဠိတွင် သဒ္ဒသော-မပါ၊ မ ၁-သလ္လေခသုတ် ပါတွင် ပါ၏။) အာကိဉ္စညာယတနံ၊ အာကိဉ္စညာယတနစျာန်ကို။ သမတိက္ကမ္မ၊ လွန်မြောက်၍။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနစျာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ (ကြွင်း မထူး။)

အဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-နိရောဓသမာပတ္တိသုတ်

၃၄၀။ (ထူးရာကိုသာ ရေးအံ့။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(အာနန္ဒာ)။ ဣဓ၊ ဘိက္ခု။ အဟံ၊ သည်။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ နေဝသညာ-နာသညာယတနစျာန်ကို။ သမတိက္ကမ္မ၊ လွန်မြောက်၍။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ၊ သညာဝေဒနာတို့၏ချုပ်ရာ နိရောဓသမာပတ်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ (ကြွင်း မထူး။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-သုစိမုခီသုတ်

၃၄၁။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ရာဇ-ဂဟေ၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌။ ကလန္ဒကနိဝါပေ၊ ရှဉ့်နက်တို့ကို အစာကျေး၍ မွေးမြူရာဖြစ်သော။ ဝေဠုဝနေ၊ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ နိဝါသေတ္မာ၊ သင်းပိုင်ကိုပြင်ဝတ်၍။ ပတ္တစီဝရံ၊သပိတ်သင်္ကန်းကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ရာဇဂဟေ၊ ၌။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဆွမ်းအလိုငှါ။ ပါဝိသိ၊ ဝင်ပြီ။ ရာဇဂဟေ၊ ၌။ သပဒါနံ၊ အိမ်စဉ်အတိုင်း။ ပိဏ္ဍာယ၊ ငှါ။ စရိတ္မာ၊ လှည့်လည်ပြီး၍။ တံ ပိဏ္ဍပါတံ၊ ထိုဆွမ်းကို။ အညတရံ၊ တခုသော။ ကုဋုမ္ဗလံ၊ နံရံခြေကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ဘုဉ်းပေး၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ သုစိမုခီ၊ သုစိမုခီမည်သော။ ပရိဗ္ဗာဇိကာ၊ ပရိဗိုဇ်မ သည်။ပ။ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ ကို။ သမဏ၊ ရဟန်း။ အခေါမုခေါ၊ အောက်သို့ချအပ်သော မျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဘုဉ္ဇသိ ကိ နု တိ၊ စားသလောဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ဆိုပြီ။ ဘဂိနိ၊ နှမ။ အဟံ၊ ငါသည်။ အခေါမုခေါ၊ အောက်သို့ချအပ်သော မျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍။ နု ခေါ ဘုဉ္ဇာမိ၊ စားသည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။ သမဏ၊ ရဟန်း။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင်။ ဥဗ္ဘမုခေါ၊ အထက်သို့မော့အပ်သောမျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဘုဉ္ဇသိ၊ စားသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပြောဆိုပြီ။ ဘဂိနိ၊ နှမ။ အဟံ၊ သည်။ ဥဗ္ဘမုခေါ၊ အထက်သို့မော့အပ်သော မျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍။ နု ခေါ ဘုဉ္ဇာမိ၊ စားသည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ပြီ။ သမဏ၊ ရဟန်း။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ ဒိသာမုခေါ၊ အရပ်မျက်နှာတို့ကို ကြည့်ရှုအပ်သော မျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဘုဉ္ဇသိ၊ စားသလော။ ဣတိ၊ပြီ။ ဘဂိနိ၊ နှမ။ အဟံ၊ သည်။ ဒိသာမုခေါ၊ အရပ်မျက်နှာတို့ကို ကြည့်ရှု အပ်သော မျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍။ နု ခေါ ဘုဉ္ဇာမိ၊ စားသည်မဟုတ်။ဣတိ၊ ပြီ။သမဏ၊ ရဟန်း။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ ဝိဒိသာမုခေါ၊ ထောင့်အရပ်တို့ကို ရှုအပ်သော မျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဘုဉ္ဇသိ၊ စားသလော။ဣတိ၊ ပြီ။ ဘဂိနိ၊ နှမ။ အဟံ၊ သည်။ ဝိဒိသာမုခေါ၊ ထောင့်အရပ်တို့ကို အပ်သောမျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍။ နု ခေါ ဘုဉ္ဇာမိ၊ စားသည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ပြီ။

"ကိ" နု သမဏာ အခေါမုခေါ ဘုဉ္ဇသီတိ၊ ကိ"နု သမဏာ အခေါမုခေါ ဘုဉ္ဇသီ"ဟူ၍။ ဤတိ၊ ဤသို့။ ပုဒ္ဒေါ၊ မေးအပ်သည်။ သမာနော၊ ဖြစ်လတ်သော်။ "နု ခွါဟံ ဘဂိနိ အခေါမုခေါ ဘုဉ္ဇာမီတိ၊ နု ခွါဟံ ဘဂိနိ အခေါမုခေါ ဘုဉ္ဇာမိ"ဟူ၍။ ဝေဒေသိ၊ ဖြေဆိုပြီ။ပ။ "တေန ဟိ သမဏာ ဝိဒိသာမုခေါ ဘုဉ္ဇသီတိ၊ တေန ဟိ သမဏာ ဝိဒိသာမုခေါ ဘုဉ္ဇသီ"ဟူ၍။ ဤတိ၊ ဤသို့။ ပုဒ္ဒေါ၊ မေးအပ်သည်။ သမာနော၊ ဖြစ်လတ်သော်။ "နု ခွါဟံ ဘဂိနိ ဝိဒိသာမုခေါ ဘုဉ္ဇာမီတိ၊ နု ခွါဟံ ဘဂိနိ ဝိဒိသာမုခေါ ဘုဉ္ဇာမိ"ဟူ၍။ ဝေဒေသိ၊ ဖြေဆိုပြီ။

သမဏာ၊ ရဟန်း။ ကထံ စရဟိ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘုဉ္ဇသိ၊ စားသနည်း။ ဤတိ၊ ဤသို့ မေးလျှောက်ပြီ။ ဘဂိနိ၊ နှမ။ ယေ ဟိ ကေစိ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ အကြင်ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ ဝတ္ထု-ဝိဇ္ဇာတိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ၊ မြေယာအကြောင်းကို သိတတ်သော ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာဟူသော မဂ်ဖိုလ်မှဘီလာ အတတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ မိစ္ဆာဇီဝေန၊ မအပ်သောအသက်မွေးခြင်းဖြင့်။ ဇီဝိကံ၊ အသက်မွေးမှုကို။ ကပ္ပေန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ ဘဂိနိ၊ နှမ။ ဤမေ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ၊ ဤရဟန်းပုဏ္ဏားတို့ကို။ အခေါမုခါ၊ အောက်သို့ချအပ်သော မျက်နှာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘုဉ္ဇန္တိတိ၊ စားသူတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ (ဘုဉ္ဇန္တိကို နာမ်ပုဒ်အဖြစ်ဖြင့် အနက်သမ္မန်လိုက်သည်။စားကုန်သည်ဟူ၍လည်းပေးနိုင်၏။) ဘဂိနိ၊ နှမ။ ယေ ဟိ ကေစိ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ နက္ခတ္တဝိဇ္ဇာတိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ၊ နက္ခတ်အကြောင်းကို တတ်သိသော နက္ခတ္တဝိဇ္ဇာဟူသော မဂ်ဖိုလ်မှဘီလာ အတတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ မိစ္ဆာဇီဝေန၊ ဖြင့်။ ဇီဝိကံ၊ ကို။ ကပ္ပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘဂိနိ၊ နှမ။ ဤမေ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ၊ တို့ကို။ ဥဒ္ဓမုခါ၊ အထက်သို့မော့အပ်သောမျက်နှာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘုဉ္ဇန္တိတိ၊ စားသူတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဘဂိနိ၊ နှမ။ ယေ ဟိ ကေစိ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ ဒူတေယျပဟိဏဂမနာ-နုယောဂါယ၊တမန်သည်တို့၏အမှုစေခိုင်းသဖြင့်သွားခြင်းဌာယ်ယှဉ်ခြင်း ဟု ဆိုအပ်သော။[ဒူတေယျန္တိ ဒူတကမ္မံ၊ တေသံ တေသံ သာသနံ ဂဟေတ္မာ တတ္ထ တတ္ထ ဂမနံ၊ (ခရီးရှည်အစေခံမှု။) ပဟိဏ-ဂမနန္တိ ဧကဂါမသ္မိ"ယေဝ ဧကကုလဿ သာသနေန အညကုလံ ဥပသင်္ကမနံ၊ (ခရီးတို-အစေခံမှု၊ခွဲ။) ဌ] မိစ္ဆာဇီဝေန၊ ဖြင့်။ ဇီဝိကံ၊ ကို။ ကပ္ပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘဂိနိ၊ နှမ။ ဤမေ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ၊ တို့ကို။ ဒိသာမုခါ၊ အရပ်မျက်နှာတို့ကို ရှုသောမျက်နှာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘုဉ္ဇန္တိတိ၊ စားသူတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဘဂိနိ၊ နှမ။ ယေ ဟိ ကေစိ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ အင်္ဂဝိဇ္ဇာတိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ၊ မိန်းမယောကျ်ားတို့၏ အင်္ဂါလက္ခဏာကို တတ်သိသော မဂ်ဖိုလ်မှ ဘီလာအတတ်ဟုဆိုအပ်သော။ မိစ္ဆာဇီဝေန၊ ဖြင့်။ ဇီဝိကံ၊ ကို။ ကပ္ပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘဂိနိ၊ နှမ။ ဤမေ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ၊ တို့ကို။ ဝိဒိသာမုခါ၊ ထောင့်အရပ်တို့ကို ရှုသော မျက်နှာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘုဉ္ဇန္တိတိ၊ စားသူတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ဘဂိနိ၊ နှမ။ သော ခေါ အဟံ၊ ထိုငါသည်။ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာတိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ၊ မြေယာအကြောင်း အရာကို တတ်သိသော ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာဟူသော မဂ်ဖိုလ်မှ ဘီလာအတတ်ဟုဆိုအပ်သော။ မိစ္ဆာဇီဝေန၊ မအပ်သော အသက်မွေးခြင်းဖြင့်။ ဇီဝိကံ၊ အသက်မွေးခြင်းကို။ နု ကပ္ပေမိ၊ မပြု။ နက္ခတ္တဝိဇ္ဇာ-တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ၊ နက္ခတ်အကြောင်းအရာကို တတ်သိသော နက္ခတ္တဝိဇ္ဇာဟူသော မဂ်ဖိုလ်မှဘီလာ အတတ်ပညာဟု ဆိုအပ်သော။ မိစ္ဆာဇီဝေန၊ ဖြင့်။ ဇီဝိကံ၊ ကို။ နု ကပ္ပေမိ၊ မပြု။ ဒူတေယျပဟိ-ဏဂမနာနုယောဂါယ၊ တမန်သည်တို့၏ အမှုဖြစ်သော အစေအပါးခံခြင်း, စေခိုင်းသဖြင့် သွား ခြင်းဌ ယှဉ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ မိစ္ဆာဇီဝေန၊ ဖြင့်။ ဇီဝိကံ၊ ကို။ နု ကပ္ပေမိ၊ မပြု။ အင်္ဂဝိဇ္ဇာ-တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ၊ မိန်းမယောကျ်ားတို့၏ အင်္ဂါလက္ခဏာကို တတ်သိသော အင်္ဂဝိဇ္ဇာဟူသော မဂ်

ဖိုလ်မှဘီလာ အတတ်ပညာဟုဆိုအပ်သော။ မိစ္ဆာဇီဝေန၊ ဖြင့်။ ဇီဝိကံ၊ ကို။ နှ ကပ္ပေမိ၊ မပြု။ ဓမ္မေန၊ တရားသဖြင့်။ ဘိက္ခုံ၊ ဆွမ်းကို။ ပရိယေသာမိ၊ ရှာ၏။ ဓမ္မေန၊ တရားသဖြင့်။ ဘိက္ခုံ၊ ကို။ ပရိယေသိတ္မာ၊ ရှာ၍။ ဘုဉ္ဇာမိ၊ စား၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတြာက မိန့်တော်မူပြီ။

အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ သုစိမုခီ၊ သုစိမုခီမည်သော။ ပရိဗ္ဗာဇိကာ၊ ပရိဗိုဇ်မသည်။ ဆုဇဂဟော၊ ၌။ ရထိကာယ ရထိယံ၊ ရထားလမ်းတခုမှ ရထားလမ်းတခုသို့။ သိဃာဋကေန သိဃာဋကံ၊ လမ်းဆုံတခုမှ လမ်းဆုံတခုသို့။ ဥပသင်္ကမိတ္မာ၊ ချဉ်းကပ်၍။ "သက္ကပုတ္တိယာ၊ သာကီဝင်မင်းသား ဘုရား၏သားတော်ဖြစ်ကုန်သော။သမဏာ၊ ရဟန်းတို့သည်။ဓမ္မိကံ၊ တရားအားလျော်သော။ အာဟာရံ၊ အာဟာရကို။ အာဟာရေန္တိ၊ သုံးဆောင်ကြကုန်၏။ သက္ကပုတ္တိယာ၊ ကုန်သော။ သမဏာ၊ တို့သည်။ အနဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်မရှိသော။ အာဟာရံ၊ ကို။ အာဟာရေန္တိ၊ ကုန်၏။ သက္ကပုတ္တိယာနံ၊ ကုန်သော။ သမဏာနံ၊ တို့အား။ ပိဏ္ဍံ၊ ဆွမ်းကို။ ဒေထာတိ၊ လောင်း (လှူ)ကြကုန်လော့"ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အာရောစေသိ၊ ပြောကြားပြီ။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

သာရိပုတ္တသံယုတ္တံ၊ သာရိပုတ္တသံယုတ်သည်။ သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုသာရိပုတ္တသံယုတ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါန်းကား—

ဝိဝေကဇံ၊ ဝိဝေကဇသုတ်ရင်း။ အဝိတက္ကံ၊ အဝိတက္ကသုတ်ရင်း။ ပီတိ၊ ပီတိသုတ်ရင်း။ ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာသုတ်ရင်း။ အာကာသဉ္စာ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနသုတ်ရင်း။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနသုတ်ရင်း။ အာကိဉ္စံ၊ အာကိဉ္စညာယတနသုတ်ရင်း။ နေဝ သညိနာ၊ နေဝသညာနာသညာယတနသုတ်ရင်း။ (ပစ္စတ္တတ္ထတတိယာ။) ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ နဝမော၊ ၉-သုတ်မြောက်သော။ နိရောဓော၊ နိရောဓသမာပတ္တိသုတ်ရင်း။ ဒသမံ၊ ၁၀-သုတ်မြောက်သော။ သုစိမုခီစ၊ သုစိမုခီသုတ်ရင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၈-နာဂသံယုတ်

၁-သုဒ္ဓိကသုတ်

၃၄၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ နာဂယောနိယော၊ နဂါးမျိုးတို့သည်။ ဣမာ စတသော၊ဤ ၄-မျိုးတို့တည်း။ ကတမာ စတသော၊ အဘယ် ၄-မျိုးတို့နည်း။ အဏ္ဍဇာ၊ ဥဒ္ဒဖြစ်ကုန်သော။ နာဂါ၊ နဂါးတို့ရင်း။ဇလာဗုဇာ၊ သားအိမ်ဌဖြစ်ကုန်သော။နာဂါ၊နဂါးတို့ရင်း။ သံသေဒဇာ၊ အညိုဌဖြစ်ကုန်သော။ နာဂါ၊ နဂါးတို့ရင်း။ ဩပပါတိကာ၊ တစုံတရာမှ ခုန်ကျလာသကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်သော။နာဂါ၊ နဂါးတို့ရင်းတည်း[1]။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ နာဂယောနိယော၊ နဂါးမျိုးတို့သည်။ ဣမာ ခေါ စတသော၊ ဤ ၄-မျိုးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ပဌမ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ပဏီတတရသုတ်

၃၄၃။ (သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ပ။ ဩပပါတိကာ နာဂါ။ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တတြ၊ ထို ၄-မျိုးသော နဂါးတို့တွင်။ အဏ္ဍဇေဟိ၊ ဥဒ္ဒဖြစ်ကုန်သော။ နာဂေဟိ၊ နဂါးတို့ထက်။ ဇလာဗုဇာ၊ သားအိမ်ဌဖြစ်ကုန်သော။ နာဂါ စ၊ နဂါးတို့သည်ရင်း။ သံသေဒဇာ၊ အညိုဌဖြင်ကုန်သော။ နာဂါ စ၊ တို့သည်ရင်း။ ဩပပါတိကာ၊ တစုံတရာမှ ခုန်ကျလာသကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်သော။ နာဂါ စ၊ တို့သည်ရင်း။ ပဏီတတရာ၊ သာလွန်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တတြ၊ တို့တွင်။ အဏ္ဍဇေဟိ၊ ကုန်သော။ နာဂေဟိ စ၊ နဂါးတို့ထက်ရင်း။ ဇလာဗုဇေဟိ၊ ကုန်သော။ နာဂေဟိ စ၊ တို့ထက်ရင်း။ သံသေဒဇာ၊ ကုန်သော။ နာဂါ စ၊ တို့သည်ရင်း။ ဩပပါတိကာ၊ ကုန်သော။ နာဂါ စ၊ တို့သည်ရင်း။ ပဏီတ-တရာ၊ သာလွန်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တတြ၊ တို့တွင်။ အဏ္ဍဇေဟိ၊ ကုန်သော။ နာဂေဟိ စ၊ တို့ထက်ရင်း။ ဇလာဗုဇေဟိ၊ ကုန်သော။ နာဂေဟိ စ၊ တို့ထက်ရင်း။ သံသေဒဇေဟိ၊ ကုန်သော။ နာဂေဟိ စ၊ တို့ထက်ရင်း။ ဩပပါတိကာ၊ ကုန်သော။ နာဂါ၊ တို့သည်။ ပဏီတတရာ၊ သာလွန်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ နာဂယောနိယော၊ တို့သည်။ ဣမာ ခေါ စတသော၊ ဤ ၄-မျိုးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။

ဒုတိယ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဥပေါသထသုတ်

၃၄၄။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိပြည်၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ အနာထပိဏ်သူဌေး၏။ အာရာမေ၊ အရံဥယျာဉ်ဖြစ်သော။

---

[1] ဇလာဗုဇာတိ ဝတ္ထိကောသေ ဇာတာ။ သံသေဒဇာတိ သံသေဒေ ဇာတာ။ ဩပပါတိကာတိ ဥပပတိတ္တာ ဝိယ ဇာတာ။ဌ။

ဝတ္ထိကောသေတိ ဝတ္ထိကောသသညိတေ ဇရာယုပုဋ္ဌေ ဇာတာ။ သံသေဒေတိ သံသိန္နေ ကိလိန္နဋ္ဌာနေ ဥပ္ပန္နာ။ ဥပပတိတ္တာ ဝိယာတိ ကုတောစိပိ အဝပတိတ္တာ ဝိယ နိဗ္ဗတ္တာ။ဍ။

ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၌။ ဝိဟာရတိ၊ သီတင်းသုံးတော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ အညတ-ရော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ "ဘန္တေ၊ မြတ်စွာ ဘုရား။ ယေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ဣဒ၊ ဤလောကတွင်။ ကေစေ၊ အချို့ကုန်သော။ အဏ္ဍဇာ၊ ဥတွင်ဖြစ်ကုန်သော။ နာဂါ၊ နဂါးတို့သည်။ ဥပေါသထံ၊ ဥပုသ်ကို။ ဥပဝသန္တိ၊ စောင့်သုံး ကြကုန်၏။ ဝေဿဝဏကာယာ စ၊စွန်အပ်ပြီးသော ကိုယ်ရှိကုန်သည်လည်း။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သော ဟေတု၊ ထိုအကြောင်းသည်။ ကော နု ခေါ၊ အဘယ်ပါနည်း။ သော ပစ္စယော၊ ထို အထောက်အပံ့သည်။ ကောတိ၊ အဘယ်ပါနည်း" ဟူသော။ ဝေါ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣဒ၊ ဤလောကတွင်။ ကေစွာနံ၊ အချို့ကုန်သော။ အဏ္ဍဇာနံ၊ ဥတွင်ဖြစ်ကုန် သော။ နာဂါနံ၊ နဂါးတို့၏။ "ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး(လူဘဝ) ၌။ မယံ ခေါ၊ ငါတို့သည်။ ကာယေန၊ ကိုယ် ဖြင့်။ ဒဿကာရိနော၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂-မျိုးကို ပြုလေ့ရှိကုန်သည်။ အဟုမှ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ ဒဿကာရိနော၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂-မျိုးကို ပြုလေ့ရှိကုန်သည်။ အဟုမှ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ ဒဿကာရိနော၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂-မျိုးကို ပြုလေ့ရှိကုန်သည်။ အဟုမှ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ တေ မယံ၊ ထိုငါတို့သည်။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဒဿကာရိနော၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂-မျိုးကို ပြုလေ့ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝါစာယ၊ ဖြင့်။ ဒဿကာရိနော၊ ဖြစ်၍။ မနသာ၊ ဖြင့်။ ဒဿကာရိနော၊ ဖြစ်၍။ ကာယဿ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်စီးခြင်းဟူသော။ မရဏာ၊ သေလွန်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ အဏ္ဍဇာနံ၊ ကုန်သော။ နာဂါနံ၊ တို့၏။ သဟဗျတံ၊ အတူတကွ ဖြစ်သူ၏ အဖြစ်သို့(အပေါင်းအဖော်၏ အဖြစ်သို့ဟူ၍ ဝေါဟာရတွေ့သော်လည်းပေး)။ ဥပပန္နာ၊ ရောက်ကြရကုန်ပြီ။ အဇ္ဇ၊ ယခု။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ သုစရိတံ၊ သုစရိုက်ကို။ သစေ စရေယျာမ၊ အကယ်၍ ကျင့်ကုန်အံ့။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။သုစရိတံ၊ ကို။ သစေ စရေယျာမ၊ ကုန်အံ့။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ သုစရိတံ၊ ကို။ သစေ စရေယျာမ၊ကုန်အံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ကျင့်ကုန်သည် ရှိသော်။ ကာယဿ၊ ၏။ ဘေဒါ၊ သော။ မရဏာ၊ မှ။ပရံ၊ ၌။ သုဂတိ၊ ကောင်းမှုပြုသူတို့၏ လားရောက်ရာဖြစ်သော။ သဂ္ဂံ လောကံ၊ နတ်ပြည်၌။ ဥပပဇ္ဇေယျာမ၊ ဖြစ်ကြရကုန်အံ့။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ဟန္ဒ ဘောရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ ကာယေန၊ဖြင့်။ သုစရိတံ၊ ကို။ စရာမ၊ ကျင့်ကုန် တော့အံ့။ ဝါစာယ၊ ဖြင့်။ သုစရိတံ၊ ကို။ စရာမ၊ ကျင့်ကုန်တော့အံ့။ မနသာ၊ ဖြင့်။ သုစရိတံ၊ ကို။ စရာမာတိ၊ ကျင့်ကုန်တော့အံ့"ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အကြံအစည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယေန၊ ကြောင့်။ ဣဒ၊ ၌။ကေစွာ၊ အချို့ကုန်သော။ အဏ္ဍဇာ၊ ကုန်သော်။ နာဂါ၊ တို့သည်။ ဥပေါသထံ၊ ကို။ ဥပဝသန္တိ၊ကုန်၏။ ဝေဿဝဏကာယာ စ၊ စွန်အပ်ပြီးသော ကိုယ်ရှိကုန်သည်လည်း။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ သော ဟေတု၊ ထိုအကြောင်းသည်။ အယံ ခေါ၊ ဤ သည်တည်း။ သော ပစ္စယော၊ ထိုအထောက်အပံ့သည်။ အယံ၊ ဤသည်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ဒဿကာရိနောတိ ဒုဝိဓကာရိနော၊ ကုသလာကုသလကာရိနောတိ အတ္ထော။ ဒ္ဝေ။ ဒုဝိဓကာရိနောတိ "ကာလေန ကုသလံ, ကာလေန အကုသလ"န္တိ ဧဝံ ကုသလာကုသလကာရိနော။ ဒ္ဝီ။ တခါ တခါ၌ ကုသိုလ်ကို ပြု၍ တခါ တရံ၌ အကုသိုလ်ကို ပြုလေ့ရှိသူတို့ ဟူလိုသည်။

၂။ သဟ ဗျယတိ ပဝတ္တတိတိ သဟဗျော၊ သဟစာရော။ တဿ ဘာဝေါ သဟဗျတာ။ ဒ္ဝီ။ ဗျောဝတ် ပဝတ္တနတ္ထ။ သဟာယအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်ပြီ ဟူလိုသည်။

၄-ဒုတိယဥပေါသထသုတ်

၃၄၅။ (ဇလာဗုဇနဂါးတို့ ဥပုသ်စောင့်ကြသည်သာ ထူး၏။)
စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-တတိယဥပေါသထသုတ်

၃၄၆။ (သံသေဒဇနဂါးတို့ ဥပုသ်စောင့်ကြသည်သာ ထူး၏။)
ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-စတုတ္ထဥပေါသထသုတ်

၃၄၇။ (ဩပပါတိက နဂါးတို့ ဥပုသ်စောင့်ကြသည်သာ ထူး၏။)
ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-သုတသုတ်

၃၄၈။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဧကမန္တံ၊ တခုသောအရပ်အဖို၌။ နိသိန္နော ခေါ၊ သော့။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ကို။ "ဘန္တေ၊ ရှင်း။ ယေန၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သောသူသည်။ ကာယဿ၊၏။ ဘေဒါ၊ သော။ မရဏာ၊မှ။ ပရံ၊၌။ အဏ္ဍဇာနံ၊ ကုန်သော။ နာဂါနံ၊ တို့၏။ သဟဗျတံ၊ အတူတကွဖြစ်သူ၏အဖြစ်သို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ သော ဟေတု၊သည်။ ကော နု ခေါ၊ နည်း။သော.ပစ္စယော၊သည်။ ကောတိ၊ နည်း" ဟူသော။ တေ၊ကို။ အဝေါစ၊ပြီ။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သောသူသည်။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဒုယကာရီ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂-မျိုးကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ ဒုယကာရီ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂-မျိုးကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊၏။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ ဒုယကာရီ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂-မျိုးကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊၏။ တဿ၊ ထိုသူသည်။ "အဏ္ဍ-ဇာ၊ ဥဒ္ဓ ဖြစ်ကုန်သော။ နာဂါ၊ နဂါးတို့သည်။ ဒီဃာယုကာ၊ ရှည်သော အသက်ရှိကုန်၏။ ဝဏ္ဏ-ဝန္တော၊ အဆင်းလှကုန်၏။ သုခဗဟုလာတိ၊ ချမ်းသာများကုန်၏"ဟူ၍။ သုတံ၊ ကြားအပ်သည်။ ဟောတိ၊၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ "အဟံ၊ ငါသည်။ ကာယဿ၊၏။ ဘေဒါ၊ သော။ မရဏာ၊မှ။ ပရံ၊ ၌။ အဏ္ဍဇာနံ၊ ကုန်သော။ နာဂါနံ၊ တို့၏။ သဟဗျတံ၊ အတူတကွဖြစ်သူ၏ အဖြစ်သို့။ ဥပပဇ္ဇယံ့၊ ရောက်ရမူကား။အဟော ဝတာတိ၊ ကောင်းလေစု" ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အကြံသည်။ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ကာယဿ၊ ၏။ ဘေဒါ၊ သော။ မရဏာ၊မှ။ ပရံ၊၌။ အဏ္ဍဇာနံ၊ကုန်သော။ နာဂါနံ၊ တို့၏။ သဟဗျတံ၊ အတူတကွဖြစ်သူ၏ အဖြစ်သို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယေန၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊၌။ ပ။ဥပပဇ္ဇတိ၊၏။ သော ဟေတု၊သည်။ အယံ ခေါ၊တည်း။သော ပစ္စယော၊ သည်။ အယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဒုတိယသုတသုတ်

၃၄၉။　(ဇလာဗုဇနဂါးတို့သာ ထူး၏။)

အဌမ်၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-တတိယသုတသုတ်

၃၅၀။　(သံသေဒဇနဂါးတို့သာ ထူး၏။)

နဝမ်၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-စတုတ္ထသုတသုတ်

၃၅၁။　(ဩပပါတိကနဂါးတို့သာ ထူး၏။)

ဒသမ်၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၁-၂၀ အလ္လာဇဒါနူပကာရသုတ် ၁၀-သုတ်

၃၅၂-၃၆၁။　(ဧကမန္တံ မှစ၍ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျန္တိ အထိ တူပြီ။) သော၊ ထိုသူသည်။ အနံ့၊ ထမင်းကို။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ကာယဿ၊ ၏။ ဘေဒါ၊ သော။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ အလ္လာဇာနံ၊ ကုန်သော။ နာဂါနံ၊ တို့၏။ သဟဗျတံ၊ သို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ပ။ အယံ၊ ဤသည်တည်း။ပ။

သော၊ ထိုသူသည်။ ပါနံ၊ အဖျော်ကို။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ပ။
ဝတ္ထံ၊ အဝတ်ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ပ။
ယာနံ၊ (ထီးဘိနပ်အပါအဝင်) ယာဉ်ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ပ။
မာလံ၊ ပန်းကို။ ဒေတိ၊ ၏။ပ။
ဂန္ဓံ၊ နံ့သာကို။ ဒေတိ၊ ၏။ပ။
ဝိလေပနံ၊ နံ့သာပျော်းကို။ ဒေတိ၊ ၏။ပ။
သေယ္ယံ၊ အိပ်ရာနေရာ (ညောင်စောင်းစသည်) ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ပ။
အာဝသထံ၊ အိမ်ကျောင်းစရပ်ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ပ။

ပဒီပေယျံ၊ ဆီမီး၏ အစီးအပွါးဖြစ်သော မီးစာ,ဆီစသည်ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ပ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ပ။ အယံ၊ ဤသည်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ဝိသတိမံ၊ နှစ်ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၂၁-၅၀-ဇလာဗုဇာဒိဒါနူပကာရသုတ် ၃၀

၃၆၂-၃၉၁။　(ဇလာဗုဇနဂါး,သံသေဒဇနဂါး,ဩပပါတိကနဂါးတို့သာ ထူး၏။)

(ဣမိနာ ပေယျာလေန၊ ဤပေယျာလဖြင့်[1]။ ဒသ ဒသ သုတ္တန္တာ၊ ၁၀-သုတ်, ၁၀-သုတ်တို့ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုထိုက်ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။စတူသု ယောနီသု၊ လေးခုသော ယောနိတို့၌။ စတ္တာလီသံ၊

၁။ ပါတုံ ရက္ခိတုံ, ဝတ္ထာရိတုံ ဝါ အလန္တိ ဟိ ပေယျာလံ၊ သဒ္ဒဗိန္ဒုတာ ဒဿနဝစနံ၊ သီဟ-နဝ-၁၊ ၁၃၆-နှ၁။

၄၀-ဆယ်သော။ ဝေယျာဝကရဏာ၊ ဝေယျာဝကရဏတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်ဦးအံ့။ ပုရိမေ၊ ရှေးဌာ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဒသဟိ၊ ၁၀-သုတ်ကုန်သော။ သုတ္တန္တေဟိ၊ သုတ်တို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ပဏ္ဏာသသုတ္တန္တာ၊ ၅၀-သောသုတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)

နာဂသံယုတ္တံ၊ နာဂသံယုတ်သည်။ သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

တသ၊ ထိုနာဂသံယုတ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါန်းကား—

သုဒ္ဓိကံ၊ သုဒ္ဓိကသုတ်ရင်း။ ပဏီတတရံ၊ ပဏီတတရသုတ်ရင်း။ စတုရော၊ ၄-သုတ်ကုန်သော။ ဥပေါသထာ စ၊ ဥပေါသထသုတ်တို့ရင်း။ စတုရော၊ ၄-သုတ်ကုန်သော၊ တသ သုတံ စ၊သုတသုတ်တို့ရင်း။ တာလီသံ၊၄၀-သော။ ဒါနူပကာရာ စ၊ ဒါနူပကာရသုတ်တို့ရင်း။ (ဤတို၊ ဤသို့။) ပိဏ္ဍာတော၊ ပေါင်းစုသောအားဖြင့်။ ပဏ္ဏာသ၊ ၅၀-သော။ သုတ္တာ၊ သုတ်တို့ကို။ နာဂမှိ၊ နာဂသံယုတ်၌။ သုပ္ပကာသိတာ၊ ကောင်းစွာပြအပ်ကုန်ပြီ။ ဤတို၊ ဤသည်တည်း။

၉-သုပဏ္ဏာသံယုတ်

၁-သံဒ္ဓိကသုတ်

၃၉၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်၊ သာဝတ္ထိနိဒါန်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သုပဏ္ဏယောနိယော၊ ဂဠုန်မျိုးတို့သည်။ ဣမာ စတသော၊ဤ ၄-မျိုးတို့တည်း။ ကတမာ စတသော၊ အဘယ် ၄-မျိုးတို့နည်း။ အဏ္ဍဇာ၊ ဥဒ္ဓြစ်ကုန်သော။ သုပဏ္ဏာ၊ ဂဠုန်တို့ဝင်း။ ဇလာဗုဇာ၊ သားအိမ်၌ဖြစ်ကုန်သော။ သုပဏ္ဏာ၊ တို့ဝင်း။ သံသေဒဇာ၊ အညိုဝ်ခြစ်ကုန်သော။ သုပဏ္ဏာ၊ တို့ဝင်း။ ဩပပါတိကာ၊ တစုံတရာမှ ခုန်ကျလာသကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်သော။ သုပဏ္ဏာ၊ တို့ဝင်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုပဏ္ဏ-ယောနိယော၊ ဂဠုန်မျိုးတို့သည်။ ဣမာ ခေါ် စတသော၊ ဤ ၄-မျိုးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ပဌမ၊ ရှေးဦးဖွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဟရန္တီသုတ်

၃၉၃။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။(စတသော ဣမာ ဘိက္ခ ဝေ-မှ ဣမာ ခေါ် ဘိက္ခဝေ စတသော သုပဏ္ဏယောနိယော တိုင်အောင် ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တတြ၊ ထိုဂဠုန် ၄-မျိုးတို့တွင်။ အဏ္ဍဇာ၊ ဥဒ္ဓြစ်ကုန်သော။ သုပဏ္ဏာ၊ ဂဠုန်တို့သည်။ အဏ္ဍဇေ၊ ဥဒ္ဓြစ်ကုန်သော။ နာဂေ၀၊ နဂါးတို့ကိုသာလျှင်။ ဟရန္တိ၊ မဟာသမုဒ္ဒြာမှ ထုတ်ဆောင်နိုင်ကုန်၏။ (ဟရန္တိတိ ဥဒ္ဓရန္တိ။ဌ။ ဥဒ္ဓ-ရန္တိတိ သမုဒ္ဒတော ဥဒ္ဓရန္တိ။ဋီ။) ဇလာဗုဇေ၊ သားအိမ်၌ဖြစ်ကုန်သော နဂါးတို့ကို။ နု ဟရန္တိ၊ မထုတ်ဆောင်နိုင်ကုန်။ သံသေဒဇေ၊ အညိုဝ်ခြစ်ကုန်သော နဂါးတို့ကို။ နု ဟရန္တိ၊ ကုန်။ ဩပပါတိကေ၊ တစုံတရာမှ ခုန်ကျလာသကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်သော နဂါးတို့ကို။ နု ဟရန္တိ၊ ကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တတြ၊ ထိုဂဠုန် ၄-မျိုးတို့တွင်။ ဇလာဗုဇာ၊ သားအိမ်၌ဖြစ်ကုန်သော။ သုပဏ္ဏာ၊ ဂဠုန်တို့သည်။ အဏ္ဍဇေ၊ ကုန်သော။ နာဂေ စ၊ နဂါးတို့ကိုဝင်း။ ဇလာဗုဇေ၊ ကုန်သော။ နာဂေ စ၊ တို့ကိုဝင်း။ ဟရန္တိ၊ ထုတ်ဆောင်ယူနိုင်ကုန်၏။ သံသေဒဇေ၊ ကုန်သော။ နာဂေ၊ တို့ကို။ နု ဟရန္တိ၊ ကုန်။ ဩပပါတိကေ၊ ကုန်သော။ နာဂေ၊ တို့ကို။ နု ဟရန္တိ၊ ကုန်။(အကြင်း နည်းမှီးပေးလေ။)

ဒုတိယ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဒ္ဒယကာရိသုတ်

၃၉၄။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ အညတရော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ "ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ယေနု၊ အကြင်အကြောင်းအထောက်အပံ့ဖြင့်။ ဣဒ၊ ဤလောကဌ။ ဂေစ္ဆော၊ အချို့သောသူသည်။ ကာယဿ၊ (ဥပါဒိန္နက)ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်စီးခြင်းဟူသော။ မရဏာ၊ သေလွန်သည်မှ။ ပရံ၊ နောက်ဌ။ အဏ္ဍဇာနံ၊ ဥဒ္ဓြစ်ကုန်သော။ သုပဏ္ဏာနံ၊ ဂဠုန်တို့၏။ သဟဗျတံ၊ အတူတကွဖြစ်သူ၏အဖြစ်သို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။

သော ဟေတု၊ ထိုအကြောင်းသည်။ ကော နု ခေါ၊ အဘယ်ပါနည်း။ သော ပစ္စယော၊ ထို အထောက်အပံ့သည်။ ကော နု ခေါတိ၊ အဘယ်ပါနည်း"ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣဓ၊ ဤလောကဌ်။ ကေစ္စော၊ အချို့သောသူသည်။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဒ္ဌယကာရီ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂-မျိုးကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ ဒ္ဌယကာရီ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ ဒ္ဌယကာရီ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသူသည်။ "အဏ္ဍဇာ၊ ဥဋ္ဌ ဖြစ်ကုန်သော။ သုပဏ္ဏာ၊ ဂဠုန်တို့သည်။ ဒီဃာယုကာ၊ ရှည်သော အသက်ရှိကုန်၏။ ဝဏ္ဏဝန္တော၊ အဆင်းလှကုန်၏။ သုခဗဟုလာတိ၊ ချမ်းသာများကုန်၏"ဟူ၍။ သုတံ၊ ကြားအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ "အဟံ၊ ငါသည်။ ကာယဿ၊ ၏။ ဘေဒါ၊ သော။ မရဏာ၊ မှ။ အဏ္ဍဇာနံ၊ ကုန်သော။ သုပဏ္ဏာနံ၊ တို့၏။ သဟဗျတံ၊ သို့။ ဥပပဇ္ဇေယ္ယံ၊ ရောက်ရမူကား။ အဟော ဝတာတိ၊ ကောင်းစွ"ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့သော အကြံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ပ။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယေန၊ အကြင် အကြောင်း အထောက်အပံ့ဖြင့်။ပ။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ သော ဟေတု၊ သည်။ အယံ ခေါ၊ ဤသည်တည်း။ သော ပစ္စယော၊ သည်။ အယံ၊ ဤသည်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-၆-ဒုတိယာဒိဒ္ဌယကာရီသုတ် ၃-သုတ်

၃၉၅-၃၉၇။ (ဇလာဗုဇ, သံသေဒဇ, ဩပပါတိက ဂဠုန်တို့သာ ထူး၏။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-၁၆-အဏ္ဍဇဒါနူပကာရသုတ် ၁၀-သုတ်

၃၉၈-၄၀၇။ (ဧကမန္တံ-မှစ၍ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယ္ယန္တိ-အထိ တူပြီ။)
သော၊ ထိုသူသည်။ အန္နံ၊ထမင်းကို။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ပ။
ပါနံ၊ အဖျော်ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ပ။
ဝတ္ထံ၊ အဝတ်ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ပ။
ယာနံ၊ (ထီး ဘိနပ်အပါအဝင်) ယာဉ်ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ပ။
မာလံ၊ ပန်းကို။ ဒေတိ၊ ၏။ပ။
ဂန္ဓံ၊ နံ့သာကို။ ဒေတိ၊ ၏။ပ။
ဝိလေပနံ၊ နံ့သာပျော်ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ပ။
သေယ္ယံ၊ အိပ်ယာနေရာ(ညောင်စောင်းစသည်)ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ပ။
အာဝသထံ၊ အိမ် ကျောင်း စရပ်ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ပ။
ပဒီပေယ္ယံ၊ ဆီမီး၏ အစီးအပွါး မီးစာ, ဆီ စသည်ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ပ။

ဥပပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ (ကြင်း မထူး။)

သောဠသမံ၊ ၁၆-ခုမြောကသောသုတ်တည်း။

၁၇-၄၆-ဇလာဗုဇာဒိဒါနူပကာရသုတ်

၄၀၈-၄၃၇။ (ဤသုတ်၌ ဇလာဗုဇ, သံသေဒဇ, ဩပပါတိက ဂဠုန်တို့သာ ထူး၏။)

ဆစတ္တာလီသမံ၊ ၄၆-ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

(ဝေ၊ ဤသို့။ ပိဏ္ဍကေန၊ အပေါင်းအစုအားဖြင့်။ ဆစတ္တာလီသံ၊ လေးဆယ်ခြောက်ခု သော။ သုတ္တန္တာ၊ သုတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။)

သုပဏ္ဏသံယုတ္တံ၊ သုပဏ္ဏသံယုတ်သည်။ သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုသုပဏ္ဏသံယုတ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါန်းကား—

သုဒ္ဓိကံ၊ သုဒ္ဓိကသုတ်ဌင်း။ ဟရန္တိစေဝ၊ ဟရန္တိသုတ်ဌင်း။ စတုရော၊ လေးသုတ်ကုန် သော။ ဒုယကာရိစ၊ ဒုယကာရိသုတ်တို့ဌင်း။ ဒါနူပကာရာ၊ ဒါနူပကာရသုတ်တို့ဌင်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့။) တာလီသံ၊ လေးဆယ်သော။ (သုတ္တာ၊ သုတ်တို့ကို။) သုပဏ္ဏေ၊ သုပဏ္ဏ-သံယုတ်၌။ သုပ္ပကာသိတာ၊ ကောင်းစွာပြအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၁ ၀-ဂန္ဓဇကာယသံယုတ်

၁-သုဒ္ဓိကသုတ်

၄၃၇။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိပြည်၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ အနာထပိဏ်သူဌေး၏။ အာရာမေ၊ အရံဖြစ်သော။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ပ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ "ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ ဂန္ဓဇကာယိကေ၊ အနံ့ကိုသုံးဆောင်ကုန်သော နတ်တို့၏အပေါင်း၌ ယှဉ်ကုန်သော[1]။ ဒေဝေ၊ နတ်တို့ကို။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ တံ၊ ထိုတရားစကားကို။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်လော့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဂန္ဓဇကာယိကာ၊ အနံ့ကိုသုံးဆောင်ကုန်သော နတ်တို့၏အပေါင်း၌ ယှဉ်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ ကတမေ စ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မူလဂန္ဓေ၊ အမြစ်နံ့၌။ အဓိဝတ္ထာ၊ (အမြစ်နံ့ကို) မှီ၍၊ ဝါ-အစိုးရ၍နေကုန်သော[2]။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သာရဂန္ဓေ၊ အနှစ်နံ့၌။ အဓိဝတ္ထာ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဖေဂ္ဂုဂန္ဓေ၊ အကာနံ့၌။ပ။ တစဂန္ဓေ၊ အခွံနံ့၌။ပ။ ပဝဠိကဂန္ဓေ၊ အပွေးနံ့၌။ပ။ ပတ္တဂန္ဓေ၊ အရွက်နံ့၌။ပ။ ပုပ္ဖဂန္ဓေ၊ အပွင့်နံ့၌။ပ။ ဖလဂန္ဓေ၊ အသီးနံ့၌။ ရသဂန္ဓေ၊ အရသာနံ့၌။ ဂန္ဓဂန္ဓေ၊ အမြစ်နံ့စသော အနံ့တို့၏အနံ့၌[3]။ အဓိဝတ္ထာ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဣမေ၊ ဤနတ်တို့ကို။ ဂန္ဓဇကာယိကာ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၁။ မူလဂန္ဓာဒိဘေဒံ ဂန္ဓံ အဝန္တိ အပယုဇ္ဇန္တိတိ ဂန္ဓဇာ၊ တေသံ ကာယော သမူဟော ဂန္ဓဇကာယော ဂန္ဓဇေဝနိကာယော၊ စာတုမဟာရာဇိကေသု ကေယာဝ တေ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ တပ္ပရိပန္နတာယ တတ္ထ ဝါ နိယုတ္တာတိ ဂန္ဓဇကာယိကာ။ဋီ။ ဂန္ဓံ အဝန္တိ အပယုဇ္ဇန္တိတိ ဂန္ဓဇာ ဟု ဋီကာဆရာသည် ဂန္ဓ+အဝ ဓာတ်ဟု ယူပြီးလျှင် အဝ ဓာတ်ကို တပန် အပယုဇ္ဇန္တိ ဟု ယုဇ ဓာတ်နှင့်ဖွင့်ဆိုပြန်လေသည်၊ ထိုအဖွင့်အတိုင်း ဆိုလျှော်အောင် ကြံ့လျှင် အဝဓာတ်ကို ဂ္ဂစ္ဆတ္ထယူလျက် "ဂန္ဓံ၊ အနံ့ကို။ အဝန္တိ၊ အလိုရှိကုန်"၏။ ဟု အနက်ပြန်၍ "ဘောတ္တုံ၊ ဌာ" ဟု ပါဌသေသထည့်ကာ "အပယုဇ္ဇန္တိ၊ အလိုရှိကုန်၏" ဟု အနက်ပြန်လျှင် ဋီကာပါဌ်ရှိအတိုင်း သင့်လျော်ရာ၏၊ သို့ရာတွင် မဖြစ်သည်ကို အဖြစ်ပေးရသော အနက်သာဖြစ်ပေသည်။

ဂန္ဓံ အဗ္ဘတိ ပရိဘုဇ္ဇတိတိ ဂန္ဓဗ္ဘော၊ အဘိဓာန် ဋီ ၁၃-ဂါထာဖွင့်၊

ဂန္ဓံ အဗ္ဘန္တိ ပရိဘုဇ္ဇန္တိတိ ဂန္ဓဗ္ဘာ၊ ဒီ-ဋီ ၂-၉၄-နှာ တို့ကိုထောက်လျှင် ဤသံယုတ်ဋီကာပါဌ်၌ "အပနုဇ္ဇပ" "ယ နှင့် ဘ" မှားယွင်းနေပုံရပေသည် သို့အတွက် ဤ၌ ဓာန်ဋီ၊ ဒီ ဋီတို့ ရှိသည့်အတိုင်းသာ အနက်ပေးလိုက်၏။ ဂန္ဓံ အဝန္တိတိ ဂန္ဓဗ္ဘာ၊ ဂန္ဓဗ္ဘာနံ့ ကာယော ဂန္ဓဗ္ဘကာယော၊ ဂန္ဓဗ္ဘကာယေ နိယုတ္တာ ဂန္ဓဗ္ဘကာယိကာ ဟု ပြု။

၂။ အဓိဝတ္ထာတိ မူလဂန္ဓံ အဓိဋ္ဌာယ, အဘိဘုယျ ဝါ ဝသန္တာ။ဋီ။

၃။ ဂန္ဓဂန္ဓေတိ မူလာဒိဂန္ဓာနံ ဂန္ဓေ၊ ယဿ ဟိ ရုက္ခဿ သဗ္ဗေသမ္ပိ မူလာဒီနံ ဂန္ဓော အတ္ထိ၊ သော ဣဓ ဂန္ဓော နာမ။ တဿ ဂန္ဓဿ ဂန္ဓေ၊ တသ္မိံ အဓိဝတ္ထာ။ဋီ။ ဂန္ဓ ဂန္ဓေတိ ဂန္ဓာနံ ဂန္ဓသမုဒါယေ။ပ။ ပုပ္ဖေ ဟိ မူလ-ဂန္ဓေတိ အာဒိနာ ရုက္ခာနံ အဝယဝဂန္ဓော ဂဟိတော၊ ဣဓ ပန သဗ္ဗသော ဂဟိတတ္တာ သမုဒါယဂန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ဋီ။

ရှေး"မူလဂန္ဓ"စသည်ဖြင့် သစ်ပင်တို့၏ တစိတ်နံ့ကို ယူအပ်၏။ ဤ"ဂန္ဓဂန္ဓ"ဖြင့် အမြစ်နံ့မှစ၍ အနံ့အားလုံးကို ယူအပ်၏ဟူလို။

၂-သုစရိတသုတ်

၄၃၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဧကမန္တံ၊ တဒုသောအရုပ်အဘိဌ်၌။ နိသိန္နော ခေါ၊ နေသော။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ "ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ယေန၊ အကြင် အကြောင်း အကြောင်း အသောက်အပ်ပြင့်။ ဣဒ၊ ဤလောကဌ်။ ဧကစ္စာ၊ အချို့သူသည်။ ကာ-ယဿ၊ (ဥပါဒိန္နကခန္ဓာ) ကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်း,ဟူသော။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ ဌ်။ ဂန္ဓဗ္ဗကာယိကာနံ၊ အနံ့ကို သုံးဆောင်ကုန်သော နတ်တို့၏အပေါင်းဌ် ယှဉ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ သဟဗျတံ၊ အတူတကွဖြစ်သူ (အပေါင်းအဖော်) ၏ အဖြစ်သို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ကပ်ဆောက်၏။ သော ဟေတု၊ ထိုအကြောင်းသည်။ ကောနု၊ အဘယ်ပါနည်း။ သော ပစ္စယော၊ ထိုအသောက်အပ်သည်။ ကောတိ၊ အဘယ်ပါနည်း"ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣဒ၊ ဤလောကဌ်။ ဧကစ္စာ၊ အချို့သူသည်။ ကာယေန-ကိုယ်ဖြင့်။ သုစရိတံ၊ သုစရိုက်ကို။ စရတိ၊ ကျင့်၏။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ သုစရိတံ၊ ကို။ စရတိ၊၏။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ သုစရိတံ၊ ကို။ စရတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ "ဂန္ဓဗ္ဗကာယိကာ၊ အနံ့ကို သုံးဆောင်ကုန်သော နတ်တို့၏အပေါင်းဌ် ယှဉ်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ ဒီဃာယုကာ၊ ရှည်သော အသက်ရှိကုန်၏။ ဝဏ္ဏဝန္တော၊ အဆင်းလှကုန်၏။ သုခဗဟုလာတိ၊ ချမ်းသာများ ကုန်၏"ဟူ၍။ သုတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ "အဟံ၊ ငါသည်။ ကာယဿ၊ ၏။ ဘေဒါ၊ သော။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ဌ်။ ဂန္ဓဗ္ဗကာယိကာနံ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ သဟဗျတံ၊ သို့။ ဥပပဇ္ဇေယ္ယံ၊ ကပ်ဆောက်ရပါမူကား။ အဟာ ဝတာတိ၊ ကောင်းလေစု" ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ပ။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယေန၊ ဖြင့်။ပ။ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သော ဟေတု၊ သည်။ အယံ ခေါ၊ ဤသည်တည်း။ သော ပစ္စယော၊ သည်။ အယံ၊ ဤသည်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-မူလဂန္ဓဒါတာသုတ်

၄၄၀။ (ဤသုတ်၌ မူလဂန္ဓေ၊ အမြစ်နံ့၌။ အဓိဝတ္ထာနံ၊ (အမြစ်နံ့ကို) မှီ၍။ ဝါ-အစိုးရ၍ နေကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ သဟဗျတံ၊ သို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၏- ဟူ၍ရင်း။ သော၊ ထိုသူ သည်။ မူလဂန္ဓာနံ၊ အမြစ်နံ့တို့ကို။ ဒါတာ၊ ပေးလှူတတ်သည်။ ဟောတိ၊၏- ဟူ၍ရင်းပေး။ ကြွင်းမထူးပြီ။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-၁၂-သာရဂန္ဓာဒီဒါတာသုတ် ၉-သုတ်

၄၄၁-၄၄၉။ (ဤသုတ်များလည်း မထူးပြီ။ သာရဂန္ဓ စသည်ကို အထူးပြုသည်သာ ထူးသည်။)

ဌာပိတသမံ၊ ၁၂-ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၃-၂၂-မူလဂန္ဓဒါနူပကာရသုတ် ၁၀-သုတ်

၄၅၀-၄၅၉။ (ဤသုတ်မျှားခ၌-သော၊ ထိုသူသည်။ အနံ့၊ ထမင်းကို။ ဒေတိ၊ ပေးလျှ၏။ ။ပ။ ပဒီပေယျံ၊ ဆီမီး၏အစီးအပွါး ဆီ,မီးစာစသည်ကို။ ဒေတိ၊ ၏- ဟုပေး။ ကြွင်းမထူး။)

ဗာဝီသတိမံ၊ ၂၂-သုတ်မြောက်သောသုတ်တည်း။

၂၃-၁၁၂-သာရဂန္ဓာဒီဒါနူပကာရသုတ် ၉၀

၄၆၀-၅၄၉။ (ဤသုတ်မျှားလည်း မထူးပြီ၊သာရဂန္ဓစသည်ကို အထူးပြုသည်သာထူးတော့၏။)

ဒ္ဝါဒသသတိမံ၊ ၁၁၂-သုတ်မြောက်တည်း။

(ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပိဏ္ဍာကေန၊ အပေါင်းအစုအားဖြင့်။ ကေသတဋ္ဌ၊ ၁၀၀-လည်းဖြစ်သော။ ။ ဒ္ဝါဒသ စ၊ ၁၂-သုတ်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သုတ္တန္တာ၊ သုတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။)

ဂန္ဓဗ္ဗကာယသံယုတ္တံ၊ ဂန္ဓဗ္ဗကာယသံယုတ်သည်။ သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုဂန္ဓဗ္ဗကာယသံယုတ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါန်းကား—

သုဒ္ဓိကဉ္စ၊ သုဒ္ဓိကသုတ်ကိုလည်း။ သုစရိတံ၊ သုစရိတသုတ်ကိုလည်း။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ ဒသ၊ ၁၀-သုတ်ကုန်သော။ ဒါတာ၊ ဒါတာသုတ်တို့ကိုလည်း။ သတဓာ၊ ၁၀၀-ပြားသော။ ဒါနူပကာရာ၊ ဒါနူပကာရသုတ်တို့ကိုလည်း။ ဂန္ဓေ၊ ဂန္ဓဗ္ဗကာယသံယုတ်၌။ သုပ္ပကာသိတာ၊ ကောင်းစွာပြအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၁၁-ဝလာဟကသံယုတ်

၁-သုဒ္ဓိကသုတ်

၅၅၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ ဝလာဟကကာယိကော၊ ဝလာဟကအမည်ရှိသော နတ်အပေါင်းဌာပြုစ်ကုန်သော။ ဝါ၊လောကကို ဖုံးလွှမ်းကုန်လျက် ရှာကုန်သော နတ်တို့၏အပေါင်းဌ ယှဉ်ကုန်သော။ ဒေဝေ၊ ကောင်းကင်ဌကျက်စားကုန်သော နတ်တို့ကို။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ တံ၊ ထိုဘုရားဒေသနာတော်ကို။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ ဟု။ ဝလာဟကကာယိကာ၊ ဝလာဟကအမည်ရှိသော နတ်အပေါင်းဌ-ယှဉ်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ ကတမေ စ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သီတဝလာဟကာ၊ အအေးကိုပြုလုပ်ဆောင်ကြဉ်းတတ်သောကြောင့် သီတဝလာဟကမည်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ ကောင်းကင်ဌကျက်စားသော နတ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဥဏှဝလာဟကာ၊ အပူကိုပြုလုပ်ဆောင်ကြဉ်းတတ်သောကြောင့် ဥဏှဝလာဟကမည်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ ကောင်းကင်ဌကျက်စားသော နတ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ အဗ္ဘဝလာဟကာ၊ တိမ်ထပ်တိမ်လွှာကို ပြုလုပ်ဆောင်ကြဉ်းတတ်သောကြောင့် အဗ္ဘဝလာဟကမည်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါတဝလာဟကာ၊ လေကို ပြုလုပ်ဆောင်ကြဉ်းတတ်သောကြောင့် ဝါတဝလာဟကမည်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝဿဝလာဟကာ၊ မိုးကိုပြုလုပ်ဆောင်ကြဉ်းတတ်သောကြောင့် ဝဿဝလာဟကမည်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤနတ်တို့ကို။ ဝလာဟကကာယိ-ကာ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-သုစရိတသုတ်

၅၅၁။ (ဤသုတ်သည် ဂန္ဓဋ္ဌကာယဝဂ် ၄၃၉-သုစရိတသုတ်နှင့်တူ၏။ ဝလာဟကကာယိကကို အထူးပြုသည်သာ ထူးတော့၏။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-၁၂-သီတဝလာဟကဒါနူပကာရသုတ် ၁၀-သုတ်

၅၅၂-၅၆၁။ (ဤသုတ်များလည်းမထူးပြီ၊ သီတဝလာဟကကို အထူးပြုသည်သာ ထူး၏။)

ဒွါဒသမံ၊ တဆဲနှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ဝလာဟကကာယိကာတိ ဝလာဟကနာမကေ ဒေဝကာယေ ဥပ္ပန္နာ အာကာသဘဝိုကဒေဝါ။ ၌။ လောကံ ဝါလေန္တာ သံဝေန္တာ ဆာဒေန္တာ အဟန္တိ ပရိယေသန္တီတိ လောဟာ၊ ဒေဝပုတ္တာ။ တေသံ သမ္ဘဟော ဝလာဟကဒေဝကာယောတိ အာဟ ဝလာဟက ကာယိကာတိ အာဒိ။ ဌီ။

လောကံ ဝါလေန္တာ အဟန္တိတိ ဝလာဟကာ၊ ဝလာဟကာနံ ကာယော ဝလာဟကကာယော၊ လောဟက-ကာယေ နိယုတ္တာ ဝလာဟကကာယိကာ ဟုပြီ။

၁၃-၅၂-ဥဏ္ဏဝလာဟကဒါနူပကာရသုတ်

၅၆၂-၆၀၁။ (ဤသုတ်မျှားလည်း မသူး၊ ဥဏ္ဏဝလာဟကသာ ထူး၏။)

ဒေါ့ပညာသမံ၊ ငါးဆဲ့နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅၃-သီတဝလ်ာဟကသုတ်

၆၀၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်၊ သာဝတ္ထိနိဒါန်းတည်း။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္နောခေါ၊ နေသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ "ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ယေန၊ အကြောင်အကြောင်း အထောက်အပံ့ဖြင့်။ ဧကဒါ၊ တရံတခါ၌။ သီတံ၊ အေးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော ဟေတု၊ ထိုအကြောင်းသည်။ ကော နု ခေါ၊ အဘယ်ပါနည်း။ သော ပစ္စယော၊ ထိုအထောက်အပံ့သည်။ ကော နု ခေါတိ၊ အဘယ်ပါနည်း" ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ သီတဝလာဟကာ နာမ၊ အေးအောင်ပြုတတ်သောကြောင့် သီတဝလာဟကမည်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုနတ်တို့၏။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ "မယံ၊ ငါတို့သည်။ သကာယ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ ရတိယာ၊ မွေလျော်ခြင်းဖြင့်။ ယံ နူန ဝသေယျာမာတိ၊ နေရပါကုန်မူကား ကောင်းလေစ" ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အကြံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (တဒါ၊ ထိုအခါ၌။) တေသံ၊ ထိုသီတဝလာဟကနတ်တို့၏။ တံ စေတောပဏိဓိ[1]၊ ထုံစိတ်၏တောင့်တခြင်းကို။ အန္တရာယ၊ ဖဲ့၍။ သီတံ၊ အေးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယေန၊ ဖြင့်။ ဧကဒါ၊ ၌။ သီတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော ဟေတု၊ သည်။ အယံ ခေါ၊ ဤသည်တည်း။ သော ပစ္စယော၊ သည်။ အယံ၊ ဤသည်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

တေပညာသမံ၊ ၅၃-သုတ်မြောက်ဘည်း။

၅၄-ဥဏ္ဏဝလာဟကသုတ်

၆၀၃။ (ဤသုတ်၌ ဥဏ္ဏကို အထူးပြု၏။ ဥဏ္ဏံ၊ အပူသည်-ဟုပေး။)

စတုပညာသမံ၊ ၅၄-သုတ်မြောက်တည်း။

၅၅-အဗ္ဘဝလာဟကသုတ်

၆၀၄။ (ဤသုတ်၌ အဗ္ဘကို အထူးပြု၏။ အဗ္ဘံ၊ တိမ်သည်-ဟုပေး။)

ပဉ္စပညာသမံ၊ ၅၅-သုတ်မြောက်တည်း။

၅၆-ဝါတဝလာဟကသုတ်

၆၀၅။ (ဤသုတ်၌ ဝါတကို အထူးပြု၏။ ဝါတောဝါ၊ လေသည်-ဟုပေး။)

ဆပညာသမံ၊ ၅၆-သုတ်မြောက်တည်း။

၁။ စေတောပဏိဓိမန္တရယာတိ စိတ္တဌပနံ အာဂမ္မ။ ဌ။ စိတ္တဌပနန္တိ "သီတံ ဟောတု" တိ ဝေ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒနံ-ဌိ-တိ၌ကား အဓိပ္ပါယတ္ထ မျှသာ။

၅၃- ဝဿဝလာဟကသုတ်

၄၀၆။ (ဤသုတ်၌ ဝဿကို အဆုံးပြု၏။ ဒေဝေါ၊ မိုးသည်။ ဝဿဘီ၊ ရွာ၏-ဟုပေး။)

သဗ္ဗာပညာသမံ၊ ၅၃-သုတ်ခြောက်ကည်း။

သဗ္ဗာပညာသသုဘန္တံ၊ ၅၃-သုတ်သည်။ နိဒ္ဒေါ်ပြီး၏။

ဝလာဟကသံယုတ္တံ၊ ဝလာဟကသံယုတ်သည်။ သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုဝလာဟကသံယုတ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါန်းကား—

သုဒ္ဓိကံ၊ သုဒ္ဓိကသုတ်ဌင်း။ သုစရိတဉ္စ၊ သုစရိတသုတ်ဌင်း။ ဒါနူပကာရာ ပညာသံ၊ ဒါနူပကာရသုတ် ၅၀-ဌင်း။ သီဘံ၊ သီဘဝလာဟကသုဘ်ဌင်း။ ဥဏ္ဏဉ္စ၊ ဥဏ္ဏာဝလာဟကသုဘ်ဌင်း။ အဗ္ဘဉ္စ၊ အဗ္ဘဝလာဟကသုတ်ဌင်း။ ဝါတဝဿဝလာဟကာ၊ ဝါတဝလာဟကသုတ်, ဝဿဝလာဟကသုတ်တို့ဌင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၁၂-ဝစ္ဆဂေါတ္တသုတ်

၁-ရူပအညာဏသုတ်

ဖြေဝှေ့။ ကော်၊ တပါးသော။ သမယ်၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အနာထပိဏ္ဍိကသေ၊ အနာထပိဏ်သူဌေး၏။အာရုံမေ၊ အရုမ်ဥယျာဉ်ဖြစ်သော။ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဝစ္ဆဂေါတ္တော၊ ဝစ္ဆဂေါတ္တအမည်ရှိသော။ပရိဗ္ဗာ-ဇကော၊ ပရိဗိုဇ်သည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ (အတ္ထိ၊ရှိ၏။) တေန၊ ထိုအရပ်သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသင်္ကမိတ္တာ၊ ချဉ်းကပ်ပြီးမှ၊ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရား နှင့်။ သဒ္ဓိं၊ ဘဂဝေါ။ သမ္မောဒိ၊ (ကျန်းမာ၏လော စသည်ပြောလျက်) ရောနှောမိပြီ။ သမ္မောဒနီယံ၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ဖြစ်သော။ သာရဏီယံ၊ တသက်ပတ်လုံး အောက်မေ့ဖွယ်ဖြစ်သော။ ကထံ၊ စကားကို။ ဝီတိသာရေတ္တာ၊ ပြီးဆုံးစေ၍။ ကေမန္ဓံ၊ တခုသော အရပ်အဖို့၌။ နိသိဒိ၊ ထိုင်ပြီ။ ကေမန္ဓံ၌။ နိသိန္နော ခေါ၊ ထိုင်သော။ ဝစ္ဆဂေါတ္တော၊ သော။ ပရိဗ္ဗာဇကော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ "ဘော ဂေါတမ၊ အရှင်ဂေါတမ။ ယေန၊ အကြင်အကြောင်း အထောက်အပံ့ ဖြင့်။ (ယေနိမာနိဟု ပြင်၍သမ္မန်သည်။ ယာနိမာနိဟုရှိသည်ကား သင့်အံ့မထင်။) 'လောကော၊ လောကသည်။ သဿတော ဣတိ ဝါ၊ မြဲ၏' ဟု ယူသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ 'လောကော၊ သည်။ အသဿတော ဣတိ ဝါ၊ မမြဲ'ဟုယူသည်လည်းဖြင်ကုန်သော။ 'လောကော၊ သည်။ အန္တဝါ ဣတိ ဝါ၊ အဆုံးရှိ၏' ဟု ယူသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ 'လောကော၊ သည်။ အနန္တဝါ ဣတိ ဝါ၊ အဆုံးမရှိ'ဟု ယူသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ 'ဇီဝံ၊ အသက်သည်။ တံ၊ ထိုကိုယ်တည်း။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ တံ ဣတိ ဝါ၊ ထိုအသက်တည်း' ဟု ယူသည်လည်းဖြင်ကုန်သော။ 'ဇီဝံ၊ အသက်သည်။ အညံ၊ ကိုယ်မှတခြားတည်း။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ အညံ ဣတိ ဝါ၊ အသက်မှ တခြားတည်း' ဟု ယူ သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ 'တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဟောတိ ဣတိ ဝါ၊ ရှိ၏' ဟု ယူသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ 'တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊မှ။ပရံ၊ ၌။ နဟောတိ ဣတိ ဝါ၊ မရှိ'ဟု ယူသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ 'တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊၌။ ဟောတိ စ နဟောတိ စ ဣတိ ဝါ၊ ရှိလည်းရှိ, ရှိလည်းမရှိ' ဟု ယူသည်လည်းဖြစ် ကုန်သော။ 'တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊၌။ နေဝ ဟောတိ နနဟောတိ ဣတိ ဝါ၊ ရှိသည်လည်းမဟုတ်, မရှိသည်လည်း မဟုတ်'ဟု ယူသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အနေကဝိဟိ-ဟာနိ၊ များသောအပြားတို့ဖြင့် စီရင်အပ်ကုန်သော။ ဣမာနိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ ဤမိစ္ဆာ အယူတို့သည်။ လောကေ၊ လောကင်၌။ ဥပဂဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သော ဟေတု၊ ထိုအကြောင်းသည်။ ကော နုခေါ၊ အဘယ်ပါနည်း။ သော ပစ္စယော, ထိုအထောက်အပံ့ သည်။ ကောတိ၊ အဘယ်ပါနည်း"ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ပြီ။

ဝစ္ဆ၊ ဝစ္ဆ။ ရူပေ ခေါ၊ ရူပ်၌။ အညာဏာ၊ မသိခြင်းကြောင့်။ ရူပသမုဒယေ၊ ရူပ်၏ဖြစ်ကြောင်း (တဏှာ)၌။ အညာဏာ၊ မသိခြင်းကြောင့်။ ရူပနိရောဓေ၊ ရူပ်၏ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)၌။ အညာဏာ၊ ကြောင့်။ ရူပနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ၊ ရူပ်၏ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့် (မဂ္ဂင် ၈-ပါး)၌။ အညာဏာ၊ ကြောင့်။ (သစ္စာ ၄ ပါးကို မသိခြင်းကြောင့်ဟူလို။) ဝေဒ၊ ဤသို့။

"လောကော၊ သည်။ သဿတော ဣတိ ဝါ၊ မြဲ၏"ဟု ယူသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ပ။ ဣမာနိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ တို့သည်။ လောကော၌။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏၊ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန်းဘော်မူ၏။

ပဌမ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဝေဒနာအညာဏသုတ်

၆၀၈။ [ဤသုတ်၌ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၌။ ဝေဒနာသမုဒယေ၊ ဝေဒနာ၏ဖြစ်ကြောင်း (တဏှာ)၌။ ဝေဒနာနိရောဓေ၊ ဝေဒနာ၏ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)၌။ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ၊ ဝေဒနာ၏ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်(မဂ္ဂင် ၈-ပါး)၌-ဟု သမ္မန်သည်သာ ထူး၏။]

ဒုတိယ၊ နှင်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-သညာအညာဏသုတ်

၆၀၉။ (ဤသုတ်၌ သညာယ၊ သညာ၌- စသည်ဖြင့် ပေးသည်သာ ထူး၏။)

တတိယ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-သင်္ခါရအညာဏသုတ်

၆၁၀။ (ဤသုတ်၌ သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရတို့၌- စသည်ဖြင့် ပေးသည်သာ ထူး၏။)

စတုတ္ထ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဝိညာဏအညာဏသုတ်

၆၁၁။ (ဤသုတ်၌ ဝိညာဏေ၊ ဝိညာဏ်၌-စသည်ဖြင့် ပေးသည်သာ ထူး၏။)

ပဉ္စမ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-၁၀-ရူပအဒဿနာဒီသုတ် ၅-သုတ်

၆၁၂-၆၁၆။ (ဤသုတ်တို့၌ အဒဿနာ၊ မမြင်ခြင်းကြောင့်-ဟု ပေးသည်သာ ထူး၏။)

ဒသမ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၁-၁၅-ရူပအနဘိသမယာဒီသုတ် ၅-သုတ်

၆၁၇-၆၂၁။ (ဤသုတ်တို့၌ အနဘိသမယာ၊ ရှေးရှုမသိခြင်းကြောင့်-ဟု ပေး။)

ပန္နရသမ၊ တဆယ့်ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၆-၂၀-ရူပအနုဗောဓဒီသုတ် ၅-သုတ်

၆၂၂-၆၂၆။ (ဤသုတ်တို့၌ အနုဗောဓာ၊ လျော်စွာ မသိခြင်းကြောင့်-ဟု ပေး။)

ဝီသတိမ၊ နှစ်ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၂၁-၂၅-ရူပအပ္ပဋိဝေဓာဒိသုတ် ၅-သုတ်

၆၂၇-၆၃၁။ (ဤသုတ်တို့၌ အပ္ပဋိဝေဓာ၊ ထိုးဖောက်၍ မသိခြင်းကြောင့်-ဟု ပေး။)
ပဋ္ဌဝိသတိမံ၊ နှစ်ဆယ်တဲ့ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၂၆-၃၀-ရူပအသလ္လက္ခဏာဒိသုတ် ၅-သုတ်

၆၃၂-၆၃၆။ (ဤသုတ်တို့၌ အသလ္လက္ခဏာ၊ ကောင်းစွာ မမှတ်သားခြင်းကြောင့်-ဟုပေး။)
တိံသတိမံ၊ သုံးဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃၁-၃၅-ရူပအနုပလက္ခဏာဒိသုတ် ၅-သုတ်

၆၃၇-၆၄၁။ (ဤသုတ်ဘို့၌ အနုပလက္ခဏာ၊ ကပ်၍ မမှတ်သားခြင်းကြောင့်-ဟု ပေး။)
ပဋ္ဌတိံသတိမံ၊ သုံးဆယ်တဲ့ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃၆-၄၀-ရူပအပ္ပစ္စုပလက္ခဏာဒိသုတ် ၅-သုတ်

၆၄၂-၆၄၆။ (ဤသုတ်တို့၌ အပ္ပစ္စုပလက္ခဏာ၊ တဖန် မမှတ်သားခြင်းကြောင့်-ဟု ပေး။)
စတ္တာလီသမံ၊ လေးဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄၁-၄၅-ရူပအသမပေက္ခဏာဒိသုတ် ၅-သုတ်

၆၄၇-၆၅၁။ (ဤသုတ်တို့၌ အသမပေက္ခဏာ၊ ကောင်းစွာ မရှုခြင်းကြောင့်-ဟု ပေး။)
ပဋ္ဌစတ္တာလီသမံ၊ လေးဆယ့်တဲ့ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄၆-၅၀-ရူပအပစ္စုပေက္ခဏာဒိသုတ် ၅-သုတ်

၆၅၂-၆၅၆။ (ဤသုတ်တို့၌ အပ္ပစ္စုပေက္ခဏာ၊ တဖန် မရှုခြင်းကြောင့်-ဟု ပေး။)
ပညာသမံ၊ ငါးဆယ်မြောက် သုတ်တည်း။

၅၁-၅၄-ရူပအပ္ပစ္စက္ခကမ္မာဒိသုတ် ၄-သုတ်

၆၅၇-၆၆၀။ (ဤသုတ်တို့၌ အပ္ပစ္စက္ခကမ္မာ၊ မျက်မှောက်မပြုခြင်းကြောင့်-ဟု ပေး။)
စတုပညာသမံ၊ ၅၄-သုတ် မြောက်တည်း။

၅၅-ဝိညာဏအပ္ပစ္စက္ခကမ္မသုတ်

၆၆၁။ (ဤသုတ်၌ အပ္ပစ္စက္ခကမ္မာ၊ မျက်မှောက်မပြုခြင်းကြောင့်-ဟု ပေး။)
ပဉ္စပညာသမံ၊ ၅၅-သုတ် မြောက်တည်း။

ဝစ္ဆဂေါတ္တသံယုတ္တံ၊ ဝစ္ဆဂေါတ္တသံယုတ်သည်။ သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုဝစ္ဆဂေါတ္တသံယုတ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါန်းကား—

အညာဏာ၊ အညာဏ (၅-သုတ်)တို့ဏ်း။ အဒဿနာ ဧဝ၊ အဒဿန (၅-သုတ်)ဘို့ဏ်း။ အနဘိသမယာ၊ အနဘိသမယ ၅-သုတ်တို့ဏ်း။ အနုဗောဓာ၊ အနုဗောဓ ၅-သုတ်တို့ဏ်း။ အပ္ပဋိဝေဓာ၊ အပ္ပဋိဝေဓ ၅-သုတ်တို့ဏ်း။ အသလ္လက္ခဏာ၊ အသလ္လက္ခဏ ၅-သုတ်တို့ဏ်း။ အနုပလက္ခဏေန၊ အနုပလက္ခဏ ၅-သုတ်အပေါင်းနှင့်တကွ။ အပ္ပစ္ခုပလက္ခဏာ၊ အပ္ပစ္ခုပလက္ခဏ ၅-သုတ်တို့ဏ်း။ အသမပေက္ခဏာ၊ အသမပေက္ခဏ ၅-သုတ်တို့ဏ်း။ အပ္ပစ္ခုပေက္ခဏာ၊ အပ္ပစ္ခုပေက္ခဏာ ၅-သုတ်တို့ဏ်း။ အပ္ပစ္စက္ခကမ္မံ၊ အပ္ပစ္စက္ခကမ္မ ၅-သုတ်အပေါင်းဏင်း။ ဣတိ၊ ဤသည်ဘည်း။

၁၃-ဗျာနသံယုတ်

၁.သမာဓိမူလကသံမာပတ္တိသုတ်

၆၆၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်၊ သာဝတ္ထိနိဒါန်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ စျာယီ၊ စျာန်ဝင်စား လေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤ ၄-ယောက်တို့တည်း။ ကတမေ စတ္တာရော၊ အဘယ် ၄-ယောက်တို့နည်းဟူမူ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော။ စျာယီ၊ စျာန်ဝင်စားလေ့ရှိသောသူသည်။ သမာဓိသ္မိं၊ သမာဓိ၌။ သမာဓိကုသလော၊ စျာန်အင်္ဂါကို ပိုင်းခြားခြင်းဟူသော တည်ကြည်ခြင်း၌ လိမ်မာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမာဓိသ္မိं၊ ၌။ သမာပတ္တိကုသလော၊ ဝင်စားခြင်း၌ လိမ်မာသည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ ပန၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ သော။ စျာယီ၊ သည်။ သမာဓိသ္မိं၊ ၌။ သမာပတ္တိ-ကုသလော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမာဓိသ္မိं၊ ၌။ သမာဓိကုသလော၊ သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ ပန၊ ၌။ ဧကစ္စော၊ သော။ စျာယီ၊ သည်။ သမာဓိသ္မိं၊ ၌။ သမာပတ္တိကုသလော၊ သည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သမာဓိသ္မိं၊ ၌။ သမာပတ္တိကုသလော၊ သည်။ နု စ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ ပန၊ ၌။ ဧကစ္စော၊ သော။ စျာယီ၊ သည်။ သမာဓိသ္မိं၊ ၌။ သမာဓိကုသလော စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ သမာဓိသ္မိं၊ ၌။ သပာပတ္တိကုသလော စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤ ၄-ယောက်တို့တည်း။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တတြ၊ ထို ၄-ယောက်တို့ဘင်။ ယော အယံ စျာယီ၊ အကြင်စျာန်ဝင်စား လေ့ရှိသူသည်။ သမာဓိသ္မိं၊ ၌။ သမာဓိကုသလော စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ သမာဓိသ္မိं၊ ၌။ သမာပတ္တိကုသလော စ၊ သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤစျာန်ဝင်စားလေ့ရှိသူသည်။ ဧတဿ၊ လေးဟောက်ကန်သော။ ဣမေသံ စျာယီနံ၊ ဤစျာန်ဝင်စားလေ့ရှိသူတို့ထက်။ အဂ္ဂါ စ၊ အထွဋ်အဖျားလည်းဖြစ်၏။ သေဋ္ဌော စ၊ မြတ်လည်းမြတ်၏။ မောက္ခော စ၊ အကြီးဆုံးလည်းဖြစ်၏။ ဥတ္တမော စ၊ လွန်လည်းလွန်၏။ ပဝရော စ၊ သာလည်း သာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဂဝါ၊ နွားမမှ။ ဒိဋ္ဌိ၊ နှိုရည်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဒိဋ္ဌိမှာ၊ နှိုရည်မှ။ ဒဓိ၊ နှိုမ်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဒဓိမှာ၊ နှိုမ်းမှ။ နဝနီတံ၊ ဆီဦးသည်။ (ဟောတိ၊၏။) နဝနီတမှာ၊ ဆီဦးမှ။ သပ္ပိ၊ ထောပတ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သပ္ပိမှာ၊ ထောပတ်မှ။ သပ္ပိမဏ္ဍော၊ ထောပတ်ကြည်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တတြ၊ ထိုနှိုရည်စသည်ဘို့တင်။ (အယံ၊ ဤထောပတ်ကြည်ကို။) အဂ္ဂေါ၊ အမြတ်အထွဋ်ဟူ၏။ အဂ္ဂဿယတိ သေယျထာပိ၊ ဆိုအပ်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝ-မေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ပ။ ပဝရော စ၊ သာလည်းသာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-သမာဓိမူလက ဒိုတိသုတ်

၆၆၃။ (ဤသုတ်၌ – ဒုတိကုသလော၊ စျာန်ကို တည်တံ့စေခြင်း၌ လိမ်မာသည် ၁-ဟုပေး။ ကြွင်းမထူးပြီ။)

ဒုတိယ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-သမာဓိမူလကဝုဋ္ဌာနသုတ်

၆၆၄။ (ဤသုတ်၌ – ဝုဋ္ဌာနကုသလော၊ စျာန်မှထခြင်း၌ လိမ်မာသည်-ဟု ပေး။ ကြွင်းမထူး)

တတိယ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း

၄-သမာဓိမူလကကလိတသုတ်

၆၆၅။ (ဤသုတ်၌ – ကလိတကုသလော၊ ပြစ်သော ခန္ဓာကျန်းမာရှိသောစိတ်၌ လိမ်မာသည် ၂-ဟု ပေး။)

စတုတ္ထ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-သမာဓိမူလကအာရမ္မဏသုတ်

၆၆၆။ (ဤသုတ်၌ – အာရမ္မဏကုသလော၊ ကသိုဏ်းအာရုံတို့၌ လိမ်မာသည်-ဟု ပေး။)

ပဉ္စမ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-သမာဓိမူလကဂေါစရသုတ်

၆၆၇။ (ဤသုတ်၌ – ဂေါစရကုသလော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဟူသော ကျက်စားရာ, ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ ဟူသော ကျက်စားရာ၌ လိမ်မာသည်- ဟု ပေး။)

ဆဋ္ဌ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-သမာဓိမူလကအဘိနိဟာရသုတ်

၆၆၈။ (ဤသုတ်၌-အဘိနိဟာရကုသလော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးမှုဆောင်ခြင်း၌ လိမ်မာသည်-ဟုပေး။)

သတ္တမ၊ ခုနှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ နှ သမာဓိသော် ဒုတိကုသလောတိ ဈာနံ ဌပေတုံ အကုသလော။ ဌ။ ဒုတိကုသလောတိ ဇ္ဈာ အန္တောဂဓဟေတုအတ္ထော ဒုတိယဇ္ဈာ တသ္မိဌ ပန ကုသလောတိ အတ္ထောတိ အာဟ "စိတ္တံ ဌပေတုံ အကုသလော" တိ။ ဒ္ဒီ။ ဒုတိဌ ဌာဝေတိ ကာရိတန္တောဂဓ တိပဒုယ ဟုလိ။

၂။ နှ သမာဓိသော် ကုသလောတိ စိတ္တံ ဟာသေတွာ ကလ္ယံ ကာတုံ အကုသလော။ ဌ။ ကလ္ယံ ဇာတိ အဿာတိ ကလ္ယိတံ. တသ္မိ ကလ္ယိတေ။ ဌ္ဌ။

၈-သမာဓိမူလက သက္ကစ္စကာရီသုတ်

၆၆၉။ (ဤသုတ်၌-သက္ကစ္စကာရီ၊ စျာန်ကို ဝင်စားခြင်းငှါ ရိုသေစွာပြုလေ့ရှိသည်-ဟုပေး။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၉-သမာဓိမူလကသာတစ္စကာရီသုတ်

၆၇၀။ (ဤသုတ်၌-သာတစ္စကာရီ၊ စျာန်ကို ဝင်စားခြင်းငှါ အမြဲမပြတ် ပြုလေ့ရှိသည်-ဟုပေး။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-သမာဓိမူလကသပ္ပါယကာရီသုတ်

၆၇၁။ (ဤသုတ်၌-သပ္ပါယကာရီ၊ သမာဓိအားလျောက်ပတ်သောတရားတို့ကို ပြုလေ့ (ဖြည့်ကျင့်လေ့) ရှိသည်-ဟု ပေး။ [1])

ဒသမံ၊ တည်း။ (သမာပတ္တိမူလကံ၊ တည်း။)

၁၁-သမာပတ္တိမူလကဒ္ဒိတိသုတ်

၆၇၂။ (ဤသုတ်၌-သမာပတ္တိကုသလော၊ ဝင်စားခြင်း၌ လိမ်မာသည်-ဟူသော အနက်ကို မူတည်၍ ဒ္ဒိတိကုသလောကို မူလိသင့်သည်သာ ထူး၏။)

ဧကာဒသမံ၊ တည်း။

၁၂-၁၉-သမာပတ္တိမူလကဝုဋ္ဌာနသုတ် စသော ၈-သုတ်

၆၇၃-၆၈၀။ (ဤသုတ်၌-ဝုဋ္ဌာနကုသလော စသည်ကို မူလိသင့်လေ။)

ကျေနဝိသတိမံ၊ တည်း။

၂၀-၂၇-ဒ္ဒိတိမူလကဝုဋ္ဌာနသုတ်စသော ၈-သုတ်

၆၈၁-၆၈၈။ (ဤသုတ်တို့၌ ဒ္ဒိတိကုသလောကို မူတည်၍ ဝုဋ္ဌာနကုသလော စသည်ကို မူလိသင့်သည်သာ ထူး၏။)

ဝီသတိမံ၊ တည်း။

(ပုရိမမူလကာနိ ဝိယ၊ ရှေးဖြစ်သော မူလကတို့ကဲ့သို့။ယာဝ သတ္တာဝီသတိမာ ဒ္ဒိတိမူလက သပ္ပါယကာရီသုတ္တာ၊ ၂၇-သုတ်မြောက် ဒ္ဒိတိမူလကသပ္ပါယကာရီသုတ်တိုင်အောင်။ အဋ္ဌ သုတ္တာနိ၊ ၈-သုတ်တို့ကို။ ပူရေတဗ္ဗာနိ၊ ပြည့်စေအပ်ကုန်၏။ ဒ္ဒိတိမူလကံ၊ တည်း။)

---

[1] နု သမာဓိသ္မိံ သပ္ပါယကာရိတိ သမာဓေ သပ္ပါယေ ဥပကာရကဘာဝေ ပူရေတုံ နု သက္ကောတိ။ ဥ။ သမာဓေ ဥပကာရကဘာဝေ အပ္ပနာကောသလ္လာ။ ဋီ။

၂၈-၃၄-ဝုဋ္ဌာနမူလကကလ္ပိတသုတ်စသော ၇-သုတ်

၆၈၉-၆၉၅။ (ဤသုတ်တို့၌ ဝုဋ္ဌာနကုသလောကို မှတည်၍ ကလ္ပိတကုသလော စသည်ကို မူလီသင်းလေ။)

အဋ္ဌဒီသတိမံ၊ တည်း။

(ပုရိမမူလကာနိ ဝိယ၊ ရှေးပြစ်သော မူလကတို့ကဲ့သို့။ ယာဝ ခဏတ္တိ သတိမာ ဝုဋ္ဌာနမူလက-သပ္ပါယကာရိသုတ္တာ၊ ၃၄-မြောက် ဝုဋ္ဌာနမူလကသပ္ပါယကာရိသုတ်တိုင်အောင်။ သတ္တ သုတ္တာနိ၊ ၇-ခုသော သုတ်တို့ကို။ ပူရေတဗ္ဗာနိ၊ ပြည့်စေအပ်ကုန်၏။ ဝုဋ္ဌာနမူလကံ၊ တည်း။)

၃၅-၄၀-ကလ္ပိတမူလကအာရမ္မဏသုတ်စသော ၆-သုတ်

၆၉၆-၇ဝ၁။ (ဤသုတ်တို့၌ ကလ္ပိတကုသလောကို မှတည်၍ အာရမ္မဏကုသလောစသည်ကို မူလီသင်းလေ။)

ပဋ္ဌတိ သတိမံ၊ တည်း။

(ပုရိမမူလကာနိ ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ ယာဝ စတ္တာလီသမာ ကလ္ပိတမူလကသပ္ပါယကာရိသုတ္တာ၊ ၄ဝ-မြောက် ကလ္ပိတမူလက သပ္ပါယကာရိသုတ်တိုင်အောင်။ ဆ သုတ္တာနိ၊ ၆-သုတ်တို့ကို။ ပူရေ-တဗ္ဗာနိ၊ ပြည့်စေအပ်ကုန်၏။ ကလ္ပိတမူလကံ၊ တည်း။)

၄၁-၄၅-ဂေါစရမူလကအဘိနိဟာရသုတ်စသော ၅-သုတ်

၇ဝ၇-၇၁ဝ။ (ဤသုတ်တို့၌ ဂေါစရကုသလောကို မှတည်၍ အဘိနိဟာရကုသလော စသည်ကို မူလီသင်းလေ။)

ကေနုဇ္ဇာသမံ၊ တည်း (ဂေါစရမူလကံ၊ တည်း။)

၅ဝ-၅၂-အဘိနိဟာရမူလကသက္ကစ္စကာဒီသုတ်စသော ၃-သုတ်

၇၁၁-၇၁၃။ (ဤသုတ်တို့၌ အဘိနိဟာရမူလကောကို မှတည်၍ သက္ကစ္စကာရီစသည်ကို မူလီသင်းလေ။)

ဒွေပညာသမံ၊ တည်း။ (အဘိနိဟာရမူလကံ၊ တည်း။)

၅၃-၅၄-သက္ကစ္စမူလက သာတစ္စကာရီသုတ်စသော ၂-သုတ်

၇၁၄-၇၁၅။ (ဤသုတ်တို့၌ သက္ကစ္စကာရီကို မှတည်၍ သာတစ္စကာရီ, သပ္ပါယကာရီ ၂-ပုဒ်ကို မူလီသင်းလေ။)

စတုပညာသမံ၊ တည်း။ (သက္ကစ္စမူလကံ၊ တည်း။)

၅၅-သာတစ္စမူလကသပ္ပါယကာရီသုတ်

၇၁၆။ (ဤသုတ်၌ သာတစ္စကာရီကို မူတည်၍ သပ္ပါယကာရီကို မှီသင့်ပေ။) ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားဒေသနာတော်ကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ တေ ဘိက္ခူ၊ ထို မွေ့ပဋ္ဌိဂ္ဂါဟက ရဟန်းတို့သည်။ အတ္တမနာ၊ ပီတိသုခတို့ပြင့် ယူအပ်သောစိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဘာသိတံ၊ တရားဥကားတော်ကို။ အဘိနန္ဒုံ၊ ကျေနပ်နှစ်သက်လက်ခံကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ၏။

ပဋ္ဌပညာသမံ၊ တည်း။

(ပဋ္ဌပညာသံ၊ ၅၅-ပါးသော။ ဝေယျာကရဏာနိ၊ ဝေယျာကရဏဘို့သည်။ ဟောန္တိယထာ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထို့အတူ၊ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာနိ၊ ခဲ့ရှုအပ်ကုန်၏။)

ဗျာနသံယုတ္တံ၊ ဗျာနသံယုတ်သည်။ သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုဗျာနသံယုတ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါန်းကား—

သမာဓိ၊ သမာဓိကုသလဝင်း။သမာပတ္တိ၊ သမာပတ္တိကုသလဝင်း။ ဌိတိ စ၊ ဌိတိကုသလဝင်း။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ဝုဋ္ဌာနကုသလဝင်း။ အာရမ္မဏေန၊အာရမ္မဏကုသလနှင့် တကွ။ကလ္လိတံ စ၊ ကလ္လိတကုသလဝင်း။ ဂေါစရော၊ ဂေါစရကုသလဝင်း။ အဘိနိဟာရော၊ အဘိနိဟာရကုသလဝင်း။ သက္ကစ္စ၊ သက္ကစ္စကုသလဝင်း။ သာတစ္စ၊ သာတစ္စကုသလဝင်း။ အထောပိ၊ ထိုပြင်လည်း။ သပ္ပါယံ၊ သပ္ပါယကုသလဝင်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

တတိယော၊ ၃-ဝက်ပြောက်ဖြစ်သော။ ခန္ဓဝဂ္ဂေါ၊ ခန္ဓဝဂ်တည်း။

တဿ ထိုခ ဝဂ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါန်းကား—

ခန္ဓရာဇသံယုတ္တဉ္စ၊ ခန္ဓသံယုတ်, ရာဇသံယုတ်ဝင်း။ ဒိဋ္ဌိသြက္ကန္တဉ္စ ပဟါဒါ၊ ဒိဋ္ဌိသံယုတ်, သြက္ကန္တသံယုတ်,ဥဒ္ဒါဒသံယုတ်တို့ဝင်း။ ကိလေသသာရိပုတ္တာ စ၊ ကိလေသသံယုတ်, သာရိပုတ္တသံယုတ်တို့ဝင်း။ နာဂါသုပဏ္ဏဂဠုဗ္ဘာ၊နာဂသံယုတ်, သုပဏ္ဏသံယုတ်, ဂန္ဓဗ္ဗသံယုတ်တို့ဝင်း။ ဝလာဟဝစ္ဆစျာနံ၊ ဝလာဟကသံယုတ်, ဝစ္ဆသံယုတ်, စျာနသံယုတ်ဝင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ခန္ဓဝဂ္ဂမ္ပိ၊ ခန္ဓဝဂ်၌။ တေရသ၊ ၁၃-သံယုတ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ္တပါဠိ၊ ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ္တပါဠိသည်။
နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးဆုံးပြီ။

ခန္ဓာ၇ကိုယ်ယုတ်ပါဠိတော် နိဿယ

အကြွေးများ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော
[အ]	
အကဋ္ဌဝိဓာ	၁၇၇
အကဌာ	၁၇၇
အကာသိ	၁၂၄
အကိရိယဝါဒါ	၆၂
အကုက္ကုကဇာတ်	၁၃၁
အကုပ္ပါ	၂၅
အကုဇ္ဇံ	၁၀
အကုသလဝိတက္ကာ	၈၄
အကောဝိဒေါ	၄၊၈၇
အက္ခာတာ	၅၃
အက္ခာတော	၁၃၂
အက္ခာယတိ	၁၄၅
အခဏ္ဍာနိ	၄၄
အခါရိကမ္မံ	၇၆
အဂါရသ္မာ	၃၀၊၆၃
အဂ္ဂဗ်ဇ်	၄၄
အဂ္ဂါ	၆၉
အဂ္ဂေ	၁၃၁၊၁၄၅
အဂ္ဂေါ စ	၂၁၅
အဃာ	၂၇
အဃတော	၁၅၅
အဃန္တိ	၁၆၃
အဃဘူတန္တိ	၁၆၃
အဃမ္မူလဋ္ဌ	၂၇
အင်ဝိဇ္ဇာတိရဆ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ	၁၉၈
အဂ်ုဋ္ဌပဒံ	၁၄၃
အဂ်ုလိပဒါနိ	၁၄၃
အစက္ခုကံ	၁၂၉
အစရီ	၂၅
အစိရပက္ကန္တသ	၈၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော
[အ]	
အစိရုပဇ္ဇဇိတာ	၈၀
အစေတနံ	၁၃၂
အစ္ဆန္ဒနိဋ္ဌာ	၁၃
အစ္ဆန္ဒပရိယောသာနာ	၁၃
အစ္ဆန္ဒပြားဟူစာရိုနော	၁၃
အစ္ဆန္ဒယောဂကျွေမိနော	၁၃
အုစ္ဆယားသိ	၁၆၄
အစ္ဆယေန	၁၁၂
အစ္ဆဂ္ဂမ	၁၂၉
အစ္ဆတံ	၁၃၂
အဇ္ဆ	၉၆၊၁၂၁
အဇေတံ	၃၃
အဇ	၃၊၁၄၃
အဇ္ဇဂမ်	၂၅
အဇ္ဇတ္တံ ဝါ	၃၉
အဇ္ဇဝဝသာမိ	၁၃၅
အဇ္ဇော ကာသေ	၉၀
အဇ္ဇောဂါဟေတ္မာ	၈၀၊၁၉၄
အဇ္ဇောလမ္မေယျုံ	၁၂၃
အဇ္ဇောသာယ	၁၅
အဋ္ဌလိ	၈၁
အညံ	၁၃
အညတရံ ဝါ	၃၄
အညတြ	၂၊၄၀
အညထတ္တံ +	၃၂၊၈၀
အညထာ	၄
အညာဏာ	၂၁၁
အညာတံ	၂၉၊၆၃
အညာတုံ	၁
အညာယ	၈၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အင်္ဂဏ်သု	၁၁၂
အဋ္ဌကဝဂ္ဂိယော	၁၀
အဋ္ဌဂိကော	၄၉
အဋ္ဌဝါ	၁၄၃
အဋ္ဌနိ	၁၇၄
အဆုကမ္မေ စ	၁၇၇
အဆော	၁၀၃
အဏုသဟဂတော	၁၂၀
အဏ္ဍကောသံ	၁၄၃
အဏ္ဍဇော	၂၀၀
အဏ္ဍဘူတော	၂
အဏ္ဍာနိ	၁၄၃
အတသိတာယေ	၄၇
အတိဓာဝိတဗ္ဗံ	၉၅
အတိပါတယတော +	၁၇၅
အတိတာနာဂတံ	၁၈
အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ	၃၉
အတိရဒဿီ	၁၅၃
အတ္တံ ဝါ	၁၁၇
အတ္တဒီပါ	၃၄
အတ္တနိယံ ဝါ	၁၁၊
အတ္တဘာဝပဋိလာဘော	၁၃၃
အတ္တမနာ	၉၊၁၊၂
အတ္တမနော	၅
အတ္တသရဏာ	၃၄
အတ္ထကာမာ	၁၀၆
အတ္ထင်္ဂတံ	၁၀၃
အတ္ထင်္ဂမဋ္ဌ	၁၄
အတ္ထင်္ဂမာ	၁၉၆
အတ္ထဝသံ	၈၃
အတ္ထဝသိကာ +	၈၃
အတ္ထိကဝါဒံ	၁၇၄
အတ္ထော	၅၃
အဒဿနာ	၄၀၊၂၁၂
အဒဿာဝီ	၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အဒုက္ခမသုခမ္ပိ	၃၅
အဒုတိယော	၈၅
အဒ္ဓါတော	၁
အဒ္ဓါနံ	၃၄
အဒ္ဓုဝါ	၃၂
အဓိဂတံ +	၁၁၈
အဓိစိတ္တံ	၁၂
အဓိဇ္ဈတ	၁၀၅
အဓိဇ္ဈာနံ	၁၂၅
အဓိဇ္ဈာနာဘိနိဝေသာနုသယာ	၁၁
အဓိပ္ပယာသော +	၅၂
အဓိမုစ္စတိ	၁၈၆
အဓိမုစ္စမာနော	၄၅
အဓိဝစနပထာ	၆၀
အဓိဝတ္ထာ +	၂၀၈
အဓိဝါသေသိ	၈၁
အဓိသယိတာနိ	၁၄၃
အဓုနာဂတာ	၈၀
အဓောဒိသံ	၁၁၄
အဓောမုခေါ	၁၉၇
အနက္ခာတသ	၅၃
အနဂါရိယံ	၃၀၊၆၃
အနဇ္ဈောသိတာတိ	၁၁၆
အနညသရဏာ	၃၄
အနတ္ထကာမော	၁၀၃
အနနုဗောဓာ	၂၁၂
အနန္တဇိနိ	၁၉၆
အနန္တရာ +	၄၆
အနပလောကေတ္ဝာ	၈၅
အနပေက္ခော	၁၈၊၇၆
အနပ္ပကံ	၁၀၉
အနဘာဝံကတံ	၁၅၀
အနဘာဝံကတာ	၁၁
အနဘိဇာနံ	၂၃
အနဘိနန္ဒိတာ	၁၁၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အနုဘိရတောဝ	၉၇
အနုဘိသခ်ိ၀	၄၃
အနုဘိသမယာ	၂၁၂
အနုဘိသမ္ဗုဒ္ဓေ	၂၄
အနုမတဂ္ဂေါ +	၁၃၈
အနုယဗျသနံ	၁၂၇
အနဝ၀ံ	၁၉၉
အနာဂတမဒ္ဓါနံ	၁၂
အနာဒိယ	၂၃
အနာမနွေတ္ဝာ	၈၅
အနာ၀ိလံ	၆၉
အနာဟာရော	၁၁၇
အနိကေတသာရီ	၁၀
အနိစ္စတော	၁၅၅
အနိစ္စဒုက္ခာ၀ိ ခေါ	၂
အနိစ္စသညာ +	၁၄၅
အနိဗ္ဗသမ္ဘူတံ	၂၀
အနိဋ္ဌင်္ဂတော	၈၉
အနိမိတ္တံ	၈၄
အနိမ္မာတာ	၁၇၇
အနိမ္မိတာ	၁၇၇
အနုကမ္ပံ	၁၀၁
အနုကမ္ပကာ	၁၀၆
အနုဂစ္ဆတိ	၁၇၃
အနုဂ္ဂါဟကော	၆
အနုတ္တရံ	၂၅၊၃၀
အနုတ္တရော	၇၂
အနုဒိသံ	၁၁၄
အနုဓမ္မံ	၇၊၁၀၇
အနုဓမ္မော	၃၃
အနုပခဇ္ဇ	၁၀၄
အနုပဂမ္မ	၁၂၅
အနုပဒဇ္ဇုံ	၁၂၀
အနုပရိ၀ါ၀တိ	၁၃၉
အနုပရိ၀တ္တတိ	၁၃၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အနုပလက္ခဏာ	၂၁၃
အနုပလဒ္ဓိယမာနေ	၁ ၁၀၂
အနုပလိတ္တံ	၁၂၉
အနုပလိတ္တာ	၆၉
အနုပဝိသတိ	၁၇၇
အနုပါဒါအပရိဘဿနာ	၁၇
အနုပါဒါယ	၅၇
အနုပါဒိယမာနော	၆၃
အနုပါယာသော	၉
အနုပုဗ္ဗေန	၈၅
အနုပေတိ	၁၇၃
အနုပ္ပတ္တသဒ္ဓေါ	၁၅၀
အနုပ္ပတ္တာ	၆၉
အနုပ္ပါဒေမ္မံ	၁၅၁
အနုပ္ပါဒမ္ဘော	၁၁
အနုပ္ပန္နာ	၅၃
အနုဗန္ဓိတ္ဝေ	၈၅
အနုဗန္ဓိတ္ဝေ	၈၅
အနုမိယတိ	၃၁
အနုမောဒိတ္ဝာ	၃
အနုယန္တာ	၁၄၆
အနုယန္တာနံ	၁၃၄
အနုဝိစရန္တိ	၇၀
အနုဝိစရိတံ	၁၇၁
အနုဝိလောကေတိ	၇၁
အနုသာသတု	၂
အနုသာသနီယာ	၁၀်၀
အနုသာသာမိ	၁၀၅
အနုသေတိ	၂၉
အနုဿရန္တိ	၇၄
အနုဿရမာနာ	၇၄
အနေကဝိဟိတံ	၃၈၊၇၄
အနေဇ	၆၉
အနောကသာရီ	၁၁
အန္တံ	၈၂၊၁၇၈
အန္တကိရိယံ	၁၃၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အန္ဓရဃရေ	၁၁၁	အပ္ပစ္စုပ္ပလက္ခဏာ	၂၁၆
အန္ဓရဓာယိ သု	၁၁၂	အပ္ပဇဟံ	၂၃
အန္ဓရဟိတော	၈၁	အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော	၇၃
အန္ဓာ	၁၄၇	အပ္ပဋိလဘတော	၁၁၅
အန္ဓိမာ	၂၅	အပ္ပဋိဝေဓာ	၂၁၂
အန္ဓံ	၁၂၉	အပ္ပတိဋ္ဌိတေန စ	၁၁၄
အန္ဓဝနံ	၁၉၄	အပ္ပမတ္တော	၂၉၊၆၂၊၁၆၁
အန္ဓံ	၂၀၃	အပ္ပေါ နာမ ပညာယေထာတိ	၈၃
အန္ဓာယ	၂၀၉	အဗ္ဘံ	၂၀၉
အပစိနာတိ	၇၇	အဗ္ဘညာသိ	၂၅
အပစ္စက္ခကမ္မာ	၂၁၃	အဗ္ဘညာသိ	၃၁
အပရံ	၁၉၊၃၁	အဗ္ဘာစိက္ခနံ	၁၀၁
အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိယော	၃၇	အဗ္ဗုယ	၂၃
အပရပ္ပစ္စယာ	၇၀၊၁၂၅	အဗ္ဘုဿက္ကမာနော	၁၄၆
အပရာ	၁၁၂	အဗ္ဗတ္တော	၁၀၇
အပရိဇာနံ	၂၃	အဘာဗ္ဘာဝ	၁၄၃
အပရိတဿ	၃၅	အဘာဗ္ဘော	၂၄
အပရိပက္ကံ	၁၇၈	အဘာဝိဿံသု	၅၄
အပရိမုတ္တော	၂၇	အဘာဝိဿ	၉
အပရိသေသာ	၈၄	အဘာဝိတတ္တာ	၁၄၂
အပရိဌာဟော	၉	အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ	၁၁၂
အပလောကိတော ပန	၆	အဘိက္ကန္တာယ	၁၁၂
အပဝိဒ္ဓါ	၁၃၂	အဘိက္ကမော	၁၀၉
အပသာဒေတ္ဝာ	၁၀၇	အဘိက္ခဏတက်ော	၂
အပါစီနံ	၇၀	အဘိဇာတိသု ဝေ	၁၇၆
အပါတုဘူတံ	၃၃	အဘိဇာနံ	၂၄
အပါပကံ	၁၁၂	အဘိဗျာလု	၈၃
အပါပိကာ	၁၁၂	အဘိညာ	၃၀
အပါရဒဿီ	၁၅၃	အဘိညာသစ္ဆိကရဏီယေသု	၁၉၂
အပိ စ	၈၃	အဘိနန္ဒတိ	၁၅
အပုရက္ခရာနော	၁၀	အဘိနန္ဒိတ္ဝာ	၃
အပ္ပဋိကာနိ	၄၄	အဘိနန္ဒိန်	၂၂၊၁၄၈
အပေက္ခဝါ စ	၁၇	အဘိနိဗ္ဗတ္တော	၁၄၂
အပ္ပကသိရေနေဝ	၁၄၄	အဘိနိဗ္ဗတ္တေန္တော	၁၄၂
အပ္ပစ္စုပေက္ခဏာ	၂၁၆	အဘိနိမ္မိနေယ္ယ	၁၄၁

ပဒါနုက္ကမဓာ	ပိဋကော်
[အ]	
အဘိနိဝိသ	၁၀၁၊၁၆၀
အဘိနိဝေသာနုသယံ	၁၂၇
အဘိနိဟာရကုသလော	၂၁၆
အဘိပ္ပဝုဋ္ဌာနိ	၁၁၈
အဘိဘုယ္ယ	၁၂၉
အဘိရူဟာမိ	၁၃၆
အဘိဝဒတိ	၁၅
အဘိဝဒတု	၈၁
အဘိဝါဒေတွာ	၃၊၆၃
အဘိဝိဟစ္စ	၁၄၆
အဘိသင်္ခရောတ္တိ	၂၅
အဘိသင်္ခါသိ	၈၂
အဘိသမိတောဝ	၉၂၊၁၀၃
အဘိသမ္ဘုဏ္ဍတိ	၁၂၈
အဘိသမ္ဘုဒ္ဓေါတိ	၂၅
အဘိလာပေါ	၈၂
အဘိသိတ္တော	၃
အဘိဟရိယိတ္ထ	၁၃၅
အဘူတေန	၁၀၃
အမဂ္ဂကုသလော	၆၉
အမတေန	၃
အမုံ မဂ္ဂကုသလံ ပုရိသံ	၉၉
အမ္ဘပိဏ္ဍိယာ	၁၄၅
အမ္ဘိလမ္ပိ	၂၆
အမ္ဘ	၈၃
အယံ အန္တော	၁၂၅
အယံ လောကော	၁၂၄
အယံ သန္တာနော	၁၃၂
အယံ သံသာရော	၁၃၈
အယံ သမုဿယော	၇၀
အယမေဝ မဂ္ဂေါ	၄၉
အယုဇ္ဈာယံ	၁၂၉
အယုတ္တာသ +	၁၄၂
အယောဂကွေမကာယော +	၁၀၃

ပဒါနုက္ကမဓာ	ပိဋကော်
[အ]	
အရညကုဋိကာယံ	၁၀၆
အရညေ	၈၄
အရဟံ	၅၂
အရဟတံ	၃၁
အရိတ္ထော	၁၂
အရိယာနံ	၄
အရိယော	၄၉
အလတ္ထ နောတိ	၃
အလဘန္တာနံ	၈၁
အလမေဝ	၈၄
အလောဏိကမ္ပိ	၂၆
အလ္လိယန္တိ	၁၆၅
အဝက္ကန္တိ	၃၈
အဝစ	၁၂
အဝန္တိသု	၉
အဝသရိ	၈၆
အဝသာ	၁၂၆
အဝါတာတပဟတာနိ	၄၄
အဝါပုရဏံ	၁၂၂
အဝိဂတံ စ	၃၈
အဝိဂတဓနဿ	၈
အဝိဂတတဏှဿ	၈
အဝိဂတပရိဠာဟဿ	၈
အဝိဂတပိပါသဿ	၈
အဝိဂတဆုဓဿ	၈
အဝိယာတော	၉
အဝိဇ္ဇာဂတော	၉၅
အဝိဇ္ဇာခေါတု	၃၈
အဝိဇ္ဇာနိဝရဏာနံ	၁၃၈
အဝိဇ္ဇာသမ္ဘဿဇေန	၃၈
အဝိဒူရေ	၁၀၆
အဝိဒ္ဒသုနော	၁၀၂
အဝိဒ္ဒါ	၉၅
အဝိနီတော	၄၊၈၃
အဝိဆုဇယံ	၂၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အဝိတိဝတ္တာ ကိရ	၇၃
အဝေက္ခေယျ	၁၃၂
အဝေါစ	၂
အဝေါစုံ	၆၊၈၆
အသံကိဏ္ဏပုဗ္ဗာ	၆၀
အသံကိဏ္ဏာ	၆၀
အသဠာတသ	၅၃
အသည္ဟိ	၃၈
အသတိ-အသတံ	၃၇
အသမပေက္ခဏာ	၂၁၃
အသမာဟိတော	၈၃
အသမ္ဘဟတော	၁၂၀
အသမ္ဘောနော	၈၃
အသလ္လက္ခဏာ	၂၁၃
အသဿတာဝ	၇၃
အသဟိတံ	၁၂
အသာရကညော	၁၃၀
အသိ	၁၃
အသေခညာဏ်	၇၀
အဿိမာနော	၆၉
အဿိတိ	၃၈
အဿံ နု ခေါ	၁၀၇
အဿာဒေါ	၂၄
အဿု	၄၄
အဿုတဝါ	၄၊၁၇
အဟက်ာရမမက်ာရမာနာနုသယာ	၆၆၊ ၆၄၊၁၆၅
အဟက်ာရမမက်ာရမာနာပဂတံ	၆၇
အဟိတကာမော	၁၀၃
အဟိတာယ	၁၀၅
အဟုမ္ဘ	၂၀၁
အဟေတုကဝါဒါ +	၆၂
အဟောဝတ အဘိနိဗ္ဗိဒေယ္ယုန္တိ	၁၄၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အာ]	
အာကခ်ံသိ	၉၀
အာကာသံ	၇၁
အာကာသဂတံ	၁၄၆
အာဂန္ဆေယ္ယာမ	၃
အာဂတိ ဝါ	၄၃
အာဂမော	၁၇၅
အာစိက္ခန္တိ	၁၆၅
အာဇာနာသိ	၃၀
အာဇီဝိကာပဂတာ	၈၃
အာတာပီ	၆၂၊၁၆၁
အာတုရကာယော	၂
အာတုရော	၂
အာဒါယ	၇၉
အာဒါသေ	၉၆
အာဒိစ္စပဋ္ဌာနာ	၁၃၁
အာဒိစ္စော	၁၄၆
အာဒိတ္တံ	၆၀
အာဒိတ္တာသိသောဝ	၁၃၂
အာဒိယတော	၁၇၅
အာဒီနဝံ	၈
အာဒီနဝပရိယေသနံ	၂၅
အာဒီနဝေါ	၂၄
အာနိသံသံ	၈
အာပဇ္ဇတိ	၁၂
အာပဇ္ဇထ	၁၆
အာပဇ္ဇန္တိ	၇၁
အာပါဒုံ ဣဝ	၇၃
အာပေါ စ	၄၄
အာဗာဓတော	၁၅၅
အာဗာဓာယ	၅၄
အာဗာဓိကော	၁၀၈
အာမန္တေသိ	၅၄
အာယတိ	၁၁၊၁၅၁
အာယာမ	၁၁၃
အာယု စ	၁၃၂

ပဒါနုက္တမေ	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အာ]	
အာဌာဝ	၃၉
[illegible]	၁၀၃
အာဝုဒ္ဓဝိနိစ္ဆယော	၁၃၂
[illegible]	၂၁ဖြ
အာဒေါ	၂
အာရောပိတော	၁၃
အာရောဟေဘဋ္ဌာ	၁၁၁၊၁၃၇
အာဝသဿံ	၂၀၃
အာဝေယျ	၁၃၀
အာပိ	၁၂၄
အာသနာ	၃
အာသန္ဒိပဋ္ဌမာ	၁၇၃
အာသဝါနံ ခယော	၄ဖ
အာသဝေဟိ +	၅၇
အာသာနံ +	၁၀ဒ
အာဟရိတ္ဝါ	၁၁၃
အာဟာရေ	၁ဒဒ
အာဟုတိယော	၁၇၄
[ဣ]	
ဣဒ္ဓာ	၁၄၂
ဣဒ္ဓာမာတိ	၈ဖ
ဣဏဋ္ဌာ	၈၃
ဣတရေ	၇၃
ဣတ္ထတ္တာယ	၁ဒ
ဣတ္ထန္ဘူတံ ဝါ	၁၄၁
ဣတ္ထံ ဝါ	ဒဖ
ဣဒံ	၄၊၂၂
ဣဒံ ပါဏာ	၁၄၁
ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယဝါသော +	၁၁၃
ဣဒါနိ	၃
ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ +	၈၂
ဣဒ္ဓိပါဒါ	၈၇
ဣစ	၁၅
ဣန္ဒြိယာနိ	၃၊၈၇

ပဒါနုက္တမေ	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဣ]	
ဣမံ ပဋ္ဌလံ	[illegible]
ဣမာနိ ခေါ စုဒ္ဒသယောနိပမုခေ[illegible] သဟသာနိ	၁၇၃
ဣမာယ သိန္ဓာဝနိုကာယ +	[illegible]
ဣမိနာ သြဝါဒေန	၉၇
ဣမိနာ တပေန ဝါ	၁၇၈
ဣမိနာ ပုတိကာယေန +	၁၁၀
ဣမိနာ ဝတေန ဝါ	၁၇၈
ဣမေ	၂၃
ဣမေသံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ	၂၅
ဣသိဂိလိပဿံ	၁၁၁
ဣသိပတနေ	၅၃
[ဥ]	
ဥက္ကံသာဝကံသေ	၁၇၈
ဥက္ကလာ	ဖ၂
ဥက္ခိတ္တာယ	၁၃၄
ဥစ္စေ	၁၁၃
ဥစ္စေသု	၇၂
ဥစ္ဆိန္နမူလံ	၁၅၀
ဥစ္ဆိန္နမူလာ	၁၁
ဥဋ္ဌံ	၁၃၁
ဥဒ္ဒါယ	၃
ဥဏ္ဏံ	၂၀ဒ
ဥဏ္ဏေနပိ	၇၂
ဥတ္တမပုရိသော	၁၁၊၁၀ဖ
ဥတ္တမော စ	[illegible]
ဥတ္တရံ ဒိသံ	၁၁၄
ဥတ္တရုသင်္ဃံ	၈၁
ဥတ္တရိံ	၃
ဥတ္တာနီကရောတိ	၁၂ဒ
ဥတ္တာနီကာတုံ	၁၂၂
ဥတ္တာသဝါ စ	၁၇
ဥဒကံ	၈၁
ဥဒကပတ္တေ ဝါ	ဒဖ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော်
[ဉ]	
ဉဒကပုဗ္ဗုဠဲ	၁၃၀
ဉဒကော	၁၂၁
ဉဒပါဒိ	၂၅၊၈၁
ဉဒယဗ္ဗယာနုပဿီ	၁၂၀
ဉဒါနံ	၄၅
ဉဒါနေသိ	၄၅
ဉဒ္ဓံ +	၇၀
ဉဒ္ဓံဒိသံ	၁၁၄
ဉပက္ကိလေသော	၁၉၂
ဉပဋ္ဌဟေယျုန္တိ	၁၀၄
ဉပဋ္ဌာကော	၈၅၊၁၀၈
ဉပနိဗဒ္ဓေါ	၁၃၉
ဉမနိသီဒတိ	၁၃၉
ဉပပန္နာ	၂၀၁
ဉပပရိက္ခိတဗ္ဗာ	၇၅
ဉပပရိက္ခိတော	၁၃၀
ဉပပရိက္ခေယ္ယ	၁၃၀
ဉပယုပါဒါနာဘိနိဝေသဝိနိဗန္ဓော ခေါ	၁၂၅
ဉပယော +	၄၃
ဉပဝဿန္တိ	၂၀၁
ဉပသက်ိမိ	၃၊၈၀
ဉပသမ္ဗဒ	၉၊၃၀
ဉပသမ္ပဒံ	၉
ဉပါဒါနံ	၁၂၃
ဉပါဒါနက္ခန္ဓာ	၂၂
ဉပါဒါနပစ္စယာ	၁၅
ဉပါဒိန္နာ	၁၀၅
ဉပါဒါပရိတဿနဋ္ဌ	၁၆
ဉပါဒါပရိတဿနာ	၇၊၁၆
ဉပါဒါယ စ	၁၇
ဉပါဒိယတိ	၁၀၅
ဉပါဒိယမာနော	၆၃
ဉပါယာသေဟိ	၃၃
ဉပေက္ခကော စ	၁၉၅
ဉပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိ	၁၉၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော်
[ဉ]	
ဉပေတာ	၁၀၅
ဉပေတိ	၁၀၅
ဉပေန္တိ	၈၃
ဉပေါသထံ	၂၀၁
ဉပေါသထနာဂရာဇပြမုခါနိ	၁၃၄
ဉပ္ပဇ္ဇန္တိ	၄
ဉပ္ပန္နံ	၇၀
ဉပ္ပန္နေသု	၁၁
ဉပ္ပလဿ ဝါ	၁၁၉
ဉပ္ပါဒေတာ	၅၃
ဉပ္ပါဒေါ	၂၇၊၃၁
ဉဗ္ဘမုခေါ	၁၉၇
ဉဘတောပဒိတ္တံ	၈၃
ဉဘတောလောဟိတကူပခာနာနိ	၁၃၄
ဉဘော	၁၂၅
ဉဘောသု တိရေသု	၁၂၇
ဉသ္မာ စ	၁၃၂
ဉဿုဿတိ	၁၃၈
ဉဠာရံ	၁၂၄
[ဋ]	
ဋိသဂ္ဂေါ ဝါ	၁၂၁
ဋိသေ ဝါ	၁၂၀
[ဍ]	
ဍကံသ်	၈၁
ဍကစ္ဆသ	၁၂
ဍကညော ဝတ္ထုယုဂ်	၁၃၆
ဍကဒါ	၂၀၉
ဍကဒ္ဒိဟိကာယ +	၈၂
ဍကနိကာယမ္ဘိ	၁၄၂
ဍကမ်သခလ်	၁၇၅
ဍကမ်သပဋ္ဌံ	၁၇၅
ဍကမန္ဒ်	၃၊၈၂
ဍကာဂါရိက် ကရောတော	၁၇၅
ဍကော	၈၅

ပဒါနုက္ကမတ	ပိုဒ်နံပါတ်
[ခ]	
ခေတေဒိတာဝံ	၁၉၅
ခေတုဂီ	၅၃၊၇၆
ခေယ ဥက္ခဏ္ဍယ	၁၅
ခေယ ဘာသိတယ	၅၃
ခေါဒိသော	၁၃၂
ဂေါကောပိ ခေါ	၁၃၃
ဃ	၁၁၈
ဃံ အနုယာသိကာ ခေါ	၁၃၁
ဃံဂေါဒ္ဓာ	၂၂၊၁၄၃
ဃံနာမော	၂၂၊၁၄၃
ဃံမဟာနုဘာဝေါ	၇၂
ဃံမဟိဒ္ဓိကော	၇၂
ဃံမဟေသက္ခော	၇၂
ဃသိကဋ္ဌယိဋ္ဌိတာ	၁၇၇
ဃသိကဋ္ဌယိဋ္ဌိတာတိ +	၁၇၀
ဃော	၂၃
ဃဟိ	၉၆
ဃဋေဂလာဂုမ္ဗေ	၆
[ဍ]	
ဍကံ	၁၁
ဍကသာရီတိ	၁၁
ဍကာသံ	၉၀
ဍကော	၁၀
ဍက္ကန္တော	၁၀၆
ဍဘိက္ခာ	၈၃
ဍဟ	၁၂၄
ဍဟိတမ္ပိ	၇၅
ဍဟိုနာတိ	၁၄၅
ဍပပါတိကာ	၁၇၂၊၂၀၁
ဍဘာသေတ္ဝာ	၁၁၂
ဍရမ္ဘာဂိယာနိ	၄၅
ဍရသာ	၇၀
ဍလုဒ္ဓ	၁၁၉
ဍဝေတိ	၉၇
[ဏ]	
ဏသုတ	၂
ဏဒါဒကာ	၁၀၆
ဏဟာနိုနိ	၁၂၇
ဏဟိတတာဝရော	၁၅၀
ဏဒ္ဓာရိကံ ဝါ	၃၉
[၈]	
ကံသုဝေဒရဏာနိ	၁၃၄
ကခ်ိ	၁၇၁
ကခ်ီ	၈၄
ကစ်ီ	၇
ကဋ္ဌကမ်ိ	၇၆
ကဋ္ဌတ်ံ +	၈၃
ကတံ	၁၉
ကတမေသံ ဓမ္မာနံ	၃၁
ကတ္တာနံ	၁၁၁
ကတ္တာ	၁၁
ကဏ်	၁၀၊၈၆
ကဏ် ဒဋ္ဌဟိ	၁၉၈
ကဏ် ဟိ	၃
ကဒလိက္ခန္ဓံ	၁၃၁
ကဒလိမ်ဂပဝရပစ္ဆတ္ထရဏာနိ	၁၃၄
ကဒလူပမာ	၁၃၁
ကပ္ပါသိကသုခုမံ ဝါ	၁၃၆
ကပ္ပါသိကသုခုမာနိ	၁၃၅
ကပ္ပတ်	၆
ကပ္ပေ	၁၉၈
ကမ္မလသုခုမံ ဝါ	၁၃၆
ကမ္မလသုခုမာနိ	၁၃၅
ကမ္မနိယံ	၁၉၂
ကမ္မာနိ	၉၅
ကရဏီယံ	၁၉
ကရဏ္ဍကေ	၁၂၁
ကရေယ္ယ ဝါ	၂၉
ကရောတော	၁၇၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[က]	
ကရောန္တုတိ	၁၂၃
ကလဒ္ဒကနိဝါပေ	၁၀၈၊၁၉၇
ကလ္လံ နု	၄၀
ကလ္ယိတကုသလော +	၂၁၆
ကသတိ	၁၄၅
ကသန္တော	၁၄၅
ကဿကော	၁၄၅
ကဿပကာရမေ	၁၁၅
ကာစိ	၅၆
ကာပေါတကာနိ	၁၂၄
ကာမတဏှာ	၂၂
ကာမပိတက္ကော	၈၄
ကာမေသု	၈၃
ကာမေဟိ	၁၀
ကာယပရိယန္တိက်	၁၁၆
ကာယသခ်ိရေ	၁၁၅
ကာယသ္မိံ	၁၁၀
ကာယဿ	၉
ကာရုယတော	၁၂၄
ကာလံ	၁၁၁
ကာလကိရိယာ	၁၁၂
ကာသာ	၁၂၇
ကာဠသိလာ	၁၁၁
ကာဠာနုသာရိဂန္ဓော	၁၄၅
ကိံ	၅၂၊၁၁၀
ကိံ ကာရပဋိသာဝီ +	၁၀၄
ကိံ ဇာတိကာ	၃၅
ကိံ ဇာတိကော	၈၈
ကိံ နိဒါနော	၈၈
ကိံ ပဘဝေါ	၈၈
ကိံ ပဟောတိကာတိ	၃၅
ကိံ ဝါဒီ	၇
ကိံ သမုဒယော	၈၈
ကိစ္စကရဏီယေသု	၁၁
ကိဉ္စ	၁၄၊၇၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[က]	
ကိဉ္စာပိ ဟောတိ	၁၂၁
ကိဉ္စိ	၁၉၆
ကိဉ္စိဒေဝ	၉၀
ကိဉ္စိကမ္မဿ ဂန္ဓော တိ ဝါ	၁၁၉
ကိတ္တာဝတာ	၃
ကိန္တိ	၂၄၊၁၂၈
ကိမကမ္မာယတိ	၇
ကိမတ္ထိယံ	၁၆၃
ကိလမထော	၁၇၄
ကိလမာပယတော	၁၇၅
ကိဿဟေတု	၂၉
ကိဠန္တိ	၁၆၅
ကုက္ကုစ္စံ	၁၀၉
ကုက္ကုစ္စပေါတကာ	၁၄၃
ကုက္ကုစ္စိယာ	၁၄၃
ကုက္ကုစ္စံ +	၁၅၇
ကုဋ္ဌမူလံ	၁၉၇
ကုဋ္ဌာရိံ	၁၃၁
ကုတော	၂၁၊၁၃၁
ကုမာရကာ ဝါ	၁၆၅
ကုမာရိကာယော ဝါ	၁၆၅
ကုမ္ဘကာရနိဝေသနေ	၁၀၈
ကုရုရဃရေ	၉
ကုလပုတ္တာ	၃၀၊၆၃၊၈၂
ကုသာ	၁၂၇
ကုသာဝတီရာဇဓာနိပွမုခါနိ	၁၃၃
ကူဋံ	၁၄၅
ကူဋဂ်မာ	၁၄၅
ကူဋဋ္ဌာ	၁၇၇
ကူဋဋ္ဌနိန္ဒာ	၁၄၅
ကူဋသမောသရဏာ	၁၄၅
ကူဋာဂါရသာလာယံ	၅၈၊၁၀၆
ကူဋာဂါရဿ	၁၄၅
ကေဝလကပ္ပံ	၁၁၂
ကေဝလဿ	၁၅

ပဒါနုက္ကမေါ	ပိုဒ်အမှတ်
[၈]	
ကေဝလိနော	၅၀
ကေဝလီ	၅၁
ကဇ္ဇာယန္တီ	၁၆၅
ကာ	၅၂
ကောစရဟိ	၁၂၃
ကောစိဒေဝ	၁၀၃
ကော နု ခေါ	၂၄၊၂၀၁
ကောပနဝါဒေါ	၁ဂ
ကောသမ္မိယံ	၁၁၇
ကောသေယ္ယသုခုမံ ဝါ	၁၃၆
ကောသေယ္ယသုခုမာနိ	၁၃၄
ကၽ	ဂ၄
[ခ]	
ခဏောမိ	၇၆
ခဏိုံ	၇၆
ခတ္တိယပဏ္ဍိတာပိ	၇
ခတ္တိယာနီ ဝါ	၁၃၆
ခတ္တိယော	၁၃၃
ခန္ဓဗိဇံ	၄၄
ခန္ဓာဓိဝစနံ	၉၂
ခမနီယံ ကစ္စိ +	၁၀၉
ခမနီယံ	၁ဂ၆
ခယဓမ္မံ	၂၁
ခယာ	၁၄
ခါယတိ	၁၉၃
ခါယေယ္ယ	၁၃၀
ခါရဂန္ဓော ဝါ	၁၂၁
ခါရိကမ္မိ	၇၆
ခါရေ ဝါ +	၁၂၀
ခိတ္တော	၁၇ဂ
ခိဏာ	၁၉
ခိဏာသဝေါ	၁၀၁
ခိရံ	၂၁၅
ခိလံ	၁၂၄

ပဒါနုက္ကမေါ	ပိုဒ်အမှတ်
[ခ]	
ခီလေ ဝါ	၁၃၉
ခုရပရိယန္တေန	၁၇၅
ခေါမသုခုမံ ဝါ	၁၃၆
ခေါမသုခုမာနိ	၁၃၄
[ဂ]	
ဂဆ	၉၉
ဂဏ္ဍတော	၁၅၅
ဂဏ္ဍေတိ	၁၆၃
ဂဏ္ဍာဟိ	၉၉
ဂတိ ဝါ	၄၃
ဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓေါ	၁၃၉
ဂန္ဓံ	၂၀၃
ဂန္ဓဂန္ဓေ +	၂၀ဂ
ဂန္ဓပရိဘာဝိတေ	၁၂၁
ဂန္ဓဗ္ဗကာယိကေ +	၂၀ဂ
ဂန္ဓော	၁၁ဇ
ဂဒ္ဒိနိယော	၁၇၀
ဂရဟိတဗ္ဗံ	၆၂
ဂရုံ	၂၃
ဂဝါ	၂၁၅
ဂဟပတိပုတ္တော ဝါ	၁၀၃
ဂဟပတိ ဝါ	၁၀၃
ဂဟေတ္ဝာ	၁၃၃၊၁၄၅
ဂါဓတ္ထိ	၅၀
ဂါမနိဂမရာဇဓာနိသု	၇၁
ဂါမေ	၁ဝ၊ဂ၃
ဂါရယှံ	၁၀၇
ဂါရယှံ ဌာနံ	၇
ဂိဏ္ဍကူဋေ ပဗ္ဗတေ	၁၁၁
ဂိမှာနံ	၁၃၀
ဂိလညေ	၁၁၅
ဂိဟိဘောဂါ စ	ဂ၄
ဂိဟိဟိ	၁၁
ဂုဏဂတံ	ဂ၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဂ]	
ဂေါစရကုသလော	၂၁၆
ဂေါစရော	၇၁
ဂေါနကတ္ထတာနီ	၁၃၄
ဂေါမယဂန္ဓော ဝါ	၁၂၁
ဂေါမယပိဏ္ဍံ	၁၃၃
ဂေါမယော ဝါ	၁၂၁
[ဃ-စ]	
ဃာတေန္တော	၁၇၅
ဃောသိတာရာမေ	၁၁၇
စက္ကဝတ္ထိသု ရညော	၁၄၆
စက္ကေန	၁၇၅
စက္ခုန္ဒြိယသု	၄၈
စက္ခုမာ	၁၃ဝ
စက္ခုဝိညာဏံ	၅၁
စဇမာနာ	၇၂
စတသော	၄၄
စတုဒ္ဒိသာ	၇၁
စတုပရိဝဋ္ဋံ	၄၈
စတုမဟာပထေ	၁၃၁
စတုရာသီတိ အာသဟဿာနိ	၁၃၄
စတုရာသီတိ ဣတ္တိသဟဿာနိ	၁၃၄
စတုရာသီတိ ကုဋ္ဌာဂါရသဟဿာနိ	၁၃၄
စတုရာသီတိ ခတ္တိယသဟဿာနိ	၁၃၄
စတုရာသီတိ ထာလိပါကသဟဿာနိ	၁၃၅
စတုရာသီတိ ဓေနုသဟဿာနိ	၁၃၄
စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနိ	၁၄၃
စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ	၁၃၄
စတုရာသီတိ ပလ္လင်္ကသဟဿာနိ	၁၃၄
စတုရာသီတိ ပါသာဒသဟဿာနိ	၁၃၃
စတုရာသီတိ မဏိသဟဿာနိ	၁၃၄
စတုရာသီတိ ရထသဟဿာနိ	၁၃၄
စတုရာသီတိ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနိ +	၁၃၅
စတူသု	၈၄
စန္ဒပ္ပဘာ	၁၄၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[စ]	
စန္ဒိမပ္ပဘာယ	၁၄၆
စန္ဒိမသူရိယာ	၁၇ဝ
စရ	၁၃
စရဏံ နာမ	၁၄ဝ
စရမာနော	၁၃၁
စရာမ	၂ဝ၁
စရိတ္ဝာ	၈ဝ
စာဂါ	၁၄
စာတုမဟာဘူတိကော	၁၇၃
စာရိကံ	၈၅
စိတ္တံ	၁၄၊၁၄ဝ
စိတ္တကာရော	၁၄၁
စိတ္တတရုံ	၁၄ဝ
စိတ္တာနိ	၅၇
စိတ္တိတာ +	၁၄၁
စိန္တိတံ	၁၄ဂ
စိရဋ္ဌိတိကာ	၇၂
စိရပဋ္ဌိကော	၁၁ဝ
စိရဿုတာ	၈ဖ
စုတိ ဝါ	၄၃
စေတနာကာယာ	၅ဝ
စေတသော	၁၁၊၁၉၅
စေတေတိ	၁၁၂
ဒေပိ ဂဏ္ဍေယ္ယ	၁၂၇
ဒေပိ နိပဇ္ဇတိ	၁၃ဖ
ဒေဝရာဇာနိ ဒိဋ္ဌာ	၈၃
[ဆ]	
ဆဋ္ဌိတံ	၁၃၂
ဆန္ဒရာဂဝိနယကွာယီ ခေါတိ	၇
ဆန္ဒရာဂဝေမတ္တတာ	၉၂
ဆဝါလာတံ	၈၃
ဆိန္ဒတော	၅၊၁၇၄-၅
ဆိန္ဒိ	၁၂၄
ဆိန္ဒေယ္ယ	၁၃၁

[5]

ఆయన
కళ్ళను
కన్నీ

ఎంతయినా
కొయినా
యుద్ధ
నిమిత్తంగాను
ఇంటిని
ధర్మం

[2-6]

ఎంత
ఎలా
ఎక్కడ
ఎక్కడ
ఎలా
ఎక్కడ
ఎలా
ఎక్కడ
ఎలా

ပဒါနုက္တမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[တ]	
တာဒိနော	၇၃
တာဝ	၂၅
တာဝတိကာ	၁၁၀
တာလာဝတ္ထုကတံ	၁၅၀
တာလာဝတ္ထုကတာ	၁၁
တာသံ	၄၇
တာသော	၄၇
တိကဒ္ဒုတ္တုံ	၇၁
တိဋ္ဌတိ	၁၅
တိဋ္ဌန္တေဝ ခေါ	၃၈
တိဏ္ဏံ	၁၃၁
တိဏ္ဏေန	၁၀၄
တိတ္ထကမ္ပိ	၇၆
တိဒ္ဒံ	၆၉
တိမိရာယိတတ္တံ +	၁၁၄
တိရစ္ဆာနဂတာ	၇၁၊၁၄၁
တိရိယံ	၇၀
တိဝိဓူပဓရိကဿ	၅၁
တီသု သိက္ခာသု	၇၀
တုစ္ဆကံ	၁၃၁
တုစ္ဆကညေဝ	၁၃၀
တုဏ္ဍိဘာဝေန	၈၁
တုမ္ဟေ	၁၀၈
တေလဒ္ဓ	၁၁၆
တေလပ္ပဒီပေါ	၁၁၆
[ထ]	
ထမ္ဘေ ဝါ	၁၃၉
ထလံ	၁၄၄
ထာမသာ	၁၀၁
ထာမသော	၇၇
ထိနမိဒ္ဓဠ	၆၃
ထုလ္လဖုသိတကေ	၁၃၀
ထေတတော	၁၀၂-၇
ထေရော	၁၀၇

ပဒါနုက္တမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဒ]	
ဒကံ	၇၁
ဒကာသယာ	၇၁
ဒက္ခိဏံ	၆၉
ဒက္ခိဏံ ဒိသံ	၁၁၄
ဒက္ခိဏသိ	၆၉
ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ	၁၄
ဒဏ္ဍံ	၁၁၉
ဒတ္တုပညတ္တံ +	၁၇၄
ဒဒန္တော	၁၇၅
ဒဓိ	၂၁၅
ဒန္ဓဘူမိံ	၇၀
ဒန္ဓမယာနိ	၁၃၄
ဒမေန	၁၇၆
ဒသ ဝါ	၁၄၇
ဒဿနံ	၂၅
ဒဿနာယ	၁၁၀
ဒဟရာ	၆၆
ဒဠ္ဍ	၁၃၉
ဒဠ္ဍဟိ	၇၁
ဒါနိ	၂၅
ဒါပေန္တော	၁၇၅
ဒိဋ္ဌမမ္မသုခဝိဟာရယ ဧဝ	၁၅၅
ဒိဋ္ဌိယော	၈၄
ဒိဋ္ဌေ	၁၈၇
ဒိဋ္ဌေ၁ ဒမ္မေ	၉၊၄၁
ဒိန္နံ	၁၇၂
ဒိဝါ ဝါ	၁၃၂
ဒိဝါဝိဟာရံ	၈၀
ဒိဝါဝိဟာရယ	၈၀၊၁၉၄
ဒိသာမုခေါ	၁၉၇
ဒိသွာ	၈
ဒိဿန္တိ ဧဝ	၁၄၃
ဒီဃရတ္တံ	၂၊၁၀၅၊၁၉၅
ဒီဃာယုကာ	၇၂၊၂၀၆

ပဒါဋိကြေးမှာ	ပိုဒ်နံပါတ်
[၁]	
ပုဗ္ဗလသန္နိဝေသနဝဏ္ဏနာ +	၁၄၄
ပုဗ္ဗဟေတုယောဇ	၂၃၁၁
ပုဗ္ဗနိဝါသဉာဏေါဒိန်သမန္နုပဿနာတိ +	၃၆
ဒုတ္ခပရေတာ	၈၃
ဒုက္ခဋ္ဌိ	၂၅
ဒုက္ခသမုဒယဂါမိနိသမ္ပုပဿနာတိ	၃၆
ဒုက္ခာနုပဿိတံ	၅၈
ဒုက္ခာဝက္ကန္တိ	၅၈
ဒုက္ခိတောသု	၁၁
ဒုက္ခိတောဝ	၁၁၊၁၀၈
ဒုက္ခူပသမဂါမိနံ	၇၃
ဒုက္ခေဟိ	၃၃
ဒုက္ခော	၉
ဒုက္ခောတိဏ္ဏော	၈၃
ဒုခံ	၂၃
ဒုဿပန္နေ ဝါ	၁၄၁
ဒုတေယျပဟိဏဂမနာနုယောဂါယ	၁၃၈
ဒုရဂ်မာ	၁၂၇
ဒုရတောဝ	၁၀၈
ဒုရေ ဝါ	၃၉
ဒေဝတာယော	၁၁၂
ဒေဝမနုဿာနံ	၁၃၊၇၂
ဒေဝါ	၂၀၉
ဒေဝေ	၁၃၀၊၁၄၆
ဒေသံ	၉၀
ဒေသေဿာမိ	၂၂
ဒေါဏမိတေ	၁၇၈
ဒေါမနဿေဟိ	၃၃
ဒွယကာရိဏော +	၂၀၁
ဒွယနိဿိတော ခေါ	၁၂၄
ဒွါဒသ ဝါ	၁၄၃
ဒွေ	၄၂
ဒွေဝေါပထံ	၉၉

ပဒါဋိကြေးမှာ	ပိုဒ်နံပါတ်
[ဓ]	
ဓနာယန္တိ	၁၆၅
ဓမ္မကထိကော	၁၅၂
ဓမ္မစက္ခုံ	၃၃
ဓမ္မဒီပါ	၄၄
ဓမ္မသင်္ခေါဘနာ	၅၀
ဓမ္မသညာ	၅၀
ဓမ္မပါသာဒပ္ပမုခါနိ	၁၃၃
ဓမ္မသမုပ္ပါဒါ	၁၂
ဓမ္မသရုဏာ	၃၄
ဓမ္မာ	၅၂
ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နဿ	၃၃
ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နောတိ	၁၅၂
ဓမ္မာနုသာရိ	၁၈၆
ဓမ္မိံ ကထံ	၃၊၁၂၃
ဓမ္မိကံ	၁၉၉
ဓမ္မိယာ ကထာယ	၃
ဓမ္မေ	၈၆
ဓမ္မေ စ	၂၃
ဓာတုယော	၅၂
ဓာရေဿန္တိ	၅၃
ဓေါ	၃၃
နမောယိတတ္တံ +	၁၁၄
[နာ]	
နာ	၁၀၄
နာ အပေန္တိ ဝါ	၁၂၀
နာ အဗ္ဘညောသိ	၂၅
နာ အဘဝိဿ	၄၅
နာ အမညိ သု	၆၂
နာ အသက္ခိ သု	၁၀၁
နာ အဿံ	၈၄
နာ ဣဒ္ဓန္တိ	၁၂၂
နာ ဥဒေန္တိ ဝါ	၁၂၀
နာ ဥပဝဒတိ ကစ္စိ ပန	၁၀၉
နာ ဥပါဒိယတိ	၃၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော်
[နာ]	
နာ ဥဿိုနေတိ	၇၇
နာ ကစ္စိ	၁၀၉
နာ ကယိရာ	၁၀
နာဂ္ဘတ္တိဝိဇာတိရစ္ဆာနဝိဇာယ	၁၉၈
နခသိခါယံ	၁၃၇
နာ စ အဗ္ဘာစိက္ခေယျာ'ထ	၇
နာစိရသော	၃၀၊၆၃
နာဇော	၁၇၀
နာတ္ထိ	၅၀
နာတ္ထိကဝါဒါ	၆၂
နာတ္ထိတဥ္စ	၁၂၄
နာတ္ထိသမ္ဘတံ	၁၂၈
နာတ္ထိတိ	၂၅
နာ ဘော ဝဒါမိ	၁၃၉
နာဒန္ဓိတိ	၇၁
နာဒီ	၁၂၇
နာ နိဗ္ဗိန္ဒေယျုံ	၂၆
နာ နိဿရေယျုံ	၂၆
နာန္ဒိက္ခယော +	၄၂
နာန္ဒရာဂသဟဂတာ	၂၂၁၄
နာန္ဒုပသေစနံ	၄၃
နာ ပက္ခန္ဒတိ	၁၂၃
နာ ပက္ခာယန္တိ	၉၇
နာ ပညာယတိ +	၁၃၈
နာ ပဋိဘန္တိ +	၉၇
နာ ပရိတဿတိ	၃၅
နာ ပရိပူရေတိ	၈၄
နာ ပရိမုစ္စတိ	၁၃၉
နာ ပသီဒတိ	၁၂၃
နာပဋိလဘာမိ	၁၁၅
နာဘံ	၁၄၆
နာမော	၇၉
နာဝကာနံ	၉၆
နာ ဝဏ္ဏေယျ	၉
နာဝနီတံ	၂၁၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော်
[နာ]	
နာဝဝါဒေန	၁၀၇
နာဝါ	၈၀
နာ ဝါယန္တိ	၁၇၀
နာ ဝိကမ္မန္တိ	၇၀
နာ ဝိဇာယန္တိ	၁၇၀
နာ ဝိဇေတိ	၁၃၂
နာ ဝိဝဒါမိ	၁၂၈
နာ သံကိယန္တိ	၆၀
နာ သံဝတ္တေယျ	၅၄
နာ သန္တိဋ္ဌတိ	၁၂၃
နာ သန္နန္တိ	၁၇၀
နာ သန္ဒုပေတိ	၇၈
နာ သာရဇ္ဇေယျုံ	၂၆၊၅၉
နာ သုကရော	၁၀၄
နာ ဟိ ပန ပဋ္ဌိဘာတိ	၃
နာဂယောနိယော	၂၀၀
နာဂ္ဃန္တိ	၁၄၆
နာမိမုစ္စတိ	၁၂၃
နာနတ္ထသညာနံ	၁၉၆
နာနာကရဏံ	၅၂
နာနာဝေရဇ္ဇကတံ	၇
နာနုသေတိ	၂၉
နာဘိဇာနာမ	၇၉
နာဘိနန္ဒတိ	၁၈
နာမရူပနိရောဓာ	၅၁
နာမရူပသမုဒယာ	၅၁
နာဝါယ	၁၄၄
နာသက္ခိ	၁၆၄
နာဇ္ဇကောဒနပရမံ	၁၃၇
နိက္ခမတိ	၇၁
နိက္ခိပန္တိ	၁၂၁
နိက္ခိပိတ္ဝာ	၂၃
နိဂ္ဂဟိတောဝ	၁၃
နိစ္စံ ဘဝိဿတိ	၂၁
နိစ္ဆာတောဝ	၂၃

ပဒါနုက္တမေား	ပိုဒ်အင်္ကေား
[နာ]	
နိုဏ္ဍောဌေတိ	၁၄၅
နိုဏ္ဍောနံ	၁၈၆
နိုဏ္ဍောယေယ္ယ	၁၃၀
နိုဒ္ဓုနာတိ	၁၄၅
နိုဒ္ဓုနာဃဋ္ဋနဗျာရောသဥပါရုမ္ဘဘယာ	၆၂
နိုန္ဒ	၉၉
နိုဗ္ဗာနပရာယနံ	၁၆၄
နိုဗ္ဗာနပရိယောသာနံ	၁၆၄
နိုဗ္ဗာနေ	၁၂၃
နိုဗ္ဗာနေ၊ဂမံ +	၁၆၄
နိုဗ္ဗိဒါဟေ၊လော	၃၃၊၁၅၈
နိုဗ္ဗိဒါယ	၁၈
နိုဗ္ဗေဌိယမာနမေဝ	၁၇၈
နိုဗ္ဗေဌေဟိ ဝါတိ	၁၃
နိုယတိသင်္ဂတိဘာဝပရိဏတာ +	၁ , ၆
နိုရတ္တိပထာ +	၆၀
နိုရောမေမံ	၂၁
နိုရောဓာ	၁၄
နိုရောဓော	၂၁
နိုလ္လောပံ	၁၇၅
နိုဝါသံ	၆
နိုဝါသေတ္ဝာ	၃၉၊၁၉၄
နိုသဇ္ဇ ခေါ	၁၀၉
နိုသိန္နံ	၃
နိုသီဒိ သု	၈၂
နိုသီဒိ	၃၊၈၀
နိုသရဏံ	၂၄
နိုသာယ	၃၉
နိုလမ္ပိ	၇၅
နိုလိယာ ဝါ	၁၄၁
နေက္ခမ္မနိန္နံ စ	၁၉၂
နေက္ခမ္မပရိဘာဝိတံ	၁၉၂
နေဝ နိသဒ္ဓာ	၂၆
နေဝ ပစ္စညာသိ	၂၅
နေဝ ဟရတိ သေယျထာပိ	၈၃

ပဒါနုက္တမေား	ပိုဒ်ကေား
[နာ]	
နေဝ ဝိပ္ပယုတ္တာ	၂၆
နေဝ ဝိသံယုတ္တာ	၂၆
နေဝသညီနာသညီ	၃၈
နော	၅၂
နော အတိက္ကမန္တိ ကစ္စိ	၁၀၉
နော အာစိနာတိ	၃၃
နော စ သိယာ	၄၄၊၈၉
နော စ သုပရိဟာယာမာတိ	၁၁၅
နော စသ	၈၉
နော စေ အဘဝိသ	၂၆
နော ဧစ အသံ	၄၄
နော သိယာ	၃
[ပ]	
ပကရဏော	၃၉
ပစတော	၁၇၄
ပစ္စဝေက္ခမာနော	၉၆
ပစ္စယောသိ	၄
ပစ္စုဒါဝတ္တတိ	၁၂၃
ပစ္စုပဋ္ဌာတိ	၁၃၆
ပစ္စုပ္ပန္နသ	၁၈
ပဇ္ဇ	၁၂၊၅၃
ပဇ္ဇနိပါတိနီ	၁၀၄
ပဇ္ဇဘတ္တံ	၈၀၊၁၉၄
ပဇ္ဇဘူမဂမိကာ	၆
ပဇ္ဇိမံ ဒိသံ	၁၁၄
ပဇ္ဇိမေ မာသေ	၁၃၀
ပဇဟံ	၂၄
ပဇဟတိ	၃၃
ပဇဟထ	၁၅၀
ပဇာနာတိ	၁၄
ပဇာယ	၂၅
ပဋ္ဌ ဩရမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ	၁၂၀
ပဋ္ဌဝဂ္ဂိယေ	၅၄
ပဋ္ဌုပါဒါနက္ခန္ဓေ ဝါ	၃၈

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပညတ္တာနိ	၁၀၈
ပညတ္တိ	၆၀
ပညတ္တိပထာ	၆၀
ပညတ္တေ	၈၂
ပညာပနာယ	၅၀
ပညာယတိ ကစ္စံ	၁၀၉
ပဋလိကတ္ထတာနိ	၁၃၄
ပဋိကတ္ထတာနိ	၁၃၄
ပဋိက္ကမော	၁၀၉
ပဋိက္ကောသိတဗ္ဗံ	၆၂
ပဋိဂ္ဂဟိတံ	၁၂၄
ပဋိယသညာနံ	၁၉၆
ပဋိစ္စ	၂၄
ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ	၂၁
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသော	၅၂
ပဋိဇာနေယ္ယ	၂
ပဋိနိဿဂ္ဂါ	၁၄
ပဋိပန္နာ	၄၉
ပဋိပုဗ္ဗာဝိနိတာ ခေါ	၉၅
ပဋိပုစ္ဆံ	၃
ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ	၁၄၄
ပဋိဘာတု +	၅၃
ပဋိဘာတု ဝတ	၄
ပဋိသံဝေဒေမိ	၁၉၅
ပဋိသဒ္ဒါယ	၇၆
ပဋိသဠိက္ခတိ	၇၆၊၁၄
ပဋိသလ္လာနာ	၁၉၄
ပဋိသလ္လာဏေ	၁၆
ပဋိသလ္လီနဿ	၈၀
ပဋိဿတော	၁၃၂
ပဏာမေတ္ဝာ	၇၉၊၈၁
ပဏီတံ ဝါ	၃၉
ပဏီတတရ	၂၀၀
ပတိစယော	၁၅၅
ပတ္တံ	၁၇၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပတ္တဂန္ဓေ	၂၀၈
ပတ္တစီဝရံ	၇၉
ပတ္တပါဏိ	၈၂
ပတ္တဝဋ္ဋိံ	၁၃၁
ပတ္တဿ ဂန္ဓောတိ ဝါ	၁၁၉
ပတ္ထယံ	၁၃၂
ပထဝီကာယံ	၁၇၃
ပထဝီ စ	၄၄
ပဒံ	၁၃၂
ပဒက္ခိဏံ	၃၊၃၀၊၆၃
ပဒါနိ +	၁၇၄
ပဒါလိတံ	၆၉
ပဒါလေတ္ဝာ	၁၄၃
ပဒီပေယ္ယ	၂၀၃
ပဒုဋ္ဌမနသက်ပေါ	၁၃
ပဒုမဿ ဝါ	၁၁၉
ပပဋိကဂန္ဓေ	၂၀၈
ပပါတေ	၉
ပဗာဠှော +	၁၀-၁
ပဗ္ဗဇိတ္ဝါ	၃၀
ပဗ္ဗဇလာယဂေါ	၁၄၅
ပဗ္ဗဇာ	၁၂၃
ပဗ္ဗတေ	၉
ပဗ္ဗတေယ္ယော	၁၂၃
ပဘဏ် စ	၂၈
ပရံ ဒါရံ ဂစ္ဆတော	၁၇၅
ပရ မရဏာ စ	၉
ပရတော	၁၅၅
ပရဘတ္တံ	၁၃၂
ပရမပတ္တိပတ္တော	၁၀၆
ပရမပုရိသော	၁၀၆
ပရာမာသာ	၁၀၁
ပရာမာသော	၃၇
ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော	၁၅၀
ပရိဇာနံ	၂၄

ပဒါနုက္ကမ	ပိဋကတ်
[ပ]	
ပရိသေဝိတာနိ	၁၄၃
ပရိဟရန္တော	၂
ပရိဟီနော	၈၃
ပရေ	၁၄၄
ပလဂ္ဂန္ဓေါသိယ ဝါ	၁၄၃
ပလဂ္ဂါယ ဝါ	၁၄၃
ပလာယန္တိ	၃၂
ပလုဇ္ဇေယ္ယုံ	၁၂၇
ပလေတိ	၁၇၈
ပလောကတော	၁၅၅
ပဝတ္တယိ	၃၃
ပဝရော စ	၂၁၅
ပဝိသန္တိ	၃၁
ပသံသိယာ	၃၀
ပသယ္ဟ	၁၀၄
ပသာရေယ္ယ သေယ္ယထာပိ	၈၁
ပဿံ	၁၈
ပဿမ္ဘေတ္ဝာ ပဿမ္ဘေတ္ဝာ	၁၁၅
ပဟာတဗ္ဗော	၄၅၊၁၅၃
ပဟာနံ	၉
ပဟာနာ	၃၅
ပဟိတတ္တော	၂၉၊၆၂၊၁၆၁
ပဟီနဘယဘေရဝါ	၃၀
ပဟီနာ	၁၁
ပဟီယန္တိ	၃၅
ပဟောတိ စ	၁၂၄
ပဟောသိ	၁၂၂
ပါကတိန္ဒြိယော	၈၃
ပါစယတော	၁၇၄
ပါဋိကခ်ါ	၉
ပါဏာ	၁၇၆
ပါဏိနာ	၁၃၃
ပါတံ	၁၃၅
ပါတုဘူတံ	၃၃
ပါတုရဟောသိ	၈၁

ပဒါနုက္ကမ	ပိဋကတ်
[ပ]	
ပရိသည်	၂၃
ပရိသ္ဒ +	၁၄၈
ပရိသ္ဒာတာဝိ	၁၄၉
ပရိသ္ဒေယော	၂၃၊၁၄၈
ပရိဏာယကရတနုပ္ပမုခါနိ	၁၃၄
ပရိတဿနာ	၁၂၃
ပရိတ္တံ	၁၃၃
ပရိဒဟာမိ	၁၃၆
ပရိဒေဝေဟိ	၃၃
ပရိနိဗ္ဗုတောတိ	၂၃
ပရိနိဗ္ဗာယတိ	၃၂
ပရိပက္ကံ	၁၂၈
ပရိပန္ဓေတိဋ္ဌတော	၁၂၅
ပရိပါစေဿာမိ	၁၂၈
ပရိဗ္ဗာဇကာ	၁၀၆
ပရိဘာဝိတာနိ	၁၄၃
ပရိဘုဥ္ဇတိ	၁၉၂
ပရိဘုဥ္ဇာမိ	၁၃၅
ပရိမုတ္တော	၂၂
ပရိယန္တံ	၁၆၄
ပရိယန္တကတေ	၁၂၈
ပရိယာဒါနာ	၁၂၊၁၁၆
ပရိယာဒါနာယ	၁၂၊၉၂၊၁၄၄
ပရိယုဋ္ဌဋ္ဌာယိနော	၄
ပရိယုဋ္ဌဋ္ဌာယီ	၄
ပရိယေသာမိ	၁၉၉
ပရိယေသိတံ	၁၂၁
ပရိယောဒါတံ	၁၂၁
ပရိယောဒါတေ	၉၆
ပရိယောဒါတော	၃၊၁၉၄
ပရိယောနဒ္ဓါ	၂
ပရိဝိတက္ကော	၈၁
ပရိသုဒ္ဓံ	၁၂၁
ပရိသုဒ္ဓေ	၉၆
ပရိသုဒ္ဓါ	၃၊၁၉၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပါဒနုခသိခါယ ဝါ	၁၄၃
ပါဒေ	၁၀၀
ပါဒေဟိ စ	၁၆၅
ပါနံ	၂၀၃
ပါပိမတော	၆၁
ပါလိလေယျက်	၈၅
ပါဝိသိ	၈၀
ပါဝုဿကေန	၁၄၄
ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ခေ	၈၀၊၁၉၄
ပိဏ္ဍာယ	၈၀-၅
ပိဏ္ဍောလော	၈၂
ပိတာ	၁၂၂
ပိတုစ္ဆာပုတ္တော	၉၃
ပိပါသာယပိ	၃၄
ပိယဝါဒီ	၁၀၄
ပိတကမ္မိ	၃၅
ပိတိပါမောဇ္ဇ	၁၂၄
ပိတိသုခံ	၁၉၄
ပုစ္ဆ +	၉၁
ပုစ္ဆိတာရော	၃
ပုညံ	၁၂၆
ပုဒ္ဓော	၃၂
ပုဏ္ဏရိကယ ဝါ	၁၁၉
ပုဏ္ဏမာယ +	၉၀
ပုဏ္ဏာယ	၉၀
ပုတ္တာ	၃၀
ပုထုဇ္ဇနော	၄
ပုနဗ္ဘဝါ	၃၀
ပုနဗ္ဘဝေါ	၂၅
ပုပ္ဖဂန္ဓေ	၂၀၈
ပုဗ္ဗဏ္ဏသမယံ	၃၉၊၁၉၄
ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိယော	၃၃
ပုဗ္ဗာ ကောဋ္ဌိ	၁၃၈
ပုဗ္ဗာရာမေ	၉၀
ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယိ	၁၀၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပုဗ္ဗုဋ္ဌေ||ပမာ	၁၃၁
ပုဗ္ဗေ	၈၁
ပုဗ္ဗော	၂၄
ပုဗ္ဗေနိဝါသံ	၃၄
ပုရက္ခရာနော	၁၂
ပုရတော	၈၁
ပုရိမံ ဒိသံ	၁၁၄
ပုရိသထာမော	၁၃၆
ပုရိသဒမ္မသာရထိ	၃၂
ပုရိသပရက္ကမော +	၁၃၆
ပုရိသရူပံ ဝါ	၁၄၁
ပုရိသာ	၁၃၄
ပုရိသာဇညော	၃၉
ပုရိသုတ္တမာ	၃၉
ပုရေဝစနီယံ	၁၂
ပုတိကာနိ	၁၄၄
ပေစ္စ	၈၉
ပေါနောဘဝိကား	၂၂၊၁၄၈
[ဖ-ဘ]	
ဖန္ဒတိ	၁၃၀
ဖန္ဒတော	၁၃၅
ဖန္ဒာပယတော	၁၃၅
ဖလံ	၁၃၂
ဖလကေ ဝါ	၁၄၁
ဖလဂန္ဓေ	၂၀၈
ဖလုဒ်ဇံ	၄၄
ဖုဋ္ဌဿ	၃၈
ဖုဿ ဖုဿ	၁၃၈
ဖေဂ္ဂုဂန္ဓေ	၂၀၈
ဖေဂ္ဂုမ္ဗိ	၁၃၁
ဖေဏပိဏ္ဍံ	၁၃၀
ဖေဏပိဏ္ဍူပမံ	၁၃၁
ဗဒရိကာရာမေ	၁၁၇
ဗဒ္ဓါ	၃၂

[ဗ]

ဗဒ္ဓါ	၆၃
ဗလမတ္တာ	၁၁၀
ဗလဝ	၈၁
ဗလာနု	၈၇
ဗဟိဒ္ဓါ ဝ	၃၉
ဗဟုလိကတော	၈၄
ဗဟုပကာရော	၉၆
ဗာလံ	၁၂၉
ဗာလလာပိနီ	၁၃၂
ဗာလဝါဒေန စ	၁၀၇
ဗာလော	၁၀၇
ဗာလ္လ	၂
ဗာဟံ ဝါ	၈၁
ဗာဠဂိလာနော	၁၀၈
ဗိလံ	၇၁
ဗိလာသယ	၇၁
ဗီဇတာဒီ	၃၈
ဗီဇဗီဇော	၄၄
ဗီဇာနံ ၊	၈၁
ဗီရဏာ	၁၂၇
ဗုဒ္ဓါ	၇၂
ဗေလုဝလဋ္ဌိကာယ	၈၀
ဗောဇ္ဈင်္ဂါ	၈၇
ဗောဓိသတ္တဿ	၂၄
ဗျတ္တိ	၁၇၈
ဗျာကရမာနော	၁၁၉
ဗျာကရယမာနော	၇
ဗျာကရေယျာထ	၇
ဗျာကရေယျာသိတိ	၇၂
ဗျာပန္နစိတ္တော	၈၃
ဗျာပါဒဝိတက္ကော	၈၄
ဗြဟ္မစရိယံ	၁၉
ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ	၇၀
ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါ	၃၁
ဗဟုဘုတာ	၆၉

[ဘ-ဘ]

ဗြဟ္မလောကေ	၈
ဘဂဝံ နေတ္တိကာ	၁
ဘဂဝံ ပဋိသရဏာ	၅၂
ဘဂဝ မူလကာ	၁
ဘဂဝန္တညော	၅၃
ဘဂဝါ	၇၂
ဘဂိနီ	၁၉၇
ဘဎ္ဍသု	၁
ဘဒ္ဒန္တ	၇၁
ဘညမာနေ	၁၂၂
ဘတ္တာဘိဟာရော	၁၃၅
ဘဒ္ဒသာလမူလေ	၈၆
ဘယံ	၇၁
ဘယန္တာ	၈၃
ဘဝဂ္ဂ	၆၉
ဘဝတဏှာ	၂
ဘဝဒိဋ္ဌိ	၈၄
ဘဝနေတ္တိ	၁၆၆
ဘဝနေတ္တိနိရောဓော	၁၆၆
ဘဝေါ	၁၅
ဘဿန္တ	၁၇၈
ဘာရံ	၂၃
ဘာရဒ္ဒ	၂၂
ဘာရဒ္ဒနိက္ခေပနဒ္ဒ	၂၂
ဘာရဟာရဒ္ဒ	၂၂
ဘာရာဒါနဒ္ဒ	၂၂
ဘာဝနာနုယောဂ် အန	၁၄၂
ဘာဝိတော	၈၈
ဘာဝေတုံ	၈၄
ဘာဝေထ	၁၄
ဘာသတေ စ	၁၄၆
ဘာသိတဿ	၃
ဘာသိဿာမိ	၁
ဘိက္ခု	၁၉၈
ဘိက္ခုသံဃ	၂၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဘ]	
ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော	၉၀
ဘိတ္တိယာ ဝါ	၁၄၁
ဘိယ္ယောသောမတ္တာယ	၁၀၃
ဘိတာ	၃၂
ဘူတပုဗ္ဗံ	၁၃၃
ဘူတာ	၁၇၆
ဘူမိဘာဂံ	၉၉
ဘူရိပညေန	၁၃၂
ဘေဒါ	၉
ဘေသကဠာဝနေ +	၁
ဘော ပုရိသ	၉၉
[မ]	
မဂ္ဂကုသလော	၉၉
မဂ္ဂကောဝိဒေါ	၅၃
မဂ္ဂညူ	၅၃
မဂ္ဂဝိဒူ	၅၃
မဂ္ဂါနုဂါ	၅၃
မဏ္ဍနီကေ ကာလေ	၁၃၀
မဏ္ဍေ	ဂ၃
မဏ္ဍေန	၁၂၅
မဏ္ဍူကေ	၁၀ဂ
မဏ္ဍူဋ္ဌာယ ဝါ	၁၄၁
မညမာနော	၆၄
မဏိရတနပ္ပမုခါနိ	၁၃၄
မဏ္ဍနဇာတိကာ	၉၆
မတ္တသော	၁ဂ၆
မဒုရကဇာတော ဝိယ	၉၇
မဒုရမ္ပိ	၇၆
မနုသိကရောဟိ	၄
မနာပစာရီ	၁၀၄
မနော	၃ဂ
မနောဘာဝနီယာနံ	၂
မနောဝိညာဏံ	၅၁
မန္တာဏိပုတ္တော	၉၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[မ]	
မမာယန္တိ	၁၆၅
မရဏံ	၁၁၂
မရီစိကာ	၁၃၀
မရီစိကူပမာ	၁၃၁
မလဂ္ဂဟိတံ	၁၂၀
မဟတာ	၉၀
မဟဒ္ဓနော	၁၀၃
မဟန္တံ	၉၉၊၁၃၁
မဟပ္ဖလော	ဂ၄
မဟလ္လကော	၁
မဟာကပ္ပိနော	၁၇ဂ
မဟာနဂ်လေန	၁၄၅
မဟာနာဂါ	၇၀
မဟာနိသံသော	ဂ၄
မဟာပထဝီ	၁၃၉
မဟာဗျူဟံ ကူဋာဂါရံ	၁၃၅
မဟာဗျူဟကူဋာဂါရပ္ပမုခါနိ	၁၃၄
မဟာဘောဂေါ	၁၀၃
မဟာဝနံ	ဂ၀
မဟာဝနေ	၅ဂ
မဟာဝီရာ	၇၀
မဟာသမုဒ္ဒေါ	၁၃ဂ
မာ အဇ္ဇာစိက္ခိ	၁၀၁
မာဂဏ္ဍိယပဉ္ဇေ	၁၀
မာတရံ	ဂ၀
မာတာ	၁၇၂
မာနသံ	၁၂၃
မာ ဘာယိ	၁၁၂
မာယံ	၁၃၁
မာယာကာရန္ဓေ ဝါသီ ဝါ	၁၃၁
မာယာကာရော ဝါ	၁၃၁
မာယူပမံ	၁၃၁
မာရဿ	၆၃
မာရေတာ ဝါ	၁၆၃
မာရော	၁၆ဂ

ပဒါနုက္ကမမာ	ပိဋ္ဌင်္ကော
[မ]	
မာရော မာရောတိ	၁၆၃
မာရော ဝါ	၁၆၃
မာလံ	၂၀၃
မိဂဒါယေ	၁၅၃
မိဂရညော	၇၁
မိဂဆာဒော	၇၁
မိဂါ	၇၃
မိဂါရမာတုပါသာဒေ	၉၀
မိစ္ဆာဇီဝေန	၁၉၈
မိစ္ဆာပဋိပန္နော	၁၂
မိတ္တဂေါ	၁၀၄
မိယတိ	၁၅၃
မုခတုဏ္ဍကေန ဝါ	၁၄၃
မုခဝဏ္ဏော	၃၁၁၄
မုဒ္ဓတ္တာ	၉၉
မုဒ္ဓဿတိ	၈၃
မုတံ	၁၂၁
မုတ္တကရီသံ	၇၂
မုတ္တော	၆၃
မုဒ္ဓါဝသိတ္တော	၁၃၃
မုသာ	၁၇၄
မုသာဘဏတော	၁၂၅
မုဟုတ္တံ	၉၉
မုဟုတ္တမ္ပိ	၂
မူလဂန္ဓေ	၂၀၈
မူလဖိုဏ	၄၄
မူလသန္တာနကာနိ	၁၄၅
မူလေ	၈၀၁၃၁
ဃ	၁၀၄
ဃယေန	၁၄၄
ဃောက္ခော စ	၂၁၅
ဃောဟဇာလံ	၆၃

ပဒါနုက္ကမမာ	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ယ]	
ယံကိဉ္စိ ရူပံ	၃၉
ယံ ခေါ သုခံ သောမနဿံ	၂၄
ယံ တိဏကဋ္ဌသာခါပလာသံ	၂၉
ယံနူနာတိ	၈၁၁၀၄
ယဇေန္တော	၁၂၅
ယဇာပေန္တော	၁၂၅
ယတော စ ခေါ	၂၅
ယထာ ကထံ ပန	၂၉-၁၁၉
ယထာ ပစ္စယံ	၂၉
ယထာဘူတံ	၁၄
ယထာ ယထာ	၁၃၁
ယဒါ ခေါ	၁၀၄
ယဒိဒံ အရဟန္တော	၆၉
ယဒိဒံ ပိဏ္ဍောလုံ	၁၂
ယဒိ ဝါ ရတ္တိံ	၁၃၂
ယမေတံ	၁၀၈
ယသဿိနော	၇၄
ယသ္မာ စ ခေါ	၅၄
ယသ	၆၃
ယာ အာဘိနိဗ္ဗတ္တိ	၂၇၊၁၉၀
ယာကာစိ ဂေါပါနသိယော	၁၄၅
ယာကာစိ တာရကရူပါနံ ပဘာ	၁၄၆
ယာဇ္ဇိတိ	၂၇၊၁၉၀
ယာနံ	၂၀၃
ယာနိ အမ္ဗာနိ	၁၄၅
ယာပနီယံ ကစ္စိ	၁၁၉
ယာ မုတ္တ	၁၄၈
ယာဝ အာဒ္ဓါဟနာ	၁၂၄
ယာဝကီဝဉ္စ	၂၅
ယာဝဉ္စ	၈၄
ယာ ဝိမုတ္တိ	၂၃
ယိဇ္ဇံ	၁၂၂
ယုတ္တယ	၁၄၃
ယုဝတိ	၃၆
ဃယ ဥယ်ယုပါဒါနာ	၁၁၊၁၇

ပဒါနုက္ကမော	စာမျက်နှာ
[ယ]	
ယေဒကေစိ ကုဋ္ဌရောဂေနော	၁၄၆
ယေကေစိ ပုပ္ပဂန္ဓာ	၁၄၆
ယေကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ	၄၉
ယေကေစိ မူလဂန္ဓာ	၁၄၅
ယေကေစိ သမဏာ ဝါ	၄၉
ယေကေစိ သာရဂန္ဓာ	၁၄၆
ယေ စေတသော အဇ္ဈောနာဘိ- နိဝေသာနုသယာ	၁၅၁
ယေန ဝါ တေန ဝါ	၇၂
ယေ ပါဏာ	၇၁
ယေပိ တေ ဝယသာတညာ	၆၂
ယေဘုယ္မေန	၇၁၊၁၂၄
ယော အနာလယော	၂၃၊၁၄၈
ယော အသေသဝိရာဂနိရောဓော	၂၂
ယော ဥပ္ပါဒေါ	၂၇
ယော ခေါ ဥပ္ပါဒေ	၁၉၀
ယောဂံ	၁
ယော စာဂေါ	၁
ယော ဒေါသကၠယော	၂
ယောနိ	၇၅
ယောနိသော	၁၃၀
ယော ပဋိန်သင်္ဂေါ	၂၂၊၁၄၈
ယော ပါတုဘာဝေါ	၂၇၊၁၉၀
ယောပိ ပစ္စယော	၂၀
•ယောပိ ဟေတု	၂၀
ယော မောဟက္ခယော	၂
ယော ရာဂက္ခယော	၂
ယော ဝူပသမော	၂
ယော သာရော	၇၀
[ရ]	
ရဇကဿ ဝါ	၁၂၀
ရဇကော	၁၂၀
ရဇကော ဝါ	၁၄၁
ရဇနာယ ဝါ	၁၄၁

ပဒါနုက္ကမော	စာမျက်နှာ
[ရ]	
ရဇနီယသင်္ခါတံ	၆၆
ရတိယာ	၂၀၉
ရတ္တိယာ	၉၀၊၁၁၂
ရထိကာယ ရထိကံ	၁၉၉
ရမဏီယံ	၆၉
ရသဂန္ဓေ	၂၀ဂ
ရဟောဂတံ	၁၀၀
ရဟောဂတဿ	ဂ၀
ရာဇာဘိနီတာ	ဂ၃
ရိတ္တကံ	၁၃၁
ရိတ္တကညေ၀	၁၃၀
ရိတ္တော	၁၀
ရုက္ခာ	၁၂၇
ရုပ္ပတိ	၇၄
ရူပံ ဝါ	၄
ရူပတ္ထာယ	၇၅
ရူပဓာတုဗာဟုတ္တံ	၁၀
ရူပနိမိတ္တနိုကေတာ၀ိသာရ၀ိနိ၀ိဗန္ဓာ	၁၁
ရူပဗန္ဓနုဗဒ္ဓေါ	၁၅၃
ရူပဝန္တံ ဝါ	၄
ရူပ၀ိ၀ရိဏာမညထာဘာ၀ါ	၄၊၁ဂ
ရူပ၀ိ၀ရိဏာမာနုပရိ၀တ္တိ	၁၇
ရူပ၀ိ၀ရိဏာမာနုပရိ၀တ္တိဇာ	၁၇
ရူပသဒ္ဓေတနာ	၅၀
ရူပသညာ	၅၀
ရူပိယမယော	၁၃၅
ရူပူပယံ ဝါ	၄၃
ရောဂါနံ	၂၇
[လ]	
လဇ္ဇေထ စ	၅၄
လာခါယ ဝါ	၁၄၁
လာယိတ္ဝာ	၁၄၅
လောကဝိဒူ	၇၂
လောကမ္ဘော	၁၂ဂ

[ඉ]

ලේඛනාධිකාරී

[ඊ]

ලේඛනාධිකාරී

[ඌ]

ලේඛනාධිකාරී

[ඍ]

ලේඛනාධිකාරී

[ඎ]

ලේඛනාධිකාරී

[ඏ]

ලේඛනාධිකාරී

[ඐ]

ලේඛනාධිකාරී

[එ]

ලේඛනාධිකාරී

[ඒ]

ලේඛනාධිකාරී

[ඓ]

ලේඛනාධිකාරී

[ඔ]

ලේඛනාධිකාරී

[ඕ]

ලේඛනාධිකාරී

[ඛ]

ලේඛනාධිකාරී

[ග]

ලේඛනාධිකාරී

[ඝ]

ලේඛනාධිකාරී

[ඞ]

ලේඛනාධිකාරී

[ච]

ලේඛනාධිකාරී

[ඡ]

ලේඛනාධිකාරී

[ජ]

ලේඛනාධිකාරී

[ඣ]

ලේඛනාධිකාරී

[ඤ]

ලේඛනාධිකාරී

[ඥ]

ලේඛනාධිකාරී

[ඦ]

ලේඛනාධිකාරී

[ඨ]

ලේඛනාධිකාරී

[ඩ]

ලේඛනාධිකාරී

[ඪ]

ලේඛනාධිකාරී

[ණ]

ලේඛනාධිකාරී

[ඬ]

ලේඛනාධිකාරී

[ත]

ලේඛනාධිකාරී

[ථ]

ලේඛනාධිකාරී

[ද]

ලේඛනාධිකාරී

[ධ]

ලේඛනාධිකාරී

[න]

ලේඛනාධිකාරී

[ඳ]

ලේඛනාධිකාරී

[ප]

ලේඛනාධිකාරී

[ඵ]

ලේඛනාධිකාරී

[බ]

ලේඛනාධිකාරී

[භ]

ලේඛනාධිකාරී

[ම]

ලේඛනාධිකාරී

[ඹ]

ලේඛනාධිකාරී

[ය]

ලේඛනාධිකාරී

[ර]

ලේඛනාධිකාරී

[ල]

ලේඛනාධිකාරී

[ව]

ලේඛනාධිකාරී

[ශ]

ලේඛනාධිකාරී

[ෂ]

ලේඛනාධිකාරී

[ස]

ලේඛනාධිකාරී

[හ]

ලේඛනාධිකාරී

[ළ]

ලේඛනාධිකාරී

[ෆ]

ලේඛනාධිකාරී

ပဒါနုက္တမော	ပိဋကော်
[၀]	
ဝိညာဏနိရောဓော	၅၁
ဝိညာဏဝန္တံ. ၀ါ	၄
ဝိညာဏသမုဒယော	၅၁
ဝိညူဟိ	၆၀
ဝိတ္ထာရေန	၁၀
ဝိဒံသေယျ	၁၃၁
ဝိဒိတ္ဝာ	၈၂၊၁၀၄
ဝိဒိသာမုခေါ	၁၉၇
ဝိဒ္ဓံသေန္တိ	၁၆၅
ဝိဒ္ဓေ	၁၄၆
ဝိမေန္တိ	၁၆၅
ဝိဓာ	၆၇
ဝိဓူပေတိ	၇၇
ဝိနုဿတိ	၁၃၉
ဝိနိဗ္ဘုဇေယျ	၁၃၁
ဝိပရာ၀တ္တံ	၁၂
ဝိပရိဏာမတိ	၄
ဝိပါကော	၁၇၂
ဝိပဋိသာရော	၁၀၉
ဝိပဿနာ	၇၃
ဝိပဿနာနိ ခေါ	၃၊၁၉၄
ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တော	၈၃
ဝိဘဇိတုံ	၁၂၂
ဝိဘ၀တဏှာ	၂၂
ဝိဘ၀ဒိဋ္ဌိ စ	၈၄
ဝိဘ၀ါ	၄၅
ဝိဘ၀ိယတိတိ	၄၅
ဝိမရိယာဒီကတေန	၂၆
ဝိမာနေသု	၇၂
ဝိမုစ္စတိ	၁၉
ဝိမုတ္တန္တိ	၁၉
ဝိမုတ္တသ္မိံ	၁၉
ဝိမုတ္တိ	၂၅
ဝိမောက္ခာယ	၁၁၂
ဝိရဇ္ဇတိ	၃၆

ပဒါနုက္တမော	ပိဋကော
[၀]	
ဝိရတ္တံ	၁
ဝိရာဂါ	၁၄
ဝိရုဇယံ	
ဝိရူဠှိ	
ဝိရောစတေ ၀	၁၀၆
ဝိလာပေါ	၁
ဝိလေပနံ	
ဝိ၀တ္တက္ခန္ဓံ	
ဝိ၀ဒတိ	
ဝိ၀ရံ	၁၇
ဝိ၀ရိတုံ	၁
ဝိ၀ိစ္ခေ၀	၁၉၄
ဝိ၀ေကဇံ	၁၉၄
ဝိ၀ေစေတုံ	
ဝိသဇ္ဇော	
ဝိသိနေတိ	၂
ဝိသုဒ္ဓိန္တိ	၅
ဝိသုဒ္ဓိယာ	၅၊၁၇၆
ဝိသုဿတိ	၁၃
ဝိဿေသော	၅
ဝိဿဇ္ဇိ	၁
ဝိဿာသံ	၁၀
ဝိဟရတော	
ဝိဟာရေနဝိဟာရံ	၁
ဝိဟာရော	
ဝိဟိ သ၀ိတက္ကော	
ဝိဟေသာ၀ေ၀ါ	၁
ဝီတိသာရေတ္ဝာ	၈၊၈၆၊
ဝီမံသကာဟိ	
ဝီရိယံ	
ဝုဋ္ဌာနကုသလော	၂၁
ဝုဋ္ဌိတော	၁
ဝုဏ္ဏော	
ဝုတ္တ၀ါဒိနော ဧ၀	
ဝုတ္တ၀ါဒီ ၀	၁၀

౧౮ ౧ యాదవ రాజవంశము
యాదవ రాజవంశము
౧ దాదాపు క్రీస్తుశకము
౧౦౦౦ సంవత్సరాల
క్రితము యాదవ
రాజులు
౧౦౦౦ సంవత్సరాల
యాదవ రాజులు

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သတ္တ	၈၃
သတ္တဋ္ဌာနကုသလော	၅၁
သတ္တနိဝဏ္ဏဂ္ဂါ	၁၂၈
သတ္တပပါတာ	၁၂၈
သတ္တပဝုဋ္ဌာ	၁၂၈
သတ္တပိသာစာ	၁၂၈
သတ္တရတနသမ္ပန္နာ	၇၀
သတ္တဝါသာ	၆၉
သတ္တသညီဂ္ဂါ	၁၂၈
သတ္တသဒ္ဓမ္မဂေါစရာ	၇၀
သတ္တသရာ	၁၂၈
သတ္ထာ	၂၆
သတ္ထံ	၁၁၃၊၁၂၂
သတ္ထာ	၇၂
သတ္ထုသာသနံ	၉၅
သတ္ထုန	၁၀၄
သဒ်ိသော	၄၀
သဒေဝကေ	၂၅
သဒေဝမနုဿာယ	၂၅
သဒ္ဓံ	၇၁
သဒ္ဒဟတိ	၁၈၆
သဒ္ဒဟေယ္ယ	၁၀၄
သဒ္ဓါနုသာရီ	၁၈၆
သဒ္ဓါပဒ္မဇိတသ	၁၅၈
သဒ္ဓိံ	၂၁၁
သန္ဓိ	၆၇
သန္ဓရဗ္ဘာဟိရဗန္ဓနဗဒ္ဓါ	၁၅၃
သန္ဓာသံ	၇၁
သန္ဓိ	၈၀
သန္ဓိကေ	၃
သန္ဓိကေ ဝါ	၃၉
သန္ဓုသိတံ	၃၆
သန္ဓုသိတတ္ထာ	၃၇
သန္ဓဝေဘာတော	၁၁
သန္ဓဝါနိ	၁၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သန္ဒယော သိ	၈၆
သန္ဓာဝတံ	၁၃၈
သန္ဓာဝိတ္ဝာ	၁၂၈
သန္ဓိ	၁၂၅
သပဇာပတိကာ	၇၉
သပဒါနံ	၁၉၇
သပရိဋ္ဌာဟော	၉
သပ္ပါယကာရီ	၂၁၇
သပ္ပိ	၂၁၅
သပ္ပိမဏ္ဍော	၂၁၅
သပ္ပုရိသဘူမိ	၁၈၆
သပ္ပုရိသာနံ	၄
သဗ္ဗဂ်ပစ္ဆဂ်ိ	၁၄၁
သဗ္ဗနိမိတ္တေသု	၆၆
သဗ္ဗဝေဒယိတာနိ	၁၁၆
သဗ္ဗသံယောဂံ	၁၃၂
သဗ္ဗသခ်ါရသမထေ	၁၂၃
သဗ္ဗုပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေ	၁၂၃
သဗ္ဗေ	၇၄
သဗ္ဗေ ဓမ္မာ	၁၂၃
သဗ္ဗေ သခ်ါရာ	၁၂၃
သဗြဟ္မကာ	၇၉
သဗြဟ္မကေ	၂၅
သဗြဟ္မစာရိနော	၁၀၆
သဗြဟ္မစာရိနံ	၆
သမ	၉၉
သမညာ	၆၀
သမတိက္ကန္တံ	၆၇
သမဓောသိ	၁၀၈
သမနုပဿတိ	၄
သမန္တာ	၇၁
သမန္တာဂတာ	၅၃
သမန္ဒေသတိ	၁၁၄
သမာဒပေသိ	၈၆
သမာဓိ	၁၄၊၈၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော
[သ]	
သမာဓိကုသလော	၂၁၅
သမာဓိ	၁၉၅
သမာဓိသမညာ	၁၁၅
သမာဓိသာရတာ	၁၁၅
သမာပတ္တိကုသလော	၂၁၅
သမာရကော	၂၅
သမာဟိတာ	၇၀
သမာဟိတော	၁၄
သမိဒ္ဓိတံ	၈၁
သမုဋ္ဌိတံ	၁၂၀
သမုတ္တေဇေသိ	၈၆
သမုဒယဒ္ဓ	၁၄
သမူလံ	၂၃
သမူဟနုတိ	၁၄၅
သမ္ဘဝေနော စ	၁၉၅
သမ္ဘဒါလေတ္ဝာ	၇၂
သမ္ဘဒါလေန္တော	၁၄၅
သမ္ဘသာဒနံ	၁၉၅
သမ္ဘဟံသေသိ	၈၆
သမ္ဘဟုလာ	၈၆
သမ္ဘောဓော	၂၄
သမ္ဘာဝဒ္ဓ	၇၃
သမ္ဘာဝနဒ္ဓ	၁၅
သမ္ဘာဝေယျုံ	၈၅
သမ္ဘာဝိတော	၁၂၃
သမ္ဘုဂတာ	၁၇၂
သမ္ဘုတ္တနိယာမံ	၁၈၆
သမ္ဘဒညာဝမုတ္တော	၁၅၀
သမ္ဘဒေဝ	၃၀၊၆၃
သမ္ဘိဒ္ဓိတ္ဝာ	၁၂၁
သမ္ဘပ္ပညာယ	၂၀၊၃၅
သမ္ဘပ္ပဓာနာ	၈၇
သမ္ဘာ	၁၁၉
ဆမ္ဘာဒိဋ္ဌိ	၄၉
သမ္ဘာဝဋ္ဌိပနော	၁၇၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော
[သ]	
သမ္ဘာဝဋ္ဌိပနော	၁၂
သမ္ဘာသမာဓိ	၄၉
သမ္ဘာသမ္ဘုဒ္ဓေါ	၅၂
သမ္ဘာသမ္ဘောဓိ	၂၅
သမ္ဘုခါ	၃၊၈၆၊၁၄
သမ္ဘောဒနိယံ	၆၊၈၆၊၂၁၁
သမ္ဘောဒိ သု	၆၊၈၆
သမ္ဘောဒိ	၂၁၁
သယံ	၃၀၊၆၄
သရဏံ	၁၃၂
သရဏသမယော	၁၃၊၁၄၅
သလ္လတော	၁၅၅
သလ္လန္တိ	၁၆၃
သဝနာယ	၃
သဝိယာတော	၉
သဝိစာရံ	၁၉၄
သဝိညာဏကော	၆၆၊၉၄
သဝိတက္ကံ	၁၉၄
သဿတာ	၇၃
သဿတိသမံ	၁၃၂
သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ	၂၅
သဟဓမ္မိကော	၇၊၁၀၇
သဟနန္ဒိ	၁၁
သဟဗျတံ	၂၀၁
သဟမ္ပတိ	၈၁
သဟသောကီ	၁၁
သဟိတံ	၁၂
သာ	၁၃၉
သာကာရံ	၄၄
သာတစ္စကာရီ	၂၁၆
သာဓု	၅၃
သာဓုကံ	၄
သာဓု သာဓု	၄၀
သာမံ	၈၅
သာမညတ္ထံ ဝါ	၄၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သာမညတ္ထဒ္ဒ	၈၄
သာမိကာ	၁၂၀
သာမုဒ္ဒိကာယ	၁၄၄
သာယံ	၁၃၅
သာယနှသမယံ	၇၁၊၈၂၊၁၉၄
သာရဂန္ဓေ	၂၀၈
သာရဂဝေသိ	၁၃၁
သ္ဘာရဒ္ဒန္တိ	၂၆၊၅၉
သာရဒ္ဒမာနရူပါ	၈၂
သာရဏီယံ	၆၊၈၆၊၂၁၁
သာရတ္ထိကော	၁၃၁
သာရပရိယေသနံ	၁၃၁
သာရမယာနိ	၁၃၄
သာရာဂါ	၅၉
သာရာဒါနိ	၄၄
သာဝကာ စ	၅၃
သာသနံ	၁၁၃
သာသဝံ	၃၉
သိက္ခိတဗ္ဗံ	၂
သိက္ခိတာ	၃၀
သိဃ်ာဌကေနု သိဃ်ာဌကံ	၁၉၉
သိနေရုပဗ္ဗတရာဇာ	၁၃၉
သိရသာ	၁၀၈
သီဃသောတာ	၁၂၇
သီတံ	၂၀၉
သီဟဝလာဟကာ နာမ	၂၀၉
သီတီ ဘဝိဿန္တိတိ	၁၁၆
သီတေနပိ	၃၄
သီလတော	၁၀၉
သီလဝတာ	၁၅၅
သီဟနာဒံ	၃၁
သီဟော	၃၁
သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ	၁၇၂
သုခံ	၂၃၊၃၅
သုခဗဟုလာ	၃၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သုခဗဟုလာတိ	၂၀၆
သုခမ္မိ	၃၅
သုခဝိဟာရီ	၃၅
သုခသယိတာနိ	၄၄
သုခါနုပတိတံ	၅၉
သုခါဝက္ကန္တံ	၅၉
သုခိတေသု	၁၁
သုခိတော	၁၁
သုခ်ိနော ဝတ	၆၉
သုခုမံ ဝါ	၃၉
သုခေါ	၉
သုဂတိ	၂၀၁
သုဂတိ	၉
သုဂတော	၃၂
သုဂ္ဂဟိတာ	၃
သုစရိတံ	၂၀၁
သုညတော	၁၅၅
သုဏ	၁၁၂
သုဏန္တိ	၃၁
သုဏာထ	၂၂
သုဏာဟိ	၄
သုတ္တဂုဏ္ဌေ	၁၇၈
သုဒိဋ္ဌော	၂၅
သုပဏ္ဏယောနိယော	၂၀၅
သုပရိမဋ္ဌေ	၁၄၁
သုပ္ပဋိပန္နာ	၅၀
သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ	၃
သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တသ	၈၄
သုဘဒ္ဒဒေဝိပ္ပမုခါနိ	၁၃၄
သုမနသိကတာ	၃
သုဝိနီတော	၅
သုဝိမုတ္တန္တိ	၁၄
သုသမ္ဘဟတာ	၁၉၅
သုသုမာရဂိရေ	၁
သုဿုတာ	၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိုင်္ဂဏ်း
[သ]	
သူပခါရိတာ	၇
သူပေယျဋ္ဌ	၁၃၇
သေဌာ	၆၉
သေဌာတိ	၁၃
သေဌော စ	၂၁၅
သေတိ	၁၃၂
သေမာနံ	၁၁၄
သေယ်ျ	၂၀၃
သေယ်ျထာ	၂၂
သေယ်ျထိဒံ	၉၁
သေယ်ျော	၄၀
သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ	၄
သောကေဟိ	၁၃
သောစယတော	၁၇၄
သောစာပယတော	၁၇၄
သောတံ	၁၂၄
သောတဗ္ဗံ	၁၁၃
သောတ္ထိနာ	၁၄၃
သော ပစ္စယော	၂၀၁
သောဇ္ဇံ ပပါတံ	၉၉
သောဝဏ္ဏဒ္ဓဇာနိ	၁၃၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိုင်္ဂဏ်း
[သ]	
သောဝဏ္ဏမယာနိ	၁၃၄
သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ	၁၄၄
သော ဟေတု	၂၀၁
သောဌေယ်ိ ကလ်	၁၄၆
[ဟ]	
ဟတ္ထေဟိ စ	၁၆၅
ဟနန္တော	၁၂၅
ဟရတော	၁၂၅
ဟရန္တိ	၂၀၅
ဟရေယ္ယ ဝါ	၂၉
ဟလိဒ္ဒိယာ ဝါ	၁၄၁
ဟဝေ	၂၃
ဟာယနဝုဠုနေ	၁၂၀
ဟာလိဒ္ဒိကာနိ	၉
ဟိတာယ	၂၊၂၀
ဟိယ္ယော	၁၄၄
ဟိနံ ဝါ	၃၉
ဟိနော	၄၀
ဟေတု	၅၀
ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ	၁၃၄
ဟေမန္တိကေန	၁၄၄